SONSHIP LIFE TRAINING CENTRE MANUAL

Hausa Version

2024 Edition

Apostle
Prophet
Mufaro Maposa

MANIFEST SONS OF GOD MOVEMENT

GAME DA MARUBUCIN

An haifi Mufaro Maposa a ranar 8 ga Janairu 1985 a Harare, Zimbabwe. Mahaifinsa ɗan Zimbabwe ne, mahaifiyarsa kuma ‘yar Mosotho ce wadda aka haife ta a Lesotho. Ya girma a Lesotho tun yana ɗan shekara ɗaya. Ya sami ceto yana ɗan shekara goma sha uku (13) a shekarar 1998, lokacin da yake a Grade 8.

Bayan matrix, ya tafi kwalejin Littafi Mai Tsarki kuma a lokacin ne Allah ya fara bayyana masa game da The Manifest Sons of God Movement tare da wahayinsa da ayyukansa (Romawa 8:19). Allah ya bayyana masa mafi yawan wannan wahayi da ayyukansa da kansa ta hanyar mafarkai, wahayi da ayoyin Allah yayin da yake nazarin Littafi Mai Tsarki da kuma ta hanyar nazarin littattafai. Ya ɗauki kusan shekaru 3 kafin ya samu cikakken wahayin. Bayan ya kammala karatunsa a Bible College a shekarar 2005, ya zo Lesotho kuma ya fara The Manifest Sons of God Movement a shekarar 2006.

Mufaro Maposa Manzo ne kuma Annabi. Shi ne wanda ya kafa kuma Babban Mai Kula da The Manifest Sons of God Movement da New Testament Church. Ya auri wata kyakkyawar mata mai suna Faith Maposa.**THE MANIFEST SONS OF GOD MOVEMENT**

MANUAL NA CIBIYAR HORO: Wannan manual ɗin ya kamata mutum wanda ya kammala kuma ya ci International Training Centre course da aƙalla 90% zuwa sama ya koyar. Ya kamata ya bayyana shi yadda Apostle-Prophet Maposa yake yi a cikin littafin International Training Centre da AUDIOS. Mai koyo da ke nazarin wannan manual ya kamata ya karanta shi lokacin da yake shi kaɗai, yana karanta dukan nassosin Littafi Mai Tsarki sannan ya maimaita shi tare da malami a cikin aji. Wannan saboda a cikin aji babu lokacin karanta dukan nassosin Littafi Mai Tsarki, kuma zai fi sauƙi ga mai koyo ya fahimce shi da kyau idan ya fara karanta shi shi kaɗai. Wannan manual ya kamata ya ɗauki iyakar wata ɗaya kafin a kammala shi idan ana yin laccoci sau huɗu ko biyar a mako. Wanda yake koyarwa ya kamata ya nuna ikon Ruhu Mai Tsarki tare da koyarwar da ake koyarwa. Za a iya yin koyarwa fiye da ɗaya a rana idan lokaci ya ba da dama. Wanda yake koyar da wannan manual ya kamata ya yi duk abin da aka umarta a cikin wannan manual game da koyarwar. Misali shi ne lokacin da manual ya ce mutum ya yi nuni da yanayin ɗan Adam da kuma yanayin allahntaka. Wanda ba zai iya yin waɗannan nunin ba bai cancanci koyar da wannan manual ba. Irin wannan mutum dole ne a fara horar da shi kuma ya rika kallon DVD na Apostle Maposa koyaushe (ana kuma samunsu a youtube a Sonshiplife ITC), yin haka zai taimaka masa ya iya nuna alamu da baiwa cikin sauƙi. Dole ne ɗalibi ya kasance yana da DVD mai wannan koyarwar da aka rubuta “The manifest sons of God movement audio DVD” da kuma wanda aka rubuta “The manifest Sons of God movement practical DVD” kuma ya kamata ya rika kallonsu akai-akai. Yanzu ana samun duk waɗannan bidiyoyin a YOUTUBE, a shafinmu na Sonshiplife ITC (ITC na nufin international training centre) da kuma a shafin yanar gizonmu www.voiceofgodfm.co.ls, sannan ku danna ku je zuwa materials ɗinmu. Daga nan ɗalibin zai sake nazarin littafin shi kaɗai tare da dukan nassosin Littafi Mai Tsarki idan ya koma gida. Bayan kammala wannan kwas, za a sami lokaci na yin hidima ta annabci ga duk wanda ya kammala. **Wannan lokacin na annabci an yi shi ne domin bayyana da kuma kunna baiwa, kiraye-kiraye da tsare-tsaren Allah ga kowane mai bi ɗaiɗaiku. Wanda ya kammala wannan kwas, daga nan ya kamata ya ci gaba da yin International Training Centre domin horon shugabanci. Wannan cibiyar horon tana ƙarfafa mai bi a cikin bangaskiyarsa ta Kirista amma International Training Centre tana tanadar da mutum domin shugabanci. Wanda yake koyar da wannan manual yana da ‘yancin ƙara koyarwar da ke nan da koyarwar daga International Training Centre manual ko da ba a rubuta su a nan ba. Wannan manual yana shirya ku domin International Training Centre course**.

KOYARWA

1. **SABON HAIHUWA**
2. **BAFTISMA**
3. **BANGASKIYAR IRIN ALLAH**
4. **GAFARA**
5. **‘YA’YAN ALLAH DA SUKA BAYYANU (ASALI A CIKIN KRISTI)**
6. **ALLAH (UBA, ƊA DA RUHU MAI TSARKI)**
7. **YADDA AKE JIN MURYAR ALLAH**
8. **MULKIN ALLAH**
9. **TSOHON ALKAWARI DA SABON ALKAWARI**
10. **RAYUWAR ƊAN ALLAH (RAYUWAR IBADA)**
11. **AGAPE (TAFIYA CIKIN KAUNA)**
12. **SHUGABANCI DA MIKA WUYA**
13. **BAYARWA**
14. **JE ZUWA DUKAN DUNIYA (YAƊA ADDINI)**

15. **MALAIKU**
16. **SHAƊAN DA ALJANU**
17. **CIKA SHIRIN ALLAH GA RAYUWARKA**
18. **ZUNUBI**
19. **ZUNUBIN DA BA A GAFARTA**
20. **SADA ZUMUNCI DA AURE**
21. **YIN HUKUNCI A KAN KOYARWA**
22. **HANYAR DA TA DACE TA KARANTA LITTAFI MAI TSARKI**
23. **DUNIYAR RUHANIYA**
24. **ESCHATOLOGY/LOKUTAN KARSHE**
25. **JIBIN UBANGIJI / TARAYYAR CIN ABINCI**
26. **SHAWARA**
27. **KOYARWA GA SHUGABANNI**
28. **KOYARWA GA WAƊANDA AKA KIRA ZUWA HIDIMAR NINKI BIYAR**
29. **YADDA ZA A GIRMAMA MUTUMIN ALLAH WANDA YAKE SHUGABANIN KA**
30. **YADDA ZA A BUƊE DA KUMA GUDANAR DA HOMECELL**

(Rufe littafinku da murfi mai kyau domin kada ya lalace da wuri) Ziyarci shafin yanar gizonmu a www.manifestsons.co.za, zai gaya muku game da ƙungiyar da kuma yadda za ku zama ɓangare na ƙungiyar da sauransu. Don tallafi da haɗin gwiwa: First National Bank, Lambar asusu: 62307965361 Reshe: 230-234

SABON HAIHUWA

Menene ma'anar sake haihuwa? (Yohanna 3:3-8)
A sake haifuwa ta ruwa da Ruhu yana nufin a haife mutum ta wurin maganar Allah da Ruhu Mai Tsarki. Ruwa a nan alama ce ta maganar Allah (Afisawa 5:26; 1 Bitrus 1:23). Ba yana nufin baftismar ruwa ba ne domin baftismar ruwa tana faruwa ne ga wanda ya riga ya sake haihuwa. Wannan yana nufin, mutum ya ji maganar Allah (wadda ita ce bisharar Yesu Kristi) kuma idan ya gaskata ta a zuciyarsa ya kuma furta da bakinsa cewa Yesu Ubangiji ne kuma Mai Ceto, sai Ruhu Mai Tsarki ya cire halin zunubi da yake cikin ruhunsa na ɗan Adam ya ba shi sabon hali mai adalci wanda yake kama daidai da halin Allah na kansa (Romawa 10:9). Ana haifar wannan hali a cikin ruhun ɗan Adam na mai bi. Sake haifuwa ta wurin maganar Allah yana nufin sake haifuwa daga Allah kansa domin Allah da maganarsa ɗaya ne (Yohanna 1:1, 12).Kafin mu karɓi Ubangiji Yesu Kristi cikin rayuwarmu, mun mutu a ruhaniya. Mutuwa a ruhaniya tana nufin rabuwa da Allah. Mun rabu da Allah saboda halin zunubinmu wanda muka gāda daga Adamu. Dukanmu an haife mu da wannan halin zunubi ta wurin haihuwarmu ta farko, wadda ta zo ta wurin iyayenmu na duniya. Bayan Adamu ya yi zunubi, ya sami halin zunubi. Saboda haka, duk wanda ya zo daga Adamu ana haifarsa da halin zunubi a cikin ruhunsa kuma ana haifarsa a ƙarƙashin hukunci iri ɗaya na zunubi da sakamakonsa.

Lokacin da muka karɓi Yesu Kristi, Allah yana ba mu sabon hali mai adalci, wanda yake kama da halin Allah na kansa kuma hakika muna zama 'ya'yansa maza/'ya'yansa mata (Galatiyawa 3:26, Yohanna 1:12). Kalmomin "sake haihuwa, samun ceto, barata, sanya adalci, sake halitta, sake haifuwa, sulhunta da Allah" duk suna nufin abu ɗaya ne, wato karɓar Yesu Kristi a matsayin Ubangijinka da Mai Cetonka.

Ceto aiki ne na alheri ba na ayyuka ba (Afisawa 2:8, Yohanna 3:16). Wannan yana nufin cewa an cece mu gaba ɗaya ta wurin gaskata abin da Kristi ya yi mana a kan gicciyen akan Kalvari. Ba ta wurin kyawawan ayyukanmu ko tsarkin kanmu aka cece mu ba, amma ta wurin alheri ta wurin bangaskiya kaɗai. Kyawawan ayyukanmu samfur ne ko sakamakon cetonmu.

ADDU'AR CETO (KO SABON HAIHUWA):

Idan kana son sake haihuwa, yi wannan addu'a mai sauƙi:

Ya Uba Allah, na zo gare ka cikin sunan Yesu Kristi. Na gaskata a cikin zuciyata kuma na furta da bakina cewa Yesu Kristi ne kaɗai Ubangiji kuma Mai Ceto. Na gaskata cewa ya mutu a kan gicciye dominsa kuma an tashe shi daga matattu. Yanzu na karɓe shi a matsayin Ubangijina da Mai Cetona na kaina, Amin.Da zarar ka yi wannan addu'a, kai ɗan Allah ne da aka sake haifa. Yanzu kana cikin Uba. An gafarta maka dukan zunubanka kuma an ba ka sabon hali na musamman wanda yake kama daidai da halin Allah na kansa a cikin ruhunka. An cece ka daga hukuncin zunubi da sakamakonsa, wanda yake rabuwa da Allah, mutuwa da wutar har abada bayan mutuwar jiki, rashin lafiya, talauci, la'ana da sauransu. Dole ne ka karɓi wannan gaskiyar ta wurin bangaskiya kuma ka yi aiki da ita.

Bayan wannan bayani, yi addu'a tare da duk waɗanda suke bukatar karɓar Yesu Kristi cikin rayuwarsu. Ka bayyana musu kuskuren yin addu'a ga matattu ko bautar matattu da kuma yin addu'a ta wurin wasu mutane, ko sun mutu ko suna raye, sannan kuma game da barin ayyukan duhu da rayuwar zunubi.

Galatiyawa 5:16-23 da 1 Korintiyawa 6:9-12 sun nuna rayuwarmu ta dā kafin mu karɓi Yesu Kristi cikin rayuwarmu da kuma yadda marasa bangaskiya suke rayuwarsu. Saboda haka, tun da yanzu an sake haifuwarmu kuma Allah ya karɓe mu ta wurin Yesu Kristi Ubangijinmu, dole ne mu juya baya daga ayyukan duhu domin ba su dace da mu a matsayin 'ya'yan Allah ba, yanzu da muke cikin mulkinsa.

MUHIMMANCIN ILIMI: Yanzu da aka sake haifuwarmu, muna bukatar mu girma cikin sanin maganar Allah. Sanin maganar Allah shi ne abin da muke bukata domin mu rayu irin rayuwar da Allah yake so mu rayu (Yohanna 8:32, Hosheya 4:6). Lokacin da mai bi yake aiki cikin sanin ainihin wanda yake cikin Kristi kuma yana tafiya ta wurin bangaskiya, zai kasance yana cin nasara koyaushe a cikin dukan yanayi kuma babu wani shaidan da zai iya taɓa shi. Ba zai riƙa hawa da sauka yana neman kubuta ba. Ilimi yana kawo 'yanci na gaskiya cikin Kristi.

MUHIMMANCIN YIN TUNANI A KAN MAGANAR ALLAH: Idan Kirista yana yin tunani a kan maganar Allah (Littafi Mai Tsarki), to zai iya tafiya cikin halin Allah cikin sauƙi – Halin Allah shi ne irin halin Allah wanda yake cikin ruhun mai bi da aka sake halitta. Yin tunani ba karanta maganar Allah da sauri kawai ba ne a gama da ita, amma ya ƙunshi nazarin maganar da sadaukarwa da fahimta, yana ɗaukar yin nazarinta akai-akai da ƙwazo da kuma furta ta da bakunanmu (Joshua 1:8, 2 Korintiyawa 3:17-18). Lokacin da muke tafiya cikin wannan hali, muna aiki kamar Allah kansa, kuma babu abin da zai iya tsayawa a hanyarmu. Mafita da nasararka a rayuwa ita ce ka san abin da Allah ya faɗa game da kai sannan ka ci gaba da yin tunani a kan wannan gaskiyar koyaushe. Lokacin da ka ji ko ka karanta maganar Allah, maganar tana zuwa cikin zuciyarka, amma lokacin da ka yi tunani a kan maganar Allah, maganar tana zama wani ɓangare na ruhunka. Maganar za ta yi maka aiki koyaushe ne kawai lokacin da take cikin ruhunka kuma ta kawo sakamakon da kake so a rayuwarka. Za ta mai da kai abin da take magana a kai.

BAFTISMA

Kalmar **"Baftisma"** tana nufin **"a nutsar da mutum gaba ɗaya".** Sabon Alkawari ya bayyana nau'o'in baftisma guda uku. Bari mu dube su ɗaya bayan ɗaya:

BAFTISMA CIKIN KRISTI (Galatiyawa 3:26-29): Yin baftisma cikin Kristi shi ne sake haihuwa ko samun ceto. Ana kiransa Baftisma domin lokacin da muka karɓi Yesu Kristi cikin rayuwarmu, ana nutsar da mu gaba ɗaya cikinsa a cikin ruhunanmu; wannan ne ya sa ake cewa, "muna cikin Kristi" kuma muna zama wani ɓangare na jikinsa (Afisawa 5:30, 1Korintiyawa 12:12-16). Littafi Mai Tsarki ya ce mun zama ruhu ɗaya tare da shi (1Korintiyawa 6:17). Wannan ba yana nufin mun zama shi ba ne, amma mun zama ɗaya da shi cikin ruhu (Afisawa 5:32).

BAFTISMAR RUWA (Matiyu 28:19)

Yin baftisma cikin ruwa yana nufin nutsar da mutum gaba ɗaya cikin ruwa. Menene baftismar ruwa take nufi? Kalmar baftisma tana nufin a nutsar da mutum gaba ɗaya.

1. **Alama ce ta waje ta abin da ya faru a cikin mutum lokacin da ya karɓi Yesu Kristi. Alama ce ta ganewarmu da Kristi, cikin mutuwarsa da tashinsa daga matattu (Romawa 6:1-12). Lokacin da muka karɓi Yesu Kristi cikin rayuwarmu, an cire halin zunubi da yake cikinmu, ko kuma za ka iya cewa tsohon mutum mai zunubi ya mutu, aka haifi sabon mutum, wanda yake da irin halin da rayuwar Kristi yake da ita.** Duk wannan yana faruwa ne a cikin ruhun mutum lokacin da mutum ya karɓi Yesu Kristi a matsayin Ubangiji da Mai Ceto. Saboda haka, lokacin da aka yi mana baftisma cikin ruwa, muna yin wata alama ta waje ta mutuwarmu ga zunubi da tashinmu zuwa sabuwar rayuwa tare da Kristi. Lokacin da muka shiga cikin ruwa, ana kwatanta mu da Kristi cikin mutuwarsa, lokacin da muke ƙarƙashin ruwa; ana kwatanta mu da binne Kristi, lokacin da muka fito daga cikin ruwa, ana kwatanta mu da shi cikin tashinsa daga matattu**. A cikin zukatanmu, muna ɗauka cewa an bar tsohon mutum mai zunubi kuma an binne shi cikin ruwa, kuma an ta da sabon mutum daga matattu a alamance, wanda yake kamar Kristi cikin adalci da tsarki na gaskiya (Kolossiyawa 2:11-13, Romawa 6:11).**

2. Wannan baftisma kuma alama ce ta tuba (Ayyukan Manzanni 2:38): Da wannan baftisma muna nuna cewa mun tuba daga rayuwarmu ta zunubi, kuma mun karɓi rayuwar Yesu Kristi, kuma mun sadaukar da kanmu mu rayu dominsa.

Baftisma ba ya ceton mutum, amma ikonsa yana cikin gaskiyar cewa muna yin biyayya ga umarnin Yesu domin ya umurci dukan mutane da suke cikin mulkinsa a yi musu baftisma cikin ruwa (Matiyu 28:18-20). Dole ne a yi wa duk masu bi da aka sake haifa baftisma cikin ruwa. Ya kamata a yi wa masu bi baftisma cikin sunan Uba, Ɗa (Yesu Kristi) da Ruhu Mai Tsarki (Matiyu 28:19), sannan a nutsar da su sau ɗaya cikin ruwa.

BAFTISMAR RUHU MAI TSARKI DA WUTA (Matiyu 4:11, Ayyukan Manzanni 1:8): Yin baftisma cikin Ruhu Mai Tsarki yana nufin cika da Ruhu Mai Tsarki. Ruhu Mai Tsarki yana shigowa cikinmu lokacin da muka karɓi Yesu kuma lokacin da ya shiga cikin rayuwarmu, yana shigowa cikin cikar sa. Ba ya zuwa a wani ɓangare, amma yana zuwa gaba ɗaya. Yanzu lokacin da aka yi mana baftisma cikinsa ko aka cika mu da shi, wannan yana nufin samun iko daga Ruhu Mai Tsarki kuma cewa Ruhu Mai Tsarki yana iya gudana ta wurin mai bi domin ya bayyana kansa. Lokacin da Ruhu Mai Tsarki ya shigo cikin rayuwarmu lokacin da muka karɓi Yesu, yana yin aikin sake haifar da mu a cikin ruhunanmu, yana kuma ba mu halin Allah a cikin ruhunanmu, sannan muna zama 'ya'ya maza da 'ya'ya mata na Allah. Amma da wannan baftisma, yana ba mu iko da iyawar yin tafiya cikin nasara tare da Allah da kuma yin shaida ga Yesu cikin nasara cikin iko.

Ana kiran wannan baftisma baftismar Ruhu Mai Tsarki da wuta saboda ayyuka biyu da yake yi, amma har yanzu baftisma ɗaya ce. Aikin farko da Ruhu Mai Tsarki yake yi shi ne taimaka wa mai bi ya yi tafiya cikin nasara tare da Yesu Kristi, wato tafiya a hanyar da Yesu yake tsammani. Aiki na biyu shi ne ba wa mai bi iko domin ya yi wa Yesu shaida cikin ƙarfi.

Wuta tana nufin iko. Wannan shi ne yin shaida game da tashin Yesu daga matattu cikin iko, alamu, baiwa, abubuwan al'ajabi da mu'ujizai (Ayyukan Manzanni 4:33). Wannan baftisma yana kawo baiwar yin magana da harsuna cikin rayuwar mai bi. Hakanan yana ba mai bi ikon yin tafiya cikin sauƙi tare da Ruhu Mai Tsarki da kuma yin aiki cikin sauƙi da baiwarsa. Masu bi suna dandana aikin wannan baftisma lokacin da suke yin addu'a da harsuna sosai. Wannan baftisma yana kawo baiwar yin addu'a da harsuna da ikon yin annabci cikin rayuwar mai bi. Za mu yi bayani dalla-dalla game da harsuna da annabci a cikin koyarwar da ke zuwa.

Hakanan yana ba mai bi ikon yin tafiya cikin sauƙi tare da Ruhu Mai Tsarki, da kuma yin aiki cikin sauƙi da sauran baiwar Ruhu Mai Tsarki. Mai bi yana ganin shaidar wannan baftisma lokacin da yake yin addu'a da harsuna sosai kuma yana yin furucin annabci akai-akai. Dole ne duk masu bi su karɓi wannan baftisma idan suna son yin tafiya tare da Allah cikin cikawa. Wannan baftisma koyaushe yana tafiya tare da baiwar yin addu'a da harsuna da ikon yin annabci. Baiwar harsuna ita ce shaidar da take tabbatar da cewa mai bi ya karɓi wannan baftisma. Baftismar Ruhu Mai Tsarki, baiwar harsuna da baiwar annabci ana ba duk masu bi waɗanda suke shirye su karɓe su. (Baiwar annabci ba yana nufin cewa mutum ya zama annabi yanzu ba, za mu yi bayani sosai game da wannan a cikin koyarwar da ke zuwa). **Kowane mai bi ya yi addu'a da harsuna kuma ya yi annabci lokacin da aka cika shi da Ruhu Mai Tsarki a cikin Sabon Alkawari. (Ayyukan Manzanni 2:13, 10:44-47, 19:6).**

BANGASKIYAR IRIN ALLAH

Akwai nau'o'in bangaskiya guda biyu da aka bayyana a cikin Littafi Mai Tsarki. Su ne bangaskiyar irin Allah da bangaskiyar ɗan **Adam (ko bangaskiyar irin Toma). Bangaskiyar ɗan Adam ita ce irin bangaskiyar da marasa ceto ko Kiristoci marasa balaga da masu bin son zuciya suke amfani da ita.** Tana aiki ta wurin gabobi biyar na ji, waɗanda su ne: ɗanɗano, gani, ƙamshi, taɓawa da ji. Mutumin da yake amfani da irin wannan bangaskiya ba zai iya tafiya tare da Allah ba.

BANGASKIYAR IRIN ALLAH: Wannan irin bangaskiyar Allah da kansa yake amfani da ita. Ana dasa ta cikin ruhun mai bi lokacin sabon haihuwa. Ana ba mai bi ita a matsayin iri a cikin ruhunsa na ɗan Adam da aka sake halitta. Tana daga cikin halin Allah da ke cikin ruhun mai bi. Wannan irin bangaskiya tana ba mai bi damar yin imani da Allah yadda ya kamata da kuma yin imani kamar Allah yadda ya kamata (Markus 11:22-24). Littafi Mai Tsarki ya ce yayin da muke cikin duniya, muna tafiya ta wurin bangaskiya ba ta wurin gani ba. (2 Korintiyawa 5:7)

Menene Bangaskiya ga Allah?

Shi ne yarda, gaskatawa da karɓar abin da Allah ya faɗa a cikin maganarsa game da komai. Wannan yana nufin cewa duk abin da Allah ya faɗa game da kansa, Rayuwa, mu da dukan abubuwa, ka karɓe shi, ka gaskata shi kuma ka yi aiki da shi. Wannan ita ce bangaskiya ta gaskiya ga Allah. Bangaskiya ta gaskiya ga Allah ba ta yin jayayya da maganar Allah ko tambayar maganar Allah, amma tana aiki da maganar Allah.

HALIN BANGASKIYAR IRIN ALLAH

(1) Bangaskiya tana dogara ne a kan rubutacciyar maganar Allah (Littafi Mai Tsarki, wanda kuma ake kira logos) da kuma maganar Allah da Ruhu Mai Tsarki ya bayyana wa mai bi (Rhema ko maganar da aka faɗa). Muna gaskata abin da muke gaskatawa ne saboda Allah ya riga ya faɗa shi a cikin maganarsa. Bangaskiya ita ce maganar da take aiki tare da Ruhu Mai Tsarki.**(2)** Bangaskiya tana dogara ga maganar Allah. Mutumin bangaskiya yana hutawa kuma ba ya damuwa da komai (Ibraniyawa 4:3-4).**(3)** Bangaskiya tana aiki bisa maganar Allah (Yaƙub 2:26): Misali shi ne na ma'auratan da suka yi addu'a domin su sami ɗa sannan suka sayi diapers da tufafin yaron tun kafin su ga yaron da idanunsu na zahiri. Wani muhimmin ɓangare na yin aiki da bangaskiyarka shi ne yin wa wani abin da kake tsammanin Allah zai yi maka (Luka 6:36-38).**(4)** Bangaskiya tana magana- bangaskiya tana kammala ta wurin aiki da furcin baki (II Korintiyawa 4:13, Markus 11:23).**(5)** Bangaskiya tana aiki a baya da yanzu, ba nan gaba ba. Da zarar ka fara magana game da nan gaba kuma ka yi aiki a cikinta, kana cikin bege, ba cikin bangaskiya ba. Bangaskiya tana gaskata cewa an riga an yi abu yanzu, ba nan gaba ba.**(6)** Bangaskiya tana kiran abubuwan da ba su wanzu kamar suna wanzuwa, kuma lokacin da ta kira su su fito, waɗanda aka kira sukan bayyana, waɗanda kuma aka gani sukan ɓace (Romawa 4:17). Bangaskiya tana gani kuma tana magana game da sakamakon ƙarshe na abin da mutum yake tsammani.**(7)** Bangaskiya 'ya'yan ruhun ɗan Adam ne da aka sake halitta, ba na hankali/rai ko jiki ba. Tana aiki a duniyar ruhaniya kuma ana ganin 'ya'yanta a duniyar zahiri.(**8)** Bangaskiya tana da ƙarfin hali da jarumta. Ayyukan bangaskiya na iya zama kamar suna da haɗari ga hankalin zahiri, amma mutumin bangaskiya yana dogara ga halin Allah.(**9**) Bangaskiya tana girma ta wurin sanin maganar Allah, amma tana ƙarfafa ta wurin yin aiki da ko (aikata) maganar Allah (Romawa 10:17).(**10**) Ana ba mai bi bangaskiya a matsayin iri, amma girma gare ta ba shi da iyaka (Matiyu 17:20). Mai bi zai iya girma da bangaskiyarsa zuwa matakin da ya zaɓa.(**11**) Bangaskiya tana farin ciki da kuma murna da maganar Allah kuma tana ɗaukar matakan nasara a kan yanayi marasa daɗi (Ayyukan Manzanni 16:22-28).(**12**) Bangaskiya tana aiki tare da godiya da yabo. Mutanen bangaskiya ba sa gunaguni.(**13**) Bangaskiya tana aiki ta wurin ƙauna (Galatiyawa 5:6). Ayyukan bangaskiyarmu suna samun wahayi daga irin ƙaunar Allah. Misali, mai bi ba ya amfani da bangaskiyarsa ya la'anci wasu ko ya aikata mugunta da sauransu. Bangaskiya ba za ta iya aiki yadda ya kamata a inda babu gafara ba.(**14**) Bangaskiya tana aiki kuma tana aikata maganar Allah a cikin dukan yanayi (Ibraniyawa 11:32).**(15)** Bangaskiya ba ta musanta yanayi marasa kyau, amma tana gaskatawa kuma tana aikata maganar Allah a cikin dukan yanayi kuma ba ta barin irin waɗannan yanayi su mallaki mai bi, amma tana canza waɗannan yanayi ta wurin ayyukan bangaskiya masu taurin kai da dagewa da kuma furuci. (Bangaskiya ba musun gaskiyar abu ba ce, amma tana ƙin ba gaskiyar ikon mallakar mai bi.)**(16)** Bangaskiya tana da haƙuri (Ibraniyawa 6:12). Bangaskiya tana aiki tare da haƙuri kuma ba ta daina ko karaya idan abubuwa suka zama kamar suna jinkiri.**(17)** Bangaskiya tana da dagewa kuma tana da taurin kai (Romawa 4:17-20, Luka 18:1): Bangaskiya ba ta daina ba amma tana riƙe da maganar Allah sosai.**(18)** Bangaskiya ƙa'ida ce wadda ba ta canzawa kuma koyaushe tana aiki kuma tana ba da sakamako idan aka yi amfani da ita yadda ya kamata.**(19)** Bangaskiya garkuwa ce (Afisawa 6:16). Bangaskiya tana tsayayya da dukan hare-haren duniya da na abokin gaba.**(20)** Bangaskiya tana gani kamar yadda Allah yake gani kuma tana magana kamar yadda Allah yake magana: Ta wurin bangaskiya kana ganin kanka kamar yadda Allah yake ganinka kuma kana magana game da kanka kamar yadda Allah yake magana game da kai.**(21)** Bangaskiya tana da tabbaci cikin maganar Allah: Mutumin da yake rayuwa kuma yake aiki ta wurin bangaskiya yana nuna babban tabbaci cikin maganar Allah da halinsa. Duk wata alamar tsoro da rashin tabbaci alama ce ta raunin bangaskiya.**(22)** Bangaskiya tana watsi da abin da mai bi ba ya son gani ko kuma ba ta la'akari da shi: Bangaskiya tana watsi da yanayi marasa kyau waɗanda suka saba wa abin da mutum yake tsammani yayin da yake jiran samun nasara ko mu'ujiza daga Allah. Ibrahim ma ya yi haka ta wurin rashin la'akari da mahaifar Saratu wadda ta riga ta mutu da kuma tsohon jikinsa da ya gaji (Romawa 4:19). Mutumin bangaskiya yana watsi da kowane yanayi mai saba wa abin da yake tsammani kuma yana mai da hankali kawai ga maganar Allah da alkawuransa, yana kuma furta alkawarin yayin da yake ba Allah yabo da ɗaukaka saboda bayyanar abin da yake jira, kuma yana bayyana bayyanar abin kamar an riga an same shi.**(23)** Bangaskiya tana da ƙaƙƙarfan tsammani: Mutumin da yake aiki ta wurin bangaskiya yana da ƙaƙƙarfan tsammani mara motsi cewa abin da Allah ya faɗa zai cika a ƙarshe. Yanzu, saboda wannan tsammani, yana ba Allah godiya da yabo yayin da yake jira cikin tsammani.**(24)** Bangaskiya tana faɗin kalma ta ƙarshe: Mutumin da yake tafiya ta wurin bangaskiya koyaushe yana faɗin kalma ta ƙarshe wadda take ba Allah yabo da ɗaukaka. Yana iya magana game da yanayi marasa kyau amma koyaushe yana ƙare zancensa yana ba Allah ɗaukaka da girmamawa. Misali: yana iya magana game da rahoton likita mara kyau kamar haka "gaskiya ne likitan ya ce wannan yanayin bai yi kyau ba, amma na san cewa Allah yana aiki da komai domin amfanina kuma zai sami ɗaukaka daga yadda wannan yanayin zai juya." Sama da duniyar ruhu suna rubuta kalma ta ƙarshe da aka faɗa. Wani misali shi ne Joshua da Kaleb. Sun bayyana gaskiyar cewa Kan'ana cike take da ƙattai amma kalma ta ƙarshe ita ce za su mallaki Kan'ana domin Allah yana tare da su. Koyaushe ka tabbatar cewa kalmarka ta ƙarshe tana ba Allah ɗaukaka kuma kalma ce ta bangaskiya da yabo da kyakkyawan fata **(Littafin Lissafi 13:29-30).**

AYYUKAN BANGASKIYAR IRIN ALLAH:

(1) Bangaskiya tana kawo/ bayyana abubuwan ruhaniya cikin duniyar zahiri.(2) Bangaskiya tana mallakewa kuma tana karɓar gādo (Ibraniyawa 11:32-35). Bangaskiya tana mallakewa a cikin kowane yanayi ta wurin kalmomi da ayyukan bangaskiya masu ɗorewa kuma tana karɓar duk abin da Allah ya ba 'ya'yansa. Muna mallaka ta wurin kalmominmu da ayyukan bangaskiya.**(3) Bangaskiya tana mulki/tana sarauta (1 Yohanna 5:4).** Muna mulki kuma muna sarauta a duniya ta wurin bangaskiya. Muna mulki da sarauta ta wurin amfani da kalmomi da ayyukan bangaskiya masu ɗorewa a kan yanayi marasa kyau.**(4) Bangaskiya tana yin nasara (1 Yohanna 5:4-6).** Bangaskiya tana hango nasara a cikin yanayi marasa kyau da ƙalubale kuma tana canza waɗannan yanayi ta wurin ayyukan bangaskiya masu taurin kai da furuci.**(5) Bangaskiya tana karɓar amsoshin addu'o'inmu daga Allah (Markus 11:24):** Allah yana amsa mana lokacin da muke addu'a, amma alhakinmu ne mu karɓi amsoshinmu ta wurin bangaskiya. Muna

karɓar amsoshinmu ta wurin yin aiki da magana kamar mun riga mun karɓa, sannan mu yi wa wasu abin da muke son Allah ya yi mana.**(6) Bangaskiya tana ba mai bi damar yin aiki kamar Allah** kuma ya sami irin sakamakon da Allah da kansa zai samu da ya yi wannan abu.**(7) Bangaskiya tana haifar da bayyanar Ruhu Mai Tsarki a matsayin iko mai ƙarfi wanda yake cika buƙatun addu'o'inmu ko umarnin sarauta lokacin da suke cikin yardar Allah.(8) Bangaskiya kayan aiki ne da ake amfani da shi a matsayin hanyar musaya a cikin mulkin Allah,** kamar yadda kuɗi yake hanyar musaya da ake amfani da shi a duniya domin samun abin da kake so.

ƁANGAREN KARSHE NA BANGASKIYA: (Ibraniyawa 11:30-40) aya ta 35 zuwa gaba tana nuna ɗayan ɓangaren bangaskiya. Bangaskiya tana riƙe da maganar Allah ba tare da karkata ba ko da abin da aka yi alkawarinsa ko abin da aka gaskata bai bayyana yadda ake tsammani ba. Misali: Wasu mutane sun gaskata Allah domin warkarwa amma har yanzu sun mutu saboda rashin lafiya. Ibraniyawa ya ce an azabtar da wasu saboda bangaskiyarsu. An ƙona wasu kuma an yanka wasu gunduwa-gunduwa saboda bangaskiyarsu, duk da haka sun riƙe bangaskiya mara karkata ga Allah kuma suka mutu ba tare da ganin kubutarwar da suke tsammani ba, yayin da wasu da yardarsu suka ba da rayukansu saboda bangaskiyarsu. Bangaskiya tana riƙe da maganar Allah ba tare da la'akari da ko bayyanar abin da ake tsammani ta faru ko ba ta faru ba. Mutumin da yake tafiya ta wurin bangaskiya ba ya daina dogara ga Allah ko ya ɗauki Allah a matsayin mai laifi kuma yana ba Allah ɗaukaka kuma yana kasancewa mai aminci gare shi ko da bai fahimci sakamakon ba. Suna ɗaukar dangantakarsu da Allah a matsayin mafi muhimmanci fiye da komai kuma suna kasancewa masu aminci gare shi ba tare da la'akari da kowane sakamako ba har ma da mutuwa.**Riƙe Allah ta wannan hanya shaida ce mai kyau da inganci ta bangaskiya kuma Allah zai har yanzu ya saka wa waɗannan masu bi a wannan rayuwa ta wasu hanyoyi da kuma a rayuwar da ke zuwa. Wannan shi ne abin da Ibraniyawa yake nufi lokacin da ya ce sun sami kyakkyawar shaida daga Allah. Sau da yawa Allah yana amfani da amincinsu da bangaskiyarsu domin ya kawo wasu mutane da yawa zuwa gare shi. Misalin ɓangarorin bangaskiya guda biyu shi ne lokacin da Abednego, Shadrach da Meshach za a jefa su cikin wuta. Suka ce, "Ya sarki, ba za mu rusuna wa gumakanka ba, Allahn da muke bauta wa zai cece mu daga wutar." Wannan shi ne ɓangaren farko na bangaskiya da muka ambata a baya. Amma kuma suka ce, ko da bai cece mu ba, har yanzu ba za mu rusuna wa mutum-mutuminka ba. Wannan shi ne ɗayan ɓangaren bangaskiya. Sun shirya su riƙe Allah da aminci har mutuwa (Daniyel 3:16-18).**

BANGASKIYA A TSAKANIN HANYA

Tafiya tare da Allah na iya kawo farin ciki lokacin da ya kira mu ko ya ba mu wani aiki ko wahayi. Wannan wahayi da manufa suna sa mu farin ciki lokacin da muke tunaninsu da kuma lokacin da muke ganin kyakkyawar niyyar Allah a gare mu.

Duk da haka, babban ƙalubale sau da yawa yana zuwa ne a tsakiyar hanya, kafin mu ga alkawuran Allah sun cika. Yana buƙatar ƙaƙƙarfan bangaskiya a irin waɗannan lokutan da ba mu fahimci yadda abubuwa za su kasance ba domin su kai mu ga ƙaddarar annabci da Allah ya yi alkawari. Misali, Allah ya kira Dauda lokacin da yake makiyayi kuma ya zaɓe shi ya zama sarki. Bayan Dauda ya ci Goliath, dole ne ya gudu daga Saul kuma ya fuskanci matsaloli da yawa, ciki har da rasa gidansa da iyalinsa. Ya zama kamar komai yana tafiya ba daidai ba maimakon ya matsa zuwa ga shirin Allah a gare shi. Duk da waɗannan ƙalubale, Dauda ya ci gaba da riƙe bangaskiyarsa ta wurin furuci, yabo, da kyakkyawan hali, ko da bai fahimci abin da yake faruwa ba. Haka abin ya faru da Yusufu da wasu da yawa a cikin Littafi Mai Tsarki.

Wannan darasi ya shafe mu ma. Lokacin da muke bin nufin Allah kuma ba mu ga alkawuransa sun cika ba, ya kamata mu kasance da ƙarfi, mu ci gaba da bangaskiyarmu, kuma mu kasance da kyakkyawan hali ga Allah, muna gaskata cewa zai cika alkawuransa a lokacin da ya dace.

DUK ABUBUWA ZA A YI SU GWARGWADON BANGASKIYARKA (Matiyu 9:27-31): Babu abin da ba shi yiwuwa ga Allah, amma ya yanke shawarar yi wa kowane mai bi gwargwadon bangaskiyarsa. Ga wanda yake da ƙaƙƙarfan bangaskiya, Allah zai iya yin manyan ayyuka masu ban mamaki dominsa da kuma ta wurinsa. Amma ga wanda yake da ƙaramin bangaskiya, zai yi ƙananan ayyuka ne kawai ta wurinsa da kuma dominsa.

IKON HARSHE (Misalai 18:20-21, Matiyu 12:36-38): Mutuwa da rai suna cikin ikon harshe kuma waɗanda suke ƙaunarsa za su ci 'ya'yansa. Mutum yana girbin abin da ya shuka da harshensa. Duniyar ruhaniya tana cika abin da muke furtawa da harsunanmu, Allah yana cika abubuwa masu kyau da muke faɗa, yayin da shaidan yake cika abubuwa marasa kyau da masu ban tsoro da muke faɗa da harsunanmu. Ya kamata koyaushe mu furta abin da Allah ya faɗa game da mu kawai ba tare da wani sharadi ba (Markus 11:22-24). Dole ne mu faɗi abu ɗaya da Allah game da rayuwarmu. Harshenka shi ne mabuɗin da zai kai ka inda kake son kasancewa a rayuwa. Abin da kake a yau shi ne abin da ka furta jiya. Duk lokacin da ka faɗi wata kalma, kana shuka ne don haka za ka girbi abin da ka shuka. Lokacin da ka faɗi mutuwa, za ka sami mutuwa, lokacin da ka faɗi rai, za ka sami rai. Yanzu, ka riƙa faɗin abin da kake son gani a rayuwarka kawai. Babu wani abu da ya fi kalmomin bangaskiya ƙarfi a rayuwa. Duniyar da muke cikinta an halicce ta ne ta wurin kalmomin bangaskiya. Haka nan, kana sake halitta da gyara duniyarka da rayuwarka ta wurin kalmomin bangaskiya masu ɗorewa da ci gaba.

Misalai 15:4 ya ce "harshe mai lafiya itacen rai ne; amma karkataccen harshe yana jawo ɓarna a cikin ruhu.

A wasu kalmomi, mutumin da yake magana daidai kuma daidai da maganar Allah zai ga rai. Itace tana da rassa da yawa, a wasu kalmomi harshenka zai iya fitar da rassan rayuwa mai kyau, tsawon rai, rayuwar nasara da albarka, rayuwar ɗaukaka da samun nasara da sauransu, amma wanda yake magana da abubuwa marasa kyau zai sa waɗannan abubuwa marasa kyau da marasa dadi su faru da shi. Yana haifar da tsagewa a duniyar ruhu kuma Littafi Mai Tsarki ya bayyana cewa idan bango ya tsage, maciji zai cije shi (Mai-Wa'azi 10:8). Wannan kawai yana nufin cewa kalmomi marasa kyau za su ba Shaiɗan damar yin aiki a cikin rayuwarmu.

Zabura 45:1 ya ce harshe alƙalamin marubuci mai shiri ne: Wannan yana nufin cewa kana rubuta rayuwarka da makomarka da harshenka kuma abin da ka rubuta tabbas zai cika.Sauran Nassosin da suke magana game da ikon harshe su ne: Misalai 21:23, 1 Bitrus 3:10-12, Afisawa 4:29, Misalai 10:19, Yaƙub 3:5-6.

MATAKAN GOMA NA BANGASKIYAR IRIN ALLAH

Kowane mai bi yana da bangaskiyar irin Allah, amma matakan bangaskiya sun bambanta ga kowane mai bi gwargwadon yadda kowannensu yake motsa bangaskiyarsa.

1. **Karamar Bangaskiya-** Sakamakon ƙarancin sanin maganar Allah ce. Maganin ita ce a ƙara ba da lokaci ga maganar Allah.
2. **Babbar Bangaskiya-** Tana samuwa ne sakamakon babban sani na maganar Allah, amma tana iya zama mai rauni idan ba a aiwatar da maganar ko yin aiki da ita ba.
3. **Raunanniyar Bangaskiya-** Sakamakon rashin yin aiki da maganar Allah ce. Maganin ita ce yin maganar Allah (aikata maganar Allah).
4. **Kaƙƙarfan Bangaskiya-** Tana samuwa ne daga sanin maganar Allah da aikata ta. Mai bi yana buƙatar ƙaƙƙarfan bangaskiya domin ya cika nufin Allah cikin nasara.

AIKIN BANGASKIYA: Bangaskiya tana aiki tare da fahimtar Allah, maganarsa da hanyoyinsa (ƙa'idodinsa) da kuma fahimtar duniyar ruhaniya da ayyukanta. Misali, ƙa'idar shuka da girbi/ bayarwa da karɓa ko gaskatawa da magana. Misali; dole ne mutum ya gaskata a cikin zuciyarsa kuma ya furta da bakinsa cewa Yesu Ubangiji ne domin ya sami ceto. Wannan ita ce ƙa'idar ceto. Amma dole ne mutum ya kasance mai bayarwa, domin ya yi tafiya cikin albarkar Allah ta fuskar kudi da abubuwan duniya. Wannan ita ce ƙa'idar wadata da nasara a cikin mulkin Allah. Bangaskiya tana aiki bisa maganar Allah ta amfani da ƙa'idar da ta dace ga kowane yanayi. Bangaskiya ba tsalle ne cikin duhu ba, amma tsalle ne bisa maganar Allah.

TSORO DA BANGASKIYA: Bangaskiya ba za ta iya aiki tare da tsoro ko kaɗan ba; tsoro bangaskiya ce ga shaidan. Lokacin da ka gaskata cewa shaidan zai iya yi maka wani abu, kana ba shi ikon yin hakan. Shaiɗan ba zai iya yin komai ba tare da tsoro ba, Allah ba ya yin komai ba tare da bangaskiya ba. Bangaskiya da tsoro ƙarfi ne guda biyu waɗanda suke sa abin ruhaniya ya bayyana a duniyar zahiri, amma suna aiki ne a wurare dabam-dabam. Dole ne mai bi ya fuskanci dukan tsoronsa. Mai bi bai kamata ya ji tsoron komai ba sai Allah shi kaɗai.

YAKIN BANGASKIYA (1Timoti 6:11 da 12): Shi ne tsayawa a kan maganar Allah cikin dagewa har sai abin da Allah ya faɗa game da kai ya cika a rayuwarka. Yaƙin bangaskiya ba yaƙi da shaidan ko aljanu ba ne. Mai bi yana tsayawa ba tare da motsawa ba komai abin da yake gani, ji ko ji a duniyar zahiri, har sai maganar Allah ta bayyana a rayuwarsa. Dole ne mai bi ya yi tunani a kan maganar Allah kuma ya furta ta da bakinsa kuma ya ba da lokaci tare da Allah ta wurin addu'a domin ya ci nasarar yaƙinsa na bangaskiya. (Malami ya kamata ya ba da misalin matar da aka gano tana da ciwon daji kuma aka bar mata watanni kaɗan na rayuwa, kamar yadda nake yi a cikin International Training Centre audio DVD).

MISALAN BANGASKIYA: Matiyu 14:22-34 (Bitrus yana tafiya a kan ruwa), Romawa 4:16-25 (Bangaskiyar Ibrahim) da wasu da yawa. Mai koyo ya kamata ya karanta dukan Ibraniyawa 11 domin samun wasu misalan bangaskiya.

YADDA ZA KA GIRMA CIKIN BANGASKIYARKA: (1) Sauraron da karanta maganar Allah da ƙwazo, nazarin Sabon Alkawari sau da yawa, sannan ka nazarci Tsohon Alkawari lokacin da ka yi nazarin Sabon Alkawari akai-akai kuma ka fahimce shi sosai. **(2)** Yi addu'a da harsuna sosai. Yawancin lokacin addu'arka ya kamata ya kasance cikin harsuna. **(3)** Koyaushe ka furta maganar Allah a kan rayuwarka. **(4)** Koyaushe ka yi ko ka aikata maganar Allah.

(Malami ya kamata yanzu ya yi wa duk waɗanda ba za su iya yin addu'a da harsuna ba addu'a domin su karɓi cikar Ruhu Mai Tsarki tare da shaidar yin magana da harsuna). Idan kana karanta wannan littafi kai kaɗai kuma kana son karɓar baiwar harsuna, to ya kamata ka san abubuwan da ke gaba. Abu na farko shi ne dole ne an sake haifuwarka.***Idan an riga an sake haifuwarka kuma kana son karɓar baiwar harsuna, yi wannan addu'a tare da ni. Ubangiji Yesu, na gaskata maganarka, ina roƙonka ka cika ni da Ruhu Mai Tsarki kuma ka ba ni ikon yin magana da wasu harsuna. Na gode maka da ka ba ni ikon yin magana da harsuna cikin sunan Yesu. Amin. Yanzu ka buɗe bakinka ta wurin bangaskiya ka fara magana da harsuna. Kada ka yi magana da harshen da ka sani. Da zarar ka yanke shawarar yin magana da harsuna, to harsuna za su fito. Ta wurin bangaskiya ne, ba sai***

ka ji wani abu a jikinka ba kuma kada ka yi ƙoƙarin yin tunani a kansa. FARA MAGANA YANZU kuma kada ka ji tsoro ko damuwa game da kalmomi ko sautukan da suke fitowa daga bakinka.

GAFARA (Matiyu 18:21-35)

Gafara tana da muhimmanci sosai ga Allah domin cetonmu ya dogara ne a kan gafara. Lokacin da aka sake haifuwarmu, Allah yana gafarta mana ba tare da wani sharadi ba (Kolossiyawa 3:12-15), sannan ya cire halin zunubin da ya raba mu da shi. Amma bayan an sake haifuwarmu, Allah yana sa ran mu gafarta wa wasu, kamar yadda shi ya gafarta mana (Afisawa 4:32). Bayan an sake haifuwarmu kuma muka san Allah, gafararmu tana dogara ne a kan ko mun gafarta wa wasu ko a'a. Markus 11:25, Matiyu 6:14-15, Matiyu 18:25. A cikin wannan magana ba muna magana ne game da gafarar da muka karɓa lokacin da aka sulhunta mu da Allah ta wurin Yesu Kristi lokacin da aka sake haifuwarmu ba, domin mun karɓi wannan ceto da gafara ta wurin bangaskiya kaɗai a matsayin kyauta (Afisawa 2:8). Amma irin gafarar da muke magana a kai yanzu ita ce ta tsarkakewa akai-akai lokacin da muka yi zunubi bayan an riga an cece mu kamar yadda aka bayyana a cikin 1 Yohanna 1:9. Irin wannan gafarar kurakuranmu/zunubanmu tana da alaƙa da zumuncinmu da Allah ba cetonmu ba domin an ba mu cetonmu a matsayin kyauta. A wasu kalmomi, ƙin gafarta wa wasu zai shafi zumuncinmu da Allah ta mummunar hanya, kuma ba za mu iya ci gaba tare da Allah ba kuma wannan na iya taurare mu sosai har ya kai wani matsayi inda za mu fara nisanta kanmu daga Allah.

LOKACIN DA MUKA GAFARTA WA WASU MUNA YIN ABUBUWAN DA KE BIYE: (1) muna faranta wa Allah rai domin muna kwaikwayonsa (Matiyu 18:33). (2) Muna buɗe hanya ga kanmu domin a gafarta mana lokacin da muka yi laifi (Markus 11:25). **(3) Muna 'yantar da kanmu daga nauyin rashin gafara.** Mutane da yawa suna rashin lafiya kuma wasu da yawa sun shanye ko suka mutu saboda rashin gafara**. (4) Muna rufe ƙofa ga Shaiɗan domin kada ya yi aiki a cikin rayuwarmu.** Rashin gafara ko ɓacin rai yana buɗe babbar ƙofa ga Shaiɗan a rayuwarmu, ko an cece mu ko ba a cece mu ba**. (5) Koyaushe muna ƙarƙashin alherin Allah kuma ana amsa addu'o'inmu.**

YAYA MUKE GAFARWA? (1) Gafara zaɓi ce ba motsin rai ba. Lokacin da mutum ya zaɓi ya gafarta wa wani, a wurin Allah ya gafarta, ko da yake har yanzu yana jin rauni a zuciya. Motsin rai koyaushe yana bin zaɓin mutum, saboda haka lokacin da mutum ya zaɓi ya gafarta kuma ya saki mai laifin daga zuciyarsa, motsin ransa zai lafa bayan ɗan lokaci**. (2) Gafara tana mantawa.** Lokacin da muka gafarta wa wasu dole ne mu manta. Mantawa ba yana nufin abin da suka yi maka zai ɓace daga zuciyarka ba, amma yana nufin kawai idan ka ga mutumin ba za ka yi fushi da shi ba. A wurin Allah, kamar ka manta ne**. (3) Muna gafartawa bisa ga alherin Allah.** A wasu kalmomi, muna roƙon Allah ya taimake mu mu gafarta, kuma zai taimake mu da sauri domin yana son mu gafarta. Alherin Allah shi ne ikonsa da yake ba mu a rayuwarmu**. (4) Gafartawa wani ɓangare ne na halin ruhunmu.** Saboda haka masu bi bai kamata su sami wahala wajen gafartawa ba domin suna da irin halin Allah. Wannan yana nufin gafara tana zuwa a dabi'ance. **(5) Muna gafartawa ta wurin bangaskiya,** ba ta wurin motsin rai ba. Gafara tana zuwa a dabi'ance lokacin da muke tafiya cikin halin da muke da shi wanda yake kama da na Allah. Muna bayyana wannan hali ne kawai lokacin da muke tafiya ta wurin bangaskiya. Saboda haka muna iya gafarta wa wasu lokacin da muke tafiya ta wurin bangaskiya. A wasu kalmomi, muna zaɓar mu gafarta ta wurin bangaskiya ba motsin rai ba. Kuma da zarar mun yi zaɓin, motsin ranmu zai biyo baya.

'YA'YAN RASHIN GAFARA: (1) Idan ba mu gafarta ba, mu ma ba za a gafarta mana ba (Matiyu 6:14 da 15). Saboda haka, zumuncinmu da Allah zai tsaya idan ba mu gafarta ba domin zumuncinmu da Allah ya dogara ne a kan gaskiyar cewa Allah koyaushe yana gafarta mana lokacin da muke tafiya tare da shi (1Yohanna 1:9). (2) Muna dakatar da albarkunmu idan ba mu gafarta ba. **(4) Muna buɗe babbar ƙofa ga Shaiɗan a rayuwarmu idan ba mu gafarta ba; saboda haka,** Shaiɗan yana iya yin abin da ya ga dama a rayuwar waɗanda ba sa gafartawa. Yana iya hana nasararsu da ci gabansu cikin sauƙi, kuma ya addabe su da cuta da nau'o'in azaba daban-daban**. (5) Bangaskiya ba za ta iya aiki yadda ya kamata ba idan akwai rashin gafara,** domin bangaskiya tana aiki cikin ƙauna, kuma ƙauna tana gafartawa**. (6) Zunubin rashin gafara zunubi ne da yake kai ga mutuwa,** A wasu kalmomi, zunubi ne da yake kai ga rabuwa da Allah. Wannan yana nufin wanda ba ya gafartawa zai taurare sosai har ya rabu da Allah. Allah ba zai taɓa korar mutum ba amma zuciyar mutum za ta taurare kuma zai janye kansa daga Allah**. (7) Duk wanda ba ya gafartawa,** Allah zai bar yanayi marasa kyau da aljanu (masu azabtarwa) su azabtar da shi har sai ya zaɓi ya gafarta (Matiyu 18:34).

Zaɓin rashin gafartawa zai iya shafar addu'o'inmu da hadayunmu. Wannan shi ya sa Yesu ya ce, lokacin da muke addu'a; bisa ga Markus 11:25, ya kamata mu fara gafarta wa waɗanda suka yi mana laifi.Ko da ya zo ga bayarwa, bisa ga Matiyu 5:23-24. Yesu ya ce, lokacin da muke bayarwa, ya kamata mu bar hadayunmu/kyaututtukanmu a bagaden coci, mu je mu gafarta kuma mu gyara al'amura da waɗanda suka yi mana laifi sannan daga nan mu dawo mu miƙa kyaututtukanmu ga Allah. Wannan yana nuna yadda Allah yake ɗaukar batun gafara da muhimmanci sosai.

SULHU BAYAN GAFARA (1) Ba yana nufin cewa mutane dole ne su ci gaba da abota ko dangantaka bayan sun gafarta. Wani lokaci sulhu na iya faruwa idan zai yiwu, amma ba dole ba ne mutane su yi sulhu bayan gafara. Mutane kawai su guji zama abokan gaba idan ba za su iya yin sulhu ba.

(2) Ya fi kyau mutum, lokacin da yake gafarta wa wani, ya sanar da ɗayan mutumin; musamman idan ɓangarorin biyu sun san abin da ya jawo rashin jin daɗin. Idan ɗaya daga cikin ɓangarorin bai karɓi gafarar ba ko kuma ya yi watsi da wanda yake neman gafara kuma ya ƙi magana da shi, ɓangaren da ya gafarta ya cika nasa ɓangaren a gaban Allah, saboda haka shi mai adalci ne. Amma ba yana nufin cewa idan bai sanar da ɗayan ɓangaren ba bai gafarta ba, har yanzu ya gafarta tun daga lokacin da ya yanke shawarar gafartawa, amma yana da hikima a yi sulhu inda zai yiwu.

(3) Ba yana nufin cewa lokacin da mutum ya gafarta wa wani dole ne ya ɗauki sakamakon abin da ya aikata ba. Misali: Ba yana nufin cewa idan ka gafarta wa mutum dole ne ka bar bashin da yake bin ka idan ya sace maka wani abu ba. Amma kuma ba yana nufin cewa dole ne ka nemi a biya ka ba, ya danganta da kai. Amma yana da muhimmanci a saurari Ruhu Mai Tsarki a wannan yanayin. Wani misali shi ne na mutumin da yake rashin aminci ga matarsa. Gafarar da matarsa ta yi masa ba yana nufin dole ne su zauna tare ba idan sun rabu saboda zina.

'YA'YAN ALLAH MASU BAYYANA (ASALI A CIKIN KRISTI)

Yohanna 1:10-12, Romawa 8:19, 1 Yohanna 3:1, Galatiyawa 3:26. (Bayan nazarin wannan batu, masu koyo dole ne su kalli DVD ɗin da Apostle-Prophet Mufaro Maposa ya yi wanda aka rubuta "The Manifest Sons of God Movement Practical DVD. DVD ɗin yana nuna alamomi, baiwa da ayyukan Ruhu Mai Tsarki). Ana ƙarfafa masu koyo su mallaki kwafinsu na wannan DVD kuma su riƙa kallonsa akai-akai. Yin haka zai taimaka musu su yi tafiya tare da Ruhu Mai Tsarki cikin sauƙi). Za ku iya samun practical's a shafin youtube mai zuwa: Sonshiplife ITC

Yesu Kristi ya zo ne domin ya ba mu matsayinsa kuma ya sa mu zama 'ya'yan Allah kamar shi. Mutum halitta ce mai sassa uku (ruhu, rai da jiki, 1Tassalunikawa 5:23). Mutum ruhu ne wanda yake da rai kuma yake rayuwa a cikin jiki na zahiri. Ruhun shi ne ainihin mutum; mutum na har abada da yake cikin jikin zahiri. Jikunanmu suna kama da ruhunmu ta fuskar kamanni. Rai shi ne ɓangaren da yake da motsin rai, nufi da hankali. Wannan ɓangare ana kiransa hankali a al'ada. Jikin zahiri shi ne gida ko tanti inda ainihin mutum (ruhu) yake rayuwa.

Da zarar mun karɓi Kristi cikin rayuwarmu, ruhunmu yana canzawa nan take kuma ana ba shi halin irin na Allah (wanda kuma ake kira halin Allah na allahntaka). Wannan hali ne da yake daidai da na Allah. Ana cire halin zunubi daga ruhunmu kuma muna karɓar halin Allah na allahntaka. Wannan yana faruwa nan take lokacin da muka gaskata kuma muka furta Yesu Kristi a matsayin Ubangiji da Mai Ceto bisa ga Romawa 10:9. Amma hankali (ko rai) dole ne a ci gaba da canza shi har sai mun ga abubuwa kuma muka yi tunani kamar Allah (Romawa 12:1-3). Sabunta ko canza hankali aiki ne na ci gaba wanda zai ci gaba muddin muna duniya. Ana sabunta hankali ta wurin ba da lokaci ga maganar Allah da sauran abubuwan Allah da kuma ba da lokaci tare da Allah da kansa ta wurin addu'a.

Dole ne a sa jikin zahiri ƙarƙashin ikon ruhun mutum da aka sake halitta. Mai bi zai iya rinjayar halin jiki ne kawai ta wurin dogaro da ikon Ruhu Mai Tsarki da ke cikinsa. Wannan iko ko tasirin allahntaka na Ruhu Mai Tsarki ana kiransa Alheri. Za a canza jikinmu lokacin da Yesu ya dawo, kuma za a canza shi ya zama kamar jikinsa mai ɗaukaka (Romawa 8:11, 23, Filibiyawa 3:20). Jiki mai ɗaukaka ko jikin da aka ɗaukaka shi ne irin jikin da Yesu yake da shi bayan tashinsa daga matattu (Irin wannan jiki ba shi da mutuwa ko tasirin zunubi a cikinsa. Ba zai iya yin rashin lafiya ko mutuwa ba kuma yana iya yin abubuwan zahiri da na ruhaniya. Zai iya rayuwa kuma ya yi aiki a cikin duniyar zahiri da kuma duniyar ruhaniya). A yanzu, dole ne a sa halin jiki ƙarƙashin ruhun mutum da aka sake halitta wanda yake da halin Allah na allahntaka domin jiki na iya samun mugayen halaye idan aka bar shi shi kaɗai.

Ruhun mutum da aka sake halitta yana da halin Allah na allahntaka, yayin da jiki yake da halin mutum. (Tare da halin mutum muna cin abinci kuma muna zuwa bayan gida da sauransu). A wasu kalmomi, mutum yana da halaye biyu: halin mutum da halin Allah na allahntaka idan an sake haifuwarsa. Wanda bai yi imani ba yana da halin zunubi a cikin ruhunsa, amma jikinsa yana da halin mutum kamar mai bi. Bambancin kawai yana cikin halayensu na ruhaniya. Saboda haka, mutum yana da sassa uku da halaye biyu. Ta wannan hanya: mutum ruhu ne, wanda yake da rai kuma yake rayuwa a cikin jikin zahiri. Yanzu, ruhu yana da halin Allah idan an sake haifuwar mutum kuma yana da halin zunubi idan ba a sake haifuwarsa ba. Amma jikin zahiri yana da halin mutum. Rai ba wani ɓangare ne mai zaman kansa wanda yake da halinsa na kansa ba, amma rai ɓangare ne na ruhun mutum. Ruhu da rai su ne ke samar da mutum na ciki. Takaitawa**; ruhu yana canzawa nan take a lokacin ceto (Ana kiran wannan barata), rai (hankali) yana canzawa a hankali (Ana kiran wannan Canji) kuma za a canza jiki lokacin da Yesu ya dawo (Ana kiran wannan ɗaukaka).**

HALIN ƊAN ALLAH

Halin ɗan Allah daidai yake da halin Allah domin Allah ne ya haife shi (Yohanna 1:12). Wannan hali yana cikin ruhun mai bi kuma yana da dukkan siffofin da Allah yake da su. Wannan hali yana da 'ya'yan Ruhu tun daga lokacin da aka sake haifar mutum (Galatiyawa 5:22). Wannan hali yana da ƙauna, farin ciki, salama, haƙuri, kirki, nagarta, aminci, tawali'u da kamun kai, bangaskiya, tawali'u, hikima da duk sauran siffofi da halayen da Allah yake da su. Wannan hali yana ba Ɗan Allah damar yin aiki kamar Allah Ubansa.***Kalmar "Ɗan Allah" ba ta nufin jinsi ba, amma tana nufin gādo. Saboda haka, maza da mata waɗanda suka karɓi Kristi ana kiran su 'ya'yan Allah bisa ga Littafi Mai Tsarki (A nan malami dole ne ya nuna wa ɗalibai halin Allah na allahntaka da halin mutum). Dukkan gaskiyoyi ko abubuwan da suke na zahiri da muke magana a kansu sun riga sun faru a cikin ruhun mai bi amma ana bayyana su a waje ta wurin bangaskiya. Wannan yana nufin cewa a ruhaniya kai ɗan Allah ne, sarki, firist, sabon halitta, jakadan Kristi da sauransu. Amma sai kawai lokacin da kake tafiya ta wurin bangaskiya ne waɗannan abubuwan gaskiya za su bayyana a rayuwarka ta zahiri.***

ƊAN ALLAH SABON HALITTA NE (2 Korintiyawa 5:17): Ɗan Allah sabon halitta ne, ma'ana, sabon nau'in mutum wanda ya bambanta da mutum na farko Adamu. Allah ya halicci sabon nau'in mutane lokacin da ya mai da mu 'ya'yansa. Wannan yana nufin sabon jinsi. Kasancewa sabon halitta kuma yana nufin cewa duk abin da mutum yake a da kafin ya karɓi Kristi ba ya nan kuma. Shi sabon mutum ne gaba ɗaya a tunanin Allah. Shi sabon jinsi ne, ma'ana sabon halitta gaba ɗaya ba tare da wani tarihi a wajen Kristi ba. Sabon halitta an halicce shi ne bisa ga kamannin Yesu Kristi, ba bisa ga kamannin mutum na farko, Adamu ba. Sabon halitta ya fi duk abin da ya zo sakamakon faɗuwar Adamu, waɗanda su ne: zunubi, mutuwa, rashin lafiya, gazawa, talauci da sauransu.

ƊAN ALLAH SARKI NE (Wahayin Yahaya 1:6, 1 Bitrus 2:9): Littafi Mai Tsarki ya bayyana sarai cewa a matsayin ’ya’yan Allah, an mai da mu sarakuna. A matsayin sarakuna, muna mulki da sarauta cikin rayuwa, muna kafa mulkin ubammu a duniya, muna mulki bisa Shaiɗan, rashin lafiya, talauci, la’anoni, mutuwa da duk abin da ya zo sakamakon zunubi. Muna mulki da sarauta ta wurin bangaskiya wadda take bayyana a cikin tunani, kalmomi da ayyuka. Ɓangare na biyu na sarauta shi ne waɗanda aka kira su domin su tallafa wa mulkin Allah da kuɗaɗensu da sauran kyaututtukan kayan duniya (Za mu tattauna wannan ɓangare na biyu a cikin koyarwar mulkin Allah).

ƊAN ALLAH FIRISTI NE (Wahayin Yahaya 1:6, 1Bitrus2:9): A matsayin firistoci, muna tsayawa tsakanin Allah da mutane domin mu sulhunta su. Mun sadaukar da kanmu gaba ɗaya ga Allah. Muna bauta wa Allah kuma muna yabonsa a matsayin hidimarmu da gata na firistoci. Ruhu Mai Tsarki yana zaune a cikinmu. Muna yi wa wasu roƙo a matsayin firistocin Allah. Ɓangare na biyu na hidimar firistanci shi ne na masu bi waɗanda aka kira zuwa hidimar sassa biyar wato, Manzanni, Annabawa, Masu Bishara, Fastoci da Malamai. Waɗannan su ne mutanen da aka ba amanar alhakin kasancewa a sahun gaba wajen wa’azin Bishara da kuma horar da sauran tsarkaka. An ba su alheri domin su yi wannan aiki (Za mu tattauna wannan hidimar firistanci dalla-dalla a cikin koyarwar Mulkin Allah).

ƊAN ALLAH JAKADAN KRISTI NE (Yohanna 17:16, 2Korintiyawa 5:20): A matsayin jakadu, ’ya’yan Allah suna wakiltar Yesu Kristi a duniya. Suna rayuwa bisa ƙa’idodin sama a duniya. Ba su ƙarƙashin bautar wani abu da zunubin Adamu ya kawo, misali, rashin lafiya, talauci, mutuwa kafin lokaci da sauransu. Suna mulkin duniya da ikon sama wanda yake cikinsu.

ƊAN ALLAH HAKIKANIN RUHU MAI TSARKI NE (1 Korintiyawa 3:16, 6:19, 2 Korintiyawa 6:16): A matsayin haikalin Ruhu Mai Tsarki, Ruhu Mai Tsarki yana zaune a cikinmu. Ruhu Mai Tsarki shi ne Allahnmu, Abokinmu, Mai Taimakonmu, Malaminmu, Mai Ba Mu Shawara da Mai Karemu. Kasancewarsa Mai Karemu yana nufin cewa yana wakiltar mu a gaban abokan gabanmu kuma yana ƙarfafa mu mu rinjaye su.

ƊAN ALLAH MAMBAI NE/ƁANGARE NE NA JIKIN KRISTI: Ɗan Allah mamba ne na jikin Kristi. Kowane mai bi mamba ne na jikin Kristi. Yesu Kristi yana ƙaunarmu kuma yana kula da mu kamar jikinsa ne. Mu ma muna kula da juna a matsayin mambobin jiki ɗaya (1 Korintiyawa 12:29). Mun miƙa kanmu ga Kristi domin shi ne Shugaban jikin.

ƊAN ALLAH Ɓ ANGARE NE/MAMBA NE NA IKILISITAR KRISTI (Matiyu 16:18-20): Kowane mai bi mamba ne na ikilisiyar Yesu Kristi. Kalmar ikilisiya tana nufin waɗanda aka zaɓa ko waɗanda aka kira su fito. An zaɓi waɗannan mutane ne domin sun zaɓi su gaskata da Kristi kuma su karɓe shi cikin rayuwarsu. Ikilisiyar Yesu Kristi ta ƙunshi sassa uku **(1)** Ikilisiya ta mutum ɗaya: kowane mutumin da aka sake haifa yana cikin ikilisiya ɗaiɗaiku. **(2)** Ikilisiya ta Kasa: Ikilisiya taro ne na masu bi da suke taruwa a wani wuri na musamman **(3**) Ikilisiya ta Duniya: Ikilisiya ta ƙunshi dukan mutanen da aka sake haifa waɗanda suke duniya da waɗanda suke sama yanzu, ba tare da la’akari da ƙasashensu da wuraren taronsu daban-daban ba.

ƊAN ALLAH AMARYAR KRISTI NE (2 Korintiyawa 11:2, Wahayin Yahaya 19:7-10): A matsayin amaryar Kristi, muna cikin dangantakar ƙauna da Yesu Kristi kuma muna girmama shi kuma muna miƙa kanmu gare shi a matsayin shugabanmu da mijinmu. Ubangiji yana ɗaukar mu da muhimmanci kuma yana ƙaunarmu da tsananin ƙauna a matsayin amaryarsa.

ƊAN ALLAH Ɓ ANGARE NE NA RUNDUNAR ALLAH (Rundunar Kristi) (Afisawa 6:10-19): A matsayin rundunar Kristi, muna ci gaba da nuna nasarar Yesu a kan shaidan kuma muna kuɓutar da mutane daga bautar shaidan. Mu ikilisiya ce mai nasara. Ba ma yaƙi da shaidan domin mun riga mun rinjaye shi. Muna tafiya ne kawai cikin nasara a kansa.

ƊAN ALLAH MAGAJI NE TARE DA YESU KRISTI A CIKIN IYALAN ALLAH (Romawa 8:17, Galatiyawa 4:6-7): A matsayin ’ya’yan Allah, muna da gādo daidai da na Yesu Kristi a cikin iyalan Allah. Duk abin da yake nasa namu ne.

ƊAN ALLAH HASKE NE DA GISHIRIN DUNIYA (Matiyu 5:13): A matsayin ’ya’yan Allah, muna ba duniya hasken Allah da ɗanɗanonsa, wato, muna bayyana Allah da ɗanɗanonsa a duniya (muna sa mutane su dandana Allah).

ƊAN ALLAH YANA DA WASIKA A CIKIN ALKAWARIN UBAN DA YESU KRISTI (Luka 22:17-21): A matsayin ’ya’yan Allah, an ba mu gādo kyauta a cikin alkawarin da yake tsakanin Allah Uba da Yesu Kristi, kuma mu ma mun zama ɓangare na wannan alkawari ta wurin bangaskiyarmu ga Yesu. Kalmar wasiyya tana nufin gādo.

ADALCIN ƊAN ALLAH (Romawa 3:22-31, 2 Korintiyawa 5:21): An barata ɗan Allah ko kuma an mai da shi mai adalci ta wurin alherin Allah ta wurin bangaskiya ga Yesu Kristi. A mai da mutum mai adalci (ko a barata shi) yana nufin a sa shi cikin kyakkyawar dangantaka da Allah. Wannan yana nufin cewa an sa ɗan Allah cikin kyakkyawar dangantaka ko cikin kyakkyawar mu’amala da Allah. Tun da an sa mu cikin kyakkyawar dangantakar uba da ɗa da Allah, muna da haƙƙoƙi a cikin iyalan Allah a matsayin ’ya’yansa. Haƙƙoƙinmu sun haɗa da samun dangantaka da zumunci da Allah, yin mulki da sarauta a rayuwa, karɓar Ruhu Mai Tsarki, jin daɗin gādonmu cikin Kristi da karɓar amsoshin addu’o’inmu da sauransu. Adalci kyauta ne kuma matsayinmu ne cikin Kristi wanda muke karɓa ta wurin sake haifuwarmu ta biyu (1 Korintiyawa 5:17-20). Wannan yana kama da ɗanka wanda aka haifa cikin iyalinka. Ɗanka yana da kyakkyawar dangantakar uba da ɗa/uba da ’ya a tare da kai ba saboda abin da ya aikata ba amma saboda wanda yake. Wannan shi ne abin da adalci yake nufi. Ko da ya yi kuskure, hakan ba ya canza matsayinsa domin ya samu wannan matsayi ne ta wurin haihuwarsa. Haka yake da mu, muna da adalci a gaban Allah domin ya haife mu ta wurin Yesu Kristi.

TSARKIN ƉAN ALLAH (1 Bitrus 1:15, 1 Korintiyawa 6:11): Tsarki yana nufin warewa, keɓewa ga Allah da kuma rabuwa da mugunta. Ɗan yana da tsarkakakken hali a cikinsa. Halin ruhaniya na ɗan Allah na allahntaka ne saboda haka yana da tsarki. Wannan hali yana cikin ruhun mutum da aka sake halitta (Afisawa 4:24). Ya kamata rayuwar Kirista ta nuna wannan hali na allahntaka da tsarki a zahiri. Ya kamata a gan shi cikin tunaninsa, ayyukansa da kalmominsa kuma ya kamata ya yi rayuwa mai tsarki da ta ibada. Ana ganin rayuwa mai tsarki ta wurin rayuwa bisa ga 'ya'yan Ruhu, waɗanda suke cikin Galatiyawa 5:22. Wannan shi ne 'ya'yan Ruhu Mai Tsarki waɗanda aka dasa cikin ruhun mutum da aka sake halitta na mai bi. **'Ya'yan Ruhu su ne Kauna:** Wannan ƙaunar agape ce ma'ana irin ƙaunar Allah wadda take ƙauna ba tare da sharadi ba, **Farin ciki:** Wannan shi ne farin cikin da Ruhu Mai Tsarki yake kawowa a cikin mai bi ba tare da la'akari da yanayi na waje ba, **Salama:** Wannan ita ce salamar Allah wadda aka ba mai bi kuma ta samo asali ne daga salamar da muke da ita tare da Allah kuma yanayi na waje ba ya shafar ta. **Haƙuri:** Wannan haƙurin yana ba mu ƙarfin jira Allah har sai maganarsa ta cika a rayuwarmu. **Kirki:** Wannan 'ya'ya yana ba mu damar zama masu kirki ga wasu kuma kada mu kasance masu tsauri a mu'amalarmu da su. **Aminci:** Wannan 'ya'ya yana ba mu damar kasancewa masu aminci da gaskiya ga Allah da kuma wasu da kuma amfani da abin da aka ba mu amana da shi cikin mutunci. **Nagarta:** Wannan 'ya'ya yana ba mu damar zama nagari ga wasu kuma mu yi musu mu'amala kamar yadda Allah zai yi mana da nagarta da adalci. **Tawali'u:** Wannan tawali'un ba rauni ba ne amma gane cewa duk abin da muke da shi da abin da za mu zama ya kasance ne ta wurin Alherin Allah. Wannan fahimtar tana ba mu damar kasancewa masu tawali'u a gaban Allah da mutane. **Kamun kai:** Wannan 'ya'ya yana ba mu damar yin rayuwa mai ladabi da kamun kai kuma yana taimaka mana mu sa jiki da sha'awoyinsa ƙarƙashin iko. **Jimrewa:** Wannan 'ya'ya yana ba mu damar jure yanayi masu wuya da raɗaɗi na dogon lokaci ba tare da daina ba yayin da muke jiran Allah ya kawo sakamako mai kyau. **Tawali'u:** Tawali'u ba rauni ba ne amma samun ruhu da hali mai laushi da maraba da kuma iya sa ƙarfinmu da ikonmu ƙarƙashin iko (Galatiyawa 5:22).

GANE ƉAN ALLAH DA YESU KRISTI (1 Korintiyawa 15:45-50): An danganta ɗan Allah da Yesu Kristi, cikin tashinsa daga matattu da rayuwarsa. Wannan ganewa/kamanceceniya tana cikin ruhun ɗan Allah. Wato, ɗan Allah daidai yake da Yesu a cikin ruhunsa. Ba muna nufin cewa fuskokinsu suna kama da juna ba, amma muna nufin cewa suna da hali iri ɗaya da yanayin ruhaniya iri ɗaya. Suna da rayuwar tashin matattu iri ɗaya (zoe) a cikin ruhun mutuminsu. Duk wani abu da ya zo sakamakon zunubi ba shi da wani tasiri a kan ɗan Allah. Ɗan Allah yana da dangantaka iri ɗaya da Uba kamar yadda Yesu Kristi yake da ita. Kafin a sake haifuwarmu, an danganta mu da Adamu, cikin zunubinsa da sakamakonsa da hukuncinsa, amma bayan an sake haifuwarmu, mun zama masu alaƙa da Yesu Kristi, cikin rayuwarsa da tashinsa daga matattu. Mun riga mun yi kama da Kristi a cikin ruhunanmu da zarar an sake haifuwarmu, amma za mu yi kama da shi a cikin jikinmu lokacin da ya dawo kuma aka sāke fasalin jikinmu ya zama kamar jikinsa mai ɗaukaka (Filibbiyawa 3:20, 1Korintiyawa 15:42-44).

IKON ƉAN ALLAH (Exousia) (Afisawa 1:18-23, 2:4-7, Luka 10:19, Matiyu 16:18-20): Ɗan yana zaune tare da Yesu Kristi a hannun dama na Allah a wuraren sama. Wannan shi ne matsayin iko da ɗan yake aiki da shi, ko da yake har yanzu yana cikin duniya. Wannan iko yana cikin ruhun mai bi kuma ana nuna shi da bayyana shi ta wurin bangaskiya (ta wurin tunani, ayyuka da kalmomin bangaskiya). Ɗan yana zaune a sama da mutuwa, rashin lafiya da cuta, talauci, la'anoni, zunubi da duk abin da ya zo saboda faɗuwar Adamu. Yana da iko a kan shaidan da mulkinsa. Hannun dama na Allah shi ne matsayi mafi girma na iko da Allah zai iya ba mutum. Wannan yana nufin cewa ikilisiya tana ƙarƙashin Allah (Uba, Ɗa da Ruhu Mai Tsarki) kaɗai.

RAYUWAR ƉAN ALLAH (Yohanna 5:26): Ɗan yana rayuwa ta irin rayuwar Allah wadda take cikinsa. Ana kiran wannan rayuwa Zoe. Ita ce irin rayuwar da Allah da kansa yake da ita. Babu wani abu daga ikon duhu da zai iya zama a kan wannan irin rayuwar Allah. Zoe yana nufin "irin rayuwar Allah". Wannan irin rayuwa tana cikin ruhun mai bi kuma tana lalata rashin lafiya, talauci, mutuwa da duk wani mugun abu lokacin da aka bayyana ta a jikin zahiri ta wurin bangaskiya. Bangaskiya tana bayyana abubuwan ruhaniya a cikin duniyar zahiri.

Ɗan kuma yana rayuwa cikin irin ƙaunar Allah (Agape), irin bangaskiyar Allah, irin ilimin Allah da hikimar Allah a cikin komai kamar yadda Yesu Kristi, ɗan fari nasa yake. Rayuwa cikin irin ƙaunar Allah, bangaskiya, ilimi da hikima tana ba ɗan Allah damar yin aiki cikin ma'aunin Allah domin Allah kansa yana rayuwa cikin waɗannan halaye.

MA'AUNIN/MATSAYIN ƉAN ALLAH (Yohanna 17:22-24, Yohanna 20:17): Ɗan yana da matsayi iri ɗaya na ɗantaka da Yesu Kristi a cikin iyalan Allah. Su 'ya'ya ne da suke daidai a idanun Allah. Wannan daidaito yana cikin ɗantakarsu kaɗai, ba cikin iko ko ƙarfi ba, domin Yesu ba Ɗa kaɗai ba ne, amma shi ma Allah ne. (Faɗin cewa mun yi daidai da Yesu cikin ɗantaka yana nufin cewa mu ma 'ya'yan Allah ne kamar yadda shi Ɗan Allah yake). Ɗan Allah yana bauta wa Yesu Kristi kuma yana ɗaukaka shi a matsayin Allah da Sarkinsa, amma cikin ɗantaka, shi ma ɗa ne da yake daidai da Yesu Kristi. Ɗan Allah cikakken ɗa ne ga Allah kamar yadda Yesu yake. Duk da haka, Yesu Kristi ya fi girma domin shi Allah ne kuma shi ne shugaban ikilisiya; saboda haka muna ƙarƙashinsa. Uba yana ƙaunar ɗan kamar yadda yake ƙaunar Yesu Kristi. Ɗaukaka iri ɗaya da Uba ya ba Yesu an ba mu, 'yan'uwansa maza da mata. Ɗaukaka ita ce bayyananniyar kasancewar Allah.

KARFAFA ƉAN (Ayyukan Manzanni 1:8): An ƙarfafa 'ya'yan Allah da Ruhu Mai Tsarki. Ruhu Mai Tsarki shi ne mutum na uku cikin Allahntaka. Dangane da masu bi, shi ne Allahnsu, Mai Taimakonsu, Malaminsu, Mai Ba Su Shawara, Mai Ta'azantar da Su, Mai Kare Su da kuma ikon ɗan Allah. Yana ƙarfafa 'ya'yan Allah su cika nufin Allah kuma su yi wa Kristi shaida. Ana kiran wannan ikon na Ruhu Mai Tsarki dunamis a cikin Littafi Mai Tsarki kuma daga nan ne aka samo kalmar dynamite. Wannan iko ne mai fashewa wanda yake kawo irin canje-canjen Allah. Ana motsa wannan iko ta wurin yawan yin addu'a cikin harsuna, kuma ana sakin shi ta wurin

bangaskiya, furuci da annabci da ayyukan bangaskiya. Wannan iko yana iya kawo bayyanar alamu da baiwar Ruhu Mai Tsarki kuma yana kawo canje-canje masu kyau a rayuwar mutane.

Haka kuma an ƙarfafa 'ya'yan Allah da wani iko na musamman wanda yake ba su damar tafiya tare da Allah, jure wahaloli da riƙe Allah ba tare da la'akari da yanayi ba. Ana kiran irin wannan iko Kratos, wanda yake nufin ƙarfi ko iko. Irin wannan iko yana mai da hankali wajen ƙarfafa mai bi a matsayinsa na mutum, yayin da dunamis yake mai da hankali wajen ba mai bi damar yin wa Yesu Kristi shaida cikin iko. Kratos kuma ana motsa shi ta wurin addu'ar harsuna da zumunci da Allah. Muna ganin wannan iko a Afisawa 3:6 da kuma a wasu nassosi.

SHAFAR ƊAN (1 Yohanna 2:20): Ruhu Mai Tsarki ya shafe ɗan. Shafawa ita ce bayyanar Ruhu Mai Tsarki ta wurin ɗan. Shafawa tana ba ɗan damar yin nufin Allah. Shafawa tana bayyana sarauta (mulki ko kasancewa sarki), hikima da fahimta, shawara da ƙarfi, ilimin Allah da tsoron Ubangiji a cikin mai bi da kuma ta wurinsa (Ishaya 11:1-4). Shafawa tana ba ɗan damar yin aiki kamar Allah. An shafe dukan 'ya'yan Allah da Ruhu Mai Tsarki. Ruhu Mai Tsarki yana cikinsu kuma yana kansu. (Ishaya 61:1-4). An shafe mu domin mu yi ayyukan Allah.

MULKIN ƊAN (Farawa 1:26, Romawa 5:17): An ba ɗan mulki bisa duniya. Dole ne ya yi mulki/sarauta bisa duk yanayin da ya fuskanta; ta wurin yin aiki cikin bangaskiya da kuma ci gaba da furta maganar Allah cikin bangaskiya, yana rinjayar kowane yanayi da yake fuskanta. Domin ɗan ya yi tafiya cikin mulki, dole ne ya san kuma ya yi abubuwa masu zuwa **(1)** Ya sani cewa Allah ya ba shi komai ta wurin alkawarin jini (1Korintiyawa 3:21-23). A cikin wannan aya, lokacin da Littafi Mai Tsarki ya ce rai da mutuwa naka ne, yana nufin cewa ɗan yana iya zaɓar rayuwa ko mutuwa, yana da wannan iko (Manzo Bulus misali ne) **(2)** Yi rubutacciyar magana da magana da aka faɗa (shuka tsaba na bangaskiya/ba da wani abu a matsayin alamar bangaskiyarka ga Allah) (**3)** Yi aiki cikin bangaskiya domin mallakar abin da Allah ya ba ka **(4)** Ba Allah ɗaukaka da yabo tun da wuri saboda duk abin da kake tsammani daga Allah. (Waɗannan su ne matakan da za a bi domin yin mulki da mallakar abin da Allah ya ba ka). (Yi nazarin littafin Joshua 1-13 domin ganin labarai da ƙa'idojin mulki).

WADATA/TALAKAWAR ƊAN (2 Korintiyawa 8:9, Afisawa 1:3, 3 Yohanna 1:2): Duk dukiyar Uba mallakin ɗan ne. Allah yana son 'ya'yansa su yi rayuwa mai wadata. Yana son su wadata ta kowace hanya kuma su kasance cikin ƙoshin lafiya. Ɗan zai iya tafiya cikin wannan wadata ne kawai ta wurin bangaskiyar da ake nunawa ta bayarwa, da ci gaba da furta dukiyarsa cikin Kristi, "misali, yana furta da ƙarfin hali cewa shi mai arziki ne cikin Kristi kuma ba shi da rashi komai ba tare da la'akari da abin da yake gani da idanunsa na zahiri ba. Ya kamata ya yi tafiya ta wurin bangaskiya ba ta wurin gani ba kuma ya riƙe furucin maganar Allah. Allah yana son 'ya'yansa su wadata domin yana son su more rayuwa ta kowace hanya; yana kuma son su tallafa wa yaɗuwar bishara da dukiyarsu kuma su taimaki mabukata ta wurin dukiyarsu.

ALHERIN ƊAN ALLAH (Yohanna 1:17, Romawa 5:17): Alheri shi ne tagomashin Allah wanda mutum bai cancanta da shi ba. Wannan kawai yana nufin, Allah yana yi mana wani abu, shi ne yake kammala aikin, mu kawai muna karɓarsa ta wurin bangaskiya. Uba ya ba Ɗan cikar alheri. Cikar Alheri yana nufin alheri marar iyaka. Alheri shi ne Allah da kansa yana bayyana kansa kuma yana aiki ta wurin ɗan. Uba ya ba ɗan dukkan kansa da dukan abubuwa. Alherin Allah da yake kan rayuwar ɗan yana kawo: albarka: albarka ita ce ikon samun wadata cikin duk abin da kake yi, nagarta, tagomashi, ci gaba, ɗaukaka marar iyaka, gafara, nasarori na banmamaki, iko bisa zunubi da duniya, da sauransu a cikin rayuwar ɗan. Dole ne ɗan ya san wannan gaskiyar kuma ya yi aiki da ita cikin bangaskiya, sannan zai ga bayyanar alherin Allah a rayuwarsa. Muna karɓar alheri ta wurin sanin alherin da aka ba mu da kuma gaskatawa da yin aiki da shi ta wurin bangaskiya marar girgiza. Uba yana aiki tare da ɗan ta wurin alheri ba ta wurin Dokar Musa ba.

GĀDON ƊAN (Romawa 8:16-17): A matsayin 'ya'ya, mu abokan gādo ne tare da Yesu Kristi. A matsayin abokan gādo, duk abin da Allah ya ba Yesu namu ne kyauta. Gādonmu ya haɗa da dangantaka da zumunci da Allah, rayuwa mai wadata da lafiya, iko da mulki bisa mulkin duhu; ya ba mu sama ta zama gidanmu, da duniya da duk abin da yake cikinta domin mu yi mulki a kanta kuma mu mallake ta, misali yanayi da duk kyawawan abubuwan da suke cikin duniya, kamar gine-gine, ababen hawa, duwatsu, azurfa da zinariya da sauransu. Ya ba mu kāriyarsa ta Allahntaka, hikima, nasara da kowane abu mai kyau a rayuwa. Ɗan yana da komai a matsayin gādo daga Ubansa (Ibraniyawa 1:2). Shi magajin dukan gādon Ubansa ne.

AIKIN ƊAN ALLAH:

(Aikin ɗan Allah dole ne a koyar da shi kuma a nuna shi tare da alamomin Ruhu Mai Tsarki ta waɗannan matakai 5 a wannan sashe kamar yadda nake yi a DVD na Cibiyar Horar da Kasa da Kasa).

Domin ɗan yana da hali wanda yake kama da na Uba daidai, yana iya aiki daidai kamar Uba saboda wannan hali na Allahntaka da yake cikin ruhun mutuminsa (Yohanna 5:19).

Aikin Allahntaka (ko aikin bangaskiya) na ɗan Allah ya kasu kashi biyar:-

1. Allah yana gaskatawa a cikin zuciyarsa, kuma **yana tunani a cikin zuciyarsa kuma duk abin da yake tunani yana faruwa bisa ga tunaninsa na bangaskiya. Ɗan m**a yana gaskatawa a cikin zuciyarsa kuma yana tunani a cikin zuciyarsa kuma abubuwa suna faruwa bisa ga tunaninsa na bangaskiya (Afisawa 3:20).

2. Allah yana **gaskatawa a cikin zuciyarsa kuma yana ɗaukar matakai ko ayyukan bangaskiya kuma abubuwa suna faruwa bisa ga ayyukansa na bangaskiya. Ɗan ma yana** gaskatawa a cikin zuciyarsa kuma yana ɗaukar ayyukan bangaskiya sannan abubuwa suna faruwa bisa ga ayyukansa na bangaskiya (Ayyukan Manzanni 4:30).

3. Allah yana **gaskatawa a cikin zuciyarsa kuma yana faɗin kalmomin bangaskiya kuma abubuwa suna faruwa bisa ga kalmominsa na bangaskiya. Ɗan ma yana gaskatawa a cikin zuciyarsa kuma yana faɗin** kalmomin bangaskiya kuma abubuwa suna faruwa bisa ga kalmominsa na bangaskiya (Markus 11:22-24, Farawa 1:3).

4. Allah yana gaskatawa a cikin zuciyarsa, sannan yana faɗin kalmomin bangaskiya **waɗanda aka haɗa da ayyukan bangaskiya sannan abubuwa suna faruwa bisa ga kalmominsa da ayyukansa na bangaskiya. Ɗan** ma yana gaskatawa a cikin zuciyarsa kuma yana faɗin kalmomin bangaskiya waɗanda aka haɗa da ayyukan bangaskiya sannan abubuwa suna faruwa bisa ga kalmominsa da ayyukansa na bangaskiya.

5. Allah yana gaskatawa a cikin zuciyarsa sannan yana bayyana ƙarshen abin da yake tsammanin zai faru kafin ya faru. Yana tsammanin abin da ya bayyana cikin bangaskiya zai faru (Yana bayyana ƙarshen tun daga farko) (Ishaya 46:10). ***Ɗan ma yana bayyana ƙarshen tun daga farko, sannan yana tsammanin abubuwa su faru bisa ga furucinsa na bangaskiya. Duk da haka, wannan mataki na biyar ba ya bayyana abin da ɗan yake tsammani; kawai yana shirya hanya ne domin bayyanar ta faru. Bayyanar tana samuwa ne ta ɗaya daga cikin matakai huɗu na farko na bangaskiya.***

A taƙaice: mataki na 1 tunanin bangaskiya ne, mataki na 2 ayyukan bangaskiya ne, mataki na 3 kalmomin bangaskiya ne, mataki na 4 kalmomi da ayyukan bangaskiya ne, mataki na 5 kuma shi ne bayyana ƙarshen tun daga farko.

TA YAYA WAƊANNAN ABUBUWAN SUKE FARUWA?: Kamar yadda idan Uba ya yi tunani, ya yi aiki ko ya yi magana, sai Ruhu Mai Tsarki ya fito daga gare shi domin ya bayyana ko ya aiwatar da tunaninsa, ayyukansa ko kalmominsa na bangaskiya, haka ɗan ma yake aiki: Ruhu Mai Tsarki yana fitowa daga ɗan domin ya aiwatar da tunanin ɗan, kalmominsa ko ayyukansa na bangaskiya lokacin da suke cikin jituwa da nufin Allah. Ɗan daidai yake da Uba, bambancin kawai shi ne cewa mu 'ya'ya ne shi kuma Uba ne, amma muna daidai da Uba kuma muna da hali irin nasa. Uba ya fi mu girma domin shi ne Ubanmu. 'Ya'ya suna miƙa kansu ga Uba. Ruhu Mai Tsarki yana amsa wa ɗan kamar yadda yake amsa wa Uba. Ruhu Mai Tsarki BA bawan ɗan ba ne, amma shi Allah ne kuma Shugaban ɗan ne. Amma suna yin aiki tare ta wannan hanya (2Korintiyawa 6:1). Bangaskiyar ɗan ce take sakin Ruhu Mai Tsarki domin ya bayyana kansa a duniyar zahiri.

KIRAN 'YA'YAN ALLAH: A matsayin 'ya'yan Allah, mu 'ya'yansa ne, ba bayinsa ba. An cece mu domin mu zama 'ya'yan Allah, ba bayinsa ba. Mu 'ya'ya ne ta wurin haihuwa amma bayi ne ta wurin zaɓinmu.

Dalilan da suka sa Allah ya halicce mu tun farko kuma ya cece mu **(1)** Shi iyaye ne kuma yana son babban iyali. An kira mu domin mu zama ɓangare na **iyalinsa (2)** Yana son mu ji daɗin kasancewa cikin dangantaka da kuma zumunci da shi. **(3)** Yana son mu yabe shi kuma mu bauta masa. **(4)** Yana son mu karɓi ƙaunarsa kuma mu more ta **(5)** Yana son mu zama ɓangare na jikin Kristi da amaryarsa **(6)** Yana son mu girma kuma mu zama cikakku har sai mun zama kamar Yesu Kristi.

NAUYIN ALHAKIN ƊAN ALLAH: A matsayin 'ya'ya a cikin iyali, muna da wasu nauyin da ya rataya a wuyanmu.

1. Alhakinmu a matsayin 'ya'yan Allah shi ne mu sulhunta mutum da Allah ta wurin wa'azin bishara kuma mu kafa Mulkinsa a duniya ta hanyoyi daban-daban (misali, yin addu'a domin bishara da kuma tallafa mata da kuɗi) da kuma baiwar da ƙwarewar da muke da su daban-daban.
2. Mu kafa Mulkinsa ta wurin kuɗaɗenmu da sauran dukiyoyinmu na zahiri.
3. Mu yi mulki a duniya kuma mu mallaki muhimman abubuwan duniya domin Mulkin Allah, kamar gine-gine, wurare, kuɗaɗe, ababen hawa, kafafen yaɗa labarai da sauransu.
4. Mu rushe ayyukan shaidan kuma mu 'yantar da mutane daga bautarsa (1 Yohanna 3:8)

Saboda waɗannan nauyin, shaidan koyaushe yana ƙoƙarin hamayya da mu, shi ya sa Littafi Mai Tsarki ya ce mu yafa kayan yaƙin Allah (Afisawa 6:10-19).

1. **Kyallen gaskiya –** Ɗan ya kamata ya zama mutum mai gaskiya da riƙon amana. Gaskiya wata siffa ce ta halinmu na Allah. Bari ruhunka ya mallaki ranka da jikinka, kuma gaskiya za ta gudana daga cikinka ta halitta. Ba za ka yi ta fama da ƙarya ko rashin aminci ba. Ka kuma san gaskiyar abin da aka rubuta kuma ka yi rayuwa da ita.
2. **Farantin ƙirjin adalci.** Ka kasance mai sanin cewa kana da adalci cikin Almasihu, kuma bari wannan ya rinjayi kalmominka da ayyukanka, sannan rayuwa madaidaiciya za ta gudana daga gare ka ta halitta. Ka san haƙƙoƙinka da matsayinka cikin Almasihu.
3. **Takalman shirye-shiryen yin wa'azin bisharar salama: Ka** kasance koyaushe mai aiki kuma a shirye ka yi wa wasu wa'azin bishara.
4. **Garkuwar bangaskiya –** Ka yi rayuwa ta wurin bangaskiya ga maganar Allah, ka ɗauki matakan bangaskiya kuma ka faɗi kalmomin bangaskiya. Bangaskiya ita ce salon rayuwarmu. Ka riƙa ƙarfafa bangaskiyarka koyaushe.
5. **Kwalkwalin ceto:** Ka daraja cetonka kuma ka ɗauke shi da muhimmanci, kada ka yi rayuwar da ta haɗa haske da duhu, amma ka kawar da kowane zunubi daga rayuwarka.
6. **Takobin Ruhu (wanda yake maganar Allah): Ka** san maganar Allah a cikin zuciyarka, ka faɗi maganar Allah da bakinka, ka yi tunani a kanta kuma ka riƙe ta a cikin zuciyarka. Ka faɗi maganar a kan ayyukan shaidan. (Kana amfani da wannan takobi ne ta wurin faɗar maganar da bakinka).
7. **Yin addu'a cikin Ruhu (harsuna) koyaushe.** Ka yi addu'a cikin harsuna sosai, fiye da yadda kake addu'a da fahimta.

Wani ɓangare na kayan yaƙin Allah kuma shi ne baiwar Ruhu Mai Tsarki (1 Korintiyawa 12:1-12)

Waɗannan su ne baiwar Ɗan Allah da Ruhu Mai Tsarki ya bayar. Ruhu Mai Tsarki ba ya aro waɗannan baiwa, amma yana ba wa Ɗan Allah su. Saboda haka, za mu iya cewa daidai cewa su ne baiwar Ɗan Allah. Ana amfani da su domin samun waɗanda suka ɓata da kuma horar da tsarkaka da kuma kammala su. Baiwar tana aiki ta matakai biyar na bangaskiya **(ko matakai biyar na aikin Allah)** da aka tattauna a baya. Ɗan yana iya aiki da baiwar Ruhu Mai Tsarki a kowane lokaci da ya zaɓa. Ba sai ya fara jin wani abu ba ko ya sami wata wahayi ta musamman kafin ya iya aiki da baiwar. Baiwar ta zama wani ɓangare na halinsa na Allah kuma koyaushe tana tare da shi.

YAYA MAI BANGASKIYA YAKE SAMUN BAIWAR RUHU MAI TSARKI?: Ana ba da wasu a lokacin sabuwar haihuwa, wasu kuma lokacin da mutum ya cika/baftisma da Ruhu Mai Tsarki, wasu kuma ana ba da su ta wurin kasancewa cikin hidimar da ke aiki da waɗannan baiwa, wasu kuma ta hanyar haɗuwa da wani mai hidima ko wata hidima da ke aiki da waɗannan baiwa ko kuma ta bin wani mai hidima a **hankali (misali, sauraron sa ko kallon sa akai-akai da sauransu).** Wasu kuma ta wurin miƙa baiwa daga wani mai bi, misali ta wurin ɗora hannu ko miƙa baiwa ta hanyoyi daban-daban ko matakan bangaskiya. Wasu kuma, mai bi zai iya roƙon Allah ya ba shi su kuma ya karɓe su ta bangaskiya ya kuma yi aiki kamar ya karɓe su, sannan za su fara aiki. Babu iyaka ga adadin baiwar da za mu iya samu. Komai zai kasance bisa ga bangaskiyarka.

Akwai baiwar Ruhu Mai Tsarki guda tara da aka bayyana a cikin 1 Korintiyawa 12. An raba waɗannan baiwa zuwa sassa uku – 1. Baiwar wahayi 2. Baiwar magana 3. Baiwar iko

Baiwar wahayi (kalmar sani, kalmar hikima, fahimtar ruhohi), **Baiwar magana (**baiwar annabci, nau'o'in harsuna daban-daban da fassarar harsuna). **Baiwar iko** (warkarwa, mu'ujizai da bangaskiya).**Bayyana baiwar (Malami ya kamata ya bayyana baiwar da kuma yadda ake aiki da su a aikace kamar yadda nake yi a cikin DVD na sauti da littafin International Training Centre)**

1) Kalmar Sani: Wannan baiwa ce ta sanin abubuwa game da mutane da yanayi ko abubuwa daban-daban ta wurin wahayi daga Ruhu Mai Tsarki. Wannan wahayi na iya zuwa ta hanyar tunani, wahayi na gani, mafarkai da sauransu.

2) Baiwar Hikima: Ita ce yin aiki da hikimar Allah lokacin da aka fuskanci wani yanayi na musamman, da kuma yin abin da ya dace da faɗin kalmomin da suka dace a wani yanayi na musamman. Wannan baiwa kuma tana taimaka wa mai bi ya yanke shawarwari masu kyau game da nan gaba. Haka kuma tana iya zuwa ta wurin wahayi da aka bayyana ta hanyar tunani, mafarkai, wahayi na gani da sauransu. Sanin maganar Allah yana ba da hikimar rayuwa gaba ɗaya, amma baiwar hikima tana aiki ne lokacin da aka fuskanci yanayi na musamman.

3) Fahimtar ruhohi: Tana ba mai bi damar fahimtar irin ruhin, tasirin ruhaniya ko aikin ruhaniya da ke bayan wani yanayi na musamman. Tana ba mai bi damar fahimtar ayyukan Ruhu Mai Tsarki da mala'iku, ayyukan aljanu da kuma ikon fahimtar dalilai da nufin mutane. Haka kuma tana iya aiki ta hanyar tunani, wahayi na gani, mafarkai da sauransu.

4) Baiwar annabci: Tana ba mai bi damar bayyana zuciya da tunanin Allah ta hanyar allahntaka (ta wurin wahayi daga Ruhu Mai Tsarki). Wannan yana nufin cewa ba ta hanyar ƙirƙirar abubuwa ko yin hasashe ba ne, amma ta wurin wahayi daga Ruhu Mai Tsarki. Annabci na iya haɗawa da bayyana abin da zai faru nan gaba, abin da ya faru a baya ko abin da ke faruwa a yanzu ko duk abin da Allah yake so ya bayyana. Annabci galibi yana ƙarfafa bangaskiya, yana ƙarfafawa kuma yana ta'azantarwa. Annabci na iya aiki ta hanyoyi daban-daban kamar wahayi, mafarkai, wahayi na gani da sauran hanyoyin da za mu tattauna lokacin da muka yi bayani kan hanyoyi daban-daban da Allah yake magana.

5) Baiwar nau'o'in harsuna daban-daban: Wannan baiwa tana ba mai bi damar yin magana da harshen da bai koya ta hanyar dabi'a ba. Wannan harshen na iya zama harshen ruhaniya ko harshen duniya wanda hankalinsa bai sani ba. Wannan baiwa koyaushe tana tafiya tare da baiwar fassarar harsuna. Wannan baiwa ta bambanta da baiwar harsuna da ake ba kowane mai bi lokacin da ya cika da Ruhu Mai Tsarki wadda aka bayyana a cikin 1 Korintiyawa 14.

6) Fassarar harsuna: Wannan baiwa tana ba mai bi damar fassara harsunan da ake magana da su. Fassarar na iya zuwa ta wurin mutumin da yake magana da waɗannan harsunan ko kuma ta wurin wani mutum, ko da yake shi ba shi ne yake magana da harsunan ba. Wannan ba fassarar harsuna kai tsaye ba ce, amma bayani (ko sharhi) ne game da abin da aka faɗa cikin harsunan.

7) Baiwar warkarwa: Tana ba mai bi damar warkar da rashin lafiya da cututtuka ta hanyar allahntaka (wato, warkar da rashin lafiya ta mu'ujiza). A al'ada, warkarwa tana faruwa nan take lokacin da baiwar warkarwa take aiki, kuma sau da yawa tana tafiya tare da bayyanarwar Ruhu Mai Tsarki kamar zafi, jijjiga, jin sanyi, iska da sauransu.

8) Baiwar yin mu'ujizai: Wannan baiwa tana ba mai bi damar yin mu'ujizai a kan halitta da kuma jikin mutane. Misalai, ƙashi ya fito ya tsawaita daga jikin wani, an soke bashi ta hanyar allahntaka, gurasa ta yawaita, ruwa ya koma ruwan inabi da sauransu.

9) **Baiwar bangaskiya:** Tana ba mai bi ikon gaskata Allah domin ya yi manyan mu'ujizai cikin sauri. Wannan baiwa yawanci tana aiki tare da baiwar warkarwa da mu'ujizai. Tana taimaka wa baiwar warkarwa da mu'ujizai su yi aiki cikin sauƙi (Ita ce bangaskiyar da ake buƙata domin wata mu'ujiza ko warkarwa ta musamman ta faru). **(Wannan baiwa ta bambanta da irin bangaskiyar Allah da dukanmu muke karɓa a sabuwar haihuwa).**

Waɗannan kyaututtuka suna aiki ne ta matakai biyar na bangaskiya:-

Abubuwa kamar faɗuwa ƙarƙashin ikon Allah, rawa, dariyar tsarki, kuka, juyawa ko yin wani abu ƙarƙashin ikon Allah da sauran su, ba sa cikin waɗannan kyaututtukan Ruhu Mai Tsarki, amma suna cikin alamu da abubuwan al'ajabi na Ruhu Mai Tsarki. Suna taimaka wa mutane su yi imani da sauri kuma suna bayyana kasancewar Allah a tsakanin 'ya'yansa.

(Malam mai koyarwa dole ne ya kunna kyaututtukan masu bi. Dole ne su buɗe hannayensu, sannan malamin ya bayyana cikin bangaskiya cewa Ruhu Mai Tsarki yana kunna kyaututtukan a wannan lokacin kamar yadda ake yi bisa ga CD na International Training Centre. Malamin dole ne ya yi nunin aikace-aikace na waɗannan kyaututtukan kuma ya bayyana su kamar yadda na bayyana su a cikin littafin International Training Centre. Masu koyo su yi atisaye da kyaututtukan kamar warkarwa, annabci da ilimi da sauransu. Masu koyo su kasance bibiyu-bibiyu, sannan su saki ikon Allah ta matakai biyar na bangaskiya, su kuma yi aiki da kalmar sani kuma ta wurin baiwar annabci su faɗi abin da Allah ya ce. Dole ne malamin ya fara nuna kyaututtukan a gaban dukkan masu koyo. Haka kuma Ku kalli DVD kan alamu da abubuwan al'ajabi (mai taken Apostolic and Prophetic Ministry da Class room Practicals) na Apostle-Prophet Mufaro Maposa) Malamin dole ne ya kalli kuma ya saurari waɗannan koyarwar kan yadda ake gudanar da kyaututtukan sau da yawa kafin ya koyar da wannan sashe. Ana samun wannan batu a cikin koyarwar Manifest Sons of God da ke cikin littafin International Training Centre wanda Apostle-Prophet Mufaro Maposa ya rubuta). Dole ne ya karanta littafin yayin da yake sauraron CD saboda idan yana da iyaka wajen aiki da kyaututtukan da kuma koyar da wasu su yi aiki da su, to waɗanda yake koyarwa su ma za su kasance da iyaka. Malamin da ba zai iya aiki da kyaututtukan ba kuma ya koya wa wasu su yi haka dole ne ya sami horo da kansa. Dole ne ya rika kallon DVD ɗin Apostle Maposa akai-akai kuma ya rika sauraron koyarwarsa kan yadda ake aiki da kyaututtukan akai-akai. Sa'an nan shi da kansa zai yi fice a cikin kyaututtukan Ruhu).Yanzu za ku iya kallon duk waɗannan bidiyoyin a YouTube a shafin Sonshiplife ITC ko www.voiceofgodfm.co.ls

AIKI NA RUHU MAI TSARKI DABAM-DABAM: Akwai operations daban-daban na Ruhu Mai Tsarki kamar haka: **Yawhew Shammah ko Emmanuel:** a nan ɗa yana nuna bayyananniyar kasancewar Allah ta hanyar alamomin mutane suna faɗuwa, amsawa ko jin kasancewar Allah. **Mulkin Allah:** A nan ɗa yana koyarwa game da mulkin Allah kuma yana nuna shi ta hanyar demonstrations na iko. **Kamar Uba haka ɗa:** A nan ɗa yana nuna kamanninsa da Uba. **Ikon ɗa:** A nan ɗa yana nuna ikonsa ta hanyar fara moves daban-daban na Ruhu Mai Tsarki waɗanda ya zaɓa da kuma yanke shawarar lokacin da za su tsaya. **Hidimar sarauta:** A nan ɗa yana aiki a cikin matsayin zama yana nuna sarautarsa. **Muryar Uba:** A nan ɗa yana bayyana muryar Uba ta hanyar annabci, wahayi, mafarkai, murya mai ji da kunne da sauran revelation da vocal gifts. **Sadarwa da Uba:** A nan ɗa yana sa mutane su sadar da Uba. Mutane suna tambayar Allah tambayoyi ko duk abin da suke so su sani daga gare Shi kuma Yana amsawa nan take ta hanyar annabci, wahayi, murya mai ji da kunne, mafarkai da sauransu. **Sanin Uba:** A nan ɗa yana nuna ilimin Uba ta hanyar revelation da vocal gifts. Yana shiga ya nemo ilimi game da kowace al'amari ta hanyar gift na word of knowledge. **Hidimar Ambasada:** A nan ɗa yana nuna hidimarsa da ikonsa na ambasada ta hanyar alamu da hukuntawa masu ban tsoro. **Aiki da amsawa:** A nan ɗa yana yin wani aiki na bangaskiya kuma Ruhu Mai Tsarki yana sa wani mutum ya yi irin wannan aikin ba tare da son ransa ba. **Wurin tuntuɓa:**Ɗan yana amfani da jikinsa ko wani abu dabam a matsayin wurin tuntuɓa, kuma Ruhu Mai Tsarki yana taɓa ɗayan mutumin kuma yana aiwatar da abin da ɗan yake tsammani ta wurin wurin tuntuɓar. **Gajimaren Ruhu Mai Tsarki:** A nan ɗan yana sa Ruhu Mai Tsarki ya shawagi a kan gungun mutane kamar gajimare kuma ya taɓa mutane da yawa a lokaci guda. **Wutar Ruhu Mai Tsarki:** A nan ɗan

yana bayyana Ruhu Mai Tsarki a matsayin Wuta. Wannan wutar na iya bayyana a matsayin wuta mai dadî mai ƙarfafa mai bi, amma kuma tana iya bayyana a matsayin wuta mai zafi mai ƙona inda ake samun ayyukan aljanu. **Kama da Ruhu Mai Tsarki:** A nan ɗan yana sa Ruhu Mai Tsarki ya kama mutane ko aljanu har sai ɗan ya sake su.

Bayyanar Ruhu Mai Tsarki a zahirin duniya (ƙurar azurfa da zinariya, mai, lu'ulu'u, gashin fuka-fukan mala'iku, cike haƙora da zinariya, ruwan sama na allahntaka da wuta ta allahntaka da sauransu. Akwai wasu ayyuka a cikin littafin koyarwa na Cibiyar Horarwa ta Kasa da Kasa. (Malami ya kamata ya bayyana kuma ya nuna wasu daga cikin waɗannan ayyuka kamar yadda nake yi a cikin Littafin Cibiyar Horarwa ta Kasa da Kasa. Duk da haka, ana ba da shawara sosai ga duk masu koyo su zo cibiyar horarwa sannan su sami kwafinsu na Littafin Cibiyar Horarwa ta Kasa da Kasa da DVD bayan sun kammala kwas ɗin cibiyar horarwa). Cibiyar horarwa tana ba masu bi kyakkyawan tushe; Cibiyar Horarwa ta Kasa da Kasa tana horar da su domin shugabanci. Yanzu za ku iya kallon waɗannan ayyuka a YouTube a shafin Sonshiplife ITC. (ITC na nufin cibiyar horarwa ta ƙasa da ƙasa)

Waɗannan ayyuka suna nuna kasancewar Allah tare da mu kuma suna da muhimmanci domin suna tabbatar wa mutane da gaskiyar kasancewar Allah da wanzuwarsa. (Ku fara amfani da waɗannan baiwa da nunin ayyuka a aikace a duk inda kuke, kuma ku roƙi Allah cikin bangaskiya game da kowace baiwa da aiki da kuke so).

Mutumin da yake aiki da baiwar warkarwa ya kamata ya san abubuwa masu zuwa.

1. Wani lokaci warkarwa ba ta faruwa nan take.
2. Ya kamata a koya wa mutumin da ake yi wa addu'a ya gafarta.
3. Mai hidimar warkarwa ya kamata ya yi amfani da bangaskiya mai taurin kai da ƙarfi lokacin da yake warkar da marasa lafiya.
4. Bai kamata mai hidimar warkarwa ya karaya ba sa'ad da warkarwar ba ta faru nan take ba.
5. Mai hidimar warkarwa ya kamata ya dogara ga wahayi daga Ruhu Mai Tsarki lokacin da yake yi wa marasa lafiya hidima.
6. Mai hidimar warkarwa ya kamata ya ɗaga bangaskiyar waɗanda suka zo neman warkarwa. Wataƙila ya yi wa wasu marasa lafiya da ake gani su yi rashin lafiya addu'a a gaban kowa, wataƙila waɗanda ba sa iya tafiya da kyau ko waɗanda ba sa iya gani da sauransu. Ya kamata rashin lafiyar ta kasance wadda ake iya gani, ta yadda warkarwar ita ma za ta kasance abin gani saboda sauran mutane. Wannan zai gina bangaskiyar sauran mutane.
7. Mai hidimar warkarwa bai kamata ya gaya wa mutane su daina shan maganin da suke sha ba bayan an yi musu addu'a, sai dai idan Ruhu Mai Tsarki ya bayyana wani abu dabam, amma ya kamata ya ƙarfafa su su gina bangaskiyarsu sannan su koma wurin likita domin a tabbatar da warkarwar.
8. Ya kamata a jagoranci waɗanda aka yi wa addu'a zuwa addu'ar ceto idan ba su sake haifuwa ba.
9. Ya kamata wanda aka warkar ya ci gaba da furta warkarwarsa bayan addu'a, kuma ya kamata ya wanke tufafi da barguna ko matasan kai da yake amfani da su lokacin da yake rashin lafiya domin guje wa sake kamuwa da cutar.
10. Domin a taimaka wa mutane su yi imani da sauri, mai hidimar zai iya haɗa warkarwa da ayyuka da alamu na Ruhu Mai Tsarki yayin da yake hidima. Ɗan yana da iko ya haɗa warkarwa da alamu da abubuwan al'ajabi na Ruhu Mai Tsarki. **Mutumin da yake hidima da annabci ya kamata ya san abubuwa masu zuwa. Hanyar da ta dace ta ji Allah da kuma yin annabci daidai ita ce wannan da zan bayyana yanzu. Abubuwan da ke gaba za su taimaka maka ka gane wahayin Allah daidai, har da fassararsa da yadda ake isar da shi.**

Wahayi: wannan shi ne abin da Ubangiji ya bayyana maka. Wannan na iya zuwa ta yadda za ka ga wahayi sa'ad da ka kalli wani mutum ko ka ji wata kalma ta musamman ko ka sami wani takamaiman wahayi. **Fassara:** wannan yana nufin abin da wannan takamaiman wahayi ko kalma ko wahayi yake nufi dangane da mutumin ko wani yanayi na musamman. **(Ma'anar wahayin ne) Aiwatarwa:** wannan yana nufin yadda mutumin zai yi amfani da wannan kalmar annabci ko yadda wannan kalmar ta shafi yanayin da ake ciki. Wannan na iya haɗawa da ko ka gaya wa mutumin wannan batun a ɓoye ko kuma ko ba za ka gaya masa ba, da kuma lokacin da za ka gaya masa. (Aiwatar da wahayin ne). Matakan da ke ƙasa za su taimaka maka ka yi annabci daidai:

1. Dole ne ka kasance cikin cikakken natsuwa a cikin ruhunka. Wannan natsuwar alama ce ta cikakkiyar bangaskiya ga Allah cewa zai yi magana. Ba kai ne kake ƙoƙarin ƙirƙirar wani abu ba.

2. Ka cire duk wasu tunanin da ka taɓa yi a baya game da yanayin/mutumin sai dai idan Ubangiji ya riga ya bayyana maka hakan. Kada ka ƙirƙiri saƙo ga mutumin saboda yadda yake sanye ko yadda yake kama. Misali, saboda kawai ka ga mutumin yana kama da marar tsari, kada ka ce ka ga cewa yana fama da matsalar kuɗî.

3. Ka tuna cewa annabci domin gina mutum ne, ƙarfafawa da ta'aziyya (1 Korintiyawa 14:3), saboda haka annabcin naka ya kamata ya kasance haka, ba ya kawo la'ana, ruɗani da rikici ba. Idan gyara ne ko gargaɗî, ka yi magana da su cikin ƙauna kuma a ɓoye.

4. Mai yin annabci ya kamata ya guji cewa, "Allah ya ce.." musamman idan yana fara aiki a cikin baiwar annabci. Maimakon haka ya fi kyau ya ce, "Ina gani..." ko "Ina jin wannan ko wancan". Misali, "Ina ganin kana cikin baƙin ciki" maimakon, "Allah ya ce kana cikin baƙin ciki".

5. Mai yin annabci bai kamata ya yi amfani da kalmar annabci wajen sarrafa ko mallake wasu ba. Haka kuma bai kamata ya kira kansa annabi ba kawai saboda yana ganin baiwar annabci tana aiki a rayuwarsa. Zai iya kiran kansa annabi/annabiya ne kawai idan Allah ya ba shi wannan mukami. Idan ba su da tabbaci a kan wannan al'amari, ya kamata su yi shiru kawai.

6. Idan za ka fadî abin da ba daidai ba ko kuma za ka yi magana ta hanyar da ba daidai ba, Ruhu Mai Tsarki zai yi ƙoƙarin dakatar da kai kafin ka yi magana. Za ka ji wata damuwa a cikin cikinka. Ka saurara a cikin zuciyarka kafin ka yi magana. Hanya mafi sauƙi ita ce ka ji wurin jikinka na zahiri inda cikinka yake saboda wannan yana wakiltar cikin zuciyarka sosai (Yohanna 7:37). Idan ka ji ɗan rashin jin dadî, to wannan yana nuna cewa ka ɗan kauce kaɗan. Wataƙila fassararka ce ba daidai ba yayin da wahayin yake daidai, ko kuma yadda ka aiwatar da kalmar ba daidai ba ne da sauransu. Idan ka ji rashin jin dadî mai yawa tare da tsoro, alama ce cewa ka yi kuskure gaba ɗaya kuma Ruhu Mai Tsarki yana ƙoƙarin hana ka yin magana. Kada ka danne waɗannan ji; ka koyi saurara a cikin zuciyarka kafin ka yi magana.

7. Kada ka yi gaggawar fadin abin da har yanzu bai bayyana maka a sarari ba. Ka koyi sauraron domin samun fahimta kafin ka yi magana. Idan har yanzu bai bayyana a sarari ba, ka jira Allah ya tabbatar da wannan batun kafin ka yi magana. Kada ka yi magana da sauri sannan ka fara ruɗewa game da abin da Allah zai iya nufi. Idan ba ka fahimci wani abu a sarari ba, ka yi shiru a kansa kuma ka yi magana ne kawai lokacin da ka sami cikakkiyar fahimta a kansa. Keɓantaccen yanayi shi ne idan Allah ya fadî kalma ɗaya kawai kuma yana son ka tambayi ɗayan mutumin ko wannan yana da ma'ana a gare shi.

8. Idan za ka fita daga alherin da aka ba ka, za ka ji babban rashin jin dadî a cikin ruhunka. Ka yi annabci bisa ga alherin da aka ba ka, kada ka yi ƙoƙarin kwaikwayon wani. Ka yi annabci ne kawai bisa abin da aka bayyana maka kuma kada ka yi ƙoƙarin yin annabcin abin da kake tunanin zai burge sauran mutane. Kowane annabci yana da muhimmanci domin abin da Allah yake faɗa ne; ka yi annabci bisa ga bangaskiyarka.

9. Wani lokaci Allah na iya bayyana manyan abubuwa masu ban mamaki, wani lokaci kuma yana iya bayyana abin da kake ganin abu ne na yau da kullum. Ka yi annabci ne kawai bisa abin da ka ji ba tare da damuwa da abin da mutane suke tunani game da kai ba. Ka koyi kasancewa cikin jituwa da Allah; kada ka yi sauri sosai ko kuma ka yi jinkiri sosai. Wani lokaci wahayi yana zuwa da sauri kuma ya kamata ka yi annabci da wannan saurin; wasu lokutan kuma zai kasance a hankali kuma ya kamata ka kiyaye wannan saurin haka nan. Ka fadî abin da aka bayyana maka kawai.

10. Ka yi annabci bisa ga bangaskiyarka kuma ka gano yadda Allah ya fi magana da kai. Ga wasu, yana iya kasancewa ta wahayi, wasu ta hanyar bayyanawa ko fahimta, wasu ta hanyar tunani da ji, wasu ta mafarkai, wasu kuma ta wasu hanyoyi. Ka gano hanyar da Allah ya fi so ya yi magana da kai kuma ka ƙware a cikinta.

11. Ka guji yin tuntuɓe da kuma yin taɓe-taɓe kana neman wahayi lokacin da kake yin annabci. Ka yi magana ne kawai lokacin da ka tabbata, kuma ka yi shiru idan ba ka tabbata ba.

12. Ka ba kanka isasshen lokaci tare da Allah domin ka fi iya gane muryarsa. Ka yi addu'a da yawa cikin harsuna kuma ka ba kanka lokaci mai yawa tare da kalmar. Ka yi furcin bangaskiya cewa kana jin Allah daidai a kowane lokaci kuma kana iya jin Allah. Ka tuna cewa kana furta shi kafin ka gan shi.

Idan aka ba ka annabci, dole ne ka san cewa ba wai zai cika kai tsaye kawai ba, amma kana da naka ɓangaren da za ka taka. Dole ne ka ji, ka fahimta kuma ka aikata maganar Allah. Dole ne ka jira Allah da lokacinsa; za ka san lokacinsa idan kana tafiya tare da Shi a kusa. Dole ne kuma ka koyi tafiya ta bangaskiya bisa abin da Allah ya bayyana maka. Misali, idan Allah ya bayyana maka cewa za ka zama babban ɗan kasuwa, ka fara kasuwancinka ta bangaskiya bisa ƙa'idar shuka da girbi. Wannan yana nufin ka fara bayarwa ga Allah domin kasuwancinka sannan ka furta kalmomin bangaskiya game da inda kake ganin kasuwancinka.

Mutumin da yake hulɗa da aljanu ya kamata ya san ƙa'idojin da na rubuta a cikin koyarwar, Iblis da aljanu, inda nake koyarwa game da hulɗa da aljanu.

GIRMAN 'YA'YAN ALLAH

Littafi Mai Tsarki ya gaya mana mu girma zuwa balaga da kamala kuma mu bar koyarwar farko ta koyarwar Almasihu (Ibraniyawa 6:1-3). Yesu ya ba da waɗannan kyautai guda biyar (Manzo, Annabi, Mai bishara, Fasto da malami) domin kammalawa da kuma tanadar da tsarkaka su kai ga cikar matsayin 'ya'ya, domin su cika hidimomin da Allah ya ba su (Afisawa 4:11-17). Dole ne mu girma daga zama jarirai zuwa zama manyan 'ya'yan Allah cikin Almasihu. Akwai matakai daban-daban na balaga a rayuwarmu ta ruhaniya kamar yadda yake a rayuwarmu ta zahiri. Yanzu za mu duba matakai daban-daban na rayuwarmu ta ruhaniya. (Girmanmu cikin ruhu ba ya dogara da tsawon lokacin da muka yi da samun ceto ba, amma ya dogara da yawan lokacin da muke ɗauka tare da Allah, ta wurin kalmarsa da addu'a).

JARIRAN RUHU: Jariran ruhu ba sa tafiya ta bangaskiya; suna dogara ne da gabobin jikinsu na zahiri. Suna kuma iya tafiya cikin halin jiki. (1 Korintiyawa 3:1-5) Suna son yin gasa da juna kuma suna iya zama masu saurin jin haushi sosai (ta ma'anar cewa ƙananan abubuwa suna sa su ɓata rai). Suna buƙatar koyarwa mai kyau ta tushe kuma suna buƙatar kulawa sosai. Suna son wasa. Suna iya karɓar madarar kalmar kawai (koyarwa mai sauƙi). Suna iya yin wasa da baiwar Ruhu Mai Tsarki. Suna iya haɗiye koyarwar da ba daidai ba cikin sauƙi. Yesu Almasihu yana mu'amala da irin waɗannan Kiristoci a hankali (Yana bayyana kansa gare su kamar ɗan rago). Amma ba zai iya amincewa da su da manyan ayyuka ba.

YARA NA RUHU: Suna koyon tafiya ta bangaskiya, yawanci suna haɗa bangaskiya da abin da suke ji a cikin harshensu da ayyukansu. Suna kuma son yin wasa da abubuwan ruhaniya kuma suna iya tafiya cikin halin jiki. Suna iya ɗaukar ɗan zurfin koyarwa. A wasu lokuta suna iya son baiwar fiye da Allah kansa. Suna iya yin wasa da abubuwan ruhaniya. Suna kuma iya haɗiye koyarwar da ba daidai ba cikin sauƙi. Yesu har yanzu yana mu'amala da irin waɗannan Kiristoci a hankali (Yana bayyana kansa gare su kamar ɗan rago). Amma ba zai iya amincewa da su da manyan ayyuka ba. Kananan ayyuka ne kawai za a iya amincewa da su.

MATASA NA RUHU: Suna iya tafiya ta bangaskiya. Yawanci suna son nuna abin da suka sani da abin da za su iya yi ko da lokacin da ba lallai ba ne. Suna son yin gasa kuma yawanci sukan zama masu girman kai. Mafi yawan lokaci suna da himma fiye da hikima. Wani lokaci suna tunanin sun san komai kuma Allah yana ƙarƙashin ikonsu. Suna tunanin za su iya sarrafa Allah ta wurin bangaskiyarsu. Ubangiji mafi yawan lokaci yana bayyana kansa kamar zaki ga irin waɗannan Kiristoci (ma'ana yana tsananta musu idan ya zama dole). Ubangiji yana amincewa da su da wasu ayyuka, amma ba da manyan ayyukansa ba.

'YA'YAN RUHU MAZA DA MATA: Yesu Almasihu cikakken misali ne na balagaggen Ɗa a ruhaniya. 'Ya'ya su ne waɗanda suka balaga wajen fahimtar ko Allah yake da kuma hanyoyinsa. Suna bayyana 'ya'yan Ruhu a rayuwarsu (Galatiyawa 5:22). Waɗannan su ne ƙauna, salama, farin ciki, haƙuri, kirki, nagarta, aminci, tawali'u da kamun kai. Suna tafiya cikin bangaskiya, cikin ƙaunar agape, hikimar Allah da wahayi na Ruhu Mai Tsarki (Romawa 8:14). Sun sadaukar da kansu ga yin nufin Allah kuma ƙaunar Allah tana rinjayar su a cikin duk abin da suke yi (Yohanna 4:24, 1 Korintiyawa 13:1-13). Suna tafiya cikin cikakkiyar gadonsu cikin Almasihu. Suna tsoron Ubangiji. Kaunar halitta tana ɗokin bayyanar irin waɗannan Kiristoci ('ya'ya) Romawa 8:19. Waɗannan su ne mutanen da Yesu zai iya amincewa da su da manyan ayyuka da nauye-nauye. Yesu yana bayyana kansa gare irin waɗannan Kiristoci a matsayin zaki da kuma ɗan rago.

KIRISTOCI NA DUNIYA/NA JIKI: Waɗannan Kiristoci ne waɗanda ya kamata su kasance sun balaga a ruhaniya, amma ba su balaga kamar yadda ake tsammani ba. Zukatansu sun taurare saboda ci gaba da rayuwa cikin zunubi. Suna ɓata wa Allah rai saboda tawaye. Idan ba su canza ba, Yesu zai tofar da su daga bakinsa (Ru'ya ta Yohanna 3:15-22); (Filibiyawa 3:18-20). Sun san maganar Allah amma ba sa aikata ta. Tofar da su daga bakinsa yana nufin cewa zai ƙyale zumunci ya karye tsakaninsa da su, domin su ci gaba da rayuwa cikin zunubi su fuskanci sakamakonsa kuma su yi sanyi gaba ɗaya domin su gane yadda suka yi nisa daga zumuncinsu da Allah kuma da fatan su dawo gare shi, domin muddin suna cikin ɗumi-ɗumi, suna tunanin cewa suna cikin yanayi mai kyau.

ABIN DA YA KAMATA KA YI DOMIN KA RAYU A MATSAYIN ƊAN ALLAH DA AKA BAYYANA, KUMA KA RAYU CIKIN GASKIYAR ABIN DA ALLAH YA YI KA ZAMA CIKIN ALMASIHU .

Waɗannan su ne abubuwan da dole ne ka yi domin ka rayu a cikin yanayin Ɗan Allah kuma ka rayu irin rayuwar da Yesu ya biya maka da jininsa, rayuwar zumunci da Allah, rayuwar ɗaukaka, nasara a cikin komai, ta iko da sarauta. Rayuwar Allahntaka a taƙaice:-

1) **KARANTA KUMA KA YI TUNANI A KAN MAGANAR ALLAH:** Ka yi nazarin dukan Sabon Alkawari tare da fahimta da sadaukarwa. Ka yi nazarinsa domin ka san asalinka cikin Almasihu da kuma ko wanene Allah a rayuwarka da abin da Ya ba ka. Ka tuna cewa Littafi Mai Tsarki madubin ruhunka ne. Ka yi alama da launuka daban-daban a kan nassosin da suke magana game da ko wanene kai cikin Almasihu, abin da kake da shi a cikinsa ko abin da za ka iya yi a cikinsa. Ko wanene Allah a rayuwarka da yadda kake aiki tare da Shi. Nassosi kamar (2 Kor 5:17) "Sa'ad da mutum yake cikin Almasihu, sabon halitta ne" ko (Gal 3:26) "domin dukanku 'ya'yan Allah ne ta wurin bangaskiya cikin Almasihu Yesu". Waɗannan nassosi suna gaya maka ko wanene kai cikin Almasihu. (Yohanna 5:24) ya ce "waɗanda suka gaskata da ni suna da rai madawwami". Wannan yana gaya maka abin da kake da shi cikin Almasihu. Ka mai da waɗannan nassosi naka. (Markus 16:15) yana gaya maka abin da za ka iya yi cikin Almasihu, "waɗanda suka gaskata da ni za su warkar da marasa lafiya, su fitar da aljanu da sunana kuma su yi magana da sababbin harsuna". Wasu nassosi ba sa bayyana kai tsaye ko wanene kai ko abin da kake da shi, amma dole ne ka mai da su naka kuma ka ɗauke su a matsayin naka.

Bayan ka yi nazarin Sabon Alkawari akai-akai, kuma ka fahimce shi sosai, sai ka fara karanta Tsohon Alkawari. Tsohon Alkawari ya fi bayyana yanayin Allah da ayyukansa. Ka yi nazarinsa domin ka fahimta kuma ka san yadda Allah yake ji game da kai. Za ka koyi tafiya ta bangaskiya cikin Allah lokacin da ka karanta game da jaruman bangaskiya a cikin Tsohon Alkawari. 1 Kor 10:11 ya gaya mana cewa an rubuta duk waɗannan abubuwa domin su zama misalanmu.

2) **KA YI ADDU'A CIKIN HARSUNA SOSAI.** Yin addu'a cikin ruhu shi ne yin addu'a cikin harsuna. Wannan baiwar yin addu'a cikin harsuna baiwa ce da aka ba duk masu bi. Lokacin da kake yin addu'a cikin harsuna, ruhunka da aka sāke

halitta shi ne yake yin addu'ar, ba hankalinka ba. Masu bi a Sabon Alkawari sun yi addu'a cikin harsuna sosai kuma su ne misalinmu. Dole ne ka yi addu'a cikin harsuna fiye da yadda kake yin addu'a cikin harshenka na duniya. Waɗannan abubuwa za su faru a rayuwarka lokacin da kake yin addu'a cikin harsuna sosai:-

3) a. Zumuncinka da Allah zai ƙara ƙarfi kuma za ka san Shi ta hanya mafi zurfi.

b. Fahimtarka da jin daɗinka na Littafi Mai Tsarki za su ƙaru.

c. Za ka gane muryarsa (rhema) cikin sauƙi lokacin da Allah yake magana da kai.

d. Zai kasance da sauƙi sosai a gare ka ka yi tafiya tare da halinka na ruhaniya na Allahntaka.

e. Za ka kasance mai saurin gane motsin Ruhu Mai Tsarki, saboda haka za ka yi tafiya tare da Shi kusa kuma zai kasance da sauƙi sosai ka yi aiki da baiwoyinsa da ayyukansa.

f. Za ka kasance mai ƙarfin hali a cikin komai kuma duk tsoro zai ɓace daga rayuwarka.

g. Bangaskiyarka za ta ƙara ƙarfi akai-akai kuma kasancewar Allah za ta sabunta ka koyaushe kuma za ka kasance cike da Ruhu Mai Tsarki. Za ka iya tafiya cikin hikimar Allah kuma koyaushe za ka kasance cike da Ruhu Mai Tsarki. Kasancewa cike da Ruhu Mai Tsarki yana nufin cewa Ruhu Mai Tsarki yana iya bayyana kansa cikin sauƙi kuma ya yi aiki ta wurinka.

h. Ruhunka zai kasance mai ƙarfi koyaushe domin idan kana yin addu'a cikin harsuna, kana gina kanka kuma kana ƙarfafa kanka cikin ruhu yayin da kake yin zumunci da Allah. Wasu abubuwa masu kyau da yawa za su faru a rayuwarka. Ka yi addu'a cikin harsuna fiye da yadda kake yin addu'a da fahimtarka misali idan ka yi addu'a na awa ɗaya, ka yi addu'a cikin harsuna na mintuna hamsin da biyar (55). Ka ba da lokaci mai yawa ga ibada, yabo kuma ka kalli ka saurari maganar Allah da kayan koyarwa masu alaƙa. (1 Kor 14:2, 4, 14, 15, 18), (Afisawa 6:18), (Yahuza 1:20). (Yin waɗannan abubuwa zai tabbatar da rayuwar ɗaukaka da kuma ƙaunar Allah marar ƙarewa).

Harsuna koyaushe suna aiki tare da annabci kuma ga yadda waɗannan baiwa (harsuna da annabci) suke aiki tare.

Harsuna da annabci suna aiki a matakai uku daban-daban waɗanda su ne kamar haka (1) Mutum zai iya yin magana da harsunan da suke wanzuwa a duniya ta hanyar allahntaka ba tare da ya fara koyon su ba kamar yadda ya faru a littafin Ayyukan Manzanni 2:4 inda almajiran Yesu suka yi magana da harsunan duniya waɗanda ba su sani ba kuma suka yi annabci suna bayyana manyan ayyukan Allah. Wannan ya faru ne mafi yawa domin amfanin waɗanda suke sauraron almajiran a matsayin alama da shaida cewa Allah yana yin wani sabon aiki mai muhimmanci a duniya. Irin waɗannan harsuna kuma sun faru akai-akai kafin Turanci ya zama harshen duniya. Sau da yawa babu masu fassara lokacin da mutane suke zuwa ƙasashen waje domin yin wa'azi. Sai su yi wa'azi da harsunan da ba su sani ba amma waɗanda waɗanda suke sauraron wa'azin suka sani, kuma su isar da saƙon Almasihu yadda ya kamata **(2) Harsuna da annabci a cikin coci:** Harsuna na iya zama harshen ruhaniya wanda ba na asalin duniya ba, ko kuma har yanzu yana iya zama harshen duniya amma dole ne su tafi tare da annabci domin a gina cocin, kuma wannan annabcin na iya zuwa a matsayin fassarar harsuna ko ta wasu hanyoyi kamar ta wurin wahayi ko bubbugowa da kuma ta wasu hanyoyi kamar yadda aka bayyana a cikin 1 Korintiyawa 12:4-7 domin a gina coci (1 Korintiyawa 14:5). Wannan yanayin ya bambanta da lokacin da kowa a cikin coci yake yin addu'a cikin harsuna a taron masu bi, domin irin wannan yanayin abin karɓa ne. Amma idan mutum ya tsaya a gaban taron jama'a ya yi magana cikin harsuna yayin da wasu suke sauraro, to dole ne a sami fassara domin masu sauraro su sami gina. Haka kuma wannan na iya faruwa lokacin da mutum ɗaya yake magana da wani cikin harsuna amma dole ne fassara ko annabci ya biyo baya domin a gina ɗayan **(3) Harsuna domin haɗin kai da Allah da gina kai:** Waɗannan su ne harsunan da aka ba mai bi domin amfaninsa na kansa domin ya sami ƙaƙƙarfan haɗin kai da zumunci da Allah kamar yadda aka bayyana a cikin 1 Korintiyawa 14:2 da 4. A nan babu wanda ya fahimci abin da ake faɗa, har da mutumin da yake yin addu'a cikin waɗannan harsuna. Irin wannan harsuna kuma suna tafiya tare da annabci. Wannan annabcin shi ne inda mai bi yake bayyana da harshensa na duniya abin da aka bayyana masa yayin da yake yin addu'a cikin wasu harsuna. Yana bayyana shi kamar an riga an yi shi a cikin duniyar zahiri tun kafin ya faru a zahiri kuma za mu bayyana wannan sirrin a ƙasa da kuma a cikin koyarwar addu'a. A nan muna yin addu'a cikin harsuna fiye da komai a matsayin harshen addu'a na kashin kai domin haɗin kanmu da Allah da kuma gina kanmu, ba lallai ba ne domin gina wasu ba. Irin annabcin da za mu yi bayani dalla-dalla a sakin layi na gaba da kuma a cikin koyarwar addu'a shi ne irin wannan annabcin da kake yi a lokacin addu'arka ta kashin kai cikin harsuna. Wannan annabcin na iya bayyana a matsayin fassarar harsuna ko wahayi ko bubbugowa kamar yadda yake faruwa lokacin da kake yin addu'a cikin harsuna, amma a wannan lokacin yana zuwa a matsayin annabci ko ta wasu hanyoyi kuma duk wannan yana faruwa ne domin amfaninka a matsayin mai bi**. Wannan annabcin yana aiki ta wannan hanya:**

2.1) Harsuna da Annabci: Lokacin da kake yin addu'a cikin harsuna, kana kuma buƙatar yin annabci. Harsuna da annabci suna aiki ta wannan hanya. Lokacin da kake yin addu'a cikin harsuna, kana magana da harshen ruhaniya, kana bayyana asiran Allah cikin ruhu sannan sai a bayyana su ga hankalinka. Amma harsuna galibi suna aiki ne a duniyar ruhaniya, saboda haka duk abin da aka bayyana wa ruhunka yayin da kake yin addu'a cikin harsuna, ya kamata ka fara yin annabci a kansa. A wasu kalmomi, ka fara bayyana shi da harshenka na asali, kuma ka kira shi kamar ya riga ya faru a cikin duniyar zahiri. Misali, lokacin da kake yin addu'a cikin harsuna sannan ka fara ganin wahayi a cikin hankalinka, wataƙila na nasararka ta gaba ko duk abin da Allah yake so ka yi ko wataƙila abin da Ya ba ka. Lokacin da kake yin annabci, za ka fara bayyana abin da ka gani a cikin hankalinka yayin da kake yin addu'a cikin harsuna kamar ya riga ya faru ta bangaskiya a cikin duniyar zahiri. Wataƙila ka ga an ceci iyalinka a cikin wahayi yayin da kake yin addu'a cikin harsuna. Lokacin da kake yin annabci, sai ka ce, "Allah, ina gode maka domin an ceci iyalina yanzu haka cikin sunan Yesu Almasihu". Annabci shi ne bayyana ta bangaskiya abin da ka gani yayin da kake magana cikin harsuna da kuma bayyana shi kamar an riga an kammala shi tare da gode wa Allah saboda shi**.**

Harsuna suna motsa ikon Allah (dunamis) da ke cikin ruhunanmu, amma annabci yana sakin wannan ikon kuma yana karkatar da shi domin ya yi aiki a madadinmu, ya canza takamaiman yanayi zuwa ga amfaninmu, sannan kuma ya bayyana abin da harsuna suka saki a cikin ruhu domin ya bayyana a cikin duniyar zahiri.

Muhimman abubuwa a lokacin annabci: A) Lokacin da kake yin addu'a cikin harsuna kuma ka motsa cikin ruhunka, kuma wataƙila ka sami wahayi na abin da Allah yake so ya yi ko abin da kake addu'a a kansa cikin harsuna, nan take ka yi annabci da ƙwazo game da abin da ka karɓa a cikin ruhunka yayin da ruhunka yake ci gaba da motsuwa, domin kalmomin annabcin da aka faɗa a wannan lokacin za su sami sakin iko fiye da lokacin da aka faɗe su yayin da ruhunka yake cikin natsuwa. Ka fara yin annabci a kan waɗannan abubuwan da aka nuna maka a cikin duniyar zahiri yayin da ruhunka yake ci gaba da motsuwa. **B)** Lokacin da kake yin annabci, ba yana nufin dole ne ka furta kalmomi da yawa ba, amma abin da ya fi muhimmanci shi ne ka furta kalmomin bangaskiya a lokacin da ka motsa wutar Ruhu Mai Tsarki a lokacin harsuna. Wataƙila za ka maimaita kalma ɗaya ko biyu sau da yawa har sai ka ji cewa abin ya faru a cikin duniyar ruhaniya kuma nan ba da daɗewa ba zai bayyana a cikin duniyar zahiri. Za ka san haka ta hanyar jin salama da natsuwa a cikin ruhunka. Abin da ya fi muhimmanci shi ne ka bi abin da kake ji ruhun yana jagorantarka ka yi, a wannan lokacin bai kamata hankali ya shiga tsakani ba (ya tsoma baki**). C)** Lokacin da ka ji kamar ɗaukar matakan bangaskiya, wataƙila kamar ka kaɗa hannunka a matsayin alamar rushe katanga, ko wani yanayi, ko ka ja hannunka ƙasa a matsayin alamar jawo wani abu daga duniyar ruhaniya zuwa duniyar zahiri, ka yi hakan cikin bangaskiya kuma ka ci gaba da maimaita waɗannan ayyukan idan ya zama dole har sai ka ji natsuwa da salama a cikin ruhunka. Muddin ba ka sami natsuwa a cikin ruhunka ba, ka dage da annabci, ayyukan bangaskiya da harsuna domin wannan alama ce cewa har yanzu abubuwa suna faruwa a cikin duniyar ruhaniya kuma har yanzu kana buƙatar dagewa. Dagewarka za ta kawo cikawa a cikin duniyar ruhaniya kuma idan ka kai ga cikawa, za ka ji natsuwa da salama a cikin ruhunka. **D)** Wannan annabci ya haɗa da furuci, ayyukan bangaskiya, fassarar harsuna da sauransu. Abin da yake da muhimmanci shi ne ka bar ruhunka ya buɗe kamar yadda kake yin addu'a cikin harsuna. Ka kasance cikin 'yanci ka yi abin da kake ji ya kamata ka yi ko ka faɗa. Ka cire iyakokin hankali da ƙa'idodin gargajiya na addu'a. Ka yi ruri idan kana buƙatar yin ruri, ka yi ihu idan ya zama dole, ka yi ayyukan bangaskiya da sauransu. **(E)** Wani lokaci kana buƙatar kiran takamaiman abin da kake so ka gani lokacin da kake yin annabci kamar Ezekiel. Dole ne ya kira nama da ƙasusuwa lokacin da yake son ganinsu kuma ya kira numfashi ya shiga jikkunan lokacin da ba su da numfashi. Saboda haka ka kasance takamaiman wani lokaci a cikin annabci naka. Karanta Ezekiel 37:1-14 domin ka fahimci ikon annabci a sarari. Lokacin da muke yin annabci ga busassun ƙasusuwa, suna haɗuwa a cikin duniyar ruhaniya, yayin da muke ci gaba da yin annabci, tsokoki, nama da fata suna samuwa su rufe busassun ƙasusuwan, kuma yayin da muke dagewa, numfashi yana shiga cikinsu kuma suna rayuwa. Wannan wahayi ne da ke nuna ikon annabci wajen canza yanayinmu. **Ka ci gaba da yin annabci har sai ka ga bayyanar.**

3. **FURTA MAGANAR ALLAH:** Idan kana son maganar Allah ta bayyana a rayuwarka, dole ne koyaushe ka faɗe ta da bakinka. Lokacin da ka gaskata ta a cikin zuciyarka, wannan gaskiyar ta kafu maka a duniyar ruhaniya, amma lokacin da ka furta ta da bakinka, wannan gaskiyar tana bayyana kuma ta zama hakika a cikin duniyar zahiri. Koyaushe ka furta abin da Allah ya faɗa game da kai da rayuwarka. Kada ka yi magana da mutuwa da rai da harshenka. Ka yi magana da rai kawai domin abin da kake da shi ke nan. Ka furta abin da kake son gani da abin da Allah ya faɗa kawai.

Harshenka shi ne mabuɗin irin rayuwar da kake son rayuwa (Misalai 18:20-21, Markus 11:22-24). Waɗannan furuci/furucin bangaskiya suna da muhimmanci sosai, amma sun bambanta da annabci ta ma'anar cewa za ka iya rubuta su kuma ka faɗe su kullum, yayin da annabci yake zuwa a matsayin wahayi da tasiri yayin yin addu'a cikin harsuna, amma furuci su ma suna da ƙarfi kuma har yanzu suna cikin annabci na gaba ɗaya domin rayuwarka kuma dole ne a faɗe su kullum.

4) **AIKATA MAGANAR ALLAH:** Koyaushe ka aikata abin da maganar Allah ta ce kuma ka ɗauki matakan bangaskiya bisa abin da ta ce. Idan Littafi Mai Tsarki ya ce kada ka damu, to kada ka damu. Idan ya ce ya kamata ka ɗora hannu a kan marasa lafiya, to ka yi haka, idan ya ce ka kasance mai godiya koyaushe, to ka yi haka kuma kada ka taɓa gunaguni. Wannan shi ne aikata maganar, idan ka aikata maganar Allah ba tare da la'akari da yanayin da kake fuskanta ba, to za ka iya tafiya cikin sauƙi a matsayin Ɗan Allah da aka bayyana a cikin komai, a kowane lokaci. Ka ɗauki matakan bangaskiya bisa maganar Allah ba tare da la'akari da yadda kake ji ba. Bangaskiya ba ta dogara da ji.

Ka sani cewa kai ne abin da Littafi Mai Tsarki ya ce kai ne, kana da abin da Littafi Mai Tsarki ya ce kana da shi, za ka iya yin abin da ya ce za ka iya yi. Ka ga kanka kamar yadda Allah yake ganinka kuma ka kira kanka da abin da Allah yake kiranka kawai. Ta yin haka, maganar Allah za ta bayyana a rayuwarka da ƙarfi.

Ga wasu misalan furucin bangaskiya da za ka iya furtawa kowace rana bayan lokacin addu'arka. Ka kuma rubuta waɗanda suka shafe ka kai tsaye kuma waɗanda suka shafi shirin Allah ga rayuwarka. Ka tuna cewa ta bangaskiya, kana ganin kanka a inda Allah ya riga ya gan ka kuma kana kiran kanka da abin da Allah yake kiranka tun kafin ka gan shi da idanunka na zahiri. Bangaskiya tana magana da abin da take son gani, ba abin da take gani ba. Ko kai ɗan kasuwa ne, manomi, fasto da sauransu, ƙa'idodin bangaskiya suna aiki ga kowane irin mutum. Idan ka ci gaba da furta su, kana gaskata su, za ka ga suna bayyana a rayuwarka.

1. Yanzu ina tafiya cikin cikakkiyar ilimin wahayi na Allah (Uba, Ɗa da Ruhu Mai Tsarki).

2. Yanzu ina tafiya cikakke a matsayin Ɗan/'Yar Allah da aka bayyana. Ni Sarki ne kuma ina mulki cikin rayuwa, ni firist ne kuma ina bauta wa Allah cikin tsarki da sadaukarwa, ni sabon halitta ne, abubuwan baya ba su da iko a kan rayuwata, ni jakadan Almasihu ne a duniya, ina tafiya bisa ƙa'idodin sama a cikin komai.

3. Yanzu ina tafiya cikin cikar iko, wahayi, mulki, iyawa, baiwa, ɗaukaka, alheri, fahimta, hakkoki, tsarki, adalci, ɗabi'a, nasara da cikakkiyar bayyanar Ɗan Allah.

4. Yanzu ina cika nufin Allah ga rayuwata gaba ɗaya.

5. Yanzu ina tafiya cikin nasara a kan Shaiɗan da ayyukansa da mulkinsa. Ina da iko a kan rashin lafiya, mutuwa, talauci, la'ana, rashin nasara, zunubi da duk abin da ya zo sakamakon faɗuwar Adamu, kuma yanzu ina tafiya cikin nasara a kan duk waɗannan.

6. Yanzu ina tafiya cikin cikakkiyar bayyanar Ruhu Mai Tsarki da bayyanarsa guda bakwai, waɗanda su ne: Ruhun hikima da fahimta, Ruhun shawara da ƙarfi, Ruhun sani da tsoron Ubangiji.

7. Na fahimci nufin Ubana kuma yanzu ina cika shi gaba ɗaya.

Ka yi waɗannan furucin bangaskiya akai-akai kuma ka rubuta naka waɗanda suke bayyana inda kake son kasancewa a rayuwa. Ka furta su kamar kana can tuni. Wasu furuci na iya kasancewa domin kariyarka da kuma kāriyar Allah. Ka tuna cewa girma a ruhaniya yana buƙatar sadaukarwa. Ka yi nazarin nassosin da aka kawo a ƙasa kuma ka yi musu alama da launuka daban-daban. Ka yi nazarin Tsohon Alkawari bayan ka gama Sabon Alkawari akai-akai. Amma ka fahimci cewa Tsohon Alkawari inuwa ce ta Sabon Alkawari. Wannan yana nufin cewa dukan alkawuran da suke cikin tsohon alkawari yanzu su ne hakikanin abubuwan da muke da su a Sabon Alkawari waɗanda Almasihu ya cika.Waɗannan nassosi da ke ƙasa suna nuna ko wanene kai cikin Almasihu, abin da za ka iya yi ta wurin Almasihu da kuma Ko wanene Allah a gare ka cikin Almasihu da abin da Ya yi maka. Wasu daga cikinsu ba kai tsaye suke bayyana ba, amma har yanzu suna bayyana ko wanene kai da abin da kake da shi cikin Almasihu. Haka kuma akwai jagora kan yadda za ka gama karanta dukan Sabon Alkawari cikin wata ɗaya. Ka tabbata ka gama karanta Sabon Alkawari kowane wata ko sau biyu a wata, karanta/kuma ka yi nazarinsa a cikin fassarori daban-daban, yin masa alama da launuka daban-daban zai taimaka maka. Za ka zurfafa cikin Almasihu idan ka yi waɗannan abubuwa. Lokacin da ka fahimci Sabon Alkawari sosai, ka yi nazarin Tsohon Alkawari gaba ɗaya tare da fahimta da sadaukarwa. Za ka iya gama shi sau ɗaya cikin watanni shida (6) ko ta kowace hanya da ka zaɓa ka yi nazarinsa. Hakanan za ka iya yin nazarin Sabon Alkawari da Tsohon Alkawari a lokaci guda. Ka sadaukar da kanka wajen karantawa da kammala Littafi Mai Tsarki akai-akai har sai Yesu Almasihu ya dawo, za ka ƙara zurfafa ne kawai.

Romawa 3:24 Galatiyawa 2:24 Afisawa 6:10
Afisawa 2:13
2 Bitrus 1:8 2 Timoti 2:10
Afisawa 1:7
Romawa 8:1
Galatiyawa 3:26 Afisawa 2:21 Kolossiyawa 1:14
Afisawa 3:6 2 Kolossiyawa 2:7 1 Yohanna 3:6
Afisawa 1:13 1 Korintiyawa 1:2,30
Yohanna 3:15,16 Afisawa 3:12 Kolossiyawa 2:11
Kolossiyawa 1:28
Kolossiyawa 3:24
1 Yohanna 2:10 Romawa 3:22 1 Korintiyawa 15:22

2 Korintiyawa **2:14**

Galatiyawa 3:26
Afisawa 2:21
Kolossiyawa 1:14
Afisawa 3:6
2 Yohanna 1:9
2 Timoti 3:1
Romawa 8:2
Ayyukan Manzanni 17:28
1 Bitrus 1:8
Filibiyawa 1:6
1:20 1 Yohanna
Romawa 7:4
Galatiyawa 2:16
1 Tasalonikawa 4:16
1 Yohanna 4:13
Romawa 5:15 2 Korintiyawa 1:21
2 Korintiyawa 5:21
1 Yohanna 2:6
1 Korintiyawa 1:4
Afisawa 1:5
1 Tasalonikawa 5:18
1 Yohanna 5:14,15

Yohanna 1:9 2 Timoti 3:1
Romawa 8:2
Ayyukan Manzanni17:28
1 Bitrus 1:8
Filibiyawa 1:6
Kolossiyawa2:6 1 Yohanna 3:5
Afisawa1:11
Romawa 12:5
Yohanna 1:4
Afisawa 2:22
Kolossiyawa2:3
Filibiyawa3:13,14

Romawa 5:17-19

2 Korintiyawa 2:5

Ibraniyawa 13:20-21 2:14-15 1 Yohanna 1:9
Yohanna 6:40
2:18 1 Yohanna 2:1
Yohanna 10:10
Ibraniyawa

2Korintiyawa 5:18
Filibiyawa 1:11
Afisawa1:14
Yohanna 6:57
Yohanna 6:56
Yohanna 14:20
Yohanna 14:6
Yohanna 15:4,5
Yohanna 16:33
Yohanna Romawa 5:11
Galatiyawa 3:13- 14
Romawa 6:23
Afisawa 2:7
Ibraniyawa 10:10
Romawa 5:9
4:9
Romawa 6:8 ns
1 Yohanna Yohanna 14:12
Yohanna 14:23
1 Yohanna 4:4
1 Yohanna 4:10
Ibraniyawa 8:6
Ibraniyawa 7:19,22
16:23,24
Afisawa 2:5
Yohanna 17:23

Ibraniyawa15:7,8
Yohanna 3:17
Yohanna 15:9
Matta 18:20 Yoh
14:13,24 1 Kor.
6:11 n
Markus 16:17,18
Yohanna 8:37

2 Korintiyawa**3:24** Afisawa **1:10** **1**Yohanna **2:5**

2 Timotawus**1:19** **2:27,28** **1** Bitrus**1:3**

2 Korintiyawa**3 5:17** Filibiyawa**3:9** **1**Yohanna **5:10**

2 Timotawus **1:13** **3:3**

2 Korintiyawa**3 5:19** Afisawa **1:6**

2 Timotawus **2:1** Afisawa **5:8**

1 Korintiyawa**3 1:5** **Romawa 5:2** Matta **18:11**

Kolossiyawa **1:17** **Romawa 5:11** **6:14** Kolossiyawa

Ibraniyawa **1:13**

7:25

Galatiyawa

1 Korintiyawa**3 8:6** Afisawa **4:16** Matta **18:18-20**

Kolossiyawa **1:20** **Hebrews 13:15** Kolossiyawa **2:19** **Matthew 28:18-20**

Kolossiyawa **1:6** **2** Korintiyawa**3 2:15** Kolossiyawa **1:26-** **1** Bitrus **2:9 27**

Kolossiyawa **3:17** **1** Bitrus Kolossiyawa **Markus 1:8** **Titus 1:21**

2:14

2:17 **1** Bitrus2:21

Romawa 6:4 **Romawa** Filibiyawa **3:12**

8:32 Kolossiyawa Kolossiyawa **Markus** **Titus**
11:23,24

2: 13-15

3:24

Romawa **1Yohanna 1:5** **1Yohanna** **3:7** **1** Bitrus
6:6

3:18

2 Kolossiyawa **2:27** **Luka 10:19**

Romawa 5:1

13:4 Kolossiyawa **1** Korintiyawa**3 15: 57** Filibiyawa **4: 6-7** Ibraniyawa

2:9-11 **1** Bitrus

3:4

Romawa 6:8 **5:7 Yohanna 4:14** Ibraniyawa

2:12 2Tim. 2:1112

Romawa

4:14-16 **1Yohanna 3:2**

Ibraniyawa **1:3** Galatiyawa **2:20**

Kolossiyawa **2:20**

Ibraniyawa **9:26**

Ibraniyawa Matta **8:17 9:11,12** Filibiyawa **2:5**

Ibraniyawa **10:19,20** **1Yohanna** Matta **11:28-30**
Ibraniyawa **9:14,15**

Filibiyawa **2:13** Ibraniyawa **13:8**

Kolossiyawa**3:3**
Ibraniyawa

13:5b,6

9:24

Galatiyawa

3:29
9:28

Galatiyawa

5:1
10:14

1Yohanna 4:15

1Yohanna 5:1,4-5

1Yohanna 5:11,12

ws

Ibraniyawa

Ibraniyawa

YADDA ZA A KAMMALA SABON ALKAWARI A CIKIN WATA ƊAYA

Rana	Karanta
1.	**Matta 1-8**
2.	**Matta 9-15**
3.	**Matta 16-22**
4.	**Matta 23-28**
5.	**Markus 1-6**
6.	**Markus 7-12**
7.	**Markus 13-Luka 2**
8.	**Luka 3-7**
9.	**Luka 8-12**
10.	**Luka 13-19**
11.	**Luka 20-24**
12.	**Yohanna 1-7**
13.	**Yohanna 8-13**
14.	**Yohanna 14-21**

15. **Ayyukan Manzanni 1-7**

16. **Ayyukan Manzanni 8-13**

17. **Ayyukan Manzanni 14-20**

18. **Ayyukan Manzanni 21-28**

19. **Romawa 1-8**

20. **Romawa 9-16**

21. **1 Korintiyawa 1-11**

22. **1 Korintiyawa 12-**
2 Korintiyawa 7

23. **2 Korintiyawa 8- Galatiyawa 6**

24. **Afisawa-Filibiyawa**

25. **Kolossiyawa- 2Tasalonikawa**

26. **1Timotawus-Filimon**

27. **Ibraniyawa**

28. **Yaƙub-1Bitrus 2Bitrus-**

29.

Yahuza

30. **Ru'ya ta Yohanna 111**

Kolossiyawa 3:1

ALLAH

ALLAH (UBA, Ɗa da Ruhu Mai Tsarki)

An bayyana Allah a cikin Littafi Mai-Tsarki a matsayin Allah ɗaya wanda yake bayyana kansa cikin mutane uku. An bayyana Allah a matsayin Uba, Ɗa da Ruhu Mai Tsarki. Waɗannan ba alloli uku ba ne, amma Allah ɗaya ne wanda aka bayyana cikin mutane uku. Allah Mai iko duka ne (mai iko a kan kome), Mai ko'ina ne (yana ko'ina), Mai sanin kome ne (ya san kome). Allah ba ya canzawa, ma'ana ba ya sauyawa.

Kafin Allah ya yi hulɗa da mutum, an san shi da Allah Maɗaukaki, Kalmar Allah da Ruhun Allah. Saboda dangantakarsa da mutum, an san Allah Maɗaukaki da Uba, an san Kalmar da Yesu Almasihu Ɗan Allah, kuma an san Ruhun Allah da Ruhu Mai Tsarki. An san Uban da Uba domin ya zama Uban Yesu da Ubanmu, an san Ɗan da Ɗa domin shi ɗan'uwanmu ne, ya zo ne domin ya mai da mu 'ya'yan Allah kamar shi, kuma an san Ruhun Allah da Ruhu Mai Tsarki domin yana ba mu iko mu rayu irin rayuwar Allah. Wannan rayuwa ce wadda muke rayuwa kamar Allah kuma muke yin abubuwa kamar shi. Ta ƙunshi rayuwar tsarki, wadda ita ce rayuwar rabuwa da zunubi.

Yanzu za mu duba:

ALLAH, UBA:

Ya kasance tun kafin lokaci da halitta, kuma dukkan abubuwa an halicce su ta wurinsa. Uba shi ne mutum na farko cikin Allahntaka; yana da siffa mai kama da tamu domin an halicce mu cikin kamanninsa da siffarsa. Bambanci kawai tsakaninmu da shi shi ne cewa ba ya rayuwa cikin jikin zahiri na nama da jini kamar yadda muke yi. Amma shi Ruhu ne wanda yake da rai na zuciya (motsin zuciya, nufi da basira) kamar mu (Yohanna 4:24). Shi mutum ne mai halayen mutum irin namu.

SUNANSA: Sunansa Jehovah. Sunan Jehovah yana nufin **"NI NE".** Suna ne da ya fito daga sunan Ibrananci **YAHWEH,** wanda yake nufin, **NI NE.** Wannan suna yana bayyana kasancewar Allah mai aiki a tsakanin mutanensa, kuma yana bayyana gaskiyar cewa ya kasance a can tun farko, kuma shi ne tushen dukan rai da duk abin da yake wanzuwa a yau, kuma shi ne duk abin da mutanensa suke bukata (Fitowa 3:13-14).

HALAYENSA (Fitowa 34:5-8): Allah Uba cike yake da ƙauna: Yana yin duk abin da yake yi mana ne saboda ƙaunarsa mai girma gare mu. **Allah mai jinƙai ne:** Ba ya ba mu hukuncin da muka cancanta ba. **Allah mai alheri ne:** Yana ba mu dukan abubuwa kyauta kuma yana ɗaukaka mu saboda alherinsa. **Allah mai aminci ne:** Kullum yana cika maganarsa gare mu. Za mu iya dogara gare shi gaba ɗaya. **Allah mai kirki ne:** Yana jin tausayin wahalolinmu kuma yana taimaka mana sa'ad da muke cikin bukata. **Allah mai haƙuri ne:** Yana haƙuri da mu ko da a cikin rauninmu, kuma yana taimaka mana mu zama cikakku. **Allah nagari ne:** Yana ƙaunarmu kuma yana yi mana abubuwa masu kyau. Yana son mu yi rayuwa mai farin ciki da cikawa. **Allah mai tausayi ne:** Bukatunmu suna motsa shi kuma suna taɓa zuciyarsa, kuma yana taimaka mana mu fita daga cikinsu. **Allah mai saukin hali ne:** Yana mu'amala da 'ya'yansa masu biyayya cikin tausasawa. Allah Mai Tsarki ne: Ya keɓe daga mugunta. **Allah Mai Adalci ne**: Yana yin abubuwa cikin adalci. **'Ya'yan Ruhu kuma suna bayyana halayen Allah (Galatiyawa 5:22). Uba Mai iko duka ne, Mai sanin kome ne, kuma yana ko'ina ta wurin Ruhu Mai Tsarki.**

Shi ne wanda ya yi tafiya tare da mutane a cikin Tsohon Alkawari. Babban aikin da ya yi a cikin Tsohon Alkawari shi ne alkawarin da ya yi da Ibrahim. Wannan alkawari ya ba Allah dama ya kawo Ɗansa, Yesu Almasihu, cikin duniya domin ya zo ya ceci duniya, domin Ibrahim ma ya ba Allah ɗansa Ishaku ta wurin bangaskiya (Ibraniyawa 11:17-20). Za mu yi bayani game da wannan dalla-dalla daga baya.

Aikin Uban a yanzu shi ne ya sa dukan abubuwa ƙarƙashin Yesu Almasihu da Ikilisiyarsa, kuma yana mulki yana kuma sarauta ta wurinsa. Uba yana zaune cikin Almasihu a cikar komai (Kolosiyawa 1:19&20), kuma babu wanda zai iya zuwa wurin Uba sai ta wurin Yesu Almasihu (Yohanna 14:6).

SAURAN SUNAYENSA: Sunayensa suna bayyana yanayinsa, halayensa da ayyukansa: Wannan **kalmar "EL"** tana nufin Allah. Kalmar **"YAHWEH"** tana nufin **"NI NE"** ko **"WANDA YA WUJUTAR DA KANSA".** Sunayen Yahweh da Jehovah suna da ma'ana iri ɗaya, wato **"NI NE",** wanda kuma aka fassara shi da **"UBANGIJI"** da manyan haruffa a cikin Littafi Mai-Tsarki. Yanzu, waɗannan sunayen da za mu duba sun fito ne daga harshen Ibrananci, kuma an fassara su zuwa Turanci.

1. **EL ELOHIM** yana nufin **ALLAH MAƊAUKAKI** (Farawa 1:1)
2. **EL ELYON** yana nufin **ALLAH MAFI ƊAUKAKA/MAFI GIRMA** (Farawa 14:18)

3. **EL SHADDAI** yana nufin **ALLAH MARAR CIN NASARA/MAI ISASSHE** (Farawa 17:1)
4. **EL GIBHOR** yana nufin **ALLAH MAI KARFI/JARUMI MAYAKI** (Ishaya 9:6)
5. **EL ROI** yana nufin **ALLAH MAI GANIN KOMAI** (Farawa 16:13)
6. **EL OLAM** yana nufin **ALLAH MADAWAMI** (Farawa 21:33)
7. **EL NASA** yana nufin **ALLAH MAI GAFARA** (Zabura 99:8)
8. **ADONAI** yana nufin **UBANGIJI/UBANGIJI MAI MULKI** (Farawa 15:2)
9. **YAHWEH** yana nufin **NI NE/WANDA YA WUJUTAR DA KANSA** (Farawa 2:4)
10. **YAHWEH YASHA GA'AL** yana nufin U**BANGIJIN MAI CETO DA MAI FANSARWA** (Ishaya 49:26)
11. **YAHWEH TSIDKENU** yana nufin **UBANGIJI ADALCINMU** (Irmiya 23:6)
12. **YAHWEH M'QADDESH** yana nufin **UBANGIJI TSARKAKENMU** (Fitowa 31:13)
13. **YAHWEH QANNA** yana nufin **UBANGIJI MAI KISHI** (Fitowa 34:14)
14. **YAHWEH SHALOM** yana nufin **UBANGIJI SALAMARMU** (Alƙalai 6:24)
15. **YAHWEH RAPHA / ROPHE** yana nufin **UBANGIJI MAI WARKAR DA MU** (Fitowa 15:26)
16. **YAHWEH JIREH** yana nufin **UBANGIJI MAI TANADAR DA MANA ABIN DA MUKA BUKATA** (Farawa 22:14)
17. **YAHWEH ROHI** yana nufin **UBANGIJI MAKiyayinMU (**Zabura 23:1)
18. **YAHWEH NISSI** yana nufin **UBANGIJI TUTA TA MU** (Fitowa 17:15)
19. **YAHWEH SABOATH** yana nufin **UBANGIJI MAI RUNDUNONI/UBANGIJI KWAMANDANINMU** (1 Sama'ila 1:3)
20. **YAHWEH SHAMMAH** yana nufin **UBANGIJI YANA NAN** (Ezekiyel 48:35)
21. **ABHIR** yana nufin **MAI KARFI** (Farawa 49:24)
22. **QADOSH** yana nufin **MAI TSARKI** (Ishaya 1:4)
23. **YAHWEH EL EMETH** yana nufin **UBANGIJI ALLAH NA GASKIYA** (Zabura 31:5) 24. **YAHWEH GOELEKH** yana nufin **UBANGIJI MAI FANSARKA** (Ishaya 60:16)

An taƙaita dukan sunayen Allah Uba a cikin sunan "YESU", wanda yake nufin "UBANGIJI NE CETO" kuma ana bayyana su ta wurinsa. Kuma dukan cikar Allah tana zaune cikin Yesu Almasihu, kuma ana bayyana ta wurinsa (Kolosiyawa 1:19-20).

Tsohon Alkawari ya fi bayyana mutumin Allah Uba, yayin da Linjiloli suka fi bayyana mutumin Yesu Almasihu, kuma Littafin Ayyukan Manzanni ya fi bayyana Ruhu Mai Tsarki yana aiki. Sauran nassosi a Sabon Alkawari suna bayyana wa Kiristoci ko su waye da abin da aka ba su cikin Almasihu da kuma nauyin da ke kansu ga Allah da kuma ga wasu.

Allah Uba ya yi hulɗa da mutane tun daga farkon zamani, har zuwa kafa Tsohon Alkawari, har zuwa lokacin da Yesu Almasihu ya zo duniya.Yanzu za mu duba ayyukan Allah Uba tun daga farko har zuwa zuwan Yesu.

Za mu yi bayani kuma mu sauƙaƙa shirinsa da aikinsa na fansa.

Labarin Fansa ya fara daga Adamu zuwa Nuhu, Nuhu zuwa Ibrahim, Ibrahim zuwa Musa, da Musa zuwa Yesu Almasihu. Yesu Almasihu shi ne cikar fansa gaba ɗaya. Ga yadda abin yake:

FARKON KOMAI

Allah ya halicci sammai da mala'iku cikin siffofi da matsayi iri-iri kafin ya halicci duniya. Ayuba 38 ya nuna yadda mala'iku suka yi murna lokacin da Allah ya tsara duniya. An ba waɗannan mala'iku ƙa'idojin aiki bayyanannu, matsayi, rawar shugabanci, da alhakin biyayya, kuma an halicce su da miliyoyi.

An ba wasu mala'iku matsayin shugabanci a sama. Misali, Mika'ilu yana kula da rundunar sama (sunan Mika'ilu yana nufin "Wa yake kama da Allah?"). Jibra'ilu yana da alhakin isar da saƙonni da kuma wasu muhimman ayyuka (Jibra'ilu yana nufin "Allah ne ƙarfina"). Lucifer, wanda yake nufin "mai ɗauke da haske" ko "tauraron safiya," yana kula da ibada kuma kerub ne mai rufewa/kariya.

Bugu da ƙari, akwai wasu mala'iku waɗanda ba a bayyana su dalla-dalla a cikin Littafi Mai-Tsarki ba, kamar Raphael, mala'ikan da yake warkar da wasu. Waɗannan mala'iku suna sama tare da Allah na wani lokaci da ba a bayyana tsawonsa ba kafin a halicci duniya.

Halittar Duniya da Mutum (Farawa 1:1-26)

ADAMU DA HAWWA

Bayan wani lokaci na musamman, Allah ya halicci Duniya da 'yan Adam cikin kamanninsa da siffarsa. Ya ba 'yan Adam iko da mulki a kan Duniya. Allah ya fara halittar mutum kuma ya sa masa suna Adamu, wanda yake nufin "ɗan jan ƙasa" domin an halicce shi daga ƙasa. Sai Allah ya halicci mata domin Adamu, ya sa mata suna Hauwa'u, wanda yake nufin "yin rai," "ba da rai," ko "numfashi." Adamu ya sa mata wannan suna domin za ta zama uwar duk masu rai.

Adamu da Hauwa'u sun yi rayuwa cikin farin ciki; suna mulki a kan Duniya da dabbobinta, suna ƙaunar Allah, kuma suna yi masa biyayya. Allah ya umarce su su ci daga kowace itaciya da kowace shuka sai dai itacen sanin nagarta da mugunta. Ya gargaɗe su cewa za su mutu idan suka ci daga wannan itacen. Ya yi haka ne domin yana son su yi masa biyayya ta wurin 'yancin zaɓinsu. Ikonsu na zaɓar nagarta alhali suna iya zaɓar mugunta zai nuna ƙaunarsu gare shi da biyayyarsu, abin da yake faranta masa rai.

FADUWAR LUCIFER

Littafi Mai-Tsarki bai fayyace lokacin da faduwar Lucifer ta faru ba, amma mun san cewa ta faru ne bayan halittar Duniya kuma kafin ya jarabci Adamu da Hauwa'u. Lokacin da Allah ya halicci Duniya, ya bayyana cewa dukan abubuwa suna da kyau, wanda yake nuna cewa ba a riga an shirya jahannama domin Shaiɗan ba saboda Lucifer bai riga ya faɗi ba. Tun da Allah ya ga duk abin da ya halitta yana da kyau, wannan aya tana nuna cewa ba a riga an halicci jahannama kuma a shirya ta domin Shaiɗan ba, domin jahannama ba abu ne mai kyau ba. Daga wannan aya za mu iya cewa Shaiɗan ya faɗi ne bayan halittar Duniya da halittar mutum, amma kafin ya jarabci Adamu da Hauwa'u.

Lucifer ya cika da girman kai kuma ya jarabci wasu daga cikin mala'iku, kashi ɗaya bisa uku daga cikinsu suka bi shi. Waɗannan mala'iku suka ƙi mulkin Allah kuma suka zama 'yan tawaye. Wata babbar yaƙi ta faru a sama, inda Mika'ilu da mala'ikunsa suka yi yaƙi da Lucifer da mabiyansa. A ƙarshe, aka kayar da Lucifer aka jefa shi ƙasa, ya rasa matsayinsa a sama (Ru'ya ta Yohanna 12:7-8).

Waɗannan mala'iku sun rasa haskensu suka zama aljanu; Lucifer ya zama sananne da sunan Iblis, kuma kalmar da ke taƙaita Iblis da aljanu ita ce "Shaiɗan", wadda take nufin "mai zargi." Kalmar "aljani" tana nufin mugun ruhu. A gefe guda, kalmar "Iblis" tana nufin ruhu mafi girma na mugunta. Bayan an jefa su ƙasa, waɗannan mala'iku sun rasa kyawawan jikinsu masu haske, aka ba su hukuntoci iri-iri, kuma aka shirya musu jahannama a matsayin wurin hukuncinsu (Matta 25:41).

Shaiɗan a Lambun Adnin

Iblis ya ziyarci Lambun Adnin ya shiga cikin maciji, yana jarabtar Hauwa'u ta ci 'ya'yan itacen da aka hana. Da ta gaskata macijin, ta ci 'ya'yan itacen ta kuma ba mijinta, Adamu, wasu, wanda Shaiɗan bai jarabce shi ba. Amma Adamu ya saurari Hauwa'u maimakon Allah ya ci 'ya'yan itacen. Wannan shawarar tana nufin cewa Adamu ya karya umarnin Allah da sanin yakamata kuma cikin cikakkiyar fahimta, ba ƙarƙashin jaraba ba kamar Hauwa'u. Sa'ad da ya ci 'ya'yan itacen, zunubi ya shiga duniya, kuma mutuwa ta zo ta wurin wannan zunubin (Romawa 5:12). Adamu da Hauwa'u sun mutu a ruhaniya; suka ji kunya da tsoro sa'ad da suka gane cewa tsirara suke. Sa'ad da Allah ya ziyarce su kamar yadda ya saba yi, suka ɓoye masa saboda tsoro (Farawa 3:7).

Allah ya umarci mala'ika ya tsare itacen rai da takobi mai harshen wuta domin kada Adamu da Hauwa'u su ci daga cikinsa a cikin yanayin faɗuwarsu (Farawa 3:24). Hakan ya faru ne domin da Adamu ya ci daga itacen rai a cikin yanayin faɗuwarsa, da hakan ya sa 'yan Adam ba za su ƙara samun damar samun fansa ba; da za su rayu cikin yanayin faɗuwa na har abada, ba za su iya mutuwa ba. Da za su rayu har abada cikin yanayin zunubi, rashin lafiya, talauci, la'ana da duk abin da ya zo saboda zunubi, kuma ba za a iya fansar su ba. Irin wannan yanayi zai hana fansarmu, wadda ta yiwu ne kawai ta wurin mutuwar Yesu Almasihu. Da Adamu ya ci daga Itacen Rai, da Yesu bai iya mutuwa saboda zunubanmu ba, kuma da za mu ci gaba da kasancewa cikin zunubi har abada ba tare da yiwuwar fansa ba, kuma da za mu kasance na Shaiɗan har abada.

Bayan Allah ya ba Adamu da Hauwa'u hukuncinsu, ya kore su daga Lambun Adnin. An hukunta Adamu ta wurin la'antar ƙasa saboda shi, ma'ana zai yi aiki tuƙuru amma ya sami ɗan sakamako. Hukuncin Hauwa'u ya ƙunshi fuskantar tsananin ciwo yayin haihuwa da kuma sha'awar mallake mijinta (Farawa 3:14-19). An hukunta macijin ya riƙa rarrafe a cikinsa kuma ya ci ƙura saboda ya bari Shaiɗan ya yi amfani da shi. Amma game da Shaiɗan, an riga an yanke masa hukunci tun da daɗewa cewa za a jefa shi cikin tafkin wuta da kibiritu.

Adamu da Hauwa'u sun haifi 'ya'ya biyu: Kayinu da Habila. Daga baya Kayinu ya kashe Habila saboda kishi lokacin da Allah ya ƙi hadayarsa.

Daga baya, Adamu da Hauwa'u suka sake haifar da wani ɗa mai suna Shitu, sannan daga baya suka haifi wasu 'ya'ya da yawa. Da lokaci ya wuce, Kayinu ya auri ɗaya daga cikin 'yan'uwansa. Rayuwa ta ci gaba, zunubi yana yaɗuwa ko'ina cikin duniya, kuma mutane suka rayu ba tare da tsoron Allah ba har sai da Shitu ya haifu bayan wasu tsararraki (Wannan ba Shitu ɗin nan ba ne wanda aka haifa kai tsaye daga Adamu). Shitu ya fara bauta wa Allah tare da zuriyarsa (Farawa 4:26), yayin da sauran tsararraki suka ci gaba da rayuwa yadda suka ga dama har zuwa abubuwan da suka faru a Farawa 6.

NUHU

BABBAR AMBALIYAR RUWA DA FADUWAR MALAIKU

Kimanin shekaru 1,656 ne suka shude daga Adamu zuwa Nuhu (sunan Nuhu yana nufin "hutawa"). A wannan lokacin, yawan mutanen duniya ya ƙaru, kuma wasu ƙididdiga suna nuna cewa akwai mutane fiye da miliyan 200. Littafi Mai-Tsarki ya bayyana

cewa mala'ikun da aka ba aikin isar da saƙonnin Allah da taimaka wa 'yan Adam sun ɗauki siffar mutum domin sun ga mata suna da kyau. Allah ya ba waɗannan mala'iku ikon bayyana kansu cikin siffar mutum domin su iya mu'amala da mutane cikin sauƙi yayin da suke cika kyawawan ayyukan da Allah ya ba su su yi wa mutane, kamar yadda aka gani a Farawa 18:1-3 da wasu nassosi.

Amma waɗannan mala'iku sun yi amfani da damar da aka ba su ta bayyana cikin siffar mutum ba ɗaidai ba, suka yi amfani da wannan iko wajen kwanciya da mata kuma suka sa su ɗauki ciki. Waɗannan cikin sun haifar da 'ya'yan ƙattai (Farawa 6:1-6). Waɗannan ƙattai sun kasance mugaye ƙwarai kuma suna da ƙarfi da iko sosai. Da yake rabinsu mutane ne, rabinsu kuma mala'iku ne, suna da ƙarfi ƙwarai. Saboda haka, 'yan Adam suka zama cakuda mutane na ainihi da ƙattai waɗanda rabinsu mutane ne, rabinsu kuma mala'iku ne. Sai Allah ya yi magana da wani mutum mai adalci mai suna Nuhu, ya umarce shi ya ɗauki 'ya'yansa da namiji da mace daga kowane irin dabba ya gina jirgi, domin zai aiko da babbar ambaliyar ruwa domin ya hallaka duniya da dukan 'yan Adam da ƙattai da dukan dabbobi, domin mutane sun zama mugaye ƙwarai (Farawa 6:13). A wannan lokacin ne kuma Allah ya rage shekarun rayuwar mutum zuwa shekaru 120 kawai saboda muguntarsa (Farawa 6:3). Ambaliyar ta zo bayan shekaru 120 da Allah ya yi magana da Nuhu, kuma ta ɗauki kwanaki 40 da dare 40 na ruwan sama mai ƙarfi da ambaliya, kuma wannan ya haifar da hallakar dukan 'yan Adam, har da ƙattai da dabbobi.

Allah ya yi haka ne domin ya kiyaye tsarkakakken zuriyar 'yan Adam a duniya kuma ya kawar da zuriyar da rabin mutane ne, rabin kuma mala'iku. Ya kuma yi haka domin ya kiyaye iyali mai adalci, domin Almasihu ya iya zuwa duniya ta wurinsu. Shirin Shaiɗan shi ne ya lalata duniya gaba ɗaya domin a hana Almasihu zuwa duniya ya kawo fansar 'yan Adam, kamar yadda Allah ya faɗa tun farko cewa ta wurin mutum ne za a murƙushe kan Shaiɗan kuma fansa za ta zo.

An hana dukan mala'ikun da suka shiga cikin wannan babban zunubi na zama mutane da kwanciya da mata komawa sama, maimakon haka aka aika su jahannama aka ɗaure su da sarƙoƙi cikin duhu na har abada har zuwa ranar da za a aika da su cikin tafkin wuta a ƙarshe. (Yahuza 1:6)

Saboda zunubin Adamu, sakamako da yawa suka shigo duniya: zunubi, mutuwa, la'anoni, cututtuka iri-iri, buƙatar yin aiki tuƙuru domin samun abin dogaro, raɗaɗin nakuda, da kuma kowane irin bala'i, kamar ambaliyar ruwa da girgizar ƙasa.

Saboda zunubin Adamu, abubuwa masu zuwa sun ɓace:

1) Iko da mulki a kan duniya Adamu ya miƙa su a hukumance ga Shaiɗan.
2) Dangantakarmu da zumuncinmu da Allah sun ɓace, kuma a hukumance aka ɗauke mu a matsayin 'ya'yan Shaiɗan bisa doka.
3) Rai ya ɓace, wanda ya sa mutuwa da sakamakonta suka shigo.

Bayan babbar ambaliyar ruwa, 'yan Adam suka ci gaba da ƙaruwa. Allah ya yi alkawarin ba zai ƙara hallaka duniya da ambaliyar ruwa ba bayan Nuhu ya miƙa masa hadaya ta ƙonawa.

BAYAN BABBAR AMBALIYAR RUWA

Bayan babbar ambaliyar ruwa, 'yan Adam suka fara ƙaruwa kuma, kuma Allah ya yi alkawarin cewa ba zai ƙara hallaka duniya da ambaliyar ruwa ba. An yi wannan alkawari ne bayan Nuhu ya miƙa hadaya ta ƙonawa ga Allah (Farawa 8:20-22). Allah ya ba Nuhu bakan gizo a matsayin alamar wannan alkawari, yana nuna alƙawarinsa na ba zai ƙara ambaliya duniya ba.

A duniyar bayan ambaliyar ruwa, 'yan Adam suna magana da yare guda kuma suna bunƙasa. A wannan lokaci, wani mutum ya yi tunanin gina hasumiya da za ta kai sama, da nufin haɗa mutane wuri guda da kuma hana su watsewa yayin da suke ƙaruwa (Farawa 11:1-10). Amma Allah ya shiga tsakani domin manufarsu ita ce su ɗaukaka kansu maimakon su girmama shi. Saboda haka, Allah ya rikita yarensu, har suka daina fahimtar juna, abin da ya sa suka watse ko'ina cikin duniya. Wannan lamari ya haifar da samuwar harsuna da al'ummai daban-daban.

IBRAHIM

Kimanin shekaru 400 ne suka shude daga Nuhu zuwa Ibrahim. A wannan lokacin, Allah ya bayyana ga Abram (wanda yake nufin "uba mai ɗaukaka"). Abram ya bar gidansa domin ya bi umarnin Allah (Farawa 12). Ko da yake Allah ya albarkaci Abram ta hanyoyi da yawa, bai sami ɗa ba. Allah ya canja sunan Abram zuwa Ibrahim (wanda yake nufin "uban al'ummai") domin zai zama uban al'ummai da yawa. Haka kuma, aka canja sunan matar Abram Sarai (wanda yake nufin "gimbiya") zuwa Saratu (wanda yake nufin "uwar al'ummai") domin Allah ya naɗa ta ta haifi al'ummai.

Ta wurin bangaskiyar da aka nuna ta wahayi, furuci da ikirari, da yabo da haƙuri, Ibrahim ya sami ɗa yana da shekara 100, kuma matarsa Saratu tana da shekara 90. Suka sa masa suna Ishaku. Sa'ad da Ishaku ya girma ya zama saurayi, Allah ya umarci Ibrahim ya miƙa ɗansa hadaya, ma'ana ya kashe shi da wuƙa sannan ya ƙone shi ya zama hadaya ta ƙonawa (Farawa 22:1-20).

Wannan umarni ya zama dole domin daga zuriyar Ibrahim Allah zai ba da Ɗansa, wanda za a haife shi ta wurin Ruhu Mai Tsarki maimakon ta wurin iyayen 'yan Adam. Allah yana buƙatar ayyukan Ibrahim domin su nuna bangaskiya, su nuna cewa ya gaskata kuma zai yi biyayya ga Allah. Yin haka ya ba Allah damar cika shirinsa na ceton 'yan Adam na kawo Almasihu cikin duniya ta wurin haihuwa ta mu'ujiza, sannan ya ba da shi a matsayin hadaya a kan giciye, ya kuma zama hadaya ta ƙonawa a jahannama, sannan ya tashe shi daga matattu daga baya. Za mu yi bayani dalla-dalla a ƙasa.

Ibrahim ya yi biyayya ya shirya ya miƙa Ishaku hadaya. Da yake gab da aikata hakan, Allah ya shiga tsakani ya hana shi, domin Allah ya gane cewa Ibrahim ya riga ya nuna bangaskiyarsa ta wurin niyyarsa. A cikin duniyar ruhu da kuma a zuciyar Allah, kamar an riga an aikata shi ne.

Ibrahim ya gaskata cewa idan ya kashe Ishaku ya ƙone shi, Allah zai tashe shi daga matattu (Ibraniyawa 11:19). Irin wannan bangaskiya ta ba Allah haƙƙin doka na shiga duniyar duniya, inda za a haifi Ɗansa ta hanyar mu'ujiza, ya mutu a kan giciye, ya sha wahala a jahannama, kuma a ƙarshe ya tashi daga matattu. Da yake Allah Halitta ce ta Ruhu, ya buƙaci ya yi yarjejeniya da mutum, kuma Allah ya sami Ibrahim. **Domin Ibrahim ya motsa ta wurin bangaskiya, ya gaskata Allah game da haihuwar mu'ujiza kuma ya yi wa Allah biyayya wajen miƙa Ishaku hadaya, wannan ya ba Allah haƙƙin doka na kuma kawo Ɗansa Yesu Almasihu cikin duniya ta wurin haihuwa ta mu'ujiza, kuma ya rabu da shi na kwana uku kamar yadda Ibrahim ya rabu da ɗansa na kwana uku yayin da yake tafiya zuwa Moria domin ya miƙa shi hadaya. Wannan tafiya ce ta kwana uku zuwa Moria. A wannan tafiya ne Ishaku ya mutu ga Ibrahim kuma ya rabu da shi a cikin zuciyar Ibrahim. Allah ma ya rabu da Ɗansa na kwana uku. Kamar yadda Ibrahim ya miƙa ɗansa hadaya ya kuma ba da shi hadaya ta ƙonawa, haka nan Allah Uba ya miƙa Ɗansa hadaya a kan Giciye ya kuma ƙone shi a jahannama a matsayin hadaya saboda zunubi. Ibrahim ya gaskata cewa Allah zai ta da Ishaku daga matattu bayan ya ƙone shi ya zama toka. Wannan bangaskiya ta ba Allah haƙƙin doka na kuma ta da Ubangijinmu daga matattu bayan ya miƙa shi hadaya a kan giciye ya kuma ƙone shi a jahannama a matsayin hadaya saboda zunubi. (Za mu yi ƙarin bayani game da wannan sa'ad da muke magana game da Yesu).**

A matsayinsa na abokin alkawari, domin Ibrahim ya yi wannan ga Allah saboda ƙauna da biyayya, haka nan Allah ya yi wa Ibrahim saboda dangantakarsu ta alkawari. Shi ya sa Ibrahim yake Uban dukan waɗanda suka gaskata (Romawa 4:16).

Bayan wannan babban gwajin bangaskiya, Ishaku ya girma ya auri Rifkatu. Ibrahim da Saratu suka rasu cikin tsufan da ya cika. Ishaku yana da 'ya'ya biyu, Isuwa da Yakubu, waɗanda tagwaye ne. Amma Allah ya zaɓi Yakubu domin wani aiki na musamman, kamar yadda nassi ya ce babba zai bauta wa ƙarami, kuma "Yakubu na ƙauna, amma Isuwa na ƙi." Wannan ba yana nuna cewa Allah ya raina Isuwa ko kuma ya ƙi shi a zahiri ba; maimakon haka, yana nufin cewa Allah ya zaɓi zuriyar Yakubu ta ci gaba da alkawarinsa na kawo Almasihu.

Yakubu, wanda sunansa yake nufin "mayaudari," daga baya aka sake masa suna Isra'ila, wanda yake nufin "Yariman Allah." Yana da 'ya'ya goma sha biyu, kuma suka ƙaura zuwa Masar saboda fari da ya shafi dukan duniya. Ɗaya daga cikin 'ya'yan Yakubu, Yusufu, 'yan'uwansa suka sayar da shi zuwa Masar saboda kishi, daga baya ya zama firaministan Masar ƙarƙashin Fir'auna saboda Allah yana tare da shi. Yakubu, wanda yanzu ake kira Isra'ila, ya tafi Masar daga baya tare da iyali mutum saba'in.

'Ya'yan Yakubu waɗanda suka tafi Masar su ne Ra'uben, Saminu, Lawi, Yahuda, Dan, Naftali, Gad, Ashiru, Issaka, Zebulun, Yusufu, da Biliyaminu. An sa wa kabilu goma sha biyu na Isra'ila sunayen waɗannan 'ya'ya. Amma ba a sa wa kabilar Yusufu sunansa ba, sai dai aka sa musu sunayen 'ya'yansa biyu, Manassa da Ifraimu, shi ya sa ake kiran su rabin kabilun Manassa da Ifraimu. Wannan bambanci ya faru ne saboda rabin waɗannan kabilu biyu ne suka zama kabilar Yusufu.

MUSA

Ya ɗauki kusan shekaru 430 daga Ibrahim zuwa Musa. Isra'ilawa sun zauna a Masar har sai da dukan tsarar da ta shiga Masar ta mutu. Wani sabon Fir'auna ya bayyana wanda bai damu da Yusufu, iyalinsa, ko Isra'ilawa ba. Ya bautar da Isra'ilawa, kuma suka jimre da wannan zalunci na shekaru 430 har sai da Allah ya aiko Musa. Sunan Musa yana nufin **"wanda aka ciro daga ruwa." Ko** da yake shi Ba'isra'ile ne, ya girma a matsayin ɗan sarkin Masar domin 'yar Fir'auna ta same shi a cikin kogi a lokacin da aka ba da umarnin kashe dukkan jariran maza Ibraniyawa. Bayan ya tsira daga wannan ƙaddara, an rene shi a gidan Fir'auna, amma daga baya ya gudu daga Masar yana da shekara 40 bayan ya kashe wani Ba'masire wanda yake wulaƙanta wani Ba'isra'ile.

Bayan wasu shekaru 40, Allah ya bayyana ga Musa ya kuma aika shi ya koma Masar domin ya 'yantar da mutanensa. Ta wurin annoba goma masu tsanani da alamu na ikon Allah, Musa ya sami damar 'yantar da Isra'ilawa bayan shekaru 430 na bautar. Ya raba Jar Teku, Isra'ilawa suka shiga cikin jeji.

DOKA DA ALFARMA:

Musa ya yi kwanaki 40 a Dutsen Sinai tare da Allah, inda ya karɓi Dokar Allah kuma aka nuna masa wahayi game da halitta da farkon 'yan Adam, wanda ya kai shi ga rubuta littafin Farawa. Ya koyi game da zunubin Adamu da yadda ya kai ga halin da suke ciki a yanzu. A wannan lokacin, an kafa tsohon alkawari, wanda aka sani da alkawarin Doka. Za a ƙara yin bayani game da wannan a cikin koyarwar da ta shafi tsohon alkawari da sabon alkawari. Allah ya umarci Musa ya gina alfarma wadda tanti ce mai motsi wadda ta ƙunshi wurare uku, farfajiyar waje, Wuri Mai Tsarki da Wuri Mafi Tsarki ko Wuri Mai Tsarki na Tsarkaka. **A farfajiyar waje, kowa an yarda ya shiga, a Wuri Mai Tsarki, firistoci kaɗai aka yarda su shiga, kuma a Wuri Mafi Tsarki ko Wuri Mai Tsarki na Tsarkaka, Babban Firist kaɗai ne zai shiga sau ɗaya a shekara domin yin kafara saboda mutane. Amma a zamanin Musa, yana iya shiga Wuri Mafi Tsarki sau nawa yake buƙata. A cikin Wuri Mafi Tsarki akwai bagadi da aka yi da zinariya da Akwatin Alkawari, wanda akwati ne na zinariya da ya ƙunshi allunan dutse biyu masu dokoki goma, sandar Haruna da tukunyar zinariya. Murfin akwatin yana da siffofin mala'iku biyu na zinariya da aka yi da zinariya, kuma Allah sau da yawa yana magana da Musa daga tsakanin waɗannan siffofin mala'iku biyu na zinariya.**

Daga baya lokacin da aka gina haikali, har yanzu an gina shi ta wannan hanya da sassa uku: wato farfajiyar waje, Wuri Mai Tsarki da Wuri Mafi Tsarki.

Saboda rashin bangaskiyarsu, tsarar da ta bar Masar ta yi shekaru 40 tana yawo a cikin jeji—tafiya ce da ya kamata ta ɗauki wata ɗaya kawai. Wannan tsara ta mutu a cikin jeji, ba ta iya shiga Kasar Alkawari ba saboda ba su da bangaskiya ga Allah. Musa ma ya mutu a cikin jeji yana da shekara 120, kuma aka hana shi shiga Kan'ana saboda fushinsa da bai iya sarrafawa ba. Bayan mutuwarsa, Shaiɗan ya yi gardama da babban mala'ika Mika'ilu game da jikin Musa, ko da yake ba a bayyana abin da Shaiɗan yake son yi da shi ba. A ƙarshe, Mika'ilu ya yi nasara a kan Shaiɗan game da jikin Musa.

A ƙarƙashin jagorancin Joshua, tsara ta gaba ta shiga Kan'ana ta kuma mallaki ƙasar wadda ta zama Isra'ila. Bayan mutuwar Joshua, alƙalai daban-daban suka yi mulkin Isra'ila, Samuel shi ne alƙali na ƙarshe kuma shi ma annabi ne. A wannan lokacin, Isra'ilawa suka nemi sarki, kuma Allah ya zaɓi Saul ya yi musu mulki. Amma bayan wani lokaci, Allah ya ƙi Saul saboda tawayensa kuma ya zaɓi Dawuda ya zama sarki a madadinsa. Daga baya Dawuda ya zaɓi ɗansa Sulemanu ya zama magajinsa.

A lokacin mulkin Rehobowam, ɗan Sulemanu, Isra'ila ta rabu saboda rashin biyayyar Sulemanu ga Allah a lokacin da yake raye. Kabilu goma suka ci gaba da zama a Samariya a matsayin babban birninsu, yayin da kabilun Yahuda da Biliyaminu suka ci gaba da zama a Urushalima. Sarakunan Isra'ila da suka biyo baya galibi ba su yi biyayya da umarnin Allah ba, abin da ya kai ga faɗuwarsu. Saboda haka, Allah ya ƙyale wata al'umma ta waje ta mamaye su, ta kama Isra'ilawa da yawa ta kai su Assuriya. Daga ƙarshe, sauran kabilun Yahuda da Biliyaminu ma aka kai su bauta zuwa Babila ƙarƙashin Sarki Nebukadnezzar, inda suka zauna tsawon shekaru 70. An ƙyale Isra'ilawa su koma gida lokacin da Sairus, Sarkin Farisa, ya ci Babila ya kuma ba su damar sake gina haikalinsu wanda aka lalata.

Kabilu goma da aka kai Assuriya ba su taɓa dawo da su gaba ɗaya zuwa ƙasarsu kamar kabilun Yahuda da Biliyaminu ba. Da yawa daga cikinsu suka watse, suka yi aure da sauran al'ummai, yayin da wasu suka koma gida da lokaci. A lokacin kafin Isra'ila ta shiga bauta, annabawa kamar Ishaya, Irmiya, da Iliya sun gargaɗi Isra'ilawa, suna yi musu kashedi game da sakamakon rashin biyayyarsu ga Jehovah.

Littafin Malakai ya ƙare da alkawari: Isra'ilawa suna komawa Urushalima domin sake gina haikalin Allah. Yawancin waɗanda suka dawo sun fito ne daga kabilun Yahuda da Biliyaminu, tare da Urushalima a matsayin babban birninsu. Bayan littafin Malakai, an yi kimanin shekaru 400 na shiru ba tare da annabce-annabce ko wahayi ko annabawa sun bayyana ba. A wannan lokacin, an kafa ƙungiyoyi kamar Farisawa da Sadukiyawa domin su fassara Dokar Musa.

Bayan kimanin shekaru 400, an haifi Yohanna Mai Baftisma, sannan Yesu Almasihu, wanda aka san shi da babban dutsen kusurwa.

Manyan addinai uku sun samo asali daga Ibrahim:

Akwai nau'o'in bangaskiya (addinai) uku waɗanda suka samo asali daga Ibrahim:

1. **Kiristanci**: Ana ɗaukar mutanen wannan bangaskiya a matsayin 'ya'yan Ibrahim na ruhaniya ta wurin bangaskiyarsu ga Yesu Almasihu, kamar yadda koyarwar Sabon Alkawari ta nuna.

2. **Bangaskiyar Yahudawa**: Mabiyan wannan bangaskiya su ne zuriyar Ibrahim ta jiki waɗanda suke ci gaba da kiyaye dokar Musa kuma suke zaune a Isra'ila. Mafi yawansu ba su karɓi Yesu Almasihu a matsayin Ubangiji ba.

3. **Musulunci**: Mutanen wannan bangaskiya sun fito ne daga Isma'ila, ɗan Ibrahim da Hajara.

Ko da yake waɗannan tsarin imani guda uku sun samo asali ne daga Ibrahim, duk da haka waɗanda suka gaskata da Yesu Almasihu kuma suka karɓe shi a matsayin Ubangiji da Mai Ceto ne ake ɗauka a matsayin 'ya'yan Ibrahim na gaskiya, musamman Kiristoci ake

nufi. Yahudawa dole ne su gane cewa Yesu Almasihu ya cika dokar Yahudawa ta Tsohon Alkawari kuma ya kafa Kiristanci, ko da yake ba kowa ne yake karɓar wannan gaskiyar ba. Ana iya samun ƙarin bayani a cikin koyarwar Tsohon Alkawari da Sabon Alkawari.

YOHANNA MAI BAFTISMA

Kimanin shekaru 1,591 ne suka shude daga Musa zuwa Yohanna Mai Baftisma. Yohanna, wanda sunansa yake nufin "Allah mai alheri ne," ɗan Alisabatu ne da Zakariya, firist. Dukansu Zakariya da Alisabatu tsofaffi ne kuma ba su da 'ya'ya. Sai Mala'ika Jibra'ilu ya bayyana ga Zakariya ya kuma sanar da shi cewa za su haifi ɗa wanda zai shirya hanya domin Ubangiji. Saboda Zakariya ya yi shakku da saƙon mala'ikan, ya zama bebe har zuwa lokacin da aka haifi Yohanna.

A lokacin da yake cikin jeji, Yohanna ya sami horo daga Allah domin muhimmin aikinsa: shirya hanya domin Yesu Almasihu. Allah ya bayyana masa cewa zai ga sammai suna buɗewa da Ruhu Mai Tsarki yana saukowa a kan Yesu cikin siffar kurciya, kuma wannan ya faru lokacin baftismar Yesu; sa'ad da sammai suka buɗe, Ruhu Mai Tsarki ya sauko kamar kurciya, sai murya daga sama ta ce, "Wannan Ɗana ne, wanda nake ƙauna; ina jin daɗinsa ƙwarai."

Yohanna Mai Baftisma mutum ne mai tasiri cike da ƙarfi wanda ya koyar da tuba cikin iko mai girma. Ya ƙarfafa mutane kuma ya umarce su su tuba domin Mulkin Allah ya kusanto. Ya yi magana game da wanda zai zo bayansa—Yesu. Yohanna ya jawo mabiya da yawa kuma ya shahara sosai a Isra'ila.

Aikinsa shi ne ya shirya hanya domin Yesu Almasihu kuma ya gabatar da shi ga mutanen Isra'ila. Yohanna ya cika aikinsa da kyau ƙwarai ta wurin nuna mutane zuwa ga Yesu, yana faɗa cikin tawali'u cewa dole ne shi ya ragu yayin da Yesu yake ƙaruwa. Bayan ya kammala aikinsa, Hiridus ya ɗaure shi a kurkuku kuma daga ƙarshe aka fille masa kai. Waɗanda suka gaskata da Yohanna Mai Baftisma daga baya suka bi Yesu Almasihu. Yesu ya bayyana cewa Yohanna ya fi dukan annabawan Tsohon Alkawari girma saboda babban aikin shirya hanya domin shi. Amma ya kuma ce ko da mafi ƙanƙanta a Mulkin Allah ya fi Yohanna girma domin a cikin Mulkin, ana ɗauke mu a matsayin 'ya'yan Allah, yayin da waɗanda suka zo kafin Almasihu bayi ne.

Ya ɗauki shekaru 1,591 daga Musa zuwa Yesu Almasihu. Bayan Yohanna, Yesu Almasihu ya zo a matsayin babban dutsen kusurwa—Mai Ceton duniya da ake jira. Shi ne cikar dukan annabce-annabcen da annabawan Tsohon Alkawari suka faɗa, kuma shi ne Kalmar Allah da ta zama jiki, tana zaune a cikinmu, an haife shi a Isra'ila daga kabilar Yahuda. Annabce-annabcen Tsohon Alkawari sun nuna kai tsaye zuwa gare shi, Tsohon Alkawari yana matsayin inuwa, yayin da Yesu Almasihu yake wakiltar gaskiya da kamala.

Tun daga zamanin Ibrahim, Allah ya yi aiki ne musamman da Isra'ila har zuwa lokacin da Yesu Almasihu ya zo domin ya sulhunta dukan al'ummai da Allah ta wurin mutuwarsa ta hadaya a kan giciye.

ALLAH: KALMA

ƊAN ALLAH: YESU ALMASIHU

RAYUWARSA: Yesu Almasihu ba halitta ba ne. Ya kasance tun kafin komai, tun kafin lokaci da halitta (Kolosiyawa 1:17). Shi ne mutum na biyu cikin Allahntaka, kuma dukan ayyukan Allah ana yin su ta wurinsa (Yohanna 1:1-4, Ibraniyawa 1:2-4, 1Korintiyawa 8:6). Ya kasance tun fil azal a matsayin Kalmar Allah.

HALITTA:

Yesu Almasihu Allah ne (Yohanna 1:1, Yohanna 1:18, 1Timoti 3:16, Ishaya 9:6-8)
Yesu Almasihu Kalmar Allah ne (Yohanna 1:1, Ru'ya ta Yohanna 19:11-14)
Yesu Almasihu Ɗan Allah ne; wannan yana nufin cewa Allah ne ya haife shi (Yohanna 1:14, Yohanna 3:16).

Yesu Almasihu Ɗan Mutum ne; wannan yana nufin cewa shi mutum ne gaba ɗaya kuma mace ce ta haife shi kamar kai da ni. Wannan kalmar Ɗan Mutum tana nufin mutum ɗari bisa ɗari.

SUNANSA: Sunan Yesu yana nufin, **"JEHOVAH NE CETO"** ko **UBANGIJI YANA CETON.** Sunan Yesu yana nufin "mai ceto" idan aka fassara shi, amma yana ba da ma'anar **"Ubangiji yana ceton." ALMASIHU** yana nufin: **"SHAFAFFE."** Wannan suna yana bayyana

aikin da Uba yake kammalawa ta wurin Yesu Almasihu, wato ya ceci mutane daga zunubansu, ya kuma sulhunta mutane da Allah (2Korintiyawa 5:19, 21).

HALAYE: Yesu Almasihu yana da irin halaye da yanayin da Allah Uba yake da su (Yohanna 14:9-11). Yana cike da ƙauna, yana da alheri, mai haƙuri ne, nagari ne, mai jinƙai ne, mai tausayi ne, mai saukin kai ne, mai tsarki ne, mai aminci ne, mai gaskiya ne, mai adalci ne da duk abin da Uba yake.

Linjiloli sun bayyana abubuwa da yawa game da rayuwar Yesu: A cikin littafin Matta, Matta ya rubuta wa Yahudawa kuma ya tabbatar cewa Yesu shi ne sarkin da Yahudawa suke jira, kuma shi ne Almasihu (kalmar Almasihu da Kristi suna da ma'ana iri ɗaya, wato, Shafaffe). Markus ya bayyana Yesu a matsayin mai yin mu'ujizai. Linjilar Markus ta fi kowace Linjila gajarta, amma Markus ya ba da kulawa ta musamman ga kowace mu'ujiza yayin da yake bayyana su. Ya fi mai da hankali sosai ga ayyukan mu'ujizar Yesu. Luka ya rubuta wa Al'ummai waɗanda ba Yahudawa ba ne ta wurin haihuwa, kuma ya rubuta musu yana bayyana Yesu a matsayin cikakken mutum kamar mu. Ya rubuta yana mai da hankali kan ɗan'adamtakar Yesu. Wannan shi ne littafin da ya nuna ɗukkan fannoni na rayuwar Yesu. Yohanna ya bayyana Yesu a matsayin Ɗan Allah.

RAYUWARSA A DUNIYA DA AIKIN DA YA AIKATA

Haihuwarsa da girma: Yesu yana sama tare da Uba kafin ya zo duniya (Ibraniyawa 10:5). Sa'ad da yake zuwa duniya, Maryamu ta haife shi ta wurin ikon Ruhu Mai Tsarki (Matta 1:18, Luka 1:34). Budurwa Maryamu ce ta haife shi, kafin Maryamu ta yi wata alaƙar jima'i da namiji. Me ya sa aka yi haka? Domin da an haifi Yesu daga mace da namiji kamar kowannenmu, da an haife shi da yanayin zunubi a ruhunsa, kuma hakan zai hana shi cika aikin da ya zo yi, wato ɗaukar zunubin duniya a kansa.An haifi Yesu Almasihu a Baitalami ta Yahudiya. An haife shi daga zuriyar Ibrahim, kuma Ba'isra'ile ne ta wurin haihuwa ta jiki (Matta 1:1-17). Ya girma ƙarƙashin Dokar Musa kamar sauran Isra'ilawa, kuma shi ma ya je majami'u domin ya koyi dukan nassosin Tsohon Alkawari kamar sauran 'ya'yan Isra'ila. Ya girma yana yin dukan abubuwan da Isra'ilawa suke yi.Saboda an haifi Yesu daga mace, shi cikakken mutum ne, kamar kai da ni. Kuma saboda an haife shi ta wurin Ruhu Mai Tsarki, shi Ɗan Allah ne.

An haife shi ba tare da yanayin zunubi a ruhunsa ba kuma ba ya ƙarƙashin hukuncin Adamu kamar sauranmu. Shi kaɗai ne a duniya wanda ba shi da yanayin zunubi; saboda haka, ba ya ƙarƙashin ikon mutuwa ko Shaiɗan.

Yayin da yake duniya, Yesu bai yi aiki a matsayin Allah ba, amma ya ajiye matsayin Allahntakarsa (Filibbiyawa 2:6-7) ya kuma yi aiki kamar mutum ƙarƙashin shafawar Ruhu Mai Tsarki kamar mu waɗanda muka karɓe shi. Ba shi da cikakken sanin komai yayin da yake duniya (Matta 24:36), ba zai iya yin komai ba, amma abin da Uba ya nuna masa kawai yake yi (Yohanna 5:19-20). Ba ya ko'ina a lokaci guda. Yesu har yanzu Allah ne; kawai bai yi aiki da Allahntakarsa ba. Yesu Almasihu ya girma kamar kowane yaro kuma ya bi duk matakan girman ƙuruciya. Bai san dukan abin da zai yi ba yayin da yake yaro, amma Ruhu Mai Tsarki ya bayyana masa shirin Allah game da rayuwarsa yayin da yake girma cikin sanin Allah da kuma rayuwarsa ta ruhaniya (Luka 2:52). Sa'ad da yake da shekara 12, ya san nassosi domin ya yi nazari sosai kuma Ruhu Mai Tsarki ya bayyana masa ma'anarsu (Luka 2:41-52).Yesu ya girma yana aikin kafinta ƙarƙashin sana'ar mahaifinsa Yusuf. Yana da 'yan'uwa maza da mata daga iyayensa na jiki, Maryamu da Yusuf (Luka 8:19).

AIKINSA DA HIDIMARSA: AIKONSA:

1) Yesu ya zo ne domin ya sulhunta mutum da Allah, ya ɗauki matsayin mutum mai zunubi da kuma matsayin kasancewa maƙiyin Allah, ya kuma ba su matsayinsa na ɗa (su zama 'ya'yan Allah), abota da kuma matsayin zama daidai da Allah (2Korintiyawa 5:21).

2) Ya zo ne domin ya cika tsohon tsarin Allah na doka domin ya iya gabatar da sabon tsarin Allah na alheri (Matta 5:17, Yohanna 1:17) 3) Ya zo ne domin ya biya farashin zunubi da dukan sakamakonsa (2Korintiyawa 5:21, Ishaya 53:4-12).

3) Ya kuma zo ne domin ya lalata dukan ayyukan Iblis kuma ya 'yantar da mutane daga mulkinsa (Yohanna 10:10, 1Yohanna 3:8, Ayyukan Manzanni 10:38).

HIDIMARSA:

1) An yi wa Yesu Almasihu baftisma cikin Ruhu Mai Tsarki da ruwa sa'ad da yake da shekara 30. An yi masa baftisma cikin Ruhu Mai Tsarki domin shi ma a matsayinsa na mutum yana buƙatar ikon Ruhu Mai Tsarki da kuma zumuncinsa domin ya cika shirin Allah a gare shi. Yohanna Mai Baftisma ya yi masa baftisma da ruwa. Baftismar Yohanna baftismar tuba ce, da kuma karɓar sabon tsarin Allah da Yesu yake gab da gabatarwa. Ba a yi wa Yesu baftisma domin yana bukatar tuba ba, amma a matsayinsa na mutum, shi ma yana tabbatar da cewa ya karɓi sabon tsarin da Allah ya gabatar. Shi ya sa ya ce wa Yohanna su cika dukan adalci (Matta 3:14 da 15) (wannan yana nufin cewa shi ma yana karɓar hanyar adalcin Allah ta yin aiki da mutum).

2) Bayan an yi masa baftisma, Ruhu Mai Tsarki ya jagoranci Yesu zuwa jeji domin Shaiɗan ya jarabce shi (Matta 4:1-11). Yesu dole ne ya fuskanci wannan gwaji kafin ya fara hidimarsa domin ya zo ne domin ya gyara abin da Adamu ya lalata, shi ya sa ake kiransa Adamu na biyu (1Korintiyawa 15:45). Dalilin shi ne, Adamu ma ya fuskanci irin wannan jaraba ko da yake ta zo masa ta wata hanya dabam, amma har yanzu ta dogara ne a kan tushen dukan jarabobi, wato; sha'awar jiki, sha'awar idanu da girman kai na rayuwa (1Yohanna 2:15-17). Bayan ya yi azumi na kwanaki 40, ya fuskanci wannan jaraba ya kuma yi nasara a kanta.

3) Yesu Almasihu ya fara hidimarsa yana da shekara 30, domin bisa ga Tsohon Alkawari, firistoci suna shiga hidimar firistancinsu daga shekara 30. Shi ma yana cika Tsohon Alkawari domin ya kafa Sabon Alkawari. Yesu ya koyar, ya warkar da marasa lafiya, ya fitar da aljanu daga mutane, ya tayar da matattu kuma ya yi mu'ujizai a jikin mutane da kuma a kan halitta. Koyarwarsa ta bayyana kuma ta nuna: gaskiyar Allah, mulkinsa da kuma gaskiyar kasancewa ɗan Allah. Yesu ya kawo cikar alherin Allah ga mutane kuma ya nuna wa mutane cewa Shaiɗan ne ainihin maƙiyinsu kuma Allah yana ƙaunar mutane kuma yana son ya taimake su (Ayyukan Manzanni 10:38). Yesu ya yi hidima na shekaru uku da rabi kafin a gicciye shi.

4) Yesu ya zaɓi mutane 12 waɗanda za su ci gaba da jagorantar hidimarsa bayan an ɗauke shi zuwa sama (Matta 10:1-5). Ɗaya daga cikinsu ya ci amanarsa: Yahuza Iskariyoti, wanda daga baya ya kashe kansa ta hanyar rataya saboda nadama (Luka 22:47-49, Matta 27:3-6).

5) Yesu ya mai da hankali kuma ya yi wa 'ya'yan Isra'ila na jiki hidima yayin da yake duniya, amma wannan na wannan lokacin ne kawai, shirinsa shi ne ya ceci duniya gaba ɗaya ya kuma sulhunta ta da Allah (Yohanna 11:51, 17:20, Ayyukan Manzanni 2:38-39.1Timoti 2:3-6). Shirin Allah shi ne cewa ta wurin Yesu, zai sami al'umma guda ɗaya daga cikin dukan mutanen duniya waɗanda za su gaskata da Yesu Almasihu, ba tare da la'akari da ko Yahudawa ne ko Al'ummai ba (Afisawa 2:13-21).

6) An jarabci Yesu Almasihu ta kowace hanya a lokacin da yake duniya, amma bai taɓa yin zunubi ba. Zai iya yin zunubi domin yana da zaɓi, amma bai yi zunubi ba (Ibraniyawa 4:14-16). Ba dukan Isra'ilawa ne suka karɓi Yesu Almasihu ba domin sun yi tsammanin jarumi mai ƙarfi wanda zai 'yantar da su daga maƙiyansu na zahiri. (Isra'ila tana ƙarƙashin Roma, kuma sun yi tunanin cewa Almasihunsu zai 'yantar da su daga mulkin Roma domin su zama ƙasa mai cin gashin kanta, amma shi ya mai da hankali ne wajen 'yantar da su daga bautar ruhaniya).

YESU DA MUSA:

Allah ya yi amfani da Musa domin ya kawo tsohon tsarin Allah na doka ga Isra'ila kuma ya kafa Tsohon Alkawari. Allah ya yi amfani da Yesu domin ya kawo madawwamin alkawarin Allah na alheri da farko ga Isra'ila, sannan ga duniya baki ɗaya. Yanzu, Yesu yana ƙoƙarin nuna wa Yahudawa cewa ya zo ne domin ya cika tsohon tsarin Allah na doka domin ya kawo madawwamin alkawarin Allah na alheri. Musa misali ne na Almasihu, yana nuna zuwa ga babban mai ceto, Yesu Almasihu. Musa ya ceci daga Masar, Yesu kuma daga zunubi da mutuwa. Saboda Yahudawa sun girmama Musa saboda mu'ujizai da ya yi, Yesu ya yi irin waɗannan mu'ujizai da Musa ya yi da kuma fiye da haka. Wani ɓangare na wannan shi ne ya nuna wa Yahudawa cewa ya fi Musa girma kuma cewa Musa a zahiri ya yi annabci game da shi kuma ya girmama shi. **Ga wasu kamanceceniya na mu'ujizai da Musa da Yesu suka yi.1) Musa ya raba Jar Teku; Yesu ya kwantar da hadari kuma ya yi tafiya a kan ruwa.2) Allah ya yi amfani da Musa ya samar da manna da kwarto; Yesu ya ninka gurasa da kifi domin ya ciyar da dubban mutane.3) Musa ya mayar da ruwa ya zama jini; Yesu ya mayar da ruwa ya zama ruwan inabi.4) Musa ya fitar da ruwa daga dutse domin waɗanda suke jin ƙishirwa; Yesu ya ba da ruwan rai ga masu ƙishirwa.5) Musa ya warkar ta wurin macijin tagulla ga duk waɗanda suka kalli macijin da aka ɗora a kan sanda; Yesu ya zama zunubi saboda mu kuma duk waɗanda suka kalli hadayarsa a kan giciye suna samun waraka.6) Musa ya fuskanci Fir'auna da masu sihirin Masar; Yesu ya fitar da aljanu kuma ya yi nasara a kan Shaiɗan.7) Musa ya kawo hukunci da mutuwa (2 Korintiyawa 3:7), Yesu ya warkar da duk waɗanda suke rashin lafiya kuma ya tayar da matattu, ya kawo gafarar zunubai da rai na har abada ga duk waɗanda suka gaskata, domin ya zo ne domin ya kafa mafi kyawun alkawari (Ibraniyawa 8:6).(8) Ya ɗauki kimanin shekaru 400 daga Ibrahim zuwa Musa. Wannan yana nufin shekaru 400 na bautar Isra'ila kafin a aiko da mai ceto. Ya ɗauki kimanin shekaru 400 daga ƙarshen Malakai zuwa haihuwar Yesu. Wannan shekaru 400 ne daga littafin ƙarshe na Tsohon Alkawari har zuwa lokacin da aka haifi mai ceto.(9) Lokacin da aka haifi Musa, an kashe dukkan 'ya'yan maza da aka haifa a lokacinsa. Shaiɗan yana ƙoƙarin kashe shi domin ya san cewa a kusan wannan lokacin wani mai ceto zai bayyana. Amma Allah ya ceci Musa ta hanyar shiga tsakani ta mu'ujiza. Lokacin da aka haifi Yesu, an kashe dukkan 'ya'yan maza masu shekara biyu da ƙasa saboda Yesu. Shaiɗan yana nufin shi, amma Allah ya ceci shi ta hanyar shiga tsakani ta mu'ujiza.10) Musa ya kasance mai aminci a matsayin bawa a gidan Allah; Yesu kuma mai aminci ne a matsayin Ɗa a gidan Allah.**

MUTUWARSA TA RUHI DA TA JIKI

1) Yesu yana da shekara 33 da rabi lokacin da aka gicciye shi a kan giciye; Romawa da Yahudawa ne suka gicciye shi. Romawa sun ji tsoron cewa zai karɓe mulkinsu daga gare su domin mutane da yawa suna girmama shi kuma suna sauraron sa saboda ayyukansa da

mu'ujizansa. Yahudawa sun tuhume shi da saɓo sa'ad da ya ce shi Ɗan Allah ne. Amma a ruhaniya, Shaiɗan ne yake tasiri a kan mutuwar Yesu, domin Yesu yana lalata mulkinsa (1Korintiyawa 2:8).
2) Yesu Almasihu ba a kama shi da ƙarfi ba, amma ya ba da ransa da yardarsa (Yohanna 10:17-19, Yohanna 18:2-10).
3) An sami Yesu ba shi da laifi lokacin da Bilatus ya yi masa hukunci (Bilatus alƙali ne na Romawa ga Yahudawa) (Yohanna 19:4-7). Har ma zarge-zargen ƙarya da aka yi masa ba su dace da juna ba. Bilatus ya wanke hannuwansa yana nuna cewa bai sami wani laifi a wurin Yesu ba kuma ba shi da laifi game da mutuwarsa.
4) A kan giciye, Yesu ya ɗauki zunubin 'yan Adam da laifinsu da dukan sakamakonsa gaba ɗaya, waɗanda suka haɗa da: mutuwar ruhaniya (rabuwa da Allah), rashin lafiya, talauci, la'ana da sauransu (Ishaya 53:1-12). Ya mutu ta ruhaniya da farko yayin da yake kan giciye, a lokacin ne ya yi kuka ya ce, 'eloi eloi lama sabachthani?' wanda yake nufin, 'Allahna, Allahna, don me ka yashe ni?' (Matta 27:45-47). Wannan shi ne lokacin da ya rabu da Allah a cikin ruhunsa, lokacin da aka ɗora masa zunubi gaba ɗaya. Sai bayan ya mutu ta ruhaniya ne ya iya mutuwa ta jiki. Kafin ya mutu ta ruhaniya, ba zai yiwu ya mutu ta jiki ba domin zunubi bai riga ya shiga cikinsa ba, kuma Littafi Mai Tsarki ya gaya mana cewa mutuwa ta zo ne ta wurin zunubi, don haka mutuwar ruhaniya ta zo kafin mutuwar jiki. Yanzu, Yesu bai taɓa sanin mutuwar ruhaniya ba, saboda haka ba zai iya mutuwa ta jiki ba sai mutuwa ta fara shiga ruhunsa na ɗan Adam. Jikinsa ya kasance kamar na Adamu kafin ya yi zunubi. A kan giciye, bayan ya ɗauki zunubin duniya, ruhunsa da jikinsa suka zama kamar na Adamu bayan ya yi zunubi da kuma na kowa da aka haifa daga Adamu, wato mu duka kafin mu karɓi Yesu a cikin rayuwarmu, domin yayin da yake kan giciye, zunubi ya shiga ruhunsa, sannan ya mutu ta ruhaniya (Mutuwa ta ruhaniya ita ce rabuwa da Allah), sannan ya iya mutuwa ta jiki.
5) Labulen da yake cikin haikali ya yage daga sama zuwa ƙasa lokacin da Yesu ya mutu (Matta 27:51). Wannan yana nufin cewa an buɗe hanya domin mutane su zauna a gaban Allah. Labulen ya raba ɗakin da yake ɗauke da Akwatin Alkawari wanda yake wakiltar kasancewar Allah. Babu wanda zai iya shiga ɗakin sai babban firist, sau ɗaya a shekara, domin ya yi kafara saboda zunubi da jinin dabbobi (Ibraniyawa 9:2-8).
6) Bayan Yesu ya mutu ta jiki, ya tafi jahannama tare da ruhunsa (Afisawa 4:9-11, Ishaya 53:9-11, Matta 12:40-41). Ya tafi jahannama da dukan zunubin duniya a kansa, ƙarƙashin mulki da ikon Shaiɗan, kamar kowane mutum da ya mutu ta ruhaniya. (Akwai kuskuren fassara a Luka 23:43. Ya kamata a sanya waƙafi bayan 'YAU' ba bayan 'A GARE KA' ba. Wannan shi ne abin da Yesu ya ce wa wannan mai laifi, 'Ina gaya maka gaskiya yau, za ka kasance tare da ni a aljanna.' Bai nufin cewa za su tafi aljanna a wannan ranar ba domin lokacin da ya mutu, bai tafi aljanna ba, amma ya tafi jahannama (Afisawa 4:9-11). Wannan aya ta bayyana cewa ya fara zuwa jahannama (jahannama tana tsakiyar duniya ta fuskar wuri ko da yake tana cikin duniyar ruhaniya), saboda haka yana yi masa alkawarin cewa zai kasance tare da shi a aljanna a wata rana. A Luka 23:46, lokacin da ya ce yana miƙa ruhunsa a hannun Ubansa, bai nufin cewa yana zuwa sama ba, kawai yana nufin cewa yana miƙa kansa ga nufin Allah. Kuma shirin Allah shi ne ya biya bashin zunubin duniya da ransa.
7) Ya sha wahala a jahannama har sai da ya biya hukuncin zunubin mutum kuma aka maido da dangantakar da ke tsakanin Allah da mutane.Ayyukan Manzanni 2:22-29 ya bayyana a sarari cewa an ceci Yesu daga wahalolin mutuwa a jahannama kuma ba a bar ruhunsa a jahannama ba.

TAƒIYARSA TA RUHI

1) Yayin da Yesu yake shan wahala a jahannama, da zarar an biya bashin zunubin duniya, Allah ya ta da shi a ruhaniya tun yana cikin jahannama, wato; an sake haifarsa sa'ad da yake cikin jahannama (Kolosiyawa 1:18, Romawa 8:29 ya ce shi ne ɗan fari cikin 'yan'uwa da yawa). Wannan yana nufin cewa shi ne mutum na farko da aka sulhunta da Allah a ruhu ko aka ba da rai ga ruhunsa daga mutuwar ruhaniya). Lokacin da Littafi Mai Tsarki ya ce shi ne na farko da ya tashi daga matattu, ba yana magana ne game da mutuwar jiki ba amma mutuwar ruhaniya. Wato, shi ne mutum na farko da aka sulhunta da Allah ta ruhaniya.
2) Lokacin da aka ba shi rai a ruhu, ya sami nasara a kan Shaiɗan da aljanunsa da dukan ikon duhu, ya kuma mayar da su abin kunya a fili, kuma ya karɓi makullan mutuwa daga Shaiɗan (makulli yana magana ne game da iko, ikon mutuwa yana hannun Shaiɗan ne, domin Adamu ya ba Shaiɗan dukan iko lokacin da ya yi rashin biyayya ga Allah) (Kolosiyawa 2:15, Ru'ya ta Yohanna 1:18). Wata gaskiyar da ke tabbatar da cewa an ba Yesu rai yayin da yake jahannama ko an sake haifarsa yayin da yake cikin jahannama ita ce cewa ba zai iya komawa jikinsa ba yayin da yake ƙarƙashin ikon mutuwa da Shaiɗan. Saboda haka, dole ne a ta da shi ta ruhaniya da farko, kafin a ta da shi ta jiki, kamar yadda dole ne ya mutu ta ruhaniya da farko kafin ya mutu ta jiki.
3) Akwai wasu abubuwan da Yesu ya yi a jahannama bayan an ta da shi a ruhu. 1Bitrus 3:18 ya nuna mana cewa ya yi magana da ruhohin da aka ɗaure a cikin jahannama, waɗanda suka yi wa Allah laifi a zamanin Nuhu. Wannan aya ba ta da cikakken bayani sosai kuma aya ce da ta daɗe tana ba malaman Littafi Mai Tsarki matsala. Wani abu da ya ƙara sa ta zama mai wahala shi ne cewa ta bayyana sau ɗaya kawai a cikin Littafi Mai Tsarki, kuma ko da yake ta bayyana sau ɗaya, har yanzu ba ta yi bayani dalla-dalla game da abin da ya faru a zahiri ba. Bitrus kuma ya ce Yesu ya yi sanarwa ne kawai ga ruhohin da suke can. (Malaman Littafi Mai Tsarki suna cewa **WATAKILA** ya yi wa waɗanda ba su taɓa jin bishara ba sa'ad da suke duniya wa'azin bishara, kuma an ba su damar yin imani. Wasu kuma suna cewa kawai yana sanar da ruhohin da aka ɗaure ne game da nasararsa a kan Shaiɗan da mulkinsa.) Bai fayyace ko waɗannan ruhohi mutane ne ko mala'iku ba. Babu kuma wata aya da za a yi amfani da ita wajen tallafa wa wannan aya. Gaskiyar ita ce Allah kaɗai ne zai iya faɗa abin da ya faru a can a zahiri.**Saboda haka, ba mu da ikon kafa wata koyarwa daga wannan aya, ko kuma mu yi ƙoƙarin yin bayani dalla-dalla game da abin da ya faru a can. Amma muna ganin cewa ya yi wasu abubuwa bayan an ta da shi daga mutuwar ruhaniya. Saboda haka, inda Littafi Mai Tsarki ya yi magana, za mu yi magana, inda ya yi shiru, za mu yi shiru, inda ba a fayyace ba, ba za mu fayyace abin da ba mu sani ba, amma inda akwai bayyananniyar fahimta, za mu yi magana da ƙarfin hali game da wannan batu na musamman.**

MUTANEN DA SUKA JIRA SHI: Yesu ya je ya ɗauko waɗanda suke jiransa a ƙirjin Ibrahim. Babu wanda ya taɓa zuwa sama kafin zuwan Yesu duniya (Yohanna 3:13). Duk waɗanda suka mutu a lokacin sun tafi wurin matattu. Waɗanda suka mutu suna bauta wa Allah sun tafi wani wuri da ake kira ƙirjin Ibrahim (Luka 16:22), kuma waɗanda ba su bauta masa ba sun tafi jahannama, inda akwai wuta, tsutsotsi da azaba (Markus 9:42-49). Waɗannan wurare biyu duk wani ɓangare ne na wurin matattu kuma suna kusa da juna. An raba su da wani babban rami (Luka 16:22-27). Mutane kamar Iliya, ba a ɗauke su zuwa sama ta uku inda kursiyin Allah yake ba. Iliya ya ɓace zuwa sama ta farko, wato ya ɓace a cikin shuɗin sararin sama kuma ba a sake ganinsa ba (2Sarakuna 2:11). Wannan wuri yana cikin duniyar ruhu.

TAKAƊARSA TA JIKI:

1) Yesu Almasihu ya koma cikin jikinsa wanda aka binne shi na kwana uku. An ta da jikinsa ya zama jiki mai ɗaukaka, jiki na ruhaniya. Wannan jiki ne na nama da ƙasusuwa, amma yana rayuwa ta wurin ran Allah (Zoë). Jiki ne da ba zai iya mutuwa ba, ba zai iya tsufa ba, ba zai iya rashin lafiya ba. Wannan jiki yana iya yin abubuwan ruhaniya da kuma abubuwan jiki. Yana iya rayuwa a duniya da kuma a sama (Luka 24:36-45, 1Korintiyawa 15:20-24, 42-50, Filibbiyawa 3:20 da 21).

2) Yesu Almasihu ya hau sama tare da mutanen da suke jiransa a ƙirjin Ibrahim. Sun hau da jikunansu na ruhu kawai, ba jikunan jikinsu na zahiri ba. (Matta 27:52 da 53), wannan annabci ne na abin da zai faru ta zahiri lokacin da Yesu zai dawo. Har yanzu bai faru ta zahiri ba. Ba yana nufin cewa an ta da waɗannan tsarkaka da jikunan jikinsu na zahiri ba kamar yadda aka rubuta a littafin Matta, wannan littafin yana faɗin abin da zai faru ne kawai. Waɗannan kaburbura an buɗe su ne ta ruhaniya kawai kuma waɗannan mutane sun fita da jikunan ruhunsu kawai. Littafin Ayyukan Manzanni har yanzu yana nuna cewa kabarin Dauda yana nan (Ayyukan Manzanni 2:29).

3) Bayan Yesu ya sake shiga jikinsa, ya tafi sama a wannan ranar domin ya kammala Sabon Alkawari (Ibraniyawa 9:11-13), kuma ya hau tare da ruhohin masu bi waɗanda suke a ƙirjin Ibrahim. Bai bar almajiransa su yi magana da shi na dogon lokaci ko su taɓa shi ba kafin ya tafi wurin Uba ya kammala aikinsa a wannan ranar da aka ta da shi daga matattu (Yohanna 20:10-18). Ya gaya wa Maryamu kada ta taɓa shi domin bai kamata a taɓa babban firist ba lokacin da ya je ya miƙa hadaya saboda zunuban mutane a cikin Wuri Mafi Tsarki. Yesu kuma yana zuwa Wuri Mafi Tsarki a sama domin ya miƙa hadaya saboda zunubai sau ɗaya tak kuma har abada.**An gudanar da wani biki a sama bayan ya miƙa jininsa ga Uba kuma ya kafa ceto ga dukan 'yan Adam. Daga nan aka ɗaukaka shi (aka ba shi matsayi mafi girma) kuma aka ba shi suna wanda yake bisa dukkan sunaye, aka kuma ba shi iko a duniyoyi uku waɗanda su ne: (1) Jahannama. An ba shi iko a kan jahannama domin ya ci jahannama da kabari (Ru'ya ta Yohanna 1:18). (2) Duniya: An ba shi iko a duniya domin ya yi nasara a duniya. (3) Sama: An ba shi iko a sama domin ya yi wa Uba biyayya cikakke kuma ya kammala nufinsa, saboda haka ya zauna a hannun dama na Allah, ma'ana an ba shi matsayi na mafi girman daraja a sama kuma yana tarayya cikin ikon Allah da mulkinsa. (Filibbiyawa 2:5-11). An kuma ba shi Ruhu Mai Tsarki wanda daga baya ya zubo shi a kan Ikilisiya. (Yohanna 7:39, Yohanna 16:7 da 8, Ayyukan Manzanni 2:33)**

1) Ya koma duniya ya bayyana kansa ga almajiransa. Ya ci abinci tare da su kuma ya yi magana da su game da mulkin Allah. Ya ci gaba da yin mu'ujizai, amma a wannan karon ga almajiransa kaɗai. Ya bayyana kansa ga almajiransa ne kawai bayan tashinsa daga matattu (Ayyukan Manzanni 1:1-4, Yohanna 21:25). Ya yi kwana 40 tare da su a duniya kafin a ɗauke shi zuwa sama.

2) Ya ba almajiransa umarni su tafi ko'ina cikin duniya su yi wa'azin bishara kuma su almajirtar da dukan al'umman duniya. Ya aike su da ikon da Uba ya aike shi da shi (Yohanna 21:20, Matta 28:18, Markus 16:15-18). Ya ce a yi wa mutane baftisma cikin ruwa lokacin da suka gaskata da shi. Wannan alama ce ta zahiri da ke nuna cewa sun karɓe shi kuma yanzu sun zama ɓangare na mulkinsa.

TAKAƊARSA ZUWA SAMA: Bayan an ta da shi daga matattu na tsawon kwanaki 40, aka ɗauki Yesu Almasihu zuwa sama a gaban almajiransa, kuma ya zauna a hannun dama na Allah Uba. (Markus 16:19, Luka 24:50-53, Ayyukan Manzanni 1:9-12)

MATSAYINSA A YANZU: Yesu Almasihu Allah ne cikakke kuma mutum ne cikakke kuma yana aiki da cikakkiyar mutuntakarsa da cikakkiyar allahntakarsa.Yesu Almasihu Kalmar Allah ce (Ru'ya ta Yohanna 19:13), shi kuma Ɗan Allah ne (Ibraniyawa 3:6). Yana zaune a cikin jiki na zahiri mai ɗaukaka, na nama da ƙasusuwa, kuma zai zauna a cikinsa har abada. Yana da ramuka a hannayensa waɗanda ƙusoshin da aka yi amfani da su wajen gicciye shi suka haifar, da kuma rami a gefensa wanda mashi ya huda shi ya haifar, kuma zai kasance yana da waɗannan ramuka har abada a matsayin alamar Sabon Alkawari (Yohanna 20:27-28).

1) Yesu Almasihu shi ne Mai Ceto da Mai Fansa (Ayyukan Manzanni 4:12, Ibraniyawa 7:25, Romawa 10:9-14, 1Bitrus 1:18-20). Fansa ta haɗa da ceto, gafara, warkarwa, nasara, wadata da albarka cikin dukan abubuwa**)2)** Shi ne Sarkin sarakuna da Ubangijin iyayengiji (Ru'ya ta Yohanna 19:16**).3)** Yesu Almasihu shi ne shugaban Ikilisiya kuma Marubucin cetonmu (Afisawa 5:23-24, Ibraniyawa 2:10-12**).4)** Shi ne Alƙali na waɗanda aka sake haifa (2Korintiyawa 5:10) da kuma waɗanda ba a sake haifa ba (Ayyukan Manzanni 17:31, Matta 10:31-46).**5)** Shi ne hanya kaɗai zuwa wurin Uba (Yohanna 14:6, 2Timoti 2:5).**6)** Shi ne Babban Firist ɗinmu na har abada

(Ibraniyawa 7:24-28).**7**) Sunansa ya fi kowane suna girma (Filibbiyawa 2:9-11).**8**) An ba shi dukan iko a duniya da kuma a sama (Matta 28:18-20**).9)** Yesu Almasihu yana zaune a hannun dama na Uba a sama (Markus 16:19, Afisawa 1:20).

AIKINSA A YANZU: (1) Yesu Almasihu yana aiki tare da Ikilisiyarsa ta wurin Ruhu Mai Tsarki domin ya ceci duniya (Markus 16:20). **(2)** Yesu Almasihu yana kammala Ikilisiyarsa ta wurin Ruhu Mai Tsarki da ministocinsa shafaffu (Yohanna 16:12-16, Afisawa 4:11-17**). (3)** Yesu Almasihu yana yin addu'a domin waɗanda suka gaskata da shi (Ibraniyawa 7:25). Yin addu'a dominmu ba yana nufin kai addu'o'inmu zuwa wurin Uba ba ne, domin an ba mu damar yin magana da Uba da kanmu cikin sunansa (Yohanna 16:23-25). Amma yana yin addu'a domin mu cika nufin Allah ga rayuwarmu.

GANE KANMU TARE DA YESU ALMASIHU: Yesu Almasihu ya zo domin ya ɗauki matsayinmu na zunubi da kasancewa maƙiyan Allah, domin ya ba mu matsayinsa na zama 'ya'yan Allah da samun adalci a gaban Allah (2Korintiyawa 5:21). Duk abin da Almasihu ya yi, ya yi shi ne dominmu, kuma a tunanin Allah, muna tare da shi lokacin da yake yin su domin yana yin su ne dominmu.

. Lokacin da ya mutu, mun mutu tare da shi ga zunubi (Romawa 6:3, 6-8, Galatiyawa 2:20).
. Lokacin da aka binne shi, an binne mu tare da shi (Romawa 6:4)
. Lokacin da aka tashe shi daga matattu, an tashe mu tare da shi (Afisawa 2:4-7)
. Lokacin da aka ɗaukaka shi, an ɗaukaka mu tare da shi (Afisawa 2:6)
. Lokacin da ya zauna a hannun dama na Allah Uba, mun zauna tare da shi kuma muna rayuwa tare da shi kuma muna mulki tare da shi (Romawa 6:10-12, Afisawa 2:6).

SUNAN YESU ALMASIHU: An ba Yesu Almasihu suna wanda yake bisa dukkan sauran sunaye, kuma an ba shi iko a dukkan duniyoyi uku waɗanda su ne jahannama, duniya da sararin samaniya da kuma sama. An ba mu iko cikin sunansa domin mu yi mulki a rayuwa. An ba mu iko mu aiwatar da umarninmu na sarauta da addu'o'inmu na firistanci cikin sunansa (Yohanna 14:12, Yohanna 16:23-23). Wannan iko yana cikin waɗanda suka karɓe shi, amma ana bayyana shi kuma ana nuna shi ta wurin bangaskiya (Markus 16:15-19). An ba sunansa iko bisa duk sauran sunaye. Sunaye suna wakiltar iko a cikin Littafi Mai Tsarki. **A wasu kalmomi, ikon Yesu da ikonsa ya fi kowane iko a sama ko a duniya. A cikin sunansa akwai ceto, Zoe wadda ita ce irin rayuwar Allah, da duk abin da Allah ya ba mu kyauta cikin Almasihu, wato duk abin da aka saya da jinin Yesu. Cikar Allah tana zaune cikin wannan suna. Jinin Yesu ya saya mana haƙƙin doka na dukan gādon Allah, yayin da sunan Yesu yake kawo bayyanar ainihin wannan gādo a rayuwarmu.**

JININ YESU ALMASIHU: Jinin Yesu yana da matuƙar muhimmanci a cikin bangaskiyar Kirista. Yesu Almasihu ya gaya mana kada mu taɓa mantawa da jininsa da aka zubar dominmu (Luka 22:19-21, 1Korintiyawa 11:24-27). Jinin Yesu yana wakiltar rayuwar Yesu Almasihu gaba ɗaya.

ME JININSA YA YI MANA?

1) An saya mu da jinin Yesu Almasihu (1Bitrus 1:18, Ru'ya ta Yohanna 5:9-11). Jininsa kuma ya saya mana cetonmu da gādonmu, wanda ya haɗa da: warkarwa, nasara, kariya, yawaita, albarku da duk abin da yake cikin gādonmu (Ibraniyawa 9:11-13). Jininsa ya biya cikakken kuɗin dukan zunubanmu da sakamakonsu.
2) Muna masu nasara ta wurin jininsa da kuma furcin bangaskiyarmu ga Almasihu (Ru'ya ta Yohanna 12:11).
3) Jininsa ya wanke mu (Ayyukan Manzanni 3:19-21). Jininsa ya wanke zunubanmu (Ru'ya ta Yohanna 1-6, Ru'ya ta Yohanna 7:13-15). 4) Jininsa ya kafa Sabon Alkawari (Luka 22:20).

Dole ne mu ci gaba da tuna muhimmancin jinin Yesu Almasihu kuma kada mu taɓa mantawa da shi. Dole ne mu yi magana game da shi, mu rera waƙarsa kuma mu kasance masu sane da shi. Akwai iko madawwami cikin jinin Yesu.

WANE NE YESU ALMASIHU GA WAƊANDA SUKA GASKATA DA SHI?

1) Yesu Almasihu shi ne Allahnmu da Sarkinmu (Ru'ya ta Yohanna 21:6-8, Ru'ya ta Yohanna 19:16)
2) Yesu Almasihu shi ne shugaban Ikilisiya, mu ne Ikilisiyarsa (Kolossiyawa 1:18)
3) Shi ne ɗan'uwanmu na fari (Romawa 8:29, Kolossiyawa 1:18, Ibraniyawa 2:11-13)
4) Shi ne mijinmu (Ru'ya ta Yohanna 19:7-9, 2Korintiyawa 11:2)
5) Shi ne Ubanmu (Ibraniyawa 2:13)
6) Shi ne rayuwarmu (Galatiyawa 2:20, Yohanna 15:5)
7) Shi ne adalcinmu (1Korintiyawa 1:30)
8) Shi ne tsarkakewarmu (1Korintiyawa 1:30)
9) Shi ne hikimarmu (1Korintiyawa 1:30)
10) Shi ne fansarmu (1Korintiyawa 1:30)
11) Shi ne Ɗan Ragon Idin Ketarewarmu (1Korintiyawa 5:7)
12) Shi ne ɗaukakar Allah da ke cikinmu (Kolossiyawa 1:27)
13) Shi ne farin cikinmu, salamar mu da komai a gare mu (Afisawa 2:14)
14) Shi ne ƙarfinmu (Filibbiyawa 4:13)

15) Shi ne alƙalimmu (2Korintiyawa 5:10)

SAURAN SUNAYENSA: Sunayensa suna bayyana yanayinsa, halinsa da hidimarsa:

Yesu, Kalmar Allah, Ɗan Allah, Ɗan Mutum, Adamu na Biyu, Allah Mai Iko Duka, Alfa da Omega, Amin, Shafaffen, Tauraron Safiya Mai Haskakawa, Immanuwel, Ɗan Rago, Rai Madawwami, Mashaidin Gaskiya, Mai Fansa, Mai Ceto, Mai Warkarwa, Sarkin Salama, Kalmar Rai, Gurasar Rai, Zakin Kabilar Yahuza, Ikon Allah da Hikimar Allah, Ɗaukakar Allah, Ɗan Dawuda, Allah. Akwai wasu sunaye da ba mu ambata ba, waɗanda suka bayyana a cikin Tsohon Alkawari da Sabon Alkawari.

ALLAH: RUHU MAI TSARKI

RAYUWarsa: Ya kasance koyaushe tun kafin komai, kafin lokaci da halitta. Ba a halicce shi ba, amma komai daga gare shi yake. Shi ne mutum na uku na Allahntaka kuma yana bayyana dukan ayyukan Allah.

YANAYINSA: Shi Allah ne. Shi ne Mutum na Uku na Allahntaka. Ruhu Mai Tsarki mutum ne kamar Almasihu da Allah Uba. Ba shi da jikin zahiri na nama da ƙasusuwa kamar Almasihu, amma yana da jikin ruhu. Jikinsa na ruhu yana da kamanni da siffofin mutum domin an yi mu cikin kamanninsa da surarsa. Ruhu Mai Tsarki shi ne **"Shi",** ba **"Abu"** ba. Ruhu Mai Tsarki yana ko'ina (a ko'ina a lokaci guda), ya san komai (mai sanin dukan abubuwa), kuma yana da iko duka (mai iko a kan komai).

HALINSA: Ruhu Mai Tsarki yana kama da Yesu Almasihu da Allah Uba a hali. Galatiyawa 5:22 ya bayyana halinsa. Ana bayyana halinsa ta rayuwar mai bi, kuma ana kiran wannan 'ya'yan Ruhu, wanda mai bi yake haifarwa a cikin ruhunsa na mutum da aka sake halitta. Ruhu Mai Tsarki cike yake da ƙauna, farin ciki, salama, haƙuri, jinƙai, adalci, aminci, tawali'u, kame kai, tsarki, gaskiya da adalci.

Ruhu Mai Tsarki shi ne bayyanar Allah a duniya.

SUNANSA: Sunan **"Ruhu Mai Tsarki"** yana bayyana aikinsa na asali a rayuwar mai bi, wanda shi ne ƙarfafa mai bi domin ya rayu irin rayuwar Allah. Wannan rayuwa rayuwa ce ta tsarki da miƙa kai ga Allah; kuma rayuwa ce ta yin abubuwa kamar Allah cikin hanyar allahntaka.

ME YA SA YA ZO YA YI AIKI TARE DA IKILISIYAR YESU ALMASIHU? Kafin Yesu ya hau zuwa sama, ya yi wa masu bi alkawarin baiwar Ruhu Mai Tsarki kuma ya gaya musu cewa sa'ad da ya zo, zai zauna a cikinsu. A wancan lokacin, Ruhu Mai Tsarki yana tare da mutane ne kawai, amma bai zauna a cikinsu ba (Yohanna 14:17). Yesu Almasihu ya ce ya fi kyau ya tafi, ya bar Ikilisiya tare da Ruhu Mai Tsarki. Me ya sa ya faɗi haka?

1) Saboda jikin Yesu Almasihu wanda aka yi da nama da ƙasusuwa ya ba shi damar kasancewa a wuri ɗaya ne kawai a lokaci guda, amma yanzu ta wurin Ruhu Mai Tsarki, yana iya kasancewa ko'ina a lokaci guda kuma masu bi a ko'ina za su iya sanin kasancewarsa kuma su fuskanci kasancewarsa a kowane lokaci (Afisawa 4:10). Yesu Almasihu yanzu yana iya rayuwa a cikin kowane mai bi ta wurin Ruhu Mai Tsarki (Yohanna 14:21 da 23). Kasancewar Ruhu Mai Tsarki yana kawo cikar kasancewar Uba da Ɗa. Wannan yana nufin cewa a duk inda aka bayyana Ruhu Mai Tsarki, Yesu Almasihu da Allah Uba suna bayyana a can cikin cika (Matta 18:20).

2) Masu bi sun fara cika da Ruhu Mai Tsarki bayan kwanaki goma da hawan Yesu zuwa sama. A yanzu Ruhu Mai Tsarki yana zaune a cikin ruhun kowane mai bi wanda ya karɓi Yesu Almasihu (1Korintiyawa 3:16, 6:19).

HIDIMARSA A YANZU GA MAI BI (Yohanna 14:25-28, Yohanna 15:26, Yohanna 16:12-18, Yohanna 14:25-28)

1. **Shi ne Mai Ba da Shawara:** Yana ba mai bi shawara kuma yana yi masa jagora a tafiyarsa ta Kirista da kuma a sauran al'amuran rayuwa. Yana ba da hikima da shawara ta gaskiya a cikin kowane hali (Yohanna 14:25).
2. **Shi ne Malami:** Yana koya wa mai bi gaskiyar Allah da mulkinsa da kuma duk wani abu da ya shafi rayuwa (Yohanna 14:26).
3. **Shi ne Mai Tunatarwa:** Yana tunatar da mai bi abin da Yesu ya faɗa, da kuma abubuwan da suka shafi shirin Allah ga rayuwarsa (Yohanna 14:26).
4. **Shi ne Mai Ta'aziyya:** Yana ta'azantar da mai bi a rayuwarsa ta bangaskiya da kuma a duk sauran fannonin rayuwa da zai iya fuskanta (Yohanna 14:25).
5. **Shi ne Mai Taimakon Shari'a:** Yana tsayawa dominmu a gaban waɗanda suke zarginmu kuma yana ba mu hikimar yin nasara a kansu (Markus 13:11-12).

6. **Ruhu Mai Tsarki shi ne jagoranmu:** Yana jagorantar mai bi cikin dukan gaskiya kuma yana hana shi zuwa wuraren da suke na ƙarya.
7. **Ruhu Mai Tsarki yana bayyana abin da zai faru a nan gaba ga mai bi kuma yana shirya shi domin abin da ke zuwa.**
8. **Ruhu Mai Tsarki yana bayyana abin da Yesu Almasihu yake magana da mai bi.**
9. **Ruhu Mai Tsarki yana ba mu iko:** Yana ƙarfafa mai bi domin ya iya yin shaida ga Ubangiji cikin nasara kuma ya aikata nufin Allah.
10. (**Afisawa 1:13 da 14)** Ruhu Mai Tsarki hatimi ne cewa mu na Almasihu ne, kuma shi ne kuma tabbacin cewa za mu gāji gādon da aka yi mana alkawari na rai madawwami tare da Allah.
11. **(Romawa 8:26) Shi ne mai roƙo dominmu.** Yana roƙo dominmu, kuma yana yin addu'a ta wurinmu, yana koya mana yadda za mu yi addu'a da kuma yin addu'a domin nufin Allah ya cika.
12. **(2Korintiyawa 13:13) Ruhu Mai Tsarki yana da zumunci da abota da mai bi**. (2Korintiyawa 6:1) Ruhu Mai Tsarki yana aiki tare da mai bi domin cika nufin Allah. Yana aiki kuma yana bayyana kansa bisa ga bangaskiyar mai bi da kuma fahimtarsa game da shi.

Zumunci da Masu Bi

Ruhu Mai Tsarki yana kafa zumunci da abota da masu bi (2 Korintiyawa 13:13) kuma yana aiki tare da su. An kira mu mu ƙarfafa dangantaka mai ƙarfi da Ruhu Mai Tsarki, muna gane kasancewarsa a kowane lokaci kuma muna yin tarayya da shi.

Gaba ɗaya, duk abin da Yesu yake so ya yi a cikin rayuwar mai bi, yana yin shi ne ta wurin Ruhu Mai Tsarki. Ruhu Mai Tsarki kuma yana taimaka mana mu karɓi amsoshi daga Allah ga addu'o'inmu; yana kuma taimaka mana mu san Uba da Almasihu cikin zurfi.

Ruhu Mai Tsarki yana ba da shaida game da Yesu kuma yana ɗaukaka shi. Ruhu Mai Tsarki Allah ne kuma yana daidai da Yesu da Uba cikin Allahntakarsu, amma aikinsa shi ne ya ba da shaida game da tashin Yesu Almasihu daga matattu da ɗaukakarsa, ya ɗaukaka kuma ya girmama Yesu, ya kuma nuna mutane zuwa gare shi.

AIKINSA GA WAƊANDA BA SU GASKATA BA / DUNIYA (Yohanna 16:8-11)

• Yana tabbatar wa duniya zunubin rashin gaskatawa da Almasihu. A wasu kalmomi, shi ne wanda yake tabbatar wa waɗanda ba su sami ceto ba cewa su masu zunubi ne, kuma dole ne su gaskata da Almasihu su sami ceto.

• Yana tabbatar wa mutanen da ba su gaskata ba cewa su ma za su iya samun kyakkyawar dangantaka da Allah ta wurin gaskatawa da Yesu Almasihu. (Yana tabbatar wa duniya adalci).

• Yana tabbatar wa waɗanda ba su gaskata ba cewa akwai hukunci da yake jiransu sai dai idan sun gaskata da Yesu Almasihu, kuma yana tabbatar musu cewa sun cancanci hukuncin Allah, sai dai idan sun tuba kuma suka gaskata da Almasihu.

BAYYANAR RUHI MAI TSARKI GUDA BAKWAI (ISHAYA 11:1-4) (Wanda kuma aka sani da Ruhohin Allah Guda Bakwai)

Ruhu Mai Tsarki mutum ɗaya ne, amma yana da bayyanai daban-daban guda bakwai. Wannan adadi '7' yana wakiltar kamala ko cikar abu. Saboda haka waɗannan bayyanai guda bakwai na Ruhu Mai Tsarki suna nufin cikar Ruhu Mai Tsarki. A matsayinsu na 'Ya'ya maza da mata na Allah an ba mu cikar Ruhu Mai Tsarki. Ba ya zama a cikinmu a sassa ba amma yana zaune a cikinmu da cikarsa. Waɗannan bayyanai guda bakwai dole ne su bayyana a cikin rayuwar mai bi kuma ya bayyana su. Hakkin mai bi ne ya tabbatar da cewa suna bayyana a cikin rayuwarsa. Dole ne mai bi ya san su, ya gaskata da su, ya furta su kuma ya bayyana su ta wurin bangaskiya.

1) **Ruhun Sarauta:** Yana ba mai bi ikon sarauta da mulki bisa duniya, mulkin duhu, dukan yanayin da yake fuskanta da kuma kowane abu mara kyau. Yana bayyana sarauta a cikin rayuwar mai bi.
2) Ruhun Hikima: Yana ba mai bi ikon yin tafiya da aiki da hikimar Allah, wanda ya haɗa da sanin lokacin Allah; yin abubuwa ta hanyarsa da sauransu. Wannan ita ce hikimar da Allah da kansa yake aiki da ita.
3) Ruhun Fahimta: Yana ba mai bi ikon fahimtar Allah, mulkinsa, maganarsa, ƙa'idodinsa da asirinsa**.**
4) Ruhun Shawara: Yana ba da shawara kuma yana ba mai bi jagora a rayuwarsa ta bangaskiya da kuma duk wani abu da ya shafi rayuwarsa ta zahiri ko ta ruhaniya, yana kuma ba shi ikon ba wa wasu shawara da jagora da shawarar Allah**.**
5) Ruhun Iko: Yana ba mai bi ikon cika kiran Allah da nufinsa ga rayuwarsa, da kuma yin rayuwar Allah.
6) Ruhun Sani: Yana ba mai bi ikon sanin abubuwan da Allah ya ba shi kyauta ta wurin alheri, da kuma sanin abubuwan mulkin Allah da sanin Allah cikin zurfin sanin bayyanuwa (1Korintiyawa 2:9-14).
7) Ruhun Tsoron Ubangiji: Yana ba mai bi ikon girmama Allah ta hanyar da ta dace da Shi; yana kuma sa sauran mutane su girmama wannan mai bi wanda yake girmama Ubangiji. Yana yin manyan abubuwa masu girma waɗanda suke kawo tsoro da girmamawa daga mutane zuwa ga Ubangiji.

Domin mai bi ya bayyana waɗannan bayyanai guda bakwai a cikin rayuwarsa, dole ne ya san su, ya gaskata da su, ya furta su kuma ya yi aiki da su. Dole ne ya ɗauki matakan bangaskiya a kansu kuma ya sa ran ganin bayyanarsu. ALAMOMI DA

IYAKOKIN RUHU MAI TSARKI: Ruhu Mai Tsarki mutum ne, amma ana bayyana shi ta alamomi da alamu domin masu bi su fahimci aikin da yake yi a wannan lokacin.

1**) Kai:** Wuta tana tsarkakewa, tana ƙonewa, iko ce, tana hallaka, kuma tana ɗumama da ba da haske. Ruhu Mai Tsarki: yana tsarkake mu kuma yana ba mu iko mu yi rayuwa mai tsarki, yana ƙone dukan mugunta daga rayuwarmu, yana ba mu iko mu shaida wa Ubangiji, yana hukunta abubuwan da ba daidai ba, yana ƙarfafa mu kuma yana shiryar da mu.
2) **Ruwa:** ruwa mai rai, ko ruwa mai gudana, ko ruwa mai tsabta, ko kogi mai gudana. Ruwa yana sanyaya, yana tsarkakewa kuma yana kashe ƙishirwa. Ruhu Mai Tsarki: Yana wartsakar da mai bi kamar ruwa mai sanyi, yana ba mai bi ikon yin rayuwa mai tsabta kuma yana cika waɗanda suke ƙishirwarsa (Yahaya 7:37).
3) Girgije: Yana ba da inuwa kuma yana kārewa daga rana. Ruhu Mai Tsarki: yana kāre mu daga haɗurran wannan duniya.
4) Man: Man yana shafawa kuma yana warkarwa kuma Ruhu Mai Tsarki yana shafawa masu bi (1Yahaya 2:20). Ruhu Mai Tsarki kuma yana warkarwa**.**
5) Ana bayyana Ruhu Mai Tsarki a matsayin haske, iska mai ƙarfi, sabon ruwan inabi. Haske yana haskaka mana, iska mai ƙarfi tana nuna motsi, kuma wannan yana nuna motsin Ruhu Mai Tsarki yayin da yake yin wani aiki na musamman. Ruwan inabi yana ba da farin ciki da ƙarfin zuciya. Ruhu Mai Tsarki yana ba mu farin ciki da iko mu fuskanci komai kai tsaye (Afisawa 5:18).
6) Kurciya: Ruhu Mai Tsarki yana da sauƙin hali kamar kurciya (Galatiyawa 5:22)

MURYARSA: Ruhu Mai Tsarki yana magana ta hanyoyi daban-daban. Abu mai muhimmanci shi ne samun saƙon, ba yadda ya yi magana ba. **Ga hanyoyi daban-daban da yake magana:**

1) Yana magana ta wurin rubutacciyar kalma (Littafi Mai Tsarki): idan muka karanta Littafi Mai Tsarki, Ruhu Mai Tsarki yana magana da mu.
2) Yana magana ta wurin kalmar da aka furta wadda aka sani da Rhema: tana iya zama murya mai ji kamar ta mutum, mafarkai, wahayi, annabci, bayyanar wahayi da sauransu**.**
3) Yana magana ta wurin annabce-annabce, mafarkai da wahayi da bayyanai (Ayyukan Manzanni 2:17-19**).**
4) Yana magana ta wurin wa'azin annabci, ayyuka, waƙoƙi ko yaren annabci da kuma ta wurin annabawa.
5) Yana magana ta wurin wasu kyaututtukan Ruhu Mai Tsarki da bayyanarsa: misali, sani, hikima, rarrabe ruhohi, harsuna da fassarar harsuna da annabce-annabce.
6) Yana magana ta wurin 'ya'yan Ruhu. Misali: farin ciki da salama a cikin ruhunka na iya zama alamar cewa yana ba ka izinin ci gaba a kan duk abin da ka iya tambayarsa**.**
7) Yana magana ta wurin yanayi: muhimmiyar ƙofofi da aka buɗe da kuma kana da salama da farin ciki a cikin ruhunka, alama ce cewa yana magana da kai game da ɗaukaka ka da buɗe maka ƙofofi.

Mun yi bayani dalla-dalla kan hanyoyin da yake magana a cikin batun jin muryar Allah.

Muna gwada muryarsa da Sabon Alkawari. Abin da ya faɗa koyaushe zai yi daidai da Littafi Mai Tsarki, Sabon Alkawari, domin muna rayuwa a ƙarƙashinsa. Idan bai yi daidai da shi ba, to ba shi ne ya yi magana ba, amma ruhi ne mai ruɗî. Ba zai yi gāba da maganarsa ba (1Timoti 3:16).

KYAUTUTTUKANSA (1KORINTIYAWA 12:1-11): Kyaututtukan Ruhu Mai Tsarki suna bayyana hidimominsa: Su ne: kyautar hikima, sani, warkarwa, ayyukan mu'ujizai, annabce-annabce, rarrabe ruhohi, harsuna daban-daban da fassarar harsuna. Ruhu Mai Tsarki yana ba masu bi waɗannan kyaututtuka. Mun yi bayani a kansu dalla-dalla a cikin batun 'Ya'yan Allah. Waɗannan ba su ne kaɗai kyaututtukan Ruhu Mai Tsarki ba; yana da kyaututtuka da ayyuka da yawa, ko da yake ba a nuna su duka ba. Misali: kyautar fassarar mafarkai, wadda muka gani a wurin Yusufu da Daniyel da wasu, hidima, ba da shawara, taimaka wa mabukata, bayarwa, gudanarwa, jinƙai da sauransu. (Romawa 12:6-9).

AIKINSA NA YANZU:

1) Ruhu Mai Tsarki yana aiki tare da ikilisiya domin ya kammala ta, ya shirya ta domin zuwan Yesu Almasihu kuma ya horar da ita domin ta gina mulkin Allah kuma ta yi nufin Allah a duniya.
2) Ruhu Mai Tsarki yana aiki tare da ikilisiya domin ya ceci duniya.
3) Ruhu Mai Tsarki yana kiran masu bi kuma yana shafe su domin hidimomi daban-daban a cikin mulkin Allah (Ayyukan Manzanni 13:2-5) Sauran ayyukansa su ne waɗanda muka riga muka yi magana a kansu.

AIKINSA NA GABA

1) Ruhu Mai Tsarki zai ta da jikin mutanen da suka mutu cikin Ubangiji lokacin da Yesu ya dawo.
2) Ruhu Mai Tsarki zai ɗauke mu zuwa cikin gizagizai domin mu haɗu da Yesu lokacin da ya dawo.
3) Ruhu Mai Tsarki zai kasance cikin mai bi har abada.

SAURAN SUNAYENSA: Sunayensa suna bayyana halinsa, dabi'arsa da hidimominsa.

Ruhu Mai Tsarki, Ruhun Allah, ruhun gaskiya, mai ta'aziyya, jakada, Ruhun Yesu Almasihu, Shafewa, Ruhun Jehovah, Ruhun Tsarki, kogunan ruwa masu rai, Wutar Allah, Ruhohin Allah Guda Bakwai, ɗaukakar Allah, Ruhun Ubangiji. Bayyanai guda bakwai su ma sunayensa ne. Akwai wasu sunaye a cikin Tsohon Alkawari da Sabon Alkawari.

YADDA AKE JIN MURYAR ALLAH

HIDIMAR MANZANNI DA ANNABTA:

Idan muka yi magana game da hidimar annabci, ba muna nufin kyautar annabi ko matsayin annabi ba, amma muna magana ne game da duk hanyoyin da Ruhu Mai Tsarki yake magana, waɗanda su ne Littafi Mai Tsarki, wahayi, mafarkai, bayyanar wahayi da wasu da yawa waɗanda za mu yi bayani a kansu (Ayyukan Manzanni 2:17-20).Haka kuma, idan muka yi magana game da hidimar manzanni, ba muna nufin matsayin manzo ba, amma muna magana ne game da duk hanyoyin da Ruhu Mai Tsarki yake bayyana kansa, waɗanda su ne; mu'ujizai, alamu da abubuwan al'ajabi (Markus 16:15-19).Dukan masu bi dole ne su kasance masu manzanci da annabci. A wasu kalmomi, dole ne su iya tafiya tare da bayyanar iko, alamu da abubuwan al'ajabi na Ruhu Mai Tsarki. Wannan shi ne kasancewa mai manzanci. Haka kuma dole ne su iya tafiya tare da bayyanar wahayi na rubutacciyar maganarsa (logos) da kalmar da aka furta (Rhema). Masu bi irin wannan su ne waɗanda suke iya tafiya cikin cikakkiyar bayyanar 'Ya'yan Allah maza da mata.

A CIKIN WANNAN KOYARWAR ZA MU MAYAR DA HANKALI KAN HIDIMAR ANNABCI, WANDA SHI NE DABAN-DABAN HANYOYIN DA RUHU MAI TSARKI YAKE SADARWA DA MU.Littafi Mai Tsarki ya bayyana cewa 'Ya'yan Allah maza da mata suna iya jin muryar Allah. Yesu Almasihu ya ce tumakinsa sun san muryarsa (Yahaya 10:14, 27-29).

Muryar Allah tana da sassa biyu. Ita ce rubutacciyar kalma, wadda ita ce Littafi Mai Tsarki (Logos) da kuma kalmar da Allah yake furtawa a cikin rayuwar mai bi, wadda ita ce (Rhema). Wannan kalmar da aka furta tana iya zuwa ta hanyoyi daban-daban kamar bayyanar wahayi, mafarkai, wahayi, annabci da sauransu. Waɗannan su ne waɗanda za mu duba a yanzu.

Dole ne kowane mai bi ya yi tafiya cikin bayyanar wahayi na rubutacciyar kalma da kalmar da aka furta idan yana son yin tafiya cikin nasara tare da Allah.

TA YAYA RUHU MAI TSARKI YAKE MAGANA? (Ayyukan Manzanni 2:17-21)

1) RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN RUBUTACCIYAR KALMA (LITTAFI MAI TSARKI): Ruhu Mai Tsarki yana amfani da rubutacciyar kalma ya yi magana da mu. Lokacin da mai bi yake karanta Littafi Mai Tsarki, Allah yana magana da shi. A wasu lokutan yana iya ɗaukar wasu ayoyi ya sa su zama masu rai a cikin ruhunka. Wannan yana nufin, suna magana kai tsaye da kai ko kuma suna nuna kai tsaye ga yanayinka.

RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN KALMAR DA AKA FURTA (RHEMA), KUMA KALMAR DA AKA FURTA TANA IYA ZUWA TA WAƊANNAN HANYOYIN: A MATSAYIN MAFARKAI, A MATSAYIN WAHAYI, ANNABCI, BAYYANAR WAHAYI, 'YA'YAN RUHU MAI TSARKI DA KYAUTUTTUKAN RUHU MAI TSARKI DA DUK SAURAN ABUBUWAN DA ZAN YI BAYANI A KANSU.

2) RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN MAFARKAI (Ayyukan Manzanni 2:17): Ruhu Mai Tsarki yana magana sosai ta wurin mafarkai. Ga wasu dalilan da ya sa**. (1)** Ya zaɓi ya yi magana ta wurinsu **(2)** Wani lokaci masu bi suna yawan shagaltuwa a lokacin rana kuma ba sa sane da muryar Ruhu Mai Tsarki, saboda haka yana samun su yayin da suke barci ta wurin mafarkansu. Yana da sauƙi ga mai bi ya kasance yana sane da abubuwan ruhaniya yayin da yake barci fiye da lokacin da yake farke, kuma hankalinsa yana cikin ayyuka. Amma masu bi waɗanda suke yawan yin addu'a da harsuna da waɗanda suka koyi jin muryar Ruhu Mai Tsarki ba sa samun wata wahala wajen jin muryarsa a kowane lokaci**. (3)** Wani lokaci saƙonnin da suke zuwa ta wurin mafarki suna iya zama masu ƙarfi fiye da lokacin da aka gaya wa mutum da baki saboda mafarki yana zuwa ne a matsayin hoto, kuma hankali yana fahimtar hotuna cikin sauƙi. Mafarkai na iya zuwa daga wurare uku, waɗanda su ne: **Allah, kai da Shaiɗan.**

YAYA ZA KA GANE MAFARKAN DA SUKE ZUWA DAGA RUHU MAI TSARKI?

1) Mafarkan da suke zuwa daga Ruhu Mai Tsarki suna iya bayyana abin da yake nufin Allah ko shirye-shiryensa. (2) Suna ba da haske da kyakkyawar makoma, ko da kuwa horo ne, yana ba ka hanyar tuba da gyara inda ya kamata ka gyara. Allah koyaushe yana son abin da ya fi kyau ga 'ya'yansa, kuma duk abin da yake faɗa musu domin amfaninsu ne. (Irmiya 29:11-13) (3) Sau da yawa suna bayyana inda Allah yake son ya kai 'ya'yansa kuma suna nuna wa mai bi abin da Allah ya tanada masa. (**4**) Suna kawo saƙon da Allah

yake iya ƙoƙarin isar wa ɗansa ko ikilisiya. (**5**) Wani lokaci mafarki na iya maimaita kansa ta hanya ɗaya ko dabam, amma yana ba da saƙo guda. Wannan yana nufin cewa Allah yana jaddada gaskiyar cewa abin da ya gaya wa ɗansa zai faru (Farawa 41:15-34), duba aya ta 32. (**6**) Mafarkan da Ruhu Mai Tsarki yake bayarwa yawanci gaskiya ne da suke faruwa a duniyar ruhaniya. Misali: Sulemanu ya yi mafarkin Allah yana ba shi hikima, kuma lokacin da ya farka, yana da wannan hikimar da aka ba shi a cikin mafarki. A cikin wannan mafarkin, Allah ya yi masa alkawarin dukiya mai yawa, kuma hakan ya zama daidai a rayuwarsa (1Sarakuna 3:5-15). Mutum na iya yin mafarkin ana yi masa addu'a a cikin mafarki, kuma ya farka ya warke ko ya karɓi abin da ake yi masa addu'a a kai. Haka kuma suna iya bayyana kamar mai bi ba ya mafarki, amma kamar dai abin da yake mafarkinsa yana faruwa ne da gaske (1Sarakuna 3:15). (**7**) Suna iya nuna abin da ya gabata, abin da yake faruwa yanzu ko abin da zai faru nan gaba. Ko da yake suna nuna abin da ya gabata ko na yanzu, har yanzu manufar ita ce ba da makoma mai haske da mafi kyau. (**8**) Suna iya nuna wa mai bi yanayinsa na ruhaniya. Misali: mai bi wanda ba shi da rayuwar addu'a yana da rauni a ruhaniya. Saboda haka mafarki na iya nuna masa a sarari cewa yana da rauni, manufar ita ce ya gyara wannan yanayin. (**9**) Suna shuka iri na shirin Allah a cikin rayuwar mai bi. Wataƙila mai bi ya yi mafarkin yana yi wa mutane addu'a, kuma sun warke. Ko da bai taɓa yi wa kowa addu'a ba, wannan mafarkin zai shuka irin yin hakan a cikin ruhunsa, kuma a ƙarshe zai ƙare yana yin hakan.

MAFARKAN DA SUKE ZUWA DAGA SHAIƊAN(**1)** Mafarkan da suke zuwa daga Shaiɗan suna kawo hukunci da la'ana. **Misali**: mutum yana mafarkin mutuwarsa akai-akai, ko kuma yana mafarkin wani mummunan abu yana faruwa da shi kuma babu wata hanyar da zai iya canza shi. **(2)** Suna kawo cin zarafi, ruɗani, zalunci, damuwa da tsoro. Ba su da kyakkyawar makoma**. (3)** Suna zargi, suna zargin mai mafarkin da wani mummunan abu da ya sani sarai cewa ba zai taɓa aikatawa ba, ko kuma suna zargin wani mutum da ƙarya. **(4)** Suna shuka iri mara kyau na zunubi ko girman kai. Suna iya ba mutum ra'ayoyi marasa kyau har ta kai ga mutum ya zama mai girman kai ko ya faɗa cikin zunubi. Misali: mai bi ya yi mafarkin kansa yana sama da shugabansa. Ko kuma mutum ya ci gaba da yin mafarkin yana yin jima'i da wanda ba matarsa ko mijinta ba, ko wani abin da bai sani ba ko dabba. **(5)** Suna saɓa wa maganar Allah da ƙa'idodinsa. Wataƙila mutum ya yi mafarkin mutane suna yin addu'a ta wurinsa, ko suna addu'a ga allahinsa ko suna yin wani abu da ya saɓa wa Littafi Mai Tsarki kuma bai yi daidai da Sabon Alkawari ba. Misali shi ne mutumin da ya ga mala'ika a mafarkinsa, yana gaya masa ya yi hadaya saboda zunubinsa. Wannan koyarwa ce ta Tsohon Alkawari; ba ma yin kowace irin hadayar dabba a Sabon Alkawari domin gafarar zunubanmu. Waɗannan mafarkai suna sata, suna kashewa kuma suna hallakarwa (Yahaya 10:10).

MAFARKAN DA SUKE ZUWA DAGA GARE KU: Su ne abubuwan da mutum zai iya kasancewa yana tunaninsu a lokacin rana ko wani abu da wataƙila ya faru, wanda ya taɓa motsin zuciyarsa ta hanya mai kyau ko mara kyau, ko kuma kawai wani abu da yake cikin tunanin mutum. Duk da haka, Allah yana son yin magana game da abin da yake damun ɗansa. Idan akwai wani abu da ya faru da mai bi, wanda ya sa shi rashin jin daɗi ko ya sa shi damuwa, Allah yana son magance wannan abu a wannan daren a cikin mafarki. Wannan yana nufin cewa, ba yana nufin cewa duk lokacin da mutum zai yi mafarkin wani abu ba ne saboda ya yi ta tunaninsa sosai a lokacin rana. Za ka iya gano cewa Allah a matsayinsa na Uba mai ƙauna ya riga yana taimakon ɗansa a cikin wannan yanayin da yake damunsa.

3. **RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN WAHAYI (Ayyukan Manzanni 2:17):** Wahayi suna kama da mafarkai, amma suna zuwa ga mai bi ne yayin da yake farke. Wahayi har yanzu suna yin aiki iri ɗaya da mafarkai, kuma suna iya samun saƙo iri ɗaya, amma suna zuwa ta wata hanya dabam. **Wahayi na iya zuwa daga Allah, Shaiɗan ko tunanin mutum. Akwai nau'ikan wahayi guda huɗu. Wato:**

1. Wahayin Ciki: Wannan shi ne lokacin da mai bi yake ganin hoto a cikin ruhunsa, ba da idanunsa na zahiri ba. Yana zuwa kamar fahimtar wani abu. Mai bi yana fahimtar wani abu game da mutum ko wani yanayi a cikin ruhunsa.
2. Halin Rashin Sani: A cikin wannan wahayi mai bi ba ya san komai da yake cikin duniyar zahiri, abin da aka nuna masa ne kawai yake gani. Kamar Bitrus yayin da yake addu'a a saman wani gida (Ayyukan Manzanni 10:9-17).
3. Wahayin Buɗaɗɗen Ido: Wannan shi ne lokacin da mai bi yake ganin abubuwan ruhaniya da na zahiri a lokaci guda. Yana ganin abubuwan ruhaniya kamar yadda yake ganin abubuwan zahiri. Misali shi ne mutum yana ganin mala'ika da idanunsa na zahiri, yayin da yake ci gaba da ganin sauran abubuwan zahiri.
4. Kwarewar Fita Daga Jiki: A nan ana ɗaukar mutum daga jikinsa na zahiri kamar abin da yake faruwa lokacin da ya mutu, amma a wannan yanayin kwarewa ce ta ɗan lokaci kuma tana ƙarƙashin wahayi ne domin mutumin har yanzu yana raye. Wannan shi ne mafi ƙarfi a cikin wahayi kuma sau da yawa yana da babban tasiri ga waɗanda suka fuskanci hakan. Ana iya ɗaukar mutum zuwa sama, jahannama ko a nuna masa duniyar ruhaniya ko duk abin da Ruhu Mai Tsarki yake so ya nuna masa ta wurin wannan kwarewar.

Wahayi suna aiki kamar mafarkai; kawai dai suna zuwa ne ta wata hanya dabam. Dukan abubuwan da muka yi magana a kansu game da mafarkai suna aiki a cikin wahayi ma. Kawai dai wahayi suna zuwa ne ta wata hanya dabam da ta mafarkai.

1. RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA DA MURYA MAI JI: Wani lokaci Ruhu Mai Tsarki yana magana da murya mai ji, kamar yadda mutum ɗaya yake magana da wani. Wannan murya na iya zuwa ga mutum yayin da yake farke sosai ko yayin da yake ganin wahayi, ko yayin da yake barci, ko lokacin da yake mafarki, ko yayin da mutum yake tsakanin barci da farke.

2. RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN ANNABCI (Ayyukan Manzanni 2:17 da 18): Yin annabci yana bayyana zuciyar Allah da tunaninsa ta hanyar allahntaka. Wannan yana nufin cewa mutum mai yin annabci, yana fadin abin da yake a zuciyar Allah ko tunaninsa ta hanyar bayyanar wahayi kuma ƙarfashin rinjayar Ruhu Mai Tsarki. Ba ka ƙirfirar wani abu a cikin tunaninka. Gaskiya ne cewa annabci na iya haɗawa da ƙarfafawa, ta'aziyya da ƙarfafa zuciya (1 Korintiyawa 14:3). Hakanan yana iya haɗawa da bayyana abin da ya gabata, abin da yake yanzu ko abin da zai faru nan gaba.

Annabci ba ya ƙunshi waɗannan abubuwa kaɗai ba. Yin annabci yana bayyana abin da Allah yake faɗa, ko kuma hanyar da yake ganin abubuwa. A al'ada annabci yana ƙunshe da kyaututtukan bayyanar wahayi, wato kyautar sani, hikima, da rarrabe ruhohi. Wani lokaci annabci na iya zuwa ta hanyar harsuna da fassararsu; harsuna idan aka fassara su suna zama annabci.

Lokacin da mai bi ya yi wa wani mai bi annabci, Ruhu Mai Tsarki ne yake magana da wanda yake karɓar annabcin.

6.1) Ruhu Mai Tsarki yana magana ta wurin wa'azin annabci/koyarwar annabci: Lokacin da fasto yake wa'azi da wahayi da kuma rinjayar Ruhu Mai Tsarki, za ka iya gano cewa Ruhu Mai Tsarki yana isar da saƙo ga wasu mutane ta wurin wannan koyarwar. **Ruhu Mai Tsarki yana magana ta wurin ayyukan annabci:** Lokacin da mai bi ya yi wasu ayyuka ga wani mai bi ko ikilisiya ƙarƙashin rinjaya da wahayi na Ruhu Mai Tsarki, Ruhu Mai Tsarki ne yake sadarwa. Misali, wani mai bi ya ɗora hannunsa a kan wani mai bi, wataƙila yana ba shi wani abu ta wurin wannan aikin bangaskiya, Ruhu Mai Tsarki yana sadar da cewa akwai wani abu da yake miƙawa wannan mutumin. Ko wataƙila wani mai bi ya yi rawa a gaban ikilisiya ƙarƙashin rinjayar Ruhu Mai Tsarki; Ruhu Mai Tsarki yana sadar da wani abu da ya shafi ayyukan da ke cikin rawar. Misali, ya yi rawa da hannayensa a buɗe da kuma hannayensa a miƙe, wanda zai iya nufin cewa Allah yana nuna cewa hannayensa a buɗe suke domin 'ya'yansa. **Ruhu Mai Tsarki yana magana ta wurin waƙar annabci**: Wannan shi ne lokacin da mai bi yake rera waƙa ƙarƙashin rinjaya da wahayi na Ruhu Mai Tsarki. Yana iya zama waƙar da ya karɓa a lokacin, kuma yana karɓar kalmomi yayin da yake rerawa ko kuma tana iya zama sananniyar waƙa mai saƙon da Ruhu Mai Tsarki yake so ya isar. Ana iya rera wannan waƙa ga ikilisiya, kansa ko wani mai bi ko kuma a rera wa Ubangiji. **Ruhu Mai Tsarki yana magana ta wurin majalisar dattawan annabci da tsarkaka masu annabci**: Wannan shi ne lokacin da masu bi waɗanda aka horar su su ji Allah ko annabawa ko masu bi masu annabci da kuma ƙungiyar annabawa suke yi wa wani mutum ko mutane ko wani yanayi annabci. An yi wannan da yawa a cikin ikilisiyar littafin Ayyukan Manzanni. Muhimmancin irin wannan hadin kai shi ne cewa tare waɗannan masu bi za su iya jaddada abin da Allah yake faɗa cikin sauƙi. Wannan wata hanya ce da Ruhu Mai Tsarki yake magana (1Timoti 4:14). Ruhu Mai Tsarki yana magana ta wurin hirar annabci/magana: Wannan shi ne lokacin da mai bi yake magana da wani mai bi ko mutum ta hanyar annabci. A wasu kalmomi, yayin da yake magana ana ba shi wahayi kuma yana bayyana abin da yake cikin tunanin Allah game da mutumin da ake yi wa annabci, ko wani yanayi da yake magana a kansa, ko kuma game da duk wani abu da yake magana a kai. **Ruhu Mai Tsarki yana magana ta wurin shawarar annabci**: Wannan shi ne lokacin da mai ba da shawara yake ba da shawara ta hanyar annabci. Wannan shi ne lokacin da mai ba da shawara yake ba da shawara bisa ga wahayin da Ruhu Mai Tsarki ya ba shi, kuma yake ba da shawara bisa ga hikimar Littafi Mai Tsarki wadda Ruhu Mai Tsarki ya bayyana. Haka kuma shawara ce ta wurin kyaututtukan Ruhu Mai Tsarki. Wannan ba shawara ba ce bisa ga tunanin mutum, amma bisa ga wahayin Ruhu Mai Tsarki. **Ruhu Mai Tsarki yana magana ta wurin matsayin annabi:** Ruhu Mai Tsarki yana amfani da annabi ya yi magana da mutane. Lokacin da annabi yake yin annabci, Ruhu Mai Tsarki da kansa ne yake magana ta wurin wannan annabin. Ana iya amfani da annabi wajen isar da duk wani abu da Allah yake so ya sadar; yana iya zama saƙo, albarka, hukunci, wani abu da zai faru, ko kuma duk wani abu da yake bukatar a faɗa.

ANNABCI NA SHAIƊAN: Shaiɗan yana iya ba da annabci. Yana kawo ruɗani da tsoro. Yana zargin marasa laifi, yana shuka iri marasa kyau a cikin rayuwar mutum, irin girman kai da zunubi da sauransu. Yana zalunta, yana la'anta, yana kawo rashin jituwa kuma yana kawo wahala. Yana karkatar da mutane zuwa ga allolin ƙarya. Yana hallakarwa, yana sata kuma yana kashewa. Yana saɓa wa koyarwar Sabon Alkawari.

1. RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN BAYYANAR WAHAYI: Muryar Ruhu Mai Tsarki na iya zuwa ga mai bi a matsayin bayyanar wahayi. Wannan bayyanar wahayi na iya zuwa a matsayin tunani tare da ji ko fahimta. Wannan bayyanar wahayi bai kamata ya saɓa wa koyarwar Sabon Alkawari ba. Haka kuma wannan na iya bayyana a matsayin shaidar ciki inda mutum yake da ƙaƙƙarfan shaida da tabbaci cewa Allah yana jagorantar shi zuwa wata hanya. Ta wurin shaidar ciki, Allah yana ba ruhun ɗan adam na mai bi shaida da tabbaci. Shaidar ciki ita ce muryar ruhun ɗan adam na mai bi tana sadarwa da tunani.

2. RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN 'YA'YAN RUHU: 'Ya'yan Ruhu su ne: ƙauna, salama, farin ciki, haƙuri, alheri, nagarta, aminci, kamun kai da sauran waɗanda suke cikin halin Allah da 'ya'yansa kamar ƙarfin zuciya da tawali'u (Galatiyawa 5:22). Misali, idan mai bi yana son yanke wata shawara, amma bai tabbata ko nufin Allah ne ba, dole ne ya lura ko yana jin salama a cikin ruhunsa, ko yana jin farin ciki ko baƙin ciki, ko yana jin ƙarfin zuciya ko tsoro. Idan Ubangiji ya ba shi damar ci gaba, zai sami salama, ƙarfin zuciya da farin ciki da sauransu.

Dole ne mai bi ya kasance da salama a cikin duk abin da yake yi. Ko da ya ɗauki manyan matakan bangaskiya, dole ne ya kasance cikin hutawa da salama a cikin ruhunsa (Kolosiyawa 3:15). 'Ya'yan Ruhu ya kamata su tabbatar da annabce-annabce, mafarkai, wahayi da sauransu. Shaiɗan ma yana iya magana ta wurin mafarkai, wahayi, annabce-annabce da sauransu, amma ba zai iya ba da SALAMA TA GASKIYA ko farin ciki na gaskiya da sauransu ba.

9) RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN KYAUTUTTUKANSA DA ALAMOMINSA: Ruhu Mai Tsarki yana magana ta wurin kyaututtukansa guda tara waɗanda suka bayyana a cikin 1Korintiyawa 12 da wasu. Misali: lokacin da mai bi yake aiki da kyautar

sani, hikima, rarrabe ruhohi, annabci, harsuna ko fassarar harsuna, Ruhu Mai Tsarki ne yake magana ta wurin waɗannan kyaututtuka. Ko da lokacin da mai bi yake aiki da kyaututtukan warkarwa, mu'ujizai da bangaskiya ko alamomin Ruhu Mai Tsarki, Ruhu Mai Tsarki yana bayyana kasancewarsa, kuma ta yin haka yana sanar da mai bi cewa yana nan, kuma yana aiki tare da shi kuma yana amsa masa. Misali shi ne lokacin da mai bi ya roƙi Ruhu Mai Tsarki ya bayyana kansa, kuma ya amsa da wata bayyanar.

10) RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN MASU BI DA KUMA TA WURIN SAURAN MUTANEN DA BA MASU BI BA: Ruhu Mai Tsarki yana iya amfani da wasu Masu Bi ya yi magana da mutum. Zai iya amfani da kowa ya yi magana da mutum ko da ba su san hakan ba. Misali: a ce mai bi yana son ƙarin bayani game da wani abu, sai kawai wani mutum ba zato ba tsammani ya fara bayyana masa shi ko kuma ya fara bayyana wa wani mutum da yake kusa da wannan mai bi, domin ya iya jin hirarsu kuma ya karɓi bayanin da yake bukata. Ko wani mai bi ya yi magana da wani game da wani abu da wannan mai bi yake bukatar sani, ba tare da sanin cewa wannan ɗayan mai bi yana bukatar sanin hakan ba. Ko kuma wani mutum kawai ya roƙi fasto ya zo ƙasarsu ko ƙauyensu ya gudanar da taron bishara, kuma hakan ya faru a lokacin da faston yake tambayar Allah inda zai fara hidima.

11) RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN YANAYI: Wani lokaci Ruhu Mai Tsarki yana magana ta wurin yanayi. Wani lokaci yana iya rufe wasu ƙofofi yana nuna cewa bai yarda da abin da ake yi ba ko wataƙila lokacin bai yi ba. Ko kuma zai iya buɗe wasu ƙofofi a matsayin alamar cewa mai bi zai iya ci gaba da shirye-shiryensa. Abu mai muhimmanci shi ne mai bi ya kasance da salama a cikin ruhunsa kafin ya yi wani abu, ko da ƙofofi a buɗe suke.

12) RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN SHUGABANCI: Masu bi suna bukatar su fahimci cewa Ruhu Mai Tsarki yana magana ta wurin shugabannin da ya sanya a rayuwarsu. Masu bi suna bukatar su koyi yin biyayya koyaushe ga shugabannin da Allah ya sanya a rayuwarsu. Ta yin haka, ba za su sami kansu cikin sauƙi a wajen nufin Allah ba ko kuma suna bin ruhohi marasa kyau. Waɗannan shugabanni na iya zama waɗanda aka kira zuwa hidimar ninki biyar, ko dattawa da shugabannin ikilisiya, iyaye a gida ko kowace irin shugabanci.

13) RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN AYYUKA: Ruhu Mai Tsarki yana rinjayar mutane su yi ayyukan alheri ga wasu. Misali, lokacin da mutum ya ba wani abu, ko mutum ya nuna wa wani ƙauna ta wurin yi masa wani abu na alheri, wataƙila ya biya kuɗin makarantar mutum ko ya taimaki ɗayan ta wata hanya ko kuma kawai ya yi wani abu mai ban mamaki. Wannan shi ne Ruhu Mai Tsarki yana sadar da ƙauna ga ɗayan mutum ta wurin ɗayan.

14) RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN LAMIRI (Romawa 9:1): Wannan lamiri yana sa mutum ya gane Allah ya kuma ji tsoronsa kuma ya yi abin da yake daidai a gabansa.

15) RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN TABBATARWA (Yahaya 16:5-12): Ruhu Mai Tsarki yana tabbatar wa mai bi abin da yake nufin Allah. Misali: lokacin da mai bi ya yi zunubi, Ruhu Mai Tsarki ne yake tabbatar masa cewa zunubi ne, kuma yana bukatar ya tuba. Ko kuma lokacin da aka tabbatar wa mutumin da bai sami ceto ba kuma ya gane cewa yana bukatar samun ceto, saboda Ruhu Mai Tsarki ya yi magana da shi ta wurin tabbatarwa ne.

16) RUHU MAI TSARKI YANA MAGANA TA WURIN SHAWARA MAI HIKIMA (Ishaya 28:29): Ruhu Mai Tsarki yana amfani da mutane su ba wa wasu shawara. Yana ba sauran masu bi hikima su ba wa wasu shawara a cikin wasu yanayi. Yana da muhimmanci mai bi ya nemi shawarar sauran masu bi waɗanda suke tafiya kusa da Allah kafin ya yanke manyan shawarwari. Ta yin haka, ba zai fita daga nufin Allah cikin sauƙi ba.

FAHIMTA DA FASSARAR MAFARKAI DA WAHAYI: Mafarkai da wahayi suna sadarwa ta wurin hotuna. Saboda haka, dole ne mai bi ya fahimci abin da hoto yake nufi a cikin wani mafarki ko wahayi na musamman domin kowane hoto yana iya samun ma'anoni daban-daban gwargwadon ma'anar wannan mafarki ko wahayi na musamman. Akwai nau'ikan mafarkai da wahayi guda biyu.

1) Waɗanda suke da saƙo bayyananne wanda yake kai tsaye ga mai mafarkin.
2) Akwai kuma waɗanda suke zuwa da ɓoyayyen saƙo, waɗanda suke zuwa a matsayin kacici-kacici. Ruhu Mai Tsarki yana ba da irin waɗannan mafarkai ne domin yana son mai bi ya nemi shi domin ma'anar wannan mafarkin.

Akwai nau'ikan harsunan mafarkai da wahayi guda biyu. Harsunan su ne: harshen mafarki na Littafi Mai Tsarki da harshen mafarki na mutum.

1) Harshen mafarki na Littafi Mai Tsarki shi ne yin mafarki da alamomi da hotuna waɗanda suke bayyana a cikin Littafi Mai Tsarki: Ka yi mafarki wanda yake sadarwa ta wurin alamu da alamomin da suka zo daga Tsohon Alkawari da Sabon Alkawari a cikin Littafi Mai Tsarki. misali: ka yi mafarkin karnuka, shanu, fitilu, mai, macizai da sauran abubuwan da suke bayyana a cikin Littafi Mai Tsarki.
2) Harshen mafarki na mutum shi ne lokacin da ka yi mafarkin hotuna waɗanda suke da alaƙa da kai da rayuwarka a matsayin mutum, ko da ba su bayyana a cikin Littafi Mai Tsarki ba. Wani lokaci waɗannan harsuna na iya haɗuwa a cikin mafarki guda.

YADDA AKE FASSARA MAFARKAI DA WAHAYI

1) Dogara ga hikima da bayyanar wahayi na Ruhu Mai Tsarki. (**2)** Raba mafarkin ko wahayin zuwa sassa idan yana da tsawo. Idan ka yi mafarkin kana cikin wani ɗaki, ka lura da kowane hoto da yake ciki, kuma ka nemo ma'anarsu bisa ga ma'anar mafarkin ko wahayin. **(3)** Wasu mafarkai ba za a iya fahimtarsu ba sai yayin da suke faruwa ko bayan wani lokaci. **(4)** Wasu daga cikinsu za su buƙaci ka yi nazarin Littafi Mai Tsarki game da wasu mutane domin ka sami ainihin ma'anarsu. **(5)** Waɗanda suke da saƙo bayyananne ya kamata a ɗauke su a zahiri, amma ka fahimci cewa yana iya ɗaukar wani lokaci kafin wasu abubuwan su faru. Ka fahimci cewa za su faru a lokacin Allah. Watafila ka yi mafarkin kanka kana yi wa marasa lafiya addu'a kuma suna samun waraka. **(6)** Mafarki na iya maimaita kansa ta hanya iri ɗaya ko ta hanyoyi daban-daban amma yana isar da saƙo iri ɗaya, wannan shi ne don jaddada gaskiyar cewa lallai zai cika. Amma game da mafarkan da suka fito daga Shaiɗan, ko da sun maimaita kansu, ya kamata a yi watsi da su kuma kada a ɗauke su da muhimmanci.

Lokacin da Allah ya yi magana da mai bi ta kowace hanya, mai bi zai iya roƙi Allah ya tabbatar ko abin da aka faɗa ya fito daga gare Shi. Littafi Mai Tsarki ya ce dole ne a tabbatar da kowane abu ta shaidar shaidu biyu ko uku (Matta 18:16). Ba laifi ba ne a yi haka. Allah zai tabbatar da shi, idan shi ne ya faɗa. Zai iya tabbatar da shi ta hanyoyi daban-daban da yawa. Yana iya kasancewa ta wurin maimaitattun mafarkai, sauran masu bi, ta wurin annabci da sauransu. Da zarar an tabbatar da shi, dole ne mai bi ya ɗauki mataki a kan abin da Allah ya faɗa. Amma ya kamata ya tabbatar cewa ya fahimci abin da Allah ya faɗa, kuma ya sake gano lokacin da ya kamata ya faru ko lokacin da zai faru da sauransu.

DOMIN GANO MA'ANAR HOTUNA DABAN-DABAN DAGA MAFARKAI DA WAHAYI, JE ZUWA SHAFIN DA KE BI TA HANYAR INTANET, KUMA ZA KA SAME SU DUK A CAN. Ko lambobi ne, wurare, ayyukan mutane kamar dariya, kuka da dabbobi da sauransu. JE ZUWA (www.tehillah.org) DA SAURAN SHAFUKAN INTANET NA KIRISTA. ***A can za ka zaɓi abin da kake son gani. A cikin wannan koyarwar, ban rubuta ayoyin da suke tabbatar da waɗannan hotuna da alamomi ba, amma za ka same su duka a www.tehillah.org da wasu sauran shafukan Kirista da suke bayyana mafarkai da wahayi.***

Ka tuna cewa alamomi da ayyuka na iya samun ma'anoni daban-daban gwargwadon mafarkai daban-daban. Saboda haka kada ka yi tunanin cewa alama koyaushe tana nufin abu guda. Ya danganta da abin da wannan alamar take yi a cikin mafarkin. Ban rubuta dukkan ma'anonin waɗannan alamomin a wannan takarda ba.

ITACE: mutane, rayuwar mutum, mulkin Allah**RESHEN ITACE**: Almasihu, Kiristoci, 'ya'yan rayuwar mutum ko wani abu.**TAFIRDA**: maganar Allah, iko.**WURIN CIN ABINCI**: wurin zumunci da haɗin kai.**DUTSE**: Almasihu, mafakar mutum.**GARAYA**: salama.**GANGA**: a shirya.**KAFA**: tafiyar ruhaniya, hidimar da Allah yake ba mutum.**TAURARI**: mala'iku, 'ya'yan Allah ko matsayinsu.**Bakan Gizo:** alkawarin Allah.**TEKU**: al'ummai.**ISRA'ILA:** ikilisiya.**HULƊAR KAI**: ceto.**KOFA**: Almasihu, wata dama a buɗe, wadda Allah ko Shaiɗan ya buɗe.**TAGOGI**: idanu, abin da ke ciki yana bayyana.**BEL**: gaskiya.**TAKALMA**: kira, hidimar da Allah yake ba mutum.**KABARI** BUƊAƊƊE**:** farfaɗowa.**KOREN CIYAWA**: fili, wurin hutawa da albarka.**LITTAFI**: rayuwar mutum.**MAKARANTA**: ikilisiya ko wurin **koyo**.**ASIBITI**: ikilisiya.**GIDAN YARI:** hukunci.**BA-FARISIN:** doka.**ZINA**: rashin aminci.**TSIRAICI**: ayyukan kunya ko buɗe ƙofa ga maƙiyi.**MAI**: shafewa.**GIRGIZAR KASA:** kasancewar Allah ko hukunci.**ISKA**: aikin Ruhu Mai Tsarki.**ƊAKIN BARCI:** wurin taro ko wurin haɗin kai.**BANƊAKI**: sirri.**SANDA/ SANDAR TAFIYA:** irin ikon Allah.**HAYAKI**: kasancewar Allah.**RAKUMI**: kasancewar Allah.**GIZAGIZAI**: kasancewar Allah.**TUKUNYAR DA TAKE TAFASA:** haɗarin da yake jiran faruwa.**TUKUNYA**: nasara.

A nan na bayyana harshen Littafi Mai Tsarki na lambobi a cikin mafarkai ko wahayi. Lamba guda na iya nufin abubuwa da yawa bisa ga yanayin mafarkin. Na ba kowace lamba ma'ana ko abin da za ta iya nufi, amma ban rubuta ayoyin da suke nuna waɗannan lambobin ba, za ka iya samun su duka a www.tehillah.org

1: Farko, sabon abu, haɗin kai, matsayi, irin Allah da iyawa.**2**: Shaida, rabuwa, da kammalawa a cikin aure, abokan gaba, da rashin jituwa.**3**: Cikawa, cikar abu, shaida, cikar Allah, Allah, ikon tashin matattu.**4**: Ƙasa, halitta, yanayi, kusurwoyi huɗu na duniya, mulki a kan duniya, da tabbatuwa da kafuwa.**5**: Alheri, biyan zunubai, hidima mai ninki biyar, hidima, ɗaurarru, rayuwa mai lafiya.**6**: Mutum, dabba, Shaiɗan, jiki, na duniya.**7**: Kamala, cika, aikin da aka gama, gama wani abu, hutawa.**8:** Rabuwa da zunubi, 'yantuwa, ceto, sabon farawa, 'yantuwa, ceto, sabon farawa, ikon tashin matattu, mutuwa ga kai.**9:** 'Ya'yan Ruhu, kyaututtukan Ruhu, girbi, ƙarshe, cikar balaga.**10**: Mulki, doka, ƙa'ida, zakka, gwaji ko ƙalubale.**11**: Ƙarshe, kammalawa, ruɗani, rashin tsari, rashin cikawa.**12**: Mulki da irin zaɓin Allah, cikar manzanci, almajiranci, ikilisiya, mutanen Allah, zumunci, shugabanci.**13**: Tawaye, raguwa, komawa baya da komawa ga zunubi.**14**: Idin Ketarewa, haihuwa, mai hidima.**15**: 'Yanci, alheri, hutawa da 'yanci.**16**: 'Yanci, ceto.**17**: Tsarin ruhaniya, rashin cikawa, ƙuruciya.**18**: Ɗaurarru, hukunci, bautar da mutum.**19**: Bangaskiya, abin kunya, rashin 'ya'ya cikin ruhu da jiki.**20**: Tsarki da fansa.**24**: Cikawa cikin mulki, firistanci, biyayya, balaga.**30**: Farkon hidima, balagar da za ta ba ka damar fara hidima.**40**: Gwaje-gwaje da jarabobi.**50**: Fentikos, Ruhu Mai Tsarki, 'yanci.**70**: Ba da Ruhu Mai Tsarki, yawaitawa, al'umma, maidowa.**75**: Tsarkakewa, rabawa.**100**: Cikawa, mutanen alkawari.**120**: Farkon rayuwar ruhaniya, ƙarshen rayuwar duniya.**150**: Karshen duniya ta wurin ruwa.**666**: Maƙiyin Almasihu, Shaiɗan, lambar mutum, alamar dabba.**10000**: Rundunar Allah wadda Allah ya horar kuma yake jagoranta.**12000:** Rundunar Allah mai ƙarfi.**3 da rabi:** Tabbatarwa ga tabbatattun kalmomin annabci, abubuwan ƙarshen zamani da kuma alaƙa da hadayar Almasihu.

A nan ne muke bayyana launuka daban-daban da ma'anoninsu ta harshen Littafi Mai Tsarki: Rawaya: zumunci da Allah, zunubi. **Shuɗi:** Ruhu Mai Tsarki, na sama. **Kore**: rai, ko nasara. Shunayya: na sarki, mai arziki, iko. **Fari**: tsarkakakke da adali, ɗaukakar Allah, ɗaukakar Allah. **Zinariya**: irin Allah. **Azurfa**: fansa. **Tagulla**: yanayin zunubi. b: cikar alkawuran Allah. Jba: gafara. Lbemu: tawali'u. **Ruwan kasa**: na duniya. **Baƙi**: duhu, zunubi, na Shaiɗan, aikin ƙazanta.

Muna bayyana a nan abin da dabbobi daban-daban za su iya nufi: Kare: mutum marar bangaskiya, mai tsanantawa, aboki. **Kurciya**: Ruhu Mai Tsarki. **Kyanwa**: jan hankali, yaudara. **Maciji**: warkarwa, hikima, Shaiɗan, yaudara. **Zaki**: Almasihu, Shaiɗan, manzo, manzanci, ƙarfin zuciya, adalci. **Tsuntsu**: maƙiyi yana kula da shi. **Bijimi**: mai tsanantawa, hadaya. **Saniya**: hadaya, mai tsanantawa. **Doki**: hukunci, iko, gudu ko kasancewa cikin gaggawa sosai. **Kudan zuma**: kasancewa cikin aiki. **Fara**: manzannin hukunci. **Kuda**: ikon Shaiɗan. **Gaggafa**: annabi, kyautar annabci. **Kerkeci**: annabin ƙarya, annabi wanda yake ƙarya ko yaudarar mutane. **Tururuwa**: sadaukarwa ga aiki. **Kifi**: almajiri. **Tunkiya**: Kirista. **Ɗan rago**: Almasihu.

Za mu bayyana a nan abin da ayyuka daban-daban za su iya nufi: Zina: zina ta ruhaniya (rashin aminci ga Allah), zunubin jima'i. **Kasancewa Shafaffe/Shafewa**: kasancewa zaɓaɓɓe domin aikin Allah, yin wa marasa lafiya addu'a, tsarki. **Farkawa**: gane wani abu, kasancewa a sane, rinjayar da mutum ya ɗauki mataki. **Dafa abinci**: yin hidima, Allah yana kula da kai, yin sujada. **Baftisma**: rabuwa da tsohon mutum, shiga wani abu gaba ɗaya, tuba. **Rashin haihuwa**: rashin 'ya'ya a cikin hidimarka ta Allah, hukunci, mutuwar ruhaniya, mutuwar hidima. **Wanka**: tsarkakewa, tuba, tsarki. **Rashin numfashi ko wahalar numfashi**: wahala mara kyau, ɗaukar nauyi fiye da kima, yin abubuwa ta hanyar jiki, wani abu yana hana ka. **Zamewa**: rashin tsarki, tawali'u, la'ana, kunyatawa, maciji, bautar gumakan ƙarya. **Kuka**: jin haushi, tuba, hukunci, addu'a, jin rauni ko farin ciki. **Rawa**: yin sujada ko yabo, farin ciki, kasancewa cikin farin ciki, nasara, nasara a kan Shaiɗan. **Mafarkin yin mafarki**: ana ba da saƙo a cikin wani saƙo, bayyanar nufin Allah da abin da zai faru nan gaba. Sha: zumunci yayin da kuke sha tare, ƙarƙashin Ruhu Mai Tsarki, sha ta hanyar ƙazanta yana nufin tafiya bisa ga jiki. **Nutsewa**: shan kaye, raina kanka, kasancewa cikin baƙin ciki, jin haushi, kasancewa cikin bashi, kasancewa cikin matsala, gwajin komawa baya. **Cin abinci**: fuskantar wani abu da kanka, alkawari idan kun ci tare, yarjejeniya, shiga cikin wani abu, abota, zumunci, hallakarwa, yin tunani, karɓar maganar Allah. **Faɗuwa**: faɗawa cikin zunubi, gargaɗin faɗawa cikin zunubi ko wani abu mara kyau, rashin tallafi, rasa tallafi, rabuwa da Allah, komawa baya, ikon Allah na juyarwa, muguwar zuciya, ɗaurin Shaiɗan ko zunubi, makanta ta ruhaniya. **Ciyarwa ko ana ciyar da kai**: ana kula da kai ta hanyar ruhaniya ko ta hanyar allahntaka, ayyukan alheri, koyarwa ko ana koyar da kai da yin hidima. **Tashi sama**: ruhu, mai hidima, annabi, Ruhu Mai Tsarki, kariya. **Lambu**: balaga, hidima, aiki, ikilisiya, bada 'ya'ya, nasara. **Sumbata**: alkawari, yarjejeniya, jan hankali, komawa baya, yaudara, abota. **Durƙusawa**: yin sujada, addu'a, biyayya. **Dariya**: kasancewa cikin farin ciki, farin cikin tafiya tare da Allah. **Ɗaga hannu**: yin sujada, miƙa kai, girmama Allah. Gurguwa ko rashin iya tafiya: rauni, rashin tabbata, rashin kasancewa cikin kyakkyawan matsayi na hidima. **Motsawa**: canji a cikin hidima, canji dangane da abubuwan jiki, rashin gamsuwa da matsayinka na yanzu. **Fenti**: koyarwa, wanda yake daidai ko wanda yake ba daidai ba. Yin zane ko zana hoto: tufafi, gyarawa, farfaɗowa. **Wasa**: ba da lokacinka ga abubuwan da ba su da muhimmanci, neman biyan bukatar kai, samun lokaci mai daɗi tare da Allah. **Yin kayan kiɗa**: yin annabci, sujada da yabo, yaƙi cikin ruhu, yin wani abu daga zuciya, farin ciki, hidimar kyaututtukan Ruhu. **Lokacin da aka yi ruwan sama**: albarkar Allah, ambaliya ta maganar Allah, farfaɗowa, rai, Ruhu Mai Tsarki, ƙalubale.

Fariyar ƙasa: albarkun da aka hana saboda zunubi, rashin kasancewar Allah. **Girbi**: sakamakon ayyukan alheri ko marasa kyau, nasarar ayyuka. **Waƙa**: kasancewa cikin farin ciki, godiya, addu'a, yabo, da bautar Allah ko gumaka. **Zama a kan kujera ko kursiyi:** iko, kursiyi yana nuna iko da mulki, mulki, hutawa, matsayi, mai da hankali kan wani abu, karɓa, wurin iko, kursiyin Allah, ikon Shaiɗan, kujerar jinƙai ta Allah, ɗaukakar Allah. **Barci**: rashin yin hankali, mutuwa, hutawa, rashin sani, rashin ilimi, haɗari, kasala, samun sabuntawa, koma baya ta ruhaniya. **Yin barci fiye da kima:** haɗarin kasancewa a bayan lokacin Allah. **Murmushi**: abota, jinƙai, farin ciki saboda wani, rashin laifi, jan hankali. **Shuka**: shuka iri a ruhaniya, iri mai kyau ko mara kyau. **Tsayuwa**: aikin da ba a gama ba, sadaukarwa ga wani abu a tsaye, tafiya, zama ko tsayuwa a miƙe (daidai): daidai, babu karkacewa a ruhaniya. **Mataki mara tabbas:** ƙalubale a hanya, ƙin gaskiya, zunubi, kuskure, yaudara, rashin sani. **Hawan sama**: manyan abubuwan ruhaniya, ci gaba a matsayi na ruhaniya, girman kai, iko.**Tafiya:** ci gaba, rayuwa cikin ruhu ko jiki, halin mai mafarki, ayyukansa da rayuwarsa. **Wahalar tafiya:** fuskantar ƙalubale.**Yaƙi**: aiki a cikin mulkin Allah, cin nasarar wasu da kuma hallaka mulkin Shaiɗan, ƙin nufin Allah (duba abin da kake yaƙi da shi a cikin mafarkin). **Busa iska:** ikon Allah ko Shaiɗan, aikin Ruhu Mai Tsarki, koyarwa ko ruhun da yake aiki a wannan wurin, ko wani mutum na musamman. **Yin iyo**: Tafiya tare da Ruhu Mai Tsarki**.**

Zan bayyana abin da wasu mutane za su iya nufi a cikin mafarkai: Jariri: sabon farawa, jaririn ruhaniya, wani irin 'ya'ya, bada 'ya'ya. Amarya, **aure ko ango:** dangantakar alkawari, ikilisiya, aminci ko rashin aminci ga abubuwan ruhaniya ko na jiki. **'Yar'uwa ko ɗan'uwa ko aboki**: Ruhu Mai Tsarki, 'yan'uwa a cikin ikilisiya. **Likita:** mai warkarwa, mai hidima. **Direba**: wanda yake ƙarƙashin kulawar hidima, aure ko rayuwa. **Mashayi**: wanda yake ƙarƙashin rinjayar ruhun da bai dace ba ko wanda ya dace, wanda yake ƙarƙashin wani irin rinjaya.

A nan na bayyana wurare daban-daban: Banki: taskar da aka adana a sama, wurin ajiya. **Makaranta**: wurin koyo, ikilisiya, horon Allah. **Filin gida**: aiki, wurin shuka, hidima. **Asibiti**: hidimar warkarwa, wurin kulawa da ƙauna, ikilisiya, warkarwa ta ruhaniya ko ta zahiri. **Gida**: ikilisiya, rayuwar mutum ko iyalinsa. **Banɗaki**: tuba, tsarkakewa. **Ɗaki**: hutawa, sirri, salama, alkawari, rufewa, barci, da kasala. **Gidan ƙuruciya**: wani abu da ya faru lokacin da kake yaro har yanzu yana rinjayar ka ka yi alheri ko mugunta. **Wurin cin abinci**: zumunci, ikilisiya inda ake ciyar da mu da kalma, shirya mutum ya koyar ko ya yi hidima. **Gida ko ikilisiya mai datti ko sakaci**: rayuwa ko ikilisiya da take bukatar taimako.

A nan muna duba wasu sassan jikin ɗan adam: Hannu: iko, taimako, mulkin Allah. **Idanu**: sha'awa, yin hankali, neman Allah, gani ta wurin ruhu, da kasancewa mai annabci. **Hannaye**: ayyukan mutum. **Fuska**: hali ko ɗabi'a, abin da yake cikin zuciya, ji. **Ƙafa**: ayyuka/halayen mutum. **Mara lafiya**: mutumin da aka ɓata wa rai ko wanda ya ji rauni. **Yatsu**: ƙalubale, hanya, ikon Allah. **Dunkulallen hannu**: fushi/yaƙi. **Kai**: mulki, iko.

MULKIN ALLAH

YANAYIN MULKIN ALLAH

1. Mulkin Allah bayyanarsa ce, ƙa'idarsa da mulkinsa.
2. Mulkin Allah yana cikin mumini, kuma ana bayyana shi ta wurinsa (Luka 17:20-21).
3. Sama cikakkiyar bayyanar mulkin Allah ce.
4. Mulkin Allah na ruhaniya ne a yanzu, amma ana bayyana shi ta wurin bangaskiya.
5. Muminai ne suke bayyana mulkin Allah, ko mumini ɗaya ne ko kuma da yawa daga cikinsu, domin Allah yana zaune a cikin mumini. Duk lokacin da yake aiki cikin bangaskiya, yana kawo bayyanar mulkin Allah.
6. Mulki ne na iko da ɗaukaka (2Korintiyawa 4:20).
7. Mulki ne na arziki marar iyaka.
8. Mulki ne na sarakuna da firistoci (Ru'ya ta Yohanna 1:6).

KA'IDOJIN MULKIN ALLAH

1. **Wannan mulki ana tafiyar da shi ne ta ƙaunar Allah da tsoron Allah. (Ayyukan Manzanni 9:3 Markus 12:29-31). 2) 'Ya'yan Ruhu ne suke tafiyar da wannan mulki (Galatiyawa 5:22, Romawa 14:17).**

Aikin mulkin Allah: Wannan mulki yana aiki ta wurin shuka da girbi tare da bangaskiya cikin komai. Allah zai yi maka abin da kake yi wa wasu. Wannan shi ne shuka da girbi (ƙa'idar bangaskiyar iri).

BAYYANAR MULKIN TA WURIN IKILISIYA: Ana bayyana mulkin Allah ta wurin ikilisiyar Yesu Almasihu a duniya. Ikilisiya tana bayyana kuma tana bayyana Allah, ayyukansa da ƙa'idodinsa.

MENENE IKILISIYA? Kalmar ikilisiya tana nufin "zaɓaɓɓu". An zaɓe su ne domin sun zaɓi su gaskata da Almasihu. **1) Mutumin da ya karɓi Yesu Almasihu yana cikin ikilisiya.**

1. **Ikilisiya taro ne na muminai waɗanda suka taru a wani wuri (Matta 18:20).**
2. **Ikilisiya ta ƙunshi dukan mutanen da suke duniya da waɗanda suke sama waɗanda suka karɓi Yesu Almasihu. Ikilisiya iyalin Allah ce da jikin Almasihu.**

An kafa ikilisiya a kan tushen Manzanni da Annabawa (Afisawa 2:19): Wannan yana nufin cewa an kafa ikilisiya a kan wahayin da Manzanni 12 na farko na Yesu Almasihu suka kafa da kuma Annabawan Allah na Tsohon Alkawari, Yesu Almasihu kuma shi ne babban dutsen kusurwa. A wasu kalmomi, Annabawa sun rubuta wahayin yadda ikilisiyar Yesu Almasihu ya kamata ta kasance, kuma Manzanni suka kafa ƙa'idodin ikilisiya bisa ga wahayin da Annabawan Allah suka rubuta a cikin Tsohon Alkawari. **Wannan shi ne abin da Nassi yake nufi sa'ad da ya ce an kafa ikilisiya a kan tushen Manzanni da Annabawa. Yesu Almasihu shi ne shugaban da jagoran ikilisiya, kuma sa'ad da ya tafi, ya ba mutane kyaututtukan shugabanci nasa domin su wakilce shi a matsayin shugabanni a duniya (Afisawa 4:9-15). Waɗannan kyaututtukan su ne: Manzanni, Annabawa, Masu wa'azin bishara, Fastoci da Malamai. Yesu Almasihu yana da dukan waɗannan kyaututtukan sa'ad da yake duniya, kuma waɗannan kyaututtukan dole ne su yi aikin da Yesu Almasihu zai yi da a ce har yanzu yana duniya. Waɗannan su ne firistocin Sabon Alkawari bisa ga sashe na biyu na koyarwarmu ta 'ya'yan Allah da aka bayyana.**

Waɗannan su ne manyan nauyin waɗannan kyaututtuka.

1. Horar da muminai su zama masu hidimar Allah waɗanda suka cancanta.
2. Kammala muminai har sai sun balaga a matsayin 'ya'ya maza da 'ya'ya mata na Allah.
3. Jawo marasa bangaskiya zuwa ga Almasihu.
4. Hallaka ayyukan Shaiɗan.

Waɗannan ba kyaututtukan jikin Almasihu ba ne a irin yadda kyaututtuka da hidimomin da Ruhu Mai Tsarki yake rarrabawa ga muminai suke, misali warkarwa, annabci, kyautar sani, yin hidima, ƙarfafawa da bayarwa da sauransu, da sauran kyaututtukan da suka bayyana a 1 Korintiyawa 12:1-11 da Romawa 12:6-9, amma waɗannan kyaututtukan shugabanci ne (na kai) waɗanda Yesu ya zaɓa. Ana kiran mutane zuwa ga waɗannan kyaututtuka; **ba su ne suke zaɓar su da son ransu ba. Ba za a iya ba da su ta wurin ɗora hannu ko ayyukan bangaskiya kamar kyaututtukan Ruhu Mai Tsarki ba. Ko da yake ayyukan waɗannan kyaututtuka na iya haɗuwa, kuma suna da kamanceceniya, kawai dai wata kyauta ta fi karkata ga wani aiki fiye da wata. Waɗannan kyaututtuka daidai suke da muhimmanci a wurin Yesu Almasihu kuma ana buƙatar su a cikin ikilisiyarsa haka nan, amma suna iya bambanta wajen aiki da nauyi.**

Yanzu za mu duba waɗannan kyaututtuka da ayyukansu daban-daban:

MANZO: Sunan Manzo yana nufin "Wanda Aka Aika".

Wannan yana nufin wanda aka aika, yana wakiltar wanda ya aike shi kuma yana aiki da ikon wanda ya aike shi. Duk da haka, manzanni sun bambanta wajen kiran da aka yi musu da kuma alherin da yake bisa rayuwarsu.

YANAYIN OFISHIN (KYAUTAR) MANZO:

1. Shi ne ofishi na farko a cikin ikilisiya.
2. Ofishi ne na kafa tushe. A al'ada, Manzanni suna kafa tushen aikin Allah. Duk da haka, Manzanni sun bambanta a kiransu.
3. Ofishi ne na iyaye. (Manzanni iyayen ruhaniya ne maza da mata bisa ga yanayinsu). Suna renon tsarkaka.
4. Ofishi ne na jakadanci: Suna wakiltar Almasihu kuma suna yin aikin da zai yi da a ce har yanzu yana nan a duniya a zahiri (2 Korintiyawa 5:20). Amma wannan ba yana nufin cewa mutane su yi addu'a ta wurinsu ko su yi addu'a ga Allahnsu ba. (Misali: "Ya Allahn manzo kaza da kaza, don Allah ka taimake ni.")
5. Ofishi ne na wahayi. Sau da yawa Allah yana ba su wahayi game da abin da yake so a yi a cikin ikilisiyarsa.
6. Ofishi ne na hukunci. A al'ada Allah yana amfani da su wajen yin hukunci a kan mugunta a duniya da kuma cikin ikilisiya ta hanyar tsarkake ta.
7. Wannan ofishi yana tare da mu'ujizai, alamu da abubuwan al'ajabi na iko (2 Korintiyawa 12:12).
8. Sau da yawa manzo na iya yin aiki da shafewar waɗannan sauran ofisoshi (shafewa alheri ne ko ikon allahntaka da mutum yake samu daga Ruhu Mai Tsarki).

AIYUKAN OFISHIN MANZO:

1. Wakiltar Almasihu da yin aikin da zai yi da a ce har yanzu yana duniya.
2. Cin nasarar waɗanda suka ɓace da kuma haɓaka muminai cikin kiransu da kuma balagarsu a matsayin 'ya'ya maza da 'ya'ya mata na Allah.
3. Ba wa muminai kyaututtuka da alherai daban-daban.
4. Farfaɗo da kyaututtuka, baiwa da alherai daban-daban a cikin muminai.
5. Gina da bayyana mulkin Allah a sarari.
6. Wasu an kira su ne domin su gudanar da wasu sassa na musamman a cikin mulkin Allah. Don ƙarin bayani game da ofishin manzo, yi nazarin Linjiloli da littafin Ayyukan Manzanni da sauran Nassosi na Sabon Alkawari. Manzanni da suka balaga cikin bangaskiya suna neman ci gaban sauran muminai ko da kuwa 'ya'yansu na ruhaniya ne ko ba su ba. Babu iyaka ga yawan kyaututtuka da ayyukan Ruhu Mai Tsarki da wannan ofishi zai iya samu. **Iyayen ruhaniya ba lallai ne su kasance mutumin da ya yi maka wa'azin bishara a farko sannan ya bar ka ba. Mutum ne da yake ɗaukar nauyi kuma yake yin aikin iyaye a cikin rayuwarka ta ruhaniya, ko da yake ba shi ne mutumin da ya yi maka wa'azin bishara a farko ba. Kuma yana iya kasancewa mutumin da Allah ya bayyana maka kuma ya ba ka tabbaci cewa shi ne ya aiko shi/ta cikin rayuwarka a matsayin iyaye, ko da yake ba shi ne mutumin da ya yi maka wa'azin**

ANNABI: Sunan annabi yana nufin bakin Allah.

YANAYIN ANNABI:

1) Shi ne ofishi na biyu a cikin ikilisiya.
2) Ofishi ne na wahayi. Allah yana ba su wahayi game da abin da yake so a yi a cikin ikilisiyarsa da kuma wahayi game da mutane, al'ummai, wurare, yanayi da sauransu, gwargwadon kiran Annabin.
3) Ofishi ne na kafa tushe. A al'ada Allah yana amfani da su wajen kafa tushen aikin da yake so a kafa.
4) Ofishi ne na hukunci. A al'ada Allah yana amfani da su wajen yin hukunci a kan mugunta a duniya da kuma cikin ikilisiya ta hanyar tsarkake ta.
5) Yana iya zama ofishi na iyaye. Wasu Annabawa iyaye ne maza da mata gwargwadon kiransu.
6) Wannan ofishi yana tare da kyaututtukan wahayi da na magana.
7) Annabi mutum ne wanda yake shiga tsakanin duniyar ruhaniya da ta zahiri, kuma yana bayyana duk abin da Allah yake magana da shi da kuma duk abin da yake cikin duniyar ruhaniya.

AIYUKAN OFISHIN ANNABI:

1) Yin magana a madadin Almasihu.
2) Nuna wa ikilisiyar Yesu Almasihu hanyar da za ta bi domin ta cika shirinsa.
3) Cin nasarar waɗanda suka ɓace da kuma balagar da muminai a matsayin 'ya'ya maza da 'ya'ya mata na Allah.
4) Ba wa muminai alherai da kyaututtuka daban-daban.
5) Farfaɗo da kyaututtuka, baiwa da alherin da Allah yake da shi domin muminai.
6) Bayyana mulkin Allah a sarari. Babu iyaka ga yawan kyaututtuka da ayyukan Ruhu Mai Tsarki da wannan ofishi zai iya yin aiki da su.

Akwai annabawa waɗanda suke yin annabci ta wurin ganin wahayi ko samun mafarkai na annabci, yana iya zama wahayi na ciki ko wasu, kuma ana kiran waɗannan masu gani. Akwai waɗanda suke yin annabci ta wurin samun wahayi yayin da suke magana, ana kiran waɗannan Nabi, wanda ke nufin bubbugowa. Muminai waɗanda ba annabawa ba ma suna yin annabci ta waɗannan hanyoyi biyu. Akwai wasu annabawa waɗanda ba sa hidima a cikin ikilisiya, amma Allah yana amfani da su wajen cin nasarar dukiyar duniya domin ƙara yaɗa bishara. Wasu kuma suna iya aiki ta waɗannan hanyoyi biyu.

Manzanni da annabawan wannan zamani ba sa kafa sabon wahayi, amma suna tabbatar da wahayin da ya riga ya kasance a cikin Littafi Mai Tsarki.

MALAMI: Sunan malami yana nufin wanda yake koyarwa kuma yake bayyana gaskiyar Allah (maganar Allah). (mai koyar da gaskiya).

YANAYI:

1) Shi ne ofishi na uku (1 Korintiyawa 12:28).
2) Wannan ofishi yana da alherin koyarwa da bayyana maganar Allah.
3) Yana iya zama ofishi na iyaye. Wasu suna yin aikin renon muminai; wasu suna tafiya daga wuri zuwa wuri suna koyar da muminai.

AIYUKAN OFISHIN MALAMI:

1) Koyarwa da bayyana gaskiyar Allah.
2) Tabbatar da muminai cikin maganar Allah da bangaskiyarsu.
3) Cin nasarar waɗanda suka ɓace.
4) Balaga da muminai a matsayin 'ya'ya maza da 'ya'ya mata na Allah.
5) Bayyana mulkin Allah a sarari. Wasu malaman suna fastoci a ikilisiyoyi, wasu suna gudanar da tarurrukan koyarwa, wasu suna koyarwa a makarantun Littafi Mai Tsarki, wasu kuma suna koyarwa a ikilisiyoyi ƙarƙashin wasu fastoci.

Wannan ofishi yana tare da alamu, kyaututtuka, abubuwan al'ajabi da mu'ujizai da kuma wahayin kalmar da aka faɗa (Rhema) ta Allah da wasu kyaututtukan Ruhu Mai Tsarki. Wannan kyauta ba ta da iyaka wajen aikinta, domin tana iya haɗawa da yin annabci, farfaɗo da kyaututtukan wasu ko yin aiki da kyaututtukan Ruhu Mai Tsarki.

FASTO: Sunan fasto yana nufin makiyayi. Wannan shi ne wanda yake kiwon garken Allah kuma yake kula da shi.

YANAYI

1) Shi ne ofishi na huɗu.
2) Wannan ofishi yana da alheri na musamman na kula da ikilisiya da kuma ba muminai shawara, jagoranci, da kulawa ta musamman.
3) Ofishi ne na iyaye, fasto yana yin aikin iyaye na kula da muminai, ciyar da su, tsawatar musu da kuma taimaka musu su balaga.

AIYUKAN OFISHIN FASTO

1) Kula da garken Yesu Almasihu da kuma taimaka masa ya balaga.
2) Koyarwa da bayyana maganar Allah.
3) Cin nasarar waɗanda suka ɓace.
4) Kammala muminai a matsayin 'ya'ya maza da 'ya'ya mata.
5) Bayyana mulkin Allah a sarari.

Wannan ofishi yana tare da alamu, abubuwan al'ajabi, mu'ujizai da wahayin kalmar Allah da aka faɗa (Rhema) da wasu kyaututtukan Ruhu Mai Tsarki. Wannan ofishi ba shi da iyaka wajen ayyukansa game da kyaututtuka da ayyukan Ruhu Mai Tsarki ko yin wasu ayyuka. Misali yin annabci, bayyana abubuwa da farfaɗo da kyaututtukan muminai da sauransu.

MAI WA'AZIN BISHARA: Sunan Mai Wa'azin Bishara yana nufin mai ɗaukar bishara mai daɗi.

YANAYI

1) Shi ne ofishi na biyar a cikin ikilisiya.
2) Ofishi ne mai alheri na musamman na kai wa waɗanda suka ɓace da kuma cin nasarar su.

3) Yana iya zama ofishi na iyaye, wasu suna aiki kai tsaye a matsayin iyayen muminai, wasu kuma suna ƙarfafa muminai da kuma cin nasarar waɗanda suka ɓace.

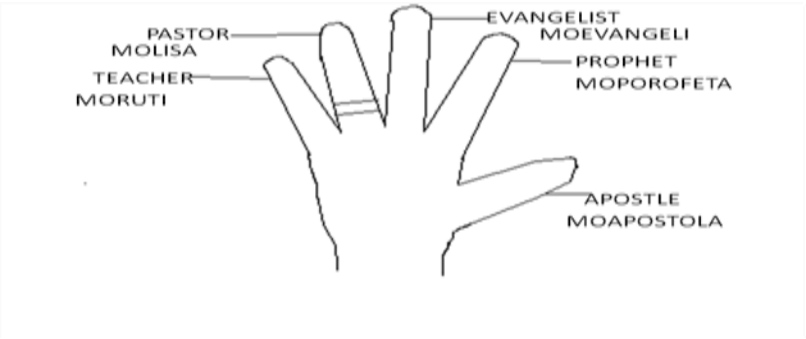
AIYUKAN OFISHIN MAI WA'AZIN BISHARA

1) Cin nasarar waɗanda suka ɓace a babban mataki/mai mayar da hankali wajen cin nasarar waɗanda suka ɓace.
2) Kammala muminai cikin matsayin 'ya'yansu.
3) Karfafa wa muminai himmar cin nasarar waɗanda suka ɓace domin Almasihu.
4) Bayyana mulkin Allah a sarari.
5) Sau da yawa mai wa'azin bishara yana zuwa wurare daban-daban yana wa'azin bishara, yana kuma gudanar da manyan farfaɗowar bishara kamar a cikin tanti, zauruka, filayen wasa da sauransu**. Wannan kyauta tana tare da alamun Ruhu Mai Tsarki, kyaututtuka da kuma wahayin kalmar Allah da aka faɗa (Rhema). Ita ma ba ta da iyaka wajen aiki game da kyaututtuka da ayyukan Ruhu Mai Tsarki kamar yin annabci da ba da kyaututtuka, kunna ko farfaɗo da kyaututtukan tsarkaka da sauransu.**

Duk waɗannan ofisoshin dole ne su bayyana alamomi, abubuwan al'ajabi, mu'ujizai da kyaututtukan Ruhu Mai Tsarki kuma su kasance suna iya faɗar Rhema na Allah (kalmar Allah da aka faɗa), ba rubutacciyar kalma kaɗai ba. Dole ne dukansu su horar da muminai cikin hidimar Allah kuma su kammala su cikin matsayin 'ya'yansu a cikin Almasihu.

Waɗannan kyaututtuka suna haɗuwa: Akwai manzanni waɗanda suke da halin manzanci, manzanni waɗanda suke annabci, manzanni masu wa'azin bishara, manzanni masu aikin fastanci da manzanni waɗanda suke da shafewar malami. Haka kuma akwai annabawa waɗanda suke da halin manzanci, masu wa'azin bishara, fastoci, da wasu waɗanda suke aiki da shafewar malami. Akwai masu wa'azin bishara waɗanda suke da halin manzanci, annabci, fastanci, da wasu waɗanda suke aiki da shafewar malami. Akwai fastoci waɗanda suke da halin manzanci, annabci, wa'azin bishara, da wasu waɗanda suke aiki da shafewar malami. Akwai malamai waɗanda suke da halin manzanci, annabci, wa'azin bishara ko fastanci. Wannan yana nufin cewa mutum yana da wani ofishi na musamman amma yana aiki cikin shafewar wani ofishi, ba lallai ba ne yana nufin cewa wannan ma ɗaya daga cikin ofisoshinsa ne. Wasu na iya samun ofisoshi biyu ko uku.

Misalin waɗannan ofisoshin shi ne na hannu da yatsu biyar.

1) Babban yatsa yana wakiltar manzo domin sau da yawa ofishin manzo yana iya aiki cikin shafewar sauran ofisoshi, kuma Allah yana amfani da manzanni wajen kula da sauran ofisoshin.
2) Yatsan nuna yana wakiltar annabi domin yana jagorantar muminai cikin hanyoyi da tsare-tsaren Allah kuma yana fuskantar abubuwan da za su iya hana mumini ci gaba da tafiyarsa da Allah.
3) Yatsan tsakiya yana wakiltar mai wa'azin bishara domin shi ne yatsa mafi tsawo; mai wa'azin bishara yana zuwa wurare masu nisa waɗanda yake da wuya a kai.
4) Yatsan zobe yana wakiltar fasto domin fasto yana da zuciyar kulawa kuma yana kula da ikilisiya kamar yadda mutum yake kula da abokin zamansa.
5) Karamin yatsa yana wakiltar malami, wannan yatsa yana iya shiga kunne ya cire datti, kuma yana kawo daidaito ga hannu, haka malami yake yi wa muminai.

Mumini yana samun kiransa ta wurin ba da lokaci tare da Allah da neman shirin Allah game da rayuwarsa, kuma dole ne ya karɓi horon Allah kuma ya yi tafiya cikin lokacin Allah.

Waɗannan ofisoshin hidima guda biyar na jikin Almasihu suna da alheri na musamman na karɓar albarkatun abin duniya daga mutane. Allah yana son waɗanda aka kira zuwa hidima su mai da hankali ga aikin firistancinsu. Ya kafa hanya domin

waɗannan mutane su sami biyan bukatunsu daga mutanen da suke yi wa hidimar Kalmar Allah (duba 1 Korintiyawa 9:11 da Galatiyawa 6:6). Alherin yana nan ga dukan waɗanda aka kira zuwa waɗannan ofisoshin. Suna bukatar su gane wannan alheri a rayuwarsu, su gaskata da shi, su bayyana shi kuma su gode wa Allah saboda shi. Wannan alheri zai bayyana a rayuwarsu sa'ad da suka gane shi, suka gaskata da shi kuma suka furta shi, kuma zai ba su damar karɓar kyaututtuka masu muhimmanci da ma'ana ba tare da matsa wa mutane ko yaudarar su ba. Mutane da yawa za su bayar bisa ga yadda suka amfana daga hidimarsu, amma Allah har yanzu yana iya sa wasu su bayar, har ma da waɗanda ba su amfana kai tsaye daga hidimarsu ba. Wannan tsari ne da Allah ya kafa domin tallafa wa mai hidimar ofisoshin biyar. Wasu hanyoyin tallafa wa waɗannan ofisoshin su ne ta wurin hadayu da zakka daga waɗanda suke amfana daga hidimar.

Gaskiya ne cewa masu hidimar ofisoshin biyar na iya samun wasu ayyuka da sana'o'i, amma dole ne su san wannan alherin da aka ba su, su amince da shi kuma su furta shi, su kuma sa ran ganin ya bayyana a rayuwarsu ko da har yanzu suna da ayyuka da sana'o'i, kuma kada su ƙi kyaututtuka daga mutane domin wannan wata hanya ce da Allah yake amfani da ita wajen albarkatar mutanensa sa'ad da suka ba masu hidimar ofisoshin biyar (Ezekiyel 44:30).

MENENE MA'ANAR KALMOMIN MANZANCI DA ANNABCI: Kalmar "manzanci" ba tana nufin ofishin manzo ba, amma tana nufin hidimar mu'ujizai, abubuwan al'ajabi da alamun Ruhu Mai Tsarki (Markus 16:15-19). Kalmar "annabci" ba tana nufin ofishin annabi ba, amma tana nufin hidimar muryar Allah (Ayyukan Manzanni 2:17-22). Dole ne kowane mumini ya kasance manzanci da annabci ba tare da la'akari da ko an kira shi zuwa ofisoshin biyar na Yesu Almasihu ko a'a ba. A wasu kalmomi, dole ne su iya aiki da kyaututtuka da alamun Ruhu Mai Tsarki kuma su **ji Allah da kansu.**

TAKAITACCEN BAYANI NA LITTAFIN AYYUKAN MANZANNI DA TARIHIN IKILISIYAR YESU ALMASIHU

Littafin Ayyukan Manzanni Luka ne ya rubuta, shi likita ne wanda ya yi tafiya tare da Bulus a lokacin aikin bishararsa (Kolosiyawa 4:10, Filemon 1:24, 2 Timoti 4:11).Bayan tashin Yesu daga matattu, ya yi kwanaki 40 tare da almajiransa kafin ya hau sama a karo na ƙarshe. Ya umarce su su zauna a Urushalima har sai sun karɓi iko daga sama ta wurin Ruhu Mai Tsarki. Yesu ya yi alkawari cewa sa'ad da Ruhu Mai Tsarki ya zo, zai ba su iko su shaida tashinsa daga matattu da aikinsa a ko'ina cikin duniya cikin iko. Bayan ya ba su waɗannan umarnin, Yesu ya hau zuwa sama.Matsayin manzanci na Yahuza Iskariyoti Matiyas ya karɓa bayan Yahuza ya kashe kansa.

A ranar Fentikos, kwanaki goma bayan hawan Yesu zuwa sama, Ruhu Mai Tsarki ya sauko bisa almajiran, waɗanda suka taru wuri guda. A lokacin, kusan mutane 120 ne suke wurin. Yahudawa suka fara magana da harsuna dabam-dabam suna yabon Allah kuma suna annabci. Wannan abin ya jawo taron jama'a masu yawa. Sai Bitrus ya yi wa'azi game da Yesu Almasihu; kuma a wannan rana, mutane dubu uku suka karɓi Almasihu. Wannan abin ya nuna farkon ikilisiya. Muminai suka fara taruwa a kai a kai domin koyarwa, zumunci, addu'a, da tarayya a gidaje daban-daban, kuma sukan taru cikin manyan jama'a.

Manzannin suka yi mu'ujizai, suka warkar da marasa lafiya, suka kuma fitar da aljanu kamar yadda Ubangiji Yesu ya yi. A sakamakon haka, mutane da yawa suka miƙa rayukansu ga Yesu Almasihu suka shiga ikilisiyar farko, wadda da farko Yahudawa ne kaɗai a Urushalima suka ƙunsa. Amma duk da nasarorin da suka samu, manzannin sun fuskanci hamayya da tsanantawa daga shugabannin Yahudawa.

Muminai suka raba dukan abin da suke da shi, suna tabbatar da cewa babu wanda ya rasa kome. Suka sayar da kadarorinsu suka kawo kuɗin da aka samu ga manzannin, waɗanda suka rarraba kuɗin bisa ga bukatun kowane mutum. Wannan lokaci ya kuma ƙunshi labarin Hananiya da Safira, waɗanda suka fuskanci hukuncin Allah saboda sun yi wa Ruhu Mai Tsarki da Bitrus ƙarya game da kuɗin da aka samu daga sayar da kadarorinsu.

Manzannin suka zaɓi maza bakwai domin su rarraba abinci yayin da su kuma suka mai da hankali ga addu'a da hidimar kalma. Istifanas, ɗaya daga cikin waɗanda aka zaɓa, an kashe shi saboda bangaskiyarsa ga Almasihu. Wani mutum mai suna Shawulu yana nan a lokacin kashe Istifanas, yana kallo kuma yana amincewa da abin da ake yi. Masu kisan suka ajiye tufafinsu a ƙafafun Shawulu, abin da ya nuna farkon tsanantawa ga ikilisiya. A sakamakon haka, mabiyan Yesu suka watse zuwa sassa daban-daban na duniya, amma suka ci gaba da shaida wa Yesu Almasihu ko da a lokacin da ake tsananta musu, kuma yayin da suke watsewa ko'ina cikin duniya.

A wannan lokaci, Shawulu—wanda sunansa na Romawa Bulus ne—ya ga wahayi na Yesu Almasihu yayin da yake kan hanyarsa domin samun izinin azabtar da Kiristoci da kama waɗanda suka gudu. Ya ga babban haske ya kuma ji wata murya tana cewa, "Shawulu, me ya sa kake tsananta mini?" Ya amsa, "Wane ne kai, ya Ubangiji?" Murya ta amsa, "Ni ne Yesu, wanda kake tsananta wa. Ka shiga cikin birnin, za a gaya maka abin da za ka yi." Haske ya sa Bulus ya makance, yayin da waɗanda suke tare da shi suka ga hasken amma ba su ji muryar ba. Daga baya, Yesu ya bayyana ga Hananiya cikin wahayi, yana umartarsa ya je ya haɗu da Bulus ya yi masa addu'a domin ya sake gani, domin an zaɓi Bulus ya yi wa Al'ummai wa'azin bishara. Hananiya ya haɗu da Bulus, ya yi masa addu'a domin a dawo masa da ganinsa kuma ya cika da Ruhu Mai Tsarki, ya kuma bayyana masa saƙon Yesu Almasihu. Bulus ya ci abinci ya dawo da ƙarfinsa bayan bai ci komai ba tsawon kwanaki uku. Sai nan da nan ya fara shaida cewa Yesu hakika Ubangiji ne kuma Almasihu ne.

AL'UMMAWA SUN KARƁI CETO DA RUHU MAI TSARKI

Bitrus ya yi wa'azi a Yahudiya da Samariya, inda ya sami wahayi da ya nuna masa cewa Allah ya karɓi Al'ummai ma. Sai aka aika shi wurin Karniliyus, wani Ba'al'umme, wanda tare da dukan mutanen gidansa ya karɓi Yesu Almasihu da Ruhu Mai Tsarki tare da shaida ta yin magana da harsuna.Daga baya, aka kashe Yakubu, aka kuma ɗaure Bitrus a kurkuku. Amma mala'ika ya saki Bitrus daga kurkuku ta mu'ujiza saboda addu'ar da muminai suka ci gaba da yi ba tare da gushewa ba duk tsawon dare.

A wannan lokaci ne, Bulus ya karɓi kiransa na manzanci, aka aika shi tare da Barnaba. Shekaru goma sha uku ne suka wuce tun lokacin da Manzo Bulus ya haɗu da Ubangiji, lokacin da Ruhu Mai Tsarki ya ba shi wannan aiki. Bulus ya fara aikin mishan ɗinsa ta kafa ikilisiyoyi, ƙarfafa su, da kuma naɗa masu hidima. Ya yi tafiya ta Turkiyya da Girka, yana wa'azin bishara, yana warkar da marasa lafiya, yana kuma fitar da aljanu.

Daga baya, aka kama Bulus aka kai shi Roma, inda ya sami damar yin wa'azi game da Yesu ga sarki. Ko da yake an kama shi, aka yanke masa hukuncin zama a ƙarƙashin tsarewar gida. A wannan lokacin, ya ci gaba da wa'azin bishara har tsawon shekaru biyu kafin a kashe shi ta hanyar fille kansa. Yayin da Bitrus ya mai da hankali wajen wa'azin bishara ga Yahudawa, Bulus ya karkatar da ƙoƙarinsa zuwa ga Al'ummai (Galatiyawa 2:8).

Ayyukan Manzanni 12 na Yesu Almasihu da yadda suka mutu

Manzannin Yesu Almasihu sun yi tafiya zuwa sassa daban-daban na duniya domin yaɗa koyarwarsa da kuma shaida cewa hakika shi ne Ubangiji da Almasihu kuma Mai Ceton duniya.

1) **Bitrus** ya yi koyarwa a Pontus, Galatiya, Bitiniya, Kappadokiya, da Asiya. Da farko ya mai da hankali ga Yahudawa amma daga baya aka kai shi Roma, inda aka gicciye shi a juye.
2) **Filibus** ya yi tafiya zuwa Firijiya a Asiya, inda ya juyar da mutane da yawa zuwa ga Almasihu. Ya kuma isa Arewacin Afirka da Karamar Asiya, inda ya juyar da matar wani shugaban Roma. Saboda haka, aka kama Filibus aka kashe shi cikin mugun hali.
3) **Matta**, wanda kuma aka sani da Lawi, ya yi wa'azi a Habasha, Farisa, da Partiya. Ba a bayyana cikakken bayani game da mutuwarsa ba; wasu bayanai sun ce an soke shi a Habasha, yayin da wasu suka nuna cewa ba a kashe shi a can ba.
4) **Bartolomeyu**, wanda aka sani da Natanayilu, ya yi wa'azin bishara a Indiya, Armeniya, Habasha, da Mesopotamiya. Yanayin mutuwarsa ba shi da tabbas, amma wasu sun ce an fille kansa, yayin da wasu suka ce an cire fatarsa yana raye.
5) **Yakubu ƙarami**, ɗan Alfayus (kada a rikita shi da Yakubu babba, wanda ya jagoranci ikilisiya a Urushalima), an yi imanin an kashe shi, amma ba a rubuta cikakkun bayanai game da tafiye-tafiyensa sosai ba.
6) **Siman mai kishin addini** ya yi wa'azi a Masar, Arewacin Afirka, da Farisa, inda a ƙarshe aka kashe shi.
7) **Matiyas**, wanda ya maye gurbin Yahuza, ba a yawan ambatonsa, amma an yi imanin cewa ya koyar a Kappadokiya, yankin Tekun Caspian, Kaisariya, da Habasha. An ƙone shi har ya mutu, kamar Andarawus.
8) **Yahaya**, wanda aka san shi da kusancinsa da Yesu, ya zauna a Afisa kuma ya koyar a can har zuwa mutuwarsa. Shi ne kaɗai daga cikin manzannin da aka yi imanin ya mutu mutuwar halitta. Yahaya ya jagoranci ikilisiya a Afisa kuma ya kula da Maryamu, mahaifiyar Yesu, har zuwa mutuwarsa. An ɗaure shi a Patmos a lokacin tsanantawa, inda ya rubuta Littafin Ru'ya ta Yohanna. Akwai wata al'ada da ta ce an jefa shi cikin tafasasshen mai a Roma amma ya fito ba tare da wata illa ba. Daga baya ya koma Afisa, inda ya rubuta Bisharar Yahaya kafin ya mutu.
9) **Yakubu, wanda aka sani da Babba**, wanda kuma ɗan'uwan Yahaya ne, shi ne manzo na farko da aka kashe, kamar yadda aka ba da labarinsa a Littafin Ayyukan Manzanni. Ya yi tafiya zuwa Spain kuma an yi imanin an binne shi a can.
10) **Yahuza**: Wannan shi ne ɗan'uwan Yesu Almasihu ta jiki, kuma tarihi ya ce yana da kamanni iri ɗaya da Yesu Almasihu ta fuskar jiki. Yahuza ya yi wa'azi a Yahudiya, Samariya, Idumeya, Siriya, Mesopotamiya da Libya. Ya kuma je Beirut da Edessa. An kashe shi a Beirut da gatari, aka ɗauki jikinsa daga Beirut aka kai shi Roma inda aka binne shi.
11) **Andarawus**, ɗan'uwan Bitrus, ya yi wa'azi a Skitiya, Girka, da Asiya. A ƙarshe an gicciye shi a kan gicciye mai siffar X a Patras, Girka.
12) **Toma** ya yi tafiye-tafiye masu yawa, ya kai har Indiya, inda ake girmama shi sosai a matsayin manzon da ya kawo bishara zuwa wannan yanki. An kashe shi saboda bangaskiyarsa.

Bayan an kashe dukan manzannin, Kiristoci sun fuskanci tsanantawa kuma sau da yawa Yahudawa da hukumomin Roma suna kashe su. An ƙone su da wuta ko kuma an gicciye su a juye a wannan lokacin, kuma bayan haka zamanin duhu ya fara, kuma ya ɗauki kimanin shekaru 1,500, kuma za mu bayyana su a ƙasa.

Waɗannan manzannin sun kafa majami'u kuma sun yi mu'ujizai a duk wuraren da suka je.

KUNGIYOYIN MAIDO DA ABUBUWA: Yesu Almasihu ya bar ikilisiyarsa a duniya tana aiki da ikonsa da ɗaukakarsa, amma bayan ɗan lokaci bayan tafiyarsa, aka tsananta wa ikilisiya. Ba da daɗewa ba bayan waɗannan tsanantawa, wata rana sarkin Roma ya tafi yaƙi, inda ya ga wahayi na gicciye kuma ya ji murya tana alkawarin nasara idan ya gaskata da shi. Ya zaɓi ya gaskata, kuma hakika ya sami nasara. Saboda haka, ya karɓi Kiristanci a cikin daularsa, wadda a baya ita ce ke da alhakin tsananta wa Kiristoci tare da Yahudawa. Daga nan sai ikilisiya da Daular Roma suka zama abu ɗaya suka kafa Cocin Katolika ta Roma. Ta zama ikon mulki a Roma kuma ta hana talakawa samun Littafi Mai Tsarki saboda suna tsoron kada a fassara shi ba daidai ba. Amma su da kansu sun fassara Littafi Mai Tsarki ba daidai ba kuma suka koyar da ceto ta wurin ayyuka da wasu koyarwa da yawa waɗanda ba sa cikin Bishara ta gaskiya. Suka haɗa imanin Roma da wasu akidun Kiristanci suka kuma samar da koyarwar da ba ta bisa Littafi Mai Tsarki ba.

Waɗannan aka kira Zamanin Duhu. Daular Roma da cocinta sun yi mulki haka tsawon shekaru 1500. Duk da haka, a wannan lokacin, akwai wasu mutane waɗanda har yanzu suka yi ƙoƙarin rayuwa bisa saƙon Littafi Mai Tsarki gwargwadon yadda suka san shi. Yesu Almasihu ya maido da Ikilisiyarsa zuwa inda take a littafin Ayyukan Manzanni ta waɗannan ƙungiyoyin maido da abubuwa:

A shekara ta 1500 Kungiyar Furotesta ta bayyana; inda aka maido da koyarwar ceto ta wurin bangaskiya zuwa cikin ikilisiya.
A shekara ta 1600 Kungiyar Bishara ta bayyana; inda aka maido da baftismar ruwa zuwa cikin ikilisiya.
A shekara ta 1700 Kungiyar Tsarki ta bayyana; inda aka maido da koyarwar tsarki zuwa cikin ikilisiya.
A shekara ta 1800 aka gabatar da Kungiyar Warkarwa, inda aka maido da warkarwa ta wurin bangaskiya zuwa cikin ikilisiya.
A shekara ta 1900 Kungiyar Pentikostal ta sake bayyana, inda aka maido da baftismar Ruhu Mai Tsarki da yin addu'a cikin harsuna zuwa cikin ikilisiya.
A shekara ta 1950 Kungiyar Ruwan Sama na Karshe ta bayyana; inda aka maido da annabci da rera yabon annabci da sujada cikin 'yanci zuwa cikin ikilisiya.
A wannan shekarar, Kungiyar Bishara ita ma ta sake bayyana; inda aka maido da ofishin Mai Bishara zuwa matsayinsa a cikin ikilisiya.
A shekara ta 1960 aka farfado da Kungiyar Charismatic. Wannan shi ne lokacin da aka maido da ofishin Fasto a cikin ikilisiya.
A shekara ta 1970 aka farfado da Kungiyar Bangaskiya; inda aka maido da ofishin Malami a cikin ikilisiya.
A shekara ta 1980 aka maido da Kungiyar Annabci. Wannan shi ne lokacin da aka farfado da ofishin Annabi a cikin ikilisiya.
A shekara ta 1990 Kungiyar Manzanci ita ma ta sake bayyana. Wannan shi ne lokacin da aka maido da ofishin Manzo zuwa matsayinsa na asali a cikin ikilisiya.

A yanzu muna cikin Kungiyar Manzanci da Annabci, wannan suna ba ya nufin ofisoshin manzo da annabi kaɗai ba, amma suna ne da ke tattara motsin Yesu Almasihu a cikin Bisharu da littafin Ayyukan Manzanni gaba ɗaya. Wannan suna ya haɗa da ƙungiyoyin da suka gabata da kuma baiwar Ruhu Mai Tsarki da hidimominsa. Yesu Almasihu ya sanya wa motsinsa suna bisa ofisoshinsa na tushe (Afisawa 2:19). Wannan ita ce ƙungiyar da ke kawo bayyanar 'ya'yan Allah. Kungiyar Manzanci da Annabci ita ce ƙungiyar bayyanar 'ya'yan Allah.

SAURAN MUHIMMAN KIRA A CIKIN MULKIN ALLAH

Allah yana kiran mutane zuwa hidimomi daban-daban domin tabbatar da cewa an yaɗa bishara cikin nasara. Domin wannan aiki ya gudana cikin nasara, ana buƙatar waɗanda suke wa'azi, waɗanda suke addu'a, waɗanda suke bayarwa da waɗanda suke miƙa yabo da sujada. Waɗannan su ne kira mafi muhimmanci wajen isar da bishara. Ko da yake kowa an kira shi ya yi wa'azi, ya yi addu'a, ya bayar domin ci gaban bishara; duk da haka, waɗanda aka ba irin waɗannan kira na musamman za su fi mayar da hankali wajen yin su kuma su yi su a matsayi mafi girma. Wannan gaskiya ne ga dukkan kiran Allah daban-daban.

MASU YIN CETO

A baya mun tattauna game da waɗanda suke cikin ofisoshin biyar na Ubangiji Yesu Almasihu waɗanda suke kan gaba wajen yaɗa da koyar da bishara. Amma yanzu za mu duba waɗanda suke yin addu'a domin bishara. Misalan Littafi Mai Tsarki sun haɗa da Anna, wadda take a haikali dare da rana, tana yin addu'a da azumi domin zuwan Yesu Almasihu (Luka 2:36-37). Wannan shi ne kiranta da aikinta. Bayan an haifi Yesu, Anna ta ji cewa an cika aikinta kuma ta sami salama, har ma ta kasance a shirye ta mutu.

Wani misali shi ne Saminu, wanda ya yi addu'a domin zuwan Ubangiji Yesu Almasihu. A cikin dukan Tsohon Alkawari, muna ganin cewa Allah ya yi aiki ta wurin masu yin ceto. Musa ya ci gaba da yin addu'a domin Isra'ilawa sa'ad da suka kauce, kuma sakamakon addu'arsa, sun sami jinƙai daga Allah. A cikin Ezekiyel 22:30, Allah ya nemi mai tsaro da zai tsaya a cikin gibi domin hana mugunta sauka a kan mutane, amma bai sami kowa ba.Yesu Almasihu yana ci gaba da yin ceto dominmu, kamar yadda aka bayyana a Ibraniyawa 7:25. Bulus yakan ƙarfafa yin addu'ar ceto domin ikilisiya, domin waɗanda suke cikin iko, da kuma domin kowa. Haka kuma yakan roƙi 'yan'uwa su riƙa yi masa addu'a ba fasawa.

Yanzu, bari mu duba muhimman abubuwa game da addu'ar ceto:

1) Mai yin ceto dole ne ya dogara ga Kalmar Allah da kuma jagorancin Ruhu Mai Tsarki domin ya gane ya kuma yi addu'a bisa cikakkiyar nufin Allah.
2) Mai yin ceto dole ne ya yi addu'a da juriya da dagewa har sai ya ji salama da kuma jin an sake shi a cikin ruhunsa. Idan bai ji wannan salama ba, ya kamata ya ci gaba da addu'a da yabo, kuma zai iya yin addu'a cikin harsuna da annabci (duba koyarwar Rayuwar Ibada domin ƙarin bayani game da harsuna da annabci).
3) Wannan irin addu'a sau da yawa tana tare da azumi, ko daga abinci ko kuma ta wasu hanyoyi.
4) A wasu lokuta, ya kamata addu'a ta kasance tare da ayyukan bangaskiya da ayyukan annabci. Ayyukan bangaskiya sun haɗa da ɗaukar matakai cikin tsammanin amsoshin da muke nema ta wurin addu'a. Misali, sa'ad da Iliya ya yi addu'a domin ruwan sama, ya nuna bangaskiyarsa ta hanyar aika bawansa ya duba ko akwai gajimare. Ayyukan annabci na iya haɗawa da ishara kamar ɗaga hannuwanka sannan ka saukar da su domin nuna jawo abin da kake tsammani daga duniyar ruhaniya zuwa duniyar zahiri.

Yin rawa cikin farin ciki kuma na iya nuna imanin cewa ka karɓi abin da ka yi addu'a dominsa. A taƙaice, duk wani aiki da za ka iya yi yayin addu'a ana iya ɗaukarsa a matsayin bayyanar bangaskiyarka.

Amfanin addu'ar ceto suna da yawa, bari mu duba kaɗan daga cikinsu a ƙasa:

1) Yana ba da damar a yi nufin Allah a duniya kamar yadda ake yi a sama.
2) Yana hana tsare-tsaren Shaiɗan kuma yana hana su yin nasara.
3) Yana ba Allah da mala'ikunsa damar yin aiki yadda ya kamata. Wani sanannen misali na wannan yana cikin Ayyukan Manzanni 12, inda aka saki Bitrus daga kurkuku ta mu'ujiza ta wurin ikon addu'ar ceto.
4) Yana sakin albarkar Allah da tagomashinsa domin amfaninmu.
5) A cewar Yaƙub 5, addu'ar ceto tana samar da iko mai yawa domin amfaninmu, kuma sa'ad da muke aiki cikin bangaskiya, za mu iya sakin wannan iko ta wurin addu'a.
6) Addu'a tana taimakawa wajen kashe girman kanmu, fahariyarmu, da munanan halayenmu. Yayin da muke mai da hankali ga Allah cikin addu'a, muna canzawa zuwa kamanninsa, ko mun gane hakan nan take ko a'a. Da lokaci, wannan canji yana bayyana a rayuwarmu.

Muna iya lura da canje-canje a cikin kanmu yayin da lokaci ya wuce, musamman game da wasu halaye na musamman. Wannan canjin na iya faruwa ba tare da mun yi addu'a kai tsaye game da waɗannan halayen ba, domin kasancewa kawai a gaban Allah yana da babban tasiri a kanmu kuma yana canza mu mu zama kamar Kristi.

SARAKUN MULKIN ALLAH / MASU BAYARWA (Romawa 12:8) (wanda aka fi sani da masu tallafa wa mulkin Allah da kuɗi)

Masu tallafa wa mulkin Allah da kuɗi mutane ne waɗanda suke haɗa kai da mulkin Allah ta wurin kuɗaɗensu da kyaututtukansu da albarkatunsu. Wannan kira ne, kamar kowane irin kira. Waɗanda suka rungumi wannan matsayi dole ne su kasance masu himma kuma su gane cewa Allah yana ba su iko su samar da dukiya domin tallafa wa mulkinsa da manufofinsa a duniya. Dole ne su shawo kan son kuɗi kuma su kasance masu aminci, kamar yadda aka faɗa a Kubawar Shari'a 8:18.

Muhimman Abubuwa a Aikin Sarauta:

1. Sarakuna dole ne su mutu ga kansu kuma su guji amfani da ikon kuɗinsu da albarkatunsu na zahiri wajen matsa wa fastoci da wasu mutane ko yin amfani da su.
2. Ya kamata kada su kasance masu haɗama; maimakon haka, su ji cewa Allah ya girmama su da ba su damar tallafa wa aikin Allah da dukiyarsu.
3. Dole ne su fahimci cewa aikinsu shi ne su tallafa wa wahayin da aka ba shugaban ikilisiyar da suke ƙarƙashinsa kuma su yi fice a wannan aikin.
4. Ya kamata su ɗauki cikakken alhakin aikinsu ba tare da kwatanta kansu da wasu waɗanda suke da irin wannan aiki ba.
5. Suna bukatar su yi aiki da ƙarfin hali, suna dogara cewa Allah zai ba su abin da suke bukata. Kalubale za su taso a cikin aikinsu, amma ta wurin bangaskiya, za su yi nasara a kansu.

HIDIMAR YABO DA SUJADA

Allah yana kiran wasu mutane zuwa hidimar yabo da sujada. Suna taimaka wa wajen jagorantar wasu cikin sujada da yabo ga Allah.

Muhimman Abubuwa game da wannan kira:

1. Saboda tasiri da ikon da wannan hidima za ta iya yi a kan wasu, dole ne shugabannin sujada su kasance masu biyayya sosai kuma su yi hankali don kada su faɗa cikin zunubin girman kai irin na Shaiɗan, domin wannan hidima tana da matuƙar muhimmanci ga Allah.
2. Shugabannin sujada ya kamata su kasance da kusanci na kusa da Allah domin aikinsu shi ne su jagoranci mutane zuwa gaban Allah mai bayyana.
3. Ya kamata su kuma yi hankali da son kuɗi, shahara ko ɗaukaka.
4. Ya kamata su kasance da zurfin rayuwar ibada domin aikinsu shi ne su jagoranci wasu zuwa gaban Allah mai bayyana.

Wasu mutane an kira su ne domin su kula da marayu, su taimaki mabukata, su ba wasu shawara kuma su ƙarfafa su, su jagoranci wasu cikin sujada, su tallafa wa shugabancin ikilisiya ta hanyar gudanarwa da wasu ayyuka, da sauran su. Dukan waɗannan nauyin ayyuka suna taimakawa wajen gina mulkin Allah. Duk waɗannan kira, duk da bambancinsu da irin na musamman da suke da shi, suna da muhimmanci iri ɗaya ga Allah kuma dukkansu wajibi ne a cikin mulkinsa.Dalilin da ya sa Allah ya bar a rubuta mutane kamar Musa, Ibrahim, Esta, Daniyel, Yusufu da Iliya, kowannensu da matsayinsa na musamman a cikin Littafi Mai Tsarki, shi ne don jaddada cewa kowane kira da kowane aiki yana da muhimmanci. Ka tabbata ka gano kiranka kuma ka cika shi.

MAƙULLAN MULKIN

Maƙullan mulkin Allah suna wakiltar ƙa'idodin yadda mulkin Allah yake aiki. Ana kiran su maƙullai ne domin idan aka yi amfani da su yadda ya kamata, suna buɗe ƙofofi a cikin rayuwarmu. Da farko suna ɓoye, amma an bayyana waɗannan maƙullai ta wurin Ruhu Mai Tsarki da bayin Allah shafaffu. Ba kamar kyaututtukan da ake bai wa wasu mutane na musamman ba, maƙullai suna samuwa ga duk wanda ya fahimce su kuma ya yi amfani da su domin amfaninsa.

YAYA ZA KA SAMI WAƊANNAN MAƙULLAN?

1. **Ilimi:** Ka fahimci abin da Kalmar Allah take faɗa game da takamaiman buƙatunka ko wuraren da suke jan hankalinka.
2. **Tunani Mai Zurfi:** Kada wannan ilimin ya kasance na zahiri kawai; ka yi tunani mai zurfi a kansa domin ya zama wani ɓangare na ruhunka ta hanyar karanta shi akai-akai, fahimtarsa da kuma furta shi da bakinka.
3. **Bayyana Gaskiya:** Ka faɗi wannan gaskiyar a cikin rayuwarka kuma ka riƙa bayyana a kai a kai cewa kana rayuwa a cikinta.
4. **Ayyukan Bangaskiya:** Ka aikata bisa wannan gaskiyar da bangaskiya, ka yi tsammanin bayyanarta a cikin rayuwarka kuma kana gode wa Allah saboda gaskiyar KalmarSa a cikin rayuwarka.
5. **Cika Naka Sashe:** Ka ɗauki ayyukan bangaskiyar da ake buƙata daga gare ka, ka cika sharuɗɗan Nassi domin ganin wannan gaskiyar tana bayyana a cikin rayuwarka.

MAKULLAI DABAN-DABAN A CIKIN MULKIN ALLAH

Ka tuna cewa namu ɓangaren wajen tafiya cikin gaskiyar waɗannan maƙullan yana da ɓangaren ruhaniya da kuma na zahiri waɗanda muke buƙatar mu cika. Ga wasu daga cikin maƙullan mulkin Allah.

1. Maƙullin Sanin Allah Cikin Kusanci: Ka nemi Allah da gaske ta hanyar keɓe lokaci domin yin addu'a da nazarin Littafi Mai Tsarki da sauran kayan da suka shafi hakan. Ka kalli kuma ka saurari mutanen da suke tafiya cikin kusanci da Allah. Ka tabbata ka nemi Allah da dukan zuciyarka. Wannan ita ce hanya kaɗai ta sanin Allah. Nassosi suna magana game da neman Allah: Matiyu 6:33, Ibraniyawa 11:6, Irmiya 29:11-13, Ishaya 55:6-7, Matiyu 7:7-9, 2 Korintiyawa 7:14, Yaƙub 4:8, 2 Tarihi 15:10-15, 26:5.
2. Maƙullin Tsawon Rai a Duniya:
a) Ka yi bincike ka kuma nemo nassosi da suke magana game da tsawon rai, kamar Fitowa 20:12, Zabura 91:16, Karin Magana 3:1-2, Karin Magana 10:27, da Ishaya 65:20 da wasu.

a) Ka yi tunani mai zurfi a kan waɗannan nassosi har sai sun zama wani ɓangare na ruhunka. b) Ka riƙa bayyana a kai a kai cewa za ka yi rayuwa mai tsawo a duniya kana cika manufofin Allah. Ka bayyana cewa ba za ka mutu kafin lokacinka ba kuma za ka rayu tsawon dukan kwanakinka.
c) Ka rayu ba tare da tsoron mutuwa ba. Ka yi tsammanin za ka yi rayuwa mai tsawo da lafiya kuma ka kasance mai godiya ga Allah kana gode Masa a kai a kai saboda rayuwarka. d) Ka girmama iyayenka domin wannan ita ce ka'ida kaɗai da ke da alkawarin tsawon rai (Afisawa 6:2) e) Ka san yadda za ka yaƙi da kuma tsayayya wa ruhun mutuwa ta hanyar yaƙin ruhaniya. A al'ada idan ruhun mutuwa yana son kai hari ga rayuwarka ko iyalinka, Allah zai nuna maka ta wata hanya ko wata, wataƙila ta hanyar wahayi, mafarki ko hangen nesa. Nan take ka shiga addu'ar ceto, musamman ta wurin yin magana da harsuna da Annabci da kuma furuci a kan ruhun mutuwa, ka bayyana cewa za ka rayu ba za ka mutu ba kuma ruhun mutuwa ba shi da iko a kan rayuwarka. Ka yi addu'a har sai ka ji sauƙi da salama a cikin ruhunka ko da kuwa zai ɗauki tsawon lokaci. (g) Cin tarayya a kai a kai tare da fahimta da godiya.

f) Ka cika naka ɓangaren a duniyar zahiri ta hanyar: nazarin nassosin da suka yi alkawarin tsawon rai, yin magana da bayyanawa, da gode wa Allah saboda tsawon rai. Haka kuma, ka ci abinci mai kyau, ka kasance cikin isasshen ruwa ta hanyar shan ruwa mai tsabta da lafiya a kai a kai, ka yi motsa jiki, ka huta, ka guji damuwa, kuma ka guji salon rayuwa na zunubi, domin zunubi na iya kuma rage tsawon rayuwarka.

3. Maƙullin Tafiya cikin Ikon Allah:

a) Ka san kuma ka gaskata nassosin da suke magana game da ikon Allah da iko da aka ba mu cikin Almasihu. b) Ka yi addu'a kuma ka yi azumi sau da yawa. Waɗannan su ne maƙullan tafiya cikin ikon Allah wanda yake cikinmu. Samun ilimi da rayuwa irin ta addu'a da azumi, musamman yin addu'a da harsuna da Annabci da kuma ɗaukar matakan bangaskiya. Nassosin da suka dace sun haɗa da Luka 10:19, Matiyu 28:18-19, Ayyukan Manzanni 1:8, da Markus 6:7.

4. Maƙullin Rayuwa cikin Lafiyar Allah.

a) Ka yi nazarin nassosin da suke magana game da lafiyar Allah da kuma yalwa da ingancin rayuwar da muke da ita cikin Almasihu. Ka gaskata kuma ka riƙa furta waɗannan gaskiyar Nassi akai-akai. b) Ka gode wa Allah saboda rayuwa wadda ba ta da rashin lafiya da cuta da mutuwa ta kowace irin siga. Ka bayyana cewa jikinka yana da lafiya kuma yana da ƙarfi. Idan ka ji wata alama mara kyau, ka fuskance ta kuma ka gode wa Allah saboda lafiyarka. Ka koyi yin magana da jikinka kuma ka bayyana cewa yana lafiya kuma yana

da ƙoshin lafiya kuma yana aiki daidai da Kalmar Allah. Ka tuna cewa a matsayinka na halitta ta ruhu, kana da iko a kan jikinka kuma za ka iya sakin rayuwar Zoe ta Allah wadda take cikin ruhunka zuwa cikin jikinka ta kalmomi da ayyukan bangaskiya. c) A duniyar zahiri: ka ci abinci mai kyau, ka sha ruwa mai tsabta da yawa, ka yi motsa jiki a kai a kai kuma ka guji damuwa, halaye marasa lafiya da salon rayuwa na zunubi. Ka tuntubi likitocinka lokacin da ake buƙata kuma ka kasance cikin 'yanci wajen amfani da magani ko ƙarin abubuwan gina jiki idan ya zama dole. Ga wasu nassosi da suke magana game da lafiyar Allah (wato rayuwa sama da rashin lafiya) Fitowa 15:26, Ishaya 53:5, Karin Magana 17:22, Fitowa 23:24, da 3 Yohanna 1:2, Markus 16:15-17.
d) Cin tarayya a kai a kai tare da fahimta da godiya.

5. **Maƙullan Nasarar Kuɗi da Wadata:**

a) Nemo nassosi da suke magana game da nasarar kuɗinka, albarka da wadatar aikin hannuwanka. b) Ka yi tunani mai zurfi a kan waɗannan gaskiyar Nassi kuma ka riƙa furta su akai-akai. c) Ka bayar da zakka da hadayu waɗanda suke girmama Allah kuma suke sanya nasara da ci gaban mulkin Allah a matsayin fifiko a rayuwarka. Ka riƙa ba matalauta da mabukata sau da yawa.
d) Ka yi aiki tuƙuru da himma ba tare da kasala ba. Ka ƙara iliminka da ƙwarewarka a fagen aikinka kuma ka yi ƙoƙari ka yi fice a duk abin da kake yi. Ka guji yin aiki na matsakaicin matsayi ko ta halin kaka. Ka kasance mai ƙarfin hali da jarumta sosai kuma kada ka ji tsoron gazawa. Ka riƙa kula da dangantaka da haɗin kai na kaddara da himma domin suna ɗaya daga cikin hanyoyin da Allah yake tabbatar da nasarar kuɗinka. Ka gode wa Allah saboda hikimar kuɗi da tagomashin kuɗi kuma ka yi tsammanin ganin ƙaruwa ta kuɗi a rayuwarka. Ka koyi saka hannun jari da tanadi da tarbiyyar kuɗi da ilimin harkokin kuɗi. Muhimman ayoyi game da nasarar kuɗi sun haɗa da Karin Magana 13:22, Karin Magana 21:20, Luka 6:38, Karin Magana 3:9-10, Malakai 3:10-14, Filibbiyawa 4:19, Karin Magana 10:22, 2 Korintiyawa 9:8, Irmiya 17:7-8, da wasu.

6. **Maƙullan Tafiya cikin Tagomashin Allah:**

Tagomashin Allah wata siffa ce ta Allah wadda ake bai wa mutum, wadda za ta sa Allah da mutum su fifita wannan mutumin. Mutane za su so su yi musu alheri, su taimake su kuma su tallafa musu. Wannan tagomashi zai sa ƙofofi su buɗe ta hanyar mu'ujiza ga wannan mutum kuma ɗaukaka ta zo masa ta hanya mai banmamaki. Haka kuma zai kawo kyakkyawar alaƙa kuma ya sa abubuwa masu kyau su zo cikin sauƙi ga mutumin da aka yi wa tagomashi kuma ya sa ƙarin abubuwa masu kyau da yawa su faru. Muna ganin wannan tagomashi a cikin Littafi Mai Tsarki tun daga Farawa har zuwa Ru'ya ta Yohanna.

Don tafiya cikin tagomashin Allah, yi waɗannan abubuwa; a) **Nemo ayoyin Littafi Mai Tsarki da suke magana game da tagomashi**. Ka yi tunani mai zurfi a kan waɗannan ayoyin kuma ka riƙa furta su akai-akai yayin da kake gode wa Allah saboda tagomashin Allah. b) **Ka yi tafiya cikin kusanci da Allah kuma ka yi masa biyayya**. Akwai tagomashi da yake zuwa saboda tafiya cikin kusanci da Allah da kuma yin biyayya ga umarninsa. c) **Addu'a da Bangaskiya**; akwai tagomashi da ake saki ta wurin addu'a da ayyukan bangaskiya da furuci.
d) **Ka bayar da karimci kuma wani lokaci ta hanyar sadaukarwa**. Akwai tagomashi da ake saki ta wurin bayarwa da karimci da kuma bayarwa ta sadaukarwa.
e) **Ka yi nufin yin fice**. Karin Magana 22:29, ya nuna cewa yin fice a ƙwarewarka na iya kawo tagomashi. Akwai tagomashi da ake saki ta wurin yin fice a aikinka da kuma yin fice a baiwarka. f) **Ka gina muhimman dangantaka**. Haɗuwa da muhimman mutane na iya kawo tagomashi. Hakki ne naka ka kula da waɗannan dangantaka ta hanyar yin naka ɓangaren domin kowace dangantaka tana kasancewa ne ta hanyar kowane mutum ya yi nasa ɓangaren.
g) **Haɗa kai da bayin Allah shafaffu ta hanyar tallafa musu da aikinsu**, yin magana mai kyau game da su da kuma yi musu addu'a. Wannan alaƙar tana kawo babbar alheri da tagomashi a rayuwarmu domin Allah yana ɗaukar waɗannan hadayun da aka bayar a gare Shi da muhimmanci (Matiyu 10:40-42). h) **Girmamawa**: rayuwa cikin hanyar girmama waɗanda suka cancanci girmamawa da kuma bayyana a fili tare da amincewa da nasarorin da suka samu. Akwai tagomashi da girmamawa take kawowa. i) **Godiya**: kasancewa mai nuna godiya da godiya a fili ga waɗanda suka ba da gudummawa ga jin daɗin rayuwarka: wannan yana kawo kuma yana tabbatar da ci gaba da tagomashi a rayuwarka. Ka guji tunanin cewa kana da haƙƙin samun komai daga wasu. Ka bayyana godiyarka da gaskiya kuma kada ka ɗauka cewa waɗanda suka taimake ka ta hanya mai kyau sun sani kai tsaye.

7. **Maƙullan Samun Jinƙai**

a) Nemo ayoyin Littafi Mai Tsarki da suke magana game da jinƙai.
b) Ka gaskata da jinƙan Allah kuma ka riƙa gode Masa saboda su akai-akai.
c) Ka kasance mai karyayyen zuciya da tawali'u a gaban Allah kuma ka tuba lokacin da ya zama dole. d) Ka nuna jinƙai ga wasu (Matiyu 5:7, Yaƙub 2:13)
8. Idan kana son a ƙaunace ka, ka fara da nuna ƙauna ga wasu. Idan kana son Allah ya ɗaukaka ka ta hanyar mu'ujiza, to ka fara da ɗaukaka wasu da farko. Ka tuna ka bayyana abin da kake so ka gani a rayuwarka ta wurin bangaskiya, yayin da kai ma kake ɗaukar matakan bangaskiya kuma kana gode wa Allah tun da wuri. Wannan tabbatacciyar ƙa'idar mulki ce. Littafi Mai Tsarki yana da maƙullai da yawa. Nemo ayoyin da suke magana game da abin da kake so. Misali, idan kana fuskantar rashi ko kana son ingantacciyar rayuwa, ka bincika a yanar gizo ayoyin da suke magana game da irin rayuwar da kake so. Da zarar ka sami waɗannan ayoyin, ka koye su, ka yi tunani mai zurfi a kansu, ka gaskata su kuma ka furta su sannan ka cika sharuɗɗan da ake buƙata. Sai kawai a lokacin ne za ka ga sun cika a rayuwarka.

TSOHON ALKAWARI DA SABON ALKAWARI (Doka da Alheri) (Yohanna 1:17) Littafi Mai Tsarki ya gaya mana cewa muna rayuwa a ƙarƙashin Sabon Alkawari wanda aka kafa tsakanin Allah da Yesu Almasihu (Luka 22:17-21). Muna zama ɓangare na wannan alkawari ta hanyar karɓar Yesu a cikin rayuwarmu, kuma muna samun duk abin da yake cikin wannan alkawari a matsayin gadonmu. Wannan shi ne abin da ake kira Alkawari.

Alkawarin jini ta fuskar Littafi Mai Tsarki: Alkawarin jini yarjejeniya ce tsakanin mutane biyu ko fiye ko ƙungiyoyi biyu ko fiye, wadda aka kafa ta wurin jini. Ana amfani da jini ne domin yana wakiltar rai. A wasu kalmomi, mutum ɗaya yana rantsuwa da rai domin amfanin rayuwar wani mutum. Da zarar an kafa shi ta wurin jini, ba za a iya karya shi ko kawo ƙarshensa ba. Wani lokaci ana haɗa jinin mutane biyu.

TSOHON ALKAWARI

1) An kafa shi tsakanin Allah da Isra'ila tare da Musa a matsayin matsakanci kuma an kafa shi ta wurin jinin dabbobi (Ibraniyawa 8:1923). **2)** Ya fi mayar da hankali sosai kan Isra'ila ta zahiri a wancan lokacin, ba sauran al'ummai ba; shirin Allah shi ne ya kawo Mai Ceton duniya (Yesu Almasihu) daga al'ummar Isra'ila. **3)** Dokar Allah da aka bayar ta wurin Musa ce take tafiyar da shi. **4)** Wannan doka ta bayyana ƙa'idodin Allah ga Isra'ilawa, hanyar bauta wa Allah, hanyar rayuwa tare da juna da kuma yadda ya kamata mutane su yi ɗabi'a. **5)** An bayyana alherin Allah cikin iyakantaccen yanayi a cikin Tsohon Alkawari. **6)** Albarkun Allah da alkawuransa sun dogara ne ga cika dokar. **7)** Mutane bayi ne kawai a cikin wannan alkawari; ba 'ya'yan Allah ba ne kamar yadda muke a cikin wannan alkawarin**. 8)** Ba dukan zunubai ne za a iya yin kafara dominsu ba. Ba a wanke zunubai ba amma jinin dabbobi ne kawai yake rufe su, kuma wasu zunubai ne kawai, ba dukan su ba gwargwadon girman zunubin. **9)** Allah yana zaune a tsakanin mutane, ba a cikin su ba; ba a yi musu baftisma da Ruhu Mai Tsarki ba, kuma zai kasance a kan annabawa, firistoci da sarakuna kawai**. 10)** An yi kaciya ta zahiri a matsayin alamar wannan alkawari, an cire fatar kaciyar maza, (ba kamar makarantun farawa da muka sani a yau ba**) 11)** Allah ya kafa wannan alkawari na ɗan lokaci har sai Yesu ya zo duniya. Wannan inuwa ce kawai ta Sabon Alkawari.

AIKIN DOKAR TSOHON ALKAWARI (1) Aikinta shi ne ta shiryar da mutane su gaskata da Yesu Almasihu (Galatiyawa 3:23). **(2)** Aikinta shi ne ta nuna wa mutane cewa su masu zunubi ne masu halin zunubi kuma ba za a iya daidaita su da Allah ta hanyar cika Dokar Musa ba. Duk da haka, shirin shi ne cewa ta wurin Tsarkakkiyar Dokar Allah, za su gane cewa suna da halin zunubi wanda yake gaba da Allah kuma Allah kaɗai ne zai iya cetonsu (Romawa 3:19-20**). (3)** An yi ta ne domin ta nuna wa mutane cewa zunubi yana cikin su, kuma suna buƙatar sabon alkawari daga Allah domin su kasance cikin daidaitacciyar matsayi tare da Shi. Ana samun wannan sabuwar dabi'a da dangantaka ta wurin gaskatawa da Yesu Almasihu kaɗai (Romawa 3:21-30). **(4)** An yi ta ne domin ta kawo ƙa'idodi ga al'ummar Isra'ila a wancan lokacin kuma ta kuma bayyana halin Allah da nufinsa.

SABON ALKAWARI:

1) An kafa shi tsakanin Allah Uba da Yesu (Luka 22:20). 2) An shiryar da shi zuwa ga duk wanda ya karɓi Yesu a cikin rayuwarsu, ba tare da la'akari da wurare ko kabilun da suka fito ba: Allah koyaushe yana son ya sulhunta dukan mutane da kansa, kuma a cikin wannan sabon alkawari dukan mutane abin karɓa ne a gare Shi matuƙar sun gaskata da Yesu Almasihu (Yohanna 17:20). **3) Uku Cikin Ɗaya Mai Tsarki a cikin sabon alkawari:** An kafa sabon alkawari tsakanin Allah Uba da Yesu Almasihu. Uban ya ba Yesu Ruhu Mai Tsarki bayan Ya cika nasa ɓangaren na alkawarin, saboda haka Yesu ya ba ikilisiya Ruhu Mai Tsarki domin duk abin da Uban ya ba Shi, Shi ma ya ba mu (Ayyukan Manzanni 2:32-34**). 4) Mu ne Isra'ila ta gaskiya a cikin sabon alkawari**, mu da muka karɓi Yesu; mu ne Hakiman Allah na gaskiya, Yesu shi ne Sarkin sarakuna, mu kuma ne sauran sarakuna ko hakimai**. 5) Sabon Alkawari shi ne alkawarin alheri (Yohanna 1:17)**. Duk abin da Allah yake yi mana, yana yin sa ne ta wurin alherinsa, kuma muna karɓa ta wurin bangaskiya. Za mu bayyana alheri da ayyukansa a ƙarshen wannan sashe. 6) Dokar ƙauna da Ruhu Mai Tsarki ne suke tafiyar da shi (Yohanna 13:34-36**) 7) Masu bi na Sabon Alkawari suna cike da Ruhu Mai Tsarki**, Ruhu Mai Tsarki ne yake mulkinsu kuma suna bauta wa Allah ta wurin jagorancin Ruhu Mai Tsarki (Yohanna 4:24**). 8) Ana iya gafarta dukan zunubai a cikin Sabon Alkawari**. Ba jini ne kawai yake rufe zunubai ba, amma jinin Almasihu yana tsarkake su (yana cire su gaba ɗaya). 9) **An bayyana alherin Allah kuma an ba da shi cikakke a cikin wannan Sabon Alkawari:** Ana ba da albarkun Allah da alkawuransa cikakke ta wurin alherinsa ga waɗanda suka karɓi Yesu cikin rayuwarsu (Afisawa 1:3, 2Korintiyawa 1:20): A cikin wannan alkawari, Allah ya ba da duk abin da yake da shi kyauta ta wurin Yesu Almasihu, muna buƙatar mu karɓe su ne kawai ta wurin bangaskiya. Kuma kasancewa magada shi ne alkawarinmu a matsayin masu bi. Wannan ya haɗa da albarkun ruhaniya da na zahiri. 10**) Mu 'ya'ya maza da mata ne na Allah a cikin Sabon Alkawari (Galatiyawa 4:6 da 7).** Muna da haƙƙoƙin 'ya'ya maza da mata da kuma gado daidai da na Yesu a cikin mulkin Allah. An kuma ba mu Ruhu Mai Tsarki cikakke (Romawa 8:14). Ruhu Mai Tsarki yana zaune a cikinmu a matsayin 'ya'ya maza da mata na Allah kuma yana bayyana kansa ta wurinmu (1Korintiyawa 6:19). 11) **An ba mu dabi'a wadda take kama da ta Allah**; saboda haka muna iya yin nasa, kuma mu ji Shi cikin sauƙi domin yana cikinmu. 12) **Sabon Alkawari madawwami ne kuma ya kawo kasancewar Allah**, rayuwarsa, ɗaukakarsa da girmansa cikakke ga 'ya'yansa (2Korintiyawa 3:7-12). 13) Allah da kansa ya ɗauki alhakin ba mu damar yin biyayya da cika nufinsa (Filibbiyawa 2:12 da 13, Yohanna 10: 28-31, Ibraniyawa 8:10-13). Yana ba mu ikon yin aiki da rayuwa kamar Shi cikin dukan abubuwa. Ana kiran wannan ikon "Alheri". Kaciya ta Sabon Alkawari ita ce ta ruhu: wannan ita ce cire halin zunubi daga ruhunmu, kuma muna samun sabuwar dabi'a wadda take kama da ta Allah (Romawa 2:29, Kolosiyawa 2:11-12).

14) **A cikin sabon alkawari mu 'ya'yan Allah ne ta wurin haihuwa, amma bayi ne ta wurin zaɓi**. Mu masu hidimar kalma ne da Ruhu Mai Tsarki. A wasu kalmomi, muna yin hidima da Kalmar Allah da bayyanarwa da kuma baiwar Ruhu Mai Tsarki. Dukan masu bi masu hidima ne a cikin Sabon Alkawari (Afisawa 4:11-13).

ALKAWARIN ALHERI: Kamar yadda na faɗa cewa wannan Sabon Alkawari alkawari ne na alheri, saboda haka zan yi bayanin ayyukan alheri dalla-dalla.

Menene alheri? Alheri shi ne abin da Allah yake yi ko yake ba mu kyauta saboda ƙaunarsa gare mu, kuma mu kawai muna karɓar hakan ta wurin bangaskiya. A taƙaice, alheri ƙaunar Allah ce a aikace. Alheri dai haka yake kamar yadda na bayyana, amma za mu iya kallon ma'anarsa ta fuskoki daban-daban amma har yanzu muna magana ne a kan abu ɗaya. Misali: Alheri shi ne dukkan dukiyar da muka karɓa daga Allah kyauta saboda Yesu Almasihu (GRACE: Dukiyar Allah A Kudin Almasihu). Alheri kuma shi ne ikon Allah da Ruhu Mai Tsarki yake bayarwa a cikin rayuwar mai bi domin ya sa shi ya yi aiki kamar Allah. Misali: Allah ba ya yin zunubi, saboda haka alheri yana ba mu iko a kan zunubi, (Romawa 6:14). Ana kiran baiwar Ruhu Mai Tsarki baiwar alheri domin kyauta ce ta wurin alherin Allah kuma tana sa mu yi aiki kamar Allah.

Me alheri ya yi a rayuwarmu?

1. Alheri ya cece mu (Afisawa 2:8**) (2)** Alheri ya mai da mu 'ya'yan Allah kuma ya sanya mu a hannun dama na Allah Uba tare da Almasihu (Afisawa 2:6) **(3)** Alheri yana ba mu ikon yin rayuwar irin ta Allah, wadda ita ce rayuwar nasara a kan zunubi,

Shaiɗan, rashin lafiya, mutuwa, talauci, duniya da duk abin da yake zuwa sakamakon zunubi. A wasu kalmomi, ƙarfafawar Ruhu Mai Tsarki a rayuwarmu, wadda muke karɓa ta wurin bangaskiya, ita ce take ba mu ikon tafiya cikin nasara a kan dukan waɗannan. Rayuwar irin ta Allah kuma ta haɗa da yin aiki kamar Shi, da samun sakamako iri ɗaya da wanda Shi zai samu sa'ad da yake yin wani abu. Misali, sa'ad da Allah ya yi magana, abubuwa suna samuwa; mu ma saboda alherin da yake cikin rayuwarmu, muna magana kuma abubuwa suna faruwa**. (4)** Allah ya ba mu komai saboda alherinsa a rayuwarmu. **(5)** Allah koyaushe yana ɗaukaka mu kuma yana haɓaka mu saboda alherinsa a rayuwarmu. **(6)** Allah yana gafarta mana sa'ad da muka yi masa laifi saboda alherinsa a rayuwarmu. Duk abin da Allah ya yi mana ya yi shi ne saboda alherinsa.

Me alheri yake yi mana? (1) Allah koyaushe yana gafarta mana sa'ad da muka yi masa laifi saboda alherinsa**. (2)** Allah yana fansar mu da alherinsa sa'ad da muke cikin matsala; ko da kuwa mun jefa kanmu a ciki ko kuma mun shiga ciki saboda wani mutum. **(3)** Alheri yana mai da mu sarakuna a kan duniya da dukan yanayi (Romawa 5:17). **(4)** Duk abin da Allah ya yi mana da kuma abin da bai riga ya yi mana ba, saboda alherinsa ne a rayuwarmu.

ALKAWARIN JINKAI

Sabon alkawari kuma alkawari ne na jinƙai. Ga cikakken bayani game da jinƙai a ƙasa.

Allah mai kirki ne kuma mai gafartawa. Jinƙansa shi ne ƙaunarsa da kulawarsa gare mu. Saboda jinƙansa, yana iya gafarta mana kuma ya taimake mu mu guje wa hukuncin ayyukanmu marasa kyau. Haka kuma yana taimaka mana mu fuskanci yanayi masu wuya, ko da ba mu ne muka jawo su ba.

1. Jinƙansa ya ɗora hukuncinmu da azabarmu a kan Yesu Almasihu sa'ad da Ya mutu a kan gicciye.
2. Jinƙansa yana buɗe damar samun alheri da nagarta a rayuwarmu (Zabura 102:13; Ibraniyawa 4:16).
3. Jinƙansa yana kāre mu daga matsalolin wannan duniya (Makoki 3:22-23).
4. Jinƙansa yana kiyaye mu daga fushin Allah (Mika 7:18-19).
5. Jinƙansa yana ba mu tsaro (Afisawa 2:4-5).
6. Jinƙansa yana kāre mu daga zunubi da sakamakonsa (Zabura 51:1-2).
7. Jinƙansa yana taimaka mana mu dawo da abin da muka rasa kuma yana warkar da mu sa'ad da muke rashin lafiya (Zakariya 10:6).

Domin samun jinƙan Allah, dole ne mutum ya kasance mai tawali'u kuma yana son canzawa. Ana kiran wannan da karyayyen zuciya. Suna bukatar su yarda da kurakuransu kuma su tuba da gaske. Yin watsi da kurakuran mutum ba abin karɓa ba ne (Zabura 51:17; Karin Magana 28:13). Bugu da ƙari, waɗanda suke nuna jinƙai ga wasu su ma za su sami jinƙai daga Allah (Matiyu 5:7; Yaƙub 2:13-18).

ALKAWARIN DA ALLAH YA YI DA IBRAHIM: Allah ya yi amfani da Ibrahim ya zama uban bangaskiya ga zuriyarsa ta gaskiya, wadda ita ce zuriyar 'ya'yan Allah maza da mata. Sa'ad da Ya kafa wannan alkawari da Ibrahim, zuriyar Allah ta gaskiya ba ta fara ba tukuna, domin ta fara ne da Yesu Almasihu. Amma Allah ya yi amfani da zuriyar Ibrahim ta zahiri (Isra'ila ta zahiri) wajen kawo Yesu Almasihu wanda zai fara iyalin Allah na gaskiya (zuriyar).

MUHIMMANCIN AIKIN BAYAR DA ISHAK ZUWA GA JEHOVAH (Farawa 22:1-24): Allah ya gwada Ibrahim ya ba Shi ɗansa domin wannan zai ba Allah damar ba da Ɗansa shi ma; Ibrahim ya ba Ubangiji ɗansa ta wurin bangaskiya. (Ka tuna cewa bisa ga alkawarin jini idan ka yi wani abu dominsa dole ne in yi haka ma dominka ko in cika abin da na yi maka alkawari). Yanzu saboda Ibrahim ya ba Ubangiji ɗansa, wannan ya ba Ubangiji damar ba da Ɗansa ya mutu domin duniya, kuma duk wanda zai gaskata da Ɗansa, Yesu Almasihu, za a kira shi ɗan Ibrahim ta wurin bangaskiya. Faɗin cewa shi uban al'ummai ne yana nufin cewa shi uban waɗanda suka

gaskata da Yesu Almasihu ne ba tare da la'akari da al'ummar da suka fito daga gare ta ko irin rayuwar da suke ciki ba (Romawa 4:16-18).

ZURIYAR IBRAHIM: Menene ma'anar cewa mu zuriyar Ibrahim ne? Mutanen da suke 'ya'yan Ibrahim ba 'ya'yansa na zahiri ba ne, amma su ne waɗanda suka karɓi Yesu Almasihu a cikin rayuwarsu (Galatiyawa 3:7). Domin sa'ad da mutum ya karɓi Yesu a cikin rayuwarsa, wannan mutumin ya zama ɓangare na iyalin Allah, a lokacin ne yake zama ɗan Ibrahim ta wurin bangaskiya. Kuma a matsayin 'ya'yansa, muna tafiya cikin sawun bangaskiyar Ibrahim (Romawa 4:11-13).

ALBARKUN IBRAHIM NAMU NE CIKIN ALMASIHU: Sa'ad da muke magana game da albarkun Ibrahim, ana nufin albarkun iyalin Allah ko zuriyar Allah. Galatiyawa 3:16 ta gaya mana cewa an yi alkawuran Allah ga Ibrahim da zuriyarsa, kuma tana magana ne game da zuriya guda wadda ita ce Almasihu. Saboda haka, mu ɓangare ne na Almasihu a cikin sabon alkawari, saboda haka dukan alkawuran Allah namu ne cikin Almasihu. Dukan alkawuran da aka yi wa Ibrahim da waɗanda suka bayyana a cikin Tsohon Alkawari namu ne cikin Almasihu. Gaskiyar da aka kafa ce wadda muke rayuwa a cikinta, ba alkawura kawai ba, domin Almasihu ya zo ya ɗauki dukan hukuncin Allah da dukan la'anar da ta zo sakamakon zunubi domin a yi kafara da rayuwarsa, domin ya cika alkawuran Allah a gare mu. **Ga wasu daga cikin albarkun Ibrahim:**

1) Samun Ruhu Mai Tsarki (Galatiyawa 3:14). Wannan ita ce babbar albarka daga cikin duka. Sa'ad da muke da Ruhu Mai Tsarki, za mu iya samun zurfin sanin Allah da Yesu Almasihu. Za mu iya tafiya cikin nufin Uba a cikin dukan abubuwa tare da ƙarfafawar Ruhu Mai Tsarki. Za mu iya sanin duk abin da Allah ya ba mu ta wurin alherinsa (1Korintiyawa 2:914)
2) Farawa 12:2-4. Muna ƙaruwa a cikin duk abin da muke yi, cikin suna, cikin albarka (wadda ita ce ƙarfafawar samun wadata), kariya daga mugunta da sauransu.
3) Duniya a matsayin gadonmu (Romawa 4:13, Farawa 15:18-19).
4) Farawa 13:2, ninkawa da ƙaruwa na abubuwan zahiri/na abin duniya misali kuɗi, tufafi, motoci da sauransu. Allah yana son mu kasance da yalwa domin mu zama albarka ga wasu (Farawa 12:3).
5) Dukan alkawuran Allah a cikin Tsohon da Sabon Alkawari albarkun Ibrahim ne, kuma namu ne cikin Almasihu.

AIKIN MUSA: Aikin Musa shi ne ya kawo tsarin Allah ga mutanensa (al'ummarsa) a wancan lokacin. Al'ummar Allah su ne 'ya'yan Ibrahim na zahiri, wato Isra'ila ta zahiri. Allah ya kafa Tsohon Alkawari da Isra'ila ta wurin Musa, wanda shi ne tsarin doka ga 'ya'yan Ibrahim na zahiri. An yi amfani da tsarin wannan al'umma na ɗan lokaci kaɗan har sai Yesu ya zo. Allah yana amfani da 'ya'yan Ibrahim na zahiri wajen kawo Almasihu, wanda zai haifi 'ya'yan Allah na gaskiya. Isra'ila ta zahiri ba 'ya'yan Allah na gaskiya ba ne amma su al'umma ce wadda Allah ya zaɓa ya yi tafiya da ita. Su bayinsa ne. Allah ya yi misali da bayinsa domin ya nuna yadda yake son ya albarkaci 'ya'yansa na gaskiya sa'ad da aka haife su. An haifi 'ya'yansa na gaskiya ta wurin Yesu Almasihu bayan tashinsa daga matattu.

AIKIN YESU ALMASIHU: Aikin Yesu shi ne haifar da 'ya'yan Allah na gaskiya da kuma kawo tsarin Allah na gaskiya, wanda yake madawwami. Ya zo ne domin kafa Sabon Alkawari (ya cika tsohon domin ya kafa sabon), wanda shi ne alkawarin Alheri (Yohanna 1:17). Iyalin Allah na gaskiya yana farawa ne da Yesu Almasihu. Wannan iyali ne na 'ya'ya maza da mata, ba na bayi ba.

ALAKAR DA KE TSAKANIN ALKAWARIN ALLAH DA IBRAHIM, DA ALKAWARIN ALLAH DA YESU ALMASIHU: Wannan Alkawarin da Allah ya yi da Ibrahim yana da alaƙa da wannan Sabon Alkawari, wanda yake tsakanin Yesu da Allah, ta fuskar cewa alkawarin da ke tsakanin Allah da Ibrahim an yi shi ne domin ya mai da shi uban bangaskiya ga duk waɗanda suke 'ya'yan Allah. Alkawarin da ke tsakanin Allah da Yesu an yi shi ne domin haifar da 'ya'yan Allah na gaskiya, waɗanda su ma 'ya'yan Ibrahim ne ta wurin bangaskiya. Wannan shi ne dalilin da ya sa Littafi Mai Tsarki yake kiran mu zuriyarsa, kuma yake cewa albarkunsa namu ne kuma muna tafiya cikin sawun bangaskiyarsa. Yesu shi ne Allahnmu, Ubanmu na ruhaniya da kuma rayuwarmu. Ibrahim ubanmu ne a cikin bangaskiya, kamar yadda ubanninmu na cikin ikilisiya ko waɗanda Allah ya yi amfani da su wajen renonmu ta ruhaniya suke. Ubanmu ne ta wannan ma'ana kawai. Misali, a cikin Sabon Alkawari muna ba Allah zakka domin ƙa'idar alkawarinmu da Allah ce, ba domin muna ƙarƙashin Dokar Musa ba. Wannan shi ne abin da Ibrahim ya yi sa'ad da ya girmama Allah kuma ya amince da girman Allah a rayuwarsa. Muna gaskatawa kuma muna furtawa domin Ibrahim ya gaskata abin da Allah ya faɗa game da shi kuma ya kira kansa da abin da Allah ya kira shi da shi, ya yi watsi da alamun zahiri na rashin samun ɗa sa'ad da ya kira kansa uban al'ummai da yawa (Romawa 4:17-25).

ALTARU

Kalmar "bagadi" ta bayyana kusan sau 400 a cikin Littafi Mai Tsarki. Mun fara haɗuwa da bagadai a wurin Nuhu a cikin Farawa 8:20 lokacin da ya gina bagadi ga Allah bayan ambaliyar ruwa. Ibrahim ma ya gina bagadai da yawa ga Ubangiji, tare da wasu mutane da dama a cikin Littafi Mai Tsarki. Wannan aiki ya samo asali ne daga ƙa'idar da aka samu a cikin Farawa 1:26-28, wadda ta bayyana cewa Allah ya ba mutum iko a kan duniya. Saboda haka, mutane za su iya ba da damar ruhohi—ko daga Allah ko daga shaidan—su yi

aiki a duniya. A taƙaice, bagadai suna ba Allah, ko wasu ruhohi, haƙƙin doka na yin aiki a duniyar zahiri da kuma cikin rayuwar mutum, iyalinsa, zuriyarsa, ko wani ɓangare na rayuwarsa.

A cikin Littafi Mai Tsarki, mutane sun kafa bagadai sa'ad da suke miƙa hadayu, bauta wa Allah, ko yin alkawura da Shi. Yawanci ana gina bagadai da duwatsu da ba a sassaka ba, ƙarfe, da sauran kayayyaki, kuma wani lokaci ana amfani da su a cikin haikali. Wani lokaci, mutane sukan gina bagadai na kansu bayan sun fuskanci Allah ta wata hanya mai muhimmanci. A cikin Tsohon Alkawari, bagadai wurare ne da mutane suke fuskantar Allah ta hanyoyi masu zurfi. Suna wakiltar sadaukarwa, godiya, da zumunci da Shi. Haka kuma suna wakiltar addu'o'i ko alkawuran da aka yi wa Allah ko gumaka, suna nuna cewa mutane sun ba Allah damar yin aiki a rayuwarsu da rayuwar iyalansu. Ta hanyar gina bagadi, wani lokaci suna nufin cewa Allah ko gumaka za su iya fara ko ci gaba da wasu ayyuka a rayuwarsu da iyalansu.

RAWAR BAGADAI A CIKIN TSOHON ALKAWARI

1. Bagadai a cikin Tsohon Alkawari gine-gine ne na zahiri da aka yi da duwatsu da ba a sassaka ba, waɗanda suke nuna wurin haɗuwa tsakanin duniyar zahiri da duniyar ruhaniya.

2. Bagadai sun kasance wuraren da mutane suke amincewa da kasancewar ruhaniya, ko ta samo asali daga Allah, mala'iku, ko mugayen ruhohi. Za su iya zama bagadan godiya, wuraren miƙa buƙatu ga Allah, ko hanyoyin ba ruhohi damar yin aiki a kan mutum ko wani yanayi, har da iyalinsa. Wannan hanya ce ta yarda da ruhun domin ya fara ko ya ci gaba da aikinsa.
3. Domin bagadi ya yi aiki yadda ya kamata, dole ne a sami hadaya da zubar da jini. Sau da yawa ana amfani da jinin wasu dabbobi, tare da furuci na musamman ko buƙatun da ake yi yayin wannan aiki. Waɗannan Furuci suna bayyana manufar bagadin kuma dole ne a yi su da bangaskiya, ana magana da ruhun da ba a iya gani, ko daga Allah ko daga shaidan. Ko manufar ta kasance godiya, bauta da girmamawa, ko neman taimako, ko roƙon ruhun ya kāre wani ko ya kai wa wani hari, dole ne a bayyana hakan a fili yayin wannan furuci bayan an zubar da jinin.

KARFIN BAGADI YA DOGARA DA ABUBUWA MASU ZUWA:

1) **Karfin ruhun da ake neman taimakonsa kuma ake miƙa hadaya gare shi.** Ruhohi daban-daban suna da iko da hukumomi daban-daban. Ruhohin ƙarya sukan yaudari mutane ta hanyar bayyana kansu a matsayin 'yan'uwansu da suka mutu ko wasu gumaka/alloli. A bayan kowane gunki akwai aljani (1 Korintiyawa 10:20). Saboda haka, a taƙaice, mutane suna gina bagadai ga waɗannan aljanu ba tare da sun sani ba, suna tunanin cewa 'yan'uwansu ne da suka mutu. Kuma shaidan, kasancewarsa azzalumi, bai damu ko ka san abin da kake yi ba ko ba ka sani ba, zai tabbatar da cewa bagadin zai yi aiki a kanka, domin babu wanda zai iya bauta wa shaidan ya kuɓuta.

2) Matsayin bangaskiyar da ke bayan wannan bagadi. Yayin da bangaskiyar da ke bayan bagadin take ƙaruwa, haka bagadin yake ƙara ƙarfi.

3) Biyayya da miƙa kai ga ruhun da ke bayan wannan bagadi na musamman, da kuma girman hadayar da aka miƙa wa wannan ruhun. Sau da yawa wannan ruhun zai ba da umarni game da abin da ya kamata a yi domin kafa wannan bagadi, kuma waɗannan umarnin yawanci suna zuwa ne ta wurin matsakanci.
4) Girman hadayar yana tasiri ga ƙarfin bagadin. Misali, hadayar saniya tana haifar da bagadi mafi ƙarfi fiye da ta kaza. Hadaya mafi ƙarfi ita ce ta jinin mutum, wato hadayar ɗan Adam; duk da haka, Allah ya hana irin waɗannan ayyuka. Duk da haka, mugayen bagadai a cikin mulkin duhu har yanzu suna amfani da hadayun mutane a mafi yawan lokuta, waɗanda mayu ko masu bautar shaidan ko mutanen da suke bin umarnin bokaye suke yi.

5) Girman fushi, kishi da ɗacin rai da ke bayan mugun bagadi, ko zurfin ƙauna da biyayya da ke bayan bagadin da aka keɓe wa Allah.
6**) Karfin matsakanci—mutumin da yake tsayawa tsakanin mutum da ruhun**. Wannan na iya zama boka domin mugunta, ko namiji ko mace na Allah domin nagarta. Karfin matsakanta yana bambanta bisa ga wahayinsu, ƙwarewarsu da baiwoyinsu.

7) Ana yawan gina bagadai domin iyalai saboda Allah yana son iyalai su miƙa kansu gare Shi. Yana nufin ya albarkaci 'yan Adam ta wurin iyalai har zuwa tsararraki dubu da kuma har abada. A gefe guda kuma, shaidan yana aiki ta wurin iyalai kuma yana neman su miƙa kansu gare shi. Shaiɗan yana kuma neman biyayya da za ta ci gaba daga tsara zuwa tsara. Saboda haka, galibi ana kafa bagadai domin iyalai da zuriyoyi maimakon mutane ɗaiɗaiku kawai.
8) Wani lokaci bagadai, idan aikinsu shi ne sakin wani ruhu domin ya yi wani aiki na musamman, suna buƙatar a sabunta su kuma a ƙarfafa su akai-akai ta wurin hadayu, wani lokaci duk shekara ko duk wata ko bayan wani adadin shekaru. Wannan shi ne dalilin da ya sa wani lokaci za ka iya ganin tsarin mutuwa ko rashin sa'a yana faruwa a wasu iyalai ko zuriyoyi. Mai yiwuwa ana ƙarfafa wani bagadi da aka kafa bisa jinin mutum, ko kuma iyalin yana biyan wani bashi saboda bai cika nasa ɓangaren mugun alkawarin da ya yi wa wannan mugun ruhun ba. Wani lokaci mutane suna rasa muhimman abubuwa ko dabbobinsu su mutu, idan ba su mutu da kansu ba, kuma kowane irin mummunan abu yana faruwa da su a matsayin hanyar da mugun ruhun yake azabtar da su ko yake biyan kansa saboda gazawar iyalin wajen cika nasa ɓangaren. Wataƙila an kamata su yi wani biki na al'ada a wani lokaci na musamman kamar yadda aka amince lokacin da aka kafa wannan bagadi.
9) Ana ƙarfafa bagadai ta hanyar amincewa da su, bikin murnar su da girmama su tare da liyafa ko cin abinci da sha:

Sa'ad da mutane suka taru suka yi murna kuma suka amince da bagadin da aka kafa tare da cin abinci da sha, wannan aikin yana sa bagadin ya ƙara ƙarfi a madadinsu domin ruhohi suna buƙatar hadîn kan mutane domin su yi aiki cikin sauƙi.

Cin abinci a gaban wani ruhu yayin liyafa ko bikin amincewa da wani bagadi da kuma wannan ruhun na musamman na iya nufin abubuwa masu zuwa: (1 Korintiyawa 10:20-21)

1. ***Zumunci da wannan ruhun 2) miƙa kai ƙarƙashin tasirin wannan ruhun 3) buɗe kai ga wannan ruhun 4) zama ɗaya ko haɗuwa da wannan ruhun 5) kafa ko ƙarfafa alkawari da wannan ruhun***

Mutane da yawa sun zama masu shiga ƙarƙashin ikon aljanu ko waɗanda aljanu suke zalunta, ko kuma sun fara munanan halaye da ayyukan mugunta, ko suka fara rashin lafiya har ma da mutuwa bayan sun ci abinci a bukukuwan al'ada ko na alkawarin aljanu, wasu da saninsu wasu kuma ba tare da saninsu ba. Wannan saboda cin abinci domin girmama ruhohi yana kawo zurfin haɗuwa da wannan ruhun na musamman, kuma yayin da mutane suke ci da sha, suna zama ɗaya da wannan ruhun. Ko da yake mutane da yawa suna ganin wannan aiki abin girmamawa ne, mun san cewa babu wani abu mai daraja a tare da shaidan kuma duk yaudara ce. Manzo Bulus ya bayyana a sarari cewa wannan shiga cikin teburin aljanu ne, saboda haka mutum yana zama ɗaya da su. Ta yin haka, aljanu za su iya bayyana kansu cikin sauƙi kuma su aiwatar da ayyukansu na kisa, sata da hallaka a rayuwar mutum. Wannan shi ne dalili ɗaya da ya sa aljanu za su iya sa mutane su ci abinci a mafarki sa'ad da suke buƙatar samun sauƙin shiga rayuwarsu, domin cin abinci a gaban ruhu aiki ne na ruhaniya sosai.

Wani lokaci aljanu suna buƙatar wani abu na zahiri ko alama ko wata alaƙa ta zahiri a cikin mutum ko a jikinsa domin su tabbatar da cewa igiyar alkawarin da ke tsakaninsu da wannan mutumin tana da ƙarfi kuma ba za a iya karya ta cikin sauƙi ba. Wannan na iya zama zoben mugunta, zanen jiki na mugunta da sauransu, ko ma wasu abubuwa ko dabbobin da aka dasa a cikin wannan mutumin domin tabbatar da cewa suna samun sauƙin shiga rayuwarsa da yin tasiri a cikinta. Ko cin abinci a gabansu da kuma domin girmama su na iya haifar da irin wannan damar shiga da tasiri.

Sa'ad da aka kafa bagadin aljanu, yana sakin aljanu domin su bayyana a duniyar zahiri bisa haƙƙin da suke da shi. Daga nan aljanu za su iya amfani da mutane, dabbobi ko abubuwa ko wasu abubuwan halitta domin su cika ayyukansu na mugunta na hallakawa, kisa da sata bayan an sake su. Mun yi bayani a cikin koyarwar aljanu da shaidan game da yadda ake rushe bagadan aljanu.Tushen Dukan Mugayen Bagadai

Dukan mugayen bagadai, a siffofinsu daban-daban, sun samo asali ne daga babban bagadin zunubi da mugunta. Wannan bagadi ya samo asali ne sa'ad da Adamu ya yi zunubi a cikin Lambun Adnin, wanda ya ba shaidan damar yin aiki a duniya bisa haƙƙin da ya samu, domin bagadai suna sakin ruhohi su yi aiki a duniya bisa haƙƙin da aka ba su.

MUHIMMANCIN BAGADIN IBRAHIM SA'AD DA YA MIKA ISHAK HADAYA GA JEHOVAH

Bagadin Ibrahim yana ɗaya daga cikin bagadai mafi ƙarfi, muhimmanci da kuma daraja a cikin Tsohon Alkawari domin yana wakiltar bangaskiya da biyayya. Ibrahim ya kasance a shirye ya miƙa ɗansa Ishaq hadaya saboda ƙaunarsa ga Allah da kuma ƙudurinsa na bin umarninsa. Ko da yake Allah ya hana Ibrahim kammala wannan aikin, kamar dai an riga an miƙa hadayar ne domin Allah ya ga zuciyarsa da niyyarsa, kuma a wurin Allah, Ibrahim ya riga ya aikata hakan. Ko da yake Allah ba ya amincewa da hadayar mutane ko goyon bayanta, manufarsa ita ce ya gwada bangaskiyar Ibrahim da biyayyarsa gaba ɗaya. Wannan aikin bangaskiya ya share fage ga hadaya ta ƙarshe ta Yesu Almasihu a akan Kalvari, inda aka miƙa Ɗan Allah domin yin kafara saboda zunubanmu. Bagadin Kalvari shi ne bagadi mafi muhimmanci, a yanzu da kuma nan gaba. Bayan Ibrahim ya ci jarabawarsa, Allah ya tanadi rago da za a miƙa hadaya a madadinsa. A duniyar ruhaniya, bagadin Ibrahim ya sa ya yiwu Allah ya ba da Ɗansa makaɗaici, Yesu Almasihu, a matsayin hadaya saboda zunubanmu. Ya sa hakan ya yiwu domin Allah yana cikin alkawari da Ibrahim, kuma a matsayinsu na abokan alkawari, Ibrahim ya ba Allah ɗansa ta wurin bangaskiya. Wannan aikin ya sa Allah ma ya yi haka domin Ibrahim, kamar yadda muka bayyana a cikin koyarwar Allah Uba.

a) Wannan bagadi yana da muhimmanci sosai kuma shi ne bagadi mafi ƙarfi a cikin Tsohon Alkawari domin ya ƙunshi hadayar da aka miƙa wa Allah Uba, wanda shi ne Ruhu Mai Iko Duka**. (b)** Wannan aiki ya fito ne daga mutum wanda ya nuna cikakkiyar bangaskiya, ƙauna, da biyayya ga Allah. Wannan shi ne dalilin da ya sa wannan bagadi yake na biyu a cikin ƙarfin bagadai bayan na Kalvari. **(c)** Wannan bagadi ya kasance a matakin hadayar mutum. Ko da yake daga ƙarshe Allah ya roƙi Ibrahim kada ya miƙa ɗansa hadaya, Allah yana buƙatar bangaskiya da biyayya a matakin hadayar mutum domin wannan zai ba Allah tushen haƙƙin doka na miƙa Ɗansa shi ma a matsayin hadaya saboda zunubanmu domin Ibrahim, kamar yadda Ibrahim ma ya ba Allah ɗansa ta wurin bangaskiya. Wannan shi ne dalilin da ya sa Littafi Mai Tsarki yake cewa za a albarkaci dukan al'umman duniya ta wurin Ibrahim (Ayyukan Manzanni 3:25 da 26).

BAGADAI A CIKIN SABON ALKAWARI

BAGADIN KALVARI (BAGADI MAFI GIRMA A DUNIYA) Bagadi mafi muhimmanci a duniya shi ne na Yesu Almasihu a Kalvari.

1. **Wannan bagadi shi ne mafi girma domin an miƙa hadayar ga Allah Uba (Jehovah),** wanda shi ne Ruhu mafi iko a sama, a duniya, da kuma ƙarƙashin duniya da kuma a cikin dukkan sararin samaniya. Ikonsa ba shi da iyaka.
2. Jinin da aka zubar a kan wannan bagadi jinin Yesu ne, Ɗan Allah da kansa. Wannan jinin ba shi da zunubi ko aibi. Tun da jini da DNA suna fitowa daga uban mutum, wannan yana nufin cewa jinin da aka zubar yana a matakin Allah kuma na allahntaka ne. Wannan yana nufin cewa jinin Allah ne da kansa.
3. Sa'ad da Yesu ya zubar da jininsa, Ya ce, "Uba, ka gafarta musu, domin ba su san abin da suke yi ba," da kuma **"An gama."** Wannan yana nuna cewa an gina wannan bagadi bisa alheri, gafara, da kuma kafara domin zunubai. Ka tuna cewa sa'ad da aka kafa bagadi, a lokacin da ake zubar da jini, dole ne a furta kalmomi domin a bayyana abin da wannan bagadi yake nufi. Saboda haka, kalmomin da aka furta lokacin da aka zubar da jinin su ne, "Uba ka gafarta musu domin ba su san abin da suke yi ba" da kuma "An gama" ma'ana an biya dukan zunubanmu da bashinmu ga Allah gaba ɗaya. Wannan yana nufin cewa wannan bagadi ba bagadin ɗaukar fansa ba ne, amma bagadi ne na gafara, alheri da kafara domin zunubi.

4**. Sa'ad da aka zubar da jinin kuma Yesu ya mutu**, labulen da ke cikin haikali wanda ya raba Wuri Mafi Tsarki da Wuri Mai Tsarki ya yage daga sama zuwa ƙasa, yana nuna cewa ta wurin wannan bagadi, an buɗe wa Allah Uba hanya domin ya yi aiki bisa haƙƙi a duniya ta wurin Ruhunsa cikin cikarsa domin kawo warkarwa, 'yanci da ceto ga duk wanda ya gaskata, da kuma zama a cikin duk waɗanda za su karɓi Yesu Almasihu a matsayin Ubangiji da Mai Ceto.
5. Bagadin Kalvari ya maye gurbin bagadan duwatsu na Tsohon Alkawari. Ta waɗancan bagadan duwatsu, mutane suna amincewa da wani iyakataccen ɓangare na Allah wanda aka ba su. Amma ta wannan bagadin Kalvari, Yesu ya bayyana kuma ya kawo cikar ɗaukakar Allah. Ta wurin wannan bagadi, muna samun ceto, warkarwa, da albarkun har abada da cikakken sanin Allah da kuma cikar kasancewarsa har abada.

6. Wannan bagadi shi ne bagadi mafi ƙarfi domin matsakancin shi ne Yesu Almasihu da kansa, Ɗan Rago na Allah marar zunubi. Saboda haka, shi ne mafi ƙarfi domin wanda yake haɗa mutum da Allah cikakken Ɗan Allah ne da kansa (1Timothawus 2:5).

7. Fushin Allah ya huce a bagadin Kalvari sa'ad da aka yi kafara domin zunuban duniya gaba ɗaya kuma aka cika dukan buƙatun adalcin Allah gaba ɗaya.
8. Ta wurin wannan bagadi, Allah ya fanshi mutanensa da halittunsa bisa haƙƙi kuma ya sake sayensu, ya kuma tsarkake mu da jinin Yesu Almasihu tare da kawar da zunubanmu gaba ɗaya (1 Bitrus 1:19).

9. Sa'ad da muke yin tarayyar cin abinci na Ubangiji, muna amincewa da wannan bagadi, muna yin bikin tunawa da shi kuma muna girmama shi. Ko da yake an kafa wannan bagadi shekaru 2000 da suka wuce, ta wurin yin tarayyar cin abinci na Ubangiji da fahimta, ana ƙarfafa wannan bagadi a madadinmu a duniyar ruhaniya. Wannan bagadi ba ya rasa ƙarfinsa har abada abadin, amma mu 'yan Adam wani lokaci muna iya mantawa da ƙarfin wannan bagadi da amfaninsa. **Wannan shi ne dalilin da ya sa Ubangiji ya umarce mu da yin tarayyar cin abinci na Ubangiji domin tunawa da Shi. Sa'ad da muke yin tarayyar cin abinci na Ubangiji, muna tunatar da kanmu wannan bagadi, saboda haka muna samun mafi girman amfanin wannan bagadi, wato zumunci da Allah, gafarar zunubanmu, warkarwa, 'yanci, wadata, mulki da sauransu. Sa'ad da Allah ya ce mu tunatar da Shi alkawuransa kamar yadda yake a cikin Ishaya 43:26, ba yana nufin cewa Ya manta da su ba ne, amma yana nufin kawai cewa dole ne mu yi iƙirarin bangaskiya bisa alkawarinsa, kuma zai cika su a madadinmu. Haka nan, sa'ad da Yesu ya ce dole ne mu ci mu sha tarayyar cin abinci na Ubangiji domin tunawa da Shi (Luka 22:18-20), yana nufin cewa yayin da muke cin namansa kuma muke shan jininsa, muna neman ƙarfin wannan bagadi da amfaninsa, kuma zai tabbatar da cewa duk abin da wannan bagadi ya samar zai tabbata a rayuwarmu.**

Yin tarayyar cin abinci na Ubangiji a gaban Allah cikin sunan Ubangiji Yesu yana nufin abubuwa masu zuwa (Yohanna 6:53-56)..Yesu ya ce: "sai kun ci naman Ɗan Mutum kuma kun sha jininsa, ba ku da rai a cikinku…

1) Zumunci da Allah a cikin Ruhu
2) Miƙa kai ƙarƙashin tasirin Ruhu Mai Tsarki
3) Buɗe kai ga Ruhu Mai Tsarki
4) Zama na kusanci ko haɗuwa da Ubangiji Yesu ta wurin Ruhu Mai Tsarki ta hanyar gogewa ta zahiri.
5) Amincewa ko ƙarfafa bangaskiyarmu da zumuncinmu a cikin sabon alkawari da Ubangiji Yesu ta wurin Ruhu Mai Tsarki 6) Neman bagadin Kalvari ya samar mana da abin da aka tanada a kansa.

A cikin 1 Korintiyawa 11:30 Manzo Bulus ya ce yawancin Korintiyawa sun yi rashin lafiya, wasu sun raunana, wasu kuma har sun mutu saboda sun ci tarayyar cin abinci na Ubangiji ta hanyar rashin girmamawa, ba tare da gane cewa jikinsa da jininsa na Ubangiji ne ba, sai dai suna kallonsa a matsayin abinci kawai. Wannan ne kawai lokacin da hukuncin Allah ya sauka a kan ikilisiya kai tsaye ba tare da wani mutum ya yanke hukuncin ba. Bulus ya ce Ubangiji ne yake horar da ikilisiyarsa domin kada a hukunta su tare da marasa bangaskiya.

Wannan yana da muhimmanci sosai domin yana nuna mana cewa yin tarayyar cin abinci na Ubangiji cikin cancanta, tare da wahayi, girmamawa da fahimta, ya kamata ya kawo kai tsaye (1) Tsawon rai (2) Lafiya ta Allah (3) Karfin Allah sabanin yin

ta cikin rashin cancanta wanda ya kawo akasin haka, wato (1) Mutuwa kafin lokacin da ya kamata (2) Rashin lafiya (3) Rauni.

Wannan yana nuna cewa yin tarayyar cin abinci na Ubangiji wani mataki ne mafi zurfi na zumunci da Allah ta wurin Ubangiji Yesu Almasihu da Ruhunsa, kuma yin ta da fahimta, bangaskiya da godiya zai sa amfanin fansa ya bayyana cikin sauri a rayuwarmu, waɗanda suka haɗa da gafara, 'yanci, warkarwa, ɗaukaka, ƙwarewa, maidowa, ɗaukaka matsayi, ƙarfi da iko, hikima, ci gaba da sauransu.

Yin tarayyar cin abinci na Ubangiji yana ƙara buƙata mai ƙarfi a kan wannan bagadin Kalvari domin muna ɗaukar abin da yake na zahiri mu saka shi cikin jikinmu na zahiri ta wurin bangaskiya, yana wakiltar gaskiyar ruhaniya. Sa'ad da muka ɗauki burodin da abin sha waɗanda suke wakiltar jikin Ubangiji Yesu da jininsa, muka ci muka sha su, muna yin aikin bangaskiya wanda yake haifar da ƙarin buƙata a duniyar ruhaniya a kan wannan bagadi, domin yanzu ana wakiltar abin ruhaniya ta abin zahiri a cikin jikinmu, kamar yadda yake a duniyar aljanu inda tasirin aljanu da damar shiga mutum ta aljanu suke ƙaruwa idan mutum yana da wani abu na aljanu a cikinsa ko a jikinsa. Sa'ad da muke yin tarayyar cin abinci na Ubangiji, muna shelar mutuwar Ubangiji har sai Ya dawo. Sa'ad da muke shelar mutuwar Ubangiji ta wurin tarayyar cin abinci, hakan yana haifar da bayyanar amfanin mutuwar Almasihu a madadinmu a halin yanzu.

Yana da kyau a riƙa samun abubuwan da ake amfani da su wajen tarayyar cin abinci na Ubangiji a gida a kowane lokaci kuma a riƙa cin su akai-akai bayan addu'a. Wannan zai tabbatar da rayuwa mai cike da iko da ɗaukaka.

An kafa wannan bagadi mafi girma a duniya ta wurin jinin Yesu Almasihu.

Wannan bagadin gicciye wanda aka kafa ta wurin jinin Yesu Almasihu shi ne bagadi mafi girma kuma mafi ƙarfi a duniya, kuma shi ne tushen dukan bagadai na adalci. Dukan bagadai masu kyau da na adalci an kafa su kuma ana ƙarfafa su ne ta wurin wannan bagadin gicciye domin ta wurin mutuwar Yesu, an ba Allah cikakken damar yin aiki bisa haƙƙi da kuma aiwatar da aikinsa gaba ɗaya a duniya domin cika kyakkyawan shirinsa ga 'yan Adam.

BAGADIN DA KE SAMA

Littafi Mai Tsarki ya ce Yesu ya shiga Wuri Mafi Tsarki da yake a sama, wanda ba hannun mutane ne suka yi shi ba, domin ya miƙa jininsa a gaban Uba a kan bagadin sama (Ibraniyawa 9:24). A dā, babban firist yana shiga Wuri Mafi Tsarki sau ɗaya a shekara domin ya miƙa jinin dabbobi a kan bagadi da ke cikin alfarwar Musa. An gaya wa Musa ya gina wannan alfarwa ta duniya bisa kamannin wadda take a sama. Wannan yana nuna mana cewa Yesu, a matsayinsa na Babban Firist ɗinmu na har abada, shi ma ya shiga Wuri Mafi Tsarki da ke sama domin ya miƙa jininsa a kan bagadin da ke sama, a gaban Allah Uba.

Bagadin gicciyen Kalvari ya kawo gafarar zunubanmu da sakamakonsu, tare da warkarwa daga dukan cututtuka da rashin lafiyarmu. Duk da haka, wannan bagadin sama ne ya ba da izinin sakin da kuma ba mu ran Allah (Zoe), mu da muka gaskata, tare da dukan albarkun Allah. Shi ne kuma yake ba mu damar zama 'ya'yan Allah ta wurin sabuwar haihuwa, da kuma karɓar Ruhu Mai Tsarki, wanda ba a ba da shi ba sai bayan Yesu ya hau zuwa sama kuma aka ɗaukaka shi. Wannan bagadi ya kawo ran sama (Zoe) zuwa duniya. Ran Allah, wanda Ruhu Mai Tsarki yake ɗauka yana isarwa kuma yana sanyawa cikin mai bi, bai zo ba sai bayan Yesu ya hau zuwa sama domin ya miƙa jininsa a gaban Uba, ya karɓi ɗaukaka kuma aka ɗaukaka sunansa. An gudanar da dukan wannan biki a sama.***Da Yesu bai kammala wannan biki a sama ba, da mu kasance kawai mutanen Allah waɗanda aka gafarta wa zunubansu saboda mutuwarsa a kan gicciye, amma da ba mu da Zoe a cikinmu kuma da ba mu zama 'ya'yan Allah ta wurin sabuwar haihuwa ba, domin wannan rai na sama bai sauko duniya ba sai bayan an ɗaukaka Yesu a sama.***

WANNAN BAGADI DA KE SAMA AN KAFA SHI A KAN SUNAN YESU

A cikin Filibiyawa 2:5-11, mun koyi cewa bayan Yesu ya mutu, Allah ya ta da shi kuma ya ba shi suna wanda yake bisa kowane suna, kuma a ambaci sunan Yesu Almasihu, kowace gwiwa za ta durƙusa, kuma kowane harshe zai furta cewa Yesu Almasihu

Ubangiji ne. Allah Uba ne ya ba shi wannan ɗaukaka, girmamawa da kuma ɗaukaka bayan ya kammala bikin miƙa jininsa a Wuri Mafi Tsarki na sama. **Kowace gwiwa za ta durƙusa gare shi ƙarƙashin duniya domin Yesu ya yi nasara a kan mutuwa da jahannama. Kowace gwiwa za ta durƙusa gare shi a duniya domin Yesu ya yi nasara a duniya. Kowace gwiwa za ta durƙusa gare shi a sama domin an ba shi matsayi da girmamawa mafi girma a sama, a ƙarƙashin Allah Uba kaɗai, a hannun dama na Uba.**

A cikin sunan Yesu, Allah Uba yanzu zai iya warkarwa, ceton mutane, da kuma ba da rai ga duk waɗanda suka gaskata (Ayyukan Manzanni 4:12). A cikin sunansa, Allah yanzu zai iya bayyana kansa ga duniya kuma ya cika nufinsa mai kyau a gare su (Matiyu 18:20). An aiko da Ruhu Mai Tsarki zuwa duniya cikin sunansa (Yohanna 14:26). Wannan yana nufin cewa sunansa shi ne bagadin da yake ba Allah haƙƙin doka na yin aiki a sama da kuma a duniya.

Daga koyarwar da ke sama, za mu iya ganin cewa akwai manyan bagadai guda biyu a cikin Sabon Alkawari: jinin Yesu Almasihu da kuma sunan Yesu Almasihu. Jinin Yesu Almasihu ya sayo mana dangantakarmu da Allah Uba da kuma gadonmu daga gare Shi. Yana ba mu haƙƙin doka na samun duk abin da Allah yake da shi. Amma sunan Yesu yana kawo bayyanar duk abin da jinin ya sayo mana. Jinin Yesu Almasihu ya ba mu haƙƙin doka na samun duk abin da yake na Allah, yayin da sunan Yesu Almasihu yake ba mu haƙƙin aiki da amfani da waɗannan abubuwa kuma yake kawo bayyanar abin da yake namu bisa doka. Ga misali, dukan abin da jinin ya sayo mana bisa doka, muna roƙonsa kuma muna rayuwa a cikinsa cikin sunansa (Yohanna 16:25).

ANA IYA KUMA DUBAN BAGADAI TA HANYOYI MASU ZUWA A CIKIN SABON ALKAWARI, KUMA DUKANSU NA RUHU NEBa ma gina bagadai a cikin Sabon Alkawari kamar yadda suka yi a cikin Tsohon Alkawari da kuma zamanin dā. Haka kuma ba ma yawan miƙa hadayun dabbobi kamar yadda aka yi a cikin Tsohon Alkawari. Hadaya guda ɗaya ta Yesu Almasihu ta kawo ƙarshen dukan hadayun dabbobi. Dukan bagadan Sabon Alkawari na ruhaniya ne, kuma ana iya kallonsu ta hanyoyi masu zuwa.

1. MASU BI A MATSAYIN BAGADAI

Kowane mai bi yanzu bagadi ne na kansa domin ta wurinsa, Allah zai iya yin aiki a rayuwarsa da kuma yin aiki a duniya bisa haƙƙi. Masu bi yanzu suna aiki a matsayin gada tsakanin Allah da duniya domin su haɗa su ta wurin Almasihu. A wasu kalmomi, masu bi yanzu bagadai ne masu rai. Bitrus ya ambaci wannan a cikin 1 Bitrus 2:5 cewa yanzu mu duwatsu masu rai ne a cikin Almasihu.Romawa 12:1-3 ya gaya mana mu miƙa kanmu a matsayin hadayu masu rai waɗanda suke da tsarki kuma masu faranta wa Allah rai. Rayuwarmu yanzu hadayu ne masu rai waɗanda ake miƙawa domin faranta wa Allah rai a kan bagadi.

1. Yabowarmu da furucinmu na Allah ta wurin Almasihu su ma hadayu ne masu rai waɗanda suke ƙarfafa bagadanmu na ruhaniya. Ibraniyawa 13:15-17. Ba ma ƙara miƙa hadayun dabbobi ga Allah a cikin Sabon Alkawari.

Ƙarfin bagadi yana dogara ne ga Ruhun da ake miƙa hadayar gare Shi da kuma ƙarfin hadayar da aka miƙa. Wannan yana nufin cewa waɗanda suka miƙa kansu ga Allah a matsayin hadayu masu rai masu tsarki ta wurin Yesu Almasihu suna zama bagadai masu ƙarfi waɗanda suke ba Allah damar yin aiki ta wurinsu cikin iko mai girma. Mai bi wanda ya sadaukar da kansa kuma ya miƙa kansa ga Allah ya zama bagadi wanda Allah zai iya yin aiki ta wurinsa kuma ya bayyana kansa cikin iko mai girma domin ya taɓa rayuwar wasu. Wannan ya zama bagadi mai ƙarfi sosai domin hadayar hadaya ce ta mutum mai rai wadda aka miƙa wa Allah, Ruhu marar iyaka cikin iko da mulki. Ana yin wannan hadaya ne saboda ƙauna da biyayya ga Allah. Wannan bagadi zai ba Allah damar bayyana kansa cikin iko a duniyar zahiri ta wurin mutumin da ya miƙa kansa a matsayin hadaya mai rai.

2 BAGADAI A MATSAYIN TAKAMAIMAN WURARE KO MUHALLAI

Bagadai kuma za su iya zama wuraren da Allah yake aiki kuma yake bayyana kansa, kamar a cikin majami'unmu, gidajenmu, gidajen rediyo ko talabijin, ko kuma a shafukanmu na sada zumunta. Ana iya kallon waɗannan a matsayin bagadai a cikin Sabon Alkawari.Bagadi na iya zama wani takamaiman wuri inda mai bi yake yin addu'a kuma yake haɗuwa da Allah. Zai iya zama ɗakin kwana, saman dutse domin yin addu'a, mota ko duk wani wuri da mutum yake yin zumunci da Allah. Wannan keɓaɓɓen wurin addu'a—ko a coci ne, a rediyo, a talabijin, ko a shafukan sada zumunta—zai iya zama bagadinka. Irin wannan wuri zai iya kawo iko da albarku kuma ya taimaka maka ka ci gaba da girma a tafiyarka ta ruhaniya, tare da yin tasiri mai kyau a rayuwarka ta zahiri, domin bagadanmu na ruhaniya suna da alhakin ci gaba da ɗaukaka rayuwarmu ta zahiri. Ba ma buƙatar gina bagadan dutse ko ƙarfe kamar yadda aka yi a cikin Tsohon Alkawari.

3 BAGADAI WAƊANDA AKA KAFA TA HANYAR ALKAWURAN KANMU DA ALLAH

A wasu lokuta, mai bi zai iya yin alkawari na musamman na bauta wa Allah da zuciya ɗaya, yin bayarwa ta sadaukarwa, ko kuma yin wani abu mai muhimmanci domin Allah. Ana kiran waɗannan alkawura na mutum. Irin waɗannan alkawura suna samar mana da bagadai na ruhaniya. Saboda sadaukarwarmu da jajircewarmu ga waɗannan alkawura, za mu girbi amfanin ko albarkun da suke da alaƙa da su, waɗanda za su shafi rayuwarmu, iyalanmu, da zuriyarmu. Wannan yana nuna cewa bagadin da aka kafa ta wurin sadaukarwarmu ya ba Allah dama kuma ya ba shi ikon zubo alheri a kan mutum da kuma 'yan iyalinsa har abada.

RAYUWAR ƊAN ALLAH

RAYUWAR SADUWA DA ALLAH: A matsayinsu na 'ya'yan Allah maza da mata, muna rayuwa ta sadaukar da kai ga Allah. Ana ganin rayuwarmu ta sadaukarwa ta hanyar rayuwar addu'armu da kuma rayuwa bisa Kalmar Allah da yin azumi. Addu'a ba wani abu ba ne da muke yi lokaci-lokaci ko kuma muke yi sa'ad da muke da matsaloli, amma ita ce rayuwarmu.

Yesu Almasihu shi ne misalinmu. Littafin Luka ya bayyana Yesu a matsayin mutum kamar ni da kai. Ya jaddada cewa Yesu ya yi addu'a sosai fiye da yadda aka bayyana a cikin sauran littattafai, domin an rubuta shi ne domin ya nuna mana cewa a matsayinmu na mutane, addu'a da sadaukar da kai ga Allah dole ne su zama tushen rayuwarmu. Idan ba mu da rayuwar addu'a mai ɗorewa, ba za mu iya cika nufin Allah a rayuwarmu ba.

RAYUWAR ADDU'A: Nassosi masu zuwa suna bayyana rayuwar addu'ar Yesu. (Luka 3:21, Luka 4:42, Luka 5:16, Luka 6:12, Luka 9:28-30, Luka 11:1, Luka 18:1, Luka 21:37) Har yanzu akwai wasu kaɗan a cikin wasu Linjila.

Akwai nau'o'in addu'a daban-daban da aka bayyana a cikin Littafi Mai Tsarki. Za mu duba su ɗaya bayan ɗaya. Ka lura cewa mutane daban-daban na iya ba su sunaye daban-daban, amma duk suna nufin addu'a iri ɗaya. Kada wannan ya dame ka domin Littafi Mai Tsarki bai ba waɗannan addu'o'i sunaye ba, amma an sanya musu sunaye bisa ga yanayinsu:

1) Addu'ar Miƙa Kai (Luka 22:39-45): Wannan ita ce addu'ar da mai bi yake ajiye nufinsa gefe domin nufin Allah ya cika a rayuwarsa. Ana yin wannan addu'a akai-akai domin kullum muna fuskantar zaɓin yin nufinsa.

2) Addu'ar Bayyanawa (Ayyukan Manzanni 4:24): Wannan ita ce addu'ar da mai bi yake bayyana ko wane ne Allah da abin da Ya aikata. Misali: Allah Maɗaukaki Mai Iko Duka, wanda ya halicci sammai da ƙasa, wanda ya ba da Ɗansa ya mutu domimmu a kan gicciye da sauransu.

3) Addu'ar Tuba da Furta Zunubi (1Yohanna 1:9): Wannan ita ce addu'ar da mai bi yake furta zunubansa ga Allah kuma ya roƙi gafara. Wannan addu'a tana tafiya tare da tuba, ba furta zunubi kaɗai ba. Tuba yana nufin barin wannan zunubin da kuma juya baya gare shi.

4) Addu'ar Yabo (1Timothawus 2:1, Ayyukan Manzanni 16:25-27): Wannan ita ce addu'ar da mai bi yake yabon Allah da kuma gode masa saboda dukan abin da Ya yi masa da kuma wanda Allah yake a rayuwarsa. Mai bi zai iya yin magana ko rera waƙoƙin yabo ga Allah.

5) Addu'ar Godiya (1Timothawus 2:1, Kolosiyawa 4:2-3): Wannan ita ce addu'ar da mai bi yake gode wa Ubangiji saboda dukan abin da Ya yi, yake ci gaba da yi, da kuma abin da zai yi nan gaba, ko kuma duk wani abu da yake son gode masa a kansa. Wannan addu'a tana tafiya tare da addu'ar yabo. Yabo da godiya suna ba Allah damar bayyana kansa cikin iko mai girma domin amfanin mutumin da yake addu'a. Suna ba Ubangiji damar ci gaba da yin alheri a rayuwar mai bi. Bai kamata mai bi ya yi gunaguni ko kaɗan ba. Kamar sauran addu'o'i, mai bi zai iya yin wannan addu'a ta hanyar magana ko rera waƙa.

6) Addu'ar Bauta (Yohanna 4:24): Wannan ita ce addu'ar da mai bi yake girmama Ubangiji saboda wanda Ya kasance. Yana sane da girmansa, kuma ya san cewa Ya cancanci girmamawa da ɗaukaka. Lokaci ne na zurfin zumunci da Ubangiji. Zumunci na gaskiya zai iya faruwa ne kawai idan babu wani abu na zunubi tsakanin mai bi da Allah. Masu bi da suke rayuwa cikin zunubi ba za su iya bauta wa Allah cikin gaskiya ba.

7) Addu'ar Tsakani (1Timothawus 2:1): Wannan ita ce addu'ar da mai bi yake tsayawa a matsayin mai shiga tsakani tsakanin Allah da mutane, al'ummai ko yanayi, yawanci waɗanda ba su sami ceto ba ko waɗanda suke wajen nufin Allah. Wannan nau'in addu'a yana buƙatar sanin zuciyar Allah da nufinsa game da wani yanayi ko mutane, da kuma yin addu'a bisa ga wannan nufi. Yana yin addu'a domin nufin Allah ya cika.

8) Addu'ar Roƙo (Afisawa 6:18, Yohanna 16:23): A cikin wannan addu'a, mai bi yana sanar da Allah buƙatunsa. Mai bi yana roƙo sau ɗaya, sannan ya gode wa Allah saboda amsar, daga nan kuma ya furta kalmomin bangaskiya, ya kuma ɗauki matakai da suke nuna cewa yana sa ran samun amsar (Markus 11:24).

9) Addu'ar Haɗin Kai da Yarjejeniya (Matiyu 18:19-21): Wannan ita ce addu'ar da masu bi biyu ko fiye suke haɗuwa su kuma yarda a cikin addu'a yayin da suke roƙon wani abu da ya yi daidai da nufin Allah. A nan dole ne masu bi su kasance cikin bangaskiya kuma su yarda da juna domin Ubangiji ya amsa roƙonsu.

10) Furucin Bangaskiya: Wannan ita ce addu'ar da mai bi yake furta kalmomin bangaskiya waɗanda suka yi daidai da Littafi Mai Tsarki. Furucin bangaskiyarmu yana sa Kalmar Allah ta bayyana a rayuwarmu ta zahiri. Dole ne mu ci gaba da furta abin da Ubangiji ya faɗa game da rayuwarmu idan muna son rayuwa a matsayin da Allah ya kira mu mu zauna a ciki. Gaskata Kalmar Allah kawai bai isa ba; dole ne mu furta ta da bakunanmu domin bangaskiya tana cika ta wurin furuci.

11) Umarni na Sarauta (Yohanna 14:12): Wannan ita ce hanyar da mai bi yake ba da umarni domin yanayi marasa daɗi su canza. A wannan yanayin, mai bi ba ya roƙon Allah ya canza yanayin, amma yana amfani da ikon sarauta da Yesu ya ba shi domin ya canza wannan yanayin, ko cututtuka ne, ayyukan aljanu, talauci, zalunci ko wani abu. Ba wai don canza yanayi kaɗai ba ne, amma za mu iya ba da umarni yayin yin mu'ujizai kuma mu bayyana abin da muke son gani yana faruwa.

12) Addu'ar Tunani Mai Zurfi / Addu'ar Shiru: Wannan ita ce addu'ar da mai bi yake yin shiru a gaban Ubangiji, yana zurfafa tunani a kan girman Allah da alherinsa. Yana cika tunaninsa da Allah da ɗaukakarsa.

13) Addu'ar Annabci: Wannan ita ce addu'ar da Ruhu Mai Tsarki yake bayyana wa mai bi abin da zai yi addu'a a kansa, ko kuma mai bi yana yin addu'a bisa abin da yake cikin tunani ko zuciyar Allah ƙarƙashin jagorancin Ruhu Mai Tsarki.
14) Zumunci da Ruhu Mai Tsarki (2Korintiyawa 13:14): Wannan ita ce lokacin da mai bi yake yin zumunci da Ruhu Mai Tsarki. Yana nufin sanin kasancewar Ruhu Mai Tsarki, yin magana da Shi da kuma ɗaukar Shi kamar aboki na kud da kud. Sa'ad da muke magana cikin harsuna, muna kuma yin zumunci da Ruhu Mai Tsarki.
15) Yaƙin Ruhaniya: Wannan ba yaƙi da aljanu ko mulkin duhu ba ne domin mun riga mun yi nasara a kansa. Amma yana nufin yin magana ko addu'a bisa Kalmar Allah a kan mulkin Shaiɗan da ayyukansa, domin a hallaka su kuma a bayyana nufin Allah a wannan yanayin. Muna furta Kalmar Allah da bangaskiya mai ɗorewa, kuma muna ci gaba da yin haka har sai mun ga sakamakon kalmominmu ko addu'o'inmu, ko kuma har sai Ruhu Mai Tsarki ya tabbatar wa ruhunmu cewa an kammala aikin a duniyar ruhaniya, sannan zai bayyana a zahiri. Sa'ad da muke furta Kalmar Allah a kan mulkin Shaiɗan da ayyukansa, muna sakin takobin Ruhu domin ya yanke dukan ayyukan Shaiɗan.
16) Addu'ar Ruhu Mai Tsarki (Romawa 8:26): Wani lokaci Ruhu Mai Tsarki yana yin addu'a domin mai bi ko domin nufin Allah ya cika ta wurin amfani da mai bi. Wani lokaci wannan addu'a tana iya kasancewa cikin nishi, ko wasu harsuna, ko kuma sautukan ruhaniya kawai.
17) Addu'ar Neman Sanin Nufin Allah: Wannan ita ce lokacin da mai bi yake yi wa Allah tambayoyi game da abin da yake buƙatar sani. Misali, Dauda ya tambayi Allah ko ya kamata ya tafi yaƙi tare da sojojinsa. Wannan nau'in addu'a yana da muhimmanci domin wani lokaci Allah yana jira mu tambaye Shi kafin ya ba mu fahimta, hikima ko dabaru. Yana da kyau mu roƙi Allah ya bayyana mana abubuwa a sarari sa'ad da ba mu fahimci wani abu ba; za ku sami amsoshi kamar yadda Ya yi alkawari. Daga baya, za mu tattauna yadda ake samun amsoshi ko fahimtar nufin Allah a wasu takamaiman yanayi.
18) Addu'ar Yin Hidima ga Ubangiji: A cikin Ayyukan Manzanni 13:1-3, muna ganin masu bi suna yi wa Ubangiji hidima kuma suna yin azumi. A cikin wannan nau'in addu'a, suna mai da hankali ga yabon Allah da yi masa sujada maimakon mayar da hankali kan buƙatunsu da gwagwarmayarsu. A lokacin wannan addu'a, suna girmama Allah saboda wanda Ya kasance, suna nuna masa godiya kuma suna jira a gabansa domin su ji abin da yake buƙata ko abin da yake so. Hankalin yana kan **UBANGIJI** ne, ba a kanmu ba.

ADDU'A CIKIN HARSUNA KO CIKIN RUHU: Yin addu'a cikin harsuna yana nufin yin addu'a da ruhunmu da aka sabunta (1Korintiyawa 14:15). Idan muna yin addu'a cikin harsuna, ba Ruhu Mai Tsarki ne yake yin addu'ar ba, amma ruhun mai bi ne. Sabon Alkawari ya jaddada yin addu'a cikin harsuna sosai (Afisawa 6:18).Ana iya yin duk waɗannan nau'o'in addu'o'i cikin harsuna, kuma wannan hanya ce mafi kyau kuma mafi girma ta yin addu'a domin idan muna yin addu'a cikin harsuna, muna yin addu'a bisa cikakken nufin Allah. Littafi Mai Tsarki ya ce za mu iya yin waƙa, yabo ko godiya cikin harsuna (1Korintiyawa 14:14-19). Za mu iya yin addu'a da roƙo cikin harsuna, kuma mu yi sauran nau'o'in addu'a cikin harsuna. Mai bi ya kamata ya yi addu'a cikin harsuna fiye da yadda yake yin addu'a da harshen da yake fahimta. Idan mai bi yana yin addu'a cikin harsuna, yana sadarwa da Allah, duk da cewa muryarsa da igiyoyin muryarsa ne kawai ake amfani da su. Wannan yana nufin cewa yana magana da Allah, kuma Allah ma yana magana da shi, duk da cewa muryarsa ce kawai ake amfani da ita. Allah yana magana da mai bi ta wurin muryar mai bi da igiyoyin muryarsa, haka kuma mai bi yana magana da Allah ta wurin muryarsa da igiyoyin muryarsa.Idan mai bi yana yin addu'a cikin harsuna, yana yin zumunci da Allah (1Korintiyawa 14:2). Yana furta asirai na Allah cikin ruhu, kuma ana bayyana su a cikin tunaninsa (1Korintiyawa 14:2), yana gina kansa a ruhaniya ta wurin zumuncin da yake yi da Allah (1Korintiyawa 14:4), yana ƙarfafa bangaskiyarsa (Yahuda 1:20), yana cika da Ruhu Mai Tsarki kuma yana yin zumunci da Shi (2Korintiyawa 13:14). Abubuwa da yawa suna faruwa a rayuwar mai bi idan yana yin addu'a cikin harsuna. Misali: yana zama mai ƙarfin hali, yana tafiya tare da Ruhu Mai Tsarki cikin sauƙi kuma yana bayyana baiwar Ruhu, kuma yana iya jin muryar Allah cikin sauƙi. Kullum yana cike da ikon Ruhu Mai Tsarki da kuma wasu abubuwa da yawa da muka bayyana a cikin koyarwar 'ya'yan Allah.

ADDU'A CIKIN HARSUNA DA FASSARARSU: Wannan baiwar fassarar harsuna tana tafiya tare da baiwar harsuna. Ba ta aiki a hidimar jama'a kawai, ko don gina sauran masu bi kaɗai ba, amma tana aiki sosai a rayuwar addu'ar kowane mai bi shi kaɗai. Dole ne mai bi ya kasance yana sa ran jin magana daga Allah, kuma ya ɗauki matakin fassara harsunan da yake magana da su, domin wannan zai ba shi ƙarfin jin duk abin da Allah zai iya bayyana masa. Ko kuma idan yana yin addu'a cikin harsuna, ya kamata ya rubuta abin da ya zo cikin tunaninsa domin yana iya zama abin da Allah yake isar masa. Idan mai bi ba zai iya jin saƙo ta wurin fassarar harsuna ba, saƙon zai iya zuwa ta hanyar wahayi ko wata hanyar da Allah zai iya yin magana. A zahiri, yin addu'a cikin harsuna yana sa mu zama masu sane da Kalmar Allah da ake magana, kuma yana sa mu kasance masu karɓarta cikin sauƙi.

Yin magana cikin harsuna kullum yana tafiya tare da annabci, kuma wannan ita ce hanyar da waɗannan baiwoyi (harsuna da annabci) suke aiki tare.

Harsuna da annabci suna aiki a matakai uku daban-daban, waɗanda su ne kamar haka **(1) Harsuna a matsayin yarukan duniya:** Mutum zai iya yin magana da yarukan da ake amfani da su a duniya ta hanyar mu'ujiza ba tare da ya fara koyonsu ba, kamar yadda ya faru a cikin littafin Ayyukan Manzanni 2:4, inda almajiran Yesu suka yi magana da yarukan duniya waɗanda ba su sani ba, kuma suka yi annabci suna bayyana manyan ayyukan Allah. Wannan ya faru ne musamman domin amfanin waɗanda suke sauraron almajiran, a matsayin alama da shaida cewa Allah yana yin sabon babban aiki a duniya. Irin waɗannan harsuna sun kuma faru sau da yawa kafin Turanci ya zama harshen da ake amfani da shi a duniya baki ɗaya. Sau da yawa babu masu fassara idan mutane suka je ƙasashen waje don yin wa'azi. Sai su yi wa'azi da yarukan da ba su sani ba, amma mutanen da suke yi wa wa'azin sun san su, kuma hakan ya sa suka isar da saƙon Kristi yadda ya kamata. **(2) Harsuna da annabci a cikin coci:** Harsuna na iya zama yaren ruhaniya wanda ba daga duniya yake ba, ko kuma yana iya kasancewa yaren duniya, amma dole ne su kasance tare da annabci domin a gina ikilisiya.

Wannan annabci na iya zuwa a matsayin fassarar harsuna ko ta wasu hanyoyi kamar ta hanyar wahayi, ko furuci da ke ɓullowa daga zuciya, ko kuma wasu hanyoyi kamar yadda aka bayyana a cikin 1 Korintiyawa 12:4-7, domin a gina ikilisiya (1 Korintiyawa 14:5). Wannan ya bambanta da yanayin da kowa a cikin coci yake yin addu'a cikin harsuna a taron masu bi, domin irin wannan yanayi abin karɓa ne. Amma idan mutum ya tsaya a gaban taron jama'a ya yi magana cikin harsuna yayin da wasu suke sauraro, to dole ne a sami fassara domin masu sauraron su amfana su kuma ginu a ruhaniya.

(3) Waɗannan harsuna ne da ake ba mai bi domin amfaninsa na kansa, don ya sami dangantaka mai ƙarfi da zumunci da Allah, kamar yadda aka bayyana a cikin 1 Korintiyawa 14:2 da **4.** A nan babu wanda yake fahimtar abin da ake faɗa, har da mutumin da yake yin addu'a cikin waɗannan harsuna. Irin waɗannan harsuna ma suna tafiya tare da annabci. Wannan annabci shi ne lokacin da mai bi yake bayyana da harshensa na duniya abin da aka bayyana masa yayin da yake yin addu'a cikin wasu harsuna. Yana furta hakan kamar dai an riga an aiwatar da shi a duniyar zahiri, tun kafin ya faru a zahiri. Za mu bayyana wannan asiri a ƙasa da kuma a cikin koyarwar addu'a. A nan muna yin addu'a cikin harsuna musamman a matsayin yaren addu'a na kanmu domin dangantakarmu ta kashin kai da Allah da kuma gina kanmu a ruhaniya, ba lallai ba ne domin gina wasu a ruhaniya. Irin annabcin da za mu yi bayani dalla-dalla a cikin sakin layi na gaba da kuma a cikin koyarwar addu'a, shi ne irin wannan annabcin da kake yi a lokacin addu'arka ta kashin kai cikin harsuna. Wannan annabci na iya bayyana a matsayin fassarar harsuna ko wahayi ko furuci da ke ɓullowa daga zuciya, kamar yadda yake faruwa lokacin da kake yin addu'a cikin harsuna, amma a wannan karon yana zuwa ne a matsayin annabci ko ta wasu hanyoyi. Duk waɗannan suna faruwa ne domin amfaninka a matsayin mai bi. Wannan annabci yana aiki ta wannan hanya:

2.1) Harsuna da Annabci: Idan kana yin addu'a cikin harsuna, kana kuma buƙatar yin annabci. Harsuna da annabci suna aiki ta wannan hanya. Idan kana yin addu'a cikin harsuna, kana magana da yaren ruhaniya, kana bayyana asiran Allah cikin ruhu, sannan a bayyana su ga tunaninka. Amma harsuna galibi suna aiki ne a duniyar ruhaniya, saboda haka duk abin da aka bayyana wa ruhunka yayin da kake yin addu'a cikin harsuna, ya kamata ka fara yin annabci a kansa. A wasu kalmomi, ka fara furta shi da harshenka na asali, kuma ka kira shi kamar dai ya riga ya faru a duniyar zahiri. Misali, kana yin addu'a cikin harsuna sannan ka fara ganin wani wahayi a cikin tunaninka, watakila game da nasararka ta gaba ko duk abin da Allah yake so ka yi, ko watakila abin da Ya riga Ya ba ka. Idan kana yin annabci, za ka fara furta abin da ka gani a cikin tunaninka yayin da kake yin addu'a cikin harsuna kamar dai ya riga ya faru ta wurin bangaskiya a duniyar zahiri. Watakila ka ga iyalinka sun sami ceto a cikin wani wahayi yayin da kake yin addu'a cikin harsuna. Idan kana yin annabci, za ka ce, "Allah, ina gode maka domin iyalina sun sami ceto a yanzu cikin sunan Yesu Kristi". Annabci shi ne furta abin da ka gani ta wurin bangaskiya yayin da kake magana cikin harsuna, da kuma bayyana shi kamar dai an riga an aiwatar da shi, tare da gode wa Allah saboda waɗannan abubuwa.

Harsuna suna tayar da ikon Allah (dunamis) da ke cikin ruhunmu, amma annabci yana sakin wannan iko kuma yana jagorantar shi ya yi aiki a madadinmu domin ya canza takamaiman yanayi su zama alheri a gare mu, sannan kuma yana bayyana abin da aka saki ta wurin harsuna cikin ruhu domin ya bayyana a duniyar zahiri.

Muhimman abubuwan da ya kamata a sani a lokacin annabci: A) Idan kana yin addu'a cikin harsuna kuma ka ji ruhunka ya motsa da ƙarfi, watakila ka sami wahayi game da abin da Allah yake so ya yi ko abin da kake yin addu'a a kai cikin harsuna, nan take ka yi annabci da himma game da abin da ka karɓa a cikin ruhunka yayin da ruhunka yake cikin wannan yanayi na motsawa da ƙarfi, domin kalmomin annabcin da aka furta a wannan lokaci za su fita da iko sosai fiye da lokacin da aka furta su yayin da ruhunka yake cikin natsuwa. Ka fara yin annabci game da abubuwan da aka nuna maka a duniyar zahiri yayin da ruhunka yake cikin wannan yanayi na motsawa da ƙarfi. **B)** Idan kana yin annabci, ba yana nufin dole ne ka furta kalmomi da yawa ba, amma abu mafi muhimmanci shi ne ka furta kalmomin bangaskiya a lokacin da ka kunna wutar Ruhu Mai Tsarki yayin yin addu'a cikin harsuna. Watakila za ka iya maimaita kalma ɗaya ko biyu sau da yawa har sai ka ji cewa abin ya faru a duniyar ruhaniya kuma nan ba da daɗewa ba zai bayyana a duniyar zahiri. Za ka san hakan ta hanyar jin salama da hutawa a cikin ruhunka. Abin da ya fi muhimmanci shi ne ka bi abin da kake ji Ruhu yana jagorantarka ka yi, a wannan lokacin bai kamata tunani ya kawo cikas ba (ya tsoma baki). **C)** Idan ka ji kana son ɗaukar matakan bangaskiya, watakila kamar ka kaɗa hannunka a matsayin alamar rushe katanga ko wani yanayi, ko kuma ka sauke hannunka ƙasa a matsayin alamar jawo wani abu daga duniyar ruhaniya zuwa duniyar zahiri, ka yi hakan cikin bangaskiya kuma ka ci gaba da maimaita waɗannan ayyukan idan ya zama dole har sai ka ji natsuwa da salama a cikin ruhunka. Matuƙar ba ka sami natsuwa a cikin ruhunka ba, ka ci gaba da dagewa da annabci, ayyukan bangaskiya da harsuna, domin wannan alama ce cewa har yanzu abubuwa suna faruwa a duniyar ruhaniya kuma kana buƙatar ci gaba da dagewa. Dagewarka za ta kawo cikar aikin a duniyar ruhaniya, kuma idan ka kai ga cikar aikin, za ka ji natsuwa da salama a cikin ruhunka. **D)** Wannan annabci ya haɗa da furucin kalmomi, ayyukan bangaskiya, fassarar harsuna da sauransu. Abu mafi muhimmanci shi ne ka bar ruhunka ya buɗe kamar yadda kake yi yayin addu'a cikin harsuna. Ka kasance cikin 'yanci ka yi abin da kake jin ya kamata ka yi ko ka faɗa. Ka cire iyakokin tunani da ƙa'idojin gargajiya game da addu'a. Ka yi ruri idan kana buƙatar yin ruri, ka yi ihu idan ya zama dole, ka yi ayyukan bangaskiya da sauransu. **(E)** Wani lokaci kana buƙatar ka ambaci takamaiman abin da kake son gani idan kana yin annabci kamar Ezekiel. Dole ne ya ambaci nama da ƙasusuwa lokacin da yake son ganin su, sannan kuma ya kira numfashi ya shiga cikin jikunan lokacin da ba su da numfashi. Saboda haka, ka kasance takamaimai a wasu lokuta yayin yin annabci. Ka karanta Ezekiel 37:1-14 domin ka fahimci ikon annabci a sarari. Idan muka yi wa ƙasusuwan da suka bushe annabci, za su haɗu a duniyar ruhaniya, yayin da muke ci gaba da yin annabci, tsokoki, nama da fata za su yi girma su rufe ƙasusuwan da suka bushe, kuma yayin da muke dagewa, numfashi zai shiga cikinsu su kuma rayu. Wannan wahayi ne da ke nuna ikon annabci na canza yanayin rayuwarmu. Ka ci gaba da yin annabci har sai ka ga abin da aka furta ya bayyana.

YAYA MUKA YI ADDU'A?

1) Muna yin addu'a ga Uba cikin sunan Yesu tare da taimakon Ruhu Mai Tsarki (Yahaya 16:23-24): Idan muna gabatar da buƙatunmu cikin addu'a, muna yin addu'a ga Allah Uba, cikin sunan Yesu, tare da taimakon Ruhu Mai Tsarki (Yahaya 16:23 da 24). Ba ma yin addu'a ga Yesu cikin sunan Yesu, amma muna yin addu'a ga Uba cikin sunan Yesu. Haka kuma ba ma yin addu'a ta wurin Yesu, amma muna yin addu'a cikin sunansa. Ba ma yin addu'a ga Allah Uba, Ɗa da Ruhu Mai Tsarki tare, amma kamar yadda na bayyana, muna yin addu'a ga Uba cikin sunan Yesu Kristi. Haka kuma ba ma yin addu'a cikin sunan Uba, Ɗa da Ruhu Mai Tsarki, amma cikin sunan Yesu.

2) Ibada, yabo da godiya na iya kasancewa ga Uba, Ɗa da Ruhu Mai Tsarki.

3) Muna yin addu'a cikin bangaskiya (Markus 11:24): Idan muna yin addu'a, wataƙila muna roƙon Allah wani abu, muna roƙonsa sau ɗaya, daga nan kuma muna gode wa Allah saboda amsar, sannan mu ɗauki matakan bangaskiya da suke nuna cewa muna sa ran samun amsar. Ko da lokacin da muke yin umarni a matsayin sarakuna, muna magana cikin bangaskiya, kuma muna sa ran ganin abin da muka furta ya cika, har yanzu muna riƙe da furucin bangaskiyarmu (Markus 11:23). Wani lokaci muna iya buƙatar ɗaukar mataki da kuma furta bangaskiyarmu akai-akai har sai ta cika a zahiri.

4) Muna yin addu'a bisa ga Kalmar Allah (1Yahaya 5:14): Lokacin yin addu'a, dole ne mu koyi yin addu'a da Kalmar Allah domin Kalmarsa ita ce nufinsa. Ka haɗa ayoyin Littafi Mai Tsarki a cikin addu'o'inmu, misali, idan kana rashin lafiya, ga yadda za ka iya yin addu'a, 'Uba, ina gode maka domin ta wurin raunukan Yesu na sami waraka'. Idan kana yin addu'a cikin bangaskiya, kullum za ka sami amsoshi (Yahaya 15:7 da 8).

5) Muna yin addu'a da dagewa (Luka 18:1): Idan muna yin addu'a, muna buƙatar mu dage. Muna buƙatar dagewa domin yana iya ɗaukar lokaci kafin addu'o'inmu su bayyana a zahiri daga duniyar ruhaniya. A wannan lokacin, muna buƙatar ci gaba da furucin bangaskiyarmu kuma mu fara gode wa Allah saboda amsoshin tun kafin su bayyana. Dagewarmu ba ta kasance cikin maimaita buƙatu ba, amma tana cikin godiya da ayyukan bangaskiyarmu. A wasu lokuta dole ne mu yi addu'a har sai mun ji salama da tabbaci a cikin ruhunmu cewa an riga an kammala abin. Wannan yawanci yana faruwa ne yayin addu'ar roƙo domin wasu. Wannan ba alamar rashin bangaskiya ba ce, amma dagewa alama ce ta bangaskiyarmu ga ikon Allah da kuma fahimtarmu game da duniyar ruhaniya.

6) Muna yin addu'a cikin haƙuri (Ibraniyawa 6:12): Idan muna yin addu'a, muna buƙatar mu kasance masu haƙuri. Dalilai na iya bambanta: Allah yana da lokacinsa na cika abin da muka yi addu'a a kansa, ko abin da muke sa ran samu; yana iya ɗaukar lokaci kafin amsoshi su motsa daga duniyar ruhaniya zuwa duniyar zahiri, amma kuma yana iya ɗaukar lokaci domin bangaskiyarmu ta girma har zuwa matakin da za ta iya karɓar amsoshin da muke sa ran samu. Allah yana ba da amsoshi, amma alhakinmu ne mu karɓe su ta wurin bangaskiya.

7) Muna yin addu'a da ƙarfin hali: Littafi Mai Tsarki ya gaya mana cewa dole ne mu yi addu'a da ƙarfin hali domin mun san matsayinmu a gaban Ubanmu, da kuma haƙƙinmu na karɓar amsoshi (Ibraniyawa 4:16). Haka kuma mun san cewa yana son ya amsa mana domin yana ƙaunarmu.

HAKƁKOKINMU A CIKIN ADDU'A: Muna buƙatar yin addu'a tare da fahimtar adalcinmu da dangantakarmu da Allah. Muna da haƙƙin karɓar amsoshi ga addu'o'inmu saboda dangantakarmu da Allah. Mu 'ya'yansa maza da mata ne; Shi Ubanmu ne mai ƙauna wanda yake son ya amsa mana idan muka roƙa. Yanzu dole ne mu roƙa ko mu yi addu'a cikin bangaskiya, da sanin cewa muna da haƙƙin karɓar amsoshin addu'o'inmu domin mu 'ya'yansa ne. (Yahaya 16:23, Ibraniyawa 4:16) Bai kamata mu yi addu'a kamar mutanen da ba su san Allah ba. Yesu Kristi ya saya mana wannan matsayi na 'ya'yan Allah maza da mata da jininsa.

MATSAYI/ YADDA AKE TSAYUWA KO ZAMA YAYIN ADDU'A: Babu wata doka da ta ce dole ne mu yi addu'a a zaune ko a tsaye. Mai bi ya kamata ya yi abin da yake jin ya fi masa dadî. Wani zai iya zama a ƙasa, wani kuma ya durƙusa; wani kuma ya tsaya, wani zai iya tafiya, wataƙila yana ta kai-komo, wani kuma zai iya kwanciya. Amma mutum na iya tafiya da niyyar yin addu'a yayin da yake tafiya. Abu mafi muhimmanci shi ne samun lokaci tare da Allah, kuma yawancin addu'o'inmu ya kamata su kasance a ɓoye tare da Allah (Matta 6:6-7).

Kiɗa a cikin addu'a: Za ka iya kunna kiɗa a lokacin addu'arka. Yin hakan zai iya taimaka maka ka mai da hankali ga Allah cikin sauƙi, kuma zai iya taimaka maka a lokacin yabonka da ibadarka. Kiɗa yana da muhimmanci sosai a cikin addu'a. Kiɗa yana taimaka mana mu miƙa kanmu ga Ruhu Mai Tsarki.Ɗaga hannuwa a cikin addu'a: Ɗaga hannuwa yayin addu'a yana da muhimmanci sosai. Alama ce ta girmama Allah, ɗaukaka Shi ko miƙa kai gare Shi. Babbar alama ce a cikin Sabon Alkawari idan muna addu'a, yabo ko ibada (1Timotawus 2:8).

Za mu iya yin addu'a da idanunmu a rufe ko a buɗe. Rufe idanunmu aiki ne na bangaskiya kawai da ke nuna cewa muna mai da hankali ga Ubangijin da ba a gani, kuma rufe idanunmu yana taimaka mana mu mai da hankali gare Shi cikin sauƙi.

ADDU'AR UBANGIJI:

Addu'ar Ubangiji da ta bayyana a cikin Matta 6:9-14, wadda ta ce, 'Ubanmu wanda ke cikin sama…' addu'a ce da Yesu ya yi amfani da ita lokacin da yake duniya. Amma wannan addu'a ce ta Tsohon Alkawari. Lokaci ne da Yesu yake shirya hanyar Sabon Alkawari. Ba ma amfani da ita yadda take a cikin Sabon Alkawari, domin a cikin wannan addu'a, Yesu ya ce Mulkin Allah ya zo, alhali kuwa a cikin Sabon Alkawari Mulkin Allah ya riga ya zo, kuma yana cikin mai bi. Za mu iya ɗaukar ƙa'idojin da muka samu a cikin wannan addu'a. Misali, wannan addu'a tana bayyana yarda da Allah, roƙo, tuba da sauransu. Dole ne mu yi addu'a tare da fahimtar ko su wane ne mu da abin da muke da shi a cikin wannan Sabon Alkawari.

Addu'ar Ubangiji ta Sabon Alkawari ita ce wannan da ke cikin Yahaya 17:1-26; tana bayyana abin da muke da shi a cikin Sabon Alkawari ta wurin yin imani da Kristi, da kuma abin da Uba yake nufi a gare mu.

GAFARA A CIKIN ADDU'A (Markus 11:24):

Dole ne mu gafarta wa wasu kamar yadda Uba ya gafarta mana. Idan muna yin addu'a ba tare da mun gafarta wa wasu ba, ba za mu karɓi komai daga Allah ba (Matta 18:21-35). Idan ba mu gafarta ba, mu ma ba za a gafarta mana ba. (Ka yi nazarin koyarwar game da gafara; na yi bayani dalla-dalla a kanta).

AMFANIN ADDU'A

Amfanin addu'a yana da yawa, bari mu duba kaɗan daga cikinsu a ƙasa:

1. Yana ba da damar a aikata nufin Allah a duniya kamar yadda yake a sama.

2. Yana hana shirye-shiryen Shaiɗan kuma yana hana su yin nasara.

3. Yana ba Allah da mala'ikunsa damar yin aiki yadda ya kamata. Misali mai muhimmanci na wannan yana cikin Ayyukan Manzanni 12, inda aka kuɓutar da Bitrus daga kurkuku ta hanyar mu'ujiza ta wurin ikon addu'ar roƙo domin wasu.

4. Yana sakin albarkoki da tagomashin Allah domin amfaninmu.

5. Bisa ga Yakubu 5, addu'ar roƙo domin wasu tana samar da iko mai yawa domin amfaninmu, kuma idan muka yi aiki cikin bangaskiya, za mu iya sakin wannan iko ya yi aiki domin amfaninmu da kuma domin nufin Allah ya tabbata a duniya.

6. Addu'a tana taimakawa wajen kashe son kai, girman kai, da munanan halaye. Yayin da muke mai da hankali ga Allah cikin addu'a, muna samun canji har mu zama masu kama da Shi, ko mun fahimci hakan nan take ko a'a. Da shigewar lokaci, wannan canji yana bayyana a rayuwarmu.Za mu iya lura da canje-canje a cikin kanmu da shigewar lokaci, musamman dangane da wasu halaye na musamman. Wannan canji zai iya faruwa ba tare da mun yi addu'a kai tsaye game da waɗannan halaye ba, domin kasancewa kawai a gaban Allah yana da tasiri mai ƙarfi a kanmu kuma yana canza mu mu zama masu kama da Kristi.

7. Addu'ar yabo da godiya tana sakin Allah ya yi aiki da iko mai girma ko ta hanya mai girma da ban al'ajabi domin amfaninmu, kamar lokacin da Ya kuɓutar da Bulus da Sila daga kurkuku da iko mai girma, da kuma lokacin da Ya ba Isra'ila da Sarki Yehoshafat nasara a yaƙi ba tare da sun ɗaga takobi ba. Akwai wasu misalai da yawa a cikin Littafi Mai Tsarki da suke nuna yadda wannan addu'a ta sa Allah ya yi nasara a kan maƙiyansa kuma ya ba mutanensa nasara. Wannan shi ne dalilin da ya sa aka gaya mana a cikin Littafi Mai Tsarki cewa idan muna yin addu'a, addu'armu dole ne kullum ta kasance tare da yabo da godiya a kowane lokaci, tare da tuna duk manyan abubuwan da Allah ya yi mana a baya (Filibiyawa 4:6-7).

8. Idan muna yin addu'a, muna samun jagoranci da shiriya daga Allah. Za mu iya samun fahimta kuma mu ga ingantuwar yanayi masu wuya. Abubuwa za su iya fara canzawa zuwa mafi alheri. A wasu kalmomi, za mu iya cewa za mu ga kyakkyawan nufin Allah yana tabbata a rayuwarmu.

Idan kana bukatar fahimtar nufin Allah game da wani yanayi ko kafin ka yanke babban shawara, za ka iya yin addu'a ka roƙe Shi ya yi maka jagora. Sa'an nan, ka bi waɗannan matakai don neman shiriya daga gare Shi da kuma samun jagorancinsa na allahntaka (Matiyu 7:7):

1. Ka roƙi Allah cikin addu'a game da batun.
2. Ka kasance cikin nutsuwa ba tare da karkata ga wani ɓangare ba; kada ka bari yadda kake ji ya yanke shawara. Ka gaya wa Allah, "Ya Uba, zan karɓi duk abin da Ka faɗa." Yayin da kake jiran amsarsa, ka yabe Shi kuma ka ci gaba da yin godiya ba tare da gunaguni ba. Ka yi haƙuri.
3. **Ka saurari Allah a ruhunka:** Bayan ka kasance cikin nutsuwa ba tare da karkata ga wani ɓangare ba, ka lura da wata ƙaƙƙarfar sha'awa ta allahntaka. Waɗannan na iya zama alamar jagorancin Allah, amma ka tuna ka nemi wasu tabbaci kuma, domin sha'awoyinmu na kanmu wani lokaci suna iya ruɗar da mu.
4. **Bincike bisa Nassi;** ka gwada sha'awarka da Nassi. Ka tabbatar cewa ƙaƙƙarfan sha'awarka ta yi daidai da Littafi Mai Tsarki, musamman Sabon Alkawari, domin Allah ba zai saɓa wa Kalmarsa ba.
5. **Tabbaci ta hanyar yanayi:** Ka nemi tabbaci a cikin yanayin da kake ciki. Idan nufin Allah ne, za ka iya ganin ƙofofi sun buɗe ko haɗuwa da mutanen kirki masu tsoron Allah waɗanda za su tabbatar da hakan.
6. **Ka lura da lokacin Allah:** Idan lokacin ɗaukar mataki ya yi, za ka ji 'ya'yan Ruhu, musamman farin ciki da salama. Idan lokacin bai yi ba tukuna, za ka iya jin rashin natsuwa da rashin salama.

Da zarar ka sami waɗannan tabbaci, ka ci gaba da bangaskiya da ƙarfin zuciya, kana gaskata cewa wannan shi ne nufin Allah a gare ka. Kada ka mai da hankali ga yanayin da ake gani a waje domin idan nufin Allah ne, komai zai daidaita nan ba da daɗewa ba.

Idan kana bukatar shiriya, tana iya zuwa ta hanyar wahayi, mafarkai, annabce-annabce, ko wasu ayoyin wahayi. Allah yana yi mana jagora a hankali kuma ba Ya tilasta mana. Idan kana jin ana matsa maka, ana tilasta maka ko ma kana jin tsoro kuma kana jin kamar ba ka da zaɓi, to wannan yana iya zama shaidan ne yake rinjayar ka kuma yake tura ka. Shaiɗan yana amfani da ƙarfi da yaudara kuma yana son ya sa ya zama kamar Allah ne yake yi maka jagora. Amma idan Allah yana yi mana jagora, Yana yin hakan ne cikin salama da farin ciki kuma ba tare da matsin lamba na yaudara ko gasa ba.

1. Dabarar Allah: Da zarar Allah Ya ba ka izinin aiwatar da abin da ka roƙa, ka roƙe Shi ya ba ka dabarar aiwatar da shi. Wani lokaci, Allah Yana bayyana shirinsa ta hanyoyin da ba a zata ba, kamar yadda Isra'ilawa suka zagaya katangar Jericho sau bakwai. Ka kasance a shirye don ɗaukar mataki bisa dabarar da Ya nuna maka. Idan babu wata takamaimiyar dabara, to ya kamata ka yi abin da ka ga ya fi dacewa a ganinka kuma ka yi shi da dukan ƙarfinka gwargwadon iyawarka.

WURIN SIRRI (Matiyu 6:5-7)

Ubangiji Yesu Ya koya mana cewa kowane mai bi dole ne ya ware lokaci a kowace rana don kasancewa shi kaɗai tare da Allah a ɓoye. Ana kiran wannan wurin sirri. Muna ba da shawarar cewa ka riƙa shafe aƙalla awa ɗaya kowace rana tare da Allah.

A nan cikin wurin sirri, za ka iya yin dukkan nau'o'in addu'o'i daban-daban da muka yi magana a kansu a baya. Amma yawancin addu'o'inka ya kamata su kasance cikin harsuna da annabci. A wurin sirri ne kake gaya wa Allah komai, har da abubuwan da ba su yi maka daɗi ba. Kana zama mai bayyana komai ga Allah gaba ɗaya a wurin sirri.

Ga wasu muhimman abubuwa da ya kamata a kula da su a lokacin da kake cikin wurin sirri

(1) Nemi wurin da za ka iya kasancewa kai kaɗai. Wurin ya kamata ya kasance shiru kuma na sirri. Zai iya zama ofishinka, ɗakin kwanan barcinka, dutse ko kowane wuri inda za ka iya kasancewa kai kaɗai tare da Ubangiji a ɓoye. (2) Kunna kiɗa yana da matuƙar muhimmanci a wannan lokacin. Kunna kiɗan yabo da bautar Allah domin wannan zai taimaka maka ka mai da hankali ga Ubangiji (3) Ka kasance da littafi da alƙalami ko waya inda za ka rubuta wasu abubuwan da Ubangiji Ya bayyana maka. (4) A wannan lokacin Allah zai iya ba ka jagoranci, ƙarfafawa da ayoyin wahayi. Ka tabbatar ka rubuta su. (5) Wannan lokaci ne na buɗe zuciyarka a gaban Ubangiji, ka yabe Shi kuma ka bauta Masa, ka yi roƙo domin wasu kamar yadda Yake yi maka jagora. Amma kuma lokaci ne na tuba a gaban Ubangiji da kuma furta zunubanka a gabansa. Lokaci ne na gaya wa Allah rauninka da kuma ka miƙa kanka gaba ɗaya a gabansa. Lokaci ne na kusantar kursiyin alheri da samun jinƙai a lokacin bukata. Lokaci ne na kuka ga Allah lokacin da aka ɓata maka rai. Amma kuma ka yi hankali kada ka zargi Allah da aikata mugunta saboda baƙin cikin da kake ciki. (6) Haka kuma ka tabbatar kana yi wa Ubangiji hidima sosai a wannan lokacin.

LOKACIN JANYEWA DAGA AL'AMURA

Wani lokaci mai bi dole ne ya ɗauki yini ɗaya, kwanaki, makonni ko ma sa'o'i yana nesa da mutane, yana shafe lokaci tare da Ubangiji a wurin sirri. Ana kiran wannan lokacin janyewa daga al'amura. A wannan lokacin dole ne ya shafe lokaci tare da Ubangiji sannan kuma ya yi nazarin kansa, ya kusanci Ubangiji da tawali'u kuma ya roƙe Shi taimako a duk inda yake buƙatar taimako. Wannan lokaci yana da matuƙar muhimmanci kuma ya zama dole ga mai bi. Wannan lokaci yana da matuƙar muhimmanci a tafiyarmu tare da Ubangiji. Kana yin wannan janyewa daga al'amura kai kaɗai, tare da iyalinka ko kuma tare da gungun masu bi.

RAYUWA BISA LITTAFI MAI TSARKI (Kolosiyawa 3:16-17, Yoshua 1:8) (Rayuwa bisa Kalmar Allah):

Ana kwatanta Kalmar Allah da burodi, me ya sa haka? Domin muna buƙatar burodi a kowace rana ta rayuwarmu, mai bi dole ne ya kasance yana yin bimbini a kan Kalmar Allah kowace rana. Ba zai iya karanta Littafi Mai Tsarki sau ɗaya kawai sannan ya yi iƙirarin cewa ya gama ba. Dole ne ya kasance yana da wuri mai natsuwa inda zai iya yin nazari da bimbini a kan Kalmar Allah kuma ya koyi fadin wasu kalmomi da bakinsa ta hanyar furta ikirarin bangaskiya. A wannan lokacin na yin bimbini a kan Kalmar Allah, mai bi dole ne ya kasance da littafi da alƙalami, inda zai rubuta ayoyin wahayi da Ruhu Mai Tsarki Ya ba shi. Haka kuma, yin layi a ƙarƙashin kalmomi a cikin Littafi Mai Tsarkinsa da launuka daban-daban zai taimaka sosai, kamar yadda na yi bayani a cikin koyarwar da ta shafi 'ya'yan Allah. Dole ne ya riƙa kammala karanta Sabon Alkawari da Tsohon Alkawari akai-akai idan yana son ya girma cikin Allah. Amma idan bai kammala Sabon Alkawari ba, ya fi kyau ya riƙa kammala shi akai-akai kafin ya koma ga Tsohon Alkawari.

Daga nan ya kamata ya ware lokaci don karanta littattafan mutanen da suke tafiya cikin aminci tare da Allah, da kuma kallonsu ko sauraron su. Amma dole ne ya yi hankali kada ya gaskata kowace koyarwa, sai dai ya gwada su don ganin ko sun yi daidai da Sabon Alkawari a cikin Littafi Mai Tsarki. Ta yin haka; mai bi zai kasance yana ci gaba da ƙuna da wuta ta ruhaniya saboda Ubangiji kuma ya ci gaba da tafiya tare da Shi.

YADDA AKA HAƊA LITTAFI MAI TSARKI WURI ƊAYA

Littafi Mai Tsarki ya ƙunshi littattafai da wasiƙu da yawa waɗanda marubuta 40 daban-daban suka rubuta daga fannoni daban-daban na rayuwa. Wasu sarakuna ne, wasu manoma ne, wasu annabawa ne yayin da wasu kuma masu mulki ne da sauransu. An rubuta Littafi Mai Tsarki a cikin tsawon shekaru 1500. Daga nan aka haɗa waɗannan wasiƙu da littattafai wuri ɗaya don su zama littafi guda. Littafi Mai Tsarki Kalmar Allah ce da aka rubuta a takarda domin amfaninmu 2 Timoti 3:16-17. Littafi Mai Tsarki yana da jimillar littattafai 66. 39 daga cikinsu suna cikin Tsohon Alkawari kuma 27 suna cikin Sabon Alkawari

RAYUWAR AZUMI (Matiyu 9:10-15)

A cikin waɗannan ayoyi, Yesu Ya ce almajiransa za su yi azumi sa'ad da aka ɗauke Shi daga cikinsu domin a lokacin za su yi hulɗa da Shi ta hanyar ruhun ɗan'adam ɗinsu da aka sabunta kuma Shi ma zai yi hidima ta wurin Ruhu Mai Tsarki. Saboda haka, azumi yana taimaka mana mu zama masu saurin jin motsin Ruhu Mai Tsarki, mu mallaki jikinmu na zahiri kuma mu ƙara zama masu faɗakarwa a ruhaniya.

Menene azumi? : Azumi shi ne kame kanmu daga wasu abubuwan da suke cikin rayuwarmu ta zahiri da nufin miƙa kanmu ga Allah. Wannan aiki ya samo asali ne daga fahimtar cewa mutum ruhu ne, kuma wani lokaci jiki na zahiri zai iya mamaye ruhu idan aka ciyar da shi fiye da ruhun. Da fahimtar cewa Allah Ruhu ne kuma kai ruhu ne kuma Allah yana aiki da ruhun mutum, muna kame kanmu daga abubuwan zahiri don mu mai da hankali ga ruhunmu. Azumin abinci ya fi sauran nau'o'in azumi shahara, amma mutum zai iya yin azumi daga duk wani abu da yake shafar sa, ba abinci kaɗai ba. Alal misali, barci, talabijin, saduwa tsakanin ma'aurata, ƙawata kai da sauransu. Azumi ba ya canza Allah, ko tilasta Masa yin wani abu, amma yana taimaka wa mutum ya kasance a matsayi da ya dace a cikin zumuncinsa da Allah.

Azumi yana tafiya tare da addu'a da kuma sadaukar da kai ga Allah.

Azumi zai iya taimaka wa mai bi ta hanyoyi masu zuwa:

1) Ɗaga matakinsa na ruhaniya: wannan yana taimaka mana mu kasance da ƙaƙƙarfan zumunci da Allah kuma mu fahimce Shi cikin sauƙi. (2) Sanya jiki na zahiri ƙarƙashin ikon ruhu. (3) Saki ikon Ruhu Mai Tsarki da yake zaune a cikin ruhunmu gaba ɗaya har mu iya canza duk yanayin da ya kamata mu canza (Markus 9:28 da 29). (4) Azumi ba ya ba mu iko, amma yana taimaka mana mu saki ikon da aka ba mu ta wurin alheri. Ruhu Mai Tsarki shi ne Ikon Allah a cikinmu. Wannan yana faruwa ne ta yadda azumi yake taimakawa wajen ɗaga matakinmu na ruhaniya, kuma muna iya sakin ikon Allah gaba ɗaya idan an ɗaga matakinmu na ruhaniya. (5) Azumi yana da amfani ga jikinmu a rayuwarmu ta zahiri, ta yadda idan muka ɗauki lokaci muna shan ruwa mai tsafta kawai ba tare da cin abinci ba, jikinmu zai iya fitar da abubuwa masu cutarwa cikin sauƙi kuma ya tsarkake kansa.

Me mai bi zai iya yin azumi dominsa? (1) Azumi yana tsakanin mai bi da Allah ne, sai dai idan ana yin azumin tare da babban rukuni na mutane. (2) Mai bi zai iya yin azumi saboda duk dalilin da ya zaɓa. Zai iya kasancewa don ƙarfafa zumuncinsa da Allah, zai iya kasancewa don yin addu'a ta musamman game da wata matsala, zai iya kasancewa lokacin tuba da tawali'u, zai iya kasancewa lokacin bautar Allah tare da azumi (yin hidima ga Ubangiji) (Ayyukan Manzanni 13:2-4) ko kuma saboda kowane dalili ko dalilai da yawa a lokaci guda. (3) Masu bi za su iya yin azumi a matsayin rukuni, su yi addu'a cikin haɗin kai da yarjejeniya, su yi addu'a a kan komai da yake nufin Allah. (4) Za su iya yin azumi a matsayin iyali, abokai, ko kuma masu bi biyu ko fiye suna addu'a a kan wani abu na musamman.

Nau'o'in azumin abinci: (1) Azumin busasshe: Wannan shi ne lokacin da mai bi yake kaurace wa abinci da ruwa da sauran abubuwan sha na wani lokaci. Yana da haɗari a tsawaita irin wannan azumi fiye da kwanaki uku domin bayan kwanaki uku jiki yana fara shan ruwan da yake cikinsa, kuma wannan na iya raunana jiki. (2) Azumi ban da ruwa: Wannan shi ne lokacin da mai bi yake kaurace wa abinci amma yana shan ruwa. (3) Azumi ban da 'ya'yan itatuwa: Wannan shi ne lokacin da mai bi yake cin 'ya'yan itatuwa kawai, ba nama da sauran abinci ba. (4) Mai bi zai iya ƙirƙirar nasa nau'in azumi da lokacin da zai yi shi, wannan yana tsakaninsa da Allah: Misalai: mutum zai iya shan abin sha kawai na tsawon kwanaki uku, wani zai iya kaurace wa gishiri ko sukari tsawon mako guda, wani kuma zai iya cin kayan lambu kawai. Amma azumi dole ne ya shafi jikinka na zahiri; ba za ka iya yin azumi daga wani abu da ba ya shafar ka ba.

Hikima a cikin azumi: Mai bi dole ne ya yi hikima yayin yin azumi. Bai kamata ya yi ƙoƙarin yin azumi na dogon lokaci ba alhali bai saba da yin hakan ba tukuna kuma bangaskiyarsa har yanzu tana da rauni. Bai kamata ya yi azumi yayin da yake shan magungunan da suke buƙatar ya ci abinci ba. Ya fi kyau mai bi ya nemi shawarar fastocinsa ko shugabansa lokacin da yake shirin yin azumi na dogon lokaci, musamman idan sabon shiga ne a al'amuran ruhaniya, domin ya sami shawara mai kyau. Mai bi dole ne ya zaɓi lokacin da ba ya cikin yawan ayyuka domin ya ba wa kansa lokaci tare da Allah yayin azuminsa, yana mai da hankali ga Kalmar Allah da addu'a da wasu muhimman abubuwan da suke gina ruhin mutum.

Yaya muke yin azumi (Matiyu 6:16-19): azumi abu ne na sirri tsakanin mai bi da Allah. Dole ne mai bi ya kasance mai tsafta kuma ya gyara kamanninsa da kyau domin kada ya zama a bayyane cewa yana azumi. Wannan ba yana nufin cewa ba daidai ba ne idan mutane suka gano yana azumi, amma bai kamata ya yi taƙama da cewa yana azumi ba kamar yana ganin kansa ya fi sauran mutane tsarki.

Allah yana son mu rayu rayuwar azumi: Wannan yana nufin cewa Allah yana son azumi kada ya zama abin da muke yi da wuya, amma ya kamata mu rayu muna sanya jiki na zahiri ƙarƙashin ikon ruhu. Ta hanyar riƙe rayuwar addu'a da Kalmar Allah a kowane lokaci, jiki na zahiri zai kasance ƙarƙashin ikon ruhu. Zai zama hikima a yi azumi kowane mako, ko da kuwa yini ɗaya ne kawai, ko wani ɓangare na yini, amma wani lokaci dole ne mu yi azumi na tsawon lokaci muna addu'a da bautar Allah ta hanya ta musamman. Ban da wannan, muna yin azumi sa'ad da Ruhu Mai Tsarki Ya bishe mu kuma Ya yi mana jagora. Wannan ita ce rayuwar azumi. Kada ka bari wani abu na jiki ya yi mulki a rayuwarka. Ka rayu bisa ga ruhu, kuma ka yi tafiya bisa ga ruhu. **Addu'a, Kalmar Allah da azumi suna tafiya tare. Wannan ita ce sadaukarwarmu a cikin Sabon Alkawari.**

AGAPE

Wannan koyarwa tana magana ne game da ƙaunar Allah wadda aka sani da Agape. Kafin mu mai da hankali ga Agape, bari mu duba sauran nau'o'in ƙauna. Sunayen sun samo asali ne daga harshen Girka.

STORGE: Wannan ita ce ƙauna tsakanin 'yan uwa, kamar alaƙar da ke tsakanin iyaye da 'ya'yansu.
PHILIA: Wannan tana nufin ƙauna tsakanin abokai, 'yan uwa, da 'yan'uwa masu bi.
PHILAUTIA: Wannan tana nufin son kai.
EROS: Wannan ita ce ƙaunar da ake ji kuma ake bayyanawa tsakanin masoya, wadda ta ƙunshi sha'awar jima'i, ta jiki da kuma ta soyayya.

AGAPE: Ana yawan kiran wannan da "irin ƙaunar Allah," Agape ita ce ƙaunar da Allah Yake ƙaunarmu da ita kuma wadda Ya zubar a cikin zukatanmu ta wurin Ruhu Mai Tsarki, wadda take ba mu ikon ƙauna ba tare da wani sharadi ba. Za mu mai da hankali ga ƙaunar Agape a cikin wannan koyarwa.

Kowane mai bi yana karɓar ƙaunar Agape sa'ad da aka haife shi sabo; tana zama wani ɓangare na halayensa na ruhaniya, wato halittar Allah ta allahntaka da ke cikinsa (Romawa 5:5). Tana zama wani ɓangare na 'ya'yan Ruhu da ke cikin ruhun mai bi. Don su girma cikin wannan ƙauna, dole ne masu bi su zaɓi yin tafiya cikin ƙauna a kai a kai, domin tuni tana cikinsu.

Bisa ga 1 Korintiyawa 13:1-4, ƙaunar Agape ita ce mafi girma a cikin tsarin fifikon Allah da kuma a cikin mulkinsa, domin har ma bangaskiyarmu tana aiki ta wurin ƙauna (Galatiyawa 5:6).

YANAYIN AGAPE (1 Korintiyawa 13:1-13)

1. **Agape ita ce ƙaunar da Allah da kansa Yake ƙauna da ita;** tana cikin halayensa da kuma kasancewarsa.
2. **Agape tana da haƙuri**: Waɗanda suke tafiya cikin Agape suna haƙuri da wasu da kuma a rayuwa.
3. **Agape tana da kirki**: Waɗanda suke tafiya cikin Agape suna nuna alheri da tausayi ga wasu.
4. **Agape ba ta da kishi:** Waɗanda suke tafiya cikin Agape suna fifita jin daɗin wasu kuma kishi ba ya motsa su (Filibiyawa 2:3).
5. **Agape ba ta yin taƙama ko girman kai:** Waɗanda suke tafiya cikin Agape suna da tawali'u kuma suna son wasu su yi nasara.
6. **Agape ba ta nuna mummunan hali:** Mutanen da suke tafiya cikin Agape suna girmama wasu kuma ba sa yaudarar wasu don su mallake su. Suna magana cikin kirki kuma suna guje wa ƙiyayya ko girman kai, kuma suna da kyawawan halaye.
7. **Agape ba ta son kai:** Waɗanda suke tafiya cikin Agape suna tunanin wasu kuma suna taimaka musu su yi nasara. Ba sa mai da kansu cibiyar komai.

8. **Agape ba ta saurin fushi:** Mutumin da yake tafiya cikin Agape ba ya ci gaba da fushi na dogon lokaci ko da yana da dalilin yin fushi, kuma ba ya saurin yin fushi (Afisawa 4:26-27).
9. **Agape ba ta riƙe ƙiyayya:** Mutumin da yake tafiya cikin Agape ba ya riƙe ƙiyayya ga wasu.
10. **Agape ba ta farin ciki da aikata mugunta:** Waɗanda suke tafiya cikin Agape suna nuna jinƙai kuma ba sa jin daɗin rashin adalci da aikata mugunta.
11. **Agape tana farin ciki da gaskiya:** Waɗanda suke tafiya cikin Agape suna murnar adalci da gaskiya, suna tabbatar da cewa su da wasu ba sa rayuwa cikin yaudara.
12. **Agape tana jurewa kuma tana rufa wa komai asiri**: Waɗanda suke tafiya cikin Agape suna tallafa wa wasu a lokacin raunin su; suna mai da hankali ga damar da suke da ita ta canzawa, suna rufa wa zunubansu da rauninsu asiri kuma suna taimaka musu a ɓoye cikin ƙauna. Ba sa jin daɗin tona asirin wasu ba tare da dalili ba ko kunyata su a bainar jama'a.
13. **Agape tana gaskata komai:** Mutanen da suke tafiya cikin Agape suna dogara ga ikon Allah da kuma ƙarfinsa na canza su da kuma canza wasu domin su zama duk abin da Allah Yake so su zama. Suna gaskata cewa wasu za su iya zama mafi kyawun sigar kansu cikin Allah.
14. **Agape tana sa zuciya ga komai:** Mutumin da yake tafiya cikin Agape yana da cikakken tabbaci cewa mutane za su canza zuwa mafi alheri. Suna ci gaba da kasancewa da bege ko da a lokutan wahala domin suna gaskata amincin Allah.
15. **Agape tana rufe zunubai masu yawa (1 Bitrus 4:8):** Mutumin da yake tafiya cikin Agape yana kau da kai daga kurakuran wasu kuma ba ya yin gulma ko hukunta su da nufin halaka su. A maimakon haka, yana taimaka wa wasu cikin ƙauna da tawali'u, musamman a ɓoye.
16. **Agape madawwamiya ce.** Baiwar ruhaniya, annabce-annabce da harsuna za su ƙare wata rana, amma Agape za ta kasance har abada. Tana wakiltar kamalar Allah da kuma bayyana cikakkiyar kasancewarsa.

Ana gane mutumin da ya balaga cikin bangaskiya ta yadda yake iya rayuwa cikin Agape, ba kawai ta baiwarsa ta ruhaniya ba. Bangaskiya, bege da Agape za su ci gaba da kasancewa har abada, amma mafi girma a cikinsu ita ce Agape (1 Korintiyawa 13:13).

Ayyukan AGAPE

1. Agape tana bayarwa (Yahaya 3:16): Mutumin da yake rayuwa cikin Agape mai bayarwa ne ta dabi'a, domin ƙauna tana bayarwa kyauta. Allah shi ne cikakken misalinmu, domin Ya ba da makaɗaicin Ɗansa saboda mu saboda Agape.
2. Agape tana bayarwa ta hanyar sadaukarwa da jajircewa: Ana ganin cikakkiyar ƙauna ta hanyar bayarwa da sadaukarwa da kuma jajircewa marar girgiza. Muna ganin yadda Allah Ya yi haka, domin Ya ba da makaɗaicin Ɗansa saboda mu, da kuma cikin Yesu Kristi, wanda Ya miƙa kansa hadaya saboda zunubanmu saboda ƙaunarsa gare mu. (Romawa 8:31-33).
3. Agape tana motsa mu mu saurari kalmar Yesu Kristi kuma mu yi biyayya da ita (Yahaya 14:15-31).
4. Agape tana motsa mu mu ƙaunaci wasu kuma mu taimaka musu (1 Yahaya 3:17).
5. Agape tana aiki a matsayin babban abin da yake rinjayar mu kuma yake ƙarfafa mu mu ƙaunaci Allah, mu bauta Masa kuma mu ƙaunaci wasu mu yi musu hidima.
6. Ayyuka Suna Nuna Ƙaunarmu Ga Allah: Muna nuna ƙaunarmu ga Allah ta hanyar ƙaunar wasu (1 Yahaya 4:20).
7. Tabbaci Cikin Agape: Cikakkiyar ƙauna tana kawar da tsoro, tana ba mu ƙarfin zuciya a gaban Yesu (1 Yahaya 4:16-17, 4:18). Wata rana za mu tsaya da ƙarfin zuciya da cikakken tabbaci a gaban Yesu, muna sane da cewa mun yi tafiya cikin Agape. 8 Agape tana saurin gafartawa: Waɗanda suke tafiya cikin Agape suna saurin gafartawa kuma suna manta kurakurai. .

UMARNI MAFI GIRMA NA YESU KRISTI

Umarni na Farko shi ne: Ka ƙaunaci Allah da dukan zuciyarka, ranka, hankalinka, da ƙarfinka:

Ƙaunar Allah da dukan zukatanmu tana nufin ƙaunarsa da ruhunmu, wato ƙaunarsa daga ainihin kasancewarmu. Wannan ya haɗa da yi Masa hidima da kuma yin biyayya da Kalmarsa.

Ƙaunar Allah da hankalinmu/rayukanmu tana nufin ƙaunar Allah da motsin zuciyarmu, nufinmu da basirarmu. Wannan ya haɗa da jin daɗi da farin ciki game da Allah da shirinsa. Muna ƙaunarsa da dukkan ƙarfin tunaninmu. Ƙaunar Allah da dukan ƙarfimmu tana

nufin ƙauna da girmama Allah da dukiyarmu da kuma aikin hannuwanmu. Wannan ya haɗa da ƙaunar Allah da baiwoyinmu da kuɗaɗenmu da albarkatunmu da kuma amfani da su domin manufofinsa.

Umarni na Biyu: Ka ƙaunaci wasu kamar yadda Yesu Ya ƙaunace mu kuma kamar yadda muke ƙaunar kanmu (Yahaya 13:34-35). Wannan yana nufin cewa muna yi wa wasu duk abin da muke so su yi mana. Wannan yana kawar da duk son kai daga gare mu.

Agape Tana Cika Dokar Allah Gaba Ɗaya: Kaunar Agape tana taƙaita kuma tana kammala dukkan umarnan Allah (Romawa 13:8-10).

Yaya za ka yi tafiya cikin ƙaunar Agape cikin nasara:

1. Ka gane cewa Agape tuni tana cikinka, Ruhu Mai Tsarki ne Ya zubar da ita a cikinka.
2. Da gangan ka zaɓi yin tafiya cikin ƙauna kuma ka nuna wa wasu ƙauna.
3. Ka yi tafiya cikin Agape ta wurin bangaskiya. Wannan yana nufin kawai cewa ya kamata ka yi tafiya cikin Agape domin Allah Ya umurce mu da yin hakan.
4. Ka riƙa ba da lokaci tare da Allah a kai a kai. Yayin da kake ƙara shafe lokaci tare da Allah, haka za ka ƙara iya tafiya cikin ƙauna kuma ka nuna ta ga wasu, domin tasirinsa yana ƙara bayyana a kanka.

A koyaushe ka ba ƙaunar Agape fifiko a cikin dukkan dangantaka. A tafiyarmu tare da Allah, tafiyarmu tare da iyalanmu da abokanmu har ma da baƙi, ya kamata mu yi ƙoƙarin tafiya cikin ƙaunar Agape domin wannan shi ne abin da yake faranta wa Allah Ubanmu rai.

BEGE

(1 Korintiyawa 13:13)

Littafi Mai Tsarki ya bayyana cewa bangaskiya, bege, da ƙauna za su kasance har abada. Mun tattauna bangaskiya da ƙauna a cikin koyarwar da ta gabata, kuma yanzu za mu mai da hankali ga bege—abin da yake da kuma amfaninsa.

Bege yana da alaƙa da bangaskiya amma suna aiki ta hanyoyi daban-daban: bangaskiya tana dogara ne a kan abubuwan da suka gabata da na yanzu, yayin da bege yake kallon gaba, wato nan gaba.

Bege shi ne samun tabbaci da cikakkiyar amincewa cewa duk abin da Allah Ya yi mana alkawari zai tabbata da gaske. Yana dogara ga Kalmar Allah da kuma halayensa na aminci. Alal misali, ka yi la'akari da wani uba da ya yi wa ɗansa alkawari cewa gobe za su je shago su sayi sababbin tufafi da kayan wasa. Yaron yana farin ciki domin ya gaskata maganar mahaifinsa, kuma hakan yana kawo masa farin ciki da salama a lokacin da ya ji labarin tafiyar (wannan ita ce bangaskiya). Sa'an nan yana da bege cewa gobe (nan gaba), mahaifinsa zai kai shi shagon tabbas domin ya cika wannan alkawari. Wannan shi ne bege.

Bari mu duba wasu ayoyin Nassi da suke magana game da bege kuma suke ba da misalai:

1. Yesu Kristi zai dawo domin ya ɗauki Ikilisiya (Ru'ya ta Yohanna 1:7).
2. Za a ta da jikinmu daga matattu (1 Korintiyawa 15:35-58).
3. Za a sāke fasalta jikinmu ya zama kamar jikin Yesu Kristi, kuma za a fanshe mu gaba ɗaya daga zunubi a cikin jikinmu na zahiri (Romawa 8:32, Filibiyawa 3:21).
4. Wata rana za mu kasance tare da Ubangiji har abada (1 Tasalonikawa 4:17).
5. Za a sake haɗa mu da ƙaunatattunmu waɗanda suka rasu.
6. Irmiya 29:11-14 ya gaya mana cewa Allah yana da tsare-tsare na ba mu makoma mai cike da bege da nasara.

Akwai alkawura da yawa a cikin Kalmar Allah game da abin da zai faru da mu a nan gaba.

Duk waɗannan ayoyin Nassi suna tabbatar mana da kyakkyawar makoma a matsayin masu bi. Ba za mu iya shafar lokacin da waɗannan abubuwa za su faru ba, amma muna riƙe da bege cewa za su cika a lokacin da Allah Ya zaɓa.

AMFANIN/ MUHIMMANCIN BEGE

1. **Bege yana ba mu Karfi da Farin Ciki:** Muna samun ƙarfi da farin ciki domin mun san cewa makomarmu tana da kyau.
2. **Bege Yana da Muhimmanci a Wannan Rayuwa Ma**: Allah Ya ba mu bege na kyakkyawar makoma (Irmiya 29:11-14). Yayin da bangaskiya take aiki a halin yanzu ta wurin Kalmar Allah da wahayin Ruhu Mai Tsarki, muna da bege ga

makomarmu ko da yake ba ta da tabbas a gare mu. Muna dogara da cewa Allah Yana aiki domin komai ya zama alheri a gare mu domin muna ƙaunarsa kuma Shi ma Yana ƙaunarmu.

(a) Bege yana ba mu ƙarfin zuciya mu fuskanci kowace rana da gaba gaɗi, muna sanin cewa Allah Yana jagorantar mu zuwa ga ƙaddarorinmu na allahntaka, ko da lokacin da muke fuskantar ƙalubale. (b) Bege yana kawo natsuwa da kwanciyar hankali a tunani. Wataƙila ba mu da mafita ga matsalolinmu nan take, amma muna dogara da cewa komai zai yi kyau a nan gaba saboda kasancewar Allah ta allahntaka a rayuwarmu. (c) Bege yana ba mu ƙarfin jiki da na tunani yayin da muke hangen yadda za mu shawo kan yanayin da muke ciki a yanzu kuma muke sa ran samun makoma mafi kyau tare da taimakon Allah.

3. Mutane da yawa waɗanda ba su fahimci yadda bangaskiya take aiki ba, bege ne yake riƙe su har sai sun sami wurin da za su iya samun taimako kuma a koya musu yadda za su yi tafiya cikin bangaskiya yadda ya kamata. Alal misali, marar lafiya da ya ji labaran yadda aka warkar da wasu zai iya fara bege na samun waraka shi ma, kuma hakan zai sa ya nemi taimako a coci inda daga nan za a koya masa game da bangaskiya. Wannan tsari zai iya fara tafiyarsa ta samun waraka kuma ya canza rayuwarsa.

HADARURRUKAN RASHIN BEGE

1. Mutanen da ba su da bege sukan ji sanyin gwiwa da baƙin ciki mai tsanani, kuma suna iya tunanin kashe kansu.
2. Waɗanda ba su da bege sukan kasance da mummunan ra'ayi game da rayuwa.
3. Mutanen da ba su da bege za su iya rasa bangaskiyarsu.
4. Rayuwa na iya zama kamar ba ta da ma'ana ga waɗanda ba su da bege, hakan kuma yana sa su zama masu saurin faɗawa ƙarƙashin mummunan tasiri da cutarwa daga wasu. Sukan rasa ƙarfin da za su yi tsayayya da jaraba.
5. Munanan yanayi da yawa na iya tasowa ga waɗanda suka rasa bege.

Duk da cewa bege yana da muhimmanci, ba ya canza yanayi. Bege yana iya jagorantar mutane har sai an koya musu bangaskiya. Bangaskiya ce take canza yanayi a duniya. Saboda haka, dole ne a koya wa mutane bangaskiya, su yi magana mai kyau kuma su bayyana Kalmar Allah, su ɗauki matakan bangaskiya kuma su nuna godiya da yin godiya ga Allah—ko da kafin yanayinsu ya canza (duba koyarwar da ta shafi bangaskiya domin fahimtar bangaskiyar irin ta Allah gaba ɗaya).

Wasu ayoyin Nassi da suke magana game da bege da amfaninsa/muhimmancinsa sun haɗa da Ishaya 40:31, Mikah 7:7, Romawa 5:3-4, Romawa 15:13, 1 Korintiyawa 13:13, Irmiya 29:11, Romawa 12:12, Ibraniyawa 11:1, Romawa 8:24-25, 1 Bitrus 1:3, da sauransu.

SHUGABANCI DA MIKA KAI

Mulkin Allah yana da shugabanci. Allah Ya naɗa wasu mutane su kasance bisa wasu. Komai a cikin mulkinsa yana da tsarin ladabi da bin matsayi, tun daga sama har zuwa ikilisiya a duniya, har ma a cikin iyalan Kirista. Ga tsarin matsayi a sama: Allah na farko (Uba, Ɗa da Ruhu Mai Tsarki), sai manyan mala'iku, sannan sauran mala'iku, sai kerubim da serafim.

Kuma tsarin sama a duniya yana kasancewa haka: Allah na farko (Uba, Ɗa da Ruhu Mai Tsarki), namiji, mace tana biye a bayansa kai tsaye, yara da iyali, dabbobi sannan tsirrai.Wannan yana nuna mana cewa shugabanci yana fitowa daga Allah kuma zai kasance har abada. A ƙasashe daban-daban akwai sarakuna ko gwamnoni, sannan ministoci, sannan akwai wasu da suke ƙarƙashinsu, kuma jerin yana ci gaba. A rundunar soja da sashen 'yan sanda za ka sami irin wannan tsarin matsayi, haka kuma a ko'ina cikin rayuwa.

ME YA SA ALLAH YAKE DA SHUGABANCI KUMA YAKE AIKI TA HANYAR SHUGABANCI?

Ga wasu daga cikin dalilan: (1) Wannan hanya ce ta yin abubuwa da Ya zaɓa. **(2)** Wannan ita ce hanyar da Yake aiki da ita ba tare da rikicewa ba**. (3)**Muna buƙatar shugabanci domin mu girma cikin koshin lafiya da ɗaukar nauyi yadda ya kamata. **(4)** Wannan ita ce hanyar da ta dace ta yin abubuwa.

MENENE MUHIMMANCIN SHUGABANCI? (1) Idan akwai shugabanci, ana yin abubuwa yadda ya kamata**. (2)** Mutane suna girma cikin koshin lafiya idan akwai shugabanci. (**3)** Mutane suna fahimtar wahayin Allah cikin sauƙi idan akwai shugaba. **(4)** Shugabanci yana da alhakin tabbatar da cewa an aikata nufin Allah.

SHUGABANCI A CIKIN IKILISIYA: Yesu Kristi Ya kafa shugabanci a cikin ikilisiyarsa. Ya ba da hidimomi guda biyar a matsayin shugabancinsa. Waɗannan su ne: Manzanni, Annabawa, Masu wa'azin Bishara, Fastoci da Malamai (Afisawa 4:11-16). Masu bi na wata ikilisiya dole ne su miƙa kai ga shugaban da aka naɗa a kansu da kuma tsarin gudanarwar da aka kafa a wurin. Ku girmama

wahayin da aka ba shugaba. Bai kamata su so su kawo hanyoyin da suka koya daga wasu majami'u ko tsarin aiki daga wasu majami'u cikin wahayin ikilisiyar da suke halarta a yanzu ba. Idan tsarin gudanarwar wannan ikilisiya bai gamsar da su ba, dole ne su sanar da hakan cikin tawali'u, kuma idan babu abin da za a iya canzawa, dole ne su koyi karɓar yanayin kuma su ci gaba da rayuwarsu cikin farin ciki. Idan suna jin ba za su iya ci gaba da zama a wannan ikilisiya ba, dole ne su tafi cikin salama bayan shugabanci ya ba su izinin tafiya. Bai kamata su yi gulma ko su ƙi bin ƙa'idojin wannan ikilisiya ba domin ta yin hakan za su zama 'yan tawaye, kuma a gaban Allah zunubin tawaye yana kama da zunubin maita (1 Sama'ila 15:23). 'Yan tawaye su ne mutanen da suke ƙin karɓar gyara daga shugabanci kuma ba sa miƙa kai.

Dole ne mu fahimci cewa rayuwarmu ta ruhaniya ce; saboda haka, abubuwan da suke faruwa a zahiri sun fara ne a ruhaniya. Idan mutane suka zama 'yan tawaye, alherin Allah da kariyarsa suna janye daga rayuwarsu (Yaƙub 4:6), kuma a wannan yanayin duk wani mummunan abu zai iya faruwa da su. Wannan ƙa'idar miƙa kai tana aiki a ko'ina, har ma a wuraren ayyukanmu ko a cikin iyalanmu.

KA'IDAR DA YADDA SHUGABANCI DA MIKA KAI SUKE AIKI A CIKIN HIDIMOMI DA IKILISIYOYI DABAN-DABAN

1) Idan akwai shugaba guda ɗaya da yake ƙarƙashin wahayin wani shugaba, yana wakiltar ɗayan a rassan ikilisiya ko a taron wa'azi ko a ko'ina, dole ne ya tabbatar da cewa yana wakiltarsa yadda ya kamata, kuma kowa ya san cewa yana ƙarƙashin shugabancinsa. Dole ne ya yi magana da shi cikin ladabi, kuma kada ya zama kamar suna da matsayi ɗaya. Bai kamata ya ce su abokan aiki ne kawai ba, sai dai ya bayyana cewa yana ƙarƙashin shugabancinsa. (2) Dole ne ya girmama shugabansa daga zuciyarsa, ba kawai a gabansa ko lokacin da wasu mutane suke wurin ba. (3) Dole ne ya fahimci cewa Allah Ya ba shugabansa wahayi, kuma Allah zai yi magana da shugaban game da wahayin da ci gabansa, saboda haka dole ne ya sami umarni daga shugabansa. (4) Bai kamata ya gwada kansa da shugabansa ba. (Ka tuna cewa an saukar da Shaiɗan daga matsayinsa saboda ya gwada kansa da shugabansa). (5) Dole ne ya miƙa kai ga duk abin da ya fito daga shugabansa, ba kawai lokacin da komai yake da sauƙi ba, dole ne ya miƙa kai ko da ana hana shi yin wani abu. (6) Bai kamata ya auna kansa bisa baiwoyinsa da albarkunsa ba, sai dai ya auna kansa bisa matsayin da Allah Ya sanya shi a ciki kuma ya kasance mai aminci a wannan matsayi. (7) Idan an kira shi ya fara hidimarsa ta kansa, bai kamata ya tafi kawai ba tare da an sake shi yadda ya kamata ba, sai dai dole ne a sake shi yadda ya kamata. Dole ne ya koyi jiran lokacin Allah kuma kada ya yi gaggawa saboda himma. Sake kanka da kanka ko tafiya a lokacin da bai dace ba yana cire ka daga ƙarƙashin alherin Allah.

KA'IDAR DA YADDA SHUGABANCI DA MIKA KAI SUKE AIKI A CIKIN HIDIMOMI DA IKILISIYOYI DABAN-DABAN

1) Idan akwai shugaba guda ɗaya da yake ƙarƙashin wahayin wani shugaba, yana wakiltar ɗayan a rassan ikilisiya ko a taron wa'azi ko a ko'ina, dole ne ya tabbatar da cewa yana wakiltarsa yadda ya kamata, kuma kowa ya san cewa yana ƙarƙashin shugabancinsa. Dole ne ya yi magana da shi cikin ladabi, kuma kada ya zama kamar suna da matsayi ɗaya. Bai kamata ya ce su abokan aiki ne kawai ba, sai dai ya bayyana cewa yana ƙarƙashin shugabancinsa. (2) Dole ne ya girmama shugabansa daga zuciyarsa, ba kawai a gabansa ko lokacin da wasu mutane suke wurin ba. (3) Dole ne ya fahimci cewa Allah Ya ba shugabansa wahayi, kuma Allah zai yi magana da shugaban game da wahayin da ci gabansa, saboda haka dole ne ya sami umarni daga shugabansa. (4) Bai kamata ya gwada kansa da shugabansa ba. (Ka tuna cewa an saukar da Shaiɗan daga matsayinsa saboda ya gwada kansa da shugabansa). (5) Dole ne ya miƙa kai ga duk abin da ya fito daga shugabansa, ba kawai lokacin da komai yake da sauƙi ba, dole ne ya miƙa kai ko da ana hana shi yin wani abu. (6) Bai kamata ya auna kansa bisa baiwoyinsa da albarkunsa ba, sai dai ya auna kansa bisa matsayin da Allah Ya sanya shi a ciki kuma ya kasance mai aminci a wannan matsayi. (7) Idan an kira shi ya fara hidimarsa ta kansa, bai kamata ya tafi kawai ba tare da an sake shi yadda ya kamata ba, sai dai dole ne a sake shi yadda ya kamata. Dole ne ya koyi jiran lokacin Allah kuma kada ya yi gaggawa saboda himma. Sake kanka da kanka ko tafiya a lokacin da bai dace ba yana cire ka daga ƙarƙashin alherin Allah.

DORA HANNU (Ibraniyawa 6:1-2): Dora hannu aiki ne na bangaskiya kuma ana amfani da shi wajen miƙa albarkun ruhaniya, iko, da shugabanci. A cikin Tsohon Alkawari, ana yawan bayar da albarka ta wannan hanya. Misali shi ne lokacin da Yakubu ya miƙa albarkun Allah ga Ifraimu da Manassa ta hanyar ɗora hannuwansa a kansu (Farawa 48:13-20).A cikin Sabon Alkawari, bayan baftismar ruwa, ana ɗora wa mutum hannu domin ya karɓi baiwar Ruhu Mai Tsarki (Ayyukan Manzanni 8:17-18). Bayan bayin Allah sun yi wa waɗanda suka tuba baftisma, sai suka ɗora musu hannu domin Ruhu Mai Tsarki Ya sauko a kansu. Duba kuma Ayyukan Manzanni 19:5-6 da 2 Timoti 1:6.

DORA HANNU DOMIN WARWARE CIWO DA KUMA CETO DAGA WAHALA: Ana yawan ɗora hannu a matsayin wani ɓangare na addu'o'in neman waraka da 'yanci. Ayyukan Manzanni 9:17 ya bayyana yadda Hananiya ya ɗora wa Bulus hannu domin ya dawo da ganinsa kuma ya cika shi da Ruhu Mai Tsarki. Har ma Yesu Ya ɗora wa marasa lafiya da waɗanda ake zalunta hannu.

DORA HANNU DOMIN NAƊA SHUGABANNI: Haka kuma ana ɗora hannu domin naɗa shugabanni. A cikin Ayyukan Manzanni 6, maza bakwai sun zama dattawan hidima lokacin da manzannin suka yi addu'a kuma suka ɗora musu hannu. Wannan yana nuna yadda Allah Yake aiki ta wurin bayinsa. An ambaci wannan aiki a matsayin ɗaya daga cikin muhimman ginshiƙan koyarwar Ikilisiya a Ibraniyawa 6:2.

DORA HANNU DOMIN TADA DA KUMA MIKA BAHAUSHE NA BA'ADIN RUHU: Dora hannu na iya sake farfaɗo da basira da baiwoyin masu bi, kuma ya miƙa wasu baiwoyi ga masu bi. Alal misali, Yoshua ya karɓi ruhun hikima lokacin da Musa ya ɗora masa hannu (Kubawar Shari'a 34:9, 2 Timoti 1:6), kuma Timoti ya karɓi baiwoyin Ruhu lokacin da Bulus ya ɗora masa hannu.

'YA'YAN MIKA KAI DA TAWALI'U (1) Littafi Mai Tsarki yana gaya mana cewa Allah Yana ɗaukaka masu tawali'u (1 Bitrus 5:6). (2) Allah Yana ba masu tawali'u alheri; alheri shi ne ikon yin abin da aka kira su su yi (Yaƙub 4:6). (3) Tawali'u ita ce hanya kaɗai ta ci gaba tare da Allah (Karin Magana 18:12, 1 Bitrus 5:6). (4) Kowane abu mai kyau da Allah Yake yi a rayuwar mutum yana farawa ne da tawali'u daga ɓangaren mutum.

'YA'YAN GIRMAN KAI DA TAWAYE (1) Allah Yana tsayayya da masu girman kai (Yaƙub 4:6). (2) Girman kai yana kama da zunubin bautar gumaka, kuma a gaban Allah tawaye yana kama da zunubin maita (1 Sama'ila 15:22-24). (3) Girman kai yana zuwa kafin faɗuwar mutum. Wato, komawa baya a bangaskiya yana biyo bayan girman kai (Karin Magana 18:12). (4) Allah Yana janye alherinsa daga masu girman kai (Yaƙub 4:6), kuma a bar su babu komai da kunya. (5) Inda babu shugaba, akwai rikicewa da rashin tsari (Alƙalawa 21:25).

MIKA KAI GA SHUGABANCIN KASA (Romawa 13:1-8): Dole ne Kiristoci su miƙa kai ga dokokin ƙasar da suke zaune a ciki, kuma su kasance masu aminci gare ta muddin ba ta saɓa wa Kalmar Allah ba. Za su iya ƙin bin waɗannan dokoki ne kawai idan sun saɓa wa Littafi Mai Tsarki.

MIKA KAI A CIKIN AURE (Afisawa 5:22-33): Dole ne mata su miƙa kai ga mazajensu a cikin aure, kamar yadda Ikilisiya take miƙa kai ga Kristi, domin namiji shi ne shugaban mace kamar yadda Kristi yake shugaban Ikilisiya. Abin da yake nuna miƙa kan mace ga Allah shi ne miƙa kanta ga mijinta. Haka kuma, dole ne namiji ya ƙaunaci matarsa, kuma ƙauna tana tare da miƙa kai. Dole ne namiji ya miƙa kai ga matarsa kuma ya ɗauke ta a matsayin abokiyar zama, ba baiwarsa ba.

MIKA KAI TSAKANIN IYAYE DA 'YA'YA (Afisawa 6:1-4): Dole ne yara su miƙa kai ga iyayensu. Su miƙa kai daga zukatansu. Haka kuma iyaye dole ne su girmama 'ya'yansu kuma kada su ɓata musu rai.Wurin da bai kamata mu miƙa kai ko karɓi shugabanci ba shi ne lokacin da hakan yake saɓa wa nufin Allah. Allah ne yake zuwa na farko a cikin komai, kuma muna miƙa kai gare Shi da farko a kowane hali. Wannan ita ce kaɗai yanayin da aka yarda mu yi tsayayya da shugabanci ko mu ƙi miƙa kai.

Dora hannu aiki ne na bangaskiya kuma ana amfani da shi wajen miƙa albarkun ruhaniya, iko, da shugabanci. A cikin Tsohon Alkawari, ana yawan bayar da albarka ta wannan hanya. Misali shi ne lokacin da Yakubu ya miƙa albarkun Allah ga Ifraimu da Manassa ta hanyar ɗora hannuwansa a kansu (Farawa 48:13-20).A cikin Sabon Alkawari, bayan baftismar ruwa, ana ɗora wa mutum hannu domin ya karɓi baiwar Ruhu Mai Tsarki (Ayyukan Manzanni 8:17-18). Bayan bayin Allah sun yi wa waɗanda suka tuba baftisma, sai suka ɗora musu hannu domin Ruhu Mai Tsarki Ya sauko a kansu. Duba kuma Ayyukan Manzanni 19:5-6 da 2 Timoti 1:6.

DORA HANNU DOMIN WARWARE CIWO DA KUMA CETO DAGA WAHALA: Ana yawan ɗora hannu a matsayin wani ɓangare na addu'o'in neman waraka da 'yanci. Ayyukan Manzanni 9:17 ya bayyana yadda Hananiya ya ɗora wa Bulus hannu domin ya dawo da ganinsa kuma ya cika shi da Ruhu Mai Tsarki. Har ma Yesu Ya ɗora wa marasa lafiya da waɗanda ake zalunta hannu.

DORA HANNU DOMIN NAƊA SHUGABANNI: Haka kuma ana ɗora hannu domin naɗa shugabanni. A cikin Ayyukan Manzanni 6, maza bakwai sun zama dattawan hidima lokacin da manzannin suka yi addu'a kuma suka ɗora musu hannu. Wannan yana nuna yadda Allah Yake aiki ta wurin bayinsa. An ambaci wannan aiki a matsayin ɗaya daga cikin muhimman ginshiƙan koyarwar Ikilisiya a Ibraniyawa 6:2.

DORA HANNU DOMIN TADA DA KUMA MIKA BAHAUSHE NA BA'ADIN RUHU: Dora hannu na iya sake farfaɗo da basira da baiwoyin masu bi, kuma ya miƙa wasu baiwoyi ga masu bi. Alal misali, Yoshua ya karɓi ruhun hikima lokacin da Musa ya ɗora masa hannu (Kubawar Shari'a 34:9, 2 Timoti 1:6), kuma Timoti ya karɓi baiwoyin Ruhu lokacin da Bulus ya ɗora masa hannu.

'YA'YAN MIKA KAI DA TAWALI'U (1) Littafi Mai Tsarki yana gaya mana cewa Allah Yana ɗaukaka masu tawali'u (1 Bitrus 5:6). (2) Allah Yana ba masu tawali'u alheri; alheri shi ne ikon yin abin da aka kira su su yi (Yaƙub 4:6). (3) Tawali'u ita ce hanya kaɗai ta ci gaba tare da Allah (Karin Magana 18:12, 1 Bitrus 5:6). (4) Kowane abu mai kyau da Allah Yake yi a rayuwar mutum yana farawa ne da tawali'u daga ɓangaren mutum.

'YA'YAN GIRMAN KAI DA TAWAYE (1) Allah Yana tsayayya da masu girman kai (Yaƙub 4:6). (2) Girman kai yana kama da zunubin bautar gumaka, kuma a gaban Allah tawaye yana kama da zunubin maita (1 Sama'ila 15:22-24). (3) Girman kai yana zuwa kafin faɗuwar mutum. Wato, komawa baya a bangaskiya yana biyo bayan girman kai (Karin Magana 18:12). (4) Allah Yana janye alherinsa daga masu girman kai (Yaƙub 4:6), kuma a bar su babu komai da kunya. (5) Inda babu shugaba, akwai rikicewa da rashin tsari (Alƙalawa 21:25).

MIKA KAI GA SHUGABANCIN KASA (Romawa 13:1-8): Dole ne Kiristoci su miƙa kai ga dokokin ƙasar da suke zaune a ciki, kuma su kasance masu aminci gare ta muddin ba ta saɓa wa Kalmar Allah ba. Za su iya ƙin bin waɗannan dokoki ne kawai idan sun saɓa wa Littafi Mai Tsarki.

MIKA KAI A CIKIN AURE (Afisawa 5:22-33): Dole ne mata su miƙa kai ga mazajensu a cikin aure, kamar yadda Ikilisiya take miƙa kai ga Kristi, domin namiji shi ne shugaban mace kamar yadda Kristi yake shugaban Ikilisiya. Abin da yake nuna miƙa kan mace ga Allah shi ne miƙa kanta ga mijinta. Haka kuma, dole ne namiji ya ƙaunaci matarsa, kuma ƙauna tana tare da miƙa kai. Dole ne namiji ya miƙa kai ga matarsa kuma ya ɗauke ta a matsayin abokiyar zama, ba baiwarsa ba.

MIKA KAI TSAKANIN IYAYE DA 'YA'YA (Afisawa 6:1-4): Dole ne yara su miƙa kai ga iyayensu. Su miƙa kai daga zukatansu. Haka kuma iyaye dole ne su girmama 'ya'yansu kuma kada su ɓata musu rai.

Wurin da bai kamata mu miƙa kai ko karɓi shugabanci ba shi ne lokacin da hakan yake saɓa wa nufin Allah. Allah ne yake zuwa na farko a cikin komai, kuma muna miƙa kai gare Shi da farko a kowane hali. Wannan ita ce kaɗai yanayin da aka yarda mu yi tsayayya da shugabanci ko mu ƙi miƙa kai.

BAYARWA

Littafi Mai Tsarki yana magana sosai game da bayarwa, tun daga farko har zuwa ƙarshe. Dalilin haka shi ne, Allah Mai bayarwa ne ƙwarai, kuma duk abin da Yake yi wa mutum kyauta ne, ba sayayya ba. Saboda haka, Littafi Mai Tsarki ya ce, a matsayin 'ya'yansa maza da mata, muna kama da Shi. Bayarwa wani ɓangare ne na halittarmu irin ta Allah. Littafi Mai Tsarki ya bayyana mana cewa ƙauna tana bayarwa. Ya ce, 'Gama Allah ya yi ƙaunar duniya har Ya ba da makaɗaicin Ɗansa…' (Yahaya 3:16). Mutum zai iya bayarwa ba tare da ƙauna ba, amma babu wanda yake tafiya cikin ƙauna wanda ba zai iya bayarwa ba, domin bayarwa dabi'a ce ta ƙauna. A matsayinmu na Kiristoci, Littafi Mai Tsarki yana koya mana kuma yana ƙarfafa mu mu bayar.

ME YA SA MUKE BAYARWA? (1) Muna bayarwa domin muna ƙaunar Allah da mulkinsa: Babban dalilinmu na bayarwa shi ne ƙauna. (2) Muna bayarwa domin muna shiga cikin hidimar Allah ta ceton duniya da gina Ikilisiyar Yesu Kristi: Littafi Mai Tsarki ya ce mu abokan aiki ne tare da Allah (2 Korintiyawa 6:1). (3) Muna bayarwa domin bayarwa ita ce ƙa'idar mulkinmu: Mulkin Allah yana aiki bisa shuka da girbi. (4) Muna bayarwa domin Allah Yana sa ran mu bayar (Luka 6:38-39). (5) Muna bayarwa domin Allah Yana farin ciki idan muka bayar, domin ta yin haka muna nuna cewa muna kama da Shi kuma muna aiki kamar Shi. (6) Muna bayarwa domin wannan ita ce hanyarmu ta ci gaba a cikin mulkin Allah. (7) Muna bayarwa domin bayarwa tana sa mu yi tafiya cikin albarkar Allah (Karin Magana 11:24-26, Luka 6:38, 2 Korintiyawa 9:8).

YAYA MUKE BAYARWA? (1) Muna bayarwa tare da fahimtar abin da muke yi yayin da muke bayarwa: dole ne mai bi ya fahimci ma'anar bayarwa. (2) Muna bayarwa cikin farin ciki: bai kamata mai bi ya bayar da ƙorafi, ko ba tare da gamsuwa ba, ko kuma da shakku a zuciyarsa ba (2 Korintiyawa 9:6-7). (3) Muna bayarwa cikin bangaskiya: bai kamata mu zama masu bayarwa bisa motsin zuciya ko mu bayar bisa yanayinmu na zahiri ba, sai dai mu bayar tare dafahimtar ƙa'idojin mulkin Allah. (4) Muna bayarwa tare da sa ran samun sakamako: muna bayarwa saboda ƙaunar Allah da kuma sha'awar shiga cikin mulkinsa, amma idan muka bayar, dole ne mu yi tsammanin yalwa fiye da abin da muka bayar (Luka 6:38, 2 Korintiyawa 9:6-7). (5) Muna bayarwa ta hanyar sadaukarwa: wani lokaci, dole ne mu bayar da abin da yake da muhimmanci a gare mu, abin da muke buƙata. Dole ne mu sadaukar da shi ko mu hana kanmu amfani da shi sannan mu bayar da shi. (6) Bayarwa tana nuna ƙaunarmu da bangaskiyarmu ga Allah: idan muka bayar, muna nuna cewa mun karɓi abin da Allah Ya rubuta a cikin Kalmarsa da kuma abin da Yake faɗa game da mu, kuma muna ɗaukar mataki bisa hakan. Saboda haka, idan muka bayar, muna nuna bangaskiyarmu ga Allah.

ME MUKE BAYARWA?

1) Muna ba da rayukanmu ga Allah da farko: idan mun ba Allah rayukanmu, babu abin da ba za mu iya ba Shi ba (Galatiyawa 2:20)

2) Muna ba da zakka: zakka ita ce kashi ɗaya cikin goma na abin da kake samu ko abin da muke da shi. Ba ma ba da zakka domin muna ƙarƙashin Dokar Musa ba, domin ba ma ƙarƙashinta. Amma muna ba da zakka domin mu zuriyar Ibrahim ne, kuma Littafi Mai Tsarki ya umurce mu mu bi sawunsa ko mu bi misalansa na bangaskiya (yi nazarin koyarwar Tsohon Alkawari da Sabon Alkawari). Koyarwa da aiwatar da bayar da zakka sun wanzu tun kafin Dokar Musa, kuma ita ce ƙa'idar alkawarinmu da Allah da mulkinsa. Zakka abin da yake na Allah ne. Idan muka ba da zakka, muna ba Allah abin da yake nasa. Ga abin da zakka take nufi:

- **Idan muka ba da zakka, muna sane cewa duk abin da muke da shi daga Allah yake, kuma wannan wata hanya ce ta amincewa da wannan gaskiya da kuma gode Masa.**
- **Idan muka ba da zakka, muna girmama Allah.**
- **Idan muka ba da zakka, muna cika namu ɓangaren alkawarin da muka yi da Shi.**

- **Muna ba da zakka domin tallafa wa aikin Allah da waɗanda suke koyar da Kalmar (Galatiyawa 6:6, 1 Korintiyawa 9:14, Malakai 3:10)**
- **Muna ba da zakka domin mu yi tafiya cikin albarkar Allah a rayuwarmu (Malakai 3:10-12). An riga an albarkace mu da albarkatu da yawa cikin Almasihu, amma muna rayuwa cikin waɗannan albarkatu idan muna tafiya ta wurin bangaskiya ga Allah, kuma zakarmu tana nuna bangaskiyarmu da biyayyarmu gare Shi.**
- **Bayar da zakka alama ce ta biyayya ga Allah domin yana sa ran mu ba Shi zakka.**
- **Muna ba da zakka ga ma'aikatun da suke ciyar da mu da Kalmar kuma suke kula da mu a ruhaniya.**

Ibraniyawa 7:7-9 ya bayyana cewa a ƙarƙashin sabon alkawari, Ubangijinmu Yesu Almasihu wanda yake rayuwa har abada ne yake karɓar zakarmu.

An kwatanta wannan aiki da zakkar Ibrahim ga Melkizedek, inda Ibrahim ya girmama shi kuma ya nuna masa daraja a matsayinsa na babban firist. Haka nan, muna girmama Yesu kuma muna nuna Masa daraja ta hanyar zakarmu, muna ɗaukaka girmansa. Ba ma ba da zakarmu kamar waɗanda suke ƙarƙashin Dokar Musa, waɗanda suke ba da zakka ga Lawiyawa, domin wannan tsarin ya shuɗe (Ibraniyawa 7:7). Ba ma ba da zakarmu saboda tsoron la'ana; a maimakon haka, an albarkace mu da dukkan albarkun ruhaniya cikin Almasihu, wanda hakan ya sa ba zai yiwu a la'ance mu ba. A maimakon haka, muna ba da zakarmu a matsayin alamar bangaskiyarmu da girmamawarmu ga Yesu.

Sa'ad da Ubangiji Yesu ya mutu, Ya ɗauki kowane irin la'ana a kansa (Ya zama la'ana saboda mu) kuma Ya hatimce mu da kowane irin albarka da alkawura daga Allah (duk alkawuran Allah "I" ne da "Amin"). An albarkace mu cikin Ubangiji Yesu Almasihu (Afisawa 1:3), kuma wannan albarka za ta bayyana a rayuwarmu sa'ad da muke tafiya ta bangaskiya bisa ga Kalmarsa da hanyoyinsa. Muna ba da zakka domin mun fahimci cewa ƙa'idar girmamawa ce ta Allah wadda take nuna ƙaunarmu gare Shi da kuma sanya Shi a gaba, ba domin tsoron la'ana ba, domin ba za a iya la'ance mu ba saboda an riga an albarkace mu da dukkan albarkun Allah. Ibrahim ya ba da zakka tun kafin a kafa doka, yana nuna girmamawarsa da darajarsa ga Allah. Haka nan, muna ba da zakarmu a ƙarƙashin wannan sabon alkawari da fahimta iri ɗaya. Ba bisa doka ba, sai dai bisa girmamawa.

Yaya Muke Ba da Zakkarmu?

1. **Muna bayarwa bisa fahimtar Albarkarmu cikin Almasihu:** Muna ba da zakarmu domin an riga an albarkace mu cikin Almasihu, kuma muna yin haka domin mu nuna godiyarmu saboda duk abin da Ya yi mana, kuma muna amincewa cewa duk abin da muke da shi daga gare Shi yake.
2. **Bangaskiya da Godiya:** Muna ba da zakarmu cikin bangaskiya da godiya. Bayan mun ba da zakarmu, muna gode wa Allah saboda buɗewar sammai domin albarkun kuɗi da na kayan duniya a rayuwarmu, da kuma cewa muna samun wadata a dukkan fannoni na rayuwarmu. Ya kamata mu furta wannan domin duk albarkun Allah, tun daga ceto, ana sakin su a duniyar ruhaniya. Duk da haka, domin su bayyana a duniyar zahiri, dole ne mu furta su da bakunanmu kuma mu yabi Allah domin mu ga sun bayyana a rayuwarmu ta zahiri. Idan ba mu yi haka ba, albarkunmu za su iya jinkirin bayyana a duniyar zahiri duk da cewa an riga an sake su a duniyar ruhaniya.
3. **Haɗa Kuɗaɗenmu da Aikin Allah**: Muna ba da zakarmu domin mu haɗa kuɗaɗenmu da ƙoƙarin aikinmu da aikin Allah na har abada. Ta yin haka, muna ba kuɗinmu daraja ta har abada.
4. **Ɗaukaka Aikin Allah:** Bayar da zakka yana ba da damar aikin Allah ya ci gaba da sauri kuma yana tabbatar da cewa ana kula da bayinsa yadda ya kamata, yana ba su damar yin hidima da aiki tuƙuru domin Allah da mulkinsa cikin farin ciki ba tare da damuwa game da buƙatunsu na yau da kullum ba.
5. **Canza Kuɗi Zuwa Iri:** Bayar da zakka yana canza kuɗinmu zuwa iri, yana ba Allah damar ƙara shi da kuma albarkaci sauran fannoni na rayuwarmu.
6. **Kariya Daga Kwaɗayi:** Bayar da zakka yana taimaka wa zukatanmu su guje wa kwaɗayi kuma yana hana mu manne wa kuɗi. Haka kuma, alama ce bayyananniya cewa Allah ne yake zuwa na farko a rayuwarmu.
7. **Ƙa'idar da Ba Ta Canzawa:** Bayar da zakka ƙa'ida ce da ba za ta taɓa canzawa ba. Idan muka sa Allah a gaba, ƙa'idar bayar da zakka za ta kasance koyaushe domin tana nuna girmamawarmu gare Shi da kuma fifikon da muke ba Shi. An ga wannan aiki shekaru 430 kafin Dokar Musa, domin Ibrahim da zuriyarsa sun ba da zakka. Haka kuma, muna ganin Allah Ya shigar da ita cikin tsarin Dokar Musa. Yesu Ya tabbatar da wannan aiki, kamar yadda aka gani a Matiyu 23:23. Duk da haka, Ya cika dokar Asabar, ta haka Ya kawo ƙarshenta. Dokar da Yesu Ya cika ita ce Dokar Musa. Ba ma bayar da zakka saboda tsoro, kamar yadda waɗanda suke ƙarƙashin Dokar Musa suka yi. Amma muna bayar da zakka ta bangaskiya, kamar Ibrahim ubanmu (Ibraniyawa 7:7). Muna karɓar albarkun zakka bisa ga abin da ke cikin Malakai, muna sane cewa an ba mu dukkan albarkun Ibrahim na Tsohon Alkawari cikin Almasihu. A lokaci guda kuma, Yesu Ya ɗauki la'anoni a kansa a kan gicciye (2 Korintiyawa 1:20). Muna furta albarkun da aka ambata a Malakai 3:10 da sauran ayoyin da suka shafi bayar da zakka domin muna cikin Almasihu.
8. **Tsammatar Tagomashin Allah:** Idan muka ba Allah zakka cikin bangaskiya, za mu iya sa ran ganin tagomashin Allah yana bayyana a rayuwarmu. Wannan na iya haɗawa da dabaru daga Allah da alaƙoƙin da suke amfanar da mu, buɗe ƙofofi, ƙaruwa gaba ɗaya, da kariya a kan aikinmu, albarkunmu, da sauran abubuwa masu kyau.
9. **Bayar da Zakka a Matsayin Mutane Ɗai-ɗai da Kamfanoni, Kasuwanci da Ma'aikatu.**

Ana ba da shawarar cewa mu bayar da zakka a matsayin mutane ɗai-ɗai da kuma iyalai, musamman bayan mun dandana albarkun Allah. Wannan aiki ya shafi kasuwanci, majami'u, da ƙungiyoyi ma, yana ba su damar samun tagomashin Allah da buɗe sababbin ƙofofi. Bayan bayar da zakka, ya kamata mu gode wa Allah a fili saboda buɗewar sammai da albarkun da suke a kanmu, iyalanmu, ayyukanmu, kasuwancinmu, majami'unmu, da ƙungiyoyinmu bisa ga Malakai 3:10-14. Wannan furuci yana da muhimmanci domin yana kawo albarkun da aka saki ta wurin bayar da zakka daga duniyar ruhaniya zuwa duniyar zahiri.

2) Muna ba da hadayu: Hadaya ita ce abin da muke ba Allah. Ta wurin zakka muna ba Allah abin da yake nasa, kuma ta wurin hadayu muna ba Allah abin da yake namu. Hadayunmu suna farawa ne da ba da rayukanmu ga Ubangiji. Hadayu ba su takaita ga kuɗi kaɗai ba, amma suna iya zama duk wani abu da mutum yake ba Allah ta hanyar bayarwa a cikin mulkinsa (watakila a coci ko wata ma'aikata ta hidima) ko kuma ga wani mutum. Ga yadda ya kamata hadayunmu su kasance:

- Dole ne su girmama Allah: A wata ma'ana, ba ma bayar da abin da za mu iya jefarwa cikin sauƙi (Malakai 1:6-14).
- Dole ne su fito daga zuciya.
- Dole ne a bayar da su cikin bangaskiya da zuciya mai farin ciki, ba da ƙyashi ko baƙin ciki ba (2 Korintiyawa 9:6-7).
- Dole ne ƙaunarmu ga Allah ta motsa mu mu bayar da su (Markus 12:30).
- Idan muna ba wa wasu, dole ne mu ba su saboda ƙauna, ba da wata manufa ta ɓoye ba.

MUNA BA DA 'YA'YAN FARKO (Karin Magana 3:9): 'Ya'yan farko su ne kashi na farko na ƙarin abin da muka samu. Misali shi ne idan wani mai bi ya sami kuɗi dubu ɗaya, sannan aka ɗaukaka shi a wurin aikinsa, kuma ya fara samun kuɗi dubu ɗaya da ɗari biyar. Ƙarin ɗari biyar ɗin shi ne 'ya'yan farko, kuma yana da kyau mai bi ya girmama Allah da su ta hanyar ba da su a coci. Ko kuma a ce wani mai bi ya fara kasuwanci; yana da kyau ya ba Allah ribarsa ta farko. Amma wannan al'amari ne tsakanin Allah da mai bi, kuma ba doka ba ce, ƙa'idar bangaskiya ce. Idan ya/ta ba Allah 'ya'yan farkonsa/farkonta, Littafi Mai Tsarki ya yi alkawarin babbar albarka a cikin dukkan ayyukansa/ayyukanta (Karin Magana 3:9-10).

INA MUKE BAYARWA? (1) Muna ba da zakka da hadayunmu ga ma'aikatun hidimar da muke ciki. (2) Muna ba wa waɗanda suke koya mana Kalmar kuma suke kula da mu a ruhaniya. Bayarwa gare su ya bambanta da bayarwa ga ma'aikatun hidimarsu. Bayarwa gare su yana nufin ba su domin su yi abin da suka ga dama da abin da aka ba su (Galatiyawa 6:6, Ezekiyel 44:30). (3) Muna ba mabukata da matalauta (Karin Magana 19:17, Galatiyawa 2:10). (4) Muna ba da gudummawa ga wasu ma'aikatun hidima inda muke ganin hannun Allah yana bayyana, da kuma inda Allah zai iya umurce mu ko bayyana mana cewa mu bayar. (5) Muna ba wa mutanen da Allah Ya bayyana mana cewa mu ba su. (6) Muna bayarwa duk inda Allah Ya umurce mu mu bayar.

MENENE MUHIMMANCIN BAYARWA?

1. Idan muka bayar, muna shiga cikin aikin Allah kuma muna cika aikinmu na yin aiki tare da Shi, saboda haka bayarwarmu tana faranta wa Allah rai.
2. Idan muka bayar, muna taimaka wa wasu kuma muna kawo musu alheri, kuma yin haka yana faranta wa Allah rai.
3. Bayarwa tana kawo bayyanar mulkin Allah cikin rayuwarmu. Mun san cewa bayyanar mulkin Allah ita ce: salama, farin ciki, ƙaruwa, yalwa, wadata, lafiya da albarkatu a cikin duk abin da muke yi (kalmar albarka tana nufin ƙarfin da Allah yake sanya wa cikin ruhunmu domin mu wadata. Albarkarsa tana kawo nasara, ƙaruwa, yawaita, lafiya, wadata, mutanen da suka dace a rayuwarmu waɗanda suke taimaka mana mu kai ga abubuwa masu kyau, ja-goranci, kariya, rayuwar salama, farin ciki da yalwa ta kowace hanya, a ruhaniya da kuma zahiri) (Karin Magana 10:22). Idan muka bayar, muna shuka iri ne, kuma Allah zai riɓaɓɓanya irin da muka shuka, ya mayar mana da shi yana ƙaruwa fiye da abin da muka shuka (2 Korintiyawa 9:6, Karin Magana 11:24 da 25). Wannan yana nufin cewa idan muka bayar, Allah zai tabbatar an ba mu fiye da abin da muka bayar (Luka 6:38). Idan muka bayar domin aikin Allah ko muka ba waɗanda muka tabbata Allah ne Ya aiko su, muna wadata fiye da abin da muka bayar, kuma muna rayuwa cikin albarkar Allah a babban mataki. (Yahaya 6:5-14) misali shi ne na wani ƙaramin yaro wanda ya ba da abincinsa domin aikin Allah, domin a ciyar da mutanen da suke sauraron Yesu Almasihu, kuma ya karɓi kwanduna goma sha biyu cike da ragowar abincin, waɗanda zai iya yin abin da ya ga dama da su. (Hagai 1:3-12), wani misali kuma shi ne na wata mace wadda ta sami jariri saboda ta yi wa wanda Allah Ya aiko alheri (2 Sarakuna 4:8-18). Idan muka ba waɗanda muka tabbata Allah ne Ya aiko su, muna ba Allahn da Ya aiko su da kansa ne (Matiyu 10:40-42). Wani misali kuma shi ne na wata gwauruwa wadda ta rayu ƙarƙashin albarkar Allah bayan ta ciyar da Iliya da abincinta na ƙarshe domin Allah ne Ya aiko shi (1 Sarakuna 17:7-17). Bayarwa ga mutumin Allah ya jawo mu'ujizar Allah, wadda ta tallafa mata har lokacin fari ya ƙare a Isra'ila. Bulus ma ya bayyana cewa Filibiyawa za su sami ƙaruwa mai yawa saboda bayarwa ga ma'aikatar hidimarsa (Filibiyawa 4:18 da 19, Ezekiyel 44:30).
4. Bayarwa ita ce hanyarmu ta ci gaba a cikin mulkin Allah.
5. Bayarwa tana sanya mu a kan ƙaddarar da Allah Ya ƙaddara mana; tana kuma motsa mu mu cika abin da muke duniya domin mu yi. Alal misali, Ibrahim ba zai iya zama uban al'ummai da yawa ba da a ce bai ba da ɗansa Ishaku ba. Abin da ya bayar ya buɗe masa ƙofa domin ya zama duk abin da Allah Ya kira shi ya zama. Wani ɓangare kuma shi ne cewa mai bi zai kai ga ƙaddarar da Allah Ya ƙaddara masa ne idan ya ba da lokacinsa ga Ubangiji.
6. Bayarwa tana taimaka mana mu yi tafiya cikin albarkun Allah a rayuwarmu, kuma tana sa mu yi aiki cikin albarka a duk abin da muke yi.
7. Bayarwa tana mai da mu hanyoyin da Allah yake amfani da su wajen taɓa rayuwar mutane da yawa da albarka. Muddin muna bayarwa, za mu kasance hanyoyin albarka waɗanda ba sa ƙafewa.

AMFANIN YAWAN BAYARWA DA BAYARWA TA HANYAR SADUWA

1. Yawan bayarwa da bayarwa ta hanyar sadaukarwa suna nuna cikakkiyar bangaskiya ga Allah, saboda haka Allah yana farin ciki idan muna da cikakkiyar bangaskiya gare Shi, kuma a lokacin ne kaɗai zai iya bayyana kansa sosai cikin rayuwarmu.
2. Yawan bayarwa da bayarwa ta hanyar sadaukarwa suna iya taimaka wa wasu cikin sauri kuma su sa mulkin Allah ya bunƙasa. Wannan yana faranta wa Allah rai domin yana son a taimaki mutanensa cikin sauri, ta fuskar ƙaruwa a adadi.
3. Yawan bayarwa da bayarwa ta hanyar sadaukarwa suna buɗe manyan ƙofofi a rayuwarmu yayin da muke cika shirin Allah. Idan muka bayar da yawa ta hanyar sadaukarwa, za mu sami ƙaruwa mai yawa domin Allah yana ƙara wa mutum gwargwadon yadda yake bayarwa. Ya fi kyau mu ƙaru fiye da iyaka domin a lokacin ne za mu iya taimaka wa wasu (2 Korintiyawa 9:6, Karin Magana 11:24).
4. Yawan bayarwa da bayarwa ta hanyar sadaukarwa suna sa mu cika nufin Allah ga rayuwarmu. Misali ɗaya shi ne na Ibrahim, dole ne ya miƙa Ishaku kafin ya zama uban al'ummai. Wani misali: idan mai bi ya sadaukar da abinci, barci da lokaci daga wasu abubuwa, sannan ya ba Allah wannan lokacin, Allah ma zai ba shi wahayi da iko domin ya aikata nufinsa, saboda haka zai cika shi daidai.
5. Wani lokaci Allah yana iya sa mu bayar ta hanyar sadaukarwa kamar yadda yake cikin littafin Ayyukan Manzanni, inda mutane suka sayar da filayensu da gidajensu suka ba da kuɗin ga aikin Allah. Irin wannan bayarwa tana sa aikin Allah ya bunƙasa cikin sauri.

ILLAR RASHIN BAYARWA (1) Idan ba mu bayar ba, ba za mu iya shiga cikin aikin Allah a duniya ba. (2) Idan ba mu bayar ba, ba za mu iya rayuwa ƙarƙashin albarkun Allah a rayuwarmu ba. (Albarkar Allah ba ta nufin kuɗi kaɗai ba, tana nufin rayuwarmu gaba ɗaya). (3) Idan ba mu bayar ba, ba ma rayuwa bisa ga yanayin ruhaniyarmu domin bayarwa dabi'armu ce. (4) Idan ba mu bayar ba, Allah ba zai iya amfani da mu wajen taɓa rayuwar wasu mutane ba. (5) Ba za mu iya ci gaba tare da Allah ba idan ba mu bayar ba, domin Allah yana ɗaukaka mu idan muka bayar da abin da muke da shi.(6) Za a taƙaita damarmu, kuma za mu kasance matalauta idan ba mu bayar ba. Li'azaru misali ne mai kyau, yana da alkawari da Allah, kuma bisa ga wannan alkawari bai kamata ya kasance matalauci ba. Amma Littafi Mai Tsarki ya bayyana cewa shi matalauci ne. Amma idan muka duba dalilin da ya sa yake matalauci, saboda Li'azaru yana bara ne maimakon bayarwa (Luka 6:38). Saboda haka, bai iya rayuwa cikin albarkar alkawarin da yake da shi da Allah ba. Idan yana bara, yana karɓa daga mutane, amma idan yana bayarwa, Allah da kansa zai ba shi, ko da yake zai yi amfani da mutane wajen ba shi. Wanda yake bayarwa zai kasance yana da yalwa koyaushe (Karin Magana 11:24).

DALILIN DA YA SA ALLAH YAKE SO KUMA YA TANADI HANYAR DA 'YA'YAYENSA ZA SU ZAMA MASU ARZIKI A KUƊI DA SAURAN ABUBUWAN DUNIYA NA ZAHIRI (2 Korintiyawa 8:9, 3 Yahaya 1:3, Karin Magana 13:22)

Dalilan da suka sa Allah yake son 'ya'yayensa su zama masu arziki kuma su mallaki dukiyar duniya su ne kamar haka:

1) Allah Uba ne nagari, kuma yana son 'ya'yayensa su rayu cikin farin ciki ba tare da rashin wani abu ba. Yana ƙaunar iyalin da take rayuwa cikin yalwa.
2) Allah yana son 'ya'yayensa su mallaki duniya domin tun farko Ya halicce ta dominsu, amma daga baya Adamu ya ba Shaiɗan ita saboda rashin biyayyarsa ga Allah. Yanzu Allah yana son 'ya'yayensa su mallaki duniya da dukkan abubuwa masu kyau da ke cikinta ta wurin bangaskiya, domin Ya ƙwace ta daga hannun Shaiɗan sa'ad da Yesu Ya tashi daga matattu. Duk abin da yake mai kyau a duniya na Ubangiji ne, amma dole ne mu rayu cikin waɗannan abubuwa ta wurin bangaskiya.
3) Allah yana son 'ya'yayensa su gina mulkinsa a duniya, kuma ba za su iya yin hakan ba sai sun kasance masu arziki, domin ana buƙatar kuɗi mai yawa wajen yaɗa bishara. Mulkin kuma yana girma sa'ad da aka ceci mutane kuma suka ƙaru cikin bangaskiyarsu. (Kubawar Shari'a 8:18). Allah yana son 'ya'yayensa su fi kowa a duniya wadata, domin suna da alhakin gina mulkinsa. Allah Ya ba 'ya'yayensa iko su wadata kuma su yi nasara a cikin duk abin da suke yi, amma bangaskiya ce take taimaka musu su rayu a wannan matsayi, wanda ake gani ta hanyar shukarsu, wato bayarwarsu. Wannan ƙa'idar mulki ce: shukawa da girbi — bayarwa da karɓa.
4) Allah yana son 'ya'yayensa su taimaka wa mabukata da matalauta, kuma ba za su iya taimaka musu ba idan su kansu matalauta ne (Galatiyawa 2:10).

HANYAR ALLAH TA YIN RAYUWA BA TARE DA BASHI BA: Allah ba ya son 'ya'yayensa su zama bayi ta kowace hanya. Yesu Ya zo domin Ya ba mu cikakkiyar 'yanci. Mun san cewa bashi yana mai da mutum bawa. Allah ba Ya son mu rayu cikin bashi (Romawa 13:8). Samun bashi ba zunubi ba ne, amma ba cikakken nufin Allah ba ne ga 'ya'yayensa. Samun basussukan da suke bautar da kai, waɗanda ba za ka iya biya ba, yana ɓata wa Allah rai. Yanzu Allah yana iya 'yantar da kai daga bashi ta hanyar mu'ujiza. Mun san cewa a sama babu bashi ko wata irin bautarwa; saboda haka, idan mulkin Allah ya bayyana a rayuwarka, bashi zai ɓace. Za mu duba abin da ya kamata ka yi domin ka 'yantu daga bashi kuma ka rayu sama da shi. Ba shirin Allah ba ne ka riƙa samun abubuwa a bashi koyaushe. Na ce samun bashi ba zunubi ba ne, amma ba cikakken nufin Allah ba ne a gare ka a matsayinka na ɗansa.Dole ne ka san cewa idan Allah Ya taɓa taimaka wa wani ɗan'uwanka ta wata hanya, zai iya yi maka haka idan ka gaskata, domin ba Ya nuna son kai.

1) Ka san alkawarinka da Allah. Bisa ga alkawarinka da Shi, dole ne ka rayu sama da bashi. Ya ce za ka ba al'ummai da yawa rance amma ba za ka karɓi rance daga kowa ba (Kubawar Shari'a 28:12-14).(2) Ka kasance mai aminci ga Allah ta hanyar cika abin da aka rubuta a cikin Kalma: ka ba da zakka da hadayu waɗanda suke girmama Shi, ka yi tafiya ta bangaskiya cikin Kalmarsa, ka kuma kasance mai gafartawa da sauransu. Ka yi tafiya ta bangaskiya, ba ta wurin abin da idanu suke gani ko motsin zuciya ba.(3) Ka aikata

bisa ga Kalmar Allah da Ya faɗa maka kai tsaye (rhema). Ka aikata duk abin da Allah Ya bayyana maka ka yi: idan Ya umurce ka ka bayar a nan ko can, ka yi hakan. Idan yana son ka aikata wani abu na musamman, ka aikata shi ta bangaskiya ba tare da ɓata lokaci ba.(4) Ka riƙa furta da bakinka koyaushe, cikin bangaskiya mai ɗorewa da ƙarfi, cewa ka 'yantu daga bashi. Dole ne ka riƙa furta wannan a kai a kai, ba tare da yankewa ba. A lokacin da za ka fara, kada ka yi tunani, kawai ka ce, 'Ina gode Maka, Uba, domin na 'yantu daga bashi.'(5) Ka taimaka wa wasu wajen biyan basussukansu, komai ƙanƙantarsu. Ka yi amfani da abin da kake da shi wajen 'yantar da wasu daga bashi. Allah zai yi maka koyaushe kamar yadda kake yi wa wasu. Ka yi amfani da abin da kake da shi kawai, Shi kuma zai taimake ka da babban hannunsa. Wannan yana nufin cewa zai yi aiki a madadinka da ikonsa mai ban mamaki domin Ya 'yantar da kai daga bashinka, ko yaya yawansa yake. Duk abin da ka shuka za ka girbe, amma koyaushe za ka girbe fiye da abin da ka shuka.(6) Ka ci gaba da gode wa Allah saboda 'yantar da kai daga bashi. Kada ka yi gunaguni ko sau ɗaya, amma ka yi godiya a cikin kowane yanayi.(7) Ka shiga haɗin gwiwa da aikin Allah ko wani mai hidimar Allah. Duk abin da Allah yake yi a duniya, yana amfani da mutane ne wajen aikata shi. Wannan haɗin gwiwa na iya kasancewa ta hanyar bayarwa ga cocin da kake ciki, ko cocin da ka gaskata Allah ne Ya aiko ta, ko kuma inda ka tabbata Allah yake aiki. Ka tallafa ta kowace hanyar da za ka iya, domin idan kana aiki wajen gina mulkin Allah, Shi ma yana aiki wajen gyarawa da gina rayuwarka. Akwai misalai da yawa a cikin Littafi Mai Tsarki, amma zan kawo kaɗan kawai, (2 Sarakuna 4:4-8) a nan, an 'yantar da wannan gwauruwa daga bashinta ta hanyar haɗin gwiwa da Elisha, mutumin Allah. (2 Sarakuna 6:1-8) an 'yantar da bawan Elisha daga bashin gatari ta hanyar haɗin gwiwa da Elisha wanda mutumin Allah ne. Abu mai muhimmanci shi ne ka yi haɗin gwiwa da shafewar Allah (shafewa ita ce bayyanar Allah a kan mutum). Ba kome ko ka yi haɗin gwiwa da ɗaya daga cikin masu hidimar Allah ko ma'aikatar hidimar Allah ko kuma aikinsa ta kowace hanya, amma ka kasance a inda ka tabbata Allah yake aiki. Yin haɗin gwiwa da aikin Allah ba zai 'yantar da kai daga bashi kaɗai ba, zai kuma sa ka rayu ƙarƙashin albarkar Allah ta hanya ta musamman. Zai ƙara maka arziki fiye da yadda za a iya aunawa.(8) Ka kasance mai horar da kanka. Kada ka jefa kanka cikin wasu basussuka yayin da kake jiran a 'yantar da kai daga bashin da kake ciki yanzu. Ka kame kanka daga abubuwan da kake so na ɗan lokaci; kada ka tilasta wa kanka sayen su a bashi. Ka koyi roƙon Allah ta bangaskiya domin abubuwan da kake so (Matiyu 7:7-12), kada ka yi gaggawar sayensu a bashi.

Wannan shi ne yadda bangaskiya take aiki. Bangaskiya tana aiki koyaushe idan aka yi amfani da ita ta hanyar da ta dace, domin bangaskiya ƙa'ida ce da take aiki ga duk wanda ya yi amfani da ita ta hanyar da ta dace. Idan ka aikata waɗannan abubuwa, wani abu zai iya faruwa wanda zai 'yantar da kai daga bashin da kake da shi ko basussukan da kake da su. Ana iya kawar da wannan bashi ta hanyar mu'ujiza, wataƙila ka sami aikin da zai taimaka maka ka biya bashin cikin sauƙi, ko kuma wani ya biya maka shi kawai, ko kuma wani abu dabam ya faru wanda zai 'yantar da kai daga bashi.Kuma idan an 'yantar da kai daga wannan bashi ko basussukan, ka rayu bisa ga ƙa'idodin mulkin Allah a cikin komai. Ka rayu ta hanyar shukawa da girbi, wato bayarwa. Idan ka bayar, Allah zai tabbatar ka rayu cikin albarkarsa. Ka rayu ta bangaskiya, ka roƙi Allah abubuwan da kake buƙata idan ka buƙace su, kuma za ka ga cewa samun su ba tare da bashi ba yana da sauƙi sosai. Ka rayu bisa ga 'ya'yan Ruhu, kuma ɗaya daga cikin 'ya'yan Ruhu shi ne kame kai.

MASU BARA, MASU KARƁAR BASHI DA MASU SHUKA
MASU BARA

Masu bara bayi ne, muna ganin wannan a wurin Li'azaru wanda yake ƙaunar Ubangiji amma ya kasance matalauci kuma yana rayuwa ta hanyar bara. Ubangiji Yesu yana gaya mana cewa ya kamata mu bayar, amma shi da kansa ya zaɓi yin bara. Idan kana bara, mutane suna ba ka ne bisa ga dabi'ar ɗan Adam, kuma dabi'ar ɗan Adam a zahiri tana da rowa.Masu bara suna fuskantar iyakancewa ta abin da mutane suka ba su.

Masu bara ba sa rayuwa cikin albarkar Ubangiji domin ana sakin wannan albarka ta hanyar bayarwa (Karin Magana 11:24).Masu bara ba sa iya cika manufar Allah Uba a gare su. Bara ba tsarin mulkin Allah ba ne.

MASU KARƁAR BASHI

Karɓar bashi ba zunubi ba ne, amma ba cikakken nufin Allah Uba ba ne ga 'ya'yansa (Kubawar Shari'a 28:12-13) (Romawa 13:8-10).
1. Masu karɓar bashi bayi ne ga waɗanda suke bin su bashi (Karin Magana 22:7).
2. Masu karɓar bashi suna fuskantar iyakancewa ta abin da suka karɓa a matsayin bashi.
3. Masu karɓar bashi suna jira. Dole ne su jira a ba su abin da suka karɓa a matsayin bashi.
4. Masu karɓar bashi za su iya shan wahala saboda damuwa. Suna shiga damuwa sosai sa'ad da ya zama dole su biya basussukansu amma ba su da kuɗi. Allah ba Ya son 'ya'yansa su yi irin wannan rayuwa.

MASU SHUKA (masu bayarwa)

1. Masu shuka suna da albarka (Ayyukan Manzanni 20:35; Karin Magana 11:24): Wannan yana nufin cewa suna da ƙarfin Allah Uba a kan ruhuninsu, wanda yake sa su wadata a cikin duk abin da suke yi. Ko da sun fara daga ƙasa, wannan albarka za ta sa ayyukansu su yi nasara.
2. Masu shuka suna hutawa bayan sun shuka. Markus 4:27 ya ce mai shuka yana shuka sannan ya huta cikin bangaskiya, yana dogara cikin bangaskiya da tsammani cewa Allah Uba zai sa irin da ya shuka ya girma ta hanyar da ta wuce ta halitta da kuma ta mu'ujiza, ko

da yake bai san yadda yake girma ba, domin yana faruwa ne ta wurin ƙa'idojin ruhaniya. Zai ga kawai cewa abubuwa suna faruwa dominsa ta hanya mai ban mamaki kuma mai kyau.
3. Masu shuka suna samun nasara kuma suna ƙaruwa domin Allah Uba ne yake riɓaɓɓanya irin da suka shuka (2 Korintiyawa 9:6). Kuma al'amuransu suna tafiya ta hanyar mu'ujiza, fiye da fahimta. Idan suka shuka, Allah Uba zai iya amfani da mutane da yanayi daban-daban domin amfaninsu a matsayin girbin irin da suka shuka (Luka 6:37-39).
4. Wani lokaci masu shuka ba sa jira na dogon lokaci domin da zarar sun shuka cikin bangaskiya, manyan mu'ujizai za su iya faruwa waɗanda za su kawo musu amsoshi da samun nasara bayan cikas.
5. Masu shuka ba su da iyaka. Idan masu shuka suka shuka cikin bangaskiya, abubuwa na mu'ujiza za su iya faruwa ba tare da iyaka ba domin Allah Uba ne yake yi musu hakan ta hanyar da ta wuce ta halitta, a matsayin girbin irin da suka shuka.

MUHIMMAN ABUBUWAN DA SUKA SHAFI IRIN SHUKA DA MAI SHUKA

1. **Iri shi ne duk wani abu da yake mallakinka wanda kake bayarwa.** Zai iya zama lokaci, kuɗi, hidimar da kake bayarwa, ayyukan alheri, ayyukan jinƙai, da sauransu, ko kuma duk wani abu naka da kake bayarwa.Iri ne domin duk abin da kake yi wa wasu, Uba Allah ma zai yi maka fiye da yadda ka yi wa wasu (Luka 6:35-39).Abin da yake naka (dukiyarka) zai iya zama iri idan ka bayar da shi cikin bangaskiya. Muddin wani abu naka bai zama iri ba, ba shi da ikon ninkuwa. Amma da zarar ka mai da shi iri ta wurin bayar da shi cikin bangaskiya, sai ya fara samun ikon ninkuwa, kamar yadda iri yake ninkuwa ne kawai idan aka sanya shi cikin ƙasa.
2. Ana shuka iri a matsayin aikin bangaskiya amma Uba Allah ne zai kawo girbin ta hanyar allahntaka da mu'ujiza, ta hanyarsa ta allahntaka wadda sau da yawa za ta ba hankali mamaki.
3. **Mutum yana girbin abin da ya shuka, da abin da ya faɗa, har ma da abin da bai roƙa ba.** Misali shi ne Sulemanu. Ya shuka dabbobi amma ya roƙi hikima. Kuma ya sami hikima da dabbobi da dukiya mai yawa da girma, waɗanda bai roƙa ba. Kamar irin bishiyar apple: kana shuka irin amma kana girbe cikakkiyar bishiya mai rassa da ganye da kuma wasu apples masu yawa, kuma dukan waɗannan suna da amfani. Ana iya amfani da rassan wajen yin katako da kayan ɗaki, ganyen suna samar da iskar oxygen kuma ana iya amfani da su a matsayin magani, apples ɗin abinci ne kuma suna da wasu iri a cikinsu waɗanda za a iya sake shukawa, da sauransu. Saboda haka, girbi yana haifar da jerin albarkatu da tagomashi waɗanda suke ci gaba da yaɗuwa.
4. Irinka zai iya amfanar da kai a wannan duniya da kuma duniya mai zuwa domin Uba Allah bai taɓa mantawa ba kuma ba zai manta da ayyukan alherin da muke yi dominsa ba. Za su yi magana a madadinka a wannan duniya da kuma duniya mai zuwa.
5. **Irinka zai iya buɗe maka manyan ƙofofi kuma ya haɗa ka da muhimman mutane a rayuwarka.** Kana shuka iri cikin bangaskiya, sannan ka shayar da shi da furucin bangaskiya, annabce-annabce, yabo da godiya ga Allah, sannan ka furta a kansa abin da kake sa ran zai samar, daga nan sai ka huta kana sa ran girbinka. Uba Allah zai tabbatar da cewa ka girbe abin da ka shuka da abin da ka furta a kan irinka da kuma wasu abubuwa masu kyau waɗanda wataƙila ba ka ma yi tunaninsu ba ko kuma ba ka yi tsammaninsu ba.
6. **Za mu iya shuka iri domin duk wani abu da muke buƙata ko muke sa ran samu daga Uba Allah.** Abin da yake da muhimmanci shi ne bangaskiya da kuma fahimtar abin da kake yi ta wurin shuka iri. Za ka iya shuka iri domin samun sabon yanayi ko sabon matsayi a rayuwarka; za ka iya shuka iri domin kawo ƙarshen wani yanayi ko wani lokaci a rayuwarka. A fahimtarka da kuma ta wurin bangaskiya, lokacin da ka bayar da irinka, kana fahimtar cewa idan irinka ya mutu, wannan yanayin da ba ka so shi ma zai mutu tare da shi, kuma idan irin ya tashi da sabon jiki, zai tashi tare da sabon yanayi ko sabon matsayi da kake sa ran samu a rayuwarka.
7. **Ya kamata a shuka irinka a ƙasa mai kyau.** Kasa mai kyau ita ce inda kake ganin aikin Allah ko alherin Allah da shafewarsa suna nan. Irin da ake bayarwa kai tsaye ga bayin Allah da aikinsa su ne waɗanda suke aiki da sauri kuma a mataki mafi girma domin ta yin hakan kana bayarwa kai tsaye ga Allah da tafarkinsa da manufofinsa. Muna ganin wannan a cikin Littafi Mai Tsarki inda aka ba bayin Allah abubuwa. A duk lokacin da aka ba su kyaututtuka domin girmama su, wata albarka ta musamman tana sauka a kan mai bayarwa. Mun riga mun yi bayanin wannan batu a baya cikin wannan koyarwa.Za mu iya bayarwa a wurin da muka sami fahimtar yin bayarwa, ko ga mutane, ƙungiyoyi, ƙungiyoyin agaji ko matalauta. Wannan bayarwa ma tana da muhimmanci amma ta bambanta kuma matsayinta ya fi ƙasa da bayarwa kai tsaye ga aikin Uba Allah da bayinsa, domin wasu daga cikin waɗannan mutane ko matalauta ko ƙungiyoyi na iya yin ayyuka masu kyau amma ba sa fifita manufofin Allah.Wani muhimmin abu kuma shi ne shuka iri ga iyayenmu na ruhaniya da iyayenmu na jiki. Wannan wata hanya ce ta shuka iri a babban matsayi.
8. Wani lokaci za mu iya shuka babban iri ta hanyar sadaukarwa, wato wani abu mai daraja a gare mu wanda za mu iya bayarwa bisa ga bangaskiyarmu ko kuma bisa ga fahimtar da Ruhu Mai Tsarki ya ba mu. Sau da yawa Allah yana motsa mu mu yi haka lokacin da yake son kawo wani abu mafi girma cikin rayuwarmu, wataƙila sauyin matsayi ko wata babbar alaƙa ko duk abin da zai iya kasancewa. Zai iya yin haka domin ya sa zukatanmu su kasance da tabbaci a kansa, tare da ba shi fifiko.

KU TAFI ZUWA GA DUK DUNIYA

A cikin wannan rayuwa, kalmomin ƙarshe na mutum wanda yake shirin barin duniya ko mutuwa suna da muhimmanci sosai domin sun fito ne daga zuciyarsa. Waɗannan su ne kalmomin ƙarshe da Yesu ya faɗa kafin ya tafi sama, 'An ba ni dukkan iko a sama da

kuma a duniya'. Yesu ya zo ne domin ya buɗe wa mutane hanya ta zuwa ga Allah ta wurinsa. Ya cika wannan hidima gaba ɗaya. Babu wanda yake buƙatar ya ƙara mutuwa. Abin da yake cikin zuciyar Yesu Kiristi a yanzu shi ne kowane mutum ya san shi; dole ne a cece su daga zunubansu. Wani muhimmin dalilin da ya sa Yesu ya ba ikilisiya Ruhu Mai Tsarki shi ne domin mu yi masa shaida cikin nasara. A wasu kalmomi, mu gaya wa mutane game da shi.

Alamomin Ruhu Mai Tsarki suna bin hidimar gaya wa mutane game da Yesu (Markus 16:15-18).

ME AKE NUFI DA TAfi ZUWA GA DUK DUNIYA?

1. **Tafiya zuwa ga duk duniya ita ce kai saƙon Almasihu ga duniya:** A wasu kalmomi, wannan ba lallai yana nufin cewa dukkanmu za mu tafi wasu ƙasashe ba, amma dole ne dukanmu mu kai saƙon Almasihu ga al'ummai ta wurin baiwar da kiraye-kirayenmu daban-daban. Ana kiran wasu su tafi da kansu zuwa wurare daban-daban da bishara. Ana kiran wasu su tallafa wa bishara da kuɗaɗensu da kyaututtukansu domin bishara ta yaɗu, misali: Motoci, kuɗi, gine-gine, kafofin yaɗa labarai, da sauransu. Ana kiran wasu su yi addu'ar roƙo domin bishara, tare da tallafawa ta wasu hanyoyi. Dole ne dukanmu mu gaya wa mutane game da Yesu, kuma mu tallafa wa wannan da kuɗi, mu kuma yi addu'a domin ci gaban mulkin Allah, wanda yake samuwa ta wurin yaɗuwa da bunƙasar bishara, domin mulkin Allah yana girma yayin da ake ceton mutane.

2. **Tafiya zuwa ga duk duniya kuma tana nufin abubuwa masu zuwa:** Duniyarka ita ce wurin da za ka iya isa gare shi. Duniyar mutum na iya kasancewa wurin aikinsa ko ƙauyensa. Duniyar wani kuma na iya kasancewa ƙasashe da wurare daban-daban domin yaɗa bishara, yayin da duniyar wani mutum kuma za ta iya kasancewa ƙasarsa ta haihuwa. Wannan ya bambanta daga mai bi zuwa wani. Wasu suna da hidimar almajirtar da mutane. **DOLE NE DUK MASU BI SU SHIGA CIKIN WANNAN AIKI**. Kowa dole ne ya gaya wa mutanen da yake haɗuwa da su game da bishara, kuma ya gayyace su zuwa ikilisiya.

HANYOYI DABAN-DABAN NA TAfiWA ZUWA KARSHEN DUNIYA: Wani muhimmin abu da mai bi yake buƙatar fahimta shi ne cewa hanyoyin tafiya zuwa ƙarshen duniya sun bambanta ga kowane mai bi. Tafiya zuwa ƙarshen duniya na iya ƙunsar abubuwa masu zuwa ga masu bi daban-daban:

1. Ga wasu, hakan na iya nufin tafiya zuwa ƙasashe daban-daban domin yin wa'azin bishara. Ana iya yin hakan ta hanyar gudanar da tarurrukan farkar da ruhaniya a wurare daban-daban, da kafa ikilisiyoyi da makarantun Littafi Mai Tsarki da sauran abubuwa domin faɗaɗa bishara. Yawancin masu bi da suke shiga irin wannan aiki su ne waɗanda aka kira zuwa hidimomi biyar. An shafe wasu domin su horar da wasu su zama almajirai, ta hanyar tabbatar da kafuwarsu cikin mulkin Allah, ta wurin koya musu da kuma bayyana musu Kalmar Allah domin su kafu cikin bangaskiyarsu. Waɗannan duka suna cikin tafiya zuwa ƙarshen duniya.
2. Wasu suna tafiya zuwa ƙarshen duniya ta hanyar fitowa a talabijin, gidajen rediyo da intanet suna shelar bishara da kuma bayyana ikonta.
3. Wasu suna tafiya zuwa ƙarshen duniya ta hanyar horar da sauran masu bi, sannan su aika da su su gudanar da tarurrukan farkar da ruhaniya na bishara ko kuma su kafa ikilisiyoyi.
4. Wasu suna tafiya zuwa ƙarshen duniya ta hanyar tallafa wa waɗanda suke tafiya da kansu da kuɗaɗensu da addu'o'insu. A tunanin Allah, waɗanda suke tallafawa ma sun tafi zuwa ƙarshen duniya, kuma suna samun lada iri ɗaya da waɗanda suka tafi da kansu. Kowa yana da nasa ɓangaren da zai taka a cikin wannan aiki.

DUK MASU BI DOLE NE SU JAWO DAUKAR MUTANE ZUWA MULKIN ALLAH: Dole ne duk masu bi su riƙa gaya wa mutane game da Yesu a kowane lokaci. Kowane mai bi dole ne ya gaya wa wasu game da Almasihu, ko an kira shi zuwa hidimomi biyar ko ba a kira shi ba. Ko ya gaya musu ɗaiɗaiku ko a cikin taro a wani babban taron wa'azi, dole ne ya gaya musu. Ko yana aiki a banki ko malamin makaranta ne ko fasto ne ko mai wa'azin bishara ne, dole ne ya jawo mutane zuwa mulkin Allah ta wurin Yesu.Sa'ad da masu bi suke yin wannan aiki, dole ne su yi aiki tare da baiwar Ruhu Mai Tsarki da alamominsa. Bayan haka, Littafi Mai Tsarki ya ce alamomi za su bi duk masu bi, ba fastoci kaɗai ba (Markus 16:15-17).

IDAN AN JAWO SU, DOLE NE A MAYAR DA SU ALMAJIRAI: Bayan waɗannan mutane sun shiga mulkin Allah, dole ne a horar da su domin su zama almajirai (Matta 28:18-20). Dole ne a fitar da su daga matakin jarirai, a kuma horar da su har sai sun yi tafiya a matsayin 'ya'yan Allah da suka manyanta. Dole ne kowa ya cika nasa ɓangaren hidimar, domin duk masu bi masu hidima ne a cikin mulkin Allah.(Afisawa 4:11-17)

HANYA MAI SAUKI TA GAYA WA MUTANE GAME DA YESU

(1) Sa'ad da za ka je ka yi magana da mutum, ka kusance shi cikin girmamawa, tawali'u da ladabi.(2) A lokacin da za ka fara magana, kada ka fara da nuna yatsa ko zargi, misali: magana game da sarƙoƙin ruhaniya da mutumin yake sawa ko wasu abubuwan ruhaniya da yake da su a waje, domin hakan zai sa su rufe zukatansu.(3) Kada ka fara magana game da ikilisiyoyi tun da farko. Ka yi magana game da Littafi Mai Tsarki.(4) Hanya mai sauƙi ta farawa ita ce ka tambayi mutum ko ya san abin da zai faru da shi ko inda zai je idan ya mutu. Yawancin mutane za su ce ba su sani ba. Sai ka bayyana musu cewa Littafi Mai Tsarki ya ce za su iya samun wannan tabbaci. Wasu za su iya cewa sun san za su je sama, amma idan ka tambaye su dalilin da ya sa suke faɗin haka, za su gaya maka game da

ayyukansu na alheri. Sai ka gaya musu game da ayar da ta ce, ‘domin ta wurin alheri aka cece ku, ta wurin bangaskiya kuma— wannan kuwa ba daga gare ku yake ba, baiwar Allah ce’ (Afisawa 2:8).(5) Dalilin yin waɗannan tambayoyi shi ne domin mutum ya gane cewa yana buƙatar sanin abin da zai faru da shi bayan mutuwa.(6) Ka fara da gaya wa mutumin game da buƙatar karɓar Almasihu; ka guji amfani da kalmar ‘ceto’, amma a maimakonta ka yi amfani da kalmar ‘sake haifuwa’. Dalili kuwa shi ne mutane da yawa ba sa fahimtar abin da ake nufi da samun ceto. Wasu suna tunanin cewa sun sami ceto domin suna zuwa ikilisiya, wasu kuma domin an yi musu baftisma tun suna ƙanana. Wasu suna saɓo game da ceto; wasu kuma suna tunanin cewa ceto wata ikilisiya ce. Yanzu, yin amfani da kalmar ‘sake haifuwa’, wadda mutane da yawa ba su san ma’anarta ba, yana tayar da sha’awarsu ta son sani, saboda haka za su saurari abin da za ka faɗa. Ka fara da Yohanna 3:3, wadda ta ce sai an sake haifar mutum, ba zai iya ganin mulkin Allah ba. Ka bayyana a sarari cewa sake haifuwa ba yana nufin an yi wa mutum baftisma tun yana jariri ba. Sannan ka jaddada cewa ita ce kaɗai hanya ta shiga mulkin Allah.(7) Idan ka sami hankalin mai sauraronka kuma ka gane cewa yana son fahimtar abin da ake nufi da sake haifuwa, ka karanta masa Romawa 10:9, wadda ta ce, ‘Idan ka furta da bakinka cewa, “Yesu Ubangiji ne” kuma ka gaskata a zuciyarka cewa Allah ya tashe shi daga matattu, za ka sami ceto.’ Ka bayyana wa mutumin cewa sake haifuwa da samun ceto abu ɗaya ne. Ka kuma sake bayyana cewa ceto ba wata ikilisiya ba ce, amma wani abu ne da yake faruwa da kowane mutum idan ya karɓi Yesu Almasihu.(8) Ka bayyana wa mai sauraron cewa gaskatawa da zuciya ta bambanta da gaskatawa da hankali. Wannan aya ta cikin Romawa tana gaya mana mu gaskata da zukatanmu. Ka gaya musu cewa gaskatawa da zuciya yana nufin gaskatawa bisa ga hanyar Allah. Abu na farko shi ne zuwa ga Allah ta wurin Yesu kaɗai. Za ka iya karanta musu Yohanna 14:6, Ayyukan Manzanni 4:12, 1 Timoti 2:5. Waɗannan ayoyi suna bayyana cewa Yesu ne kaɗai hanya zuwa ga Allah. Ka gaya musu cewa dole ne su yi watsi da dukkan sauran imani, bautar kakanni da sauransu. Ka karanta musu Kubawar Shari’a 18:9-14. Ana ganin gaskatawa da zuciya ta wurin ayyukanmu waɗanda suke nuna cewa da gaske mun gaskata da Almasihu. Ka sake bayyana musu cewa idan mun gaskata da zukatanmu, za mu sami tabbaci a cikin zukatanmu cewa mu ’ya’yan Allah ne (Romawa 8:15).(9) A wannan lokaci, mutane da yawa za su gane cewa ba su sami ceto ba domin ba su gaskata da zukatansu ba, sai dai suna gaskatawa da hankalinsu kawai. Wannan lokaci ne mai muhimmanci domin za ka ba wa wannan mutum damar samun ceto. Ka ba wannan mutum damar karɓar Yesu cikin rayuwarsa. Ka bayyana wa mutumin a sarari cewa kana nufin yin addu’a tare da shi domin a sake haifar da shi, kuma ka ƙarfafa shi ya karɓi ceto.**(10) Idan suka ce suna son samun ceto, ka yi addu’a tare da su nan take a wurin.** Kada ka jira ranar Lahadi domin fasto ya yi musu addu’a, amma ka jagorance su cikin addu’ar ceto. Addu’ar ceto ba ta da wasu kalmomi na musamman da dole ne a yi amfani da su, amma dole ne ta ƙunshi kalmomin da za su sa mutumin da yake maimaita addu’ar bayanka ya nuna cewa ya miƙa rayuwarsa, da kuma kalmomin da suke furta ikon Yesu na Ubangiji, mutuwarsa da tashinsa daga matattu. Misali: Ubangiji Yesu, na karɓe ka cikin rayuwata, na gaskata cewa ka mutu a kan gicciye domin zunubaina, kuma ka tashi daga matattu a rana ta uku. Na gaskata cewa kai ne Ubangijina da Mai Cetona, Amin. Za ka iya yin wannan addu’a ko kuma ka yi amfani da kalmominka, amma yana da muhimmanci a haɗa wannan ɓangare**.(11) Ka bayyana wa mutumin cewa bayan ya furta waɗannan abubuwa da bakinsa, ya sami ceto. Kada ya damu da abin da yake ji ko abin da ba ya ji a zuciyarsa ta fuskar motsin rai. Ka gaya masa cewa aikin an yi shi ne a cikin ruhunsa kuma dole ne ya karɓi wannan ta wurin bangaskiya. Dole ne ya yi nazarin Sabon Alkawari a cikin Littafi Mai Tsarki. Ka bayyana masa cewa kada ya fara da Tsohon Alkawari domin hakan zai rage saurin ci gabansa, amma dole ne ya fara da Sabon Alkawari domin an rubuta shi ne domin shi, kuma yana bayyana ko wanene shi cikin Almasihu da kuma yadda zai yi abubuwa.(12) Ka gayyace shi zuwa ikilisiya; dole ne ya fahimci muhimmancin samun ikilisiya mai rai. Idan yana zaune a wuri mai nisa, ka gaya masa ya nemi ikilisiya da take koyar da batun ceto ta hanyar da ta dace. Yanzu za ka iya bayyana masa yadda wasu kayan ruhaniya ba su dace ba, kamar sarƙoƙin da masu sihiri suke bayarwa, da sauransu, sannan ka jagorance shi kan yadda zai yi watsi da su. Dole ne ya cire su idan yana sanye da su, kuma ya ƙone duk abin da yake da shi daga wajen masu sihiri ko mutanen da suke neman shawara daga matattu.**

Ka tuna cewa za ka iya yin nuni ta wurin alamomin Ruhu Mai Tsarki ko kuma ka yi aiki da baiwoyinsa yayin da kake magana da wannan mutumin. Za ka iya nuna waɗannan alamomi kafin tattaunawarka da mutumin, a tsakiyarta ko kuma bayan ka gama tattaunawar da shi. Kana aiki da su ta hanyar matakai biyar na bangaskiya.

AMFANIN TAFIYA ZUWA GA DUK DUNIYA (WATO, SANYA BISHARA A MATSAYIN ABU NA FARKO MAI MUHIMMANCI)(1) Muna faranta wa Allah rai domin abin da yake da muhimmanci a gare shi yana da muhimmanci a gare mu (Luka 15:1-10**).(2)** Ana ɗaukaka mu zuwa manyan matsayi a cikin mulkinsa, kuma muna samun ladar ɗaukakarsa (Daniyel 12:3**).(3)** Ana girmama mu da matuƙar girmamawa da kuma daraja (Matta 18:1-6**).(4)** Wadata tana shigowa cikin rayuwarmu, a cikin abubuwan da muke buƙata da waɗanda muke so, a cikin abubuwan ruhaniya da na zahiri (Matta 6:25-34). Yohanna 6:1-14: Wannan nassi yana nuna cewa wannan ƙaramin yaro ya ba da burodin guda biyar da kifaye guda biyu domin a ciyar da mutanen da suke sauraron bishara, amma ya sami kwanduna goma sha biyu a matsayin abin da aka ba shi, waɗanda zai iya amfani da su yadda ya ga dama. Wannan yana nuna mana cewa idan muka ba bishara fifiko, ko ta fuskar lokatinmu, kuɗaɗenmu ko wani abu da yake mallakarmu, koyaushe za mu sami wadata fiye da abin da muka bayar, kuma za a ɗaukaka mu a rayuwarmu ta ruhaniya da ta zahiri.(**5**) Ba za mu ji kunya a Ranar Shari’a ba domin za mu kasance mun cika aikin Allah gaba ɗaya (1 Yohanna 4:17). Wannan aya tana cewa rayuwarmu tana kama da ta Almasihu tun muna duniya. Mun san cewa Almasihu ya fifita mulkin Allah a kan komai (Yohanna 4:34).(**6**) Za mu sami gamsuwa domin wasu sun zo sun san Almasihu ta wurinmu. Zai kawo mana farin ciki mai girma idan muka ga wasu a sama saboda abin da muka yi.

ILLAR RASHIN TAFIYA ZUWA GA DUK DUNIYA (RASHIN SANYA BISHARA A MATSAYIN ABU NA FARKO MAI MUHIMMANCI);(1) Allah ba zai ji daɗinmu ba. Mutane za su halaka su tafi jahannama, kuma za a nemi jininsa daga hannunmu na waɗanda aka ɗora mana alhakin jawo su zuwa ga ceto (Ezekiyel 3:16-22, Ayyukan Manzanni 18:5-7, Markus 9:42-47).(**2**) Za mu kasance a ƙananan matsayi a cikin mulkin Allah.(**3**) Ayyukanmu za su ƙone. A wasu kalmomi, Allah zai ɗauki aikin da muka yi a matsayin marar amfani domin ba mu fifita mulkinsa ba (1 Korintiyawa 3:9-16).(**4**) Za mu sami ƙananan matsayi a sama (2 Korintiyawa 5:9-12). Muna shiga sama ta wurin gaskatawa da Almasihu, amma ana bambanta matsayoyinmu a sama bisa ga yadda muka yi aikin da aka ba mu a nan duniya a ɓangaren da Allah ya ɗora mana.(**5**) Baiwar da Allah ya damƙa mana za ta ragu wajen aiki

ko kuma ta ɓace daga rayuwarmu (Matta 25:14-30). A wasu kalmomi, za mu sauka daga matsayoyinmu a wannan rayuwa da kuma rayuwa mai zuwa.

MALA'IKU

Su waye mala'iku? Mala'iku ruhohi ne waɗanda Allah ya halitta (Ayuba 38:3-7, Zabura 148:2,5, Kolosiyawa 1:16), kalmar mala'ika tana nufin 'manzo'. Wannan wanda aka aika ya bambanta da manzo na hidimar manzanci, domin kalmar 'manzo' tana nufin wanda aka aika da ikon wanda ya aike shi, kuma tana nufin wanda yake wakiltar wanda ya aike shi kamar wanda ya aike shi yana nan da kansa (jakada), alhali kalmar mala'ika tana nufin mai ɗauke da saƙo.

YANAYIN MALA'IKU: Mala'iku ruhohi ne marasa nama da jini, amma suna da ikon bayyana kansu a matsayin mutane (Farawa 18:2, 16, Farawa 19:1-22). Mala'iku ba mutane ba ne, halitta ce dabam da mutane, kuma su ma suna da zaɓi da fahimta kamar mutane. Wasu mala'iku suna sama, yayin da wasu suke duniya, wasu kuma suna tafiya tsakanin sama da duniya domin su cika nufin Allah (Markus 13:32, Galatiyawa 1:8).Mala'iku ruhohi ne waɗanda ba za su iya mutuwa ba (Luka 20:34-36). Mala'iku tsarkaka ne, sun keɓe daga mugunta. Mala'iku masu hidima ne na Allah.(Ibraniyawa 1:13-14)Mala'iku suna ƙasa da 'ya'yan Allah a matsayinsu da ikonsu domin 'ya'yan Allah suna zaune tare da Almasihu a hannun dama na Uba, kuma 'ya'yan Allah su ne jikin Almasihu (Ibraniyawa 1:4, Afisawa 1:19-23, 2:6). 'Ya'ya sun fi bayi girma.

NAU'O'IN MALA'IKU DABAN-DABAN: Littafi Mai Tsarki ya bayyana manyan mala'iku, kerubim, serafim da sauran mala'iku masu ikon mulki (Afisawa 3:10, Kolosiyawa 1:16), da kuma wasu mala'iku da yawa waɗanda suke hidima da yin sujada (Ibraniyawa 1:13-14, Ru'ya ta Yohanna 5:11).

Littafi Mai Tsarki ya bayyana manyan mala'iku guda biyu, waɗanda su ne Mika'ilu da Jibra'ilu.

1. Mika'ilu ya bayyana a matsayin mala'ikan yaƙi wanda yake jagorantar mala'ikun yaƙi a cikin mulkin Allah (Ru'ya ta Yohanna 12:7).
2. Jibra'ilu ya bayyana a matsayin mala'ikan da Allah yake aikawa da muhimman saƙonni (Daniyel 8:15-26, 9:21-27, Luka 1:11-20, 26-38).

SERAFIM: Kalmar 'serafim' tana nufin 'wanda yake cikin wuta'. Wannan suna yana kama da wuta mai ci da ke nuna kasancewar Allah.Serafim suna ci da wuta saboda kasancewar Allah. Serafim suna bayyana suna da hannuwa, ƙafafu da fuka-fukai, kuma suna iya tashi sama (Ishaya 6:1-8). Sau da yawa ana danganta serafim da yabo da sujada (Ishaya 6:3).

KERUBIM: Kerubim suna bayyana suna da fuka-fukai kuma suna iya tashi sama, suna da ƙafafu da hannuwa, amma an bayyana su ta hanyoyi daban-daban; wasu suna da fuskoki biyu (Ezekiyel 41:18), wasu kuma suna da fuskoki huɗu (Ezekiyel 10:21). Sun kasance masu gadin abubuwa masu tsarki a cikin Tsohon Alkawari.

HIDIMAR MALA'IKU TA GABA ƊAYA

1. Mala'iku suna cika nufin Allah (Zabura 103:20, Littafin Kidaya 22:22).(2) Yawancin hidimarsu yana da alaƙa da hidimar Almasihu ta fansar mutane (Matta 1:20-24, 2:13, 28:2, Ru'ya ta Yohanna 14:6-7).(3) Mala'iku da Ruhu Mai Tsarki suna aiki tare da 'ya'yan Allah wajen shelar bishara; ba su ne suke shelar bishara ba, amma suna taimaka wa 'ya'yan Allah su yi shelar ta (Ayyukan Manzanni 8:26-30).(4) Suna yi wa masu bi hidima (Ibraniyawa 1:14, Matta 18:10).(5) Suna mai da hankali ga ikilisiyar Kiristoci (1 Korintiyawa 11:10, Afisawa 3:10, 1 Timoti 5:21).(6) Suna isar da saƙonni daga Allah (Ayyukan Manzanni 10:1-8, 27:23-24, Zakariya 1:14-17).(7) Suna kawo amsoshin addu'o'i (Daniyel 19:21-23, Ayyukan Manzanni 10:4).(8) Wani lokaci suna taimakawa wajen bayyana mafarkai da wahayin annabci (Daniyel 7:15-16).(9) Suna ƙarfafa masu bi a cikin ƙalubalen da suke fuskanta (Matta 4:11, Luka 22:43).(10) Suna kāre masu bi waɗanda suke tsoron Allah (Zabura 34:7, 91:11, Daniyel 6:22, Ayyukan Manzanni 12:7-10).(11) Suna hukunta maƙiyan Allah (2 Sarakuna 19:35, Ayyukan Manzanni 12:23, Ru'ya ta Yohanna 14:7-16, 16:21).(12) Suna yaƙi da aljanu (Ru'ya ta Yohanna 12:7-9).(13) Suna kai waɗanda suka mutu cikin Almasihu zuwa sama (Luka 16:22).

Da alama duk ayyukan da Allah yake yi a duniya, ya zaɓi ya yi su ta wurin mala'iku. Misali: akwai mala'ikun warkarwa (Yohanna 5:16), mala'ika yakan zo ya motsa ruwan, kuma waɗanda suka shiga cikinsa sukan warke. Akwai mala'ikun hukunci, da alama suna yin hidima ta hanyar hukunta abin da ba ya faranta wa Allah rai. Akwai mala'ikun da suke yin hidima ta hanyar kawo albarka da nasara a rayuwar mai bi, da kuma wasu waɗanda suke yin hidima ta hanyar aiwatar da duk sauran abubuwan da Allah yake yi a rayuwar mai bi (Ibraniyawa 1:14).

YAYA AKE AIKI TARE DA MALA'IKU (1) Ba ma bauta musu (Ru'ya ta Yohanna 19:9-10, Kolosiyawa 2:18). (2) Ba ma shiga tattaunawa da mala'iku sai dai idan Allah ya bayyana mana mu yi hakan ko kuma idan sun bayyana kansu gare mu. (3) Bai kamata mu ƙaunaci mala'iku fiye da Allah ko mu ɗaukaka su kamar gumaka ba; ɗaukaka ta Allah ce, ba ta mala'iku ba. (4) Ba ma yin addu'a gare su. (5) Ba ma roƙonsu kariya ko wasu abubuwa; idan muka roƙi Allah waɗannan abubuwa, yana umartar mala'iku su aikata su.

MALA'IKU DA SUKA FAƊI

A cikin Farawa 6:1-8, muna ganin wani rukuni na mala'iku waɗanda suka yi rashin biyayya ga umarnin Allah. Allah ya ba waɗannan mala'iku damar ɗaukar surar mutum domin su iya isar da saƙonni da kuma yi masa ayyuka ga 'yan Adam cikin sauƙi. Muna ganin wannan lamari a cikin Farawa 18, lokacin da Allah ya bayyana tare da mala'iku biyu, dukkansu suka bayyana a matsayin maza uku ga Ibrahim.

Waɗannan mala'iku daga baya suka yi amfani da ikonsu ta hanyar da ba ta dace ba, suka ɗauki surar mutane kuma suka yi jima'i da mata. Littafi Mai Tsarki ya ce waɗannan mala'iku sun haifi 'ya'ya tare da waɗannan matan, kuma 'ya'yansu suka zama ƙattai. Waɗannan ƙattai mugaye ne kuma sun koya wa mutane asirai masu cutarwa game da duniyar ruhaniya. A sakamakon haka, duniya ta cika da tashin hankali da mugunta. Wannan ne ya sa Allah ya yanke shawarar kawo ambaliya a duniya a zamanin Nuhu; yana son ya kiyaye tsarkin 'yan Adam domin a lokacin akwai 'ya'yan da aka haifa ta hanyar mala'iku da mutane, abin da ya haifar da nau'in halitta marar tsarki a duniya.

Allah ya hukunta waɗannan mala'iku ta hanyar sanya su cikin duhu na har abada da sarƙoƙin dawwama a cikin jahannama, a wani sashe na musamman da ake kira Tartarus, inda za su kasance har sai an jefa su cikin tafkin wuta bayan hukunci na ƙarshe (Yahuda 1:6 da 2 Bitrus 2:4). Wannan rukuni na mala'iku shi ne rukuni na biyu da ya faɗi. Rukuni na farko da ya faɗi shi ne lokacin da shaidan da aljanunsa suka faɗo daga sama. Shaidan da rukuni na farko sun faɗi a farkon halitta, amma waɗannan mala'iku sun faɗi shekaru 1,556 bayan an halicci duniya. Rukuni na farko ya faɗi saboda girman kai da tawaye ga mulkin Allah a sama, kuma waɗannan mala'iku har yanzu suna yawo a duniya suna neman mutanen da za su cinye, musamman Kiristoci. Rukuni na biyu ya faɗi saboda sha'awar jima'i da tawaye ga tsarin Allah a duniya, kuma Allah ya yanke shawarar ɗaure waɗannan mala'iku a jahannama har zuwa hukunci na ƙarshe.

MALA'IKAN UBANGIJI: Sau da yawa idan Littafi Mai Tsarki ya yi magana game da "Mala'ikan Ubangiji", kuma aka rubuta sunan da manyan haruffa, ana nufin Allah da kansa. Za ka iya samun wannan a cikin (Farawa 22:11-15, 31:11-13, Fitowa 3:2) da wasu ayoyi da yawa.

SHAƊAN DA ALJANU

WAYE SHAƊAN? Shaɗan mala'ika ne; yana ɗaya daga cikin manyan mala'iku a sama. Shaɗan da aljanu mala'iku ne waɗanda Allah ya halitta. Sunansa shi ne "Tauraron Safiya". An kira shi haka domin yana haskakawa kamar tauraron safiya da ɗaukakar Allah (Ishaya 14:12-16). Shi kerubi ne wanda yake tsaron kursiyin Allah (Ezekiyel 28:11-19). Sunan 'Shaidan' yana nufin 'mai zargi', wannan suna yana magana ne game da shaidan da aljanu domin babban aikinsu shi ne yin zargi. Sunan gama-gari ne da ake amfani da shi a kansu. Yana zargin Allah a gaban mutane, yana nuna shi a matsayin mugun mutum, kuma yana zargin mutane a gaban Allah, yana ƙoƙarin tabbatar wa Allah cewa mutane ba za su taɓa bin sa ba.

Ya cika da girman kai, kuma ya ƙi mulkin Allah, yana son ya karɓe mulkin Allah. Ya rinjayi wasu mala'iku su ƙi mulkin Allah, kuma suka bi shi a cikin shirinsa (Ru'ya ta Yohanna 12:3-5). Ya ɓatar da kashi ɗaya bisa uku na rundunar sama (Ru'ya ta Yohanna 12:9-10). Allah ya hukunta shaidan da dukan sauran mala'ikun da suka bi shi, ya kuma fitar da su daga sama zuwa duniya. An cire ɗaukakar Allah daga gare su, kuma aka ba su cututtuka daban-daban a matsayin hukuncin Allah. Wasu sun rasa hankalinsu, wasu sun zama makafi, wasu sun zama guragu, wasu kuma sun zama kurame da bebaye. An kulle wasu daga cikin waɗannan mala'iku a jahannama (2 Bitrus 2:4-6). Aljanu suna ɗauke da waɗannan cututtuka zuwa duk inda suke. Suna son manne wa mutane su bayyana kansu a jikinsu, kuma wannan ita ce hanyar da wasu mutane suke kamuwa da cututtuka.

Wani lokaci cututtukan da suke shafar mutane aljanu ne suke bayyana kansu a cikin waɗannan mutane. Ko da yake ba dukan cututtuka ne aljanu suke haddasawa ba. Wani lokaci mutum na iya yin rashin lafiya domin faɗuwar Adamu ta shafi jikin mutum kuma ta sa ya zama mai saurin kamuwa da rashin lafiya. Amma rashin lafiya har yanzu aikin Shaidan ne, ko ta yaya ta zo, ko aljanu ne suka kawo ta ko kuma ta wata hanya dabam, dole ne a cire ta daga mai bi.

An bar wasu aljanu tare da shaidan su ci gaba da aiki a duniya na wani ɗan lokaci, har sai Yesu Almasihu ya kai su tafkin wuta a ƙarshe. Wasu aljanu suna duniya yayin da wasu suke a sammai (ba sama ta uku inda kursiyin Allah yake ba, amma sama ta biyu),

inda aljanu suke aiki bisa ga Afisawa 6:10-14. Wasu suna aiki a cikin tekuna, wasu kuma suna jahannama. Amma ga shaidan, yana yawo sama da ƙasa a duniya, yana neman wanda zai hallaka (1 Bitrus 5:8).

Aljanu ruhohi ne amma suna iya bayyana kansu a siffofin dabbobi. Aljanu da shaidan ba sa kasancewa a ko'ina a lokaci guda, ba su da ikon komai (cikakken iko), kuma ba su san komai ba, amma suna haɗin gwiwa a wurare daban-daban, kuma suna iya isar wa juna saƙonni. An riga an hukunta shaidan da aljanu, abin da ya rage musu kawai shi ne a jefa su cikin tafkin wuta (Yohanna 16:11, Ru'ya ta Yohanna 20:10). Saboda haka, shaidan da aljanu suna cike da tsoro, suna tsoron Allah da 'ya'yansa sosai (Yakubu 2:19, Luka 10:19).

Shaidan (wanda shi ne sunan da ake amfani da shi wajen nufin shaidan da aljanu gaba ɗaya) da dukan mulkinsa suna ƙasa da 'ya'yan Allah ta fuskar iko, suna ƙarƙashin ƙafafunsu. Yesu ya ƙwace makaman Shaidan lokacin da ya tashi daga matattu, ya tattake shi, ya kuma bar shi babu makamai (Kolosiyawa 2:15). Abin da ya rage wa Shaidan shi ne gurɓatacciyar hikima, kuma wannan ne yake amfani da shi wajen ruɗar da mutane.

AIYUKAN SHAƊAN DA ALJANU

(1) Shaidan yana fushi da Allah saboda hukuncin da Allah ya yanke masa, kuma yana son ɗaukar fansa, amma ba zai iya yi wa Allah komai ba. Saboda haka, yana cutar da abin da Allah ya fi ƙauna, wato mutane. Yana son cin zarafin mutane, ya ruɗe su, ya kuma hallaka su, domin a ƙarshe a hallaka shi tare da su. Wannan ita ce kaɗai hanyar da zai iya ɗaukar fansa a kan Allah.(2) Yohanna 10:10 ta ce aikin Shaidan shi ne sata, hallaka da kisa. Yana ƙin Allah da mutanensa. Aljanu da shaidan ma suna ƙin juna; har ma suna ƙin mutanen da suke yi musu hidima. Mulkin duhu yana cike da ƙiyayya da tsoro.(3) Shaidan yana son cutar da mutane ta hanyar cututtuka, rashin lafiya, la'ana, talauci, danniya da mutuwa (mutuwar ruhaniya da kuma ta zahiri).(4) Shaidan yana son shiga jikin mutane ya yi amfani da su wajen aiwatar da mugayen ayyukansa. Sai kawai idan yana cikin jikin mutum ne zai iya yin aikinsa cikin sauƙi a duniya.(5) Yana son rinjayar da mutane su aikata mugayen abubuwa waɗanda za su lalata dangantakarsu da Allah, su kuma halaka su.(6) Yana son hallaka Kiristoci da kuma hana su ci gaba a tafiyarsu ta bangaskiya (1 Bitrus 5:8).(7) Kamar yadda Allah yake da mutanen da yake kira kuma yake shafewa domin su jawo wasu zuwa gare shi, su kuma koya musu game da shi da hanyoyinsa, waɗannan su ne manzanni, annabawa, masu wa'azin bishara, fastoci da malamai, haka ma Shaidan yana da waɗanda yake kira kuma yake shafewa domin su cika shirinsa na kisa, sata da hallaka. Waɗannan su ne masu sihiri, masu tsafi, mayu, masu bautar Shaidan, da waɗanda ba sa koyar da koyarwar da take shelar cewa Yesu shi ne Ubangiji, Mai Ceto kuma hanya ɗaya tilo da 'yan Adam za su bi zuwa ga Allah (Kubawar Shari'a 18:9-14, Littafin Firistoci 18:31, 1 Yohanna 4:1-6).

YADDA MUKE FUSKANTAR ALJANU / SHAƊAN(1) Muna tsawatar musu a rayuwarmu da kuma rayuwar wasu mutane ta wurin ikon Almasihu da yake cikinmu, wato cikin sunan Yesu Almasihu (Markus 16:17). Muna ɗaure su kuma muna fitar da su cikin sunan Yesu.(2) Aljanu ba sa son barin jikin mutane, saboda haka, idan ka fitar da su, za su iya ƙoƙarin yin tsayayya. Wannan yana nufin cewa mai bi dole ne ya fitar da su da ƙarfin hali, da bangaskiya marar girgiza, da ƙarfin ruhaniya da iko. Kada ya ji tsoro idan suka yi ƙoƙarin yaƙarsa, amma dole ne ya tsaya da ƙarfi kuma ya ci gaba da riƙe furucin bangaskiyarsa. Aljanu ba su da ikon ƙin fita idan mai bi ya fitar da su cikin bangaskiya.(3) Ba ma tattaunawa da su, kuma ba ma magana da su sai idan hakan ya zama dole ko kuma idan Allah ya bayyana mana mu yi hakan (Luka 4:33-36, Luka 5:41, Markus 5:1-17).(4) Ba ma jin tsoronsu ko kaɗan (Luka 10:9).(5) Bai kamata mu nuna sha'awa mai yawa game da su da asiransu ba (Ru'ya ta Yohanna 2:24).(6) Bai kamata mu nuna tsananin sha'awa da farin ciki idan sun bayyana kansu ba (Markus 1:23-27, 32-35).(7) Bai kamata mu bar su su yi magana ba sai idan hakan ya zama dole; watakila kana son mutane su san cewa aljanu suna wanzuwa. Gaskiyar ita ce, ba lallai ne aljanu su yi magana ko su bayyana kansu ba kafin su fita daga jikin mutum (Markus 1:23-27, 32-35). Za mu iya yin hakan ne kawai domin wannan zamani ya san cewa aljanu suna wanzuwa da gaske, kuma su san cewa Kalmar Allah gaskiya ce. Bai kamata magana da aljanu ta zama abin da ake yi akai-akai ko al'ada ba.(8) Wani lokaci yana iya zama dole masu bi su kira aljanu bisa ga ayyukansu domin su sami nasarar fitar da su daga rayuwar mutane, misali: ruhun mutuwa, ruhun makanta, ruhun kurame, da sauransu (Markus 5:25-26).(9) Bai kamata mu bi koyarwarsu ba, har mu kai ga koyar da su a cikin tarurrukanmu, misali; matattu a cikin kogwanni, ko wane da wane mayya ne, ko kuma wata koyarwa da ba a tabbatar da ita a cikin Sabon Alkawari ba (1 Timoti 4:1-12).(10) Bai kamata mu gaskata zarge-zargensu a kan wasu mutane ba domin ba gaskiya ba ne (Yohanna 8:44-45), kamar cewa wata tsohuwa mayya ce, ko kuma ita ce take shake ni da dare. Aljanu suna iya ɗaukar siffofin mutane masu rai ko matattu, har ma da siffofin mala'iku ko bayin Allah, su bayyana ga mutane ta waɗannan siffofi domin su kawo ruɗani da kuma zargin marasa laifi (2 Korintiyawa 11:14). Abu mafi muhimmanci shi ne ko saƙon da ake isarwa ya yi daidai da Sabon Alkawari. Idan bai yi daidai da shi ba, to aljanu ne suke aiki.(11) Dole ne mu rushe ayyukansu (1 Yohanna 3:8), waɗanda suka haɗa da: raba mutane da Allah, rashin lafiya, mutuwa, la'anoni, danniya, talauci da ƙaranci, da sauransu. Idan an fitar da aljanu daga mutum, za su iya ƙoƙarin dawowa. Saboda haka, mutumin da aka 'yanta dole ne ya karɓi Yesu, ya cika da Kalmar Allah da Ruhu Mai Tsarki, kuma ya girma cikin bangaskiyarsa (Matta 10:43-46).(12) Bai kamata mu nemi wahayi daga gare su ba, amma dole ne mu nemi wahayi daga Ruhu Mai Tsarki da Littafi Mai Tsarki. Misali: idan aljani ya faɗi wani abu, bai kamata mu gaskata shi ba, amma mu nemi abin da muke buƙata daga Ruhu Mai Tsarki. Kada ka ɗauki mataki bisa abin da aljani ya faɗa.(13) Bai kamata mu karɓi yabonsu ba, misali: idan suka ce wani mutum yana da ƙarfi ko kuma suna tsoronsa, ko kuma wani fasto yana da haɗari sosai. Yesu Almasihu bai yarda su yabe shi ko su ba da shaida game da shi ba. Dole ne mu nemi shaida daga Allah, ba daga Shaidan ba.(14) Bai kamata mu bar mutane su fi mai da hankalinsu ga aljanu fiye da Allah ba ta hanyar yawan magana game da su ko neman su bayyana kansu a cikin tarurrukanmu. Idan muka yi magana game da Allah da aikinsa, muna ɗaukaka shi, haka kuma idan muka yi magana game da Shaidan da ayyukansa, muna ɗaukaka shi.(15) Bai kamata mu ba Shaidan iko fiye da wanda yake da shi ba ta hanyar cewa shi ne ya aikata wasu abubuwa a rayuwarmu. Kiristoci da yawa suna aikata zunubi saboda suna bin sha'awoyin jiki, ko kuma suna rayuwa cikin talauci saboda rashin iliminsu da rashin tafiya cikin bangaskiya. Idan mai bi ya yi tafiya cikin sanin ko wanene shi cikin Almasihu da abin da yake da shi, kuma ya yi tafiya cikin bangaskiya da tsarki tare

da Allah, Shaidan ba shi da ikon yi masa komai. Shaidan yana da ikon ne kawai gwargwadon ikon da mai bi ya ba shi a rayuwarsa.(16) Aljanu suna son a mai da hankali a kansu, suna son kawo ruɗani da wulaƙanta mutanen da suke azabtarwa, musamman idan suna cikin mutane. Saboda haka, bai kamata mu bar su su jawo hankalin mutane a cikin ikilisiya ba. Misali: idan ana koyarwa, sai wani aljani ya fara bayyana kansa ta wurin wani mutum a cikin taron masu ibada, wataƙila ya fara ihu ko kuma ya fara wani irin hargitsi, dole ne a fitar da shi waje domin wani mai bi ya yi masa addu'a, domin kowane mai bi yana iya fitar da aljanu daga cikin mutane. Amma dole ne a ci gaba da koyarwar. Kada mai hidima ya dakatar da koyarwa ya mai da hankali ga aljanin, domin wannan shi ne shirin aljanin.(17) Bai kamata mu cika masu bi da tsoron cewa aljanu za su shiga cikinsu idan suka fita daga wasu mutane ba. Babu inda a cikin Littafi Mai Tsarki Yesu ko manzanni suka faɗi haka. Wannan wahayi ne na aljanu da aka tsara domin tsoratar da masu bi, ta yadda za su buɗe kansu ga aljanu saboda tsoro yayin da ake 'yantar da wasu mutane. Bai kamata masu bi su ji tsoron cewa aljanu za su shiga cikinsu ba.(18) Bai kamata mu jagoranci mutane su buɗe kansu ga aljanu ta hanyar ɗaukar matakan bangaskiya waɗanda suke nuna tsammanin aljanu ba, kamar sa su yi numfashi da ƙarfi, muna gaya musu cewa dole ne su yi amai domin aljani ya fita daga cikinsu, ko kuma dole ne a sami wata alama ta zahiri idan aljani yana fita. Ba dole ba ne a sami wata alama ta zahiri ta musamman idan aljani ya fita daga mutum.Aljanu ruhohi ne; saboda haka, ba dole ba ne a gan su lokacin da suke fita daga jikin mutum. Gaskiya ne cewa wata alama tana iya bayyana, amma ba dole ba ne ta bayyana a kowane lokaci. Bai kamata mu yi ƙoƙarin haifar da wata alama ta zahiri ko mu nace cewa dole ne ta faru ba. Bai kamata mu sa mutane su kasance da tunanin cewa suna da aljanu a cikinsu ba. Dole ne a koya wa mutumin da aka haifa sabo ya mai da hankalinsa ga Allah, ba ga Shaidan ba. Dole ne ya san girman Allah a rayuwarsa, ba girman Shaidan ba. Dole ne masu bi su mai da hankalinsu ga Allah, ba ga shaidan ba.(19) Dole ne mu sani cewa aljani yana iya bayyana kansa ta wurin mutum kuma ya yi magana ta bakinsa. Wani lokaci mutumin yana iya faɗin abubuwa da yawa ba tare da sanin abin da yake faɗa ba. Wataƙila zai faɗi ƙasa ko ya yi magana alhali yana tsaye ko yana zaune, idanunsa a buɗe ko a rufe, ko kuma ya yi wani abu kamar juyawa a zagaye, da sauransu. A wannan lokacin yana iya zargin mutane, ya kira wasu mutane mayu, ko ya ce matattu suna cikin kogwanni, ko kuma ya faɗi wasu maganganun banza waɗanda suka saɓa wa Sabon Alkawari. Mutumin da wannan hali ya shafa yana iya ma kiran kansa maye ko mai bautar Shaidan, ko kuma ya faɗi wasu ƙaryace-ƙaryace game da kansa. Wannan mutumin ba ya cikin hayyacinsa, kuma bai san abin da yake faɗa a lokacin ba. Wani lokaci yana iya tuna abin da yake faɗa lokacin da yake ƙarƙashin tasirin aljani, amma ba zai iya tabbatar da cewa abin da ya faɗa gaskiya ne ba. Wannan alama ce cewa aljani ne yake magana ta bakinsa kuma yana ƙarƙashin tasirin aljanin. Abubuwan da ake faɗa a wannan lokacin ƙarya ne waɗanda suka zargi mutane da yawa marasa laifi. Saboda haka, dole ne mu yi aiki da baiwar bambance ruhohi, kuma kada mu yarda da irin waɗannan maganganun banza a tarurrukanmu ko a duk inda wannan aljani yake son bayyana kansa.(20) Ruhu Mai Tsarki ma yana iya rinjayar mutum ya furta muguntar da ya aikata. Ruhu Mai Tsarki yana iya rinjayar mutumin ya furta zunubin da yake cikin rayuwarsa; ba zai zargi wasu da ƙarya ba. Idan mutumin ya fita daga ƙarƙashin tasirin Ruhu Mai Tsarki, zai san ainihin abin da yake faɗa kuma ya ba da shaida cewa waɗannan abubuwa gaskiya ne. Wannan alama ce cewa Ruhu Mai Tsarki ne yake aiki a rayuwar mutumin. Misali, idan akwai maye ko mai sihiri a cikin taronmu, kuma Ruhu Mai Tsarki ya kama shi, sai ya furta abin da ya aikata, har ma bayan ya dawo cikin hayyacinsa ya ci gaba da ba da shaida game da abin da ya furta, wannan aikin Allah ne na 'yantarwa. Ruhu Mai Tsarki ne ya rinjayi wannan mutumin.(21) Babbar tarkon Shaidan ita ce ya karkatar da hankalin mutum domin mutumin ya mai da hankalinsa ga Shaidan, ya ci gaba da tsawatar masa akai-akai. Wannan ita ce tarkon Shaidan. Idan mai bi ya tsawatar wa Shaidan, dole ne ya kawar da hankalinsa daga gare shi, ya yi watsi da abin da Shaidan yake ƙoƙarin yi, ya mai da hankalinsa ga Allah ta wurin bangaskiya, kuma ya gina bangaskiyarsa bisa Kalmar Allah. Muna tafiya cikin nasara a kan Shaidan idan muka mai da hankalinmu ga Allah kuma muka yi tafiya cikin bangaskiya.(22) Aljanu suna son kawo munanan wahayi da kuma sanya tunanin faɗin munanan abubuwa game da Allah a cikin zuciyar mai bi, sannan su zargi mai bin ta hanyar cewa shi ne yake faɗin waɗannan abubuwa. Wannan tsohuwar dabarar Shaidan ce. Bai kamata mai bi ya karɓi ƙaryar Shaidan ko ya tuba saboda waɗannan abubuwa ba; bai kamata ya ji laifi idan hakan ta faru ba domin ba shi ne yake aikata hakan ba. Dole ne ya tsawatar wa Shaidan, sannan ya yi watsi da abubuwan da Shaidan yake ƙoƙarin kawo wa cikin tunaninsa, ya mai da hankalinsa ga Allah ta wurin bangaskiya.(23) Aljanu suna son yin zargi, kisa, sata da hallaka (Yohanna 10:10). Suna aiwatar da waɗannan abubuwa ta hanyar mafarkai, wahayi, annabce-annabce na ƙarya, ƙarya da kuma wasu hanyoyi da yawa. Bai kamata ka mai da hankali ga waɗannan ayyuka ko ka ɗauke su a matsayin abin da zai jagorance ka ba, ko da ta wace hanya suka zo. Ko ta hanyar wahayi, mafarkai, annabce-annabce na ƙarya, tsoron mutuwa ko wata hanya dabam. Dole ne mai bi ya gaskata abin da Allah ya faɗa a cikin Kalmarsa kawai kuma ya mai da hankalinsa gare shi. Idan abubuwan da aka faɗa sun bambanta da abin da Allah ya faɗa, bai kamata ya gaskata su ba domin ƙaryace-ƙaryacen Shaidan ne. Shaidan ba shi da iko a kanmu idan muka yi tafiya cikin bangaskiya ga Kalmar Allah da ƙarfin hali. Shaidan yana iya yin abin da mai bi ya ƙyale shi kawai.

MATSAYOYI DA IKON MULKIN ALJANU

Aljanu suna da iko da matsayi daban-daban, kuma ga yadda aka tsara matsayoyinsu:

1. **Masu mulkoki:** Waɗannan su ne ruhohi masu manyan matsayi waɗanda suke mulki a kan wasu kuma suke ba su umarni. Suna ƙarƙashin Shaidan kai tsaye, kuma su sarakuna ne.
2. **Masu iko:** Waɗannan ruhohi sun fi mayar da hankali wajen rinjayar mutanen da suke da iko, kamar jami'an gwamnati, sarakuna, shugabannin ƙasashe da masu mulki, domin su yanke shawarar da ta saɓa wa nufin Allah. Wannan zai sa ƙasashe su kafa dokokin da suke rinjayar ƙasashen su yi abin da ya saɓa wa nufin Allah da ƙa'idodinsa.
3. **Masu mulkin duniyar duhu:** Waɗannan ruhohi suna cin gajiyar mutanen da suke cikin duhun ruhaniya. Ba su da hasken Kalmar Allah a cikinsu, saboda haka suna cikin sauƙin faɗawa tarkuna da dabarun ruhohin nan miyagu. Waɗannan ruhohi suna iya rinjayarsu musamman a cikin tunaninsu.
4. **Rundunonin mugunta na ruhaniya a sammai:** Waɗannan ruhohi sun fi mayar da hankali wajen aikata mugayen abubuwa ga mutane. Aikinsu shi ne tabbatar da cewa mugunta ta yi galaba a duniya.

Akwai wasu aljanu da suke aiki a sararin sama, wasu suna aiki a kan ƙasa, wasu kuma suna aiki a cikin ruwa, a tekuna, manyan tekuna da koguna, da sauransu. Duk inda akwai ruwa, suna samun sauƙin yin aiki daga wurin. Suna iya amfani da mutane da dabbobi wajen aiwatar da mugayen shirye-shiryensu.Ana iya sakin aljanu cikin sauƙi domin su yi aiki ta wurin bagadai da mutane suka kafa, musamman waɗanda suke cikin ayyukan maita, masu maganin gargajiya (masu sihiri ko sangoma), da masu duba. Hatta mutane na yau da kullum waɗanda ba sa yin maita suna iya sakin aljanu ba tare da sun sani ba ta wurin kalmomi marasa kyau, ɗacin rai, tsoro, waƙoƙi da bidiyoyin aljanu, da sauransu. Amma bagadai su ne babbar ƙofa ta farko da ake amfani da ita wajen sakin aljanu domin su yi aiki a duniyar zahiri.

ALJANU DA MUTANEN DA BA SU SAMI CETO BA(1) Aljanu suna iya shiga ruhun mutanen da ba su sami ceto ba, su bayyana kansu ta wurinsu, kuma su yi amfani da su wajen aikata mugayen ayyukansu. Ba abu ne mai sauƙi sosai ga aljani ya mallaki ruhun mutum ba, amma idan ya shiga cikin mutumin, ana iya gane hakan cikin sauƙi. Yawancin mutanen da suke da aljanu a cikin ruhunansu suna cikin cibiyoyin kula da masu matsalar tabin hankali, ko kuma a kurkuku saboda kashe mutane ba tare da wani dalili ba da aikata abubuwan da ba su da ma'ana, kamar shan jinin mutane ko kashe su. Ana kiran wannan mallakar mutum da aljani, ma'ana aljani ya shiga ruhun mutum kuma yana magana da muryar mutumin, yana kuma bayyana kansa ta wurinsa.**(2)** Aljanu suna iya rinjayar tunanin mutanen da ba su sami ceto ba, har su yi magana ko aikata abubuwan da ba su da hankali ko ma'ana, ko kuma mutanen da ake zalunta su shiga baƙin ciki ko su rasa hankalinsu.**(3)** Aljanu suna iya zaluntar mutanen da ba su sami ceto ba a jikinsu na zahiri, har su kamu da rashin lafiya, ko a zalunce su, ko kuma su sami wasu kumbura da cututtuka a jikinsu ko fatarsu. Ana kiran wannan zaluntar jiki ta aljanu.

Aljanu kuma suna iya rinjayar mutanen da ba su sami ceto ba daga wajen jikinsu, amma su yi musu magana a cikin tunaninsu ko mafarkansu. Yawanci suna samun munanan tunani, waɗanda za su iya ɗauka a matsayin nasu, ba tare da sun san cewa muryoyin aljanu ne ba.

ALJANU DA MUTANEN DA SUKA SAMI CETO:(1) Aljanu ba za su iya mallakar mutanen da suka sami ceto a cikin ruhunansu ba, domin Ruhu Mai Tsarki yana zaune a cikin ruhunansu (2 Korintiyawa 6:14-16). Kuma yanayin Allah yana cikin ruhunansu.**(2)** Amma duk da haka, aljanu suna iya rinjayar tunaninsu ko su shiga cikin tunaninsu idan suka ba su dama, ta hanyar buɗe musu ƙofa ta kallon abubuwa marasa tsarki ko sauraron su (Filibiyawa 4:8). Su ma suna iya ganin rayuwarsu tana lalacewa ko kuma su shiga baƙin ciki. Amma suna iya korar waɗannan aljanu a duk lokacin da suka ga dama, domin bisa ga haƙƙinsu suna da iko a kansu. Dole ne su tabbatar sun rufe duk ƙofofin da ke cikin rayuwarsu waɗanda za su iya ba Shaidan damar shiga rayuwarsu. Aljanu suna iya yin magana ta bakin mutanen da suka sami ceto daga cikin tunaninsu, ko da yake ba sa cikin ruhunansu, musamman idan aka fuskance su da ikon Allah**.(3)** Aljanu suna iya zaluntar mutanen da suka sami ceto a jikinsu na zahiri idan suka ba su dama. Suna iya shiga baƙin ciki ko su kamu da rashin lafiya a jikinsu na zahiri, amma Kiristoci suna iya korar su a duk lokacin da suka zaɓa.Aljanu suna iya rinjayar tunanin mutanen da suka sami ceto daga waje. Suna iya sanya wa mai bi tunani marasa kyau a cikin zuciyarsa, har tunanin ya bayyana kamar nasa ne, kamar tunanin da ya zo wa Yahuda cewa ya kamata ya bar Yesu. Bai san cewa Shaidan ne yake magana da shi ba. Littafi Mai Tsarki yana gaya mana kada mu ba Shaidan wata kafa (wata dama ko wata buɗaɗɗiyar ƙofa a cikin rayuwarmu) (Afisawa 4:27).

ME ZAI IYA BA ALJANI DAMAR SHIGA RAYUWAR MAI BI?An ba mu iko a kan Shaidan a matsayin 'ya'yan Allah, kuma ba shi da ikon taɓa mu, amma akwai wasu abubuwa da za su iya buɗe masa ƙofa a cikin rayuwarmu. Irin waɗannan abubuwa sun haɗa da; tafiya bisa ga halin mutuntaka (Galatiyawa 5:19), laifuffukan da aka yi mana da fushi (Afisawa 4:26-28), girman kai (Yakubu 4:6 da 7), tsoro, kalmomi da ayyukan da suke nuna tsoro. Damuwa (Filibiyawa 4:6). Kallon abubuwa marasa bin Allah da sauraron su (Filibiyawa 4:8 da 9), kwaɗayi da gaggawa, rashin sani (Yusha'u 4:6) da tawaye (1 Sama'ila 15:23). Rashin gafartawa da ɗacin rai, rayuwa marar tsarki da kuma furta kalmomin da ba su yi daidai da abin da Allah ya faɗa game da mu ba. Amma hanya mafi sauri da aljanu za su iya yin aiki a rayuwar mutum ita ce ta wurin bagadai. Amma masu bi suna da iko a kan bagadai, kuma a ƙasa za mu koyar da yadda za a rushe su.

FITAR ALJANU DAGA CIKIN MUTUM (Luka 11:24-27): Lokacin da aljanu suka fita daga jikin mutum, sukan tafi su nemi wani mutum da za su iya zalunta su shiga cikinsa. Idan ba su sami wani mutum ba, za su yi ƙoƙarin komawa ga mutumin da suka fito daga cikinsa. Idan suka same shi babu komai a cikinsa, bai karɓi Yesu ba, ba a koya masa Kalmar Allah ba, kuma bai tsaya cikin bangaskiya ba, za su sake shiga cikinsa. Idan suka shiga, za su tabbatar ba su ba mutumin damar samun taimako ko a sake 'yantar da shi ba. Za su yi ƙoƙarin yin hakan, amma wannan ba yana nufin cewa ba za a iya taimaka wa mutumin ba. Za su yi iya ƙoƙarinsu wajen hana a 'yantar da shi. Za su kuma zo da wasu tare da su. Bakwai yana nufin kamala; idan Littafi Mai Tsarki ya ce za su kawo wasu bakwai, yana nufin za su kawo yawancin aljanu da za su iya kawowa, kuma mutumin zai sami kansa a cikin yanayi mafi muni fiye da na dā.Saboda haka, da zarar an 'yantar da mutum daga aljanu, dole ne ya sami ceto kuma ya cika da Ruhu Mai Tsarki; dole ne a koya masa Kalmar Allah kuma ya cika da ita domin ya iya tsayawa da kansa cikin bangaskiya. Dole ne ya kasance mai aminci ga Allah kuma ya riƙa zuwa ikilisiya a kai a kai.

Wani lokaci yana iya faruwa cewa idan aljani ya fita daga mutum, mutumin ya yi kururuwa, wani kuma ya yi amai, wani ya yi gyatsa ko atishawa, wani kuma ya ji buƙatar zuwa bayan gida, wani ya yi numfashi da ƙarfi, wani kuma ya faɗi ƙasa. Wani kuma yana iya nuna alamomi ko ayyukan aljanin da ya shiga cikinsa, watakila ya riƙa motsi a kan cikinsa kamar maciji, ko ya yi haushi kamar kare, ko ya aikata wani abu da zai nuna yanayi ko ayyukan aljanin da yake zaluntarsa. Amma ba lallai ba ne duk lokacin da aljani ya fita daga mutum waɗannan alamomi su bayyana. Aljani yana iya fita daga mutum ba tare da

ɗaya daga cikin alamomin da aka ambata a sama ba. Saboda haka, mai bi bai kamata ya riƙa tsammanin wata alama ta zahiri a kowane lokaci ba. Idan muka yi tafiya cikin bangaskiya, ƙauna da tsarki, waɗanda su ne 'ya'yan Ruhu, za mu iya riƙe Shaidan a ƙarƙashin ƙafafunmu (Yohanna 13:34-36).

YADDA AKE RUSHE BAGADAN ALJANU

Bagadi wuri ne da ake ba wa wani ruhu haƙƙin yin aiki a duniyar zahiri. A cikin Tsohon Alkawari, idan wani ya yi alkawari da wani ruhu, ko daga Allah ne ko daga Shaidan, wani lokaci yakan gina duwatsu ko wasu gine-gine domin tunawa da kuma nuna wannan alkawari. Ana kiran wannan bagadi. Tun daga wannan lokacin, ruhun zai iya bayyana kansa a duniyar zahiri kuma ya rinjayi rayuwar mutumin ko iyalinsa, ko ya yi aiki a kan wasu mutane, gwargwadon yarjejeniyar da aka yi a kan bagadin. Bagadai kuma wurare ne da duniyar ruhaniya da duniyar zahiri suke haɗuwa da juna.

Ko a cikin tsarin mulkin Allah a Tsohon Alkawari, mutane sun gaskata cewa idan suka kawo kyaututtukansu ko hadayunsu a bagadi, suna zuwa wurin da Allah yake bayyana kansa kuma inda za su iya haɗuwa da shi, domin sun fahimci cewa bagadi shi ne wurin da duniyar ruhaniya da duniyar zahiri suke haɗuwa.

Amma a Sabon Alkawari, ba ma sake gina bagadai na zahiri, sai dai muna ɗaukar su a matsayin ikilisiyoyinmu, wuraren addu'o'i, ko duk wani wuri da Allah yake bayyana kansa kuma yake ba mu ƙarfi da hikima da albarka. Wannan na iya zama ikilisiya, gidan rediyo/ talabijin, shafin sada zumunta, da sauransu. Sau da yawa, bagadin da mutum yake da alaƙa da shi yana shafar rayuwarsa. Bagadai suna iya shafar rayuwarmu ta hanyoyi masu kyau da

Yawancin kakanninmu, saboda rashin fahimta, sun nemi taimako daga aljanu ta hanyar zuwa wurin masu sihiri da yin yarjejeniyoyi da waɗannan aljanu. Ta yin haka, sun ba wa waɗannan aljanu ikon doka na yin aiki a rayuwarsu, iyalansu da zuriyarsu. Waɗannan ayyukan aljanu suna iya haifar da la'anar iyali, kamar mutuwa da wuri, cututtuka ko talauci ko wasu ƙuntatawa. Duk da haka, wannan ba ya faruwa ga dukan iyalai.

Ta yaya za ka gane bagadin aljani da yake aiki a kanka ko a kan iyalinka? Idan ka lura da wani yanayi na maimaituwar matsaloli ko abubuwa marasa kyau a rayuwarka ko cikin iyalinka, wannan yana iya nufin cewa akwai bagadi da ya saki wani mugun ruhu domin ya sami damar shiga cikin iyalinka kuma ya haifar da wannan yanayi na abubuwa marasa kyau. Wataƙila kakannin kakanninmu ne suka kafa wannan bagadi tun da daɗewa saboda rashin iliminsu, ko kuma wasu mutane ne suka yi ƙoƙarin yi wa iyalinka sihiri da jefa musu mugayen la'ana.

A matsayina na mai bi da aka haifa sabo, zan bayyana maka yadda za ka karya da kuma rushe duk wani mugun bagadi da yake shafar ka ko iyalinka ba bisa ƙa'ida ba. Na ce ba bisa ƙa'ida ba ne domin Almasihu Yesu ya 'yantar da kai kuma ya biya bashin dukan zunubanka da duk wani iƙirarin haƙƙi daga Shaidan. Kana da iko ta wurin Almasihu kuma kana 'yantacce daga dukan la'anoni da bagadai. Babu wani bagadi da zai iya yin aiki a kanka sai idan ka ba shi dama.

Duk da haka, Shaidan zai yi ƙoƙarin cin gajiyar rashin iliminmu ko rashin tsayin dakanmu. Dole ne mu tabbatar da nasararmu ta wurin ilimi da addu'o'in bangaskiya da furuci masu ɗorewa, kamar yadda zan bayyana a ƙasa.
Yana da muhimmanci ka furta ikonka a kan dukan ayyukan Shaidan kuma ka furta nasarar Almasihu a kansu a rayuwarka da iyalinka. Shaidan ba ya barinka kawai saboda an haife ka sabo; yana guduwa daga rayuwarka ne kawai lokacin da ka yi amfani da ikon da kake da shi cikin Almasihu wajen tsayayya da shi da tsawatar masa. Hatta Yesu da kansa ya fuskanci hare-hare daga Shaidan, haka ma manzo Bulus da wasu da yawa a cikin Littafi Mai Tsarki. Littafi Mai Tsarki yana gaya mana mu yi tsayayya da Shaidan, sannan ne kawai zai gudu daga gare mu (Yakubu 4:7). Ko da yake nasararmu a kan Shaidan ta wurin matsayinmu ce. Muna buƙatar mu mayar da ita abin da muke fuskanta a rayuwarmu ta wurin dagewa cikin bangaskiya.

GA YADDA ZA KA RUSHE BAGADAN ALJANU DA SUKE AIKI BA BISA KA'IDA BA A RAYUWARKA KO A CIKIN IYALINKA:

1. Ilimi: Ka san ko wanene kai cikin Almasihu. Ka fahimci cewa an tsarkake ka kuma an fanshe ka ta wurin jinin Yesu Almasihu, kuma an ba ka iko a kan dukan mugayen ruhohi da bagadai. Ko da waɗannan ruhohi sun sami izinin yin aiki a rayuwarka da iyalinka daga wurin kakanninka saboda rashin iliminsu tun kafin a haife ka. Yanzu da aka haife ka sabo, jinin Yesu Almasihu ya biya bashin dukan zunubanka kuma ya katse duk wani haƙƙin da mugun yake da shi a kan rayuwarka da iyalinka. Kana da haƙƙin tsayawa domin kanka, iyalinka da zuriyarka. Kana zaune a wuri mai nisa sama da masu mulkoki da masu iko da dukan ikon aljanu da kowane bagadi cikin Almasihu.
2. Addu'ar Neman Makaɗaici: Ka yi addu'a cikin harsuna, furuci da annabci domin ka yi tsayayya da waɗannan ruhohi da ayyukansu kuma ka rushe bagadansu gaba ɗaya. Wani lokaci, kana buƙatar ka ambaci ayyukan waɗannan ruhohi dalla-dalla lokacin da kake addu'a. Misali, za ka iya cewa, "Ruhun mutuwa, na ƙi ka daga iyalina," ko kuma "Ruhun da yake haddasa rarrabuwar aure, na

umurce ka da ka tafi." Lokacin da kake addu'a cikin harsuna, Ruhu Mai Tsarki zai bishe ka. Ka tabbatar addu'o'inka suna da ƙarfi kuma suna da ɗorewa. Ka ci gaba da yin addu'a na tsawon sa'o'i, kwanaki, ko ma fiye da haka har sai ka ga canje-canje a rayuwarku ko kuma har sai ka ji salama da 'yantuwa a ruhunka. Wannan salama ko 'yantuwa alama ce cewa ka sami nasara a duniyar ruhaniya. Ka tuna, kana cikin yaƙi; ba domin kanka kawai kake addu'a ba, har ma domin wasu. Ka yi addu'a cikin harsuna da annabci, kuma ka yi furuci kana tsaye a kan Kalmar Allah wadda take magana game da nasararka da cikakkiyar 'yantuwarka.

3. Tuba: Wani lokaci, wasu ruhohi suna iya samun haƙƙin doka na shiga rayuwarmu da iko a kanmu saboda zunuban kakanninmu ko zunubanmu. Yana da muhimmanci mu ƙasƙantar da kanmu a gaban Allah kuma mu yi addu'ar neman gafara, musamman idan ka yi zaɓin da ya gayyato waɗannan ruhohi cikin rayuwarka. Haka kuma za ka iya yi wa iyalinka addu'a kuma ka nemi gafara a madadinsu. Sau da yawa, waɗannan matsaloli suna tasowa ne daga jahilci ko tawaye. Dole ne mu yi koyi da Yesu Almasihu a wannan yanayin, wanda ya yi addu'a domin masu zunubi. Za ka iya yin addu'ar neman taimako domin iyalinka kuma ka tuba a madadinsu (Ishaya 53:12). Ta yin haka, za ka iya katse wannan ƙofar haƙƙin doka da ta ba wa waɗannan mugayen ruhohi damar shiga. Yin haka zai sa waɗannan mugayen ruhohi su rasa ikonsu, domin yanzu za ka sanya iyalinka da zuriyarka ƙarƙashin jinin Yesu Almasihu, kuma za a gafarta musu bashinsu da laifinsu kuma a cire su (Ayuba 22:30). A baya, an ba wa waɗannan ruhohi iko da haƙƙin doka na yin aiki saboda waɗannan zunubai da ayyuka. Amma yanzu, tun da ka tsaya a matsayin firist a cikin iyalinka, ka tuba a madadinsu kuma ka sanya zuriyarka ƙarƙashin jinin Yesu Almasihu, waɗannan ruhohi za su kasance marasa iko na yin aiki da cutar da kowa a cikin iyalin.

Wannan lamari yana kama da yadda Ibrahim ya yi addu'a domin Saduma da Gwamrata. Mu ma za mu iya yin addu'a domin waɗanda ba sa bin nufin Allah, kuma Allah zai yi musu jinƙai saboda mu. Ayuba 22:30, ya nuna cewa Allah zai ceci mai laifi saboda addu'o'in masu adalci. **Wannan ƙa'ida tana iya aiki a ko'ina, inda muke yin addu'a domin 'yan'uwanmu da ba sa cikin nufin Allah, ko kuma inda muke yin roƙon Allah a madadin wasu kamar yadda Allah yake bishe mu. Ga wasu ayoyi da suke tabbatar da wannan hanyar yin addu'a domin waɗanda ba su gaskata ba da kuma neman gafara a madadinsu. Luka 23:34 Yesu ya ce, "Ya Uba, ka gafarta musu domin ba su san abin da suke yi ba," kuma a cikin Ayyukan Manzanni 7;60 Istifanas ya yi addu'a ya ce, "Ya Uba, kada ka ɗora musu wannan zunubin," sannan ya mutu. A matsayinmu na firistoci, muna da 'yancin tsayawa a tsakanin Allah da waɗanda suke wajen nufinsa, mu yi addu'a domin kyakkyawan nufin Allah ya yi nasara.**

1. Hadayar Sadaukarwa: Wani lokaci ana iya buƙatar sadaukarwa domin a rushe bagadi cikin sauri da nasara. Wannan na iya zama sadaukarwar azumi da addu'a ko sadaukarwar yabo da godiya. Zai iya zama yin addu'a cikin dare ko barin wani abu mai muhimmanci domin Allah a matsayin iri. Wannan na iya zama tufafi, kudî ko duk abin da Ruhu Mai Tsarki ya bishe ka ka bayar. Yana da muhimmanci ka bi jagorancin Ruhu Mai Tsarki yayin addu'a.

2. Furuci: Ka yi furucin 'yanci da albarka domin kanka, iyalinka da zuriyarka. Ka tuna cewa la'anonin da aka saki lokacin da aka kafa bagadi an furta su ne ta kalmomi, saboda haka kai ma za ka tabbatar da bagadi na adalci ta hanyar furta kalmomin albarka da wadata waɗanda suka yi daidai da Kalmar Allah a kan rayuwarka, iyalinka da zuriyarka. Ka ci gaba da miƙa yabo da himma da dagewa, domin yin haka yana kawo albarkar cikin sauri kuma yana sa su bayyana da ƙarfi. Ka yi waɗannan furuci kana tsaye a kan bagadin Kalvari inda aka zubar da jinin Yesu sau ɗaya tak domin kowa da kowa. Ka yi amfani da jinin Yesu Almasihu a kan dukan la'anoni kuma ka furta cewa an karya su cikin sunan Yesu Almasihu.

3. Haɗa Kai da Shafaffiyar Ikon Allah: Wani lokaci ka haɗa kai da shafaffun bayin Allah kuma ka roƙe su su yi maka addu'a tare da kai. Haka kuma za ka iya shuka iri a cikin hidimarsu kuma ka yi addu'a tare da su. Haɗa kai da su zai tabbatar da cewa ikon da alherin da suka samu a duniyar ruhaniya sun gudana cikin rayuwarka kuma sun rushe mugayen bagadai cikin sauƙi tare da murƙushe su. Wannan yana ɗaya daga cikin hanyoyi mafi sauƙi na samun 'yanci daga bagadan aljanu. Wannan wata hanya ce ta samun fifiko da Allah ya bayar a cikin mulkinsa domin tabbatar da cewa mutane sun sami 'yanci cikin sauri.

Ta hanyar yin addu'a, sujada, annabci da furuci akai-akai, za ka iya yin nasara a kan kowane mugun bagadi. Idan ka dage wajen bin waɗannan matakai shida da na rubuta, za ka sami nasara a kan kowane bagadin aljani. Kowane bagadin aljani zai rushe a gabanka da gaban iyalinka.

CIMMA CIKAKKEN MAKOMARKA NA ALLAH

Allah yana da shiri ga kowane ɗaya daga cikin 'ya'yansa, kuma za a yi mana hukunci bisa ga shirin da aka ba mu (2Korintiyawa 5:9-11). Kowane mutum mai rai yana da makoma iri uku a gabansa. Makomar ɗan Adam, wadda ita ce shirin mutum game da rayuwarsa, makomar Allah, wadda ita ce shirin Allah game da rayuwarsa, da kuma muguwar makoma, wadda ita ce makomar da Shaidan ya shirya wa rayuwarka.Shirin Allah shi ne na farko. Shi ne mafi muhimmanci a cikin duka. Shi ne za mu ba da lissafi a kansa dangane da gwargwadon abin da muka cika daga cikinsa. Muna bin wannan shiri da dukan kasancewarmu. Allah yana ba mu dama mu cika shi yayin da muke duniya. Makomar mutum ba laifi ba ce ita ma, muddin ba ta saɓa wa Kalmar Allah ba. Makomar mutum ta ƙunshi abubuwan da kake son cimmawa da waɗanda kake son mallaka yayin da kake raye. Makomarka ta ɗan Adam tana da alaƙa sosai da yanayinka na ɗan Adam, wato wannan jikin zahiri da muke rayuwa a cikinsa. Makomarka ta ɗan Adam tana mai da hankali ne a kan

abin da kai a matsayinka na mutum kake so, da abubuwan da kake jin daɗinsu ko da ba su da alaƙa sosai da mutanen da suke kewaye da kai ko taimaka musu, alhali shirin Allah yana mai da hankali ne a kan wasu mutane da kawo alheri gare su.

Makomar da Shaidan ya shirya wa mutum ba daidai ba ce ko kaɗan. Shirin Shaidan ga mutum shi ne ya sa wannan mutumin ya zama maƙiyin Allah. Yana son wannan mutumin ya rayu cikin ƙazanta kuma ya bi mugayen sha'awoyin jiki (Galatiyawa 5:19). Yana son mutane su bauta masa ta hanyoyi daban-daban, misali: duba, maita da tsafi, da matsafa, bautar Shaidan, da sauransu (Kubawar Shari'a 18:9-14). Yana son mutane su sha wahala, su yi rashin lafiya, su zama matalauta, su zama masu saurin jin haushi kuma su tsaya cak a wuri guda a rayuwa. Yana son kashewa, sata da hallaka mutum gaba ɗaya (Yohanna 10:10).

ZA MU DUBA SHIRIN ALLAH GA ƊANSA: Shirin Allah yana mai da hankali ne wajen kawo alheri ga wasu ta wurin amfani da mu. Bai mai da hankali a kanka kai kaɗai ba, amma yana mai da hankali wajen sa wannan mutumin ya zama albarka ga wasu. A wasu kalmomi, shirin Allah ga rayuwarka bai mai da hankali a kanka kai kaɗai ba, domin Allah yana son ya albarkaci wasu ta wurinka.Babban shirin Allah ga dukan 'ya'yansa shi ne mu gina mulkinsa a duniya. Mene ne mulkin Allah? Bayyanar Allah da mulkinsa, a wasu kalmomi, shi ne mu bayyana mulkinsa a duniya da kuma hanyoyin da yake yin abubuwa, wato mulkinsa. Mulkin Allah yana girma ne lokacin da aka ceci mutane, aka horar da su kuma suka taka nasu ɓangare a cikin mulkin Allah. Yesu yana son duniya ta zama kamar sama (Matiyu 6:9-11). A sama babu mutuwa, rashin lafiya, talauci, la'anoni, gazawa ko marayu, da sauransu. Littafin Ayyukan Manzanni cikakken misali ne na mulkin Allah a duniya.Yanzu, dukan masu bi suna da nasu ɓangare wajen gina mulkin Allah a duniya.Sauran muhimman kiraye-kirayen sun haɗa da jagorantar wasu cikin sujada, taimaka wa matalauta, kula da marayu da tsofaffi, da sauransu. Dukan 'ya'yan Allah suna da rawar da za su taka a cikin mulkinsa (Romawa 12:5–9).

Misali, Allah yana son 'ya'yansa su wakilce shi a kowane fanni na rayuwa—likitoci, wakilai, 'yan siyasa, alƙalai, 'yan kasuwa, 'yan wasa, da sauransu. Abin da yake so shi ne ka wakilci mulkinsa a duk abin da kake yi, kuma ka gina mulkinsa ta wurin aikinka.

KIRA DA AIKI

Idan ana maganar manufar Allah, akwai kira da kuma aiki. Ana iya kiranka ka tallafa wa bishara da kuɗi, sannan ka gudanar da sana'o'i daban-daban a matsayin aikinka. Dole ne aikin ya tallafa wa kiranka.Ana iya kiranka zuwa ɗaya daga cikin hidimomi biyar na Ubangiji Yesu Almasihu a matsayin kiranka, kuma a lokaci guda kana da sana'a ko aikin yi a matsayin aikinka—wanda manufarsa ita ce ya tallafa wa kiranka. Ana iya kiranka ka zama mai roƙon Allah a madadin wasu ko mai sujada a matsayin kiranka, sannan ka kasance da wasu ayyuka a matsayin aikinka, waɗanda suke wanzuwa domin tallafa wa kiranka.

KIRAN YA FI AIKI GIRMA: Kira yana zuwa daga Allah kuma nauyi ne da yake ba wa mutum domin ya cika shi a lokacin da yake duniya. Aiki na iya canzawa daga lokaci zuwa lokaci, amma manufarsa ita ce ya tallafa wa kira a kowane lokaci.An raba masu bi zuwa ɓangarori biyu a cikin mulkin Allah domin su cika wannan hidimar gina mulkinsa. Waɗannan ɓangarori suna wakiltar hidimomin da Allah yake ba wa masu bi gaba ɗaya, sannan akwai wasu hidimomi da suke ƙarƙashin waɗannan hidimomin da Allah yake ba wa masu bi.Waɗannan ɓangarori su ne **SARAKUNA DA FIRISTOCI (Wahayin Yahaya 1:6, 5:10).**

Dukan masu bi 'ya'ya maza da mata ne na Allah, amma a cikinsu akwai waɗanda suke da hidimar zama firistoci, wasu kuma sarakuna ne a cikin mulkinsa. (Gaskiyar ita ce, dukan 'ya'ya maza da mata na Allah sarakuna ne da firistoci, kuma wannan shi ne abin da na kira ɓangare na farko a cikin koyarwar 'Ya'yan Allah), amma ɓangare na biyu shi ne wannan da muke shirin magana a kansa.Sarakuna su ne masu bi waɗanda Allah yake kira da kuma shafawa domin su gina mulkinsa ta hanyar kuɗaɗensu da kyaututtukansu. A wasu kalmomi, su ne waɗanda suke tabbatar da cewa an yaɗa bishara ta hanyar kuɗaɗensu da kyaututtukansu, misali: motoci, gine-gine, kafofin yaɗa labarai, da sauransu.Firistoci su ne waɗanda Allah yake kira da kuma shafawa domin su gina mulkinsa ta hanyar kasancewa cikin jagoranci wajen koyarwa da wa'azin bishara. Waɗannan su ne waɗanda aka kira zuwa hidimomi biyar (Afisawa 4:11). Mun yi bayani dalla-dalla a kan wannan a cikin koyarwar mulkin Allah. Yanzu, shirin Allah ga 'ya'yansa yana cikin ɗaya daga cikin waɗannan ɓangarori. Wasu na iya kasancewa da hidimomin biyu.

Duk wata sana'a ko aikin da mai bi yake yi, ko shi ɗan kasuwa ne, ko yana aiki a banki, ko manomi ne, ko yana hidima a cikin ikilisiya a ɗaya daga cikin ofisoshin hidima biyar na Yesu Almasihu, ko kuma yana yin wani aikin daban, dole ne ya gina mulkin Allah ta wannan sana'a ko aikin nasa. Daga nan, akwai wasu hidimomi da suke ƙarƙashin waɗannan kiraye-kirayen sarakuna da firistoci, waɗanda suka haɗa da: bayarwa, kula da marayu, kula da mabukata, ba da shawara da sauran hidimomi da suke kawo alheri ga wasu ta hanyoyi daban-daban (Romawa 12:5-9).Abin da Allah yake so shi ne ka wakilci mulkinsa a cikin sana'arka, kuma ka gina mulkinsa ta wurinta. Dukan masu bi suna da nasu ɓangare a ɗaya daga cikin waɗannan hidimomi.

TA YAYA ZA KA GANO SHIRIN ALLAH GA RAYUWARKA? (1) Sanin shirin Allah ga rayuwarka a matsayinka na mai bi ba abu ne da yake faruwa kai tsaye ba. Dole ne mai bi ya nemi fuskar Allah da kuma shirinsa ga rayuwarsa (Irmiya 29:13, Matiyu 7:7-9). Za ka san shirin Allah ga rayuwarka a cikinka. Zai kasance cikin tunaninka da motsin zuciyarka. Zai zama abin da kake son yi. Ko da an bayyana maka shi ta wurin wahayi da mafarkai ko annabci, zai kasance a cikin mai bi. Kuma zai ji daɗin aikata shi matuƙar yana tafiya tare da Allah cikin ruhu. Zai iya samun wahala wajen cika shi idan yana tafiya bisa ga halin jiki, domin halin jiki ba zai iya ƙasƙantar da kansa

a gaban Ubangiji ba. **(2)** Ba a bayyana shirin Allah ga mai bi gaba ɗaya lokaci guda. Amma ana bayyana shi a ɓangarori. Allah yana bayyana wani ɓangare kawai, sannan ya bayyana wasu ɓangarorin yayin da mai bi yake girma a ruhaniya kuma ya kasance da aminci ga ɗan abin da ya sani. **(3)** Gano shirin Allah ga mai bi ya fi sauƙi fiye da cika shi. Allah yana iya bayyana wa mutum abin da yake so ya yi da rayuwarsa, amma aikata shi ba abu ne mai sauƙi ba. Yana buƙatar jin muryar Allah kullum da kuma aikata abin da yake umarta. A wasu kalmomi, yana buƙatar bin kalmar da Allah yake faɗa kai tsaye (rhema).Yana buƙatar yin abubuwa a lokacin Allah da kuma ta hanyarsa, kuma domin mai bi ya san lokacin Allah da hanyarsa, dole ne ya ji muryarsa. Jin muryarsa kuma yana buƙatar kasancewa tare da shi akai-akai. A wasu kalmomi, yana buƙatar rayuwar ibada (karanta koyarwar rayuwar ibada).

TA YAYA ZA KA CIKA SHIRIN ALLAH GA RAYUWARKA? Yesu Almasihu shi ne cikakken misalin mutumin da ya cika kiransa gaba ɗaya. (**1**) Dole ne ka kasance da rayuwar ibada ta kullum (wadda ta ƙunshi rayuwar addu'a, Kalmar Allah da azumi). (**2**) Dole ne ka kasance da ilimin Kalmar Allah da hanyoyinsa, kuma ka yi abubuwa bisa jagorancinsa, wanda shi ne tafiyar mulkin Allah, ko kai sarki ne ko firist, misali: ka rayu ta hanyar shuka da girbi a cikin komai. (**3**) Dole ne ka rayu ta wurin bangaskiya. Cika shirin Allah yana buƙatar bangaskiya da kuma aikata duk abin da Allah ya bayyana maka ka yi ta wurin bangaskiya. (**4**) Dole ne ka kasance da ƙarfin hali. Tafiya tare da Allah cikin nasara da cika dukan umarninsa suna buƙatar ƙarfin hali (Yoshuwa 1:8-9). (**5**) Dole ne ka yi tafiya bisa ga sanin jagorancin Ruhu Mai Tsarki, ba bisa ga abin da ido yake gani ko yanayi ba, kuma kada ka bar kwatanta kanka da wasu ya rinjaye ka (Yohanna 5:19). (**6**) Dole ne ka rayu cikin ƙauna da sauran 'ya'yan Ruhu (Galatiyawa 5:22). Duk abin da Yesu Almasihu ya yi, ya yi shi ne saboda ƙaunarsa ga Allah da mutane ce take motsa shi. Allah yana sa mai bi da yake tafiya cikin ƙauna ya ci gaba da samun wadata (Yohanna 13:34-36).(**7**) Dole ne ka yi tafiya cikin hikimar Allah. Hikimar Allah ta ƙunshi yin abubuwa a lokacinsa da kuma ta hanyarsa, da tsoron Allah da ƙasƙantar da kai gare shi (Misalai 1:7). (**8**) Ka kasance mai tawali'u a koyaushe ga Allah da kowa da kowa (Yakubu 4:6). (**9**) Ka riƙa ɗaukar manyan matakan bangaskiya a koyaushe, waɗanda suka fi waɗanda ka ɗauka a baya girma. Ka gwada bangaskiyarka ta hanyar yin abubuwan da ba ka taɓa yi ba a baya. (**10**) Ka mai da hankali ga hidimar da Allah ya ba ka, kuma kada ka kwatanta kanka da wasu ta kowace hanya. (**11**) Ka kasance da natsuwa da aminci ga hidimar da Allah ya kira ka zuwa gare ta, ko da kana ganin ba ta da girma. Ka kasance mai aminci a cikin ƙananan abubuwa. Ba za a ba ka amana a kan abubuwa da yawa ba idan ba ka kasance da aminci a kan kaɗan da aka ba ka amana ba. (**12**) Ka nemi alheri ga wasu a kowane lokaci. Duk abin da ka yi wa wasu, Allah zai yi maka. Idan kana ɗaukaka wasu a koyaushe, Allah ma zai ɗaukaka ka. (**13**) Ka rayu cikin godiya kuma ka yarda da matsayin Allah a rayuwarka da abin da ya yi maka. (**14**) Dole ne ka fahimci annabcin da ka samu ko mafarkai da wahayi da ka gani game da shirin Allah ga rayuwarka, kuma ka fahimci lokacin da Allah zai cika alkawuransa a rayuwarka. Alhakinka ne ka fahimta. Ka nemi fahimta kafin ka aiwatar da shi. (**15**) Da zarar Allah ya bayyana abin da yake so ka yi da rayuwarka, ka horar da kanka bisa ga kiranka. Misali: idan yana son ka zama likita, ka je makaranta ka yi karatu; idan yana son ka zama fasto, ka nemi horo mai kyau kuma kada ka zama malalaci. (**16**) Ka yi tafiya cikin bangaskiya kuma ka huta da sanin cewa Allah yana cika alkawuransa a lokacinsa; kada ka yi ƙoƙarin tilasta abubuwa su faru da ƙarfin kanka. (**17**) Ka ƙara yawan iliminka na Kalmar Allah da al'amuran Allah a koyaushe (2Bitrus 1:3-12). (**18**) Kada ka yi magana ko ka tsaya a kan adawa da shafaffun Allah. Babu abin da yake jawo hukunci a rayuwar mutum da sauri kamar yin haka ko yaƙi da shafaffun Allah, ko ta magana ne ko ta aiki. Dole ne ka mai da hankali ga abin da Allah ya kira ka ka yi. Idan ba ka fahimci abin da wani yake yi ba, dole ne ka tambayi Allah kafin ka faɗi ko ka yi wani abu. Kada ka yanke shawara bisa ga jita-jita. Ka mai da hankali ga kiranka kawai. Ka yi magana mai kyau game da masu hidimar Allah. Idan kuma akwai wani abu game da wannan mai hidima da bai yi maka daɗi ba, ya fi kyau ka riƙe shi a ranka, domin Allah kaɗai ne zai yi wa shugabanninsa hukunci (Littafin Kidaya 12). (**19**) Ka nemo ikilisiya mai rai kuma ka riƙa halartar ta. Ikilisiyar da kake halarta tana da muhimmanci sosai domin ka cika shirin Allah cikin nasara. Ikilisiyar da aka bari a baya ko wadda take cikin ruɗani za ta ruɗe ka ko ta riƙe ka a baya. **(20)** Kada ka kasance da gumaka. Gunki na iya zama duk wani abu da yake cin lokacin Allah. Zai iya zama abokin aure, iyali, wasanni, aiki, kuɗi, da sauransu. Allah ne yake zuwa na farko a cikin komai. Kada kuma ka ƙirƙiri naka tunanin game da Allah. A wasu kalmomi, kada ka ɗauki wasu ayoyi ka yi amfani da su wajen ƙirƙirar naka allahn. Ka karanta Littafi Mai Tsarki gaba ɗaya domin ka sami cikakken fahimta game da Allah. Ka yi tafiya tare da shi kuma ka bauta masa ta hanyar da ta dace.

HORON DA ALLAH: Dole ne mai bi Allah ya karɓa kuma ya yarda da horon Allah a rayuwarsa. Dole ne ya san cewa Allah yana horar da mutum kafin Ya sake shi ya yi hidima ta hanyar da Ya tsara masa ya yi hidima. Gaskiya ne cewa a lokacin horo, mutum yana ci gaba da yin hidimar da Allah Ya tsara masa, amma Allah yana taƙaita shi a ruhaniya, kuma Ya rufe wasu ƙofofi a gare shi. Amma idan mutum ya kasance mai aminci ga abin da Allah Ya damƙa masa, Allah zai ƙara masa kuma Ya sake shi ya ƙara yin aiki a cikin ruhu, sannan Ya buɗe masa wasu ƙofofi.
Horo yana da matuƙar muhimmanci ga Allah. Horon Yesu ya ɗauki shekaru talatin domin Ya yi hidima na tsawon shekaru uku da rabi. Horon manzanni ya ɗauki shekaru uku da rabi. A lokacin horon Allah, Allah yana mai da hankali wajen kammala halayen mai bi, hikimarsa, balagarsa, tawali'unsa da rayuwarsa gaba ɗaya. Horonsa yana mai da hankali sosai wajen bayyana 'ya'yan ruhu (Galatiyawa 5:22). Horon Allah bai taƙaita ga masu bi waɗanda aka kira zuwa hidimomi biyar ba, a'a, ya shafi duk masu bi, ko da mene ne kiransu. Horon Allah na iya haɗawa da gwaje-gwaje da ƙalubalen bangaskiya (Isra'ilawa misali ne mai kyau). Haka kuma ya haɗa da bayyana abin da ba daidai ba a rayuwar mai bi da halayensa domin a gyara shi. Ya kuma haɗa da koyon abin da Allah Ya kira ka gare shi ko abin da kake son yi wa Ubangiji, misali, zuwa makaranta da sauransu. Yana horar da rayuwarka ta zahiri da ta ruhaniya. Zai yiwu mai bi ya kasa kammala wannan horo ko ya jinkirta kammala shi idan bai ci jarabawar Allah ba. Tsawon lokacin jarabawar yana fitowa ne daga Allah, amma mai bi ma yana iya taka rawa wajen ƙayyade tsawon lokacin da zai ɗauka. Wannan zai danganta da yadda mai bi yake da tawali'u da saurin miƙa wuya ga Allah da kuma cika nauyin da Allah Ya ba shi.

ABUBUWAN DA ZA SU IYA HANA KA CIKA KADDARAR ALLAH A RAYUWARKA

1) Girman kai: Allah ba zai iya yin aiki da girman kai ta kowace hanya ba (Yaƙub 4:6, Misalai 18:12). (2) Rayuwa cikin zunubi da tafiya bisa ga sha'awar jiki (Galatiyawa 5:16-22). **(3) Tawaye:** ƙin miƙa kai ga shugabancin da Allah Ya sanya a rayuwarka. Tawaye da girman kai suna cire mutum daga ƙarƙashin alherin Allah (1 Sama'ila 15:22). (4) Rashin sanin Allah da hanyoyinsa (Yusha'u 4:6) **(5) Tafiya cikin tsoro da gunaguni** (Karni na farko na Isra'ilawa sun bar Masar amma sun kasa shiga Kan'ana saboda gunaguni da ƙorafi**). (6) Rashin aminci (7) Gunaguni da ƙorafi**. Rashin amincewa da abin da Allah Ya yi wa wani mutum. **(8) Kasancewa da laifi a zuciya da ɗacin rai (9) Koƙarin cika shirin Allah da ƙarfin kanka,** da rasa lokacin Allah na yin abubuwa, ko rashin fahimtar ma'anar Allah a cikin annabci, mafarki, wahayi, ko kowace hanyar da Allah zai zaɓa ya yi magana. **(10) Yin gaggawa fiye da kima,** ƙin yarda da duk horon Allah ko yin watsi da shi**. (11) Kasala:** Babu inda Allah zai iya kaiwa tare da mutane masu kasala. (12) Ci gaba da yin adawa da aikin Allah ko waɗanda Yake yin hidima ta wurinsu**. (13) La'anta.** Ka kasance mutum mai albarka ga wasu, ba mai la'antarsu ba. Waɗanda suke la'anta suna sanya kansu a matsayi ɗaya da Shaiɗan da masu sihiri. Allah Ya ce dole ne mu albarkaci mutane, kada mu la'ance su. Idan akwai wanda ya cuce ka, kada ka la'ance shi, ka bar shi ga Allah (Romawa 12:14, Yaƙub 3:9-13).

KAMMALA Tserenka DA KARFI: Kowannenmu yana da hidima daga Allah, kuma za a yi mana shari'a bisa yadda muka cika wannan hidima (2 Korintiyawa 5:9). Muna fara tserenmu da mutane masu yawa, amma kaɗan ne kawai suke kammala nasu tseren cikin nasara. Yadda ka fara ba shi da muhimmanci kamar yadda ka kammala (1 Korintiyawa 9:25:27). A cikin wannan aya, Bulus ya nuna cewa mutum zai iya farawa da kyau amma ya ƙare da mugunta.Saboda haka, abin da yake da muhimmanci shi ne yadda ka ƙare. Idan ka ci gaba da yin abubuwan da muka bayyana lokacin da muke magana game da cika ƙaddarar Allah a rayuwarka, za ka kammala tserenka da ƙarfi.

SHARI'AR ALLAH (1 Bitrus 4:17): Allah Shi ne Alƙalin dukan mutane, waɗanda suka sami ceto da waɗanda ba su samu ba. Domin mai bi ya yi tafiya da Allah cikin nasara, dole ne ya san Shi a matsayin Ubansa mai ƙauna, amma kuma dole ne ya san Shi a matsayin Alƙali wanda yake so a ji tsoronsa. Domin mai bi ya yi tafiya da Allah yadda ya kamata, dole ne ya ƙaunace Shi kuma ya ji tsoronsa (2 Korintiyawa 5:11, 14). Bulus ya bayyana cewa abubuwa biyu ne suke tasiri a tafiyarsa da Allah, wato ƙaunar Allah da tsoron Allah. Idan mai bi ya san gefe ɗaya kawai na Allah, yana rayuwa cikin ruɗu kuma ba zai iya tafiya da Allah cikin nasara ba. Shari'ar Allah a kan 'ya'yansa abu ne mai kyau domin tana kawar da ruɗin da zai iya kasancewa. Littafi Mai Tsarki ya bayyana cewa Allah yana yi mana shari'a ne domin kada mu ƙarasa samun irin hukuncin da duniya za ta samu, wato hukuncin hallaka (hallaka ita ce shari'ar Allah a kan waɗanda suka ƙi Shi). Shari'ar Allah a kan 'ya'yansa tana gyara su; horo ne na iyaye ga ɗansu domin ya balaga. Hukuncin Allah a kan duniya (waɗanda ba su karɓi Yesu ba) hukunci ne na har abada na kibiritu da wuta.

SHARI'AR ALLAH A KAN IKILISIYARSA: Sa'ad da Allah yake yi wa 'ya'yansa shari'a, wato ikilisiyarsa, Yana yi musu hukunci bisa ga balagarsu da fahimtarsu. Hukuncinsa ga jarirai da ƙananan yara a ruhaniya yana da sauƙi sosai. Hukuncinsa ga matasa a ruhaniya yana ɗan tsanani. Ga waɗanda suka balaga a ruhaniya, zai iya zama mai tsanani sosai idan bukatar hakan ta taso. Shari'ar Allah tana da matakai daban-daban, waɗanda zan bayyana yanzu.**1**) Allah yana yi mana magana kai tsaye a kanmu sa'ad da muka yi masa laifi ko muka yi rayuwar rashin adalci. Zai yi mana magana ta Littafi Mai Tsarki, ta mafarkai da wahayi, ta bayyanarwar ruhaniya ko koyarwa (sa'ad da fasto yake koyarwa amma bai san halin da kake ciki ba), ko ta wasu hanyoyi daban-daban, amma a ɓoye tsakanin kai da Shi kaɗai. Dalilin hakan shi ne domin mai bi ya binciki kansa sannan ya juya daga mugayen hanyoyinsa a gaban Allah. (**2**) Idan har yanzu ba ka canza ba bayan Ya yi maka magana ta hanya ta farko, Zai bayyana halinka ga mutane kaɗan kawai. Zai iya bayyana musu hakan ta mafarki ko wahayi, ko kuma su sani ta wata hanya. Daga nan Zai sa wasu mutane kaɗan su yi magana da kai domin su gyara ka a kan hakan. A wannan lokacin, Har yanzu Yana magana da kai a ɓoye sa'ad da kake kai kaɗai.(**3**) Idan har yanzu ba ka canza ba, Zai bayyana halinka ga gungun mutane mafi girma, waɗanda suka sami ceto da waɗanda ba su samu ba. Da yawa daga cikinsu za su yi magana da kai domin su gyara ka. Har yanzu Yana magana da mai bi a ɓoye domin ya tuba ya juya daga ayyukansa na kunya. (**4)** Idan har yanzu ba su canza ba, Zai fara yi musu magana ta yanayin rayuwarsu. Zai iya toshe hanyoyinsu, ya tsananta yanayin rayuwarsu, ko ya rufe wasu ƙofofin albarka a rayuwar mai bi. Haka kuma Zai iya janye alherinsa daga rayuwar mai bi na ɗan lokaci, da nufin mayar masa da shi idan mai bi ya tuba; Allah bai yanke shawarar sauke shi daga matsayinsa ba tukuna. (**5**) Idan har yanzu ba su tuba ba, Allah zai sauke su daga matsayin da Ya ba su. Zai iya rage ikon da suke da shi na bayyana Allah da kuma aiki da baiwarSa; Zai iya rage musu albarkokinsa kuma Ya rufe wasu ƙofofin da har yanzu suke a buɗe. **(6)** Idan suka nace a cikin rayuwar zunubi da tawaye, za su sanya kansu a wajen kariyar Allah. Aljanu za su fara gallaza musu; har ma aljannun da suka taɓa cin galaba a kansu za su fara rinjayensu. Shaiɗan zai iya gallaza musu da cututtuka iri-iri, danniya iri-iri da yanayi masu karya gwiwa**. (7)** Idan har yanzu ba su tuba ba, Allah zai iya ɗauke su daga duniya kafin lokacinsu domin kada su ƙarasa rasa cetonsu. Ko a wannan matakin, Allah ne yake yanke shawarar ko zai ƙyale su ko kuma zai yi musu jinƙai, Ya kuma rinjaye su sosai su tuba sannan Ya kusantar da su gare Shi kafin su cancanci hukuncin hallakar da zai faɗa wa duniya. Wannan zai danganta da balagar mai bi da taurin zuciyarsa, amma kuma da shawarar da Allah Ya yanke. **(8)** Wasu, saboda balagarsu da taurin zuciyarsu, Allah zai ƙyale su su juya baya gare Shi su rabu da Shi, su rasa cetonsu gaba ɗaya domin su sami hukuncin da duniya take samu. Amma ba ya yin haka sai bayan dogon lokaci, bayan Ya yi ƙoƙarin sulhu da wannan mai bi sau da yawa, domin Shi mai jinƙai ne ƙwarai.

TUBA DA KOMAWA: Idan mai bi na Allah ya binciki kansa, ya kuma tuba da dukan zuciyarsa, Allah zai gafarta masa, ya kuma dawo da shi cikin zumunci da Allah. Kuma Allah zai maido masa da abin da ya rasa saboda alherin fansarsa. Amma wannan maidowa zai kuma dogara da yadda wannan mai bi na Allah yake neman Allah, da miƙa kansa da sadaukarwarsa. Wannan maidowa ba lallai ya mayar da shi matsayin da yake ciki a baya ba. Amma idan da gaske ya sadaukar da komai, ya kuma dage cikin addu'a da neman fuskar Allah, Allah zai iya mayar da shi matsayinsa, ya kuma sa ya gan Shi ta cikin wannan yanayi, Zai dogara da shawarar da Allah ya yanke da kuma sadaukarwar mai bi na Allah.

YAYA YA KAMATA MAI BI NA ALLAH YA RAYU? Mai bi na Allah dole ne ya rayu domin Allah cikin miƙa kai da girmamawa, ƙauna da tsoro. Ka riƙa bincikar kanka akai-akai domin kada ka ƙare da zama abin ƙyama ga Allah. Ka keɓe lokaci tare da Allah akai-akai inda za ka roƙi Allah Ya nuna maka abin da ba ya faranta Masa rai a rayuwarka. Ka bar su, ka kuma dogara ga Allah (A wasu kalmomi, ka bar su, ka kuma dogara ga Ruhu Mai Tsarki, ba ƙarfin nufinka ba). Idan ka yi wa Allah laifi ta kowace hanya, ka roƙi Allah gafara, ka kuma furta wannan zunubi ga Allah (1Yahaya 1:9).Kada ka yi watsi da kurakuranka ko zunuban da ka aikata, amma ka furta su ga Allah, ka kuma roƙi gafara. Amma mai bi na Allah bai kamata ya kasance yana sane da zunubi a kowane lokaci ba, sai dai ya ga adalcinsa cikin Yesu, kuma idan yana sane da adalcinsa, ba zai yi zunubi cikin sauƙi ba. Amma idan ya faru ya faɗa cikin zunubi, ya kamata ya furta shi ga Allah. Dole ne mai bi na Allah ya yi tafiya cikin tsarki a gaban Ubangiji. Dole ne ya rayu cikin gaskiya a gaban Allah, ya kuma buɗe kansa gare Shi, ya gaya Masa rauninsa.

HUKUNCIN ALLAH GA DUNIYA: Hukuncin Allah ga duniya shi ne hukuncin hallaka. Shi ne rabuwa da Shi har abada da kuma azabarsa ta har abada ga mutanen da suka ƙi karɓar Ɗansa, Yesu Kristi, a rayuwarsu. Gaskiya ne cewa Allah yana ƙoƙari ta kowace hanya mai yiwuwa domin ya rinjayi mutum ya canza ya sami ceto, kuma ba ya son ko mutum ɗaya ya halaka (1Timoti 2:3-6), amma yana son dukan mutane su sami ceto ta wurin gaskatawa da Yesu Kristi Ɗansa. Amma duk waɗanda suka ƙi Shi za su sami azabarsa cikakkiya, wato rabuwa da Allah da kuma wutar har abada.

ZUNUBI

Kalmar "zunubi" tana nufin "yin abin da ba nufin Allah ba ne"(Kalmar zunubi tana nufin rashin kaiwa ga manufa). Akwai nau'o'in zunubai guda biyu: zunuban aikatawa: Wannan shi ne inda mutum yake aikata abin da bai kamata ya aikata ba. misali lokacin da mutum ya yi zina ko sata. Muna kuma da zunuban barin aikatawa; wannan shi ne inda mutum ba ya yin abin da ya kamata ya yi misali rashin rayuwar addu'a da rashin gafartawa da sauransu. A ƙarƙashin waɗannan rukunonin zunubai, akwai fannoni daban-daban misali zunuban da kake aikatawa ta ayyukanka, zunuban magana da zunuban tunani. Waɗanda ake aikatawa ta ayyuka su ne waɗanda muke yi lokacin da muka aikata ba daidai ba a gaban Allah, zunuban magana su ne kalmomin rashin adalci da muke furtawa, zunuban tunani kuma su ne lokacin da muka ƙyale munanan tunani su ratsa zukatanmu. Samun mummunan tunani ba zunubi ba ne, amma wasa da shi da ƙyale shi ya zauna a zuciyarka da kuma ɗaukar mataki a kansa ba daidai ba ne. Shaiɗan ma zai iya kawo mana munanan tunani, amma ba zunubi ba ne idan mummunan tunani ya zo zuciyarka, sai dai lokacin da ka yi wasa da shi sannan ka ƙyale shi ya zauna, to wannan ba daidai ba ne. Yin bimbini a kan kalmar Allah zai taimaka maka ka sami nasara a kan waɗannan tunanin; ka cika zuciyarka da ita, ka kuma furta ta da bakinka. Ba za ka yaƙi mummunan tunani ta hanyar mai da hankali a kansa da tsawata masa a duk lokacin da ya zo ba, yin hakan zai kai ka cikin bautar zunubi ne kawai. Zunubi yana kama da babban maciji; wannan macijin yana naɗe jikinsa a jikinka, ya karya ƙasusuwanka, ya haɗiye ka sannan ya yi amai da kai. Zunubi yana lalata rayuwar mutum, sannan mutum ya ƙare da rasa abin da Allah Ya ba shi kuma ya shiga baƙin ciki. Yana ruɗarka domin yana kama da abin jin daɗi a lokacin, amma sakamakonsa yana da ɗaci. Dukan zunubai suna da tushen guda uku: Sha'awar idanu, sha'awar jiki da girman kai. Dukan zunubai suna fitowa daga waɗannan tushen (1Yahaya 2:15-17).

Zunubai ba su zama daidai ba a gaban Allah. Dukan zunubai mugaye ne, amma ba su da nauyi iri ɗaya a gaban Allah (1Yahaya 5:16-18). Akwai zunubai da suke kaiwa ga rabuwa da Allah da kuma waɗanda ba sa kaiwa ga hakan (A cikin wannan aya lokacin da Nassi ya ce zunubai da suke kaiwa ga mutuwa, yana nufin rabuwa da Allah wadda ita ce mutuwar ruhaniya. Mutuwar ruhaniya tana iya kawo sakamakon mutuwa a duniyar zahiri misali rashin lafiya, mutuwa ta zahiri kafin lokaci da kowane irin abu mara kyau). A wasu kalmomi, lokacin da mutum yake rayuwa cikin waɗannan zunubai, yana rasa zumuncinsa da Allah, sannan ya fara nisa da Shi. Idan ba su gyara rayuwarsu da Allah ba, za su ƙare da rasa cetonsu, a wasu kalmomi, su mutu a ruhaniya. Allah ba zai taɓa korar mutum daga gabansa ba, amma zunubi yana sa zuciyar mutum ta taurare sosai har ya so ya janye kansa daga Allah. Zunubai da suke raba mutane da Allah su ne waɗanda suke bayyana taurin zuciyar mutum. Za mu yi bayanin taurin zuciya a wani mataki na gaba.

A nan Manzo Bulus ya bayyana nau'o'in zunubai daban-daban

Zina: lokacin da mai aure namiji ko mace ya yi jima'i a wajen aure. **Fasikanci:** jima'i tsakanin mutanen da ba su yi aure ba. **Karuwanci:** sayar da jiki. **Bautar gumaka:** bautar gumakan ƙarya. **Maita**: yin sihiri da amfani da tsafi. **Kiyayya**: ƙin wasu. **Hassada**: kwaɗayin abin da wasu suke da shi da kuma jin kishi saboda nasararsu. **Fushi**: yin fushi da wasu da kuma tsananta musu cikin jiki **Rarrabuwar kai:** rashin tafiya cikin haɗin kai. **Kishi**: rashin farin ciki da nasarar wasu. **Kisan kai:** kashe wasu da mugun nufi **Shaye-shaye:** kasancewa cikin maye. **Kwaɗayi:** sha'awa da kwaɗayi da rashin saurin gamsuwa. **Cin abinci fiye da kima:** cin abinci fiye da ƙima. **Luwaɗi:** yin jima'i ta dubura. Dangantakar soyayya da jima'i tsakanin masu jinsi ɗaya. **Sata:** yin sata ta hanyoyi daban-daban. **Kazafi:** gulmar wasu domin lalata mutuncinsu. **Karya:** rashin faɗin gaskiya, rashin kasancewa mai aminci.

Bulus ya bayyana cewa wannan ita ce hanyar rayuwar mutumin da bai sami ceto ba, amma tun da an cece mu, an wanke mu da jinin Yesu Kristi, kuma muna cikin Mulkin Allah Uba, bai kamata mu rayu kamar waɗanda ba su sami ceto ba cikin sha'awoyin jiki, domin mun gicciye jiki da mugayen sha'awoyinsa (1 Korintiyawa 6:11, Galatiyawa 5:24).Idan mai bi na Allah ya faɗa cikin

waɗannan zunubai ko yana fama da su, dole ne ya je wurin Allah Uba ta wurin bangaskiya, ya tuba, ya roƙi taimako, ya kuma yanke shawara mai ƙarfi ta barin waɗannan ayyukan jiki a baya, yana dogara ga ƙarfin Allah da yake aiki a cikinsa.

MANYAN ZUNUBAI MAFI GIRMA A CIKINSU DUKA: Akwai zunubai guda biyu da suka fi sauran girma. Waɗannan su ne manyan zunubai na kowane lokaci. Na farko shi ne ƙin Yesu Kristi ko kuma watsi da Shi bayan ka san Shi, na biyu kuma shi ne rashin gafartawa (Matta 18:21-35, Markus 11:25). Sai kuma wani zunubi da yake buɗe ƙofa ga sauran zunubai, wato zunubin girman kai (Yaƙub 4:6-7, Karin Magana 18:12): Allah yana tsayayya da masu girman kai amma yana ba masu tawali'u alheri, kuma girman kai yana zuwa kafin faɗuwa. Girman kai yana sa mutum ya dogara da kansa maimakon dogara ga Allah. Yana sa mutum ya ƙi yarda da kurakuransa, sai dai ya ɗora laifinsu a kan wani. Har ma yana iya yin ƙarya kawai domin ya kare mutuncinsa. Yana sa mutum ya so a ɗaukaka shi a gaban wasu, ya yi gogayya da wasu, ya yi kishin wasu da makamantansu. Girman kai yana zuwa kafin faɗuwa, yayin da tawali'u yake zuwa kafin daraja.

ZUNUBAI WAƊANDA BA SA KAIWA GA RABUWA DA ALLAH: Zunubai waɗanda ba sa kaiwa ga mutuwa su ne waɗanda mai bi na Allah yake aikatawa ba tare da saninsa ba ko kuma saboda rashin balaga. Waɗannan ba su da alaƙa da taurin zuciyarsu, amma suna da alaƙa da ci gabansu. Duk da haka, dole ne mai bi na Allah ya magance waɗannan zunubai domin idan bai yi hakan ba, zuciyarsa za ta taurare.

TAURARAR ZUCIYA: Idan mai bi na Allah ya ci gaba da rayuwar zunubi, zuciyarsa tana taurare ta wannan hanya; idan mai bi na Allah ya yi zunubi a karo na farko, yana ji a cikinsa cewa bai aikata abin da ya dace ba. Idan ya tuba, zai koma cikin zumunci da Allah. Idan kuma ya sake aikata shi, ba zai ji daɗi ruhunsa ba, kuma idan ya sake tuba, za a gafarta masa. Idan kuma ya ci gaba da maimaita shi sau da yawa, ba zai ƙara jin komai ba, wannan alama ce cewa zuciyarsa tana fara taurarewa. Idan ya kai matsayin yin zunubi ba tare da jin komai ba, alama ce cewa zuciyarsa ta taurare kuma ba zai ƙara jin muryar Allah a sarari ba. Wannan matsayi ne mai haɗari. Dole ne mai bi na Allah ya koma ga Allah da sauri, ya kuma gyara dangantakarsa da Shi. Idan mai bi na Allah bai gyara al'amuransa da Allah ba, bai kuma koma cikin zumunci da Shi ba, zai riƙa aikata wasu zunubai cikin sauƙi, kuma tsoron Allah zai rabu da shi. Idan hakan ya faru, Allah zai tilasta masa horo mai tsanani yayin da yake ƙoƙarin dawo da shi ga rayuwa madaidaiciya. Zai iya bayyana zunubansa ya fallasa su ga mutane da yawa ko kuma ya tsananta yanayinsa. Zai iya miƙa shi ga maƙiyansa ta hanyar cire kariyarsa da barin aljanu da yanayi su azabtar da shi, ko ma ya kai shi sama kafin lokacinsa, domin kada ya ƙare da rasa cetonsa kuma a cire sunansa daga littafin rai, wanda zai sa a hukunta shi tare da duniya, wato a jefa shi cikin tafkin da yake ƙonewa da wuta da kibiritu. **Wasu kuma, yana iya ƙyale su su yi nisa da Shi gwargwadon zaɓinsu, balagarsu da taurin zukatansu 2 Korintiyawa 2:11 da 12. Saboda haka, dole ne mai bi na Allah ya kiyaye zuciyarsa ta kowace hanya, ya kuma sa ta kasance mai saurin amsawa ga muryar Ubangiji. Taurarewar zuciya ba ta faruwa cikin sauƙi da sauri. Yana ɗaukar lokaci kafin zuciya ta taurare har sai mutum ya gane cewa yana tafiya nesa da Ubangiji. Muna bukatar mu tabbatar cewa muna kiyaye zukatanmu ko da menene.**

Batun zunubi ya kasance yaƙi ga masu bi na Allah a koyarwar Littafi Mai Tsarki a kowane lokaci. A nan Manzo Bulus ya bayyana yaƙin da ke cikin masu bi na Allah a cikin Romawa 7:19-25. Manzo Bitrus ma ya yi magana a kansa a cikin 1 Bitrus 2:1. Ibraniyawa 12:4 ma ya bayyana wannan yaƙi da ke cikin masu bi na Allah. Kuma a cikin littafin 1 Korintiyawa 3, muna ganin wannan yaƙi a sarari. Wannan yaƙi bai fara da masu bi na Allah na zamanin yau ba, amma ya kasance tun daga zamanin Kiristoci na farko. Mai bi na Allah ba ya cin nasara a kan zunubi ta hanyar yanke shawara kawai yana dogara da ƙarfinsa, ko da yake yanke shawara tana da muhimmanci. Dole ne a koya masa yadda zai yi tafiya cikin nasara a kan zunubi, kuma wannan shi ne abin da za mu mai da hankali a kai a cikin wannan darasi.

Yanayin jiki:

Jikin da muke rayuwa a cikinsa har yanzu ba a fanshe shi ba. Littafi Mai Tsarki ya bayyana a sarari cewa za a fanshe shi sa'ad da Ubangiji Yesu zai zo. Romawa 8:23. A yanzu jiki yana samun gamsuwa da ciyarwa ta wurin zunubi, kuma idan ba a gicciye shi ba, mai bi na Allah zai ga kansa yana faɗawa cikin zunubai a kowane lokaci.

YANAYIN JIKI (1) jiki mai son kansa ne **(2**) jiki yana da girman kai **(3)** jiki ba ya ɗaukar alhaki (yana ɗora laifi a kan wasu) **(4)** jiki yana da sha'awa

TA YAYA MAI BI NA ALLAH YAKE FAƊAWA CIKIN ZUNUBI (Yaƙub 1:13-18)? Dole ne mai bi na Allah ya fahimci cewa ba Allah ne yake jarabtar su da rinjayar su su yi zunubi ba. Allah ba ya ba 'ya'yansa irin waɗannan kyaututtuka. Yana ba 'ya'yansa kyawawan kyaututtuka ne kawai. Allah ba ya jarabtar mutum ya yi zunubi, amma yana gwada bangaskiyar mutum domin ya ƙarfafa shi. Jarabtar mutum ita ce taɓa rauninsa domin ya ƙare da aikata zunubi; misali, yaudarar wanda ya sha giya kafin a sake haifuwarsa da giya domin ya ƙare da aikata zunubi ta hanyar sake shan giya. Sa'ad da Allah yake gwada mu, yana bi da mu ta cikin wani yanayi domin bangaskiyarmu ta ƙarfafa Yaƙub 1:2-9. (Misali shi ne na Ibrahim lokacin da aka gwada shi, Farawa 22, Goliath gwaji ne ga Isra'ila amma ya nuna girman Allah lokacin da Dauda ya kashe shi.

Masu bi na Allah suna faɗawa cikin zunubi saboda dalilai masu zuwa:

1. Idan suka kawar da idanunsu daga Ubangiji, suka kuma ƙyale kansu su ruɗu da wasu abubuwa marasa kyau waɗanda suke tayar da mugayen sha'awoyin jiki; sannan mai bi na Allah ya ɗauki mataki a kansu. Wannan shi ne abin da Yaƙub yake nufi lokacin da ya ce mutum yana jan hankalinsa da ruɗarsa ta mugayen sha'awoyinsa.
2. Mai bi na Allah yana da zaɓi a kowane lokaci kafin ya yi zunubi, kuma yana yin zunubi ne saboda ya zaɓi yin zunubin.
3. Shaiɗan ma yana iya jarabtar mutum ya yi zunubi, amma Littafi Mai Tsarki ya kuma bayyana cewa mutane har yanzu suna da zaɓi ko da Shaiɗan ya jarabce su, kuma idan suka yi zunubi, saboda sun zaɓi yin hakan ne (Yaƙub 4:7-9, 1 Bitrus 5:8-9).

SAKAMAKON ZUNUBI:

1. Zunubi yana sace zumunci da Allah. Farin ciki, salama da ƙarfin hali da muke da su daga zumuncinmu da Allah suna ɓacewa sa'ad da zunubi ya shiga tsakaninmu da Allah.
2. Zunubi yana ƙwace ikonka na ruhaniya da na zahiri misali Samson da wasu (Samson ya rasa ƙarfinsa kuma ya kasa cika shirin Allah ga rayuwarsa saboda zunubi (Alƙalawa 13:17).
3. Zunubi yana saukar da mutum daga matsayinsa a cikin Mulkin Allah.
4. Zunubi yana buɗe ƙofa ga Shaiɗan a rayuwar mai bi na Allah. Zunubi da rashin sani suna buɗe ƙofa ga Shaiɗan a rayuwar mai bi na Allah (Misali shi ne na Dauda lokacin da ya ɗauki matar wani mutum kuma ya shirya a kashe wannan mutumin a yaƙi saboda yana tsoron cewa zai gano cewa ya yi wa matarsa ciki. Da zarar an kashe wannan mutumin a yaƙi, Dauda ya ɗauki matarsa ya aure ta, amma wannan yaron da aka haifa daga zina ya mutu. Allah kuma Ya fanshi wannan yanayi lokacin da Dauda ya tuba, Ya kuma kawo Sulemanu ta wurin Dauda da wannan matar, Bat-sheba. Amma daga wannan rana, salama ta bar gidan Dauda, ɗaya daga cikin 'ya'yansa maza ya yi wa 'yar'uwarsa fyade, wani kuma ya kashe wanda ya yi wa 'yar'uwarsu fyaden. Absalom ɗan Dauda ya yi ƙoƙarin kashe shi, ya kuma yi ƙoƙarin ƙwace mulkinsa har sai Dauda ya tafi yaƙi da shi. Sojojin mahaifinsa sun kashe Absalom a yaƙi kuma wannan bai yi wa Dauda daɗi ba. Amma duk wannan ya fara ne bayan zunubinsa, a wasu kalmomi, zunubinsa ya buɗe ƙofofi ga Shaiɗan kuma ya ba shi damar kawo rikice-rikice a cikin iyalin Dauda. Ana samun duk waɗannan labarai a cikin 2 Sama'ila 11 zuwa 19. Misali shi ne na Kirista wanda zai iya faɗawa cikin zunubin fasikanci (jima'i kafin aure) sannan ya kamu da HIV/AIDS. Allah zai gafarta masa idan ya roƙi gafara da gaske, amma yana iya zama dole ya rayu da HIV, ko kuma ya ƙare da renon jariri tun yana ƙarami. Amma Allah zai iya warkar da Kirista daga HIV idan da gaske ya yi nadama kuma ya gaskata Allah domin warkarwa. Abin da nake nufi shi ne cewa za a iya samun sakamakon da ba za a iya juyar da shi ba ko kuma tsarin warkarwa mai jinkiri ko kuma jinkirin shirin Allah a rayuwar mutum saboda zunubi. Allah ma yana iya jinkirta wasu abubuwan da za su faru a rayuwar wannan mai bi na Allah.
5. Zunubi yana sanya mutum ƙarƙashin hukuncin Allah. Dole ne Allah Ya hukunta zunubi saboda adalcinsa. Wannan hukunci ga mai bi na Allah horo ne na iyaye ga ɗansu saboda ƙauna.
6. Zunubi yana hana mutum cika shirin Allah ga rayuwarsa; misalai su ne sarakunan Isra'ilawa da waɗanda suke cikin Sabon Alkawari, kamar Yahuza da sauransu. Da yawa daga cikinsu ba su cika shirin Allah gaba ɗaya a rayuwarsu ba saboda zunubi.

TA YAYA MAI BI NA ALLAH ZAI YI TAFIYA CIKIN NASARA A KAN ZUNUBI?

1. Dole ne ka dogara ga alherin Allah. A wasu kalmomi, ka dogara ga ƙarfin da Ruhu Mai Tsarki yake bayarwa a rayuwarka, wanda yake taimaka maka ka yi tafiya cikin nasara a kan zunubi. Bai kamata ka yi ƙoƙarin yaƙar zunubi da ƙarfin jikinka ba (Romawa 6:14, Filibiyawa 2:12 da 13). Yaƙi ne da ba za ka taɓa yin nasara a kansa ba. Ya kamata ka yanke shawara mai ƙarfi ta barin zunubi a baya, amma ka yanke wannan shawara kana sane cewa Ubangiji ne yake ba ka iko a kan zunubi. Bai kamata ka dogara da kanka ba.
2. Dole ne mai bi na Allah ya fahimci cewa zunubi ba wani ɓangare ne na halittarsa ba. Haƙiƙanin halittarsa ita ce ta adalci da tsarki (Afisawa 4:24). Zunubi yana zuwa ne daga wajensa. Saboda haka, dole ne ya fi mai da hankali ga adalcinsa fiye da mai da hankali ga zunubi. Bai kamata ya riƙa tunanin zunubi a kowane lokaci ko kuma tsoron cewa zai aikata shi ba. Idan ya yi bimbini a kan adalcinsa da tsarkinsa, zai yi tafiya a cikinsu cikin sauƙi.
3. Dole ne mai bi na Allah ya fahimci cewa ya mutu ga zunubi. A wasu kalmomi, ya rabu da zunubi. Zunubi ba wani ɓangare ne na ruhunsa ba (Romawa 6:1-15). Mutuwa tana nufin rabuwa, a wasu kalmomi, mutuwa ga zunubi tana nufin rabuwa da zunubi.
4. Dole ne masu bi na Allah su sabunta hankulansu (Romawa 12:1 da 2). Mai bi na Allah yana yin zunubi saboda hankalinsa bai sabunta ba. A wasu kalmomi, an fitar da shi daga duniya amma har yanzu kansa yana cike da abubuwan duniya. Ko da yake tsohon mutum ya mutu tare da Kristi, a wasu lokuta hankali har yanzu yana tunani kamar na tsohon mutum.
5. Dole ne mai bi na Allah ya sa jikinsa ƙarƙashin ikon ruhunsa da aka sabunta. Jiki yana iya samun mugayen sha'awoyi domin har yanzu ba a fanshe shi ba. An sabunta ruhu ta wurin sake haifuwa ta biyu, amma za a fanshi jiki lokacin da Yesu zai dawo. Saboda haka, dole ne a sa jiki ƙarƙashin ikon ruhu. Wannan muna yin sa ne ta wurin zaɓi, da kuma dogara ga alherin Allah.
6. Dole ne mai bi na Allah ya kasance da rayuwar ibada ta dindindin, wadda ta ƙunshi addu'a, kalma da azumi. Rayuwar ibada tana kiyaye mu cikin haɗin kai mai ƙarfi da Allah. Tana horar da zukatanmu su ci gaba da kasancewa masu saurin amsawa gare Shi. Ba za mu faɗa cikin zunubi ba idan muna da saurin amsawa gare Shi, domin Yana tsayar da mu tun kafin mu aikata ƙananan kurakurai.
7. Dole ne mai bi na Allah ya kasance mutum mai gaskiya da riƙon amana a gaban Allah. A wasu kalmomi, dole ne ya kasance mai bayyana gaskiya. Idan yana fama da wani batu, dole ne ya roƙi alherin Allah cikin tawali'u. Ta yin hakan, koyaushe zai sami alheri domin ya yi nasara a kan wannan yanayi, kuma ba zai yi zunubi ba, Yaƙub 4:6. Idan ya yi zunubi, dole ne ya tuba, kada ya yi ƙoƙarin nuna kamar komai yana tafiya daidai (1Yahaya 1:9).

8. Dole ne mai bi na Allah ya yi tafiya cikin ƙauna. Idan mai bi na Allah yana tafiya cikin ƙauna, ba zai yi zunubi ba; zunubi yana tafiya tare da son kai. Saboda haka, mutumin da yake tafiya cikin ƙauna ba ya neman amfanin kansa, sai dai yana son inganta rayuwar wasu mutane.

HANKALI: Dole ne mai bi na Allah ya kula da hankalinsa sosai ta hanyar sabunta shi da kalmar Allah (Romawa 12:1-3). Hankali yana da matuƙar muhimmanci ga ci gaban Kirista. Hankali shi ne ƙofar da take kaiwa ga ruhun mutum. Sa'ad da Shaiɗan yake son rinjayar mai bi na Allah ya yi zunubi, yana ba mai bi na Allah munanan tunani (2 Korintiyawa 10:3-6). Babban yaƙin mai bi na Allah yana cikin hankalinsa. Hankalin da ba a sabunta ba zai hana mai bi na Allah yin tafiya cikin nasara tare da Allah (Romawa 8:6-10). Zai iya samun wahalar gaskata kalmar Allah, ko kuma ya ba Shaiɗan damar kawo munanan tunani da sauransu. Saboda haka, dole ne mai bi na Allah ya ɓatar da lokaci mai yawa yana yin bimbini a kan kalmar Allah da sauran abubuwan ruhaniya. Kada ya ƙyale kowane abu ya shiga hankalinsa ta hanyar barin kansa ya kalle su ko ya saurare su idan ba tsarkakakku ba ne (Filibiyawa 4:8). Dole ne ya kalli shirye-shirye masu tsarki kawai, ya kuma saurari shirye-shirye masu tsarki kawai. Ta yin hakan, hankalinsa zai kasance yana mai da hankali ga abubuwan sama a kowane lokaci, kuma zai daina mai da hankali ga abubuwan duniya da Shaiɗan. Hanya ɗaya ta sabunta hankalinka da kuma cire tunanin da Shaiɗan yake sanyawa a cikin hankalinka ita ce furta abin da Allah Ya faɗa game da kai a cikin kalmarsa. Kada ka mai da hankali ga waɗannan tunanin ko ka ci gaba da tsawata musu kana jin laifi saboda su.

NAU'O'IN TUNANI DABAN-DABAN (TUSHEN TUNANI)

Mutane da yawa suna fama da munanan ɗabi'u da danniya da kuma matsalolin cikin gida da ba a warware ba, waɗanda tushen wasu daga cikinsu ba ya da sauƙin gano su. Sau da yawa, yana iya zama cewa suna da wasu mafaka masu ƙarfi a fagen tunani waɗanda a yanzu suka zama tsayayyun tsarin tunani. Tsayayyen tsarin tunani shi ne yadda aka tsara tunanin mutum kuma aka shirya shi. Saboda haka, mutum zai iya samun ceto har ma ya cika da Ruhu amma har yanzu ya sami kansa yana fama da wasu matsaloli. Matsalar ba lallai ta kasance ta ruhaniya ba, tana iya kasancewa a fagen tunani. Yanzu za mu duba nau'o'in tsayayyun tsarin tunani da mafaka masu ƙarfi na tunani daban-daban, da kuma yadda mutum zai iya yin nasara a kansu.

1. Mutane na iya samun kansu suna fuskantar fushi da ɗacin rai da ba za su iya sarrafawa ba, ko kuma suna cikin baƙin ciki a kowane lokaci. Za ka iya gano cewa tushen matsalar wani tsohon ciwo ne da ya faru da mutumin tun da daɗewa wanda bai taɓa magance shi ba. Ko da sun manta da abin da ya faru da su, alamomin na iya kasancewa har yanzu. Mafita ita ce gafartawa da barin abubuwan baya su wuce, domin wannan zai kawo warkarwa wadda za ta sa wannan baƙin cikin zuciya da tashin hankali su gushe a ƙarshe.
2. Mutane na iya samun kansu a kowane lokaci suna son tabbatar da kansu da kuma son su yi fice a kowane lokaci, amma matsalar na iya kasancewa suna jin kansu ƙanana a cikin zuciyarsu (rashin amincewa da kai da ƙarancin ganin darajar kai). Mafita ita ce ganin kai da karɓar kanka yadda Allah Uba yake ganinka, da kuma 'yantar da kanka daga ƙa'idoji da ra'ayoyin mutane.
3. Mutum na iya samun kansa yana fama da kishi da hassada, kuma dalilin na iya kasancewa bai san ko wane ne shi cikin Kristi ba da kuma abin da Allah Uba Ya ba shi na musamman. Mafita ita ce gano abin da Allah Uba Ya ba shi, da kuma mai da hankali ga Allah Uba da cika manufarsa ga rayuwarsu, tare da tabbatar da cewa sun yi fice a cikin kira na musamman da aka yi musu. Wannan zai kawo rayuwar hutu da gamsuwa.
4. Wani lokaci mutum na iya samun kansa yana fama da tsoro. Dalilin shi ne bangaskiyarsa tana da rauni. Mafita ita ce sanin Kalmar Allah da kuma aikata ta. Maganin tsoro shi ne bangaskiya.
5. Mutum na iya samun kansa mai girman kai kuma yana son a lura da shi a kowane lokaci; dalilin na iya kasancewa bai riga ya san ainihin ko wanene shi cikin Kristi ba. Mafita ita ce sanin ko wanene shi cikin Kristi da abin da yake da shi a cikinsa, kuma wannan zai taimaka masa ya kasance mai tawali'u ba tare da bukatar tabbatar wa mutane wani abu ba.
6. Wani lokaci za ka iya gano cewa mutum ya fuskanci ƙin yarda da shi a rayuwarsa, kuma saboda wannan, ba zai iya karɓar ƙauna daga mutane ko ma amincewa da su cikin sauƙi ba. Irin wannan mutum dole ne ya karɓi ƙaunar Allah Uba, ya kuma san cewa Allah Uba Ya karɓe shi. Dole ne kuma ya karɓi kansa, ya fahimci cewa ƙaunar mutane ba ita ce take nuna darajarsa ba. Ana samun darajarsa cikin Kristi. Ya kamata ya san cewa Allah bai ƙi shi ba.
7. Wasu mutane suna samun wahalar karɓar abubuwa daga Allah saboda hukuncin la'ana a kansu. Irin waɗannan mutane dole ne su karɓi gafarar Allah, kuma dole ne su gafarta wa kansu. Idan suna da rauni, dole ne su je wurin Allah Uba da ƙarfin hali tare da rauninsu, su roƙi taimako, kuma za su sami alheri da zai taimaka musu su fita daga waɗannan raunuka da zunubai. Wasu na iya riga sun kasance da tunanin cewa sun fi kowa ƙasƙanci saboda hukuncin la'ana da ya biyo bayan ɗabi'unsu, zunubansu da rauninsu. Mafita ita ce karɓar gafarar Allah Uba, gafarta wa kai, da ganin kai yadda Allah Uba yake ganinka. Ya kamata su tuba daga zunubinsu, su nemi taimakon Allah a wuraren da suke samun wahalar canzawa, kuma Allah zai taimake su da farin ciki.
8. Wasu mutane suna son sarrafa wasu kuma suna nuna kurakuransu a kowane lokaci tare da yin suka mara kyau. Irin waɗannan mutane sau da yawa suna jin kansu ƙanana a cikin zukatansu, kuma suna samun gamsuwa da jin cewa suna da daraja idan su ne suke da iko, ko kuma idan suka nuna kurakuran wasu ko suka raina su, domin hakan yana sa su ji daɗi. Irin waɗannan mutane dole ne su sami darajarsu cikin Kristi, su kuma gano abin da Allah Uba Ya ba su. Bai kamata su nemi darajarsu ta hanyar raina wasu ba**. 9)** Wasu mutane suna kare kansu idan aka yi musu gyara ko da cikin ƙauna ne, kuma hakan yana faruwa ne saboda wasu sun taɓa fuskantar suka ko gyara akai-akai a baya. Duk da haka, wasu suna kare kansu saboda wasu dalilai. Dole ne mutum ya iya karɓar gyara domin wannan ita ce hanyar girma cikin Kristi, kuma bai kamata ya riƙa kare kansa idan aka yi masa gyara ba, musamman idan gyaran ya fito daga ƙauna.

Idan mai bi na Allah yana fama da wata ɗabi'a da take jinkirin canzawa, ya kamata ya bincika ko yana da mafaka masu ƙarfi a cikin hankalinsa. Idan ya same su, dole ne ya yi amfani da Kalmar Allah domin rushe su ta hanyar sanin ko wanene shi cikin Kristi da abin da Allah yake faɗa game da shi, sannan ya furta Kalmar Allah a kan wannan yanayi, yana sane cewa an 'yantar da shi cikin sunan Ubangiji Yesu. Hankali da aka sabunta yana iya aikata nufin Allah yadda ya kamata kuma ya rufe dukan ƙofofi ga Shaiɗan, domin waɗannan tsayayyun tsarin tunani da aka ambata a sama suna iya zama ƙofofin da Shaiɗan yake amfani da su wajen aiki da rinjayar rayuwar mutane ta mummunar hanya.

Mun riga mun bayyana a cikin koyarwar aljanu da mugayen ruhohi cewa akwai bagadan aljanu waɗanda za su iya kafa mafaka masu ƙarfi a cikin ruhu, kuma mun bayyana yadda za mu iya rushe su. Amma a nan, waɗannan na iya zama mafaka masu ƙarfi na tunani, ko kuma yadda hankali ya riga ya saba ganin abubuwa (tsayayyun tsarin tunani), kuma waɗannan na iya zama masu taurin kai sosai domin ba addu'a kaɗai suke bukata domin su tafi ba, har ma suna iya buƙatar warkarwa daga tsofaffin raunuka, sanin kai, ƙarfafa bangaskiya, da sauransu. Abu mafi muhimmanci har yanzu shi ne cewa ya kamata mu roƙi Ruhu Mai Tsarki ya taimake mu wajen nuna mana inda tushen tunaninmu yake da kuskure domin mu san yadda za mu gyara shi, har da waɗanda ba a rubuta a nan ba.

JIKI: Dole ne mai bi na Allah ya sa jikinsa ƙarƙashin ikon ruhunsa da aka sabunta. Mun yi bayani dalla-dalla game da wannan a cikin koyarwar 'Ya'yan Allah. Muna gicciye jiki ta hanyar mai da hankali ga Allah ta wurin Kalma, addu'a da azumi, da kuma dogara ga alherin Allah. Yanzu, ka yanke shawara mai ƙarfi ta barin duk abin da ba shi da tsarki a rayuwarka a baya (Markus 9;42-49). Zan rubuta wasu zunubai kaɗan waɗanda wasu mutane ba sa saurin gane cewa zunubai ne. Abubuwa kamar: gulma, cin abinci fiye da kima, kasala, sata (ta hanyar satar haƙƙin mallaka: kwafar kiɗa ko fim ko kayan wani ba tare da izinin wannan mutumin ba), rashin yin addu'a, son kai, fallasa jikinka ta hanyar sanya tufafin da suke fallasa jiki, luwaɗi, rayuwa cikin tsoro da rashin gafartawa da makamantansu. Ka tabbatar ka rabu da dukan zunubi a rayuwarka, ka kuma rayu domin Allah cikin tsarki.

YADDA ZA A CIN NASARA A KAN JIN LAIFI

Domin jiki yana da girman kai bisa ga yanayinsa, ko da yake yana sha'awar zunubi, bayan ya sami abin da yake so, sai ya hukunta kansa. Wannan wani ɓangare ne na jiki da ba a fanshe shi ba. Mutum zai fara fadîn abubuwa kamar; Ban yarda cewa ni ne na aikata wannan ba.Yanzu, a matsayinmu na 'ya'yan Allah, dole ne mu yi taka-tsantsan sosai da wannan haɗarin hukunta kanmu, domin wannan al'amari yana iya yin ƙarfi sosai idan mai bi na Allah bai san yadda zai yi nasara a kansa ba. Yana da matuƙar lalacewa, kuma shi ne makami na farko na Shaiɗan wajen sa masu bi na Allah su faɗî.

Jin laifi shi ne hukunta kai da kuma jin cewa ba ka cancanci wani abu da Allah Uba ya bayar ba, kuma yana iya sa ka kasa gafarta wa kanka. Ya fi sauƙi a gafarta wa wasu fiye da a gafarta wa kai. Yahuza ya kashe kansa saboda jin laifi. Bitrus ya yi kuka mai ɗaci, har ma ya koma aikinsa na dā saboda jin laifi. Mutane da yawa da kuma bayin Ubangiji sun faɗî, har ma sun bar kiransu saboda jin laifi.Tushen jin laifi shi ne girman kai. Ba za ka iya yarda cewa kai ne za ka iya aikata irin wannan abu ba. Sa'an nan ba za ka iya gafarta wa kanka ba, galibi saboda fahimtarmu ta samo asali ne daga dogaro da adalcin kanmu da girman kai.Girman kai shi ne dogara ga kanka da kyawawan ayyukanka.

Ta yaya za mu yi nasara a kan jin laifi:

1. Ka karɓi gafara daga Allah Uba.
2. Ka kuma gafarta wa kanka.
3. Ka sani cewa Allah Uba ba zai canza yadda yake ji game da kai ko ya canza shirinsa a gare ka saboda ka faɗî ba.
4. Ka yi addu'a a kan tunanin jin laifi domin suna fitowa daga Shaiɗan, ka kuma bayyana kyautar adalcin da kake da ita cikin Kristi.
5. Ka miƙa wannan yanayi ko wannan zunubi ko wannan muguwar sha'awa ga Allah Uba cikin addu'a, sannan ka kafa iyakoki waɗanda za su taimaka maka kada ka koma wannan zunubi cikin sauƙi.

DALILAN DA YA SA MASU BI NA ALLAH SUKE AIKATA ZUNUBI

1. Mugayen sha'awoyi (kwaɗayi). Wannan wani ɓangare ne na mutum na waje na jiki, kuma dole ne a koya wa mai bi na Allah yadda zai yi nasara a kansa da kuma yadda zai sarrafa shi.
2. Matakan girma na rayuwa: Jikinmu yana da wasu buƙatu na musamman, kuma waɗannan buƙatu suna ƙara ƙarfi sosai yayin da muke girma. Saboda matsin lambar jiki da nauyin waɗannan buƙatu, musamman buƙatar a ƙaunace mu da kuma buƙatar kusancin jima'i, za mu iya samun kanmu cikin sauƙi mun faɗa cikin zunubi. Dole ne a biya waɗannan buƙatu na halitta ta hanyar aure, amma wani lokaci aure na iya jinkiri, ya kuma ƙara jarabawa ga masu bi na Allah yayin da suke jiran aure.
3. Yanayin rayuwa da ƙalubale. Wani lokaci yanayin da muka sami kanmu a ciki yana iya kai mu ga aikata zunubi. Yana iya zama yunwa, rashi ko wata matsala da muka sami kanmu a cikinta. Wannan shi ne dalilin da ya sa Ubangiji Yesu yake cewa dole ne mu yi addu'a domin kada mu faɗa cikin jaraba. Wannan na iya faruwa saboda yanayi mai tsanani.
4. Shaiɗan. Ko Shaiɗan yana iya yaudarar mu kuma ya jarabce mu mu faɗa cikin zunubi, amma sau da yawa yana buƙatar ƙofa da izini daga gare mu domin ya yi hakan.
5. Duniya. Duniyar da muke rayuwa a cikinta tana da tsarin da yake saɓa wa Allah Uba da Mulkinsa, kuma tasirin abokai, kafafen sada zumunta ko iyali da sauransu na iya sa mu faɗa cikin zunubi saboda matsin lamba.

6. Mutane da abokai. Masu bi na Allah sau da yawa suna faɗawa cikin zunubi saboda mummunan tasirin da yake fitowa daga mutanen da suke kusa da su da kuma abokansu.

YADDA ZA A SARRAFA SHA'AWAR JIMA'I DA YADDA ZA A YI NASARA A KAN JARABAR JIMA'I DA ZUNUBIN JIMA'I A WAJEN AURE. Wannan batu yana iya zama mai matuƙar ƙalubale domin yana da alaƙa da buƙatu na mutum na cikin zurfi. An halicci maza da sha'awar jima'i mai ƙarfi ta halitta, yayin da aka ba mata sha'awar a ƙaunace su da kuma a yaba musu. Allah Ya tsara cewa za a biya waɗannan buƙatu a cikin aure. Yanzu wannan batu yana iya zama mai ƙalubale saboda dalilai masu zuwa:

1. A wannan zamanin da muke rayuwa a ciki, aure ba ya samuwa cikin sauƙi, kuma ba abu ne mai arha ba, amma jiki da buƙatunsa na jima'i da kusanci ba sa fara bayyana ne kawai lokacin da mutane suka yi aure, sai dai suna bayyana kansu kuma suna aiki ko mutum yana da aure ko ba shi da aure. Saboda haka, jiran aure yana iya zama mai ƙalubale. Wannan shi ne dalilin da ya sa Bulus ya ce ya fi kyau a yi aure maimakon a ƙone. A wasu kalmomi, ana kwatanta sha'awar jima'i da wuta, musamman ga maza (1 Korintiyawa 7:9).
2. Wannan batu yana da wahala domin na halitta ne. Sauran zunubai su ne waɗanda mutum zai iya koya yayin da yake girma, amma idan aka zo batun sha'awar jima'i ta ɗan Adam, ana haifar da mutum da ita tun daga haihuwa, kuma yayin da yake girma wannan fanni yana fara bayyana kansa. Saboda haka, wannan batu yana da wahala domin wani ɓangare ne na halitta.
3. Jiki yana jin daɗinsa; wannan batu yana da wahala domin jiki yana jin daɗinsa. Yanzu idan mutum bai san yadda zai sarrafa shi ba, zai iya zama da wahala ya yi watsi da shi ko ya danne shi.

AMMA DUK DA WAƊANNAN HAKIKANAN ABUBUWA DA AKA AMBATA A SAMA, ALLAH YANA CEWA DOLE NE A AIKATA WANNAN AURE KAWAI. YANZU A NAN ZAN NUNA MAKA YADDA ZA KA IYA SARRAFA WAƊANNAN JIJIYOYI DA KUMA YADDA ZA KA YI NASARA A KAN ZUNUBIN JIMA'I A WAJEN AURE.

Wannan zunubi ba shi da zakarun da suke cin nasara a kansa domin yana da alaƙa da buƙatu na mutum masu zurfi, wannan shi ne dalilin da ya sa Bulus ya ce kada mu yi ƙoƙarin yaƙarsa, amma mu gudu daga gare shi (1 Korintiyawa 6:18–20).

1. Ka dogara ga alherin Allah. Alheri shi ne ƙarfafawa ta ruhaniya da za ta taimaka maka ka sarrafa jiki da wannan fanni na sha'awar jima'i.
2. Ka kafa iyakoki. Zunubin jima'i a wajen aure yana dogara sosai da yanayin wurin da mutum yake. Saboda haka, ka guji wuraren da za ka iya samun kanka kana faɗawa cikin zunubi cikin sauƙi.
3. Ka gudu. Bulus yana gaya wa masu bi na Allah a kowane lokaci su gudu idan yana magana game da zunubin jima'i domin yana da matuƙar wahala a yaƙe shi saboda yana da alaƙa da buƙatunmu masu zurfi (1 Korintiyawa 6:18–20). Saboda haka, gudu yana nufin ka bar wurin idan ka ji kamar za ka iya yin rauni. Kada ka yi ƙoƙarin yaƙarsa, amma ka gudu (ka yi nesa da shi) kuma ka guji yanayin da zai iya kawo jaraba. Jiki yana fuskantar wasu canje-canje na sinadarai idan yana ƙarƙashin irin wannan jaraba, saboda haka za ka iya samun kanka kana faɗawa cikin zunubi cikin sauƙi.
4. Kada ka hukunta kanka idan ka ji sha'awar jima'i. Wannan na halitta ne. Samun sha'awoyi ba zunubi ba ne. Amma ka koyi sarrafa su.
5. Kasancewa tare da Allah da rayuwar sadaukarwa da ibada za su taimaka maka sosai. Mun bayyana a baya cewa rayuwar ibada tana taimaka mana mu sarrafa jiki har ma da zunubin jima'i. Idan ka ji kamar kana fama da wannan fanni tuni, ka kaɓe lokaci na musamman tare da Allah, kamar zuwa wani wuri na kaɓewa domin addu'a da sadaukarwa, ko na sa'o'i, kwanaki ko makonni. Wannan zai taimaka maka sosai a wannan batu.
6. Idan ka ji cewa da gaske kana faɗuwa ko kana fama da wannan batu, ka sami mutum ɗaya ko mutane da za ka iya magana da su waɗanda za su taimaka maka a wannan batu, kuma ka riƙa ba su damar tambayarka game da yadda kake tafiyar da rayuwarka. Idan ka sami kanka ka sake faɗawa cikinsa, kada ka hukunta kanka, amma ka yi magana da Allah, ka roƙi gafara, ka kuma gudu zuwa gare Shi. Ka tuna cewa Allah yana gafarta wannan zunubi kamar yadda yake gafarta dukan sauran ayyukan jiki, amma bambancin kawai shi ne cewa yana iya samun sakamako mai tsanani kamar haihuwar yara a wajen aure, cututtuka da lalacewar motsin zuciya da kuma alaƙoƙin da ba su da lafiya da kuma baƙin ciki mai zurfi na zuciya da sauransu.

YADDA ZA A YI MU'AMALA DA ƊAN'UWA DA YA FAƊA CIKIN ZUNUBI (Galatiyawa 6:1)

1. Ka kusance shi cikin tausasawa, kada ka hukunta shi ko ka karya masa gwiwa ko ka yi masa ba'a.

2. Idan ka ji labari game da wani mutum, ka nemi jin nasa ɓangaren labarin. Za ka iya gano cewa abin da ya faru gaskiya ne, ko kuma an ƙara wani abu a ciki (an yi ƙarin gishiri), ko kuwa ƙarya ne. Labarin mai tuhuma yakan zama kamar gaskiya ne har sai wanda ake tuhuma ya yi bayani ya kuma kare kansa (Karin Magana 18:17).

3. Idan mutum ya yi maka laifi. Ka fara magana da shi a kaɓe, idan bai saurare ka ba, sai ka ɗauki wasu mutane kaɗan tare da kai, ku yi magana da shi kafin ka kai wannan batu gaban ikilisiya (Matta 18:15–20). Idan har yanzu bai saurare ka ba, sai ka kai batun ga shugabannin ikilisiya.

4. Ka rufa wa ɗan'uwanka asiri, kada ka fallasa shi cikin kunya, kuma ka nuna masa jinƙai (1 Bitrus 4:8; Yaƙub 2:13). Ka taimaka masa ya tuba ta hanyar ƙauna, tausasawa da kuma yin magana da shi a keɓe. Ta yin hakan, za ka iya rinjayar da shi cikin sauƙi. Ka tuna cewa mutumin da yake fama da zunubi yana iya kasancewa mai saurin kare kansa sosai, saboda haka yadda za ka kusance shi yana da matuƙar muhimmanci.Kada ka hukunta shi ko ka riƙa nuna masa yatsa, amma ka taimaki ɗan'uwanka cikin ƙauna da tausasawa (Matta 7:3–5).

ZUNUBIN DA BA A GAFARTAWA (Matta 12:31-33)

Wannan koyarwa game da zunubin da ba a gafartawa ta kawo ruɗani mai yawa a rayuwar mutane saboda fassarar da ba daidai ba. A cikin wannan koyarwa, za mu yi bayani dalla-dalla game da abin da zunubin da ba a gafartawa yake nufi da kuma waɗanda za su iya aikata shi. Zunubin da ba a gafartawa shi ne saɓo ga Ruhu Mai Tsarki.

ZUNUBIN DA BA A GAFARTAWA (SAƁO GA RUHU MAI TSARKI) BA YANA NUFIN YIN WAƊANNAN ABUBUWA BA:

1. Ba faɗawa cikin wani zunubi ba ne, domin ana iya gafarta mana idan mun tuba (1Yahaya 1:9).
2. Ba yin zunubi da gangan ba ne, domin yawancin zunubai ana aikata su da sani sakamakon raunin jiki, amma su ma ana iya gafarta su idan mutum ya tuba da gaske.
3. Ba rayuwar jiki ba ce (yin tafiya bisa ga jiki) (Galatiyawa 5:19), rayuwar jiki ba ta da kyau, amma Allah yana gafarta ta idan mutum ya juya ya bar ta ya kuma tuba.
4. Ba faɗin munanan abubuwa game da Ruhu Mai Tsarki saboda rashin sani ba ne. Wataƙila mutum ya ce ikonsa sihiri ne ko maita saboda rashin sani.
5. Ba kashe mutum ba ne.
6. Ba kasancewa da munanan tunani game da Ruhu Mai Tsarki, ko Yesu Kristi ko Allah Uba ba ne. Shaiɗan yana son sanya munanan tunani a cikin hankulanmu, sannan ya zarge mu saboda waɗannan tunanin. Yana son mu yi tunanin cewa mu ne muke yin waɗannan tunanin.

Zunubin da ba a gafartawa ba ya shafi Yesu Kristi ne, ba Ruhu Mai Tsarki kai tsaye ba. Saɓo ga Ruhu Mai Tsarki yana nufin yin zunubi ga Yesu Kristi. Ta wannan hanya, aikin Ruhu Mai Tsarki shi ne shaida cewa Yesu Ɗan Allah ne, saboda haka saɓo ga Ruhu Mai Tsarki yana faruwa ne lokacin da mai bi na Allah ya san Yesu Kristi a matsayin Ɗan Allah, ya kuma girma cikin saninsa, ya balaga cikin bangaskiya, sannan ya musanta Shi ko ya juya ya bar Shi, alhali yana sane sosai da abin da yake aikatawa. Yana yin wannan ne da cikakken sanin abin da yake yi. Musanta Shi ko juya a bar Shi ba yana nufin faɗawa cikin wani zunubi ko rayuwa bisa ga jiki ba ne. Amma yana nufin watsi da Shi da kuma komawa ga wani imani, ko ga shaidan, ko ga duniya. Wasu Kiristoci ne kawai za su iya aikata wannan zunubi, ba kowa ne zai iya aikata shi ba.

GYARA KUSKUREN DA KE CIKIN IBRANAWA 10:26

Ibranawa 10:26-32: wannan aya tana da ƙaramin kuskure, kuma tana ba da fahimta marar kyau. Zan yi bayani, in kuma gyara ta domin ku sami cikakkiyar fahimta game da wannan sashe. Ga abin da aya ta 26 ta ce, "Idan muka ci gaba da yin zunubi da gangan bayan mun karɓi sanin gaskiya…" dole ne ka fahimci cewa marubucin bai yi magana ne game da zunubai da yawa a nan ba, amma yana nufin zunubi guda ɗaya ne. Ga yadda ya kamata ya kasance; "Idan muka yi zunubi da gangan bayan mun karɓi sanin gaskiya…" yana magana ne game da zunubin watsi da Yesu Kristi. An rubuta wannan littafin Ibranawa ne domin mutanen da suka karɓi Yesu Kristi, kuma saboda tsanantawar da suke fuskanta saboda bangaskiyarsu, suna son komawa ga tsohon imaninsu, wato imanin Yahudawa, bayan sun san cewa Yesu Ɗan Allah ne. Saboda haka, marubucin yana yi musu gargaɗi, yana sanar da su haɗarin watsi da Yesu bayan sun san gaskiya. Ka lura cewa aya ta 29 ta bayyana irin hukuncin da wanda yake tattake Ɗan Allah da kuma saɓo ga Ruhu Mai Tsarki ya cancanci. Tattake Ɗan Allah yana nufin ƙin Yesu Kristi da watsi da Shi, ta yin hakan mutum yana saɓo ga Ruhu Mai Tsarki.

YADDA ZA KA SAN CEWA BA KA AIKATA WANNAN ZUNUBI BA

Kafin in bayyana maka irin Kiristocin da za su iya aikata wannan zunubi, zan bayyana maka yadda za ka san cewa ba ka aikata shi ba, domin Shaiɗan yana son zargin masu bi na Allah cewa sun aikata shi alhali ba su aikata ba.

1) Idan mai bi na Allah yana damuwa game da ko ya aikata wannan zunubi ko bai aikata ba, ko kuma yana da irin waɗannan tunani, wannan yana nuna cewa bai aikata shi ba. Wanda ya aikata shi ba zai so ya yi wani abu da ya shafi Allah ba, kuma ba zai damu da ko ya aikata shi ko bai aikata ba.

2) Ko da mai bi na Allah ya rayu cikin zunubi, amma har yanzu yana son komawa ga Allah, wannan yana nuna cewa bai aikata shi ba. Wanda ya aikata shi ba zai so komawa ga Allah ba. Idan mutum ya aikata shi, Ruhu Mai Tsarki zai bar wannan mutumin, kuma ba zai

so wani abu na Allah ba ko ya damu da shi. Dalilin da ya sa mai bi na Allah har yanzu yake son komawa ga Allah shi ne saboda Ruhu Mai Tsarki har yanzu yana ƙarfafa shi ya dawo.

3) Ba za ka iya aikata wannan zunubi bisa kuskure ba. Idan mai bi na Allah yana da hotuna a cikin hankalinsa waɗanda suke saɓo ga Ruhu Mai Tsarki ko Yesu Kristi ko Allah Uba, wannan ba yana nufin cewa ya aikata wannan zunubi ba, domin Shaiɗan yana son faɗin mugayen abubuwa a cikin hankulan Kiristoci, sannan ya zarge su saboda waɗannan tunani. Idan mai bi na Allah yana da irin waɗannan tunani, ba sai ya nemi gafara saboda su ba, domin ba tunaninsa ba ne, kuma bai kamata ya damu da su ba. Ya kamata kawai ya kore su daga hankalinsa cikin sunan Yesu. (2 Korintiyawa 10:4-6) da zarar ya tsawata musu, ya kamata kawai ya yi watsi da su ya ci gaba da rayuwarsa cikin farin ciki da salamar Ubangiji. Bai kamata ya ci gaba da tsawata musu a duk lokacin da suka zo ba, kuma kada ya ji laifi, sai dai kawai ya yi watsi da su. Shaiɗan yana son Kiristoci su mai da hankali gare shi. Wannan ita ce dabararsa. Alhali Kiristoci suna yin nasara a kan Shaiɗan idan suka mai da hankali ga Allah.

WANE IRIN KIRISTOCI NE ZA SU IYA AIKATA SHI? (Karanta Ibranawa 6:4-7)

1) Waɗanda aka haskaka da haske: Ana haskaka mutum da haske ne lokacin da Ruhu Mai Tsarki Ya nuna wa mutum cewa shi mai zunubi ne kuma yana bukatar samun ceto.
2) Waɗanda suka ɗanɗani kyautar sama: Ɗanɗanar kyautar sama yana nufin karɓar Yesu. An nuna wa waɗannan mutane cewa suna cikin duhu, sannan suka karɓi Yesu kuma suka sami ceto.
3) An ba su Ruhu Mai Tsarki: Ba wa mutum Ruhu Mai Tsarki yana nufin cikawa da Ruhu Mai Tsarki. An fitar da su daga duhu, suka karɓi Yesu Kristi kuma suka cika da Ruhu Mai Tsarki.
4) Suka ɗanɗani kyakkyawar Kalmar Allah: Ɗanɗanar kyakkyawar Kalmar Allah yana nufin balaga cikin Kalmar da fahimtarta. Balaga ta ruhaniya da sanin ta hanyar kwarewa cewa Kalmar Allah tana aiki. Yana ɗaukar shekaru masu yawa kafin mutum ya balaga cikin Kalma da bangaskiya.
5) Suka ɗanɗani ikon zamanin duniya mai zuwa: Ɗanɗanar ikon zamanin duniya mai zuwa yana nufin iya aiki ta wurin baiwar Ruhu Mai Tsarki, hidimomi da ƙa'idojinsa. Yanzu wannan yana nufin cewa waɗannan masu bi sun balaga cikin bangaskiyarsu kuma sun iya aiki ta wurin hidimomi, baiwowi da ƙa'idojin Ruhu Mai Tsarki. Sun balaga a cikin waɗannan abubuwa duka.

Irin waɗannan Kiristoci ba za su iya tuba ba idan suka yi watsi da Yesu Kristi. Yin watsi da Yesu ba yana nufin faɗawa cikin wani zunubi ko rayuwa bisa ga jiki ba ne. Yin watsi da Yesu Kristi yana buƙatar mutum ya zama mai taurin zuciya a matsayinsa na balagaggen Kirista cikin bangaskiya, sannan ya juya ya bar Yesu Kristi bisa ga nufinsa da yardarsa. Waɗannan mutane ba za su so su tuba ba. Matukar mutum yana son tuba, hakan yana nuna cewa bai aikata wannan zunubi ba. Wanda ya aikata shi ba zai so ya tuba ba. Ta hanyar watsi da Yesu, mutane suna saɓo ga Ruhu Mai Tsarki wanda yake shaida musu cewa Yesu Ɗan Allah ne. Allah ne kaɗai ya san mutanen da suka aikata wannan zunubi. Ba za mu iya sanin su ta hanyar dabi'a ba, kuma ba alhakin sauran Kiristoci ba ne su san wanda ya aikata shi ko wanda bai aikata shi ba. (A wannan sashe, dole ne malami ya yi misali iri ɗaya da wanda na yi a cikin koyarwar sauti ta cibiyar horarwa ta ƙasa da ƙasa, game da matar da faston da suka ƙare da aikata wannan zunubi, daidai yadda na yi shi).

KIRISTOCIN DA BA ZA SU IYA AIKATA SHI BA: Wannan yana nufin cewa jarirai da Kiristocin jarirai ba za su iya aikata wannan zunubi ba. Ko da sun ce suna juya wa Yesu baya, ba za su iya aikata shi ba domin ba su san abin da suke yi ba. Wannan yana buƙatar wanda ya balaga a ruhaniya kuma ya taurare zuciyarsa. Allah ne kaɗai ya san waɗannan mutane.
HAƊARIN RAYUWA BISA GA JIKI (son duniya/ bin sha'awar jiki) (Galatiyawa 5:19-22): Haɗarin rayuwa bisa ga jiki da rayuwar zunubi shi ne cewa zukatan Kiristoci za su iya taurare har sai sun ƙare da yin watsi da Yesu Kristi. Ba abu ne mai sauƙi a kai ga wannan matsayi ba, domin Allah yana aiki tuƙuru domin hana Kirista kauce wa hanya madaidaiciya. Yana ƙoƙarin hana shi ta kowace hanya mai yiwuwa, har wani lokaci ma Zai ɗauke shi zuwa sama kafin lokacinsa domin kada ya rasa cetonsa. Abin da nake nufi shi ne cewa yana iya kashe shi ya ɗauke shi zuwa sama kafin ya yi watsi da Yesu Kristi (1Korintiyawa 11:32).

1) **Irin waɗannan Kiristoci ba za su iya tuba ba idan suka yi watsi da Yesu Kristi.** Yin watsi da Yesu ba yana nufin faɗawa cikin wani zunubi ko rayuwa bisa ga jiki ba ne. Yin watsi da Yesu Kristi yana buƙatar mutum ya zama mai taurin zuciya a matsayinsa na balagaggen Kirista cikin bangaskiya, sannan ya juya ya bar Yesu Kristi bisa ga nufinsa da yardarsa. Waɗannan mutane ba za su so su tuba ba. Matukar mutum yana son tuba, hakan yana nuna cewa bai aikata wannan zunubi ba. Wanda ya aikata shi ba zai so ya tuba ba. Ta hanyar watsi da Yesu, mutane suna saɓo ga Ruhu Mai Tsarki wanda yake shaida musu cewa Yesu Ɗan Allah ne. Allah ne kaɗai ya san mutanen da suka aikata wannan zunubi. Ba za mu iya sanin su ta hanyar dabi'a ba, kuma ba alhakin sauran Kiristoci ba ne su san wanda ya aikata shi ko wanda bai aikata shi ba. (A wannan sashe, dole ne malami ya yi misali iri ɗaya da wanda na yi a cikin koyarwar sauti ta cibiyar horarwa ta ƙasa da ƙasa, game da matar da faston da suka ƙare da aikata wannan zunubi, daidai yadda na yi shi).
2) **KIRISTOCIN DA BA ZA SU IYA AIKATA SHI BA:** Wannan yana nufin cewa jarirai da Kiristocin jarirai ba za su iya aikata wannan zunubi ba. Ko da sun ce suna juya wa Yesu baya, ba za su iya aikata shi ba domin ba su san abin da suke yi ba. Wannan yana buƙatar wanda ya balaga a ruhaniya kuma ya taurare zuciyarsa. Allah ne kaɗai ya san waɗannan mutane.
3) **HAƊARIN RAYUWA BISA GA JIKI (son duniya/ bin sha'awar jiki) (Galatiyawa 5:19-22): Haɗarin** rayuwa bisa ga jiki da rayuwar zunubi shi ne cewa zukatan Kiristoci za su iya taurare har sai sun ƙare da yin watsi da Yesu Kristi. Ba abu ne mai sauƙi a kai ga wannan matsayi ba, domin Allah yana aiki tuƙuru domin hana Kirista kauce wa hanya madaidaiciya. Yana ƙoƙarin hana shi ta kowace hanya mai yiwuwa, har wani lokaci ma Zai ɗauke shi zuwa sama kafin lokacinsa domin

kada ya rasa cetonsa. Abin da nake nufi shi ne cewa yana iya kashe shi ya ɗauke shi zuwa sama kafin ya yi watsi da Yesu Kristi (1Korintiyawa 11:32)

Idan mai bi na Allah yana cikin dangantaka da mutumin da ba a sake haifuwarsa ba, ko wanda ba ya ɗaukan Ubangiji da muhimmanci, ko wanda yake son sa ya aikata zunubin jima'i kuma yake ƙoƙarin nisantar da shi daga Ubangiji, ko wanda ba ya inganta rayuwarsa ta kowace hanya, ko wanda zai hana shi cika shirin Allah a rayuwarsa, mai bi na Allah wanda yake son tafiya tare da Ubangiji dole ne ya rabu da irin wannan abokin dangantaka. Ko kuma idan Allah Ya bayyana cewa dole ne su rabu domin wannan mutumin wataƙila ba shi ne shirin Allah a gare shi ba, ko da wannan mutumin yana da kurakurai ko ba shi da su, har ma idan an sake haifuwarsa, dole ne su rabu da sauri nan da nan bayan sun tabbatar da cewa ya kamata su rabu. Dole ne su rabu kafin aure domin da zarar sun yi aure, an ɗaure su su zauna tare har abada, kuma ba za su iya rabuwa cikin sauƙi ba. Dole ne mai bi na Allah ya jira Ubangiji Ya kawo masa mutumin da ya dace. Ko da a lokacin, kada ya ji tausayi ko ya ji cewa wajibi ne ya ci gaba da kasancewa tare da wannan mutumin ko kaɗan, kuma kada ya yi tunanin cewa ba zai taɓa yin aure ba idan ya rabu da wannan mutumin, domin Allah zai kawo mutumin da ya dace cikin rayuwarsa a lokacin da ya dace. Masu bi na Allah da yawa suna komawa baya a bangaskiya; wasu suna samun kansu a cikin aure mai jefa su cikin baƙin ciki, yayin da rayuwar wasu kuma ta lalace saboda dangantaka marar kyau. Kuskuren da suka yi shi ne shiga aure ba tare da neman shawarar Allah ba (Matta 10:28-40). Maimaitawar Shari'a 13:6 ta bayyana yadda Allah yake ji game da waɗanda suke son su nisantar da kai daga gare Shi. Shi Allah ne mai kishin nasa (Fitowa 20:3-6)

AURE

Allah ne Ya halicci aure (Farawa 2:18-25)

Ga wasu daga cikin dalilan da suka sa Allah Ya halicci aure:**1)** Yana son mutane su fahimci yadda Yake ji game da haɗin da Ya yi da su ta hanyar haɗin da suke yi a cikin aure (Afisawa 5:29-33**2)** Yana son a cika duniya da kamanninsa, kuma Ya zaɓi cewa mutane su yawaita ta hanyar aure (Farawa 1:26-29). 3) Yana son mutane su sami mataimaka da abokan tarayya waɗanda za su taimaka musu su bauta Masa kuma su gaji rai tare (Farawa 2:18).**4)** Yana son Ya ba mu abokan tarayya waɗanda za mu ji daɗin rayuwar jiki da ta ruhaniya tare da su, mu kuma san ɗumin kasancewa cikin iyali a matsayin 'ya'ya, sannan mu ji daɗin farin cikin renon yara a matsayin iyaye.**5)** Allah yana son mu sami wurin da za mu kira gida, inda za mu kasance masu ɗaukar nauyi kuma masu ba da lissafi**6)** Littafi Mai Tsarki ya ba mai bi na Allah damar auren wani mai bi na Allah. Babu wani nassi da ya ce Allah Ya ware wani takamaiman mutum a duniya domin ya zama abokin rayuwarka na musamman, amma masu bi na Allah dole ne su ba kansu lokaci tare da Allah kuma su nemi shiriyarsa game da wanda za su aura. A wasu lokuta, Ubangiji na iya haɗa mu da abokan rayuwarmu ta wata hanya ta mu'ujiza, inda muka sami kanmu ba tare da wani zaɓi ba. Inda aka ba mu umarni cewa wani takamaiman mutum shi ne wanda ya kamata mu aura. Allah na iya yin magana ta mafarki, wahayi, ko ma murya da ake ji da kunne, ko annabcin annabi da ya balaga a hidimar annabci (Allah yana bayyana batun aure ta annabci ga masu bi waɗanda suka balaga wajen jin muryarsa, ba ga dukan masu bi ba), ko kuma ta wata hanya mai ban mamaki. Amma idan Allah Ya yi magana da ɗaya daga cikinsu, Zai tabbatar wa ɗayan ma. Mai bi na Allah bai kamata ya yarda ya shiga aure ba alhali bai gamsu cewa wannan shi ne nufin Allah ga rayuwarsa ba. Shi ko ita yana da 'yancin roƙon Allah Ya tabbatar masa da hakan. Yin haka ba laifi ba ne, amma ko da akwai masu bi na Allah da suke soyayya kuma babu wani abu na mu'ujiza da ya faru, (babu mafarki, wahayi, ko ma murya da aka ji da kunne ko annabci), su ma za su iya yin aure. Wannan ma abin karɓa ne ga Allah (Bai kamata mu ɗaure mutane da ƙa'idoji ta hanyar gaya musu cewa dole ne su fara yin mafarkin juna ko kuma wani abu na mu'ujiza ya faru kafin su yi aure ba. Littafi Mai Tsarki ya ba masu bi damar yin aure muddin dukansu masu bi ne cikin Kristi; ba dole ba ne su fara yin mafarkin juna).

Muhimman abubuwan da muke bukatar sani game da auren Kirista (1) Dole ne auren Kirista ya kasance tsakanin mutane biyu da aka sake haifuwarsu, namiji da mace (2 Korintiyawa 6:14-16). **(2)** Aure alkawari ne wanda ya kamata mutuwa kaɗai ta kawo ƙarshensa.

1) Dole ne auren Kirista ya yi kama da haɗin Kristi da ikilisiyarsa. A cikin wannan, dole ne mace ta miƙa kanta ga mijinta kamar yadda ikilisiya take miƙa kanta ga Kristi, kuma dole ne namiji ya ƙaunaci matarsa kamar yadda Kristi Ya ƙaunaci ikilisiyarsa Ya kuma ba da ransa dominta.(Afisawa 5:21-33**). (3)** Dole ne miji da mata su zama aminai na kwarai ga juna kuma abokan addu'a. **(4)** Ma'aurata bai kamata su kasance da wasu abokai na jinsi dabam a wajen aurensu ba. Ga namiji mai aure, dukan mata dole ne su zama daidai a ganinsa, kuma bai kamata ya ware wata daga cikin sauran mata ya kira ta aminiyarsa ta musamman ba; haka ma ya shafi mace game da maza. Idan akwai aboki ko abokiyar jinsi dabam, dole ne ya zama abokin iyali gaba ɗaya maimakon mace ta zama aminiyar namiji mai aure; ya fi kyau idan ta kasance aminiyar iyali. **(5)** Wanda aka sake haifuwarsa bai kamata ya saki wanda ba a sake haifuwarsa ba kawai saboda ba a sake haifuwarsa ba, idan har suna ci gaba da zaman aure cikin salama (1 Korintiyawa 7:12-17). Ma'aurata bai kamata su hana juna saduwar aure ba, sai dai idan dukansu sun amince da hakan (1 Korintiyawa 7:5-7). Aure yana sa mutane biyu su zama ɗaya, saboda haka jikin namiji na mace ne, haka kuma na mace na namiji ne (1 Korintiyawa 7:5-7). **(6**) Dole ne saduwar jima'i ta kasance tsakanin mutane biyu da suka yi aure kaɗai, kuma ta tsaya a nan. Saduwar jima'i a wajen aure zina ce a gaban Allah, kuma zunubi ne da yake kai ga rabuwa da Allah (Galatiyawa 5:19-22, Ibraniyawa 13:4, 1 Korintiyawa 6:9-12). **(7)** Dole ne ma'aurata su riƙa gafarta wa juna a kowane lokaci kuma su kula da iyalinsu; bai kamata su fifita aikinsu fiye da iyalinsu ba.

Miji yana da manyan bukatu guda biyu waɗanda su ne ginshikai:

• A girmama shi. Maza suna ɗaukar girmamawar da mace take nuna musu a matsayin ƙauna.
• Samun kusancin jima'i. Allah Ya halicci namiji da tsananin sha'awar jima'i saboda aikin da aka ba namiji na cika duniya da mutane. Wannan yanayin halitta, ceto da kuma shafewa ba sa kawar da wannan haƙiƙa.
• Saboda wannan fahimta, ya kamata mata ta tabbatar cewa tana girmama mijinta sosai. Girmama shi ya haɗa da miƙa kanta gare shi, yi masa magana cikin tawali'u ko da ya yi kuskure, da kuma sa shi ya ji cewa shi ne shugaban gida. Bai kamata ta soki shi a gaban wasu ba, amma ta ɗauke shi a matsayin shugaba. Dole ne kuma ta kasance mai aminci gare shi. Haka kuma, dole ne mata ta tabbatar cewa tana gamsar da mijinta a ɗakin kwana. Ya kamata ta horar da jikinta da hankalinta duka domin ta ci gaba da biyan bukatun mijinta na jima'i.
• Muhimman bukatun mata
• Mata tana da bukatar a ƙaunace ta.
• A ƙaunaci mace yana nufin a ba ta lokaci, a kula da ita ta kowace hanya, a riƙa gaya mata akai-akai cewa ana ƙaunarta, kuma mijinta ya riƙa ba ta kyaututtuka da kuɗi—ko da tana da nata kuɗin. Waɗannan ayyuka suna tabbatar wa mata cewa mijinta yana ƙaunarta da gaske. Wannan gaskiya tana zaunawa sosai a cikin tunanin mace. An halicci mata domin su zama masu karɓa, maza kuma masu bayarwa. Wannan shi ne dalilin da ya sa bayarwa ga mace yake cika su da gamsuwa.
• Kaunar mata tana nufin fahimtarta da kuma haƙuri da ita, domin mata halittu ne masu motsin zuciya. Haka kuma yana nufin yi mata jagoranci, domin mata mataimaka ne, saboda haka suna bukatar shugaba wanda za su iya tallafawa.
• Saboda haka, ya kamata miji ya horar da kansa a kan batun ƙaunar matarsa, yana tabbatar da cewa ta gamsu kuma tana jin ana daraja ta.
• Ya kamata ma'aurata su ware lokaci domin tattauna abubuwan da suke so, abubuwan da suke gamsar da su a aurensu, da kuma abubuwan da ba sa so. Sadarwa tana da matuƙar muhimmanci kuma tana iya hana matsaloli da yawa marasa bukata.

SKIKA DA SAKE YIN AURE

Allah yana ƙin saki (Malakai 3:14-17). Ba cikin shirinsa ba ne mutane su rabu ta hanyar saki. Shirinsa shi ne ma'aurata su zauna tare har abada ko h.ar sai Yesu Kristi Ya dawo ko ɗayansu ya mutu. Amma akwai wasu yanayi da Allah yake haƙurin amincewa da saki

1) Idan aka kama ɗaya daga cikin ma'auratan yana zina. Wanda aka yi wa laifi yana da 'yancin sakin abokin aurensa da kuma sake yin aure (Matta 19:1-10).

2) Wani yanayin kuma shi ne idan ɗaya daga cikin ma'auratan ya mutu, ɗayan yana da 'yancin sake yin aure.

Ko da yake abubuwa da yawa suna tasowa a cikin aure, Littafi Mai Tsarki bai ambaci su duka ba. Mutane suna rabuwa saboda dalilai daban-daban. Wasu abokan aure suna dukan ma'auratansu; wasu kuma ba sa jituwa da abokan aurensu saboda dalilai daban-daban, har su ƙare da saki. Wasu kuma iyayensu ko iyalansu ne suka raba su. Rayuwar kowane mutum tana cikin ruɗani kafin ya karɓi Kristi. Wasu sun riga sun saki ko kuma an sake su kafin su sami ceto, amma idan mutum yana cikin Kristi, ya zama sabuwar halitta, saboda haka sakin da ya faru kafin ya karɓi Kristi ba ya nan a matsayin abin da zai ɗaure shi. Allah zai ba shi wani abokin aure a wannan sabuwar rayuwa cikin Kristi. A irin waɗannan yanayi, inda Littafi Mai Tsarki bai fayyace abin da ya kamata mu yi ba, mun san cewa Allah yana fahimtar yanayinmu da abubuwan da muke fuskanta, kuma Yana mu'amala da mu cikin alheri ba bisa tsauraran dokoki ba. Saboda haka, ba mu da 'yancin hukunta wani mai bi na Allah ko nuna masa yatsa idan ya sake yin aure, musamman wanda aurensa na farko wataƙila bai yi nasara ba, ko kuma mu ɗaure shi da doka muna cewa bai kamata ya sake yin aure ba har tsawon rayuwarsa, ko mu gaya masa ya jira sai abokin aurensa na farko ya mutu. Allah, wanda Ya san zukatan kowa da yanayinsu, Shi ne zai yi hukunci (Romawa 14:9-12). Har yanzu muna tuna cewa Yana gafarta mana idan mun yi Masa laifi, kuma Yana fanshe mu a duk yanayin da muka sami kanmu a ciki, kamar yadda Ya yi wa Dauda da sauran mutane. (Abin da kawai ya kamata mu yi shi ne shiga aure da fahimtar cewa muna ɗaure kanmu da juna har abada, kuma ba za mu yi saki a kowane irin yanayi ba). Amma wanda ya san Ubangiji sannan ya saki abokin aurensa ba tare da wani ingantaccen dalili ba, ko kuma saboda yana son ya auri wani abokin aure, zai fuskanci hukunci mai tsanani daga Allah. Allah zai yi mana hukunci bisa ga gwargwadon saninmu game da Shi.

KOYAR DA HUKUNCI A KAN KOYARWA

Littafi Mai Tsarki ya gaya mana mu binciki koyarwa, kada mu gaskata kowace koyarwa kamar jarirai (Afisawa 4:14). Akwai koyarwa masu ruɗarwa da koyarwa marasa kyau da yawa, kuma suna ƙaruwa da sauri, idan mai bi ba zai iya tantance koyarwar ba, zai ƙare da karɓar koyarwa marar kyau.

TA YAYA ZA MU TANTANCE KOYARWA? Abu na farko da ya kamata mu sani shi ne, koyarwa marasa kyau ba daga mutanen da aka ruɗa kaɗai suke fitowa ba.Har ma mutanen da aka haifa ta wurin sake haihuwa suna iya koyar da koyarwa marasa kyau (1Timoti 1:3-8, 2Timoti 2:15).Hanyar da ta dace ta tantance koyarwa ita ce a bincika ko Sabon Alkawari ya tabbatar da koyarwar ta wurin nassosi biyu ko uku (Matiyu 18:16). Wannan ayar da ta ce dole ne a tabbatar da al'amura ta wurin shaidu biyu ko uku tana bayyana ƙa'idar mulkin Allah. An fara bayyana ta a Kubawar Shari'a 19:15, kuma Yesu har yanzu yana amfani da ita a Sabon Alkawari. Wannan ƙa'ida tana aiki a kan kowane abu na mulkin Allah.Idan koyarwa ta fito daga Tsohon Alkawari, dole ne ta ci gaba a Sabon Alkawari sai dai idan Yesu ya dakatar da ita. Bari mu yi misali da koyarwar Asabar da zakka, duka biyun sun fito daga Tsohon Alkawari. Amma idan muka zo ga koyarwar Asabar, Yesu ya bayyana cewa ya zo ne domin ya cika Dokar Musa (Matiyu 5:17), kuma a Sabon Alkawari ba a ɗauki Asabar a matsayin wajibi ba (Matiyu 12:1-14, Kolosiyawa 2:16-18).

Amma idan muka duba koyarwar zakka, ko da yake ta bayyana a Tsohon Alkawari, a Sabon Alkawari babu inda.Yesu, manzanni ko Littafi Mai Tsarki suka dakatar da ita. A gaskiya, Yesu ya gaya wa Farisiyawa cewa suna yin abin da ya dace wajen bayar da zakkarsu (Matiyu 23:23), amma ya umurce su kada su bar ƙauna da jinƙai. Wannan koyarwa game da zakka ta kasance tun kafin a haifi Musa da kuma kafin a ba da doka. Mun ga hakan a wurin ubanmu 'Ibrahim', wanda mu a matsayin masu bi muke bin sawun bangaskiyarsa (Farawa 14:18-21, Galatiyawa 3:6-**9**). Ka'idar Littafi Mai Tsarki ita ce, "idan ba a dakatar da koyarwa daga Tsohon Alkawari a Sabon Alkawari ba, tana ci gaba a Sabon Alkawari a matsayin ƙa'idar mulkin Allah. Manzannin Yesu a littafin Ayyukan Manzanni sun kafa coci bisa nassosin Tsohon Alkawari waɗanda Yesu bai yi ƙarin bayani a kansu ba. Misali: 1Korintiyawa 9:6-15, Bulus ya ɗauki koyarwa daga Tsohon Alkawari, wadda ta ce waɗanda ake koyar da kalma dole ne su taimaka wa waɗanda suke koyar da kalmar da abubuwan duniya, kuma wannan har yanzu yana aiki a Sabon Alkawari. Saboda haka, dole ne kowace koyarwa ta yi daidai da Sabon

Alkawari a cikin Littafi Mai Tsarki, kuma dole ne a tabbatar da su ta wurin nassosi biyu ko uku domin a nuna cewa daga Allah suke kuma har yanzu muna aiwatar da su a Sabon Alkawari.

Misalan sanannun koyarwa ko koyaswa marasa kyau: (Waɗannan koyarwa ne masu ruɗarwa waɗanda na karyata da nassosi)

(1) Cuta daga Allah take: Ayyukan Manzanni 10:38 da wasu nassosi da yawa a cikin Linjila suna gaya mana cewa Yesu ya warkar da marasa lafiya domin cututtukan sun fito daga Shaiɗan. (2) Dole ne Kiristoci su kasance matalauta kuma kasancewa mai arziki zunubi ne: Sabon Alkawariya gaya mana cewa Yesu ya zama matalauci domin mu zama masu arziki (2Korintiyawa 8:9) (**3**) **Samun kuɗi zunubi ne:** Littafi Mai Tsarki bai ce samun kuɗi zunubi ne ba, amma ƙaunar kuɗi ita ce tushen dukan mugunta (1Timoti 6:10) (4) **Dole ne a sami mai shiga tsakani wanda zai taimaka mana mu je wurin Allah**: Sabon Alkawari ya gaya mana cewa idan muna cikin Almasihu muna cikin Uba, kuma muna da 'yancin yin magana da shi cikin sunan Yesu, ba ma buƙatar mai shiga tsakani kamar Musa ko wani irin mai shiga tsakani (Yahaya 14:23, 16:23, 26-28) (**5**) **Muna addu'a ga allahn wane da wane:** Yesu Almasihu ya ce a Yahaya 20:17, Uba Ubansa ne kuma Ubanmu ne, yana nuna cewa yanzu muna da 'yancin da yake da shi wajen Uba. Saboda haka, ba daidai ba ne a yi addu'a ga allahn wane da wane domin hakan yana saɓa wa gaskiyar cewa Uban Yesu, Ubanmu ne haka nan. Irin wannan addu'a tana nuna kamar wani mutum ya fi sauran mutane. (**6**) **Dole ne mai bi ya fara shan wahala kafin ya yi tafiya cikin albarkar Allah:** Sabon Alkawari ya gaya mana cewa an riga an albarkace mu da dukan albarkar Yesu Almasihu, abin da ya rage kawai shi ne mu sami sanin kalmar kuma mu aikata ta (Afisawa 1:3, Yusha'u 6:4). (**7**) **Dole ne mai bi ya yi aiki tuƙuru kuma ya fuskanci ƙalubale kafin ya sami hikimar Allah**: Hikimar Allah tana samuwa ne ta wurin sanin kalmarsa kuma ana bayyana ta ta wurin aiwatar da ita 1Korintiyawa 1:30. Almasihu shi ne hikimar Allah da ke cikinmu, kuma idan muka aikata kalmar tun farkon lokacin da muka karɓe ta, ba za mu sha wahala ba (Kolosiyawa 1:27). (**8) Ruhu Mai Tsarki yana barin mutum idan ya yi zunubi:** Ruhu Mai Tsarki ne yake taimaka mana mu fita daga zunubi idan mun aikata shi, kuma shi ne yake shiryar da mu mu koma cikin zumunci da Ubanmu. Ruhu Mai Tsarki zai kasance tare da mu koyaushe muddin muna cikin Almasihu (Yahaya 14:6). (**9**) **Ba za a gafarta mana ba idan muka yi zunubi da gangan:** Zunubi mugun abu ne, kuma bai kamata mu aikata shi da gangan ba. Amma idan muka yi zunubi da gangan saboda raunin jiki, ko kuma ba tare da saninmu ba, za a gafarta mana idan muka tuba da gaske (1Yahaya 1:9). (**10) Yesu Almasihu zai dawo, a ce a shekarar 2012:** Sabon Alkawari ya sanar da mu cewa babu wanda ya san lokacin da Yesu Almasihu zai dawo (Matiyu 24:36). (**11**) **Mu jiki ne kawai, kuma idan muka mutu, komai ya ƙare a gare mu**: Sabon Alkawari ya gaya mana cewa mutum ruhu ne da ke rayuwa a cikin jiki na zahiri, kuma idan ya mutu bayan an haife shi ta wurin sake haihuwa, zai tafi sama, amma idan ya mutu ba tare da samun ceto ba, zai tafi jahannama ba kogwanni ba (Markus 9:42-50, 2Korintiyawa 5:1-6, Filibiyawa 1:23 da 24). (**12**) **Kiristoci ba za su iya zama lauyoyi, 'yan siyasa da alƙalai da sauransu ba:** Dole ne Kiristoci su riƙe waɗannan mukamai domin su wakilci mulkin Allah da ke cikinsu. (**13**) **An zaɓi wasu mutane domin su sami ceto, wasu kuma domin su halaka**: Sabon Alkawari ya bayyana cewa Allah yana son kowa ya sami ceto (1Timoti 2:3-6). Yesu Almasihu ya gaya mana mu shiga duk duniya mu gaya wa kowa bishara (Matiyu 18:18-20) (**14) Isra'ila ta zahiri ta fi kowace al'umma muhimmanci ga Allah:** Sabon Alkawari ya bayyana cewa a cikin Almasihu babu sauran Bayahude ko Al'ummai, amma mu ɗaya ne a cikin Almasihu (Afisawa 2:13-18, Galatiyawa 3:26). Dole ne a ceci Isra'ilawa na zahiri kamar kowace al'umma. (**15) Baiwar Ruhu Mai Tsarki ta daina aiki a zamanin manzannin Almasihu:** Sabon Alkawari ya gaya mana cewa masu bi za su yi tafiya cikin baiwar Ruhu Mai Tsarki har sai Yesu ya dawo (Matiyu 28:18-20, Markus 16:15-20) (**16) Manzanni da annabawa ba su wanzu kuma:** Sabon Alkawari ya bayyana cewa Yesu ya ba da waɗannan baiwowi guda biyar, Manzanni, Annabawa, Masu shelar bishara, Fastoci da Malamai domin su gyara jikin Almasihu. Babu inda muka sami Littafi Mai Tsarki yana gaya mana cewa za su ɓace. **(17) Shugabanni kaɗai ne za su iya aiki da baiwar Ruhu Mai Tsarki:** Sabon Alkawari ya bayyana cewa mu'ujizai, alamu da baiwowi za su bi duk masu bi, ko fastoci ne ko manoma da sauransu (Markus 16:15-19). **(18) Masu Bi da Amfani da Masu Hasashen Taurari**

(Zodiac): A nan muna magana ne game da abubuwan da suke da'awar cewa idan an haife ka a wani lokaci na musamman, za ka sami wata irin ƙaddara, ko kuma waɗanda suke karanta rayuwar mutane ta wurin taurari. Abubuwa kamar cewa mutum ɗan Capricorn ne ko Scorpio, da sauransu. Allah bai yarda da wannan ko kaɗan ba; yana son mu san kanmu ta wurin Kalmarsa kaɗai. Kubawar Shari'a 18:10–14 tana magana a kan wannan, tana hamayya da amfani da masu hasashen taurari.

KOYARWA DA KE BUKATAR KARIN BAYANI

1. **Ba a yarda mata su koyar a coci ba:** Allah ya kasance yana kiran mata tun daga Tsohon Alkawari har ma a Sabon Alkawari. Sabon Alkawari ya ce, 'A cikin Almasihu babu namiji ko mace, bawa ko 'yantacce, Bayahude ko Al'ummai (Galatiyawa 3:26-29, 1Korintiyawa 11:11). Gaskiyar ita ce, a Sabon Alkawari, duk abin da Allah zai iya yi ta wurin namiji, zai iya yin sa ta wurin mace. Abin da Bulus yake nufi a cikin 1Korintiyawa 14:34-36 da 1Timoti 2:11-14 lokacin da ya bayyana cewa bai yarda mace ta koyar ba, shi ne yadda ake gudanar da coci a wancan zamanin. A cikin coci, mata suna zama a gefe guda, maza kuma a ɗayan gefen, kuma ana yin koyarwa ta hanyar tambayoyi, wannan ita ce hanyar koyarwa ta al'ada. Saboda haka, a kai a kai, idan namiji yana koyarwa, sai wata mace ta faɗi tambaya ko tsokaci ba tare da an ba ta dama ba. Bulus ya ɗauki wannan a matsayin rashin girmamawa da rashin biyayya, shi ya sa ya bayyana cewa mata su koyi cikin natsuwa, kuma idan suna da tambayoyi, su tambayi mazajensu a gida. Wannan ba yana nufin cewa Allah ba ya kiran mata ko kuma ba ya yarda su koyar ba. Bulus yana tsara wani yanayi ne kawai da ya faru a wancan lokacin.

2**. Ba a yarda mata su sanya 'yan kunne ko kayan kwalliya ba:** Dalilin da ya sa Bulus ya ce kada mata su yi amfani da kayan ado masu tsada a cikin 1Timoti 2:9-11 shi ne, ya san cewa matan wancan lokacin suna sanya tufafi da nufin jawo hankalin mutane, kuma hakan yana nuna nuna kai fiye da kima. Bulus yana tsawatar da wannan hali ne, domin mai bi bai kamata ya fi mai da hankali ga bayyanar waje fiye da na ciki ba. Amma ba zunubi ba ne idan mace ta yi ado da kyau kuma ta yi amfani da kayan kwalliya; Bulus ya rubuta wannan ne kawai saboda mutane suna fita daga tsarin da ya dace wajen yadda suke yin ado. Wannan yana nufin cewa har yanzu wannan matsala tana nan a wancan zamanin.

3. **Dole ne mata su rufe kawunansu koyaushe:** A waɗancan lokutan, idan mace ta rufe kanta, hakan yana nuna girmamawa da biyayya ga mijinta. Wannan ita ce al'adarsu. Rufe kai ba ƙa'idar Kiristanci ba ce, amma al'adar al'ummar da Bulus yake rubuta wa ce. Saboda haka, ba zunubi ba ne idan mace ba ta rufe kanta a coci ba.

3.1 Bai kamata maza su yi dogon gashi ba: A waɗancan lokutan, dogon gashi a kan maza ana ɗaukar sa abin kunya ne; wannan yana cikin al'adar Yahudawa ne, ba koyarwar Kiristanci ba. Kuma rashin rufe kai ga namiji yana nuna girmama al'ada ne kawai.

4. Bai kamata mata su sanya wando ba: Yawancin mutane suna ɗaukar wannan koyarwa daga Kubawar Shari'a 22:5, amma abin da Allah yake faɗa shi ne cewa mutum bai kamata ya yi ƙoƙarin zama namiji alhali mace ce, ko ya zama mace alhali namiji ne. Kamar yadda yake a cikin 'masu luwaɗi' da 'matan da ke sha'awar mata', wannan ba doka ba ce da ta hana mata sanya wando. Babu wani laifi idan mace ta sanya wando da aka ƙera domin mata.

5. Ba daidai ba ne a ci naman alade: Wannan koyarwa ta fito ne daga dokokin da suke cikin al'adun Isra'ilawa, waɗanda Yesu ya cika lokacin da ya kafa Sabon Alkawari (Matiyu 5:17, Matiyu 15:10-12, Romawa 14:14)

A wasu lokuta, mutanen da aka haifa ta wurin sake haihuwa na iya koyar da waɗannan koyarwa saboda rashin fahimta, amma hakan ba yana nufin cewa ba a haife su ta wurin sake haihuwa ba ne ko kuma suna da ruhohi marasa kyau. Abin da suke buƙata kawai shi ne koyarwa da cikakkiyar fahimta. Amma akwai wasu da suke da ruhohin maƙiyin Almasihu marasa kyau. Yanzu za mu duba waɗannan akidu na ruɗu waɗanda suke tafiya tare da ruhi marar kyau.

TAMBAYOYIN LITTAFI MAI TSARKI MASU WUYA

1. Me ke faruwa da yara idan suka mutu?
Amsar ita ce: yara suna zuwa sama domin yanayin zunubi bai riga ya bunƙasa sosai a cikinsu ba, kuma ba su kai ga "shekarun ɗaukar alhakin aikata laifi" ba tukuna. Wannan shekarun suna bambanta daga yaro zuwa yaro (Romawa 7:9)

2. Wace ce Kayinu ya aura bisa ga Farawa 5:3–4?
Adamu da Hauwa'u suna da wasu 'ya'ya maza da mata, kuma Kayinu ya auri ɗaya daga cikin 'yan'uwansa mata. Allah ya yarda da wannan tun farko domin su kaɗai ne mutane a duniya a wancan lokacin, amma daga baya Allah ya hana hakan (Firistoci 18:24)

3. Daga ina Allah ya fito?
Idan muka duba Farawa 1:14, za mu ga cewa Allah ne ya halicci lokaci. An haife mu cikin duniya ƙarƙashin dokar lokaci, kuma kowane abu a duniya yana da farko da ƙarshe. Hankulanmu suna tunani bisa tsarin lokaci domin an haife mu a cikin lokaci. Amma mun ga cewa Allah ne ya halicci lokaci, kuma shi kansa ba ya ƙarƙashin lokaci ko kaɗan, domin shi ne ya yi lokacin. Saboda haka, babu wani wuri da ya "fito daga gare shi"—maimakon haka, farko da lokaci daga gare shi suke samuwa.

AKIDU MASU RUƊARWA WAƊANDA SUKE DA ALAKA DA RUHOHI MARASA KYAU (1Yahaya 4:1-7)

Za mu iya gane akidu marasa kyau da na ruɗu ta hanyar abin da suke faɗa game da Yesu Almasihu:

1. Waɗanda suke musanta cewa Yesu Allah ne, ruɗaɗɗu ne (Yahaya 1:1,14,18)
2. Waɗanda suke musanta cewa Yesu Ɗan Allah ne, ruɗaɗɗu ne (Yahaya 3:16)
3. Waɗanda suke musanta cewa an haifi Yesu ta wata hanya ta mu'ujiza, ta wurin Budurwa Maryamu, ruɗaɗɗu ne.
4. Waɗanda suke musanta mutuwar Yesu da tashinsa daga matattu, ruɗaɗɗu ne.
5. Waɗanda suke musanta cewa Yesu ne kaɗai hanya, gaskiya da rai, ruɗaɗɗu ne (Yahaya 14:6)
6. Waɗanda suka gaskata cewa akwai wata hanya zuwa wurin Uba ban da Yesu kaɗai, ruɗaɗɗu ne (Ayyukan Manzanni 4:12)
7. Waɗanda suke cewa Yesu annabi ne kawai kuma mai yin mu'ujizai ne kawai, amma ba Ɗan Allah ba ne, ruɗaɗɗu ne.
8. Waɗanda suke musanta cewa Yesu ya zo duniya cikin jiki, ruɗaɗɗu ne.
9. Waɗanda suka gaskata cewa shugabansu zai iya kai su wurin Allah, ruɗaɗɗu ne.
10. Waɗanda suka gaskata cewa shugabansu, ko ya mutu ko yana da rai, tare da Yesu zai iya kai su wurin Allah, ruɗaɗɗu ne.
11. Waɗanda suke musanta Yesu ta hanyoyi daban-daban, ruɗaɗɗu ne.
12. Waɗanda suka gaskata da matattu, suna cewa su alloli ne, suna shiga cikin ayyukan maita kuma suna buɗe kansu ga aljanu, kuma ruɗaɗɗu ne. (Kubawar Shari'a 18:9-14).
13. Waɗanda suke magana game da Jehobah ko suka gaskata da shi amma ba su gaskata da Yesu Almasihu ba, ruɗaɗɗu ne (1Yahaya 4:15, 1Yahaya5: 9-12, Yahaya 14:6). Babu wanda zai iya zuwa wurin Uba sai ta wurin Ɗan. Wanda ba shi da Ɗan, ba shi da Uba kuma.

Duk waɗanda suka gaskata da waɗannan koyaswa suna da ruhin maƙiyin Almasihu marar kyau, ba su sami ceto ba, kuma ba za su iya samun ceto ba sai sun karɓi kuma sun gaskata da koyarwa madaidaiciya game da Yesu. Ku yi hankali domin waɗannan mutane masu ruhohi marasa kyau (waɗanda annabawan ƙarya ne ko maƙiyan Almasihu) suna iya yin mu'ujizai masu ruɗarwa su ma (Matiyu 24:4-7, 2Taslonikawa 2:9-11). Mu'ujizai masu ruɗarwa mu'ujizai ne na gaske, amma suna tabbatarwa ko nuna gaskiyar ƙaryace-ƙaryacen da ake koyarwa. Saboda haka, bai kamata mu gaskata kawai saboda mu'ujizai ba, amma dole ne mu fara sauraron koyaswar da ake koyarwa. Wannan ita ce hanya mafi sauƙi ta gane waɗannan akidu.

1. Ko da suna amfani da Littafi Mai Tsarki, akwai wani littafi da za su yi amfani da shi, wanda yake da wani wahayi da ba daga Littafi Mai Tsarki yake ba. Yayin da wasu suka ƙara abubuwa a cikin Littafi Mai Tsarki domin ya yi daidai da su.
2. Suna son ware kansu, kuma suna tunanin cewa sai mutum ya kasance cikinsu ne kawai zai sami ceto.
3. Wasu suna ɗora shugabansu a matsayin Allah, suna yin addu'a gare shi ko ta wurinsa. Za ka ga cewa ana ɗaukaka shugabansu fiye da Yesu Almasihu.

Waɗannan akidu suna yaɗuwa daga ko'ina, cikin adadi mai yawa da sunaye daban-daban. Wasu daga cikin waɗanda suka kafa su sun fara ne bayan an haife su ta wurin sake haihuwa, amma daga baya a tafiyarsu suka faɗa cikin ruɗu.

YADDA AKE NAZARIN LITTAFI MAI TSARKI TA HANYAR DA TA DACE

Dole ne mai bi ya yi nazarin Littafi Mai Tsarki ta hanyar da ta dace domin ya fahimce shi yadda ya kamata. Littafi Mai Tsarki babban littafi ne ƙwarai, wanda ya ƙunshi littattafai da yawa a cikinsa, waɗanda marubuta daban-daban suka rubuta. Yana da muhimmanci mutum ya fahimci manufar da aka rubuta littattafan dominta, da kuma waɗanda aka rubuta wa, da sauransu. Sanin waɗannan abubuwa zai taimaka maka ka fahimci dalilin da ya sa marubucin ya rubuta yadda ya rubuta, kuma wannan zai taimaka maka ka fassara Littafi Mai Tsarki ta hanyar da ta dace. Misali shi ne lokacin da Manzo Bulus ya gaya wa Korintiyawa cewa ya fi kyau mutum kada ya yi aure saboda matsalolin da ake ciki a wancan lokacin. Mai karatu dole ne ya fahimci abin da yake faruwa a lokacin da Bulus yake rubuta wannan wasiƙa. Bai nufi cewa yana da kyau mutum kada ya yi aure kwata-kwata ba, amma ya fi kyau mutum ya kasance shi kaɗai a wancan lokacin saboda tsanantawar da ake yi wa coci a lokacin. Hikima ce ga mai bi ya bincika waɗanda aka rubuta wa wannan littafi da kuma lokacin da aka rubuta shi. Wasu Littattafan Mai Tsarki suna da bayanan da ke nuna waɗanda aka aika wa waɗannan wasiƙu da abin da yake faruwa a wancan lokacin. Idan mutum bai yi nazarin Littafi Mai Tsarki da fahimta madaidaiciya ba, zai iya sa ya faɗi abin da yake so ya faɗa ta hanyar karkatar da ayoyi, duk da cewa abin da yake koyarwa ba koyarwar Littafi Mai Tsarki ba ce. **Waɗannan muhimman abubuwa ne na karanta Littafi Mai Tsarki daidai:**

1. Dole ne mai bi ya yi nazarin dukan littafin ko dukan babin. Bai kamata ya karanta aya ɗaya kawai ba domin ba zai fahimci ma'anar da aka isar da ita yadda ya kamata ba. Ya kamata ya nazarci kanun labarin da duk bayanan da suka biyo bayan wannan kanun.
2. Ba abin karɓa ba ne mutum mai nazarin ko koyar da Littafi Mai Tsarki ya gina koyarwa bisa aya ɗaya kawai daga Littafi Mai Tsarki. Domin a karɓi wani abu a matsayin koyarwa madaidaiciya, dole ne a sami nassosi biyu ko uku da za su tabbatar da shi kuma su yi daidai da shi.
3. Dole ne mai bi ya riƙa yin nazarin dukan Littafi Mai Tsarki akai-akai idan yana son samun fahimta mafi haske da zurfi game da shi kuma ya iya fassara shi daidai, domin wahayin fansa yana farawa daga Farawa kuma yana ƙarewa a Ru'ya ta Yohanna.
4. Bai kamata mai bi ya yi ƙoƙarin sanin da fahimtar komai ba, har ma da abubuwan da ba a bayyana a Littafi Mai Tsarki ba, domin wannan zai kai shi ga ruɗu kawai. Inda Littafi Mai Tsarki ya yi magana, za mu iya magana; inda ya yi shiru, dole ne mu yi shiru; inda bai yi bayani dalla-dalla ba, bai kamata mu yi ƙoƙarin bayyana abin da ba mu da tabbaci a kansa ba, maimakon haka ya kamata mu ce Littafi Mai Tsarki bai yi bayani dalla-dalla ba, domin kada mu ƙare da ƙara wani abu a cikin Littafi Mai Tsarki.
5. Bai kamata mu ba ayoyi ma'anar da muke so ba, amma dole ne mu gano abin da suke nufi.

Dole ne mai bi ya fahimci lokacin da yake karanta Littafi Mai Tsarki cewa an rubuta abubuwan da ke cikinsa bisa ga yadda aka faɗe su, amma wannan ba yana nufin cewa duk abin da aka faɗa gaskiya ce da za mu iya rayuwa bisa gare ta a Sabon Alkawari ba. Misali: Lokacin da Yesu yake magana a kan gicciye, mutane suka ce yana kiran Iliya. An rubuta wannan daidai yadda mutanen da suke kallon Yesu suka faɗa, amma wannan ba gaskiya ba ce domin ba Iliya yake kira ba. Za ka ga cewa a Tsohon Alkawari, mutane sun faɗi abubuwa da yawa saboda ƙarancin iliminsu da fahimtarsu, kuma an rubuta dukan waɗannan abubuwa bisa ga yadda aka faɗe su. Amma wasu daga cikinsu ba gaskiyar Allah ba ce, zato ne kawai daga waɗanda suka faɗe su. Wani misali kuma yana cikin Ayuba 1:20. A nan Ayuba ya ce Allah ne ya ba shi, kuma yanzu yana karɓe masa, sannan ya albarkaci sunan Ubangiji. An rubuta wannan daidai yadda Ayuba ya faɗa. Amma wannan aya ba gaskiya ba ce domin ba Allah ne ya ƙwace waɗannan abubuwa daga gare shi ba. Yayin da muke karantawa, mun san cewa Shaiɗan ne ya sace masa su. Bai kamata mu yi koyarwa cewa Allah zai ba ka wani abu sannan ya ƙwace maka shi ba.

Saboda haka, dole ne a kwatanta duk abin da aka rubuta a Littafi Mai Tsarki da Sabon Alkawari da kuma abin da Yesu Almasihu ya kawo mana. Dole ne mu miƙa kowace koyarwa ga kalmomin Yesu da koyarwarsa domin shi ne cikakkiyar bayyanar gaskiyar Allah.

FAHIMTAR TSOHON ALKAWARI

Domin mutum ya fahimci Tsohon Alkawari, dole ne ya fara fahimtar harshen Ibraniyawa na wancan lokacin. Ba ina nufin dole ne ya fahimci harshen Ibrananci ba, amma dole ne ya fahimci yadda suke fahimtar abubuwa. Ga wasu abubuwa kaɗan da za su taimaka maka ka fahimci Tsohon Alkawari:

Sun fahimci cewa duk abin da ya faru aikin Allah ne ko kuma Allah ne ya yarda ya faru, domin sun ɗauka cewa yana da ikon hana shi, kuma idan bai hana shi ba, to ya yarda ya faru. Saboda haka, idan suna magana, sukan ce Allah ne ya aikata wannan abu na musamman domin ya yarda ya faru. Saboda haka, idan kana karanta Tsohon Alkawari, a wasu lokuta idan suka ce Allah ya yi wannan ko wancan, abin da suke nufi kawai shi ne ya yarda ya faru. Amma kuma, ba su da wahayin game da Shaiɗan da ayyukansa kamar yadda muke da shi a yau a Sabon Alkawari. Misalai: 1Samuila 19:9 ya ce wani mugun ruhu daga wurin Jehobah ya zo wurin Saul. Wannan aya ba tana nufin cewa Allah ne ya aika mugun ruhu zuwa wurin Saul ba, amma yana nufin cewa ya yarda mugun ruhun ya je wurin Saul. Ruhun bai fito daga gare shi ba, amma ya janye kariyarsa daga Saul, saboda haka aljanin ya sami damar zaluntar sa. Wani misali kuma yana cikin 2 Samuila 24:1-2, wannan aya ta bayyana cewa Allah ne ya sa Dauda ya ƙidaya Isra'ilawa, amma idan ka duba 1Tarihi 21:1, ta bayyana cewa Shaiɗan ne ya sa Dauda ya yi ƙidayar jama'ar Isra'ila. Saboda haka, tambayar ita ce, wa ne ainihin ya sa Dauda ya yi hakan? Wannan shi ne ainihin abin da ya faru, Dauda da Isra'ila sun zama masu arziki sosai, kuma suka rabu da Allah suka kuma raunana a sadaukarwarsu ga Allah. Sai Allah ya janye wani ɓangare na kariyarsa daga gare su. Daga nan Shaiɗan ya

sami damar rinjayar Dauda ya ƙidaya jama'ar, domin lokacin da Allah ya janye kariyarsa daga gare su, an buɗe ƙofa ga Shaiɗan, kuma ya sami damar rinjayar Dauda. Yanzu, saboda Allah ya yarda hakan ya faru, a cikin 2 Samuila an rubuta cewa Allah ne ya rinjaye shi.

Wani misali kuma shi ne na Iliya da Elisha (2Sarakuna 2:1-19).A cikin 2Sarakuna 2:9, Elisha ya nemi a ba shi kaso biyu na shafewar Iliya. Da ya faɗi haka, ba yana nufin cewa yana son ikon Iliya sau biyu ba, amma yana nufin kawai cewa yana son ya ɗauki matsayin Iliya a matsayin jagora a hidimarsa da kuma jagoran sauran annabawa. Idan aka ba yaro kaso biyu a cikin iyali, hakan yana nufin an ba shi jagoranci a kan sauran 'yan'uwansa wajen rabon gādon iyayensu. Wannan shi ne abin da ya faru da Elisha. An ba shi jagoranci a kan sauran annabawa.

Wani misali kuma yana cikin Mai-Wa'azi 2:21, a nan mun ga marubucin yana tunanin abin da yake faruwa da ruhohin mutane da na dabbobi idan suka mutu. Ba za mu iya ɗaukar wannan aya mu ɗauka cewa dabbobi suna da ruhohi ba. Littafi Mai Tsarki ya ce mutane kaɗai ne suke da ruhohi, amma bai faɗi haka game da dabbobi da tsirrai ba. Saboda haka, dabbobi ba su da ruhohi kamar mu. Su rai da jiki ne kawai. Marubucin yana tunani ne kawai kamar wanda ba shi da ilimi. Saboda haka, dole ne mai bi ya tantance kowace koyarwa kuma ya kwatanta ta da gaskiyar Sabon Alkawari.

Yesu Almasihu ne ya kawo gaskiya cikin cikarta (Yahaya 1:17). Saboda haka, dole ne mai bi ya tabbatar cewa idan yana karatu, ya fahimci yadda aka rubuta Tsohon Alkawari. Dole ne ya fahimci cewa a wasu lokuta idan Littafi Mai Tsarki ya ce Allah ya yi wannan, abin da ake nufi kawai shi ne ya yarda ya faru, ba yana nufin cewa shi ne ya rinjaye shi ko ya aikata shi ba.

GYARA KURAKURAN DA AKA YI A FASSARAR LITTAFI MAI TSARKI

Littafi Mai Tsarki cikakke ne kuma yana da ikon canza rayuwar mutum (2 Timoti 3:16). Shi ne ainihin kalmar Allah da aka rubuta a takarda. Babu wanda zai iya ƙara wani abu a cikinsa ko ya rage wani abu daga cikinsa. Amma da farko, an rubuta Littafi Mai Tsarki cikin Ibrananci, Hellenanci da kuma ɗan Aramaic, sannan daga baya aka fassara shi zuwa Turanci da wasu harsuna da dama na duniya. An samu ƙananan kurakuran fassara yayin da ake fassara shi zuwa waɗannan harsuna daban-daban. Ba manyan kurakurai ba ne da za su iya ruɗar da mai karatu, amma wasu suna sauya ma'anar abin da aka faɗa. Za mu gyara su a wannan sashe. Wannan ba yana nufin cewa muna canza Littafi Mai Tsarki ba ne, amma muna gyara waɗannan kurakurai ne kawai da aka yi yayin da ake fassara Littafi Mai Tsarki zuwa harsuna daban-daban.

Luka 23:43: Wannan shi ne yadda wannan aya take a cikin Littattafanmu Mai Tsarki, "Ina gaya maka gaskiya, yau za ka kasance tare da ni a aljanna." Akwai kuskuren fassara a nan. Idan aka karanta wannan aya, za a ɗauka kamar Yesu yana cewa zai kasance a aljanna tare da wannan mai laifi a wannan rana, alhali Yesu bai nufi cewa za su je aljanna a wannan rana ba. Wannan shi ne yadda ya kamata a karanta wannan aya, "Ina gaya maka gaskiya yau, za ka kasance tare da ni a aljanna." Alamar waƙafi dole ne ta kasance bayan kalmar 'yau' ba bayan kalmar 'gaskiya' ba. Abin da Yesu yake nufi shi ne, a wannan rana yana gaya wa wannan mai laifi cewa wata rana, zai kasance tare da shi a aljanna.

Yahaya 9:1-6, idan ka karanta waɗannan ayoyi daga aya ta 3, za ka ga cewa an ce, "Ba wannan mutumin ne ya yi zunubi ba, haka kuma ba iyayensa ba, amma wannan ya faru ne domin a bayyana aikin Allah a rayuwarsa." Idan aka karanta wannan aya, kamar Allah ne ya makantar da wannan mutum domin ya warkar da shi, alhali Yesu bai faɗi haka ba. Wannan shi ne yadda ya kamata a karanta wannan aya, "Ba wannan mutumin ne ya yi zunubi ba, haka kuma ba iyayensa ba, amma saboda shi, a bayyana aikin Allah a rayuwarsa." Abin da Yesu yake nufi shi ne, ba zunubinsa ba ne ko na iyayensa ne ya sa aka haife shi makaho, amma an haife shi haka ne saboda fāɗuwar mutum cikin zunubi da sakamakonta. Amma ya ce saboda wannan dalili, a bayyana aikin Allah na warkarwa a rayuwarsa.

Yahaya 14:12-14, idan ka karanta daga aya ta 13, za ka ga cewa an ce, "Kuma zan yi duk abin da kuka roƙa cikin sunana, domin Ɗan ya ɗaukaka Uba. Kuna iya roƙona duk wani abu cikin sunana, zan kuma aikata shi." Idan aka karanta wannan aya, za a ji kamar Yesu yana cewa dole ne mu roƙi mu'ujizai cikin sunansa. A wannan yanayin, Yesu yana magana ne game da yin mu'ujizai da kuma aikin da ya yi. Ba ya magana ne game da addu'ar roƙo kamar yadda yake a Yahaya 16:26, inda ya ce za mu roƙi Allah cikin sunansa. Idan muka yi roƙo, muna roƙon Uba ne cikin sunan Yesu Almasihu. Amma a wannan yanayin, ba roƙo yake magana a kai ba, yana magana ne game da yin mu'ujizai. Muna ba da umarni ga mu'ujizai cikin sunan Yesu Almasihu. Muna ba da umarni ko sanarwa cikin sunan Yesu Almasihu lokacin da muke yin mu'ujizai. Misali shi ne na Bitrus lokacin da ya warkar da gurgu a cikin littafin Ayyukan Manzanni 3:6. Ya ce, "Cikin sunan Yesu Almasihu Banazare, tashi ka yi tafiya." Wannan umarni ne cikin sunan Yesu Almasihu. Wannan shi ne abin da Yesu yake nufi a Yahaya 14:12-14. Waɗannan su ne umarninmu a matsayin sarakuna.

Ibraniyawa 10:26, an rubuta shi kamar haka, "Idan muka ci gaba da yin zunubi da gangan bayan mun sami sanin gaskiya, babu sauran hadaya domin zunubai." A cikin wannan littafi, marubucin yana rubuta wa Ibraniyawa waɗanda ake tsanantawa saboda bangaskiyarsu ga Almasihu, don haka suna son su bar akidunsu na Kiristanci su koma ga akidunsu na Yahudanci. Saboda haka, marubucin yana sanar da su haɗarin zunubin barin Yesu Almasihu, duk da cewa sun san gaskiyar cewa Yesu Almasihu Ɗan Allah ne. Wannan shi ne yadda ya kamata a karanta wannan aya, "Idan muka yi zunubi da gangan, ko da bayan mun sami sanin gaskiya, babu sauran hadaya domin wannan zunubi." Marubucin yana magana ne game da zunubi guda ɗaya da yake magana a kai tun farkon littafin Ibraniyawa, wato zunubin barin Yesu Almasihu.

MA'ANONIN BUKUKUWAN KIRISTANCI

BASKA/ EASTER: Muna bikin Easter domin rana ce da Yesu ya mutu saboda mu.
Hawan Yesu zuwa Sama: Muna bikin hawan Yesu zuwa sama domin rana ce da Yesu ya hau zuwa sama.
KIRSIMETI: Wannan ba lallai yana nufin cewa an haifi Yesu a ranar 25 ga Disamba ba, domin Littafi Mai Tsarki bai bayyana ranar da aka haife shi ba, amma lokacin ya kusanci wannan rana. Saboda haka, idan muka yi bikin Kirsimeti, muna bikin haihuwar Yesu Almasihu ne.

.

BAYANIN MA'ANAR KALMOMIN LITTAFI MAI TSARKI

Alheri: Kalmar **"Alheri"** tana nufin Allah yana yi wa mutum wani abu kyauta, kuma abin da mutum yake yi kawai shi ne karɓarsa ta wurin bangaskiya. A wasu kalmomi, Allah yana yin dukan aikin domin mutum kuma ya kammala shi, sannan ya ba mutumin abin da aka riga aka kammala, sai mutumin ya karɓe shi ta wurin bangaskiya. Cetommu cikakken misali ne. Ubangiji Yesu ya yi dukan aikin kuma ya kammala shi, yanzu abin da ya rage mana kawai shi ne mu karɓe shi ta wurin bangaskiya kaɗai, sannan mu sami komai kyauta. Alheri yana sanya mu a matsayin da Allah yake so mu kasance. Misali: Alheri ne ya sanya mu a hannun dama na Uba. Alheri yana taimaka mana mu yi aiki kamar Allah. Alheri yana ba mu ikon rayuwa a matakin rayuwar Allah a matsayin 'ya'ya maza da mata na Allah. Alheri ikon Allah ne, yana aiki kuma yana bayyana kansa ta wurin mai bi.

Wannan shi ne dalilin da ya sa ake kiran baiwar Ruhu Mai Tsarki baiwowi na alheri (Charisma). Alheri shi ne ƙarfafawar mai bi ta wurin Ruhu Mai Tsarki, wanda yake sa su rayu sama da zunubi da duk abin da ba na Allah ba. Alheri kuma yana da fannoni da yawa, kuma karɓar alherai daban-daban yana buƙatar bangaskiya mai ƙarfi da taurin kai, wani lokaci tare da dagewa cikin addu'a da bangaskiya da nazari, da kuma sa ran bayyanarsu a rayuwar mutum. Misali shi ne alherin mulki. Wannan yana nufin ikon allahntaka na tafiya cikin mulki. Zai buƙaci nazari, addu'a da bangaskiya domin bayyana wannan alheri. Ko da yake Yesu ya tanadar da waɗannan alherai kyauta a kan Kalvari, yana buƙatar bangaskiya mai ƙarfi domin mutum ya yi tafiya a cikinsu.

IBRAHIM: Yana nufin uban al'ummai. Abram: Yana nufin uba mai ɗaukaka.
SARAH: Yana nufin uwar al'ummai.

ISRA'ILA: Yana nufin basaraken Allah. An ba Yakubu sunan Isra'ila bayan ya yi kokawa da Allah har sai Allah ya albarkace shi, bayan haka Allah ya canza sunansa zuwa Isra'ila. Sunansa "Yakubu" yana nufin mayaudari. A cikin wannan littafi, idan muka yi magana game da ƙauna, mafi yawan lokuta za mu yi magana ne game da ƙaunar Allah wadda ake kira **"Agape"** a harshen Hellenanci. Wannan ita ce irin ƙaunar da Allah da kansa yake ƙauna da ita. Wannan ita ce ƙaunar da muka samu a cikin 1Korintiyawa 13. An ba mu wannan ƙauna bayan mun karɓi Almasihu. Tana cikin halittarmu wadda take kama da ta Allah. Wata irin ƙauna kuma ita ce wadda muke ƙaunar ma'auratanmu da ita, wadda ake kira **"EROS",** wannan ƙauna ce ta zahiri. Wata irin ƙauna kuma ana kiranta **"PHILEO",** kuma wannan ita ce irin ƙaunar da muke yi wa abokanmu da 'yan'uwanmu da ita. Dole ne mai bi ya yi tafiya cikin **"Agape";** a lokacin ne zai iya yin tafiya cikin waɗannan sauran nau'o'in ƙauna cikin nasara.

AMEN: Yana nufin "haka ya tabbata".
HALELUYA: Yana nufin ku yabi Ubangiji.
URUSHALIMA: Yana nufin birnin salama.
SION: Yana nufin birnin Allah, kuma a cikin Sabon Alkawari, Sion yana nufin mulkin Allah ko cocin Ubangiji Yesu Almasihu.
ƊAUKAKA: Kalmar "**ƊAUKAKA"** tana da ma'anoni masu zurfi, musamman a fannonin ruhaniya da na Littafi Mai Tsarki. **Ga muhimman ma'anoninta:**

1. Ma'anar Littafi Mai Tsarki/Ruhaniya

- *Ɗaukaka (Ibrananci: kavod, Hellenanci: doxa) tana nufin nauyi, ƙyalli, ko bayyanar kasancewar Allah a bayyane.*
- *Tana wakiltar girman Allah, tsarkinsa da ikonsa—wani abu mai ban al'ajabi wanda ya wuce bayanin ɗan Adam.*
- *Misali: "Ɗaukakar Ubangiji ta cika haikalin" (2 Tarihi 7:1–2).*

2\. Ma'ana ta Gabaɗaya

- Babban girma ko yabo da mutum ya samu saboda nasararorin da ya cim ma. - Misali: "Ya ɗawo daga yaƙi cikin ɗaukaka." - Kawa ko kyawu mai ban sha'awa.
- Misali: "Faɗuwar rana ta nuna kyawun ɗaukaka."

3\. Rayuwar Mutum/Rayuwar Kirista

- Hakanan tana iya nufin ɗaukar ko nuna halin Allah—rayuwa ta hanyar da take kawo ɗaukaka ga Allah.
- An ce masu bi ana sāke su "daga ɗaukaka zuwa ɗaukaka" (2 Korintiyawa 3:18), ma'ana ci gaban ruhaniya da sauyin rayuwa.

LITTAFAN LITTAFI MAI TSARKI DA MARUBUTANSU TARE DA TAKAITACCEN BAYANI

LITTAFAN TSOHON ALKAWARI

1. **Farawa**: Wannan shi ne littafi na farko a cikin Littafi Mai Tsarki, kuma Musa ne ya rubuta shi. Yana magana game da farkon duniya, halitta, mutum, da kuma kafuwar al'ummar Isra'ila ta wurin Ibrahim.
2. **Fitowa**: Wannan shi ne littafi na biyu a cikin Littafi Mai Tsarki, kuma Musa ne ya rubuta shi. Yana bayyana yadda Musa ya 'yantar da al'ummar Isra'ila daga Masar, da kuma yadda Jehobah ya kafa tsohon alkawari da gidan Isra'ila ta wurin Musa.
3. **Firistoci**: Musa ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da dokoki, ibadodi da hadayun al'ummar Isra'ila.
4. **Kidaya**: Musa ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da al'ummar Isra'ila tun lokacin da suka fito daga Masar suka yi ta yawo a jeji. Yana kuma magana game da dokoki da ibadodin al'ummar Isra'ila.
5. **Kubawar Shari'a:** Musa ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana ɗauke da tarihin Isra'ilawa kafin su shiga Kan'ana.
6. **Yoshuwa**: Yoshuwa ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da rayuwar Isra'ila a ƙarƙashin jagorancin Yoshuwa, lokacin da suka ci Kan'ana suka zauna a cikinta.
7. **Alƙalawa**: Ana zargin cewa Sama'ila ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da rayuwar Isra'ila bayan mutuwar Yoshuwa, lokacin da alƙalai suke mulkinsu, yaƙe-yaƙensu da yawa, raunin Isra'ila a bangaskiya, da komawarsu ga Jehobah, har sai da aka sami sarki a Isra'ila da kuma bayyanannen mulki.
8. **Rut**: Ana zargin cewa Sama'ila ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da wata mace mai suna Rut wadda ta karɓi Allah na Yahudawa, bangaskiyarsu da al'ummarsu, duk da cewa ba Ba'isra'iliya ba ce ta haihuwa. Yahudawa, bangaskiyarsu da al'ummarsu, duk da cewa ita ba Ba'isra'iliya ba ce ta haihuwa.
9. **1 Sama'ila:** Sama'ila, Gad da Natan ne suka rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da al'ummar Isra'ila yayin da suka sauya daga kasancewa ƙarƙashin alƙalai zuwa kasancewa ƙarƙashin mulkin Sarakuna Saul da Dauda.
10. **2 Sama'ila:** Sama'ila, Gad da Natan ne suka rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da al'ummar Isra'ila yayin da suka sauya daga kasancewa ƙarƙashin alƙalai zuwa kasancewa ƙarƙashin mulkin Sarakuna Saul da Dauda. Wannan littafi ci gaba ne na 1 Sama'ila.
11. **1 Sarakuna:** Da alama mutane da yawa ne suka rubuta wannan littafi a lokuta daban-daban, ba mutum ɗaya ba. Yana magana game da rayuwar Sarki Dauda, wanda ya zaɓi magajinsa lokacin da ya tsufa, da kuma sauran sarakunan da suka biyo baya, sannan ya ƙare da mulkin Sarki Ahab na Isra'ila, mijin Yezebel.
12. **2 Sarakuna:** Da alama mutane da yawa ne suka rubuta wannan littafi a lokuta daban-daban, ba mutum ɗaya ba. Yana magana game da rayuwar Sarki Dauda, wanda ya zaɓi magajinsa lokacin da ya tsufa, da kuma sauran sarakunan da suka biyo baya, sannan ya ƙare da mulkin Sarki Ahab na Isra'ila, mijin Yezebel. Wannan littafi ci gaba ne na 1 Sarakuna.
13. **1 Tarihi:** An yi imanin cewa Ezra ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da tarihin Isra'ila daga Adamu zuwa Sarki Sairus.
14. **2 Tarihi:** An yi imanin cewa Ezra ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da tarihin Isra'ila daga Adamu zuwa Sarki Sairus. Wannan littafi ci gaba ne na 1 Tarihi.
15. **Ezra**: Firist kuma marubuci Ezra ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da lokacin da Yahudawa suka dawo Urushalima daga Babila, inda aka kai su zaman bauta, suka kuma fara sake gina haikalin Ubangiji wanda aka rushe.
16. **Nehemiya**: Ana zargin cewa Ezra ne ya rubuta wannan littafi, kuma ya mai da hankali kan lokacin da Isra'ila ta fito daga Babila ta fara sake gina ganuwar Urushalima da kuma maido da bangaskiyarsu da sadaukarwarsu ga Jehobah.
17. **Esther**: Ana zargin cewa Mordekai ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da wata Bayahudiya mai suna Hadassa, wadda aka fi sani da Esther, wadda take a Farisa. Ta zama sarauniya a Farisa lokacin da sarkin wurin ya aure ta, kuma ta hana halaka Yahudawan da suke Farisa ta hanyar wani hukunci da aka bayar. Yahudawan sun kasance fursunoni a ƙasar Farisa saboda rashin biyayyarsu ga Jehobah.
18. **Ayuba**: Ayuba ne ya rubuta wannan littafi, kuma littafi ne da yake magana game da rayuwar Ayuba da koyarwar kasancewa da aminci ga Allah a lokacin rayuwa mai cike da matsaloli da rashin lafiya.
19. **Zabura**: Sarki Dauda da wasu mutane kamar Asaf, 'ya'yan Kora da Sulemanu ne suka rubuta wannan littafi. Wannan littafi ya ƙunshi waƙoƙin ibada da yabo na al'ummar Yahudawa.
20. **Karin Magana:** Sarki Sulemanu ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da kalmomin hikima, shawarwari da ƙarfafawa domin samun rayuwa ta adalci da nasara.
21. **Mai-Wa'azi:** Sarki Sulemanu ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da ma'anar rayuwa, ɗan Adam, sha'awar hikima da farin ciki.
22. **Waƙar Sulemanu/Waƙar Waƙoƙi:** Sarki Sulemanu ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da ƙauna da aure, yabo da waƙoƙin ƙauna irin waɗannan.
23. **Ishaya**: Annabi Ishaya ne ya rubuta wannan littafi, wanda ya rayu a lokacin mulkin Yahuda, kuma ya rubuta wani ɓangare na wannan littafi lokacin da Isra'ila ta fito daga Babila ta fara rayuwa a matsayin al'umma mai 'yanci a ƙasarsu.
24. **Irmiya**: Annabi Irmiya ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da rayuwar annabi Irmiya da saƙonninsa ga al'ummar Yahuda.
25. **Makoki**: Irmiya ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana bayyana makokinsa da baƙin cikinsa lokacin da Urushalima ta faɗi aka kuma kai al'ummar zuwa Babila.
26. **Ezekiyel**: Annabi Ezekiyel ne ya rubuta wannan littafi, wanda ya rayu a lokacin da Isra'ila take Babila.
27. **Daniyel**: Annabi Daniyel ne ya rubuta wannan littafi a lokacin da aka kai al'ummar Isra'ila zaman bauta a Babila daga Urushalima. Wannan littafi yana cike da wahayin abubuwan da za su faru a nan gaba game da rayuwar Yahudawa da kuma duniya.
28. **Hosea**: Annabi Hosea ne ya rubuta wannan littafi, kuma ya mai da hankali kan lokacin da kabilun arewacin Isra'ila suka faɗi (faɗuwar mulkin arewacin Isra'ila). Hosea ya auri karuwa Gomer bisa umarnin Allah domin ya nuna rashin amincin Isra'ilawa ga

Jehobah. (Mulkin arewa ya ƙunshi waɗannan kabilun Isra'ila: Asher, Dan, Ifraimu, Gad, Issaka, Manassa, Naftali, Ra'ubainu, Saminu da Zabaluna).
29. **Joel**: Annabi Joel ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da tuba, hukunci, zubowar Ruhu Mai Tsarki, da maido da Yahuda da nasararta.
30. **Amos**: Annabi Amos ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da saƙon adalci, gaskiya, tsarki da gargaɗin hukunce-hukuncen da za su zo.
31. **Obadiya**: Annabi Obadiya ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da annabcin da aka yi wa al'ummar Edom.
32. **Yunana**: Annabi Yunana ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da rayuwar Yunana a lokacin da aka aika shi zuwa Nineba.
33. **Mika**: Annabi Mika ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da saƙon adalci, ɗabi'a da annabci. Mika har ya yi annabcin cewa za a haifi Almasihu a Baitalami.
34. **Nahum**: Annabi Nahum ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da hukuncin da zai zo da faɗuwar mulkin Assuriya, musamman babban birninta wato Nineba.
35. **Habakkuk**: Annabi Habakkuk ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana gabatar da tattaunawa tsakanin Habakkuk da Allah. An rubuta shi kafin Urushalima ta faɗi kuma aka kai Yahudawa Babila.
36. **Zafaniya**: Annabi Zafaniya ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana magana game da hukunci, tuba da bege. An kuma san wannan littafi saboda ya bayyana hukuncin da zai sami Yahuda saboda bautar gumaka, mugunta da sakaci da Ubangiji Allah.
37. **Haggai**: Annabi Haggai ne ya rubuta wannan littafi, kuma saƙo ne na kira ga mutanen Allah da suke dawowa daga Babila su sake gina haikalin Ubangiji.
38. **Zakariya**: Annabi Zakariya ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana ƙunshe da annabce-annabce, wahayi da saƙonnin Allah ga mutanensa.
39. **Malakai**: Ana zargin cewa Ezra ne ya rubuta wannan littafi, amma ba a tabbatar da hakan sosai ba. Yana nuna lokacin da Malakai ya yi magana da mutane game da ɗabi'a, ibada, bayarwa da girmama Jehobah ta hanyar ba shi abin da ya dace da shi.

LITTAFAN SABON ALKAWARI

1. Matiyu: Manzo Matiyu ne ya rubuta wannan littafi, kuma yana rubuta wa Yahudawa ne domin ya tabbatar musu cewa Ubangiji Yesu shi ne wanda Yahudawa suke jira, kuma shi ne wanda aka yi annabci game da shi a cikin Tsohon Alkawari.
2. Markus: Markus ne ya rubuta wannan littafi, wanda ya saba tafiya tare da Manzo Bitrus, kuma ya yi magana game da Ubangiji Yesu amma ya fi mai da hankali kan ayyukan mu'ujizansa. (Markus ba ya cikin manzanni 12 na Ubangiji Yesu).

3. Luka: Luka ne ya rubuta wannan littafi, wanda ya saba tafiya tare da Bulus a mafi yawan lokuta, kuma ya mai da hankali kan Ubangiji Yesu ya kuma bayyana shi ta fuskar kasancewarsa mutum. (Luka ba ya cikin manzanni 12 na Ubangiji Yesu).

4. Yahaya: Manzo Yahaya ne ya rubuta wannan littafi, kuma ya bayyana Ubangiji Yesu a matsayin Ɗan Allah. Ya mai da hankali kan allahntakarsa da kuma rayuwarsa ta fuskar ruhaniya.
5. Ayyukan Manzanni: Luka ne kuma ya rubuta wannan littafi, wanda likita ne, kuma a nan Luka ya rubuta yana mai jaddada ayyukan manzanni tare da Ruhu Mai Tsarki.
6. Romawa: Bulus ne ya rubuta wannan littafi ga masu bi da suke zaune a babban birnin Roma. A cikin wannan littafi, Bulus ya jaddada kuma ya bayyana kuɓutarwa ta wurin bangaskiya ga Ubangiji Yesu Almasihu, da kuma alherin Allah da ake samu cikin Yesu Almasihu.
7. 1 Korintiyawa: Bulus ne ya rubuta wannan littafi ga masu bi da suke zaune a Korinti, wanda birni ne da yake cikin Girka a yau. Ya rubuta wannan littafi domin ya gyara rarrabuwar kai da kurakurai da yawa a cikin cocin Korinti.
8. 2 Korintiyawa: Bulus ne ya rubuta wannan littafi ga masu bi da suke zaune a Korinti, wanda birni ne da yake cikin Girka a yau. Ya rubuta wannan littafi domin ya gyara rarrabuwar kai da kurakurai da yawa a cikin cocin Korinti. Wannan littafi ci gaba ne na 1 Korintiyawa. Korinti babban wuri ne mai cike da Romawa, Girikawa da Yahudawa.
9**. Galatiyawa:** Bulus ne ya rubuta wannan littafi ga masu bi da suke zaune a Galatiya (wanda yake cikin Turkiyya a yau). Babban batun wannan littafi shi ne 'yancin da ake samu cikin Almasihu da kuɓutarwa ta wurin bangaskiya.
10. Afisawa: Bulus ne ya rubuta wannan wasiƙa ga masu bi da suke zaune a Afisa, wanda yake cikin Turkiyya a yau. Wannan wasiƙa ta fi mai da hankali kan gādonmu cikin Almasihu.
11. Filibiyawa: Bulus ne ya rubuta wannan littafi ga masu bi da suke zaune a Filibi (a Girka ta yau). Bulus ya rubuta wannan wasiƙa lokacin da yake kurkuku, kuma a cikinta ya ƙarfafa Filibiyawa ya kuma roƙe su su ci gaba da farin ciki cikin Ubangiji.
12. Kolosiyawa: Bulus ne ya rubuta wannan wasiƙa ga masu bi da suke zaune a Kolosi (wanda yake cikin Turkiyya a yau). A cikin wannan wasiƙa, Bulus ya yi magana sosai game da girman Ubangiji Yesu da sarautarsa.
13. 1 Tasalonikawa: Bulus ne ya rubuta wannan wasiƙa ga masu bi da suke zaune a Tasalonika (wanda yake cikin Girka a yau). A nan Bulus yana rubuta wa waɗannan masu bi domin ya gyara matsalolin da coci take fuskanta a wancan lokacin.
14. 2 Tasalonikawa: Bulus ne ya rubuta wannan wasiƙa ga masu bi da suke zaune a Tasalonika (wanda yake cikin Girka a yau). A nan Bulus yana rubuta wa waɗannan masu bi domin ya gyara matsalolin da coci take fuskanta a wancan lokacin. Wannan ita ce wasiƙa ta biyu da Bulus ya rubuta wa masu bi a Tasalonika.
15. 1 Timoti: Bulus ne ya rubuta wannan wasiƙa ga Timoti, wanda matashi ne a shekaru kuma abokin aikinsa ne. Wannan wasiƙa tana ba da jagora game da shugabanci da umarni game da kiwon ikilisiya.
16. 2 Timoti: Bulus ne ya rubuta wannan wasiƙa ga Timoti, wanda matashi ne a shekaru kuma abokin aikinsa ne. Wannan wasiƙa tana ba da jagora game da shugabanci da umarni game da kiwon ikilisiya. Wannan wasiƙa ci gaba ce ta wasiƙar 1 Timoti.

17. Titus: Bulus ne ya rubuta wannan wasiƙa ga Titus, wanda abokin aikinsa ne, kuma Bulus ya umurce shi game da hidima a yankin Kereta (Tsibirin Kereta). A nan Bulus ya jaddada muhimmancin koyarwa madaidaiciya, kyakkyawar ɗabi'a da guje wa koyarwar da ke raba mutane.
18. Filemon: Bulus ne ya rubuta wannan wasiƙa ga Filemon, wanda mai bi ne da ya samu saɓani da bawansa mai suna Onesimus. Bulus ya roƙi Filemon ya gafarta wa Onesimus kuma ya karɓe shi ya dawo.
19. Ibraniyawa: Ana zargin cewa Bulus ne ya rubuta wannan wasiƙa amma ba a tabbatar da hakan sosai ba, domin Bulus yakan bayyana kansa a cikin dukan wasiƙunsa, amma a cikin wannan bai yi haka ba, duk da cewa batutuwan sun yi kama da nasa. A nan marubucin yana rubuta wa Kiristoci waɗanda Ibraniyawa ne ta haihuwa, waɗanda suka bar bangaskiyar Yahudanci suka karɓi Ubangiji Yesu da Kiristanci. Marubucin ya nuna wa waɗannan mutane cewa Ubangiji Yesu Ɗan Allah ne wanda ya fi girma, kuma ya fi Musa muhimmanci, sannan tsohon alkawari inuwa ce kawai ta sabon alkawari. Ya kuma nuna musu cikakken isa na hadayar Yesu Almasihu.

Ya gargaɗi Ibraniyawa kada su musanta Ubangiji Yesu wanda suka riga suka sani sannan su koma ga bangaskiyarsu ta Yahudanci. Ya faɗi haka ne saboda Ibraniyawa suna tunanin komawa ga tsohuwar bangaskiyarsu ta Yahudanci saboda tsanantawar da suke fuskanta sakamakon Kiristanci.

20. Yakubu: Yakubu, ɗan'uwan Ubangiji Yesu, ne ya rubuta wannan wasiƙa. Yana rubuta wa 'yan'uwa game da muhimmancin bangaskiyar da ake nunawa ta ayyuka da kyakkyawar ɗabi'a.
21. 1 Bitrus: Bitrus ne ya rubuta wannan wasiƙa, kuma yana rubuta wa masu bi domin su jimre da wahala da matsaloli, su kasance masu tawali'u kuma su rayu cikin tsarki.
22. 2 Bitrus: Bitrus ne ya rubuta wannan wasiƙa, kuma a nan yana rubuta wa masu bi domin su yi ƙoƙarin girma a ruhaniya, su guji koyarwar ƙarya kuma su riƙe alkawarin zuwan Ubangiji Yesu da ƙarfi.
23. 1 Yahaya: Yahaya ne ya rubuta wannan wasiƙa, kuma Yahaya ya yi magana game da samun zumunci da Allah Uba, tafiya cikin ƙauna, bin umarnin Ubangiji Yesu, tabbacin cetonmu cikin Almasihu da kuma maƙiyan Almasihu da suke cikin duniya.
24. 2 Yahaya: Wannan ita ce wasiƙa ta biyu ta Yahaya, kuma a nan Yahaya ya yi magana game da tafiya cikin gaskiyar Allah Uba, tafiya cikin ƙauna da kuma yin hankali da waɗanda suke koyar da koyarwar ƙarya.
25. 3 Yahaya: Wannan ita ce wasiƙa ta uku ta Yahaya, kuma a nan ya ƙarfafa waɗanda suke tallafa wa masu bi da suke hidima da aminci. Ya kuma gargaɗi masu bi game da haɗarin wani mutum mai suna Diotrefis.
26. Yahuda: Yahuda, ɗan'uwan Yakubu da kuma ɗan'uwan Ubangiji Yesu ta fuskar jiki, ne ya rubuta wannan wasiƙa. Yahuda ya yi magana game da yin tsayin daka wajen kare bangaskiyarmu daga malaman ƙarya da koyarwar ƙarya.
27. Ru'ya ta Yohanna: Manzo Yahaya ne ya rubuta wannan littafi, kuma ya rubuta shi lokacin da yake fursuna a Patmos. Wannan littafi yana magana game da ƙarshen zamani, nasarar Ubangiji Yesu a ƙarshe da kuma manufar Allah ga dukan duniya

GA WASU AMFANIN ABUBUWAN DA AKE AMFANI DA SU WAJEN BAYYANA BANGASKIYA DA AKA YARDA DA SU A CIKIN COCCI A YAU. AKWAI WASU ABUBUWA DA AKA YI AMFANI DA SU A SABON ALKAWARI, KUMA GA WASU DAGA CIKINSU A KASA.

MAN ZAITUN NA SHAFAWA: A cikin Sabon Alkawari, man zaitun na shafawa ana amfani da shi a matsayin alama da kuma a aikace — a matsayin alamar keɓewa ga Allah, warkarwa, da kasancewar Ruhu Mai Tsarki.

1. Domin Warkarwa (Yakubu 5:14-15 (NIV): "Akwai wani marar lafiya a cikinku? Ya kira dattawan coci su yi masa addu'a, su shafe shi da mai cikin sunan Ubangiji. Addu'ar da aka yi cikin bangaskiya za ta warkar da marar lafiyar..."_ Amfani: Ana haɗa shafawa da mai da addu'a mai cike da bangaskiya.- Ma'ana: Ba man da kansa ne yake warkarwa ba, amma bangaskiya da biyayya ga Kalmar Allah ne.
2. A Matsayin Alamar Ruhu Mai Tsarki: Yayin da Ruhu Mai Tsarki yake shafe masu bi a ruhaniya a yanzu, man yana ci gaba da kasancewa alama ta zahiri ta kasancewarsa, musamman a lokacin- Keɓewa ga Allah- Naɗa mutane zuwa mukaman hidima- 'Yantarwa daga bautar aljanu
3. Domin Keɓewa da Warewa Ga Allah Ko da yake wannan ya fi bayyana a Tsohon Alkawari, manufar tana ci gaba:- A cikin Markus 6:13, almajiran Yesu sun shafe marasa lafiya da mai kuma sun warkar da su. Bulus ya ɗora hannu, yayin da wasu suka yi amfani da mai — dukansu suna wakiltar ikon Allah yana aiki. Taƙaitawa: A cikin Sabon Alkawari, man zaitun na shafawa: -Yana wakiltar Ruhu Mai Tsarki* Ana amfani da shi wajen warkarwa, 'yantarwa da keɓewa ga Allah, kuma dole ne a yi amfani da shi tare da fahimta da bangaskiya* — ba sihiri ba ne.

TUFAFIN ADDU'A DA INUWAR BITRUS: A cikin Sabon Alkawari, an ambaci wasu abubuwan da ake amfani da su wajen addu'a, kamar tufafin addu'a, kuma ana amfani da su a matsayin wuraren haɗa bangaskiya, ba a matsayin abubuwan sihiri ba. Waɗannan kayan aiki ne da Allah wani lokaci yake amfani da su wajen isar da ikonsa ta wurin bangaskiya.

1. Tufafin Addu'a – Ayyukan Manzanni 19:11–12: "Allah yana yin mu'ujizai na ban mamaki ta hannun Bulus, har ma zanin goge fuska ko tufafin aiki da suka taɓa jikinsa ana ɗaukar su zuwa wurin marasa lafiya, sai cututtukansu suka warke, mugayen ruhohi kuma suka fita daga cikinsu." Manufa: Waɗannan tufafi sun zama ƙarin hanyar hidimar Bulus, kuma Allah ne ya ba su ikon yin tasiri, ba tufafin da kansu ba.

- **Bangaren bangaskiya:** Mutanen sun gaskata cewa taɓa tufafin yana haɗa su da ikon warkarwa na Allah — kuma Allah ya girmama wannan bangaskiya.
- **Muhimmin batu:** Allah ne yake warkarwa, ba Bulus ko abin da aka yi amfani da shi ba. 2. Inuwar Bitrus – Ayyukan Manzanni 5:15 ko da yake ba tufa ba ce, tana nuna wani abin da Allah ya yi amfani da shi :> "...mutane suka kawo marasa lafiya kan tituna, suka kwantar da su a kan gadaje da tabarmi domin aƙalla inuwar Bitrus ta sauka a kan wasu daga cikinsu." A nan ma, batun ya shafi bangaskiya da ikon Ruhu Mai Tsarki, ba camfi ba.

Muhimman Ka'idoji: Bai kamata a yi wa abubuwan da ake amfani da su wajen addu'a sujada ba.*Su hanyoyi ne na bayyana bangaskiya — kamar mai, zanin goge fuska, ko ma taɓa rigar Yesu (Markus 5:28). Idan babu bangaskiya, abin da aka yi amfani da shi ba shi da wata ma'ana. Bai kamata waɗannan abubuwa su taɓa maye gurbin dangantaka ta mutum da Allah ko su zama gumaka ba.

MULKIN RUHANI (MATSAKAN RUHANI)
SAMA, SABUWAR KASA, DUNIYAR RUHU, KIRJIN IBRAHIM, WUTA DA KUMA TEKUN WUTA

SAMA: Akwai sammai guda uku bisa ga Littafi Mai Tsarki. Sa'ad da muke karanta Littafi Mai Tsarki, dole ne mu kula da wace sama ake nufi da ita.

1) Sama ta farko tana cikin duniyar zahiri: Sama ta farko ita ce inda muke samun gizagizai da shuɗin sararin sama, inda hangen idanunmu na zahiri yake ƙarewa. A nan ne taurari da sauran halittun sama suke, kamar wata da sauransu.

2) Sama ta biyu tana cikin duniyar ruhu: Ba za mu iya ganinta da idanunmu na zahiri ba, amma idan muka shiga duniyar ruhu, za mu iya ganinta. A cikin wannan sama muna samun aljanu masu matsayi daban-daban (Afisawa 6:10-13). Har ma ana iya samun wasu mala'iku a nan.

3) Sama ta uku tana cikin duniyar ruhu: Ba za a iya ganinta da ido tsirara ba, amma za mu iya ganinta idan muka shiga duniyar ruhu. A nan ne ake samun kursiyin Allah. Akwai kuma masu bi waɗanda suka mutu a duniya; suna cikin sama tare da jikunan ruhunansu. A nan kuma za mu iya samun mala'iku da sauran halittun sama (2 Korintiyawa 12:1-5). Akwai yabo da sujada masu ban al'ajabi (Ru'ya ta Yohanna 4:1-11). A cikin wannan sama babu wani abu mai cutarwa ko marar kyau. Babu rashin lafiya, mutuwa, rashi, talauci ko aljanu.

Sama ta uku tana cikin duniyar ruhu kuma tana can sama zuwa wajen Arewa (Ishaya 14:13).

Ba za a iya ganinta da idanun zahiri ba, amma za mu iya ganinta idan muka fita daga jikinmu na zahiri muka shiga duniyar ruhu. A nan ne kursiyin Allah yake. A nan ne masu bi waɗanda suka mutu a duniya suke. Suna cikin sama tare da jikunan ruhunansu. Akwai kuma mala'iku da sauran halittun sama (2 Korintiyawa 12:1–5). Akwai sujada, yabo da farin ciki mai yawa (Ru'ya ta Yohanna 4:1–11).A cikin wannan sama, babu wani abu mai raɗaɗi ko mugunta. Babu rashin lafiya, babu mutuwa, babu talauci, babu rashi, kuma babu aljanu.

Muhimman bayanai game da sama:

1. **Za mu gane juna idan muka haɗu.**
2. **Za a cire tunanin waɗanda suka ɓace daga rayuwarmu.**
3. **A sama za a sami wasu ayyukan da za a yi; ba waƙa da sujada kaɗai za a yi ba.**
4. **Akwai salama da farin ciki na musamman.**
5. **An yi titunan sama da zinariya.**
6. **Abin da yake shigar da mu sama shi ne hadayar Ubangiji Yesu Almasihu, jininsa, da kuma sabon yanayin halitta da ake ba mu sa'ad da muka karɓe shi cikin rayuwarmu. Amma abin da yake ƙayyade matsayinmu da ladanmu a sama shi ne yadda muka yi wa Allah hidima sa'ad da muke duniya.**
7. **Akwai zumunci da tattaunawa a sama, amma babu aure ko sha'awar jima'i.**

Ba za mu iya shiga sama da jikunanmu na zahiri na yanzu ba. Amma za mu iya shiga ko dai da jikunan ruhunmu ko kuma da jikunanmu na ruhaniya masu ɗaukaka. Jikin ruhu shi ne jikinmu na ciki wanda yake fita daga jiki na zahiri sa'ad da muka mutu. Jikin ruhaniya mai ɗaukaka kuwa shi ne jikin zahiri na nama da ƙashi wanda aka ɗaukaka—irin jikin da Ubangiji Yesu yake da shi bayan tashinsa daga matattu. Waɗannan su ne irin jikunan da za mu karɓa sa'ad da aka tashe mu daga matattu.

Mun san cewa Ubangiji Yesu Almasihu ya tafi sama da jikin ruhaniya mai ɗaukaka, kuma Littafi Mai Tsarki yana koya mana cewa mu ma za mu karɓi waɗannan jikuna a nan gaba. Wannan jiki yana iya yin abubuwan zahiri da na ruhaniya. Alal misali, Yesu yana iya cin abinci, wanda aiki ne na zahiri, amma yana iya kuma ratsawa ta bango, ɓacewa, sannan ya sake bayyana a wurare daban-daban, waɗanda ayyuka ne na jikin ruhaniya.Mutanen da suke sama da waɗanda suke sabuwar ƙasa ba sa tsufa a shekaru. Ko da yake za su iya mutuwa suna tsofaffi kuma marasa lafiya, suna bayyana a sama a matsayin matasa masu ƙoshin lafiya. Wataƙila shekarunsu za su yi kama da shekara 30 a zahiri, domin a fannin halittar jiki, wannan shi ne lokacin da girma yake tsayawa sannan tsufa ya fara. Tun da babu tsufa da rashin lafiya, mutane ba sa tsufa. Har ma yaran da suke sama suna girma har zuwa kusan wannan shekarun, kuma ba sa sake tsufa daga nan.

Waɗannan mutane suna zama marasa tsufa domin yanzu suna cikin duniyar dawwama, wadda take wajen lokaci.

SABUWAR SAMA DA ƘASA (RU'YA TA YOHANNA 21:1-27): Sabuwar sama da sabuwar ƙasa wurare ne da Allah ya halitta. Wannan ita ce sabuwar sama ta farko, kuma tana tafiya tare da sabuwar ƙasa. Littafi Mai Tsarki ya bayyana sarai cewa za a kawar da tsohuwar sama da ƙasa, sannan sabbi za su bayyana. Sa'ad da Littafi Mai Tsarki ya ce za a sami sabuwar ƙasa, yana nufin cewa Allah zai kawar da dukan mugunta da ke cikin wannan ƙasa, sannan ya sabunta ta.

A cikin wannan sabuwar ƙasa, duk masu bi za su zauna tare da jikunansu masu ɗaukaka? Za a iya yin abubuwan zahiri da na ruhaniya. Za mu zama kamar Yesu bayan tashinsa daga matattu. Za mu zauna tare da Yesu da kansa a wannan ƙasa. Da na faɗi haka, ina nufin zai zauna tare da mu cikin jikinsa mai ɗaukaka. Sabuwar Urushalima za ta zama hedikwatar Sabuwar Ƙasa (Ru'ya ta Yohanna 21:2-5).A cikin wannan ƙasa ba za a sami mutuwa, rashin lafiya, la'ana, zunubi da duk wani abu na mugunta ba (Ru'ya ta Yohanna 21:4). Za a sami dabbobi da tsirrai (Ishaya 65:17-25, 66:22). Ba za a sami aure da sha'awoyin jiki ba (Matiyu 22:29-33). Za mu rayu har abada a Sabuwar Ƙasa tare da Allahnmu (Ru'ya ta Yohanna 1:3). Sabuwar ƙasa da sababbin sammai suna cikin duniyar ruhaniya. Wannan ita ce duniyar da abubuwan ruhaniya da na zahiri suka zama abu ɗaya, kuma ta ɗan bambanta da duniyar ruhu domin ba za a iya ganin duniyar ruhu da idanunmu na zahiri ba. Amma duniyar ruhaniya tana ƙunshe da abubuwan zahiri da na ruhaniya.

DUNIYAR RUHU: Duniyar ruhu tana cikin wannan ƙasa da muke rayuwa a kanta yanzu. A zahiri, ƙasa tana cikin duniyar ruhu. Ba za mu iya ganin duniyar ruhu da idanunmu na zahiri ba, amma za mu iya fahimtar ta, mu ji ta, kuma mu ga tasirinta. Muna aiki da wannan duniya ta wurin bangaskiya. Ruhu Mai Tsarki, mala'iku, aljanu da Iblis suna aiki a wannan duniya. Duniyar ruhu tana ƙunshe da duniyar zahiri, kuma babban abin da yake ba wa halittu daga duniyar ruhu damar shiga duniyar zahiri shi ne bagadai. Bagadai suna ba duniyar ruhu damar bayyana a duniyar zahiri bisa ƙa'ida.

Duniyar ruhu tana da asali da abubuwan da aka halitta da su, ko da yake ba a iya ganinta da idanun zahiri. Duniyar ruhu tana sadarwa da duniyar zahiri ta wurin alamu, abubuwan al'ajabi, wahayoyi, mafarkai, bayyana gaskiya da sauran hanyoyin annabci.

KIRJIN IBRAHIM: Wannan wuri ne da mutanen da suka mutu suna gaskatawa da Jehobah suke zuwa bisa ga Tsohon Alkawari. Wannan wuri yana cikin duniyar ruhu. Dukan matattun da suka mutu suna gaskatawa da Jehobah sun je wurin, suna jiran lokacin da Yesu zai zo ya ɗauke su. Ibrahim, Sama'ila, Dauda da wasu mutane da yawa suna wurin. Akwai salama kuma babu wani nau'in azaba (Luka 16:22). Wannan wuri yana cikin duniyar ruhu kuma yana kusa da wuta, kuma mutanen da suke wurin suna iya ganin mutanen da suke cikin wuta (Luka 16:23). An raba su da wani babban rami mai zurfi (Luka 16:26). An ɗauki Kirjin Ibrahim da wuta a matsayin wuraren matattu. Amma bayan mutuwar Yesu, sa'ad da ya tashi daga matattu, ya hau sama tare da mutanen da suke jiransa a wannan wuri. An rushe wannan wuri bayan Yesu ya hau sama tare da ruhun mutanen da suke wurin.

WUTA: Wuta wuri ne na hukunci da Allah ya yi domin Iblis da mala'ikunsa (Matiyu 25:41). Gaskiya ne cewa ba a fara azabtar da Iblis da wasu aljanu a cikin wuta ba tukuna (1 Bitrus 5:8). Wannan ya faru ne saboda Adamu wanda ya ba Iblis mabuɗin wuta (wanda yake ikon mutuwa), amma Yesu ya karɓe shi daga gare shi lokacin da ya tashi daga matattu (Ru'ya ta Yohanna 1:17-19). Ba a halicci wuta domin mutane ba, amma duk wanda ya ƙi Yesu a rayuwarsa dole ne ya sami hukunci iri ɗaya da na Iblis domin ƙin Almasihu yana nufin bin Iblis.Wuta tana cikin duniyar ruhu amma tana tsakiyar cikin ƙasa (Afisawa 4:9).

Akwai kuka da cizon haƙora a cikin wuta saboda azabar da take wurin (Matiyu 24:51, 25:30). Akwai wuta da tsutsotsi waɗanda ba sa mutuwa (Markus 9:42-50). Akwai ƙishirwa mai tsanani da cin zarafi (Luka 16:23-25). Babu hutu a cikin wuta. Dukan abubuwan mugunta suna cikin wuta, misali, yunwa, ƙishirwa, cututtuka a matsayinsu mafi tsanani da ƙiyayya. Allah ya toshe kunnuwansa daga mutanen da suke cikin wuta.Akwai mutane a cikin wuta a yanzu. Su ne mutanen da suka mutu a duniya ba tare da sun karɓi Yesu Almasihu ba, ko waɗanda suka yi watsi da shi ta hanyar ƙin sa bayan sun san shi (Ibraniyawa 9:27). Har yanzu suna da cikakkiyar siffar jikinsu; bambancin kawai shi ne cewa sun je wurin da jikunan ruhunansu. Suna jin duk abin da yake faruwa da su kuma har yanzu suna tuna komai game da rayuwarsu a duniya da kuma na danginsu da suke duniya (Luka 16:27-31). Za su kasance a wurin har sai an kai su tafkin wuta.

Wuta ita ce hukuncin da ya dace ga masu zunubi domin Allah wanda muka yi wa zunubi yana dawwama har abada, mai tsarki ne, kuma girmansa ba shi da iyaka. Saboda haka, zunubin da muka yi masa ya cancanci hukunci na har abada. Tun da girman Allah ba shi da iyaka, zunubinmu a kansa ba shi da iyaka. Tun da Allah mai tsarki ne ƙwarai, zunubinmu a kansa ya saɓa wa tsarkinsa gaba ɗaya. Kuma tun da Allah madawwami ne, zunubanmu suna a kansa har abada. Wuta da tafkin wuta su ne wurare guda biyu kaɗai da za su iya cika adalcin Allah na hukunta zunubanmu. Dukanmu mun cancanci wannan wuri, amma Allah ya nuna mana jinƙai ta wurin Ubangijinmu Yesu Almasihu, domin ya yi duk abin da zai iya yi don ya hana mu

shiga wuta. Duk waɗanda suka karɓi Ubangiji Yesu Almasihu sun sami ceto kuma an kuɓutar da su daga wuta da halaka ta har abada. Amma waɗanda suka ƙi shi suna karɓar hukuncin adalci wanda suka cancanta a cikin wuta. Abin da yake kai mutum wuta shi ne halin zunubi da ya gāda daga Adamu, amma abin da yake ƙayyade girman azaba da hukuncinsa shi ne mugayen ayyukansa. A cikin wuta, mutane har yanzu suna tuna rayuwarsu ta duniya da iyalansu. Suna jin yunwa, ƙishirwa, gajiya, rashin numfashi, kuma wuta, aljanu da halittun wuta suna azabtar da su.

Wuta tana cikin duniyar ruhu. Kowace azaba da ake yi a wurin ya kamata ta kashe mutum, amma mutane ba za su iya mutuwa a cikin wuta ba, sabanin duniyar zahiri inda mutuwa take kawo ƙarshen zafi da wahala. A cikin wuta, mutane suna fuskantar mutuwa sau da yawa ba tare da ƙarewa ba. Mutane suna ƙonewa su zama toka a cikin wuta, sannan komai yana sake girma domin ya sake ƙonewa. Wannan zagaye ne na zafi da azaba marar ƙarewa. Wuta ita ce cikakkiyar bayyanar mutuwar ruhaniya da ta har abada. Mutanen da suke cikin wuta suna jin zafi da azaba a kowane lokaci, amma ba za su iya ɓacewa ko daina kasancewa ba.

TAFKIN WUTA: Tafkin Wuta wani wuri ne na hukunci da Allah ya halitta. A yanzu, babu wani abu a cikin tafkin wuta. A ƙarshe, za a ta da Iblis, dukan aljanu, annabawan ƙarya da kowane mutum da yake cikin wuta daga matattu, sannan Allah zai yi musu shari'a, ya yanke musu hukunci, ya jefa su cikin tafkin wuta. Za a jefa wutar kanta cikin tafkin wuta, tare da duk waɗanda ba a rubuta sunayensu a cikin littafin rai ba. Za su kasance a wurin har abada ƙarƙashin azaba. Za a kuma hukunta Iblis da dukan aljanu a wurin. (Ru'ya ta Yohanna 20:10- 15) Tafkin Wuta shi ne ƙarshen kowane abu na mugunta.Tafkin Wuta yana cikin duniyar ruhaniya ɗaya da sabuwar ƙasa, kuma mutane za su je wurin da jikunansu da aka ta da daga matattu waɗanda ba a ɗaukaka ba, kamar yadda masu bi za su je sabuwar ƙasa da jikunan ruhaniyarsu da aka ta da daga matattu kuma aka ɗaukaka. Za mu yi cikakken bayani game da wannan a cikin koyarwa ta gaba.

ILIMIN KARSHE / ZAMANIN KARSHE

A matsayinmu na masu bi, dole ne mu fahimta kuma mu gane cewa muna rayuwa ne a kwanaki na ƙarshe. A zamanin Yahaya, shekaru dubu biyu da suka wuce, sa'a ta ƙarshe ce (1Yahaya 2:18). Wannan yana nufin cewa a yanzu, minti na ƙarshe ne. Yesu zai sake dawowa domin ya ɗauki ikilisiyarsa (Ayyukan Manzanni 2:9-12).A cikin wannan koyarwa zan yi bayanin abin da zai faru a ƙarshe.A kai a kai, Yesu da manzanninsa suna magana game da dawowarsa. Abin da na rubuta a cikin wannan koyarwa taƙaitaccen bayani ne kawai game da abin da zai faru a ƙarshe. Wannan ba yana nufin cewa abubuwan za su faru a daidai tsarin da na bayyana a nan ba, domin har Littafi Mai Tsarki ma bai bayyana ainihin tsarin da za su faru ba (ban kuma ambaci duk abubuwan da za su faru a ƙarshen zamani ba, amma na yi ƙoƙarin saukaƙawa da taƙaita wasu daga cikin abubuwan da za su faru a ƙarshe).Ka lura cewa an rubuta Littafin Ru'ya ta Yohanna cikin wahayi, kuma domin mutum ya fahimce shi daidai, dole ne ya fahimci abin da waɗannan wahayin suke nufi. Misali: dabba tana magana ne game da maƙiyin Almasihu (Maƙiyin Almasihu maƙiyin Kristi ne, wanda yake bayyana mulkin Iblis a duniya, wanda mutanen da suke hamayya da Kristi za su bayyana). Dabbar da ke cikin (Ru'ya ta Yohanna 12) tana magana ne game da Iblis; yayin da taurarin sama suke magana game da mala'iku. Saboda haka, yana da kyau Kirista kada ya ɗauki wannan ya koyar da shi yadda aka rubuta shi kawai, sai dai ya fara koyon yadda zai fahimci wahayin da ma'anoninsu.Wannan littafi kuma yana magana ne a lokacin baya, na yanzu da na gaba. Yana magana ne game da lokacin kafin a halicci duniya, lokacin da duniya take, da kuma ƙarshenta. Manufar wannan littafi ba ita ce mai bi ya fahimci kowane abu a cikin tsarin da zai faru ba, sai dai mai bi ya san cewa komai zai faru kamar yadda Allah ya tsara zai faru a lokacinsa, sannan kuma waɗanda suka karɓi Yesu su san cewa suna da rai na har abada kuma za su kasance tare da Ubangiji har abada.Akwai abubuwa da yawa da suke faruwa waɗanda suke tabbatar da kwanaki na ƙarshe. Kwanaki na ƙarshe sun fara ne lokacin da Ruhu Mai Tsarki ya fara aiki tare da ikilisiyar Yesu Kristi (Ayyukan Manzanni 2:17).

Matta 24:4-15 ya bayyana wasu daga cikin abubuwan da za su faru a kwanaki na ƙarshe. Annabawan ƙarya da yawa za su bayyana, za a yi yaƙe-yaƙe da yawa da girgizar ƙasa, da wasu abubuwa da aka ambata a cikin waɗannan ayoyi.

DAWOWAR YESU KRISTI (1 TASALONIKAWA 4:13-18)

Littafi Mai Tsarki ya bayyana a sarari cewa Yesu zai dawo a karo na biyu. Yesu ya tafi sama da jikinsa mai ɗaukaka, kuma ya zauna a hannun dama na Ubansa. A yanzu, Yesu yana ci gaba da aiki tare da ikilisiyarsa ta wurin Ruhu Mai Tsarki. Amma zai dawo da jikinsa na ruhaniya, wanda yake jikinsa na nama da ƙasusuwa mai ɗaukaka. Sa'ad da ya dawo, abubuwa masu zuwa za su faru: Mutanen da suka mutu bayan sun karɓe shi da waɗanda suka mutu a cikin tsohon alkawari waɗanda suka gaskata da Yahweh za su haɗu da jikinsu, kuma za a tashe su daga matattu da jikkunan ɗaukaka, waɗanda suke kama da na Yesu bayan tashinsa daga matattu. Ruhohin mutanen da suka mutu a cikin tsohon alkawari waɗanda suka gaskata da Yahweh sun tafi sama bayan tashin Yesu daga matattu. Matta 27:52-54 ya bayyana a sarari cewa duwatsu sun tsage, kaburburan tsarkaka kuma suka buɗe, suka fita daga kaburburansu. Mun bayyana a cikin koyarwa ta Allah lokacin da muke magana game da Yesu cewa ba a tashe waɗannan matattu da jikinsu na zahiri ba, amma da jikkunan ruhu, an buɗe kaburbura a duniyar ruhaniya, kuma mun bayyana cewa wannan aya annabci ne kawai na abin da zai faru a zahiri (1 Tasalonikawa 4:15-18, 1 Korintiyawa 15:20-27, 42-54, Filibiyawa 3:20 da 21).

1) Waɗanda za su kasance da rai sa'ad da Yesu ya dawo, za a canza jikinsu cikin ƙiftawar ido zuwa jikkunan ɗaukaka (1 Tasalonikawa 4:17, Filibiyawa 3:20, 1 Korintiyawa 15:52)
2) Za a ɗauke dukan waɗannan masu bi zuwa sama domin su sadu da Ubangiji a cikin gizagizai (1 Tasalonikawa 4:17)
3) Za su shiga sama tare da shi cikin jikkunansu masu ɗaukaka. Yesu zai juya a can a kan gizagizai ya koma sama tare da ikilisiyarsa.
4) Za a yi bikin aure tsakanin Kristi da ikilisiyarsa a sama (Ru'ya ta Yohanna 19:6-10).
5) Masu bi za su kasance tare da Kristi a sama na wani lokaci, wanda ba a bayyana a cikin Littafi Mai Tsarki ba. (Akwai wasu abubuwa da yawa da za su faru a sama a lokacin.)

ME ZAI CI GABA DA FARUWA A DUNIYA?

1) Za a ci gaba da rayuwa a duniya. Masu bi na gaskiya ba za su kasance a duniya ba, amma za a ɗauke su zuwa sama. Wannan ba zai hana ci gaba da rayuwa a duniya ba (Matta 24:36-45).2) Sa'ad da Yesu Kristi ya dawo, ikilisiyarsa za ta yi tafiya cikin cikakkiyar bayyanar ɗaukakar 'ya'ya maza da 'ya'ya mata na Allah, za ta yi mulki a duniya, kuma za ta raunata Iblis da dukan mulkinsa (Ru'ya ta Yohanna 13:3). Abin da Littafi Mai Tsarki yake nufi sa'ad da ya ce dabba ta farko tana da raunin takobi wanda zai iya kashe ta, yana magana ne game da mummunan rauni da Iblis da mulkinsa suka samu saboda kalmar Allah da ikilisiyarsa ta yi shela sa'ad da take duniya. (Takobi yana nufin kalmar Allah).3) A lokacin, mulkin Iblis zai bayyana kansa ta wurin wata gwamnati ko mulki a duniya wanda maƙiyin Kristi (Maƙiyin Kristi) zai jagoranta (2 Tasalonikawa 2:5-8). Wannan aya tana gaya mana cewa wanda yake hana cikakkiyar bayyanar Iblis a duniya shi ne Ruhu Mai Tsarki ta wurin ikilisiyarsa. Da zarar an cire ikilisiya daga duniya, Shaiɗan zai bayyana mulkinsa a duniya cikakke. Idan ana magana game da maƙiyin Kristi, ana nufin gwamnati ko mulki da yake hamayya da Kristi, wanda shi ne mulkin Iblis, sai dai yana amfani da mutanen da suke jagorantar mulkin kuma suke wakiltarsa a duniya. Waɗannan mutane za su sami iko daga wurin Shaiɗan su yi mu'ujizai da abubuwan ban al'ajabi waɗanda za su rudi mutane. Sunaye daban-daban na maƙiyin Kristi su ne: dabba(Ru'ya ta Yohanna 17:8, 16, 19:19-20), dabba daga cikin teku (Ru'ya ta Yohanna 13:1-10), marar bin doka (2 Tasalonikawa 2:3-5).Akwai wasu sunayen maƙiyin Kristi da ban rubuta ba tukuna.4) Za a tilasta wa kowa ya karɓi wannan mulkin maƙiyin Kristi da alamarsa a hannayensu ko goshinsu, wadda ita ce 666 (Ru'ya ta Yohanna 13:11-18).5) Ba za a bar waɗanda suka ƙi karɓarsa su saya ko su sayar ba, kuma za a kashe su (Ru'ya ta Yohanna 13:16-18).6) Za a sami mutanen da za su sami ceto a lokacin, amma za su fuskanci manyan gwaje-gwaje da tsanantawa saboda bangaskiyarsu, kuma za a kashe su (Ru'ya ta Yohanna 11:13, Ru'ya ta Yohanna 13:15, 14:6-14).7) Wannan mulki zai ci gaba na wani lokaci, kuma zai zama kamar abu mai kyau ga mutanen da suka karɓe shi (Ru'ya ta Yohanna 13:13-15).8) Zai zama kamar akwai salama da hadin kai a duniya, kuma komai zai ci gaba kamar yadda aka saba, mutane za su ci gaba da yin aure da aurar da 'ya'yansu, kuma za a sami gwamnati guda ɗaya a duniya, kuma zai bayyana kamar tana kawo alheri ga waɗanda suka ɓace.

DAWOWAR YESU KRISTI DA MASU BI ZUWA DUNIYA A KARO NA UKU (RANAR UBANGIJI)

1) Yesu Kristi zai dawo duniya tare da masu bi cikin jikkunansu masu ɗaukaka (Yahuda 1:14).
2) Ubangiji Yesu zai kawo ƙarshen mulkin maƙiyinsa, kuma zai yi nasara a kan maƙiyinsa ta wurin ɗaukakarsa da kalmarsa (2 Tasalonikawa 2:8).
3) Za a kai kowane mutum da ya karɓi mulkin maƙiyin Kristi da alamarsa zuwa tafkin wuta (Ru'ya ta Yohanna 14:9-12).
4) Za a kuma ta da marasa bangaskiya daga matattu domin Allah ya yi musu hukunci a gaban kursiyinsa mai ɗaukaka. **Wannan hukunci zai faru a duniya inda mutane suka yi zunubi.Ba za a ba su jikkunan ɗaukaka ba, amma za a tashe su daga matattu domin su fuskanci hukunci. Ruhohinsu da suke cikin jahannama za su shiga jikinsu, kuma za a tashe su daga matattu domin a yi musu hukunci a duniya inda suka taɓa rayuwa kuma inda suka yi zunubi. Kamar yadda yake ga mutumin da ya aikata laifi a wata ƙasa, ko da ya gudu, da zarar an kama shi, za a mayar da shi ƙasar da ya aikata laifin domin a yi masa hukunci a can. Haka lamarin yake ga marasa bangaskiya. Dole ne a yi musu hukunci a duniya domin a duniya suka yi zunubi. Amma ga masu bi, an kuma yi musu hukunci a duniya ta wurin Kalwari lokacin da Yesu ya mutu dominsu. Zunuban marasa bangaskiya za su tashi tare da su, domin ba a taɓa wanke su da jinin Ɗan Rago ba, kuma za a yi musu hukunci bisa ga ayyukansu (Ayyukan Manzanni 24:15, Yahaya 5:28-29).**

Za a ta da dukan waɗanda ba su sami ceto ba domin halaka ta har abada, a jefa su cikin tafkin wuta mai ci da kibiritu. Tafkin wuta yana cikin duniyar ruhaniya kamar sabuwar duniya. Har ma za a cire jahannama kanta daga tsakiyar duniya a jefa ta cikin tafkin wuta, domin Allah zai sabunta duniya. Karshen ƙarshe na dukan waɗanda suka ƙi Ubangiji Yesu—tare da Iblis, aljanu, annabawan ƙarya, da dukan mugayen abubuwa—shi ne tafkin wuta (Ru'ya ta Yohanna 20:11-15).

Da alama duk abin da Allah yake yi a duniyar haske, haka nan yake yin makamancinsa a duniyar duhu. Misali: sa'ad da masu bi suka mutu, suna zuwa sama da jikinsu na ruhu. Haka nan, sa'ad da marasa bangaskiya suka mutu, suna zuwa jahannama da jikinsu na ruhu. (Jikin ruhu ruhin mutum ne ba tare da jikin zahiri ba).Haka nan kuma, za a ta da masu bi ga Ubangiji Yesu daga matattu—ruhohinsu za su sake shiga jikinsu, amma za a ta da jikinsu a matsayin jikkunan ruhaniya masu ɗaukaka, kuma za su zauna a sabuwar duniya tare da Ubangiji Yesu a cikinsu. (Jikin ruhaniya jiki ne na nama da ƙasusuwa wanda aka ɗaukaka).Haka nan kuma, waɗanda suka mutu ba tare da Kristi ba—ruhohinsu da suke cikin jahannama za su sake shiga matattun jikinsu, amma za a ta da jikinsu a matsayin jikkunan da ba a ɗaukaka ba. Za a ba su ƙarfi kawai domin su tsaya a gaban Kursiyin Allah mai ban tsoro don a yi musu hukunci bisa ga ayyukansu. Sa'an nan za a jefa su cikin tafkin da yake ci da wuta da kibiritu. Za su kasance a can cikin jikunansu da aka ta da daga matattu, amma jikkuna ne waɗanda ba a ɗaukaka ba, kuma za su ci gaba da kasancewa a can har abada cikin azaba. Shaiɗan ubangidansu ma zai kasance a cikinsu, ana azabtar da shi har abada abadin tare da dukan aljanu da annabawan ƙarya. Tafkin wuta yana cikin duniyar ruhaniya kamar sabuwar duniya. Sama da jahannama suna cikin duniyar Ruhu a yanzu. Sabuwar duniya da

tafkin wuta suna cikin duniyar ruhaniya. Duniyar ruhaniya duniya ce inda duniyar ruhu da duniyar zahiri suka zama ɗaya. Zamanin nan gaba zai kasance a duniyar ruhaniya, domin sama za ta sauko zuwa duniya ta zama ɗaya da ita, haka kuma jahannama da tafkin wuta za su zama ɗaya, domin za a jefa jahannama cikin tafkin wuta.

A CIKIN RAI NA HAR ABADA

A cikin rai na har abada za a yi hukunci guda biyu.

Hukunci na farko shi ne na masu bi a gaban kujerar shari'ar Kristi (2 Korintiyawa 5:5-9). Wannan hukunci ne na masu bi domin samun ladansu. A nan za a ba masu bi lada bisa ga yadda suka bauta wa Allah a lokacin da suke duniya. Littafi Mai Tsarki ya gaya mana cewa ayyukan dukan masu bi za su bi ta cikin wutar shari'ar Kristi. (Wutar shari'ar Kristi ba wutar jahannama ba ce). **Za a gwada ayyukanmu da wannan wuta. Idan ayyukanmu sun jure wannan wutar Kristi, za mu karɓi ladarmu daga wurin Ubangiji (1 Korintiyawa 3:14-15). Amma idan sun ƙone, za mu sami ceto amma za mu yi babban rashi. Wannan hukunci ya dogara ne a kan ko ka san nufin ubangijinka, dalilan da suka sa ka aikata abubuwa da kuma gwargwadon yadda ka cika nufinsa.**

Hukunci na biyu shi ne na marasa bangaskiya, wanda ya haɗa da kursiyin fari na hukunci da tafkin wuta kamar yadda muka riga muka bayyana a sama.

SABUWAR DUNIYA: Allah zai halicci sabuwar sama da sabuwar duniya, kuma Sabuwar Urushalima za ta zama hedikwatar wannan sabuwar duniya (Ru'ya ta Yohanna 21:22). Wannan ita ce sama ta farko da ta biyu da muke magana a kai, ba sama ce inda Allah yake ba, wadda ita ce sama ta uku. Dukan masu bi za su zauna a sabuwar duniya tare da Allah da Yesu Kristi cikin jikkunansu masu ɗaukaka. Ruhu Mai Tsarki zai ci gaba da zama a cikinsu (Yahaya 14:6). A sabuwar duniya, ba za a sami mutuwa, zunubi, rashin lafiya, la'ana ko wani mugun abu ba (Ru'ya ta Yohanna 22:3-6). Ba za a sami aure ko sha'awar aure a wannan sabuwar duniya ba (Matta 22:23-33). Sama za ta sauko zuwa duniya, kuma sama da duniya za su zama ɗaya (Ru'ya ta Yohanna 21:3-4).Domin fahimtar duniyoyin ruhaniya sosai, ka yi nazarin koyarwar duniyar ruhaniya. Sabuwar duniya tana cikin duniyar ruhaniya.

JIBIN UBANGIJI (LUKA 22:14-21) Menene Jibin Ubangiji? Jibin Ubangiji abinci ne da yake tuna mana da jikin Kristi, wanda aka kashe, da jininsa, wanda aka zubar domin cetonmu.

Sa'ad da muke ci, muna tunawa da mutuwarsa (Luka 22:19). Wannan ba yana nufin cewa gurasar da muke ci tana zama jikin Kristi a ruhaniya ba, ko kuma abin sha yana zama jininsa; abin da yake faruwa shi ne cewa gurasa tana wakiltar jikinsa, yayin da abin sha yake wakiltar jininsa.

Ba dole ba ne a ci gurasa marar yisti ko a sha ruwan inabi mai barasa. Muna amfani da nau'o'in gurasa ko waina ko wani abinci dabam da zai iya tuna mana da jikin Kristi.

Haka kuma za mu iya amfani da wani abin sha dabam da zai iya tuna mana da jinin Kristi. A al'ada ana amfani da abin sha da aka yi da inabin ja.

Ta yaya ake cin Jibin Ubangiji? (1 Korintiyawa 11:1-34): Kafin in bayyana muku yadda ake cin Jibin Ubangiji, zan fara bambanta tsakanin ikilisiyar da Bulus yake rubuta wa da ikilisiyar yau. A zamanin Bulus, masu bi suna haɗuwa da yamma domin su karya gurasa (su ci Jibin Ubangiji). Suna cin sa a matsayin abincin dare na gaske. A wasu lokuta, wasu suna zuwa da wuri kafin sauran, sai su fara cin abincin ba tare da sauran ba, har lokacin da sauran suka iso, sukan tarar an riga an ƙoshi kuma abincin ya ƙare. Sun ci shi da tunanin cewa abinci ne kawai, ba tare da sanin cewa sun taru ne domin su ci jikin Kristi kuma su sha jininsa ba. Wannan ya jawo musu hukuncin Allah. Wannan shi ne abin da Bulus yake nufi sa'ad da ya ce suna ci cikin yanayin da bai cancanta ba. Karya gurasa cikin yanayin da bai cancanta ba yana nufin cin ta ba tare da sanin cewa ita ce jikin Ubangiji da jininsa ba. Abin shan da suka sha ba barasa ba ne. Sa'ad da Bulus ya ce wasu sun ƙoshi wasu kuma sun bugu, yana tsawata musu ne saboda sun ci kuma sun sha fiye da kima, har wasu suka rasa komai (1 Korintiyawa 11:20-22), ba saboda maye ba, domin Bulus yana tsawatawa sosai game da maye a ayoyi da dama, kuma da a ce yana magana ne game da maye, da bai umurce su su je su sha a gida ba (1 Korintiyawa 11:22). Amma a yanzu, a ikilisiyoyin zamanin baya, ba a cin Jibin Ubangiji kamar yadda ake yi a ikilisiyoyin farko. Ba a cin sa a matsayin abincin dare. Sau da yawa ana cin sa ne da ɗan ƙaramin yanki na gurasa da ɗan ƙaramin abin sha ko ta kowace hanya da ikilisiya ta zaɓa.

Yanzu zan bayyana yadda ake cin Jibin Ubangiji;

1) Dole ne mu gane cewa gurasar da abin shan su ne jikin Yesu Kristi da jininsa.
2) Dole ne mu ci shi da fahimtar abin da yake nufi. Sa'ad da muke cin Jibin Ubangiji, muna shela kuma muna tunatar da kanmu mutuwar Ubangiji har sai ya dawo (1 Korintiyawa 11:26).
3) Mutanen da aka haifa sabo ne kawai za su iya cin Jibin Ubangiji.
4) Dole ne mu tuna da abin da mutuwar Ubangiji ta kawo mana, wato kyakkyawar dangantaka da Allah, rai, warkarwa, nasara, albarka da duk wani abu mai kyau, kuma mu gode saboda su. 5) Dole ne mu ci shi tare da godiya ga Yesu Kristi.

6) Mai bi guda ɗaya, iyalin masu bi, ƙungiyar masu bi ko taron masu bi a ikilisiya za su iya cin Jibin Ubangiji; ana iya cin sa a kowane lokaci da mai bi ko masu bi suka zaɓa.
7) Ana iya cin sa da kowane irin gurasa ko kowane irin abin sha da zai tuna mana da jinin Kristi. (Amma ba abin sha mai barasa ba).

Menene ma'anar cin Jibin Ubangiji?

1) Lokaci ne na tunatar da kanmu mutuwar Kristi da duk wani abu mai kyau da ta kawo mana.
2) Lokaci ne na zumunci da Ubangiji da sauran masu bi.
3) Yana nufin gane da kuma furta Sabon Alkawarin da aka kafa bisa jinin Kristi.
4) Yana nufin gode wa Allah saboda abin da ya yi mana.

KETAREWA DA JIBIN UBANGIJI:

Bisa ga Tsohon Alkawari, Isra'ilawa sun kasance suna bikin Ketarewa. Mene ne ainihin wannan Ketarewa, kuma ta yaya take shafar mu? Kalmar Ketarewa tana nufin, "Wucewa." Ana kiranta Ketarewa ne domin mala'ikan mutuwa ya wuce gidajen Isra'ilawa saboda jinin 'yan ragunan da aka shafa a ƙofofin gidajensu.Masar ta bautar da Isra'ila tsawon shekaru 450. Saboda haka, Yahweh ya 'yantar da su daga Masar ta wurin alamu, abubuwan ban al'ajabi da manyan hukuntawa a kan Masar. Ya hukunta Masarawa da azaba guda goma (Fitowa 7-15). Amma Fir'auna, sarkin Masar, ya taurare zuciyarsa, ya ƙi sakin Isra'ilawa har sai da azaba ta goma, wadda ita ce kashe 'ya'yan fari na dukan mutanen Masar da kuma na dabbobi. A wannan dare, mala'ikan mutuwa wanda ya zo domin ya kashe 'ya'yan fari na Masar, Yahweh ya gaya wa Musa ya umurci Isra'ilawa su ɗauki ɗan rago namiji wanda ba shi da nakasa ko rashin lafiya. Su kashe shi, sa'an nan su gasa shi, kuma su shafa jinin nasa a ƙofofin gidajensu. Ta haka, duk inda akwai jini, mala'ikan mutuwa wanda ya kawo hukuncin Yahweh zai wuce ba tare da ya kashe ɗan farin gidan ba. An umurce su su ci wannan gasasshen ɗan rago tare da gurasa marar yisti da kayan lambu masu ɗaci. Kuma abin ya faru kamar yadda aka gaya musu, dukan 'ya'yan fari na Masar suka mutu, amma na Isra'ila suka rayu, kuma suka bar Masar a wannan dare.Menene wannan yake nufi a gare mu a cikin Sabon Alkawari? Dukan waɗannan abubuwan da suka faru a cikin Tsohon Alkawari inuwa ce kawai ta Sabon Alkawari. Inuwo ne kawai da suke nuna wa Kristi. An gicciye Yesu Kristi a lokacin bikin Ketarewa. Isra'ila ta Tsohon Alkawari tana wakiltar Ikilisiya a cikin Sabon Alkawari.

1 Yahweh ya umurce su su kashe ɗan rago marar aibi a cikin Tsohon Alkawari, wannan yana wakiltar Yesu Kristi ne, wanda ba shi da zunubi, wato Ɗan Ragon Allah marar aibi (Yahaya 1:29, 1 Bitrus 1:19)

2 An gaya musu su shafa jinin wannan ɗan rago a ƙofofin gidajensu, kuma inda akwai jinin ɗan ragon, hukuncin Allah zai wuce. Wannan yana nufin cewa mutanen da aka tsarkake ta wurin jinin Yesu Kristi sun sami ceto daga hukuncin Allah (Romawa 5:8-12)

3 An fitar da su daga Masar a wannan rana. Sa'ad da aka wanke mu da jinin Yesu Kristi kuma muka sami ceto, ana fitar da mu daga mulkin duniya, a kuma saka mu cikin mulkin Allah. (Masar tana wakiltar mulkin duniya, wanda yake mulkin Shaiɗan (2 Korintiyawa 4:4). A wasu kalmomi, Shaiɗan ne yake kawo ƙa'idojin wannan duniya kuma yake mulkinta, wannan shi ne abin da ake nufi sa'ad da aka ce shi ne sarkin wannan duniya.

4 Isra'ilawa dole ne su ci naman wannan ɗan ragon da aka yanka. Kowane iyali dole ne ya ci naman wannan ɗan rago a wannan rana, wannan ya nuna cewa sun gane kuma sun danganta kansu da wannan ɗan ragon da ya mutu a madadinsu. Mu ma a cikin Sabon Alkawari, sa'ad da muke cin Jibin Ubangiji, muna ganewa, yarda, tunawa da kuma shelar mutuwar Ubangiji wadda ta ba mu rai har sai ya dawo (1 Korintiyawa 11:26).

5 Mutuwar ɗan ragon a lokacin da suke Masar ita ce ta cece su daga hukuncin Yahweh a lokacin. Tun daga wannan lokaci, sun ci abinci kuma sun yi bikin Ketarewa kowace shekara domin su tuna da cetonsu da 'yancinsu daga Masar. Mutuwar Yesu Kristi a kan gicciye a Golgota da jininsa da aka zubar su ne suka cece mu kuma suka wanke mu daga zunubanmu (Ibraniyawa 7:27, 9:11-13). Sa'ad da muke cin Jibin Ubangiji, tunatar da kanmu ne kawai muke yi (Luka 22:19). Mu ma an wanke mu nan take da jinin Kristi sa'ad da muka karɓe shi.

6 Dole ne a ci wannan ɗan ragon tare da gurasa marar yisti da ganyayyaki masu ɗaci. Gurasa marar yisti alama ce ta rabuwa tsakanin Isra'ila da Masar; yayin da ganyayyaki masu ɗaci suke tunatar da Isra'ilawa bautar da wahalar da suka sha a Masar.

Kristi shi ne ɗan ragon Ketarewarmu, ta wurin mutuwarsa an fitar da mu daga duniyar bautar da mulkin Shaiɗan, kuma an raba mu da zunubi da duniya ta wurin jininsa (1 Korintiyawa 5:6-9). Ana kwatanta yisti da zunubi.**Yanzu, dukan waɗannan abubuwan da aka yi a cikin Tsohon Alkawari, lokacin da aka fitar da Isra'ilawa daga Masar, alama ce kawai ko inuwa ta abin da mutuwar Kristi take yi mana (Ibraniyawa 10:1-6).Amma a yau, a matsayinmu na Kiristoci, sa'ad da muke bikin Ketarewa, ba bikin 'yantar da Isra'ilawa muke yi ba, amma muna bikin mutuwar Yesu Kristi wadda ta kawo mu ga Allah, kuma sa'ad da muke cin Jibin Ubangiji, muna tunatar da kanmu mutuwar Yesu Kristi da dukan abin da ta kawo. Sa'ad da muke cin Jibin Ubangiji, muna danganta kanmu da bagadin Kalwari, muna amincewa da shi kuma muna gode masa, ta haka ne muke gabatar da buƙatar** bangaskiya bisa ga iko da dukan tanade-tanaden wannan bagadi. 9. Sa'ad da muke karɓar tarayya mai tsarki, muna amincewa da wannan bagadi, muna bikin sa kuma muna girmama shi. Ko da yake an kafa wannan bagadi shekaru 2000 da suka wuce, ta wurin karɓar tarayya mai tsarki da fahimta, ana ƙarfafa wannan bagadi a madadinmu a duniyar ruhu. Wannan bagadi ba ya rasa ikonsa har abada abadin, amma a matsayinmu na 'yan Adam, wani lokaci muna iya mantawa da ƙarfin wannan bagadi da amfanin da yake kawowa. Shi ya sa Ubangiji ya umurce mu mu karɓi tarayya mai tsarki domin tunawa da shi. Sa'ad da muke karɓar

tarayya mai tsarki, muna sa kanmu mu tuna da wannan bagadi, saboda haka muna samun cikakken amfanin wannan bagadi, wato zumunci da Allah, gafarar zunubanmu, warkarwa, kuɓuta, wadata, iko da mulki, da sauransu. Sa'ad da Allah ya ce mu tunatar da shi alkawuransa kamar yadda yake cikin Ishaya 43:26, ba yana nufin cewa ya manta da su ba ne, amma yana nufin kawai cewa dole ne mu gabatar da buƙatar bangaskiya bisa ga alkawarinsa, kuma zai tabbatar da su a madadinmu. Haka nan, sa'ad da Yesu ya ce dole ne mu ci kuma mu sha tarayya mai tsarki domin tunawa da shi (Luka 22:18-20), yana nufin cewa yayin da muke cin namansa kuma muke shan jininsa, muna neman ƙarfin wannan bagadi da amfaninsa, kuma zai tabbatar da cewa dukan abin da wannan bagadi ya tanada zai tabbata a rayuwarmu.

Yin tarayya mai tsarki a gaban Allah cikin sunan Ubangiji Yesu yana nufin abubuwa masu zuwa (Yahaya 6:53-56)..Yesu ya ce: "sai kun ci naman Ɗan Mutum kuma kun sha jininsa, ba ku da rai a cikinku...

7) Zumunci da Allah cikin Ruhu
8) Miƙa kai ga tasirin Ruhu Mai Tsarki
9) Buɗe kai ga Ruhu Mai Tsarki
10) Kusantar juna sosai ko haɗa kai da Ubangiji Yesu ta wurin Ruhu Mai Tsarki
11) Yarda da ko ƙarfafa bangaskiyarmu da zumuncinmu a cikin sabon alkawari da Ubangiji Yesu ta wurin Ruhu Mai Tsarki
12) Gabatar da buƙata ga bagadin Kalwari domin ya samar mana da abin da aka tanada a kansa.

A cikin 1 Korintiyawa 11:30, Manzo Bulus ya ce Korintiyawa da yawa sun kamu da rashin lafiya, wasu sun kasance marasa ƙarfi, wasu ma sun mutu saboda sun ci tarayya mai tsarki cikin hanyar rashin girmamawa, ta wurin rashin gane cewa jiki da jinin Ubangiji ne, amma suna kallonsa a matsayin abinci kawai. Wannan shi ne karo ɗaya tilo da hukuncin Allah ya sauka a kan ikilisiya kai tsaye ba tare da wani mutum ya zartar da shi ba. Bulus ya ce Ubangiji ne yake horar da ikilisiyarsa domin kada a hukunta su tare da marasa bangaskiya.

Wannan yana da matuƙar muhimmanci domin yana nuna mana cewa karɓar tarayya mai tsarki cikin hanyar da ta dace, tare da wahayi, girmamawa da fahimta, ya kamata ta kawo kai tsaye (1) Tsawon rai (2) Lafiya ta Allah (3) Karfin Allah, sabanin karɓarta cikin hanyar da ba ta dace ba, wadda ta kawo akasin haka, wato (1) Mutuwa kafin lokaci (2) Rashin lafiya (3) Rauni.

Wannan yana nuna cewa karɓar tarayya mai tsarki wata babbar mataki ce ta zumunci da Allah ta wurin Ubangiji Yesu Kristi da Ruhunsa, kuma karɓarta tare da fahimta, bangaskiya da godiya zai bayyana amfanin fansa cikin sauri a rayuwarmu, waɗanda suka haɗa da gafara, kuɓuta, warkarwa, ɗaukaka, ƙwarewa, sabuntawa, ɗaukaka matsayi, ƙarfi da iko, hikima, ci gaba da sauransu.

Karɓar tarayya mai tsarki yana ƙara girman buƙatar da muke gabatarwa ga wannan bagadin Kalwari, domin muna ɗaukar abin zahiri mu sanya shi cikin jikinmu na zahiri ta wurin bangaskiya, yana wakiltar gaskiyar ruhaniya. Sa'ad da muka ɗauki gurasar da abin sha waɗanda suke wakiltar jikin Ubangiji Yesu da jininsa, muka ci muka sha, muna aikata wani aiki na bangaskiya wanda yake ƙara girman buƙata a duniyar ruhu a kan wannan bagadi, domin yanzu abin ruhaniya yana samun wakilci ta wurin abin zahiri a cikin jikinmu, kamar yadda yake a duniyar aljanu, inda tasirin aljanu da ikonsu suke ƙaruwa a cikin mutum wanda yake da wani abu na aljanu a cikinsa ko a jikinsa.Yana da kyau a riƙa samun abubuwan tarayya mai tsarki a cikin gidanku a kowane lokaci, kuma a riƙa ci a kai a kai bayan addu'a. Wannan zai tabbatar da rayuwar iko da ɗaukaka. Za ku iya cin sa a matsayin mutum ɗaya, a matsayin iyali da kuma a matsayin ƙungiya.Sa'ad da muke karɓar tarayya mai tsarki, muna shelar mutuwar Ubangiji har sai ya dawo. Ta wurin shelar mutuwarsa, muna sa abin da mutuwarsa ta kawo mana ya bayyana cikin sauri da ƙarfi, wato rai, lafiya, ƙarfi da sauransu.

SHIRYAR DAUKAR HANKALI

Shiryar da mutane ita ce ci gaba da aikin da Ubangiji Yesu ya fara. Wannan aiki ne na sulhunta mutum da Allah da kuma dawo da su matsayinsu na gaskiya a cikin Allah, gyarawa da kuma maido da abin da zunubi ya lalata a rayuwar mutane. Shiryar da mutane ta gaskiya tana nuna wa mutane Yesu Kristi a matsayin amsar dukan matsalolinsu. Shiryar da mutane tana farawa ne ta hanyar sulhunta mutum da Allah ta wurin Kristi. Shiryar da mutane tana nufin ba wa mutum shawara ko jagoranci game da wata matsala da yake da ita. Hakan yana nufin sanar da su matsalarsu ta yadda Allah yake ganinta, da kuma jagorantar su su ɗauki matakan da suka dace a wannan yanayin. Shiryar da mutane ta ƙunshi ƙarfafa da kuma ba da ƙarfin zuciya ga wanda ake yi wa shiriya. Amma mafi yawanci, tana nufin sa su ga abubuwa yadda Allah yake ganinsu a wannan yanayi na musamman.

Shiryar da mutane bisa ga Littafi Mai Tsarki tana dogara ne a kan kalmar Allah.Mai bi da yake yi wa wani mutum shiriya dole ne ya yi waɗannan abubuwa a lokacin zaman shiryarwa:

1 Dogara ga Ruhu Mai Tsarki da hikimarsa. Dole ne su kasance suna sane da Ruhu Mai Tsarki kuma su saurare shi yayin shiryar da mutane, maimakon dogara ga basirar ɗan Adam. Dole ne su yi aiki da baiwar Ruhu Mai Tsarki yayin shiryar da mutane. Misali: kalmar sani, ganewar ruhohi da kalmar hikima. Ana kiran irin wannan shiryarwa shiryawar annabci. Ruhu Mai Tsarki shi ne babban mai ba da shawara, saboda haka dole ne mu dogara gare shi.

2 Mai shiryar da mutane dole ne ya san kalmar Allah sosai kuma ya iya bayyana ta yadda ya kamata kamar yadda ya dace a bayyana ta.

3 Mai shiryar da mutane dole ne ya fahimci cewa mutum ruhu ne, kuma yawancin matsalolin mutane suna farawa ne a duniyar ruhu kuma matsaloli ne na ruhaniya. Mai shiryar da mutane bai kamata ya mai da hankali ga tunanin mutum kawai ba, duk da cewa hakan yana da muhimmanci.

4 Mai shiryar da mutane dole ne ya kasance yana sane da duniyar ruhaniya yayin shiryar da mutane domin wasu matsaloli aljanu ne suke haifar da su, kuma zai iya gane hakan ne kawai idan yana sane da ruhohi.

5 Mai shiryar da mutane dole ne ya koyi sauraron mutane, kuma kada ya katse su ya yi magana yayin da suke magana; ko da yana tunanin abin da suke faɗa ba shi da ma'ana. Yawancin mutane suna buƙatar wani ne kawai da zai saurare su. Samun wanda yake sauraron mutum kawai shi ne farkon warkarwarsa a lokacin shiryarwa.

6 Mai shiryar da mutane dole ne ya bar mutum ya yi kuka, kada ya nuna kamar ya firgita ko ya damu lokacin da mutum ya yi kuka. Bai kamata ya yi ƙoƙarin hana shi kuka ba, amma ya bar mutumin ya sauke abin da yake cikin zuciyarsa.

7 Mai shiryar da mutane bai kamata ya sauka zuwa matsayin wanda yake yi wa shiriya har ya zama mai rauni sosai da ba zai iya taimaka wa mutumin da yake cikin buƙata ba. Za ka iya tausaya masa, amma bai kamata ka sauka zuwa matsayinsa ba. A wasu kalmomi, mai shiryar da mutane dole ne ya ɗaga wanda ake yi wa shiriya daga matsayinsa na rauni zuwa matsayi mafi ƙarfi ta hanyar sa shi ya ga abubuwa ta idanun Allah, domin ya koma matsayinsa na gaskiya cikin Kristi. Bai kamata ya sauka zuwa matsayin wanda ake yi wa shiriya ya yi kuka tare da shi har a ƙarshe su zama dukansu suna buƙatar taimako ba.

8 Tausayi ba yana nufin ɗaukar matsalolin mutum ka mai da su naka ba, saboda haka, mai shiryar da mutane bai kamata ya ɗauki matsalolin wani ya mai da su nasa ba, amma ya taimaka wa mutumin ya kai matsalolinsa ga Allah ta hanyar jagorantar sa da nassosin Littafi Mai Tsarki da kuma taimaka wa bangaskiyarsa ta ƙarfafa cikin Allah.

9 Mai shiryar da mutane dole ne ya koyi yin magana da mutane cikin tawali'u da girmamawa ba tare da la'akari da shekarunsu ko matsayinsu a rayuwa ba.

10 Mai shiryar da mutane bai kamata ya yi wa wanda ake yi wa shiriya ihu ba idan ya gane cewa matsalolin mutumin laifinsa ne, dole ne ya tuna cewa mutumin ya zo ne domin yana buƙatar taimako, kuma Allah ba ya yi mana ihu sa'ad da muka jefa kanmu cikin matsala sannan muka zo gare shi muna neman taimako, amma yana taimaka mana cikin ƙauna.

11 Mai shiryar da mutane dole ne ya gaya wa wanda ake yi wa shiriya gaskiya, amma dole ne ya faɗe ta cikin ƙauna, girmamawa da tawali'u. Dole ne mu tausaya wa mutumin kamar yadda Kristi yake tausaya mana.

12 Mai shiryar da mutane bai kamata ya firgita ko ya damu ba sa'ad da mutum ya gaya masa wani mugun abu da ya aikata. Ko da wannan abin yana da ban tsoro, bai kamata ya nuna a fuskarsa cewa ya firgita ba, amma dole ne ya kasance cikin natsuwa da kwanciyar hankali.

13 Mai shiryar da mutane bai kamata ya yi amfani da wanda ake yi wa shiriya domin amfanin kansa ba. Bai kamata wanda ake yi wa shiriya ya ji kamar yana bin mai shiryar da shi wani abu ko kuma dole ne ya biya wani abu saboda mai shiryar da shi ya yi amfani da shi ta hanyar yaudara ba. Ban da wannan, mai shiryar da mutane bai kamata ya yi amfani da wanda ake yi wa shiriya ta kowace hanya ba.

14 Mai shiryar da mutane dole ne ya kasance yana da zuciyar hidima: dole ne ya shiryar da wasu domin yana ƙaunarsu kuma yana son taimaka musu. Bai kamata ya yi shiryarwa da wata muguwar manufa ta ɓoye ba, wataƙila domin ya yi amfani da wasu ta hanyar yaudara ko ya ci moriyarsu.

MUHIMMAN ABUBUWA GAME DA MAI SHIRYAR DA MUTANE DA LOKACIN SHIRYARWA

1 Mai shiryar da mutane dole ne ya kasance yana da ƙaƙƙarfan dangantaka da Allah. Ya kamata ya san kalmar Allah sosai kuma ya kasance yana rayuwar addu'a da azumi. Dole ne kuma ya nuna 'ya'yan Ruhu a rayuwarsa (Galatiyawa 5:22).

2 Mai shiryar da mutane dole ne ya iya riƙe sirri, kuma kada ya yi gulma. Gulma babban zunubi ne a gaban Allah. Idan mai shiryar da mutane ya ji wani abu mai nauyi sosai, bai kamata ya gaya wa kowa kawai ba, amma dole ne ya yi magana da fasto ko ɗaya daga cikin shugabannin da aka horar waɗanda za su iya taimakawa, kuma wataƙila su karɓi ragamar zaman shiryarwar idan ya zama dole.

3 Mai shiryar da mutane dole ne ya zauna yadda ya dace tare da wanda ake yi wa shiriya. Bai kamata su zauna kusa da juna sosai ba; haka kuma bai kamata su zauna ta hanyar da za ta sa a yi zargin wani abu ba, musamman idan suna jinsi mabambanta.

4 Mai shiryar da mutane da wanda ake yi wa shiriya dole ne su zauna a wurin da za a iya ganinsu idan suna jinsi mabambanta, amma ba za a iya jin abin da suke faɗa ba. Idan suna cikin ofis, dole ne su bar ƙofar a ɗan buɗe domin a iya ganinsu ko da yake ba za a iya jin abin da suke faɗa ba.

5 Mai shiryar da mutane da wanda ake yi wa shiriya bai kamata su ƙulla alaƙar motsin zuciya da juna yayin zaman shiryarwa ba. Lokacin shiryarwa na iya zama mai haɗari sosai domin mutane suna buɗe zukatansu ga juna, saboda haka, ƙulla alaƙar motsin zuciya na iya zama abu mai sauƙi sosai, musamman idan suna jinsi mabambanta. Idan ba a horar da mai shiryar da mutane ba, zai iya ƙulla alaƙar motsin zuciya cikin sauƙi da mutanen da yake yi wa shiriya idan suna jinsi mabambanta, kuma za su iya ƙarewa cikin zunubin zina ta motsin zuciya. Namiji dole ne ya ƙulla irin wannan alaƙar motsin zuciya da matarsa kawai, haka kuma ga mace.

6 Mai shiryar da mutane dole ne ya tabbatar da cewa wanda ake yi wa shiriya ba ya samun ta'aziyya ko ƙarfi daga wurinsa kawai, musamman idan suna jinsi mabambanta. Saboda haka, mai shiryar da mutane dole ne ya riƙa jagorantar wanda ake yi wa shiriya zuwa ga Yesu Kristi, babban mai ba da shawara. Dole ne cikin hikima ya karkatar da wanda ake yi wa shiriya daga irin waɗannan kalamai, "Kai kaɗai ne za ka iya yi mini shiriya cikin nasara."

7 Mai shiryar da mutane da wanda ake yi wa shiriya bai kamata su zama abokan addu'a bayan zaman shiryarwa ba idan ɗaya namiji ne ɗayan kuma mace. Bai dace mace ta kasance tana da abokin addu'a namiji ba idan ba mijinta ba ne ko kuma mutumin da suke shirin yin aure da shi. Amma idan dukansu mata ne, babu laifi su zama abokan addu'a. Amma ba daidai ba ne mutane masu jinsi mabambanta su zama abokan addu'a idan ba su yi aure ba ko kuma ba sa shirin yin aure. Addu'a tana kawo kusanci da buɗe zuciya, saboda haka tana sa mutane su zama ɗaya a ruhaniya, kuma yana zama mai sauƙi su kusanci juna a zahiri. Saboda haka, namiji ko mace mai aure bai kamata ya ƙulla kusanci da wani mutum na jinsi dabam ba. Addu'ar da ta dace bisa ga Littafi Mai Tsarki ita ce mutum ya yi addu'a shi kaɗai a ɓoye tare da Ubangiji, amma idan dole ne ya kasance yana da wani mutum da yake yawan yin addu'a tare da shi, wannan mutumin dole ne ya zama matarsa ko mijinta ko kuma mutum mai jinsi ɗaya da shi. Bayan haka, dole ne a sami tazara mai yawa, sannan za a iya yin addu'ar haɗin kai ko addu'ar yarjejeniya tare da sauran masu bi.

KOYARWAR SHUGABANNI (1 Timoti 3:1-14)

Waɗannan koyarwa ne ga mutanen da suke cikin shugabanci, ba tare da la'akari da ko an kira su zuwa hidimomin biyar ba, ko suna hidima a matsayin shugabanni a cikin ikilisiya, ko kuma waɗanda suke jagoranci ta kowace hanya dabam.Allah zai yi mana hukunci bisa ga nauyin da ya ba mu. Kuma a bayyane yake cewa waɗanda suke cikin shugabanci za su sami hukunci mafi girma fiye da sauran mutane. Gaskiya ne cewa shugabanni suna samun alheri mai yawa saboda nauyin da suke ɗauke da shi, amma idan ba su yi jagoranci yadda ya kamata ba, hukuncinsu zai fi na sauran mutane girma.Yesu Kristi shi ne cikakken misali na cikakken shugaba. Shi misali ne bayyananne na irin shugaban da Allah yake so. Dole ne a koyaushe mu auna kanmu da shi, domin dole ne mu zama kamarsa. Masu bi da suka manyanta za su zama kamarsa.

ZA MU DUBA YADDA RAYUWAR SHUGABA YA KAMATA TA KASANCE. DOLE NE SHUGABA YA ZAMA WANDA YA MANYANTA A DUKAN WAƊANNAN ABUBUWA DA ZA MU YI MAGANA A KAN SU.

1) **Mutuntaka**: Mutum—ba tare da la'akari da matsayinsa ba, wane irin mutum ne yake zama sa'ad da yake shi kaɗai. Kowa yana iya sanya abin rufe fuska a gaban mutane, sannan ya bayyana kamar yana rayuwa daidai, amma abin da yake da muhimmanci ga Allah shi ne yadda muke a ɓoye sa'ad da babu wani da yake kallonmu. Misali, a ware mai hidima daga hidimarsa da baiwoyinsa. Abu mafi muhimmanci shi ne irin mutumin da yake a gida ko sa'ad da yake shi kaɗai. Allah yana hukunta zuciya. Allah ya fi damuwa da abin da za ka zama fiye da abin da za ka iya yi ko abin da za ka cim ma.

2) **Saƙo**: Dole ne shugaban Kirista ya san kalmar Allah sosai. Dole ne ya san ta dalla-dalla kuma ya karanta Littafi Mai Tsarki gaba ɗaya akai-akai. Sa'ad da yake koyarwa, dole ne ya koyar da gaskiyar da ta dace da wannan zamani, ba ya koyar da abubuwan da ba su shafe mu a cikin Sabon Alkawari ba. Dole ne ya iya bayyana Sabon Alkawari da Tsohon Alkawari daidai, yana rarrabe kalmar gaskiya yadda ya kamata (2 Timoti 2:15), kuma ya faɗi gaskiya cikin ƙauna. Dole ne ya iya yin hukunci daidai game da koyarwa, yana bambanta tsakanin wadda take daidai da wadda ba daidai ba.

3) **Hidima**: Dole ne 'ya'yan Ruhu su bayyana a cikin hidimarsa. Idan fasto ne ko mai bishara ko kuma yana da ɗaya daga cikin muƙaman hidima biyar na Yesu Kristi, dole ne bayyanar Ruhu Mai Tsarki da sauran baiwoyin Ruhu su kasance. Dole ne ya yi hidima da kalma da kuma Ruhu. Kuma dole ne 'ya'yan Ruhu su bayyana a cikin hidimarsa. Misali, alamun hidima mai ba da 'ya'ya sun haɗa da mutanen da suka karɓi Yesu Kristi, waɗanda suka manyanta a ruhaniya kuma suka sami taimako ta hanyoyi daban-daban, misali: warkarwa, albarka da sauransu. Dole ne shugaba ya ƙware a cikin baiwoyin da aka ba shi.

4) **Balaga**: Dole ne shugaba ya kasance wanda ya manyanta a ruhaniya, wanda yake nuna 'ya'yan Ruhu (Galatiyawa 5:22). Bai kamata ya kasance mai halin yara ba, mai rashin daidaito ko marar haƙuri. Dole ne mutane su iya amincewa da shi, dole ne ya kasance mutum mai cika alkawarinsa. Idan ya yi alkawarin yin wani abu, dole ne ya yi shi. Idan ba zai iya cika abin da ya yi alkawari ba, dole ne ya sanar da mutanen da ya yi wa alkawarin tun da wuri. Ana gane balaga ta wurin 'ya'yan Ruhu, ba ta wurin baiwoyin Ruhu ba.

5) **Daidaiton hali**: Dole ne shugaba ya kasance da tsayayyen hali a cikin hidimar da Allah ya ba shi, kada ya yi gasa da wasu ko ya rasa mai da hankali. Bai kamata ya bar wani abu ya kawar da idanunsa daga aikin da Allah ya ba shi ba.

6) **Tawali'u**: Dole ne shugaba ya kasance mai miƙa kai ga Ubangiji kuma mai tawali'u a gaban mutane. Wanda yake da tawali'u ga Ubangiji zai kasance mai tawali'u ga sauran mutane. Dole ne ya miƙa kansa ga shugabancin da yake ƙarƙashinsa da dukan zuciyarsa,

ba kawai sa'ad da mutane suke kallonsa ba. Bai kamata ya ɗauki kansa a matsayin wanda ya fi sauran mutane ba, amma dole ne ya gane cewa Allah ne yake yin komai ta wurin alherinsa.

7) **Tsarki**: Dole ne shugaba ya rayu cikin tsarki a gaban dukan mutane, waɗanda aka haifa sabo da waɗanda ba a haife su sabo ba. Dole ne ya kasance mai tsarki a cikin maganganunsa da ayyukansa. Idan yana da abokin zama, dole ne ya kafa iyakoki a tsakaninsa da masu jinsi dabam. Abokin zamansa ya kamata ya zama babban abokinsa. Kusanci da kuma ɓatar da lokaci mai yawa tare da mutanen jinsi dabam yana shuka iri, kuma yayin da yake girma, waɗannan mutane biyu za su ƙulla alaƙar motsin zuciya, kuma wannan na iya kaiwa ga zina ta motsin zuciya. Wannan shi ne lokacin da suke fara kewar juna sa'ad da suke rabuwa, kuma daga ƙarshe za su iya ƙulla kusanci na zahiri. Bai kamata ya faɗi ko ya aikata wani abu da ba zai yi ba idan abokin zamansa yana nan ba, domin hakan yana nuna rashin aminci. Idan mutum bai yi aure ba tukuna, dole ne ya rayu cikin tsarki a gaban kowa, kuma kada ya yi wa mutane baƙar magana. Dole ne ya ɗauki masu jinsi dabam a matsayin 'yan'uwansa maza da mata (1 Timoti 5:1-3). Bayan ya sami wanda zai aura, dole ne wasu su san cewa suna cikin dangantakar da za ta kai ga aure, kuma dole ne su rayu cikin tsarki a gaban dukan mutane.

8) **Son kuɗi**: Dole ne shugaba ya kasance mutumin da ya mutu ga son kuɗi. Son kuɗi yana kashewa (1 Timoti 6:6-11). Dole ne ya ɗauki kuɗi a matsayin hanyar faɗaɗa mulkin Allah. Bai kamata ya yi aikin Allah saboda son kuɗi ko saboda abin da zai samu ta yin aikin ba. Dole ne ya yi amfani da kuɗi domin ciyar da mulkin Allah gaba. Dole ne ya fahimci cewa Allah ne yake ƙara masa albarka. Bai kamata ya tilasta abubuwa da fatan samun dukiya ba, wataƙila ta hanyar yin amfani da kuɗin hidima ba tare da kulawa ba.

9) Bai kamata ya nuna son kai ga mutane bisa ga abin da suke da shi ba. Bai kamata ya fifita masu arziki ya raina matalauta ba, amma dole ne ya ƙaunaci kowa kuma ya yi musu daidai (Yakubu 2:1-14).

10) **Manufa**: Dole ne shugaba ya yi abubuwa domin bautar Allah, ba saboda yana son mutane su gan shi ba. Dole ne ya mutu ga neman yabon mutane, amma ya nemi yabon Allah (Yahaya 7:18). Bai kamata ya yi sha'awar a yi masa hidima ba, amma dole ne ya ji daɗin yi wa wasu hidima (Matta 18:1). Bai kamata ya so nuna wa mutane abin da zai iya yi ba, amma dole ne ya yi abubuwa sa'ad da ake buƙatar yin su.

11) **Hanyoyin aiki**: Dole ne shugaba ya yi amfani da hanyoyin da suka dace da ɗabi'a yayin gudanar da abubuwa. Bai kamata ya zama mai yaudara a cikin kalmomi ko ayyukansa ba. Dole ne ya kasance mai tawali'u kuma kada ya yi amfani da kalmomin da ba su dace ba. Ko da lokacin tsawatarwa ne, dole ne ya yi hakan cikin girmamawa da tawali'u. Bai kamata ya kasance mai tsauri ko mai kaushi ko mai yawan gardama ba. Bai kamata ya yi gardama game da kalmar Allah ba.

12) **Halin mu'amala**: Dole ne shugabanni su kasance masu tawali'u ga dukan mutane, ko waɗanda suka sami ceto ko waɗanda ba su samu ba. Bai kamata su yi fushi da sauri ba. Dole ne a iya kusantar su. Dole ne su yi huldа da mutanen da ake ɗauka a matsayin masu ƙaramin matsayi a cikin al'umma. Bai kamata su kasance masu saurin fushi ko su yi wa wasu magana cikin rashin kunya ba. Dole ne su karɓi mutane cikin tawali'u da fara'a. Dole ne su yi wa wasu alheri kuma su yi magana mai kyau game da su. Dole ne su iya riƙe sirri. Dole ne su kasance masu saurin gafartawa da jinkirin yin hukunci.

13) **Iko**: Dole ne shugabanni su yi amfani da ikonsu a kan wasu cikin hikima da ƙauna. Bai kamata su la'anci wasu ba (Romawa 12:14) (waɗanda suke la'anta suna sanya kansu a matsayin matsafa da Shaiɗan, aljanu ne suke aiwatar da la'anonin da mutane suka furta, ko waɗanda suka sami ceto ne ko waɗanda ba su samu ba. La'anta ta bambanta da hukunci. Allah ne yake zartar da hukunci, amma Shaiɗan ne yake aiwatar da la'ana). Dole ne su tsawatar da ƙarfi amma cikin girmamawa da tawali'u. Dole ne su nuna girmamawa ga mutanen da suka girme su ko da suna gyara kuskurensu. Bai kamata su ƙyale cin hanci da rashawa ko sakaci a cikin aikin Allah ba. Dole ne su yi amfani da ikonsu sa'ad da ake buƙata, kuma kada su ji tsoron komai, musamman mutane.

14) **Aure**: Dole ne aurensu ya nuna hoton dangantakar Kristi da ikilisiya. Ya kamata su kula da iyalansu da kyau. Dole ne a sami daidaito a cikin iyali, kuma dole ne a reni yara su ji tsoron Ubangiji kuma su girmama shi. Tsarin Allah game da iyali shi ne kamar haka, Allah yana zuwa na farko, sai iyali, sannan hidima. Bai kamata su fifita hidima a kan iyali ba (1 Timoti 3:4-6). Bai kamata iyali ya tarwatse saboda sakaci da kuma mai da hankali ga aikin Allah ba. Dole ne su rarraba lokacinsu cikin hikima.

15) **Maganarsa**: Bai kamata shugabanni su yi wa sauran shugabanni baƙar magana ba, musamman waɗanda ba su fahimta ba. Maimakon haka, ya kamata su fara neman fahimta, kuma kada su yi gulma ko kaɗan. Bai kamata su yi amfani da kalmomin batsa ko rashin girmamawa ba.

16) **Amfani da baiwoyi da ikon Allah yadda ya kamata**: Dole ne shugabanni su san cewa baiwoyi na iya ci gaba da aiki ko da zuciya ba ta da kyau. Amfani da baiwoyi da bayyanar ikon Allah ba yana nufin cewa shugabanni suna da tsarki a tafiyarsu da Allah ba. Baiwoyin na iya ci gaba da aiki ko da manufarsu ba daidai ba ce. Amma Allah yana kawo hukunci a kan irin waɗannan mutane. Dole ne shugaba ya yi amfani da baiwoyin domin inganta rayuwar mutane. Misali, sa'ad da Musa ya bugi dutsen bayan Allah ya gaya masa ya yi magana da shi domin ruwa ya fito daga cikinsa, sai ya bugi dutsen kuma aka yi mu'ujizar fitowar ruwa daga dutsen. Allah bai ji daɗin abin da Musa ya yi ba domin ya gaya masa ya yi magana da dutsen, ba ya buge shi ba. Wannan yana nuna cewa mai bi zai iya yin mu'ujiza ko ya yi aiki da baiwoyi alhali Allah bai ji daɗinsa ba. Dole ne shugaba ya fifita halin kirki a kan baiwoyi.

YANZU ZA MU DUBA MISALAN WAƊANDA SUKA ZAMA SHUGABANNI DA WAƊANDA BA SU ZAMA SHUGABANNI BA A CIKIN LITTAFI MAI TSARKI, KUMA MU KOYA DAGA RAYUWARSU.

Littafi Mai Tsarki ya bayyana cewa an rubuta waɗannan abubuwa domin su zama misalai a gare mu waɗanda dole ne mu koya daga gare su. Kuma a nan ina rubuta wa dukan shugabanni da masu bi domin waɗannan abubuwa sun shafe mu duka, ko muna cikin shugabanci ko ba ma ciki.

Adamu: Adamu ya karya umarnin Allah saboda matarsa (Farawa 3:6). Wasu shugabanni suna karya umarnin Allah saboda tasirin mutanen da suke kusa da su. Dole ne mai bi ya riƙe umarnin Allah ko da kuwa hakan zai jawo rashin jituwa ko rabuwa da mutane.

Ibrahim: Ibrahim ya yi ƙoƙarin cika alkawarin Allah da ƙarfinsa na ɗan Adam domin ya yi tunanin cewa yana ɗaukar lokaci mai tsawo kafin ya cika, kuma ya yi hakan ne ƙarƙashin tasirin matarsa, Saratu (Farawa 16:1-5). Wasu suna ƙoƙarin cika alkawuran Allah da ƙarfinsu sa'ad da suke tunanin cewa suna ɗaukar lokaci mai tsawo kafin su bayyana, wani lokaci saboda suna ƙarƙashin matsin lamba daga wasu mutane ko kuma wasu suna ba su shawarwari marasa kyau. Yin haka yana kai su ne kawai ga ruɗani da rashin jin dadî. Saboda haka, dole ne mai bi ya jira lokacin Allah don yin abubuwa kuma kada ya gaji da jira, maimakon haka ya huta cikin bangaskiya tare da cikakken tabbaci cewa Allah mai aminci ne kuma zai cika abin da ya yi alkawari.

Isuwa: Ya ba da haƙƙinsa na gado a matsayin ɗan fari saboda abinci, kuma daga baya ya yi nadama a kan hakan (Farawa 25:29-34). Wasu masu bi za su iya barin matsayin da suke da shi a wurin Allah wanda ya shafi har abada saboda zunubin ɗan lokaci. Dole ne mai bi ya manne wa Allah sosai a tsakiyar gwaji da ƙalubale, kuma ya kasance yana sane da wanda Allah yake da kuma abin da ya ba rayuwarsa.

Samson: Allah ya ba shi iko mai girma, kuma yana da ikon ceton Isra'ilawa daga maƙiyansu, amma saboda rashin kamun kai da sha'awoyin jiki, bai taɓa cika shirin Allah ga rayuwarsa ba, kuma ikon da yake da shi ya ɓace (Alƙalawa 13:17). Wasu suna da baiwoyi da shafewa daga Allah domin su cika manyan ayyuka masu ɗauke da nauyi mai yawa, waɗanda za su kawo alheri ga rayuwar wasu, amma saboda rashin kamun kai da rayuwar jiki, ba sa iya cika abin da aka kira su su yi, kuma daga ƙarshe suna rasa matsayinsu na iko ko a sauke su daga gare shi. Wanda Allah ya kira kuma ya shafe, dole ne ya kasance mai tawali'u sa'ad da ya fahimci nauyin da Ubangiji ya ba shi. Dole ne ya cire dukan zunubi daga rayuwarsa kuma ya miƙa kansa ga Allah gaba ɗaya.

Musa: Musa ya yi ƙoƙarin yin aikin Allah ba tare da horo ba, tun kafin Allah ya sallame shi kuma ya shafe shi domin wannan hidima (Fitowa 2:11-16). Yana iya fahimtar kiransa a cikin zuciyarsa, cewa dole ne ya 'yantar da Isra'ilawa daga Masar da bautar da suke ciki, amma lokacin Allah bai yi ba tukuna. Ya yi ƙoƙarin 'yantar da wani Ba'isra'ile daga bautar wani Ba'amasare, amma abin takaici ya kashe Ba'amasaren kuma dole ne ya gudu daga baya. Bayan horon Allah wanda ya ɗauki shekaru 40, ya iya 'yantar da Isra'ilawa daga Masar cikin nasara; Littafi Mai Tsarki ma ya kira shi mutum mafi tawali'u a duk duniya, domin horon Allah yana sa mutum ya kasance mai tawali'u kuma yana cire mugunta da girman kai daga gare shi. Wasu masu bi suna ƙoƙarin cika shirin Allah ba tare da horo ko kuma ba tare da Allah ya sallame su ya naɗa su ba, ko kuma ba tare da an ba su alherin yin wannan aikin ba. Za ka ga cewa mafi yawan lokuta suna ƙara dagula yanayi maimakon saukaƙa shi, kuma suna jefa kansu cikin matsala. Saboda haka, dole ne mai bi kada ya yi gaggawar yin abubuwa; ko da sun sami annabce-annabce cewa za su yi wannan ko wancan. Dole ne su koyi tafiya cikin lokacin Allah kuma su karɓi horonsu. (Karanta game da horon Allah a cikin koyarwar cika ƙaddararka ta Allah).

Musa: Musa ya yi gardama da Allah sa'ad da Allah ya kira shi kuma ya ba shi umarnin 'yantar da Isra'ilawa daga hannun Masarawa. Ya mai da hankali ga kurakuransa da gazawarsa (Fitowa 3:11, 4:10, 13). Wasu masu bi suna yawan mai da hankali ga kansu, suna duban kurakuransu, rauninsu da gazawarsu sa'ad da Allah ya ba su aikin yi. Dole ne mai bi ya fahimci cewa sa'ad da Allah ya ba shi wani nauyi, zai ba shi iko da hikimar cika shi. Bai kamata su yi gardama da Allah ba, amma su karɓi aikin cikin tawali'u.

Musa: Musa bai iya shiga Kan'ana ba saboda fushinsa marar kamun kai wanda ya sa ya ɓata wa Allah rai ta hanyar bugun dutse maimakon yin magana da shi (Kidaya 20:1-13). Ya yi fushi da taron Isra'ilawa saboda rashin bangaskiyarsu. Wasu shugabanni suna yi wa ikilisiyarsu ko mutanen da suke jagoranta ihu sa'ad da suke ganin cewa mutanen suna jinkirin girma ko fahimta ko kuma barin duniya da zunubi a baya. Dole ne shugabanni masu alhaki su kasance masu haƙuri da mutanen da suke jagoranta. Bai kamata su yi magana a kansu ta hanyar ishara ko yi musu ihu a gaban mutane ko kuma su yi wani abu da zai kunyata su ba. Maimakon haka, ya kamata su gyara su cikin ƙauna kuma su yi haƙuri da su.

Joshua: Joshua shugaba ne mai ƙarfi sosai; a gaskiya, shi ne ya nuna mulkin Allah fiye da kowane mutum a Isra'ila kafin zuwan Yesu. Amma bayan mutuwarsa, Isra'ila ta yi wa wasu alloli addu'a, suka juya daga hanyoyinsu domin Joshua bai horar da mutum ko mutane da za su ci gaba da aikinsa ba kafin ya mutu, kamar yadda Musa ya yi da shi (Alƙalawa 2:8-14). Wasu shugabanni ba sa horar da mutane su yi abin da suke yi saboda suna tsoron cewa sunayensu ba za su ci gaba da zama sanannu kamar yadda suka saba ba ko kuma wasu mutane za su iya zama daidai da su. Wannan girman kai ne da kuma ƙaryar Shaiɗan domin Allah zai ci gaba da ɗaukaka ka sa'ad da ka ɗaukaka wasu. A gaskiya, ba mu da alhakin ɗaukaka sunayenmu, amma sunan Kristi. Dole ne shugaba ya horar da wasu kuma ya ba su abin da yake da shi domin mulkin Allah ya ƙaru da sauri kuma da iko.

Dole ne su mai da su almajiran Yesu Kristi, ba almajiransu na kansu ba. Sa'ad da ya zama dole a sallami wani ya fara hidimarsa ta kansa, dole ne su yi hakan cikin farin ciki, suna jin an girmama su daga Allah saboda an amince da su su kula

da rayuwa da kiran ɗansa, kuma aka ba su alhakin taimaka masa ya kai inda Allah yake so ya kasance. Yesu Kristi ya ce bai zo domin a yi masa hidima ba, amma ya zo domin ya yi wa wasu hidima kuma ya ba da ransa dominsu. Dole ne shugabanni su yi wa wasu hidima kuma su yi musu fatan alheri. A wasu kalmomi, ya kamata su nemi ci gaban wasu ta kowace hanya.

Dawuda: Dawuda ya yi tafiya tare da Allah cikin tawali'u da sadaukarwa kafin ya sami dukiya mai yawa da matsayi. Amma sa'ad da ya zama mai arziki kuma aka ɗaukaka shi, ya raunana zumuncinsa da Ubangiji kuma daga ƙarshe ya faɗa cikin zunubin zina da kisa (2 Sama'ila 11:1-27). Wasu masu bi suna raunana zumuncinsu da Ubangiji da zarar sun fara tafiya cikin albarkokinsa, ƙaruwa da dukiya. Dole ne masu bi su ci gaba da kasancewa masu aminci ga Allah, masu tawali'u, suna kuma riƙe rayuwarsu ta miƙa kai da sadaukarwa cikin zurfi, ba tare da la'akari da abin da suka samu ko yawan ci gaban da suka samu a rayuwa ba.

Gehazi da Yahuza Iskariyoti: Waɗannan sun rasa nauyin da Allah ya amince ya ba su saboda son kuɗi da dukiya (2 Sarakuna 5:15-27, Matta 27:1-6). Akwai wasu masu bi waɗanda kawai suke son dukiya kuma suna ɗaukar aikin Allah a matsayin wata hanya ta zama masu arziki. Irin waɗannan mutane ba za su taɓa yin nisa da Allah ba (Matta 6:24). Dole ne mai bi kada ya kasance yana son kuɗi, amma dole ne ya yi amfani da kuɗi domin gina mulkin Allah.

Bitrus: Ya musanta Yesu Kristi saboda tsoron mutane (Matta 26:69-75). Wasu suna ɓoye gaskiyar cewa an haife su sabo sa'ad da suke cikin wani rukunin mutane. Dole ne mai bi ya wakilci Yesu da ƙarfin hali a kowane yanayi (Matta 10:32-34).

Bitrus: Yana tafiya a kan ruwa da kyau ta wurin bangaskiya, amma ya ji tsoro sa'ad da ya ji iska tana kadawa kuma ya ga raƙuman ruwa da idanunsa (Matta 14:22-34). Akwai wasu masu bi waɗanda suke tafiya ta wurin bangaskiya, amma tsoro yana shiga cikinsu, sannan su fara tafiya ta wurin gani sa'ad da suka fuskanci ƙalubalen bangaskiya. Dole ne masu bi su yi yaƙin bangaskiya sa'ad da suke fuskantar yanayi daban-daban, kuma su riƙe bangaskiyarsu da furucinta a kowane yanayi. Bai kamata su kalli abubuwa da idanun zahiri ba, amma su dage cikin bangaskiya da furucinta mai ƙarfi da ba ya ja da baya.

Toma: Ya yi shakka sa'ad da aka gaya masa cewa Yesu ya tashi daga matattu, kuma ya so ya gan shi da kansa kafin ya gaskata (Yahaya 20:24-30). Wasu masu bi ba sa gaskata cewa Allah zai iya yin wasu mu'ujizai har sai sun ga sun faru, ko kuma ba sa gaskata cewa wasu ayyukan Allah gaskiya ne har sai sun faru da su. Dole ne mai bi ya yi tafiya cikin cikakkiyar bangaskiya ga Allah ba tare da wani shakku ba. Dole ne ya gaskata kalmar Allah gaba ɗaya.

Eli: Eli babban firist ne na Allah, amma bai tsawatar wa 'ya'yansa waɗanda su ma firistoci ne ba sa'ad da suke rayuwa cikin ƙazanta duk da cewa an ba su aikin Ubangiji. A ƙarshe, Allah ya cire shi daga aikin firist tare da dukan zuriyarsa (1 Sama'ila 2:12-18, 27-36). Wasu shugabanni ba sa tsawatar wa waɗanda suke ƙarƙashinsu, ba sa gyara su sa'ad da suka yi kuskure, saboda haka Allah zai yi musu hukunci domin ba sa ɗaukar alhaki. Dole ne shugaba ya tsawatar kuma ya gyara idan ya zama dole. Waɗanda suke buƙatar gyara mai ƙarfi dole ne su sami gyara mai ƙarfi, kuma waɗanda suke buƙatar gyara cikin tausasawa dole ne su sami gyara cikin tausasawa. Bai kamata su ji tsoron yin amfani da ikon da Allah ya ba su ba.

'Ya'yan Haruna: 'Ya'yan Haruna sun mutu ta wurin wutar Ubangiji sa'ad da suka kunna wata wuta da Allah bai yarda da ita ba (Firistoci 10:1-4). Wasu masu bi suna son yi wa Allah hidima amma ba su da ilimin yadda ake yi wa Allah hidima, sannan su ɓata abubuwa sa'ad da suke koyarwa ko ƙoƙarin yin hidima. Dole ne mai bi ya koyi hanyoyin Allah da kalmarsa sosai, kuma ya yi wa Allah hidima da ingantaccen sani. Alhakinsu ne su nemi ilimi.

Gidiyon: Allah ya yi amfani da shi domin ya 'yantar da Isra'ila daga maƙiyanta, amma daga baya ya fara son girmamawa, ya ɗauki kansa a matsayin wanda ya fi yadda ya kamata, duk da cewa Allah ne ya ɗaukaka shi. Wasu shugabanni suna son a ba su girmamawa mai yawa daga mutane. A wasu kalmomi, suna son a ba su girmamawa fiye da yadda ya kamata. Wasu daga ƙarshe suna tunanin cewa su ne matsakanci tsakanin Allah da mutane ko kuma su sa mutane su yi wa allolinsu addu'a, wasu kuma suna mai da kansu allolin wasu mutane (Alƙalawa 8:24-28).

Sa'ad da Allah ya yi amfani da shugaba da iko ko ya yi amfani da shi wajen kawo canje-canje a rayuwar mutane, bai kamata ya so girmamawa mai yawa ba har ya yi sha'awar a girmama shi kamar Allah. Dole ne ya kasance mai tawali'u kuma ya san cewa komai yana faruwa ne ta wurin alherin Allah. Wasu suna son a saka musu saboda dukan aikin da suka yi, kamar Gehazi da wasu a cikin Littafi Mai Tsarki. Yesu ya ce sa'ad da muka yi wani aiki, bai kamata mu nemi lada ba domin mun yi abin da ya kamata mu yi. Wasu suna son a ga ko a san dukan ayyukansu domin suna neman biyan bukatun kansu. Yesu wani lokaci yana yi wa mutane addu'a a ɓoye domin ba ya neman shahara, amma ƙaunar Allah ce take motsa shi. Wasu ba sa shirya kansu domin yin aikin Allah yadda ya kamata har sai sun mutu a cikin jeji kamar ƙarni na farko na Isra'ilawa. Sa'ad da Allah ya ba ka aiki, ka shirya kanka ta kowace hanya. Ka tabbata cewa sa'ad da kake karanta Littafi Mai Tsarki, kana karanta game da waɗannan mutanen da suka yi tafiya tare da Allah, kuma ka koya daga gare su domin kada ka ƙare da maimaita kurakuransu kai ma.

YANAYIN YANAYI MAFI MUNI

Yanzu, bari mu dubi wasu mutane a cikin Littafi Mai Tsarki waɗanda suka fuskanci yanayi mafi muni a rayuwarsu amma suka fito da nasara.

Ibrahim: Sa'ad da Allah ya kira Ibrahim, yana da shekara 75 kuma ba shi da 'ya'ya, matarsa kuma tana da shekara 65. Ta wurin bangaskiya da aka nuna ta hanyar wahayi, furuci, haƙuri, da yabo, Ibrahim ya sami ɗa. Wannan yana nuna cewa idan muka mai da hankali ga abin da Allah yake faɗa kuma muka yabe Shi, muna yin watsi da mawuyacin yanayin da muke ciki, za mu ga alkawuransa sun cika kuma kalmarsa ta tabbata a rayuwarmu. Yayin da muke jiran alkawuran Allah, dole ne mu kasance masu haƙuri kuma mu nuna farin ciki da yabo maimakon mu shiga baƙin ciki, mu yi gunaguni da ƙorafi (Ibraniyawa 6:12).

Dauda: Sarki Dauda da mutanensa sun dawo gida suka tarar an kama iyalansu, an kuma ƙone gidajensu. An kama 'ya'yansu da matansu. Mutanen suka yi kuka har suka rasa ƙarfin yin kuka, sannan suka fara ɗora wa Dauda laifin abin da ya faru. Amma Dauda ya zaɓi ya dogara ga Allah kuma ya tuna yadda Allah ya taimake shi har zuwa wannan lokaci. Ya fara tuna da dukan manyan abubuwan da Allah ya yi masa a dā. Ya yanke shawarar yabon Allah ko da yake yana cikin wahala. Sai ya tambayi Allah ko ya kamata ya tafi yaƙi domin ya ƙwato iyalansu da kayansu. Allah ya amsa masa kuma ya umurce shi ya tafi yaƙi ya ƙwato duk abin da suka rasa. Suka bi abokan gabansu kuma suka yi nasarar ƙwato duk abin da suka rasa. Ba a rasa kowa ko wani abu ba. Wannan yana koya mana cewa a lokacin wahala, ya kamata mu tuna da taimakon Allah a rayuwarmu ta dā, mu gode Masa kuma mu yarda da duk abin da Ya yi mana, sannan mu dogara ga shiriyarsa. Yin gunaguni da tausaya wa kanmu na iya hana mu samun babban sauyi na nasara.

Yusufu: Allah ya ba Yusufu wahayi cewa zai zama mai mulki, amma 'yan'uwansa suka sayar da shi cikin bauta a Masar. Daga baya ya shiga kurkuku saboda zarge-zargen ƙarya. Duk da haka, Yusufu ya kasance mai aminci kuma ya riƙe kyakkyawan hali ko da yana cikin kurkuku, kuma a ƙarshe wannan ya kai ga sakin sa da kuma ɗaukakarsa zuwa babban matsayi cikin sauri. Wannan yana koya mana cewa ko a lokutan wahala; bai kamata mu ɗora wa Allah laifi ba, amma mu riƙe kyakkyawan hali game da Shi. Ya kamata mu ci gaba da yabawa da girmama Allah ko a cikin mafi duhun lokutan rayuwarmu. Zai canja yanayinmu zuwa mafi alheri a lokacin da ya dace kuma Ya sa dukan abubuwa su haɗu domin amfaninmu.

Sarauniya Esta: Mutanen Isra'ila sun fuskanci barazanar mutuwa kai tsaye saboda dokar sarki da Hamman, maƙiyin Yahudawa, ya rinjayi sarki da ya bayar ta hanyar yaudara. Amma ta wurin addu'a da azumi, yanayin ya canja ya zama alheri a gare su. Wannan yana nuna cewa komai tsananin yanayin da abubuwa suka kasance, addu'a da azumi za su iya kawo sauye-sauye na allahntaka kuma su kai ga sakamako mai kyau.

Sarki Yehoshafat da Isra'ila: A lokacin mulkinsa, maƙiya masu ƙarfi sun kai wa Isra'ila hari. Al'ummar ta san cewa ba za ta iya yin nasara da ƙarfinta ba. Allah ya umurce su su sa masu yabo da masu yin sujada a sahun gaba na yaƙin. Yayin da suka fara waƙa, maƙiyan suka fara kashe junansu, kuma wannan ya sa Isra'ila ta sami nasara cikin sauƙi. Haka nan, Bulus da Sila sun sami 'yancinsu daga kurkuku ta wurin yabo da sujada a tsakiyar dare. Wannan yana nuna mana cewa, komai tsananin yanayin da abubuwa suka kai, yabon Allah ba tare da la'akari da yanayin da muke ciki ba zai iya kawo sauye-sauye masu kyau a rayuwarmu.

Dauda da Saul: Saul ya yi rashin biyayya ga Allah ta wajen kasa hallaka dukan dabbobin kamar yadda Allah ya umarce shi. Sa'ad da aka fuskantar da shi da laifinsa, ya ƙi ƙasƙantar da kansa, saboda haka ya rasa sarautarsa. Dauda kuwa, ya yi babban zunubi ta wajen ɗaukar matar wani mutum da kuma sa mutumin ya mutu a yaƙi. Sa'ad da Allah ya fuskantar da shi da laifinsa, ya tuba kuma ya nuna tawali'u da karyewar zuciya. Saboda wannan, Allah ya gafarta masa kuma bai cire shi daga gadon sarautarsa ko soke makomarsa ta annabci ba. Ko da yake Dauda ya ci gaba da fuskantar sakamakon zunubinsa, har yanzu ya kasance cikin shirin Allah na annabci game da rayuwarsa. Wannan yana koya mana cewa tawali'u, karyewar zuciya da tuba za su kai ga samun gafarar Allah da kuma maidowa daga gare Shi.

Sarki Manassa: Sarki Manassa mugun sarki ne a cikin Littafi Mai Tsarki. Ya aikata kisan kai da yawa, ya yi sihiri, kuma ya bauta wa gumakan ƙarya. Ya aikata abubuwa da yawa waɗanda Allah bai yarda da su ba. Daga ƙarshe, aka kama shi aka tafi da shi daga ƙasarsa. Yayin da yake cikin zaman bauta, ya ƙasƙantar da kansa a gaban Allah da gaske kuma ya tuba daga zunubansa. Ya nuna wa Allah cikakkiyar karyewar zuciya da tawali'u. Saboda tawali'unsa, Allah ya gafarta masa kuma ya mayar da shi ƙasarsa da gadon sarautarsa. A lokacin ne Manassa ya fahimci cewa Jehobah ne Allah na gaskiya, kuma ya rushe dukan gumakan da ya kafa da kuma haikalansu. Wannan labari yana nuna mana muhimmancin ƙasƙantar da kai da karyewar zuciya a gaban Allah da neman gafararsa da gaskiya. Sa'ad da muka juya baya da gaske daga ayyukanmu marasa kyau, ko da kuwa mun yi nisa daga Allah, zai gafarta mana kuma ya kusantar da mu gare Shi. Zai kuma farfaɗo da mu ya kuma mayar mana da abin da muka rasa saboda rashin biyayyarmu.

Ayuba: Ayuba ya fuskanci babban ciwo da wahala na wani lokaci amma bai ɗora wa Allah laifi ko zarginsa da aikata ba daidai ba ba. A ƙarshe, ya warke kuma ya karɓi ninki biyu na abin da ya rasa. Ya sha wahala na kusan watanni 9 zuwa shekaru 2 amma daga baya ya rayu na shekaru 140 cikin lafiya, salama da wadata. Wannan yana koya mana cewa ko da mun fuskanci lokutan wahala, bai kamata mu ɗauki Allah a matsayin maƙiyinmu ba. Dole ne mu kasance kusa da Shi, ko da ba mu fahimci yanayin ba. Yana da muhimmanci mu nemi fahimta da hikima cikin tawali'u sa'ad da muka fuskanci irin waɗannan yanayi, kuma dole ne mu ci gaba da gode wa Allah a kowane lokaci, muna sane da cewa yana shirya dukan abubuwa domin amfaninmu saboda yana ƙaunarmu.

Daniyel, Shadrak, Meshak, da Abednego. Waɗannan mutane sun tsira daga tanderun wuta da ramin zakuna saboda sun riƙe bangaskiyarsu ga Allah, ko da lokacin da rayuwarsu take cikin haɗari. Mu ma, dole ne mu dogara ga Allah ko da wane irin yanayi muka fuskanta, kuma mu ci gaba da yabonmu da furucinmu mai kyau.

KOYARWA GA WAƊANDA AKA KIRA ZUWA GA HIDIMAR MUKAMAI BIYAR (Afisawa 4:11-17)

Masu bi na gaskiya waƊanda aka kira zuwa ga hidimar mukamai biyar (Manzanni, Annabawa, Masu Wa'azin Bishara, Fastoci da Malamai) dole ne su san abubuwa masu zuwa kuma su aikata su:

1. Allah ya ba ka wannan baiwar ne domin ka horar da masu bi na gaskiya don hidimar Allah. A wasu kalmomi, ka taimaka wa masu bi na gaskiya su girma cikin bangaskiyarsu har sai sun yi tafiya cikin cikar matsayinsu na 'ya'ya cikin Almasihu, kuma sun cika nasu ɓangaren a cikin mulkin Allah. Masu hidimar mukamai biyar kada su mallaki sauran masu bi na gaskiya, su zalunce su, kuma su ɗauke su a matsayin bayinsu waƊanda za su iya amfana da su. Yesu Almasihu ya ba ka wannan matsayi ne domin ka tabbatar da cewa an kammala sauran masu bi na gaskiya cikin shirin Allah na rayuwarsu. Masu hidimar mukamai biyar dole ne su kasance da zuciyar bawa, ba wai su nemi a yi musu hidima ba.
2. Dole ne su riƙa aiki a kowane lokaci domin inganta iliminsu na kalmar Allah da hanyoyin Allah.
3. Dole ne su kunna baiwoyi, basira da kiraye-kirayen masu bi na gaskiya iri-iri, kuma su ba su damar yin hidima tare da su.
4. Dole ne su mayar da mutane almajiran Yesu, ba almajiransu na kansu ba, a wasu kalmomi, dole ne su yi ƙoƙari su samar da kamannin Yesu a rayuwar mutanen da suke jagoranta (Romawa 8:29). Sa'ad da Yesu ya ce a mai da mutane almajirai, yana nufin cewa mu mai da su almajiransa.
5. Dole ne su bayyana 'ya'yan Ruhu a rayuwarsu (Galatiyawa 5:22). Dole ne su kasance masu tawali'u ga kowa da kowa kuma su guji yin gardama game da Littafi Mai Tsarki.
6. Dole ne su iya yin hidimar kalmar Allah kuma su yi tafiya tare da Ruhu Mai Tsarki, a wasu kalmomi, ya kamata su rarraba kalmar Allah yadda ya kamata kuma su yi aiki cikin sauƙi ta wurin baiwoyi da bayyanarwar Ruhu Mai Tsarki.

YADDA ZA A KOYAR DA LINJILA: Kalmar 'linjila' tana nufin 'labari mai daɗi'. Saƙo ne mai muhimmanci game da ceton Allah ta wurin Yesu Almasihu. A wasu kalmomi, ba saƙo ba ne da yake tsoratar da mutane kuma ya kawo musu hukunci. Ga waƊanda suka ɓace, linjila ita ce cewa su ma za su iya sulhunta da Allah kuma a wanke dukan zunubansu cikin jinin Yesu Almasihu komai munin zunubansu (2Korintiyawa 5:17- 21). Ga marasa lafiya, linjila ita ce cewa Yesu ya ɗauki cututtukansu, domin su sami waraka kuma su rayu ba tare da cuta ba (1Bitrus 2:24). Ga matalauta, linjila ita ce cewa Yesu Almasihu ya zama matalauci domin su zama masu arziki (2Korintiyawa 8:9). Ga kowa da kowa ba tare da la'akari da yanayin da yake fuskanta ba, linjila ita ce cewa Yesu Almasihu ya zo ne domin ya 'yantar da kai daga wannan yanayi mai nauyi, domin ka rayu a matsayi mai girma na nasara, iko da ɗaukakar Allah. Yesu ya zo ne domin ya ba ka rai a cikarsa (Yahaya 10:10). Wannan ita ce linjila ta gaskiya. Linjila ita ce cewa duk waƊanda suka gaskata da Yesu Almasihu an mai da su 'ya'yan Allah kamar Shi, kuma duk abin da yake na Shi nasu ne. An ba su cikawar Allah da dukan abin da yake na Allah kamar yadda yake ga Yesu.

1) Sa'ad da muke koyarwa, dole ne mu bayyana wa mutane abin da Almasihu ya yi dominsu da abin da Ya mai da su a cikinsa. An riga an gama aikin; Littafi Mai Tsarki ya ce Allah ya ba mu duk abin da muke buƙata domin mu rayu rayuwar Allah ta allahntaka (2Bitrus 1:35). Kada ku koya wa mutane cewa dole ne su cancanci ko su yi aiki domin samun abin da Allah ya riga ya ba su ta wurin alherinsa. Amma ku nuna musu gādonsu cikin Almasihu, kuma ku koya musu tafiya ta wurin bangaskiya domin a lokacin ne za su iya rayuwa a matsayin da gādonsu ya ba su, sa'ad da suke tafiya ta wurin bangaskiya. Misali: Kada ku ce, "Dole ne mai bi ya yi addu'a sosai domin ya sami iko a kan Shaiɗan". Amma ku bayyana cewa mai bi yana da nasara a kan Shaiɗan tun daga lokacin da ya sami ceto, amma yanzu dole ne ya yi tafiya ta wurin bangaskiya domin ya bayyana nasararsa a kan Shaiɗan. Muna da iko domin Allah ne ya ba mu shi ta wurin alherinsa, saboda haka, abin da kawai ya kamata mu yi shi ne mu yi tafiya cikin sanin abin da muke da shi cikin Almasihu. Kada ku koya wa masu bi su yi yaƙi da Shaiɗan, maimakon haka, ku koya wa masu bi su mai da hankali ga Allah kuma su yi tsayayya da Iblis. Kada ku sa masu bi su riƙa mai da hankali ga Iblis, amma ku sa su riƙa mai da hankali ga Almasihu.

2) Muna koya wa masu bi abin da Allah ya mai da su da abin da Ya ba su. Misali: kada ku koyar da cewa ya kamata mai bi ya kasance da ƙauna. Maimakon haka, ku nuna wa masu bi cewa sun riga sun sami ƙauna tun daga lokacin da suka sami ceto, amma dole ne su yi tafiya cikin ƙaunar. Ku koya wa mai bi ya yi tafiya ta wurin bangaskiya domin halin Allah yana cikin ruhinsa, wanda yake da 'ya'yan Ruhu, kuma ana bayyana wannan hali ta wurin bangaskiya. Kada ku koyar da cewa ya kamata mai bi ya kasance da bangaskiya', amma ku nuna wa mai bi cewa yana da bangaskiya tun daga lokacin da ya sami ceto, amma yanzu dole ne ya yi aiki wajen balaga da haɓaka bangaskiyarsa. Dole ne mai bi kada ya ɓata lokaci yana neman wani abu da yake da shi a cikinsa tun da farko.

3) Ku koya wa mai bi yadda zai yi tafiya tare da Allah. Bai kamata ya zama kamar tafiya tare da Allah abu ne mai wuya ba, kuma ga wasu masu bi kaɗai a duniya. Amma ku nuna wa mai bi cewa hakkinsa ne ya yi tafiya tare da Allah a matsayin ɗansa ko 'yarsa. Dole ne ya ji cewa yana da alhakin balaga da haɓaka bangaskiyarsa da rayuwarsa tare da Allah. Kada ya yi tunanin cewa fasto ne matsakancinsa. Dole ne mai bi ya cika da Ruhu Mai Tsarki, domin ya iya yin addu'a cikin harsuna, sannan kuma a koya masa hanyar yin addu'a da ta dace, domin ya iya yin abin da aka koya masa ko da yana shi kaɗai. Dole ne a koya masa yadda zai ji muryar Allah, domin ya iya jin Shi a kowane lokaci ko da yana shi kaɗai. Wannan zai ba mai bi damar cika shirin Allah na rayuwarsa. A koyaushe ku yi ƙoƙari ku koya wa mai bi **YADDA ZA A YI,** a wasu kalmomi, ku koya wa mai bi yadda zai aikata abubuwa domin ya iya aikata su ko da yana shi kaɗai.

4) Dole ne a koya wa mai bi yadda zai karanta Littafi Mai Tsarki da kansa kuma ya aikata abin da ya karanta, domin ya iya tsayawa da kansa. Dole ne ya girma daga matakin jariri zuwa matakin ɗa, kuma a koya masa yadda zai yi tafiya ta wurin bangaskiya, domin ya iya tafiya tare da Allah cikin nasara ko da yana shi kaɗai. Dole ne ya fahimci cewa Allah Ubansa ne kamar yadda yake Uban Yesu Almasihu da kuma ubansa na fasto. Dole ne mai bi ya fi mai da hankali ga Allah fiye da Shaiɗan. Dole ne ya fi ganin gaskiyar mulkin Allah fiye da asiran mulkin Shaiɗan. Dole ne a ɗaukaka Allah kuma a rage girman Shaiɗan a tunanin mai bi.

KOYARWARMU DOLE NE TA KUNSHI ABUBUWA MASU ZUWA.

1) Ku nuna wa mutane gaskiyar da kuke koyarwa daga nassosin Littafi Mai Tsarki, ko abin da Allah ya ba ikilisiya ne, ko abin da yake so su aikata ne, ko kuma wani abu ne da kuke koyarwa a kansa. Ku tabbatar da abin da kuke koyarwa da nassosin Littafi Mai Tsarki.

2) Ku nuna wa mutane yadda za su rayu a wannan matsayi/matakin. Kada wani ya yi mamakin abin da zai yi domin ya kai wannan matsayin da ake koyarwa a kansa. Ku bayyana wa kowa a sarari kuma cikin sauƙi abin da ya kamata ya yi domin ya rayu a wannan mataki. Misali: sa'ad da kuke koyar da cewa ya kamata masu bi su yi rayuwa mai tsarki, ku koya musu yadda za su dogara ga alherin Allah domin su yi tafiya cikin halinsu na tsarki. Sa'ad da kuke koyarwa game da addu'a, ku koya musu yadda za su yi addu'a. Sa'ad da kuke koya musu tafiya ta wurin bangaskiya, ku koya musu yadda za su yi tafiya ta wurin bangaskiya kuma ku yi musu misalai ta hanyar bayyanarwar Ruhu Mai Tsarki waɗanda suke ƙarfafa koyarwarku. Sa'ad da kuke koyarwa game da mulkinmu a matsayin sarakuna, ku nuna musu hanyar yin mulki kuma ku aikata shi a bayyane. Dole ne ku bayyana cewa muna mulki ta wurin bangaskiyarmu, wadda ake kammalawa ta wurin kalmominmu da ayyukanmu, kuma hikima ce ku yi nuni a aikace yayin da kuke koyarwa. Misali, ku furta kalmar warkarwa a kan wani mai ciwon kai.

3) Kada koyarwarku ta hukunta masu sauraronku (A wasu kalmomi, kada ta zama mai hukuntawa). Misali: Kada ku ce mutanen da suke sauraronku masu zunubi ne marasa amfani ko ku kira mutane da sunayen wulaƙanci. Kada ku yi rashin kunya ga waɗanda suke sauraronku. Ko da lokacin gyara, ku yi gyara cikin ƙauna da girmamawa.

4) Dole ne koyarwarku ta ƙunshi bayyana yadda ake yin abubuwa domin mai bi ya iya yin su sa'ad da yake shi kaɗai. Kada ku yi magana kawai game da abubuwa ba tare da bayyana yadda mutum zai iya cim ma su ba. Ya kamata koyarwarku ta sa waɗannan abubuwa su kasance masu sauƙin fahimta da aikatawa.

5) Dole ne koyarwarku ta shafi mutane da rayuwarsu. Kada ta zama wani abu da mutane ba za su iya danganta shi da rayuwarsu ba. Dole ne ku kuma yi misalai waɗanda suke nuna yadda koyarwarku za ta iya amfanar mutane a lokacin jarabawowinsu da wahalolinsu. Misali: za ku iya yin misali game da yadda mutum zai iya amfani da bangaskiyarsa domin ya sami aiki ko abin da yake buƙata. Sannan ku yi misali a matsayin jagora na yadda zai bi wajen aikata hakan a cikin koyarwarku. Wani misali kuma shi ne, za ku iya gaya wa masu sauraronku su rubuta abin da suke buƙata, sannan su fara gode wa Allah domin an riga an cika musu buƙatarsu. Ku yi misalai waɗanda mutane za su iya aiwatarwa cikin sauƙi. Ko kuma ku rubuta sunan ɗanku a kan takarda ko ku ɗora hannunku a kan hotonsa, sannan ku fara kiran sa da sunan abin da kuke so ku gan shi ya zama. Idan akwai wata muhimmiyar gaskiya a cikin koyarwarku da kuke so masu bi su riƙe sosai, ku gaya musu su maimaita furucinta bayanku, kuma furucin dole ne ya bayyana cewa sun riga sun mallaki wannan gaskiya ko hakikanin yanayin, ba wai za su same shi a nan gaba ba. Idan kun koyar game da gaskiyar da take bayyana cewa muna da wadata cikin dukan abubuwa ta wurin Almasihu, sa'ad da ikilisiya ta maimaita furucin bayanku game da wannan gaskiya, za su ce, "Ni mai arziki ne cikin Almasihu" ba "Zan zama mai arziki cikin Almasihu" ba. Dukan gaskiyar da ke cikin kalmar Allah an riga an cika su cikin Almasihu. An mayar da su abubuwan da suka riga sun faru a gare mu.

6) Yawancin koyarwarku dole ne su ƙarfafa, su ta'azantar da kuma ƙarfafa gwiwa. Dole ne su bayyana gādon mai bi a matsayin Kirista da yadda zai rayu a cikinsa. Dole ne su sa mai sauraronku ya fahimta kuma ya gane ko shi wanene da abin da yake da shi cikin Almasihu, ko wanene Allah a gare shi da kuma dangantakarsa da Allah, abin da iyalinsa suke nufi a gare shi da yadda suke aiki (wanda shi ne mulkin Allah). Koyarwar Yesu ta bayyana waɗannan abubuwa guda uku na gaskiya; Ya koyar game da Allah, mulkin Allah da ƙa'idodinsa, da kuma bayyanar 'ya'yan Allah, sannan Ya nuna su a aikace. Littafi Mai Tsarki ya ce ya kamata mu bi misalinsa. Bai kamata koyarwarku ta ƙunshi tsawatawa da yawa ba. Masu bi suna girma da sauri sa'ad da kuka nuna musu abin da Allah ya riga ya yi dominsu. Misali shi ne abin da ke cikin Ayyukan Manzanni 26:15-19. Umurnin da Yesu Almasihu ya ba Bulus shi ne ya tafi ya 'yantar da al'ummai daga duhu kuma ya bayyana musu gādonsu cikin Almasihu. An ba ikilisiya wannan umurni gaba ɗaya. Wato, 'yantar da mutane daga duhu da kuma bayyana musu gādonsu cikin Yesu Almasihu. Gādonmu shi ne duk abin da Allah ya ba mu cikin Yesu Almasihu ta wurin alherinsa. Wannan ya haɗa da; dangantaka da zumunci da Shi, iko a kan duniya, Shaiɗan da dukan mulkinsa, irin rai na Allah, nasara, wadata, rayuwar farin ciki, salama da ɗaukakar Allah da sauransu.

7) A ƙarshen koyarwarku, ku ba mutane damar zaɓar su aiwatar da abin da suka koya domin Littafi Mai Tsarki ya gaya mana mu zama masu aikata kalmar Allah, ba masu sauraron ta kawai ba.

8) Dole ne mu rinjayi mutanen da ba su sami ceto ba su karɓi Yesu Almasihu. Dole ne mu nuna musu haɗarin rayuwar zunubi, amma dole ne mu bayyana musu cewa Allah yana so su sulhunta da Shi, kuma dole ne mu yi addu'a tare da su idan suka zaɓi su karɓi Yesu Almasihu. Da zarar sun karɓi Yesu Almasihu, dole ne mu koya musu game da sabuwar rayuwa cikin Almasihu a cikarta.

YADDA ZA A GINA IKILISIYA MAI ƙARFI

YADDA ZA A KAWO MUTANE CIKIN IKILISIYA: Kawo mutane cikin Ikilisiya abu ne mai sauƙi sosai, abin da kawai za ku yi shi ne ku nuna musu cewa ana iya samun amsar dukan buƙatun da mutane suke da su cikin Almasihu. Mutane suna cikin zalunci kuma suna son wurin da za su iya gudu zuwa gare shi domin samun taimako. Akwai hanyoyi da yawa na yin hakan:

1) Za ku iya yin aiki cikin baiwoyi da alamu na Ruhu Mai Tsarki. Babu wani abu da yake jawo mutane kamar baiwoyi da alamu na Ruhu Mai Tsarki. Wataƙila ta hanyar warkar da marasa lafiya ko 'yantar da waɗanda ake zalunta, ko kuma koyarwa mai ƙarfi wadda take ƙarfafa mutane. Wannan ita ce hanya ta farko da Allah ya tsara domin mu rinjayi mutane su zo gare Shi. Za mu iya nuna waɗannan baiwoyi da alamu a tituna, a gidajen rediyo, talabijin, intanet, jaridu, ta hanyar shirya tarurrukan farfaɗowa ta ruhaniya ko kuma ta wasu hanyoyi daban-daban da yawa. Mutane za su riƙa zuwa a kowane lokaci idan akwai bayyanarwar Ruhu Mai Tsarki, kamar yadda suka zo wurin Yesu.
2) Zai iya kasancewa bayar da taimako ga mabukata a matsayin Ikilisiya, misali, abinci, tufafi, ba da shawara da sauran abubuwa masu yawa waɗanda za su inganta rayuwar mutum.
3) Dole ne mu kira mutane ta wurin bangaskiya. Dole ne mu kira su ta wurin bangaskiya a cikin addu'o'inmu da furucin bangaskiyarmu. Sa'ad da muka furta cewa mutane sun zo tarurrukanmu, Ruhu Mai Tsarki zai tabbatar da kalmomin bangaskiyarmu kuma Ya rinjayi mutane su zo. Muna kama da Allah, kuma sa'ad da muke aiki ta wurin bangaskiya, muna samun sakamako iri ɗaya da wanda Shi zai samu idan Ya aikata abu ɗaya (Zabura 2:8).

YADDA ZA A RIKE MUTANE A CIKIN IKILISIYA: Kawo mutane cikin Ikilisiya abu ne mai sauƙi sosai, amma riƙe mutane a cikin Ikilisiya ba abu ne mai sauƙi sosai ba. Dole ne abubuwa masu zuwa su kasance domin mutane su zauna a cikin Ikilisiya kuma kada su bar ta.

Maraba mai daɗi da nuna kulawa daga Ikilisiya gaba ɗaya. Amma abu mafi muhimmanci shi ne yadda jagora yake nuna kulawa. Mutanen da suka zo wannan Ikilisiya a karon farko dole ne su ji cewa an marabce su kuma ana girmama su sosai. Saboda haka, dole ne a horar da waɗanda suke karɓar mutane, kamar masu tarba, sosai domin su kasance masu tawali'u, su yi magana mai kyau da sauran mutane, kuma dole ne su koyi yin murmushi. Ko da yake ikilisiya tana da tawali'u, muddin jagoran ba shi da tawali'u, mutane za su bar ta. Haka yake idan ikilisiya ba ta da tawali'u sosai amma jagoran yana da shi, mutane za su jure su zauna saboda jagoran.

1) Koyarwar da take ba da rai da ƙarfafa gwiwa: Dole ne koyarwar fasto ta ba da rai da ƙarfafa gwiwa ga waɗanda suke sauraro. Kada ta zama koyarwa mai hukuntawa ko tsawatawa da yawa, domin koyarwar da take hukuntawa da tsawatawa a kowane lokaci tana korar mutane daga Ikilisiya.
2) Bayyanarwar Ruhu Mai Tsarki da baiwoyinsa: Dole ne kasancewar Ruhu Mai Tsarki da baiwoyinsa su riƙa bayyana a kai a kai a cikin Ikilisiya, kuma dole ne mutane su riƙa ba da shaidar alherin Allah a rayuwarsu.
3) Dole ne a horar da mutane: Dole ne a horar da masu bi domin su zama masu hidima na gaskiya. Mutanen da aka horar suna zama a cikin Ikilisiya. Dole ne a ba horo muhimmanci sosai a cikin Ikilisiya domin kowane mai bi ya ji cewa yana buƙatarsa. Idan ba a horar da duk waɗanda suke hidima ba, ma'aunin Ikilisiya zai yi ƙasa, kuma Ikilisiyar za ta zama mai rauni.
4) Dole ne mutane su shiga cikin ayyuka domin su yi amfani da baiwoyinsu: Dole ne a ba mutane damar shiga cikin ci gaban Ikilisiya da sassa daban-daban, kuma dole ne a yaba da kyakkyawan aikin da suka bayar da gudummawa wajen aiwatarwa. Misali: ƙungiyar mawaƙa ta Ikilisiya, aikin tarba, ba da shawara, addu'ar roƙo, tsaftacewa da sassa daban-daban da ake samu a cikin Ikilisiya. Ko da lokacin da za a sayi wani abu a cikin Ikilisiya, dole ne a ba mutane damar bayar da gudummawa domin tallafa wa abin da za a saya. Idan ba a ba mutane damar shiga cikin ayyuka ba, za su iya karaya ko su daina shiga cikin duk wani aiki na gaba.
5) Dole ne a saka mutane cikin ƙananan ƙungiyoyi: Mutane na iya zuwa Ikilisiya saboda dalilai da yawa, amma abin da yake sa su kasance a cikin Ikilisiya shi ne saka su cikin ƙananan ƙungiyoyi. Saka mutum a cikin ƙaramin rukuni yana sa a san shi sosai kuma yana sa ya ɗauki alhaki. Idan Ikilisiya babban rukuni guda ɗaya ce, wasu mutane za su iya ƃuya a bayan wasu, sannan ba za su shiga cikin ayyukan Ikilisiya ba. Saboda haka, ko da sun bar Ikilisiya, babu wanda zai sani. Waɗannan ƙananan ƙungiyoyi na iya kasancewa a matsayin ƙungiyoyin taron gida/guraren zumunci na gida, ƙungiyoyin kulawa, ko kuma duk wata hanya da jagoran Ikilisiya zai iya aiwatarwa.
6) Kada Ikilisiya ta ɗaukaka aljanu da ayyukansu: Ikilisiyoyin da suke ɗaukaka aljanu da ayyukansu suna shiga cikin ruɗani. Ba su da salama da haɗin kai, kuma mutane ba sa daɗewa a cikinsu, kuma ba sa girma sosai a cikinsu. Dole ne Ikilisiya ta ga Ubangiji Yesu Almasihu kuma ta ɗaukaka Shi. Ya kamata a fitar da aljanu daga cikin mutane, amma bai kamata a ɗaukaka su ta hanyar yawan magana a kansu ko ba su damar bayyana kansu da sauransu ba.
7) Kada a nuna wa mutane wariya saboda abin da suke da shi ko abin da ba su da shi. Dole ne jagora kada ya nuna wariya tsakanin mabukata da masu arziki, amma ya ƙaunace su duka. Kada ya nuna fifiko ga wasu ko kaɗan.

MUHIMMANAN ABUBUWA DOMIN DAFAR DA IKILISIYA

1) Addu'a mai ƙarfi: Dole ne Ikilisiya ta kasance da rayuwar addu'a mai ƙarfi da ɗorewa: Addu'a ita ce ginshiƙin mai bi da kuma Ikilisiya gaba ɗaya. Dole ne Ikilisiya ta riƙa taruwa a kai a kai domin yin addu'a da himma; wani lokaci kuma dole ne ta taru domin yin addu'a da azumi.

2) Koyarwa mai ƙarfi wadda take ba da rai da kuma shawarwari.
3) Kulawa da tawali'un faston za su sa mutane su kasance da kwanciyar hankali a cikin Ikilisiya. Ya kamata fasto ya kasance mai sauƙin kusantowa kuma mai sauƙin yin magana da shi.
4) Bayyanarwar Ruhu Mai Tsarki da baiwoyinsa da kuma shaidun mutane.
5) **Horarwa iri ɗaya ga dukkan membobin Ikilisiya wadda dole ne su bi ta**. Membobin da aka horar suna samun daidaito da kwanciyar hankali cikin Ubangiji da kuma cikin Ikilisiya cikin sauri. Yana da muhimmanci a kasance da zaman horo wanda shi ne ma'aunin da ake amfani da shi a cikin Ikilisiya gaba ɗaya. (Dole ne kowane memba ya bi wannan horo).
6) Kulawa da zumunci tsakanin membobin Ikilisiya.
7) **Kiɗa**: Waƙa tana da muhimmanci sosai a cikin Ikilisiya; kiɗa yana ƙarfafa komai ko mene ne. An halicci mutane ta yadda suke jin daɗin kiɗa. Kiɗa mai ƙarfi a cikin Ikilisiya yana ƙarfafa ta kuma yana ba ta himma. Dole ne Ikilisiya ta tabbatar da cewa tana inganta ma'aunin kiɗanta. Kada ta yi jinkiri ko ta yi ƙyamar sayen kayan kiɗa domin Ikilisiya ko da suna da tsada, domin kiɗa mai ƙarfi yana ɗaga ma'auni da saurin ci gaban Ikilisiya. Waƙoƙin da ake rerawa a cikin Ikilisiya dole ne su dace da saƙon da Ikilisiyar ta gaskata da shi. Kada su rera waƙoƙin da suke kawo tunanin mutuwa da kaɗaici, amma dole ne su rera waƙoƙin da suke ba da rai, waƙoƙin farin ciki da salama da kusanci da Allah domin wannan shi ne abin da Allah ya kawo mana.
8) **Kayan ado da kyau a cikin Ikilisiya**: A dabi'ance, mutane suna burgewa da kayan ado, kyau da tsafta.
Saboda haka, dole ne Ikilisiya ta kasance kyakkyawa a ciki da waje. Kyawun da ke cikin Ikilisiya yana sa wanda ya halarta ya yi tunanin samun hutu da 'yanci a cikin Ikilisiya. Amma rashin kyau da rashin kulawa suna sa mutum ya ji rashin jin daɗi da tsoro da sauransu.
9) **Kayan kiɗa masu inganci**: Dole ne Ikilisiya ta kasance da kayan kiɗa waɗanda suke gamsar da membobinta sa'ad da suka bayar da gudummawa domin Ikilisiya ta sayi kayan kiɗa. Kayan kiɗa marasa inganci a cikin Ikilisiya suna ba da hoton Ikilisiya mai ƙarancin ma'auni. Ba ina nufin cewa dole ne Ikilisiya ta ɗora wa kanta nauyin abubuwa masu tsada ba, amma ina nufin cewa dole ne ta sayi kayan aiki masu kyau da za a iya nunawa cikin mutunci.
10) **Tsarin sutura mai mutunci**: Dole ne tsarin sutura a cikin Ikilisiya ya kasance mai mutunci ta kowace fuska.
11) **Da sauran abubuwan da Ruhu Mai Tsarki zai iya bayyana**. Ban rubuta komai a nan ba, amma waɗannan abubuwan da na ambata za su ɗaga ma'aunin Ikilisiya.

CI GABA DA KAFA IKILISIYA: Dole ne a koya wa masu bi su riƙa kawo mutane cikin Ikilisiya kowane mako. Baya ga haka, dole ne Ikilisiya ta riƙa shirya manyan tarurrukan wa'azi waɗanda za su rinjayi mutane su zo ga Almasihu, kuma ya kamata ta yi amfani da wasu hanyoyi domin rinjayar mutane su zo ga Almasihu cikin himma da ƙwazo, kamar kafafen yaɗa labarai da kuma wasu hanyoyin da muka tattauna a farkon wannan littafi. Ikilisiya mai ƙoshin lafiya wadda take girma dole ne ta yi abubuwa masu zuwa:

1) Dole ne ta ceci waɗanda suka ɓace.
2) Ta horar da waɗanda suka sami ceto.
3) Ta 'yantar da waɗanda aka horar domin su cika nasu ɓangaren a cikin hidima. Idan an kira wasu su zama makiyaya, dole ne a ba su 'yancin yin hakan. Idan an kira wasu domin ba da shawara, dole ne a ba su 'yancin yin hakan. Waɗanda suke tallafawa da kuɗi da kayan abin duniya, su ma dole ne su yi nasu ɓangaren. Dole ne kowane mutum ya cika nasa ɓangaren gaba ɗaya. Dole ne baiwoyi biyar na Yesu Almasihu su yi aiki a cikin Ikilisiya. Misali, dole ne a ba masu wa'azin bishara 'yancin yin aikinsu, haka kuma sauran waɗanda aka kira zuwa ga hidimar mukamai biyar dole ne su yi hidima da baiwoyinsu.

YADDA ZA KA GIRMAMA BAWAN ALLAHNKA

Yawancin abubuwan da Allah yake yi a rayuwarmu, yana yin su ne ta wurin wasu mutane. Allah yana aika mutum zuwa ga wani mutum ko zuwa ga wasu gungun mutane domin ya bayyana kansa ga waɗannan mutanen ta wurin mutumin da Ya aika musu, ko kuma domin ya taimaka musu su yi tafiya a matsayin da yake so su yi tafiya a cikinsa tare da Shi. Allah ba ya bayyana kansa ga mutane a zahiri, sannan Ya yi aiki a rayuwarsu yadda Ya ga dama, amma yana aika mutum sannan Ya bayyana kansa ta wurin wannan mutumin. A wasu kalmomi, yana shafa wa wannan mutumin mai.

Shafewar mai ita ce kasancewar Allah da take bayyana ta wurin mutum.Saboda haka, idan Allah ya aika mutum gare mu, dole ne mu girmama shi kuma mu amince cewa shi ne wanda Allah ya aiko gare mu. Sa'ad da Allah yake so ya ɗaukaka ka ko ya yi wani mu'ujiza a rayuwarka, yana aika maka da mutumin da Ya shafa wa mai.Za ka ga cewa a mafi yawan lokuta, mutumin da aka aiko maka shi ne fastonka ko malaminka wanda yake kula da kai a ruhaniya. Amma Allah yana iya kawo maka mutum ko da ba fastonka ba ne. Zai iya kasancewa kowane mutum ne wanda Allah yake amfani da shi domin ya kawo maka wani abu mai muhimmanci, kuma ya ɗaga ka daga matsayin da kake ciki a ruhaniya zuwa wani matsayi mafi girma fiye da wanda kake ciki. Ɗaukaka ta ruhaniya za ta riƙa kawo ɗaukaka ta zahiri a rayuwarka.Yanzu za mu dubi nassosin Littafi Mai Tsarki waɗanda suke gaya mana yadda za mu mu'amalanci waɗanda Allah ya aiko mana.

1 Dole ne ka gode wa Allah saboda su, ka girmama su, ka ƙaunace su, kuma ka amince da abin da Allah ya yi ta wurin kawo wannan mutumin cikin rayuwarka.
2 Dole ne ka miƙa kanka ga wannan mutumin daga zuciyarka, kuma ka gaskata kalmomin da Allah yake bayyana masa game da kai (2Tarihi 20:20). Ruhu Mai Tsarki zai tabbatar da kalmomin da aka faɗa maka idan daga gare Shi suke. (A nan ba ina magana ne game da miƙa kai ba tare da tambaya ba, ko miƙa kai saboda tsoro, ko miƙa kai ga iko na danniya, amma ina magana ne game da miƙa kai saboda ƙauna ga mutumin da yake son abin da zai amfane ka, Ibraniyawa 13:17). Amma kada ka mai da su gumaka. Kada ka yi gulma a kansu ko ka yi musu mugun magana ko da ka ga wasu rauninsu, ka tuna inda suka fito da kai a rayuwa. Su ma suna iya samun raunuka kamar naka domin su ma mutane ne. Allah ba ya jin daɗi sa'ad da muke yi wa mutanen da suka taimake mu mugun magana (Zabura 105:15).
3 Dole ne ka kula da su ta hanyar abubuwan duniya, wato abubuwan da ake amfani da su a rayuwarmu ta zahiri da kuma sauran kayan aiki masu amfani waɗanda za ka iya bayarwa (Galatiyawa 6:6, 1Korintiyawa 9:7-12). Ka sani cewa sa'ad da ka ba wanda aka aiko maka wani abu, kana ba Allah wanda ya aiko shi ko ita ne (Matiyu 10:40-42). Kada ka ba su abubuwan da za ka iya jefarwa, amma ka ba su abubuwa masu muhimmanci, kamar yadda su ma suka kawo maka abubuwa masu muhimmanci. Abubuwan ruhaniya suna da muhimmanci sosai har ba za a iya auna su da abubuwan duniya ko kuɗi ba.
4 Ka tabbatar suna rayuwa cikin jin daɗi da wadatar zuci, kuma ba sa rasa komai, domin su ma su iya mai da hankali wajen cika manufar Allah a rayuwarka ba tare da wata damuwa da za ta ɗauke hankalinsu ba. Ka ɗauke su a matsayin waɗanda Allah ya aiko gare ka.

MENENE AMFANIN GIRMAMA MUTUMIN DA ALLAH YA AIKO GARE KA?

1 Za ka yi nasara kuma ka wadata a rayuwarka ta zahiri da ta ruhaniya (2Tarihi 20:20).
2 Za ka yi tafiya ƙarƙashin albarkar Allah a cikin komai. Misali shi ne labarin wannan matar da take ba annabin Allah ɗaki domin ya kwana a duk lokacin da ya bi ta wurin, kuma saboda yin hakan, daga ƙarshe ta sami ɗa duk da cewa ba ta iya ɗaukar ciki (2Sarakuna 4:8-18).
3 Za a buɗe ƙofofi a rayuwarka, kuma abubuwan al'ajabi masu yawa za su faru waɗanda za su kawo maka albarkar Allah ta hanyar da za ta ba ka mamaki. Misali shi ne labarin wata gwauruwa da aka aika Iliya wurinta, kuma saboda ta bayar da kyauta ta sadaukarwa ga wanda Allah ya aiko mata, ta saki ikon Allah wanda ya sa garin da man ba su ƙare ba har sai da fari ya ƙare a Isra'ila (1Sarakuna 17:7-17).
4 Idan ka ba mutumin da Allah ya aiko maka kyauta, kana ba Allah kansa ne, kuma sa'ad da ka ba Allah, yana ƙara maka fiye da yadda za ka iya zato (Filibiyawa 4:18 da 19).
5 Gaba ɗaya, za ka yi tafiya ƙarƙashin albarkar Allah a matakin da yake ci gaba da ƙaruwa.
6 Idan mutum ya kawo abubuwa masu kyau a rayuwarka ta ruhaniya, Allah yana sa ran kai ma za ka kawo masa abubuwa masu kyau ta kowace hanyar da za ka iya. Ka ba shi ko ita da hidimarsa ko hidimarta abubuwa masu muhimmanci. Ka fahimci cewa ba za a iya auna abubuwan da ya kawo a rayuwarka da kuɗi ko kayan duniya ba (domin abubuwan ruhaniya na har abada ne kuma sun fi abubuwan zahiri muhimmanci). Saboda haka, kada ka riƙa ƙirga yawan abin da ka ba shi ko sau nawa ka ba shi (1Korintiyawa 9:11). Ka koyi nuna godiya ta hanyar bayar da wani abu mai muhimmanci sa'ad da ka karɓi wani abu mai muhimmanci daga gare shi ko gare ta. Wannan hanya ce tabbatacciya ta yin tafiya cikin albarka da wadata marar ƙarewa a cikin mulkin Allah.

KARYAR SHAƊAN DA TARKONSA: Shaiɗan ba ya son ka shuka (ka bayar da kyauta) ta abubuwan zahiri ga wanda aka aiko maka, domin ya san cewa shuka wa wanda aka aiko maka yana kawo albarkatu fiye da fahimta a rayuwar mai bi, wannan ne ya sa yake son rinjayar mutane su gaskata ƙaryace-ƙaryacen da suke cewa fastoci suna son kuɗi da sauransu. Littafi Mai Tsarki ne yake umurce mu mu kula da masu hidimarmu da waɗanda suke taimaka mana da abubuwan ruhaniya. Ba ra'ayin mutum ba ne, ra'ayin Allah ne da umurninsa.

YANA DA KYAU DA KA KAMMALA LITTAFIN KOYARWA NA CIBIYAR HORARWA. YANZU LOKACI YA YI DA ZA KA SHIGA KWAS ƊIN CIBIYAR HORARWA TA KASA DA KASA. CIBIYAR HORARWA TANA BA KA TUSHEN GINSHIKI MAI KARFI CIKIN ALMASIHU, CIBIYAR HORARWA TA KASA DA KASA KUMA TANA TANADAR DA KAI DOMIN JAGORANCI.

YADDA ZA A BUƊE KUMA A GUDANAR DA KUNGIYAR TARON GIDA

Menene ƙungiyar taron gida: Kungiyar taron gida taron zumunci ne a cikin gida inda masu bi suke taruwa domin addu'a, koyarwa, ta'aziyya, ƙarfafa gwiwa da kuma ingantawa. Manufarta ita ce ta jawo waɗanda suka ɓace, ta horar da waɗanda suka sami ceto, kuma ta tabbatar da cewa an dasa dukan membobinta a cikin Ikilisiyar yankinsu. Ba Ikilisiya ce mai zaman kanta ba, amma tana aiki ne a ƙarƙashin Ikilisiyar yankin. Da yake ka kammala wannan littafi, yanzu an horar da kai sosai a ruhu. Saboda haka, muna ƙarfafa ka ka buɗe ƙungiyar taron gida inda za a riƙa koyar da Kalmar Allah—musamman darussan da ke cikin wannan littafi—kuma inda za a riƙa yin addu'a. Wannan zai taimaka maka ka aiwatar da abin da ka koya, ta hanyar amfani da baiwoyinka da kuma baiwoyin waɗanda za su riƙa taruwa tare da kai.

Amfanin ƙungiyar taron gida yana kamar haka:

1) A cikin ƙungiyar taron gida, mutane suna samun ceto. Saboda haka, ana ƙarfafa membobin ƙungiyar taron gida su gayyaci wasu mutane.
2) A cikin ƙungiyar taron gida, ana horar da mutane, don haka ƙungiyar taron gida tana taimakawa wajen mai da mutane almajirai. Suna kuma aiwatar da baiwoyinsu.
3) A cikin ƙungiyar taron gida, mutane suna ƙarfafa juna kuma suna taimakon juna sa'ad da suke fuskantar matsaloli, kuma suna taimakon juna cikin sauƙi saboda yawansu bai kai na Ikilisiya ba.
4) A cikin ƙungiyar taron gida, mutane suna yi wa juna addu'a.
5) A cikin ƙungiyar taron gida, mutane suna kula da juna domin kada wani ya koma baya a bangaskiya, kuma ana bibiyar waɗanda suka kauce.

YADDA ZA A FARA KUNGIYAR TARON GIDA:

1) Yi addu'a kuma ka nemi shiriyar Ruhu Mai Tsarki da taimakonsa. Sannan ka yi addu'a cikin harsuna, ka kuma yi annabci—kana kiran mutane a wannan yanki—kuma ka furta cewa su kafa ƙungiyar taron gida cikin sunan Ubangiji Yesu. Ka kuma gode wa Allah Uba saboda samar da wurin da za a kafa ƙungiyar taron gida. Ka ci gaba da wannan addu'a ba tare da yankewa ba har sai ka ji cewa ka sami nasara a ruhaniya.
2) Ɗauki matakin bangaskiya kuma ka gayyaci mutane daga cikin al'umma. Za ka iya zuwa gida-gida, kana tambayar ko akwai marasa lafiya, sannan ka yi musu addu'a kamar yadda aka horar da kai a cikin wannan littafi. Ko kuma za ka iya yi musu annabci, musamman ta amfani da baiwar sani. Baiwoyin za su sa mutane su nuna sha'awar zuwa. Ka gaya musu cewa za ka gudanar da taron addu'a a cikin al'umma; a wannan mataki, ka guji ambaton Ikilisiya. Za ka iya amfani da duk hanyar da Ruhu Mai Tsarki zai ba ka. Wataƙila za ka iya samar da abinci a cikin al'umma ko wani nau'in taimako.
3) Ka sanya ranar taron, kuma taronku kada ya ɗauki lokaci mai tsawo—wataƙila awa ɗaya, ko awa ɗaya da rabi, ko awa biyu. Haka kuma, kada a riƙa yin taron sau da yawa a cikin mako—wataƙila sau ɗaya ko sau biyu a mako. Kungiyar taron gida ba ta maye gurbin Ikilisiya.

Saboda haka, ka guji yin taron a ranar da take kusa sosai da Lahadi, musamman ranar Asabar, don kada mutane su ji cewa ba sa buƙatar halartar Ikilisiya a ranar Lahadi. Ka yi ƙoƙarin sanya taron a tsakiyar mako, amma idan Asabar ita ce ranar kaɗai da mutane za su iya halartar ƙungiyar taron gida, to babu matsala—muddin har yanzu suna halartar Ikilisiya a ranar Lahadi.

YADDA ZA A GUDANAR DA KUNGIYAR TARON GIDA

1) Za ka iya farawa da gajeriyar addu'ar buɗewa da kuma maraba mai daɗi ga baƙi.
2) Sannan a ci gaba da lokacin yabo da sujada. Yana iya zama da muhimmanci a sayi kayan kiɗa ko a yi amfani da kayan kiɗa.
3) A ware lokaci domin koyarwa. Amma a nan, jagora ba ya wa'azi kamar yadda ake yi a Ikilisiya inda shi kaɗai yake magana. Dole ne ya koyar, amma kuma dole ne a ware lokaci domin tambayoyi, tattaunawa da gudummawar ra'ayoyi. A mafi yawan lokuta, ya kamata koyarwar ta dogara ne a kan darussan da ke cikin wannan littafi ko waɗanda fastonku ya koyar a ranar Lahadi.
4) A ware lokaci domin addu'a da aiwatar da baiwoyin Ruhu Mai Tsarki—amma ba jagora kaɗai ba. A cikin ƙungiyar taron gida, ana horar da mutane su yi amfani da baiwoyinsu. A bar sauran mutane su ma su aiwatar da baiwoyinsu.
5) A ware lokaci domin ba wa waɗanda ba su sami ceto ba tukuna damar karɓar Ubangiji Yesu.
6) Ka gayyaci membobin ƙungiyar taron gidanka zuwa Ikilisiya a ranar Lahadi, kuma ka ƙarfafa su su bi shafin sada zumunta na Ikilisiya sannan su saurari gidan rediyon Ikilisiya idan tana da shi. Ya kamata membobin ƙungiyar taron gida su taimaki juna wajen zuwa Ikilisiya—misali, ta hanyar kai juna da mota.
7) Ka yi wasu abubuwan da za a iya bayyana maka domin ƙarfafa ƙungiyar taron gida, amma ka tabbatar ba su saɓa wa hangen nesa na Ikilisiyar da kake ciki ba.
8) Ka bayar da rahoton yawan mutanen da suka halarta, koyarwar da aka yi, da kuma ayyukan Ruhu Mai Tsarki waɗanda kake son rubutawa. Dole ne a sami wani mutum ko matsayi a cikin shugabancin Ikilisiya wanda za a miƙa irin wannan rahoto gare shi.
9) Ya kamata ƙungiyar taron gida ta kasance da hangen nesa na girma da kuma haɓaka. Kuma idan ta yi girma sosai, ya kamata ta haifar da wata ƙungiya ta hanyar raba ta zuwa ƙungiyoyin taron gida guda biyu.

DA ZARAR KA KAMMALA WANNAN LITTAFI, KA SAMI LITTAFIN CIBIYAR HORARWA TA KASA DA KASA TA SONSHIPLIFE DA KUMA FAIFAN SAUTINTA DA DARUSSAN AIKATAWA A www.voiceofgodfm.co.ls DA SONSHIPLIFE ITC.Wannan littafi yana ba ka ingantaccen tushe. Amma Cibiyar Horarwa ta Kasa da Kasa ta Sonship Life tana ba ka horon jagoranci.